

Gemeente Amsterdam
Bureau Onderzoek en Statistiek

Amsterdam in cijfers 2013

Gemeente Amsterdam
Bureau Onderzoek en Statistiek

Amsterdam in cijfers 2013

Colofon

Informatie

Bureau Onderzoek en Statistiek, telefoon 020 251 0464

Redactionele informatie

Samenstelling

Bureau Onderzoek en Statistiek

Redactie

Cor Hylkema (eindredactie) Willem Bosveld Robert Selten
Eric Slot

Met medewerking van

Chris Beijer	Peter van Hinte	Nienke Nottelman
Lieselotte Bicknese	Anne Huijzer	Manilde van der Oord
Josca Boers	Marcel Janssen	Carine van Oosteren
Hester Booij	Idske de Jong	Steven Poppelaars
Ivo de Bruijn	Nienke Laan	Sanna de Ruiter
Lotje Cohen	Ellen Lindeman	Harry Smeets
Tanja Fedorova	Laure Michon	Annika Smits
Rogier van der Groep	Willem van Noorden	Hans de Waal
Merijn Heijnen		

Vormgeving, zetwerk, omslag, druk en afwerking

SDA Print + Media

Fotografie

Aerophoto-Schiphol
Fotobank Intranet Amsterdam, Edwin van Eis, Anneke Wiering, Cecile Obertop,
Pien Bakker en Henk Rougoor
Nienke Laan

Bronvermelding

Het overnemen van gegevens is met de volgende bronvermelding toegestaan: O+S Amsterdam

Amsterdam in cijfers, Jaarboek 2013 is een productie van O+S in opdracht van de Gemeente Amsterdam

Verklaring der tekens

. = de gegevens ontbreken
x = geheim
– = nul
– = (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0(0,0) = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank) = een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
* = niet berekend i.v.m. kleine aantallen
2012-2013 = 2012 tot en met 2013
2012/2013 = het gemiddelde over de jaren 2012 tot en met 2013
2012/'13 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2012 en eindigend in 2013

prijs: € 30,- incl. BTW en excl. verzendkosten

ISBN 978-90-816390-5-7

november 2013

Woord vooraf

Voor Amsterdam is 2013 een bijzonder jaar. De grachtengordel, het symbool van stedelijke cultuur, voorspoed en ondernemingszin, bestaat 400 jaar. De heropening van het Rijksmuseum is een hoogtepunt in een reeks van investeringen die de stad aantrekkelijk maken. En Amsterdam is aantrekkelijk, zowel voor bewoners als voor bezoekers. Tegelijkertijd laat de economische crisis sporen na. De (jeugd)werkloosheid groeit en de woningmarkt stagneert. Maar de stad blijft een laboratorium waar mensen nieuwe oplossingen bedenken en beproeven.

Komend jaar zijn er verkiezingen voor de Gemeenteraad en de Bestuurscommissies, de opvolger van de stadsdelen. In de aanloop naar die verkiezingen is het goed terug te kunnen vallen op een betrouwbaar cijfermatig overzicht van trends in de stad. En dat is precies wat dit Jaarboek Amsterdam in cijfers biedt. Het is inspiratiebron en toetssteen voor wie de toekomst wil helpen vormgeven.

Alle gegevens in dit jaarboek zijn via de website van O+S digitaal beschikbaar. Dat biedt de mogelijkheid zelf selecties van gegevens te maken of bewerkingen uit te voeren. Bovendien is dit jaarboek als pdf beschikbaar, iets wat binnenkort ook voor alle ruim honderd voorgangers zal gelden.

Het Jaarboek Amsterdam in Cijfers 2013 is tot stand gekomen dankzij de medewerking van talloze organisaties in de stad en de regio. Ik wil een ieder die betrokken is geweest bij de totstandkoming van dit jaarboek hartelijk bedanken.

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'E.E. van der Laan'. The signature is written in a cursive style with a long horizontal line extending to the right.

mr. E.E. van der Laan
Burgemeester van Amsterdam

Leeswijzer

Opbouw publicatie

■ Inhoud per hoofdstuk en paragraaf	blz. 5 – 7
■ Samenvatting jaarboek 2012	blz. 8 – 20
■ Hoofdstuk 1 t/m 19	blz. 21 – 558
■ Bijlagen 1 t/m 5	blz. 559 – 578

Opbouw hoofdstuk

- Titelpagina met vermelding van paragraaftitels
- Samenvatting met grafieken en kaarten
- Lijst van tabellen, grafieken en kaarten
- Tabellen, grafieken en kaarten per paragraaf

Bronvermelding

Indien onder een tabel geen bron is vermeld, is het cijfermateriaal afkomstig van het Bureau Onderzoek en Statistiek (O+S). Voor deze informatie is onder andere gebruik gemaakt van de (administratieve) bestanden van de Dienst Basisinformatie (DBI), van de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven (WZS) en van de Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam (DBGA).

Website

Amsterdam in cijfers 2013 staat volledig op de website van O+S, www.os.amsterdam.nl

De tabellen zijn zowel in html- als in xls-formaat opgenomen, de kaarten en grafieken in html- en gif-formaat. De hoofdstukken van het jaarboek 2013 zijn als PDF te vinden.

De directe link is

www.os.amsterdam.nl/publicaties/amsterdamincijfers

Inhoud

	Woord vooraf	3
	Leeswijzer	4
	Samenvatting jaarboek 2013	8
1	Kerncijfers	21
1.1	Kerncijfers Amsterdam	27
1.2	Kerncijfers stadsdelen	32
1.3	Kerncijfers buurtcombinaties	36
1.4	Kerncijfers ouderen	44
1.5	Kerncijfers jongeren	47
2	Bevolking	49
2.1	Stand van de bevolking	57
2.2	Loop van de bevolking	72
2.3	Geboorte en sterfte	75
2.4	Huwelijken, partnerschappen en echtscheidingen	77
2.5	Vestiging, vertrek en verhuizingen	79
2.6	Nationaliteitswijzigingen	88
2.7	Prognoses	89
3	Openbare orde en veiligheid	95
3.1	Politie	103
3.2	Brandweer	126
4	Werk en inkomen	127
4.1	Werkgelegenheid	135
4.2	Werkzame en werkloze beroepsbevolking	148
4.3	Uitkeringen	159
4.4	Inkomen en bestedingen	168
4.5	Armoedebestrijding	174
5	Zorg	181
5.1	Maatschappelijke zorg	187
5.2	Gezondheid	191
6	Educatie, jeugd en diversiteit	201
6.1	Kerncijfers	208
6.2	Primair onderwijs	211
6.3	Speciaal onderwijs	216
6.4	Secundair onderwijs	217
6.5	Tertiair onderwijs	221
6.6	Diversiteit	226

7	Verkeer en infrastructuur	229
7.1	Mobiliteit	235
7.2	Parkeren	240
7.3	Verkeersveiligheid	241
7.4	Openbaar vervoer	242
7.5	Communicatie	244
8	Openbare ruimte en groen	245
8.1	Ruimtegebruik	251
8.2	Woonomgeving	256
9	Cultuur en monumenten	259
9.1	Cultuur	264
9.2	Monumenten	271
10	Milieu en water	273
10.1	Afvalverwerking	277
10.2	Drinkwatervoorziening	279
10.3	Milieu	280
10.4	Waterbeheer	286
11	Sport en recreatie	291
11.1	Sport	295
11.2	Recreatie	300
12	Economie en haven	303
12.1	Zeehavens Amsterdam	310
12.2	Schiphol	313
12.3	Toerisme	317
12.4	Winkelen	327
12.5	Detailhandel	332
12.6	Financiële en zakelijke dienstverlening	338
12.7	Creatieve industrie	341
12.8	ICT	342
13	Facilitair en bedrijven	343
13.1	Facilitair en bedrijven	348
14	Stedelijke ontwikkeling	353
14.1	Woningvoorraad	363
14.2	Woningmarkt	366
14.3	Huisvesting	376
14.4	Vastgoed	379
15	Middelen	381
15.1	Gemeentefinanciën	386
15.2	Personeel	389
15.3	Belastingen	394
15.4	Stadsdelen	395

16	Bestuur en concern	397
16.1	Verkiezingen Gemeenteraad	401
16.2	Verkiezingen Provinciale Staten	406
16.3	Verkiezingen Tweede Kamer	412
16.4	Burger en bestuur	417
17	Vier grote steden en Nederland	419
17.1	Bevolking	424
17.2	Openbare orde en veiligheid	433
17.3	Werk en inkomen	434
17.4	Zorg	445
17.5	Educatie	446
17.6	Verkeer en infrastructuur	447
17.7	Stedelijke ontwikkeling	448
17.8	Verkiezingen	449
18	Stadsregio Amsterdam	453
18.1	Bevolking	460
18.2	Openbare orde en veiligheid	474
18.3	Werk en inkomen	482
18.4	Zorg	519
18.5	Educatie	520
18.6	Verkeer en infrastructuur	523
18.7	Milieu	525
18.8	Stedelijke ontwikkeling	530
18.9	Verkiezingen	533
19	Amsterdam in Europa	539
19.1	Bevolking	544
19.2	Openbare orde en veiligheid	546
19.3	Werk en inkomen	547
19.4	Educatie	549
19.5	Economie en haven	550
19.6	Stedelijke ontwikkeling	555
19.7	Bestuur	558
	Bijlagen	559
1	Omschrijving buurtcombinaties en stadsdelen	561
2	Kaart van Amsterdam	562
3	Kaart van Stadsregio Amsterdam	564
4	Kaart van Europa	565
5	Begrippen en gebruikte afkortingen	566

Samenvatting

Kerncijfers

Op 1 januari 2013 telde Amsterdam 799.442 inwoners, 1,2% meer dan in 2012. De stad heeft een (licht dalend) geboorteoverschot en een (licht stijgend) vestigingsoverschot. De prognose: ruim 867 duizend in 2030 en 887 duizend in 2040.

Sinds 2008 nam het aantal jongeren (0 tot en met 24 jaar) met 8% toe van 212 tot 229 duizend, een veel sterkere groei dan in heel Nederland, maar minder sterk dan in Den Haag en Rotterdam.

Het aandeel jongeren in Amsterdam nam toe, waar dat in heel Nederland licht daalde.

Op 1 januari 2013 telde Amsterdam 397.022 woningen, ruim 1.100 meer dan in 2012. De groei van het aantal koopwoningen neemt af, het aantal particuliere huurwoningen groeit licht. Het aantal corporatiewoningen (sociale huur) neemt af.

De gemiddelde WOZ-waarde is sinds 2010 met 19 duizend euro afgenomen en is nu 244 duizend euro. In Zuid nam de WOZ-waarde het sterkst af.

Ook in Amsterdam stijgt de werkloosheid. In het eerste kwartaal van 2013 was 10,4% van de Amsterdamse beroepsbevolking werkloos: 45.000 personen.

Het Amsterdamse gestandaardiseerde inkomen per huishouden steeg tussen 2007 (97,9) en 2010 (98,3), maar ligt nog onder dat van Nederland (100). Alleen Zuid en Centrum liggen boven het landelijk gemiddelde. West, Noord en Oost stijgen sinds 2008 onafgebroken; in Nieuw-West en Zuidoost daalt het.

Bevolking

Per 1 januari 2013 telt de stad 799.442 inwoners (+52.000 sinds 2008). De groei is het gevolg van natuurlijke aanwas: meer geboorte dan sterfte, maar ook van een vestigingsoverschot.

Het aantal Amsterdammers van Nederlandse herkomst is in 2012 sterker gegroeid dan voorheen, maar hun aandeel neemt nog steeds af door de sterke groei van het aandeel westerse migranten. Het aandeel niet-westerse migranten nam weer licht af. In absolute aantallen is de groep niet-westerse migranten wel groter geworden.

Nam de bevolking in 2009-2012 met 11.000 per jaar toe, de woningvoorraad met nog geen 2.000 per jaar. Toch vonden allen onderdak: in leegstaande woningen (4.300 woningen), in ruimten die officieel geen woningen zijn (1.800) en inwoning.

Sinds 2010 komen immigranten steeds vaker uit westerse landen: zowel Oost- als Zuid-Europa, maar per saldo meer uit Zuid- dan Oost-Europa.

Sinds 2006 kent Amsterdam een binnenlands vestigingsoverschot. Het zijn vooral studenten en eind twintigers die zich in Amsterdam vestigen.

Aangezien de levensverwachting sterk is toegenomen, is de vergrijzing sterker dan tot voor kort werd verwacht, hoewel minder sterk dan in de rest van Nederland.

Openbare orde en veiligheid

De ervaren sociale veiligheid in Amsterdam is de afgelopen acht jaar toegenomen, van 37% naar 40%. Dat geldt vooral voor de eigen buurt. Wel voelen Amsterdammers zich onveiliger in eigen buurt (28%) dan alle Nederlanders (18%). Zuid ligt met 21% dicht bij het landelijk gemiddelde, drie van de tien inwoners van Nieuw-West, Zuidoost en Noord voelen zich wel eens onveilig in eigen buurt.

Ook ervaren Amsterdammers meer overlast van jongeren dan alle Nederlanders: 11 resp. 7%. Toch staan rondhangende jongeren pas op plaats 5 in een top 5 van overlastproblemen: te weinig parkeerplaatsen, te hard rijden, rommel op straat en hondenpoep staan op 1 tot en met 4.

In 2012 gaven vier op de tien bewoners van de politieregio Amsterdam-Amstelland aan in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer te zijn geworden van een misdrijf, evenveel als het jaar ervoor. In 2012 is ruim 93.600 keer aangifte gedaan, een stijging met 1,2% (Amsterdam alleen +1,5%).

De stijging in Amsterdam zit voornamelijk in de toename van het aantal aangiften van zakkenrollerij en woninginbraken. De stijging is het grootst in stadsdeel Centrum: +10%.

Toch zijn Amsterdammers tevreden over de politie, in sterkere mate zelfs (+10%). Ze zijn tevredener dan alle Nederlanders: 39% resp. 49%.

In 2012 is de score voor de objectieve veiligheid met 70 weer beter dan het jaar ervoor. De objectieve veiligheid nam toe op de elementen geweld, vandalisme, verkeer en drugs (en af op inbraak).

Ook de score voor de subjectieve veiligheid is in 2012 verbeterd.

Objectieve en subjectieve veiligheid komen vaak niet overeen. Dat is het geval bij driekwart van buurten. Buurten die objectief veel veiliger zijn dan subjectief, liggen verder van het centrum af. In het centrum liggen veel buurten die veiliger worden gevonden dan de objectieve index weergeeft.

Werk en inkomen

In 2012 is zowel het aantal vestigingen als het aantal werkzame personen toegenomen, met 4,5% resp. 1,5%. Vooral het aantal eenmansvestigingen nam toe. Met name in Westpoort (-3%) en Zuidoost (-0,5%) daalde het aantal vestigingen. In Oost steeg het sterk: +4,8%.

72% van de Amsterdammers tussen 15 en 65 jaar werkt of zoekt werk, een lichte daling ten opzichte van 2011 (74%) en 2009 (73%). Mannen (77%) participeren meer dan vrouwen (67%), onder Amsterdammers van niet-westerse herkomst daalde de arbeidsparticipatie.

In het tweede kwartaal van 2013 was 10,4% van de Amsterdamse beroepsbevolking werkloos. Vooral onder jongeren, laagopgeleiden en Amsterdammers van Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse herkomst steeg de werkloosheid sterk.

Begin 2012 ontvingen 13.500 Amsterdammers een WW-uitkering, eind juli 2013 ruim 20.500.

Begin 2013 ontvingen 35.742 Amsterdamse huishoudens een bijstands-uitkering (wwb), vrijwel evenveel als in 2012. Maar eind juli 2013 was dit al 37.241.

Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WIA, WAO, WAZ en Wajong) is met 1% gedaald tot 38.577. Maar het aantal Wajong-uitkeringen steeg met 6%.

Sinds het begin van de recessie is het gemiddeld besteedbaar inkomen van Amsterdamse huishoudens vrijwel gelijk gebleven. In de periode 2007-2008 steeg het besteedbaar inkomen nog in alle stadsdelen.

Zorg

De levensverwachting van Amsterdammers is sterk toegenomen, met 4 jaar bij mannen en 2,5 bij vrouwen.

Jaarlijks overlijden ruim 5.000 Amsterdammers (5.535 in 2012). De belangrijkste doodsoorzaak is kanker (28,6%; hart- en vaatziekten: 25,1%).

40% van de Amsterdammers ouder dan 19 jaar kampt met overgewicht, minder dan alle Nederlanders. 11% van de Amsterdammers met overgewicht heeft obesitas. Laagopgeleiden hebben twee keer zo vaak overgewicht als hoogopgeleiden, vrouwen vaker obesitas dan mannen. Bijna een kwart van de jongeren heeft overgewicht, meer dan gemiddeld in Nederland. Kinderen van niet-westerse herkomst hebben veel vaker overgewicht en kinderen in Nieuw-West, Zuidoost en Noord zijn ruim twee keer zo vaak te zwaar als kinderen in Centrum en Zuid.

Het aantal 55-plussers is toegenomen van nog geen 162 duizend tot bijna 178 duizend (januari 2013). Het aantal 75-plussers daalde licht.

Er zijn ruim 6.700 seniorenwoningen in de stad, met 10.000 bewoners. Het aantal verpleeghuisbedden is sinds januari 2011 met 14% afgenomen. Het aantal verpleeghuizen nam toe, van 35 tot 46 (juli 2013). Het aantal verzorgingshuizen bleef vrijwel gelijk. Wel daalde het aantal bedden daar met 6%.

Educatie, jeugd en diversiteit

In 2013 wonen in Amsterdam 229.206 jongeren van 0 tot en met 24 jaar: 29% van de bevolking; vijf jaar geleden nog ruim 212.000 (28%). 58% heeft ouders met een migratieachtergrond.

Het aandeel 0-4-jarigen dat de stad verlaat is sinds 2008 afgenomen van 7% naar 6%.

De leeftijdsgroep 6-17-jarigen bestaat voor een groot deel uit kinderen van niet-westerse herkomst, terwijl de groep 18 tot en met 24 jaar wordt gedomineerd door studenten, veelal van Nederlandse herkomst.

Het aantal jongeren dat in Amsterdam onderwijs volgt nam de afgelopen tien jaar met 24% toe, is in het HBO zelfs verdubbeld. In het wetenschappelijk onderwijs (uitgezonderd Amsterdam University College) is voor het eerst in jaren een daling te zien (-7%).

62% van de basisschoolleerlingen uit 2006/'07 volgt het onderwijs dat hen was geadviseerd of heeft op dit niveau een diploma behaald. Men stroomt vaker af dan op. Leerlingen van niet-westerse herkomst stromen vaker af dan anderen.

Het aandeel jongeren met een startkwalificatie is toegenomen van 63% naar 68%. Jongens maken hun school minder vaak af dan meisjes, met name niet-westerse jongeren (20%, maar dat was 25%). De werkloosheid onder jongeren zonder startkwalificatie is 33% (en 39% onder jongeren van niet-westerse afkomst).

Verkeer en infrastructuur

Amsterdam telt 330 duizend voertuigen, 1,1% meer dan op 1 januari 2012: personenauto's (82%), bedrijfswagens (12%) en motorrijwielen (6%). Sinds 2008 is het aantal motorvoertuigen met ruim 13.500 toegenomen (+5%).

Het aantal voertuigen met bromfietkenteken steeg van bijna 31.000 in 2008 tot 53.000 nu, vooral door de opkomst van de snorscooter (groei in 2012: 14%).

Amsterdam heeft absoluut gezien de meeste deelauto's van Nederland (1.476) en relatief gezien van de vier grote steden: 185 per 100.000 inwoners. Gemiddeld is 0,65% van de personenauto's een deelauto (heel Nederland: 0,07%).

Begin 2013 waren er 520 oplaadpunten voor elektrisch vervoer, ruim 200 meer dan in 2012. Bijna de helft van het aantal oplaadpunten staat in Zuid (140) of Centrum (118). In mei 2013 hebben voor het eerst in een maand tijd meer dan 1.000 verschillende elektrische rijders aan het Amsterdamse netwerk geladen (1.030 voertuigen, 83.355,73 kWh, 416.778 kilometers)

Openbare ruimte en groen

Het grondgebruik in Amsterdam is vergelijkbaar met 2000: de helft bebouwd, 24% water, 26% groen. Sinds 2000 is de bevolking echter met 9,3% toegenomen, het aantal woningen met 7,5% en het aantal bedrijfsvestigingen met 75,9%. Gevolg: sinds 2000 nam het gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer land met 400 toe tot 4.815 personen.

Vooral de binnenstad is drukker geworden: 73% vindt die drukte gezellig, 8% vervelend (vergelijkbaar met 2001). Drukke staat wel op 1 in de top 5 van minst aantrekkelijke aspecten van de binnenstad (was in 2001 nog 5).

De drie buurten met de beste leefbaarheid zijn Middenmeer, de Apollobuurt en Buitenveldert-West. De leefbaarheid is het laagst op de Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde. Tussen 2010 en 2012 is de leefbaarheid van Amsterdam als geheel licht verbeterd. In vijf buurten was de verbetering 8 punten of meer, de Kolenkitbuurt daalde sterk met 10 punten.

De 'verloederingscore' voor Amsterdam daalde tussen 2008 en 2012 met 5 punten tot 23. Voor de goede orde: dat is een verbetering. Vooral in Oost lieten verschillende buurtcombinaties sterke verbetering zien. De verbetering was het sterkst in Gein (Zuidoost). De verloederingscore is het grootst in de Pijp, Geuzenveld, delen van stadsdeel Noord en rond de Burgwallen.

Cultuur en monumenten

In 2012 was het Van Gogh Museum met 1.175.000 (weer) het best bezochte museum van Nederland. Dat zal in 2013 het Rijksmuseum zijn.

90% van de Amsterdammers is bekend met de badkuip, de nieuwe vleugel van het Stedelijk Museum. Als rapportcijfer geven ze een 6,1.

Zeer positief zijn ze over het Eye Filminstituut. Sinds de opening trekt het veel meer bezoekers dan het oude Filmmuseum, in 2012 meer dan 500.000.

Het Scheepvaartmuseum won in 2012 de Amsterdamse Architectuur Prijs voor de renovatie, waarbij de binnenplaats van het museum werd overdekt. Ook dit museum trekt na de verbouwing meer bezoekers dan ooit: in 2012 bijna 420.000.

Bioscopen blijven de populairste trekpleister wat uitgaan betreft; dan musea en op drie en vier dansavonden/houseparty's (34%) en popconcerten (32%). Het aandeel Amsterdammers dat een en ander bezoekt nam wel licht af.

Voor alle uitgaansmogelijkheden geldt: het best bezocht door hoogopgeleiden en Amsterdammers jonger dan 35. Klassieke concerten, opera, ballet en musicals worden door alle leeftijden bezocht.

Multiculturele festivals worden vooral bezocht door Surinaamse en Antilliaanse Amsterdammers; balletvoorstellingen, klassieke concerten, popconcerten, opera en musea vooral door Nederlandse en westerse Amsterdammers.

Iets minder mensen (maar nog steeds veel) bezochten het Concertgebouw, wel nam in 2012 het aantal voorstellingen toe.

Milieu en water

Een Amsterdammer produceerde in 2011 43 kilo minder huishoudelijk afval dan in 2006 (-9%), vooral minder restafval: -14%. Grofvuil nam juist toe, met 32%. De algehele daling is mogelijk een gevolg van de economische crisis.

De luchtkwaliteit in Amsterdam voldoet nog niet in alle opzichten aan de Europese norm, die onder andere stelt dat in 2015 een kubieke meter lucht maximaal 40 microgram stikstofdioxide mag bevatten.

Op plekken met weinig verkeer wordt de toekomstige Europese norm al ruimschoots gehaald (gemiddeld 26 microgram stikstofdioxide), op de locaties met druk verkeer nog niet: 49 microgram stikstofdioxide per kubieke meter lucht. Wel is de hoeveelheid stikstofdioxide op drukke locaties gedaald ten opzicht van 2008 (-10%).

Sport en recreatie

In 2013 sport 67% van de Amsterdammers minimaal één keer in de maand, meer dan voorheen en vergelijkbaar met heel Nederland.

Hoe ouder men is, des te minder men sport. Mannen sporten vaker dan vrouwen (72% resp. 64%), hoogopgeleiden beduidend vaker dan laagopgeleiden. Amsterdammers van Nederlandse herkomst sporten het meest (78%), Amsterdammers van Turkse en Marokkaanse het minst (46%).

De populariteit van fitness is onder volwassenen alleen maar groter geworden. Het aantal hardlopers is sinds 2009 verdubbeld. De laatste jaren zijn met name meer mannen ook gaan wielrennen, mountainbiken en toerfietsen; wielrennen verdrong voetbal zelfs van de derde sport.

Bij vrouwen staan aerobics, steps en spinning op drie. De populariteit van zwemsport is iets tanende onder volwassenen. Bij jongens onder de 18 jaar blijft voetbal veruit de populairste sport, gevolgd door zwemmen en vechten verdedigingssporten. Meisjes doen het meest aan zwemmen en dansen.

Ondanks de toename van het aantal sporters in de stad is het aandeel Amsterdammers dat lid is van een sportvereniging gelijk gebleven.

Het aantal Amsterdammers dat in ongeorganiseerd verband sport (individueel of met anderen) is toegenomen. Dit zal deels samenhangen met de toegenomen populariteit van bijvoorbeeld hardlopen.

Economie en haven

Sinds eind jaren negentig ontwikkelt de Amsterdamse economie zich gunstiger dan die van heel Nederland en sinds 2000 ook gunstiger dan de economie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), ook na het uitbreken van de crisis.

De Amsterdamse haven boekte in 2012 zelfs een record: ruim 77 miljoen ton, 3% meer dan in 2011. De import bleef stabiel op 50,5 miljoen ton. De export steeg met 9% tot 26,6 miljoen ton.

Ook Schiphol had in 2012 een topjaar, althans wat het aantal passagiers betreft: ruim 51 miljoen (+2,6% ten opzichte van 2011). Tegelijkertijd werd 2,6% minder vracht vervoerd.

In 2012 telde Amsterdam 10,6 miljoen hotelovernachtingen, in het eerste kwartaal van 2013 2,3 miljoen: 10,7% meer dan het eerste kwartaal van 2012.

Het aantal hotelkamers is tussen 2010 en 2012 met 11% toegenomen. De bezettingsgraad van de kamers steeg van 72 tot 75%.

Ook groeit het aantal banen in de toeristische sector: in 2011-2012 met 2,4% en in 2012-2013 met 5,4%.

Het aantal vestingen en banen in de detailhandel is in vier jaar tijd gestegen met 3% resp. 1% tot 7.923 en 27.911 in 2013. In 2009 telde de internetverkoopbranche nog 800 vestgingen, in 2013 1.362. Het aantal banen nam hier met 87% toe.

In de huishoudelijke-artikelenbranche daalde het aantal vestigingen met 9% en het aantal banen met 7%, in de markthandel zelfs met 16% resp. 13%.

Tussen 2012 en 2013 is het aantal banen en vestingen het sterkst gegroeid in stadsdeel Centrum.

Sinds 2009 nam het aantal banen in de Amsterdamse financiële sector met meer dan 6.000 af, het afgelopen jaar met name bij banken. Het aantal banen bij beleggingsmaatschappijen, verzekeraars en pensioenfondsen steeg juist.

In de cross mediasector (creatieve industrie en ICT) nam in 2009-2013 het aantal banen en vestigingen toe met een kwart resp. 7%. De content-sector (de ontwikkeling van formats) is de sterkst groeiende ICT-sector in Amsterdam.

Facilitair en bedrijven

Nu wordt binnen de begroting van de gemeente Amsterdam nog onderscheid gemaakt tussen gemeenteonderdelen die diensten en producten leveren aan de inwoners van Amsterdam en gemeenteonderdelen waarvan de belangrijkste opdrachtgever de gemeente zelf is. De verzamelnaam voor deze laatste groep is Facilitair en bedrijven. In totaal worden twaalf diensten en bedrijven tot Facilitair en bedrijven gerekend, met in totaal 2.349 FTE (27% van de gemeente exclusief de stadsdelen).

De organisatieonderdelen binnen Facilitair en bedrijven nemen echter ruim de helft van de extern ingehuurd medewerkers voor hun rekening (de Dienst ICT alleen: 31%).

Alleen met betrekking tot de ruimtelijke sector waren in 2012 de inkomsten hoger dan de uitgaven (3,3 miljoen euro). Per saldo werd het meest uitgegeven aan het verbeteren van de gemeentelijke ICT (14,3 miljoen euro).

Stedelijke Ontwikkeling

Op 1 januari 2013 telt Amsterdam 397.022 woningen, ruim 1.100 meer dan in 2012. In 2007 werden nog 6.346 nieuwbouwwoningen opgeleverd, in 2012 nog maar 2.560.

In 1999-2008 steeg de voorraad koopwoningen van 52 naar 99 duizend. Sinds het uitbreken van de kredietcrisis is deze groei kleiner geworden en lijkt de particuliere huursector juist weer iets te groeien. De corporatiesector neemt nog wel gestaag af in grootte.

Vooraf in West en Zuid nam het aantal particuliere huurwoningen in de periode tot 2008 af. Hier werden veel woningen gesplitst en verkocht.

Het aantal splitsingen ligt sinds 2008 rond de 1.000 per jaar (betreffende 12.000 appartementen). Waarschijnlijk worden nog onverkochte woningen alsnog verkocht zodra de markt weer aantrekt. Dan zou de lichte groei van het aantal particuliere huurwoningen weer worden omgezet in een daling.

Dat het aantal particuliere huurwoningen sinds 2008 licht is gestegen, heeft overigens twee oorzaken: grote nieuwbouwprojecten met veel particuliere huurwoningen die al voor de crisis waren gepland werden in gebruik genomen en bovendien werden na het uitbreken van de crisis veel woningen die als koopwoningen waren gedacht toch verhuurd.

Sinds januari 2010 is ruim 218 duizend van de 7.574.000 m² kantoorruimte in Amsterdam omgezet in hotels, woningen, studentenwoningen en winkels. Van de resterende 7,3 miljoen vierkante meters staat op 1 januari 2013 nog bijna 1,2 miljoen vierkante meter leeg (16,2%), bijna eenderde al drie jaar of langer.

In 2012 werd veel minder nieuwe kantoorruimte opgeleverd, maar in vergelijking met 2011 werd wel meer in gebruik genomen.

Op 1 januari 2013 is 122 duizend vierkante meters kantoorruimte in aanbouw.

Het aantal bestaande woningen dat na september 2008 werd verkocht, is gedaald. Gemiddeld werden in 2012 per maand 200 woningen minder verkocht dan in de twee jaar voor de kredietcrisis.

De stapeling van regeringsmaatregelen per 1 januari 2013 heeft in het najaar van 2012 tot een opleving op de woningmarkt geleid, omdat kopers nog van de oude, gunstiger voorwaarden gebruik wilden maken.

De gemiddelde prijs van de in Amsterdam veel verkochte woningen lag in oktober 2012 21% lager dan in het derde kwartaal van 2008.

Het aanbod van nieuwboukoopwoningen lag in 2012 met 2.051 eenderde lager dan voor de kredietcrisis, toen driekwart van het aanbod werd afgezet.

Middelen

Op de begroting van Amsterdam voor 2014 staat aan de uitgavenkant een bedrag van bijna 3,9 miljard euro. In 2013 was dat iets meer dan 3,9 miljard. De grootste uitgaven betroffen in 2013 werk en inkomen (1,1 miljard), verkeer en infrastructuur (547 miljoen), milieu en water (450 miljoen), zorg (396 miljoen) en educatie, jeugd en diversiteit (348 miljoen). Deze vijf posten vormen samen driekwart van de begroting.

De gemeente zet sterk in op het voorkomen van werkloosheid, met name onder jongeren. Ook is 20 miljoen euro gereserveerd voor armoedebestrijding. Het grootste deel van het geld voor werk en inkomen is dan ook gereserveerd voor het adequaat helpen van klanten bij uitkeringsaanvragen: 709 miljoen euro.

328 van de 547 miljoen voor verkeer en infrastructuur wordt besteed aan verbetering van de mobiliteit; 30% van het budget (166 miljoen euro) wordt ingezet om de doelstelling 'schoon en heel' te halen.

Voor 2014 is 32 miljoen euro gereserveerd om initiatieven te stimuleren die bijdragen aan een sterkere, meer innovatieve economie en een duurzame stad.

In 2013 bedroeg de bijdrage uit het Gemeentefonds 1,49 miljard, in 2014 bedraagt die 1,54 miljard. Andere belangrijke inkomsten van de gemeente zijn belastingen en erfpacht.

In het Stadsdeelfonds zit voor 2014 567 miljoen euro, fors minder dan in 2013 (wat samenhangt met de verandering van het bestuurlijk stelsel in 2014).

Bestuur en concern

In 2014 worden de stadsdelen vervangen door (zeven) bestuurscommissies, die direct door de Amsterdammers worden gekozen.

Wat zal het effect zijn van deze bestuurlijke verandering op de betrokkenheid van Amsterdammers bij de politiek? Bij de gemeenteraads- en stadsdeelraadsverkiezingen van 2010 was de interesse in stadsdeelpolitiek tot een hoogtepunt gestegen. Sindsdien is het sterk gedaald. Dat geldt ook voor de interesse in gemeentepolitiek en de stemintentie. Maar over langere periode bezien zijn politieke interesse en participatie redelijk stabiel.

Amsterdammers zijn verdeeld over de voor- en nadelen van het huidige en het nieuwe stelsel: 41% van de Amsterdammers wil de stadsdelen het liefst afschaffen, 32% wil ze afslanken en 22% wil het huidige stelsel behouden.

Vier grote steden en Nederland

Het aantal snor- en bromfietsen is in de vier grote steden (G4) de laatste jaren flink toegenomen. Overal in Nederland neemt het aantal snorfietsen toe, maar in vier grote steden (G4) duidelijk sterker: +88% (Nederland), +241% (Amsterdam).

In Amsterdam daalde het aantal bromfietsen de afgelopen twee jaar, terwijl dat aantal landelijk tussen 2007 en 2013 nog met 28% toenam. In de andere drie grote steden nam het aantal zelfs met meer dan 50% toe.

In 2010 ontvingen 96.427 huishoudens in Amsterdam huurtoeslag, in Rotterdam 84.891, Den Haag 53.266 en Utrecht 24.563. Relatief gezien heeft Rotterdam de meeste toekenningen: 284 per 1.000 huishoudens. Amsterdam komt op de tweede plaats met 228. In Nederland steeg het aantal huishoudens dat huurtoeslag ontvangt met 8%, in Den Haag met 17%, Amsterdam met 13% en Rotterdam met 11%.

In Rotterdam daalde het aantal huurwoningen met 7%, in Utrecht nam dat aantal met 4% toe (Amsterdam en Den Haag: -5% resp. -2%). Landelijk daalde het aantal sociale huurwoningen tussen 2005 en 2012 met 1%.

Stadsregio Amsterdam

In de Stadsregio Amsterdam wonen op 1 januari 2013 bijna 1,5 miljoen mensen, 9% van de Nederlandse bevolking. Meer dan de helft van de inwoners uit deze regio woont in Amsterdam.

Sinds 2007 is het aantal inwoners van de Stadsregio Amsterdam sterker toegenomen (6,3%) dan dat van heel Nederland (2,2%).

Aalsmeer kent de grootste bevolkingsgroei sinds 2007: +22%. Waterland, Wormerland en Oostzaan zagen hun inwonertal dalen.

Cijfers voor alleen 2013: Stadsregio Amsterdam plus 1%, heel Nederland plus 0,3%.

In 2010 lag het gemiddelde persoonlijk inkomen voor de Stadsregio op 32.400 euro (Nederland 28.400). Inwoners van Amstelveen en Ouder-Amstel hebben het hoogste inkomen van de Stadsregio: 38.600, die van Zaanstad het laagste: 29.300 euro.

Het aantal bedrijfsvestigingen in de Stadsregio is tussen 2007 en 2012 met 35% toegenomen, in 2011 met bijna 3%.

Amsterdam in Europa

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wonen 2,3 miljoen en werken 1,3 miljoen mensen.

Schiphol handhaafde zich in 2012 als vierde passagiersluchthaven van Europa. Qua vracht komt Schiphol na Frankfurt en Londen.

De haven van Amsterdam is de vijfde van Europa. De goederen- en grondstoffenoverslag is in 2012 met 3% gestegen tot een record: 77,1 miljoen ton.

Amsterdam is na Frankfurt de belangrijkste internetdatahub. Frankfurt 1.304 gigabyte per seconde, Amsterdam 1.251.

In 2012 bleef Amsterdam twaalfde plaats wereldwijd qua leefbaarheid (negende in Europa, zesde EU).

De internationale aantrekkingskracht van Amsterdam uit zich in de groei van het aantal buitenlandse hotelgasten: met 3% in 2011 en 1% in 2012. Vergeleken met de andere Europese steden heeft Amsterdam het net zo druk als Parijs en Lissabon.

Ook steeg het aantal internationale congressen, van 114 naar 122. Op de ranglijst van International Congress and Convention Association stond Amsterdam in 2012 tiende wereldwijd en achtste in Europa.

Kerncijfers

- 1.1 Kerncijfers Amsterdam
- 1.2 Kerncijfers stadsdelen
- 1.3 Kerncijfers buurtcombinaties
- 1.4 Kerncijfers ouderen
- 1.5 Kerncijfers jongeren

1

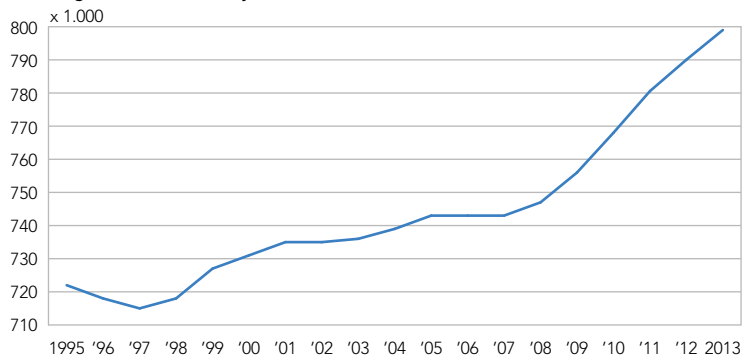
Kerncijfers

Toename bevolkingsoverhang even sterk als vorig jaar

Op 1 januari 2013 telde Amsterdam 799.442 inwoners, een stijging van 1,2%. Deze stijging was gelijk aan die van 2011 op 2012 en daarmee is de sterke stijging van de jaren daarvoor iets afgezwakt. Het geboorteoverschot nam in 2012 af ten opzichte van eerdere jaren. In 2012 werden er ongeveer 5.400 meer Amsterdammers geboren dan er overleden: in 2011 was het geboorteoverschot nog 5.800 en in 2010 6.000. Het vestigingsoverschot was in 2012 ongeveer 4.200, groter dan in 2011: er vertrokken bijna 56 duizend mensen en er vestigden zich iets meer dan 60 duizend. In 2011 was het vestigingsoverschot nog 3.500.

De prognose is dat de bevolkingsgroei de komende jaren doorzet en dat Amsterdam in 2030 ruim 867 duizend inwoners heeft en in 2040 887 duizend.

Bevolking van Amsterdam, 1 januari 1995-2013

bron: O+S

Toename van het aantal jongeren jonger dan 25 jaar in de G4 steden

In 2008 woonden in Amsterdam ruim 212 duizend jongeren van 0 tot en met 24 jaar, nu ruim 229 duizend, een toename van 8%. Ook in de andere steden van de G4 nam in deze periode het aantal jongeren tot 25 jaar toe. In Rotterdam van ruim 177 duizend tot bijna 186 duizend (+ 5%), in Den Haag van bijna 142 duizend tot 151 duizend (+ 7%) en in Utrecht was de stijging het sterkst: van ruim 97 duizend tot bijna 108 duizend (+ 10%). Ook in Nederland als geheel nam het aantal jongeren onder de 25 jaar toe, zij het minimaal: van 4.918.000 tot 4.927.000 (+ 0,2%).

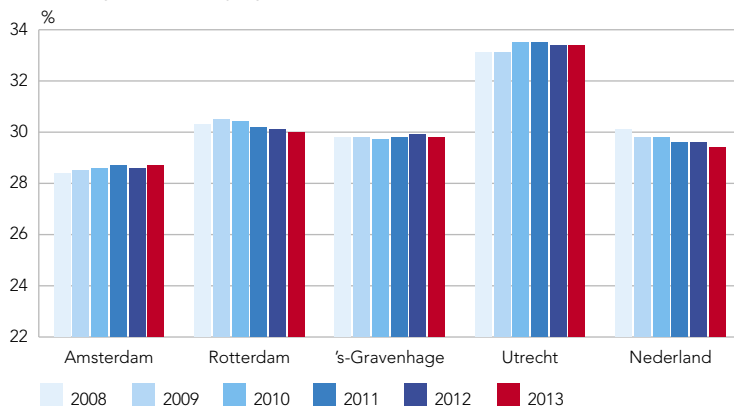
Aantal 0-24 jarigen in Nederland en de G4, 1 januari 2008-2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
2008	212.403	177.224	141.641	97.478	4.918.207
2009	215.782	178.328	143.746	99.399	4.930.444
2010	219.441	179.964	145.828	102.794	4.941.244
2011	224.292	184.951	148.050	104.339	4.948.548
2012	226.367	186.257	150.142	105.710	4.944.291
2013	229.206	185.693	150.991	107.656	4.927.460

bron: O+S/COS/BIU/CBS

Utrecht kent van de G4 het hoogste aandeel jongeren van 0 tot en met 24 jaar (33,4%), Amsterdam het laagste (28,4%). In beide steden is het aandeel jongeren onder de 25 jaar toegenomen in vergelijking met 2008. In Den Haag is het aandeel jongeren in deze periode stabiel gebleven, rond de 29,8%. In Rotterdam nam het aandeel jongeren heel licht af, van 30,3% naar 30%. In Nederland daalde het iets sterker, van 30,1% in 2008 tot 29,4% in 2013.

Ontwikkeling aandeel 0-24 jarigen in Nederland en de G4, 2008-2013 (procenten)

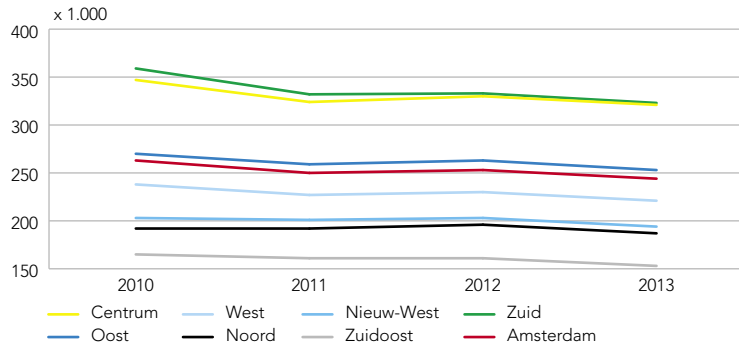
bron: O+S/COS/BIU/CBS

Lichte toename aantal particulier verhuurde woningen

Op 1 januari 2013 telde Amsterdam 397.022 woningen, ruim 1.100 meer dan het jaar ervoor. Bijna de helft van de woningen (46%) is in eigendom bij een woningcorporatie. Ruim een kwart (28%) bestaat uit koopwoningen en een iets kleiner deel (26%) wordt particulier verhuurd. Sinds het uitbreken van de kredietcrisis in 2008 is een aantal veranderingen in de woningvoorraad zichtbaar. De sterke groei van koopwoningen sinds 1999, nam af. Tegelijkertijd stopte de afname van het aantal particuliere huurwoningen; sinds 2008 lijkt het aantal

woningen in deze sector juist weer iets te groeien. Het aantal corporatiewoningen (oftewel het aantal woningen in de sociale huursector) neemt nog wel af, maar minder sterk.

Gemiddelde WOZ-waarde naar stadsdeel, 1 januari 2010-2012

bron: DBI/DBGa/WZS/OGA/O+S

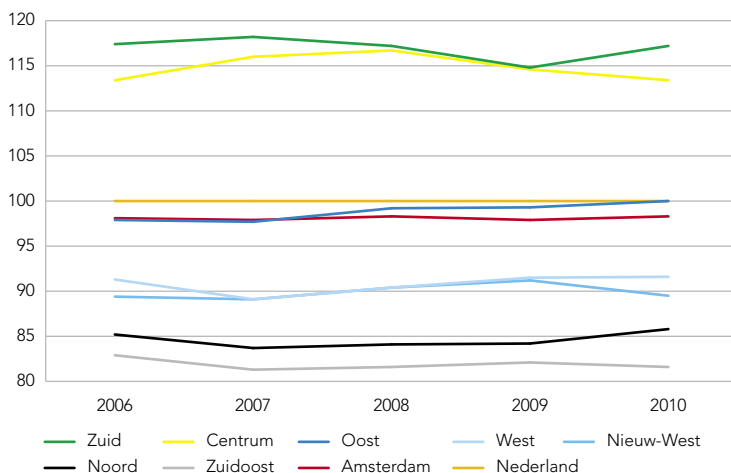
WOZ-waarde afgelopen jaren gedaald

De gemiddelde WOZ-waarde in Amsterdam is op 1 januari 2013 244 duizend euro. In de stadsdelen Zuid en Centrum ligt de gemiddelde WOZ-waarde daar ruim boven. In Oost ligt die bijna op het stedelijk gemiddelde en in West, Nieuw-West, Noord en Zuidoost onder het stedelijk gemiddelde. Ten opzichte van 1 januari 2010 is de gemiddelde WOZ-waarde met 19.000 euro afgenomen, een daling van 7%. De sterkste afname was zichtbaar in Zuid (-10%). In Noord (-3%) en Nieuw-West (-4%) nam de WOZ-waarde het minst af. In de overige stadsdelen lag de afname rond het stedelijk gemiddelde, op -6% (Oost) en -7% (Centrum, West en Zuidoost).

Werkeloosheid neemt toe

De werkeloosheid in Nederland stijgt. Uit de meest recente cijfers van het CBS blijkt dat inmiddels 8,5% van de beroepsbevolking in Nederland op zoek is naar een baan (juni 2013). Ook in Amsterdam stijgt de werkeloosheid. In het eerste kwartaal van 2013 was volgens het CBS 10,4% van de Amsterdamse beroepsbevolking werkloos. Dit komt neer op ongeveer 45.000 mensen. De laatste cijfers van O+S gaan over de periode mei 2012-april 2013 en daaruit blijkt dat 11% van de Amsterdammers werkloos is. Vooral onder jongeren, laagopgeleiden en onder Amsterdammers van Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse herkomst steeg de werkeloosheid tussen 2011 en 2013 sterk.

Gestandaardiseerd inkomen huishoudens naar stadsdelen, 2007-2010
(indexcijfers; Nederland=100)

bron: CBS

Gestandaardiseerd inkomen huishoudens in Oost op landelijk gemiddelde

Het Amsterdamse gestandaardiseerde inkomen per huishouden ligt net als voorgaande jaren iets onder het landelijk gemiddelde. In 2007 had Amsterdam een gestandaardiseerde indexscore van 97,9, waarbij voor Nederland de score op 100 is gesteld. In 2010 lag de indexscore in Amsterdam op 98,3.¹

Zuid en Centrum zijn de enige twee stadsdelen waar het indexcijfer – en dus het welvaartsniveau van de huishoudens – boven het landelijk gemiddelde ligt. In beide stadsdelen is het gestandaardiseerde inkomen per huishouden wel gedaald ten opzichte van 2007, maar in Zuid was in 2010 voor het eerst sinds 2008 weer een stijging van de indexscore te zien. West, Noord en Oost zijn stadsdelen waar het indexcijfer sinds 2008 onafgebroken stijgt. In 2010 lag het welvaartsniveau van de huishoudens in Oost precies op het landelijk gemiddelde. In Nieuw-West en Zuidoost daalde het indexcijfer in 2010, na eerdere stijging. In beide stadsdelen lag het dat jaar nog wel iets hoger dan in 2007.

¹ Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Een score onder 100 betekent een lager gestandaardiseerd inkomen per huishouden dan landelijk en een score boven 100 betekent een hoger gestandaardiseerd inkomen per huishouden dan landelijk.

1.1	Kerncijfers Amsterdam	27
	<u>tabellen</u>	
1.1.1	Standgegevens	27
1.1.2	Jaarcijfers	30
1.1.3	Inkomensgegevens	31
1.1.4	Index gestandaardiseerd inkomen huishoudens naar stadsdelen	31
1.2	Kerncijfers stadsdelen	32
	<u>tabellen</u>	
1.2.1	Standgegevens	32
1.2.2	Jaarcijfers bevolking	35
1.3	Kerncijfers buurtcombinaties	36
	<u>tabellen</u>	
1.3.1	Standgegevens	36
1.3.2	Jaarcijfers bevolking	42
1.4	Kerncijfers ouderen	44
	<u>tabellen</u>	
1.4.1	Ouderen	44
1.5	Kerncijfers jongeren	47
	<u>tabellen</u>	
1.5.1	Jongeren	47

1.1.1 Standgegevens, 1 januari 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
totale oppervlakte (ha)	21933	21933	21933	21933	21933
oppervlakte land (ha)	16512	16518	16501	16489	16481
bevolkingsdichtheid (inwoners/km ² land)	4580	4648	4730	4791	4851
woningdichtheid (woningen/km ² land)	2357	2377	2391	2401	2409
bevolking naar leeftijdsgroepen					
0-4 jaar	45674	46980	48304	49151	49866
5-19 jaar	110714	111718	112555	112536	113249
20-34 jaar	201353	205689	212246	216791	220596
35-49 jaar	185674	186273	185519	184959	184460
50-64 jaar	128760	131673	135835	137025	138650
65 jaar e.o.	84172	85440	86100	89582	92621
totaal	756347	767773	780559	790044	799442
mannen	372319	378297	384283	388972	393336
vrouwen	384028	389476	396276	401072	406106
potentiële beroepsbevolking (bevolking 15-64 jaar)	553675	561855	571524	576227	581093
bevolking naar nationaliteiten					
Nederlanders	663833	672669	681464	687068	695671
niet-Nederlanders	92514	95104	99095	102976	103771
w.o. Marokkanen	16028	15241	14304	13200	12019
Turken	10240	10190	10082	9907	9763
Britten	6917	7087	7405	7531	7634
Duitsers	5324	5601	5916	6066	6149
Amerikanen	3841	3905	4220	4305	4338
bevolking naar herkomstsgroepering					
Surinamers	68761	68881	68971	68538	67919
Antillianen	11559	11689	11777	11891	11993
Turken	39654	40370	41075	41519	41981
Marokkanen	68099	69439	70646	71460	72330
overige niet-westerse allochtonen	74686	77832	80682	82984	84854
totaal niet-westerse allochtonen	262759	268211	273151	276392	279077
westerse allochtonen	111640	114553	119373	122839	125720
autochtonen	381948	385009	388035	390813	394645
totaal	756347	767773	780559	790044	799442
bevolking naar generatie					
eerste generatie allochtonen	214175	218108	223257	226520	228325
tweede generatie allochtonen	160224	164656	169267	172711	176472
autochtonen	381948	385009	388035	390813	394645
huishoudens naar huishoudenstypen					
alleenstaand	225629	225343	227228	228958	230549
samenwonend zonder kinderen	81958	83439	84384	85188	86054
samenwonend met kinderen	63176	66160	67571	68791	69857
eenoudergezin	38932	37763	38381	38866	39185
overig	4626	4837	5276	5397	5725
totaal	414321	417542	422840	427200	431370

bron: DRO/O+S

1.1.1 Standgegevens, 1 januari 2009-2013 (vervolg)

	2009	2010	2011	2012	2013
woningvoorraad naar aantal kamers					
1 en 2 kamers (+ onbekend)	116346	115956	114837	114686	114701
3 kamers	137974	139503	140613	141432	142049
4 kamers	96649	97821	98634	98776	99077
5 en meer kamers	38261	39378	40384	40981	41195
totaal	389230	392658	394468	395875	397022
gemiddelde woningbezetting	1,94	1,96	1,98	2,00	2,01
woningvoorraad naar eigendom					
eigenaar/bewoner	100707	104180	107138	110084	111340
sociale verhuur	192020	191005	187307	185125	183006
particuliere verhuur	96503	97473	100023	100666	102676
totaal	389230	392658	394468	395875	397022
woningvoorraad naar bouwperiode					
voor 1919	82908	82060	80680	79584	78604
1919-1930	58107	57850	57658	57367	57092
1931-1945	33856	33794	33619	33479	33212
1946-1960	38452	38384	37867	37157	36778
1961-1970	31309	30675	30072	41380	45340
1971-1980	23494	23288	22751	22446	21635
1981-1990	47917	47960	47952	47926	47915
1991-2000	38188	38161	38141	38119	38101
2001-2012	34999	40486	45728	38417	38345
totaal	389230	392658	394468	395875	397022
hoofdbewoners naar bewoningstypen					
echtpaar met kinderen	39209	40758	41479	42271	42796
eenoudergezin	32669	32717	33098	33334	33608
echtpaar zonder kinderen	35281	37757	37419	37301	37252
2 alleenstaanden	46956	45183	46004	46776	47597
1 alleenstaande + eenoudergezin	17750	17603	18359	19309	20023
alleenwonende	177976	178127	178820	178842	179667
3+ alleenstaanden	10414	11009	11835	12660	13399
overig	13543	14136	14141	13642	13320
totaal	373798	377290	381155	384135	387662
werkzame geneeskundigen					
specialisten	2232	2209	2418	2459	2395
huisartsen	390	428	440	468	461
verpleeghuisartsen	56	55	51	58	53
tandartsen	572	580	607	651	675
fysiotherapeuten	1084	1150	1127	1179	1203
apotheken	89	100	99	104	101
uitkeringen Dienst Werk en Inkom					
WWB levensonderhoud	30600	32032	32916	32988	35742
WJ 1)			1470	2809	
IOAW + IOAZ	384	459	535	539	650
Wwik 1)	524	622	770	879	

1) Regeling afgeschaft.

bron: DBI/DBG/OGA/GAN/1ste Lijn Amsterdam/
ANT/NMT/De Telefoongids BV/DWI/O+S

1.1.1 Standgegevens, 1 januari 2009-2013 (slot)

	2009	2010	2011	2012	2013
uitkeringen UWV					
WIA	3242	4448	5725	7209	7164
WAO	32048	27452	25712	23201	21138
WAZ	1249	1005	905	783	783
Wajong	6490	6466	7298	7812	7805
WW	9445	15456	14246	13508	17529
werkgelegenheid					
vestigingen met werkzame personen	69177	80575	87443	91628	95831
werkzame personen	449331	461238	468763	475277	482638
werkloosheidspercentage ¹⁾	6		8		11

	schooljaar				
	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
scholen/opleidingen					
basisonderwijs	207	208	211	207	208
speciaal onderwijs	54	52	48	47	47
praktijkonderwijs	9	9	9	8	8
voortgezet onderwijs (AVO, LWO, VMBO, HAVO en VWO)	55	56	60	63	64
middelbaar beroepsonderwijs (BOL/BBL)	3	3	3	3	3
hoger beroepsonderwijs (HBO)	4	4	4	4	4
universiteit (WO)	2	2	2	2	2
totaal	334	334	337	334	336
leerlingen/studenten ²⁾					
basisonderwijs	57696	58453	58773	59680	60156
speciaal onderwijs	5104	4984	4796	4758	4507
praktijkonderwijs	1426	1384	1314	1289	1351
voortgezet onderwijs (AVO, LWO, VMBO, HAVO en VWO)	32875	33494	34639	35671	36968
middelbaar beroepsonderwijs (BOL)	20635	21450	21116	21563	22453
middelbaar beroepsonderwijs (BBL)	7855	6955	6917	6008	5938
hoger beroepsonderwijs (HBO)	43407	46425	46688	49850	49968
universiteit (WO)	49315	53562	57242	57240	53374
totaal	218313	226707	231485	236059	234715

¹⁾ Werkloosheidspercentage = werkloze beroepsbevolking in procenten van de beroepsbevolking.

²⁾ Voltijdonderwijs.

bron: UWV/OCW/DUO/CBS/UvA/VU/O+S

1.1.2 Jaarcijfers, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
loop van de bevolking					
geboorte	10595	11008	11381	11070	10924
sterfte	5702	5286	5381	5291	5509
geboorteoverschot	+ 4893	+ 5722	+ 6000	+ 5779	+ 5415
vestiging	57162	57117	59900	56761	60295
w.v. binnenland	31601	30753	32378	31140	33527
w.v. buitenland	25561	26364	27522	25621	26768
vertrek	53950	51501	52774	53215	56119
w.v. binnenland	29550	28849	28795	28971	29969
w.v. buitenland	24400	22652	23979	24244	26150
vestigingsoverschot	+ 3212	+ 5616	+ 7126	+ 3546	+ 4176
bevolkingsgroei	+ 9057	+ 11426	+ 12786	+ 9485	+ 9398
verhuizingen (interne migratie)	79227	79263	81677	80052	78635
huwelijken	3301	3378	3175	3045	3034
partnerschappen	488	465	387	510	419
echtscheidingen	1247	1112	1067	1027	1056
ontbonden partnerschappen	117	113	108	132	160
naturalisaties	2635	2937	2917	3015	3314
vermeerdering woningvoorraad	7672	5891	7165	4557	4216
w.o. nieuwbouw	5044	4427	4044	2939	2560
vermindering woningvoorraad	2765	2463	5355	3150	3069
w.o. sloop	1224	1072	1551	603	1496
drugsdoden (overdosis drugs)	22	29	27	18	18
Amsterdam Airport Schiphol					
aangekomen passagiers (x 1.000)	23704	21826	22661	24918	25505
vertrokken passagiers (x 1.000)	23688	21697	22476	24763	25471
vliegtuigbewegingen	446693	406974	402375	437083	437904
aangekomen zeeschepen	6029	5450	5448	5346	5325
geloste goederen (x 1.000 ton)	51597	49410	48844	50506	50471
geladen goederen (x 1.000 ton)	24245	23983	23873	24254	26587
opgenomen aangiften Amsterdam	82990	79012	81702	82952	84218
w.o. diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	12964	11514	11844	11405	10038
inbraak woning	4538	5297	5519	5216	5758
mishandeling	3723	3761	3519	3533	3398
straatroof	2145	1968	1869	1883	2000
winkeldiefstal	4998	4697	4785	4665	4868
aanhoudingen Amsterdam	37440	38414	35927	38320	34346

bron: DBI/OGA/GGD Amsterdam/Amsterdam Airport Schiphol/Haven Amsterdam/Politie ASD-ASL/O+S

1.1.3 Inkomensgegevens, 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)					
per inwoner	14,0	15,0	15,5	15,5	15,5
per persoon met een heel jaar inkomen	19,4	20,7	21,1	21,2	21,3
per huishouden	27,6	29,6	30,6	30,7	30,7
eenpersoonshuishouden	19,5	20,9	21,5	21,3	21,1
paar met minderjarige kinderen	41,4	45,3	41,0	41,3	41,3
paar zonder minderjarige kinderen	36,8	39,9	47,3	47,8	48,0
eenoudergezin	23,7	24,9	25,7	26,1	26,4
gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)					
per inwoner	20,3	21,6	22,6	22,9	23,0
per persoon met een heel jaar inkomen	28,4	30,0	31,1	31,6	31,9
autochtonen	30,9	32,8	34,1	34,6	35,1
westerse allochtonen	32,6	35,0	36,1	36,1	36,5
niet-westerse allochtonen	20,8	21,8	22,7	23,5	23,5
totaal actief	36,1	37,9	39,2	39,6	40,1
totaal niet-actief	16,3	16,8	17,3	17,9	18,1
werklozen en bijstandsontvangers	13,9	13,9	14,0	15,1	15,6
arbeidsongeschikt	18,7	19,4	20,6	21,3	21,4
pensioenontvangers	19,3	20,2	21,2	20,3	21,9
huishoudens naar inkomensklassen (x 1.000) ¹⁾ ²⁾					
minder dan 17.900 euro	109,1	110,2	112,0	113,0	113,6
17.900-<25.100 euro	83,9	85,0	85,3	84,1	84,8
25.100-<34.300 euro	63,8	64,8	64,6	66,3	68,3
34.300-<47.000 euro	48,7	50,1	50,5	52,4	53,5
47.000 euro en meer	55,0	56,8	58,8	60,2	60,8
totaal	360,5	366,9	371,2	376,0	381,1

¹⁾ De klassengrenzen betreffen landelijke 20%-klassen. Dat wil zeggen dat in geheel Nederland iedere klasse 20% van de huishoudens bevat.

bron: CBS

²⁾ De inkomensklassen betreffen niveau 2010, de andere jaren hebben (iets) afwijkende bedragen.

1.1.4 Index gestandaardiseerd inkomen huishoudens naar stadsdelen, 2007-2010 ¹⁾

stadsdeel	2007	2008	2009	2010	verandering 2010 t.o.v. 2007 (%)
A Centrum	116,0	116,7	114,6	113,4	-2,2
E West	89,1	90,4	91,2	91,6	2,8
F Nieuw-West	89,1	90,4	91,5	89,5	0,4
K Zuid	118,2	117,2	114,8	117,2	-0,8
M Oost	97,7	99,2	99,3	100,0	2,4
N Noord	83,7	84,1	84,2	85,8	2,5
T Zuidoost	81,3	81,6	82,1	81,6	0,4
Amsterdam	97,9	98,3	97,9	98,3	0,4

¹⁾ Nederland=100.

bron: CBS

1.2.1 Standgegevens, 1 januari 2013

stadsdeel	totale bevolking	% niet-westerse allochtonen	% 65-plussers	bevolking 15-64 jaar ¹⁾	bevolkingsdichtheid per km ² land	gemiddelde woonduur op adres (jaren)
A Centrum	85618	14,5	11,9	67109	13609	7,9
B Westpoort	506	15,2	4,3	457	19	4,6
E West	138568	31,6	8,3	108114	15934	7,7
F Nieuw-West	141825	50,5	13,0	97003	4920	8,3
K Zuid	137901	16,9	14,5	100047	8909	9,1
M Oost	122847	33,4	8,5	90050	6933	7,4
N Noord	88434	37,6	15,6	58284	2116	10,1
T Zuidoost	83743	64,0	9,9	60029	4187	8,1
Amsterdam	799442	34,9	11,6	581093	4851	8,3

stadsdeel	huishoudens					gemiddeld besteedbaar inkomen 2010 (x 1.000 euro)	prognose 2012 bevolking 1 januari 2020
	totaal	waarvan		% lage inkomens 2010 ²⁾			
		% gezinnen met kinderen	% alleenstaanden				
A Centrum	54121	14,5	63,7	32,2	33,3	86632	
B Westpoort	181	9,9	71,3	50,0	17,4	465	
E West	81025	20,2	58,8	33,2	27,5	140286	
F Nieuw-West	66608	33,6	44,6	26,5	29,6	146161	
K Zuid	80209	19,9	56,7	27,3	35,7	139963	
M Oost	63890	28,0	51,5	28,1	31,9	134977	
N Noord	42827	33,4	44,9	28,8	28,2	96906	
T Zuidoost	42509	33,6	49,4	33,7	26,2	88573	
Amsterdam	431370	25,3	53,4	29,8	30,7	833963	

stadsdeel	woningvoorraad	woningdichtheid per km ² land	gemiddelde woningbezetting	gemiddelde waarde woningen ³⁾	% koopwoningen	prognose 2012
						woningen 1 januari 2020
A Centrum	50192	7978	1,71	321	29,5	50978
B Westpoort	105	4	4,82	202	4,8	88
E West	73892	8497	1,88	221	26,1	78489
F Nieuw-West	61319	2127	2,31	194	29,0	64149
K Zuid	76970	4972	1,79	323	28,1	80319
M Oost	57915	3269	2,12	253	29,3	66986
N Noord	39967	956	2,21	187	26,6	46898
T Zuidoost	36662	1833	2,28	153	27,9	42068
Amsterdam	397022	2409	2,01	244	28,0	429975

¹⁾ Potentiële beroepsbevolking.

²⁾ % huishoudens met een besteedbaar inkomen minder dan 17.900 euro per jaar.

³⁾ Gemiddelde waarde woningen = WOZ-waarde x 1.000 euro (prijspeil 2012).

bron: CBS/DBI/DRD/
DBG/OGA/O+S

1.2.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (vervolg)

stadsdeel	huis- artsen ¹⁾	tand- artsen ²⁾	fysio- thera- peuten ³⁾	apo- theken	werkgelegenheid	
					vestigingen met werkz. personen	totaal werkz. personen
A Centrum	50	75	170	12	20872	95035
B Westpoort	–	–	6	1	2362	47270
E West	76	66	227	14	16441	41700
F Nieuw-West	72	99	230	16	9466	50636
K Zuid	92	306	369	19	20339	96009
M Oost	72	53	187	14	13906	59211
N Noord	49	49	138	14	6987	30220
T Zuidoost	50	27	109	11	5458	62557
Amsterdam	461	675	1436	101	95831	482638

stadsdeel	uitkeringen Dienst Werk en Inkomen			minima- huishou- dens	minima- jongeren	toe- kenningen huur- toeslag minima 2010
	WWB levens- onderhoud	IOAW + IOAZ	overige regelingen			
A Centrum	2680	92	108	5869	1031	6813
B Westpoort	28	–	34	41	6	x
E West	7894	121	151	15402	5463	14431
F Nieuw-West	5843	81	280	12149	7733	11350
K Zuid	4067	131	137	9528	2226	9907
M Oost	5051	85	224	11561	5203	12925
N Noord	4383	78	103	8858	5754	9147
T Zuidoost	5751	62	143	9853	6234	8901
X onbekend	45	–	4	–	–	12
Amsterdam	35742	650	1184	73261	33650	73490

stadsdeel	uitkeringen				
	WIA	WAO	WAZ	Wajong	WW
A Centrum	680	1948	138	643	1930
B Westpoort	2	10	–	6	5
E West	1491	3624	91	1333	3335
F Nieuw-West	1753	3986	103	1544	2563
K Zuid	1084	3130	151	1100	2742
M Oost	1271	3200	92	1367	2687
N Noord	1088	2995	78	1266	1870
T Zuidoost	1138	2245	34	986	2397
Amsterdam	8507	21138	687	8245	17529

1) Gevestigde huisartsen exclusief verpleeghuisartsen en inclusief huisartsen in loondienst.

2) Tandartsen met een bekend praktijkadres.

3) Inclusief dubbeltellingen; exclusief dubbeltellingen: 1.203.

bron: 1ste Lijn Amsterdam/NMT/KNGF/
De Telefoongids BV/DWI/DIA/VROM/
UWV WERKbedrijf/O+S

1.2.1 Standgegevens, kerncijfers inkomen 2010 (vervolg)

stadsdeel	inwoners (x 1.000)	gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)	gemiddeld persoonlijk inkomen per pers. met een heel jaar inkomen (x 1.000 euro)	huis- houdens (x 1.000)	gemiddeld besteed- baar inkomen per huis- houden (x 1.000 euro)	index gestan- daardi- seerd inkomen huis- houden (Ned.=100)
A Centrum	84,0	29,3	61,4	38,8	46,0	33,3	113,4
B Westpoort	0,4	14,4	0,3	21,6	0,2	17,4	61,1
E West	133,0	22,4	97,3	29,8	69,9	27,5	91,6
F Nieuw-West	137,9	18,8	91,2	27,7	59,6	29,6	89,5
K Zuid	135,5	30,1	100,0	39,7	71,7	35,7	117,2
M Oost	119,8	23,2	82,8	32,8	55,8	31,9	100,0
N Noord	86,6	18,2	59,7	25,7	39,2	28,2	85,8
T Zuidoost	81,8	17,6	54,6	25,6	38,3	26,2	81,6
Amsterdam	779,8	23,0	547,6	31,9	381,1	30,7	98,3

stadsdeel	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)			gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
A Centrum	32,5	29,0	61,4	45,4	31,4	38,8
B Westpoort	0,2	x	0,3	23,5	x	21,6
E West	49,0	48,2	97,3	32,6	27,0	29,8
F Nieuw-West	46,3	45,0	91,2	32,0	23,2	27,7
K Zuid	47,7	52,3	100,0	48,3	31,9	39,7
M Oost	41,9	40,9	82,8	37,1	28,5	32,8
N Noord	29,4	30,2	59,7	29,8	21,8	25,7
T Zuidoost	26,4	28,2	54,6	28,4	23,1	25,6
Amsterdam	273,6	274,0	547,6	36,7	27,0	31,9

stadsdeel	gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen (x 1.000 euro)					
	een- persoons	paar zonder kinderen	paar met kinderen	eenouder- gezin	overig	totaal
A Centrum	24,0	50,0	59,2	27,8	43,2	33,3
B Westpoort	12,6	x	x	x	x	17,4
E West	20,0	38,7	43,0	24,9	39,2	27,5
F Nieuw-West	19,5	35,6	41,7	26,1	41,1	29,6
K Zuid	24,2	48,9	65,2	29,0	49,1	35,7
M Oost	20,9	42,2	49,9	27,1	40,8	31,9
N Noord	18,1	34,0	41,2	25,7	41,6	28,2
T Zuidoost	17,5	34,6	42,0	25,4	38,6	26,2
Amsterdam	21,1	41,3	48,0	26,4	41,7	30,7

bron: CBS/RIO 2010

1.2.1 Standgegevens, schooljaar 2012/'13 (slot)

stadsdeel	basisonderwijs		speciaal basisonderwijs		speciaal onderwijs	
	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen
A Centrum	12	4223	–	–	2	80
B Westpoort	–	–	–	–	2	293
E West	31	8421	–	–	1	7
F Nieuw-West	37	11952	4	507	11	1355
K Zuid	35	9523	3	207	4	330
M Oost	34	10902	2	156	2	202
N Noord	31	7702	2	207	3	440
T Zuidoost	28	7433	2	194	9	529
Amsterdam	208	60156	13	1271	34	3236

bron: OCW/DUO

1.2.2 Jaarcijfers bevolking, 2012

stadsdeel	geboorte	sterfte	externe migratie		interne migratie (=verhuizingen)	
			vestiging	vertrek	vestiging	vertrek
A Centrum	862	597	8477	7149	10250	10818
B Westpoort	3	5	215	118	81	128
E West	2216	711	10966	9494	16262	15398
F Nieuw-West	2012	1117	8676	8546	12077	11495
K Zuid	1946	1088	12455	11346	13723	15325
M Oost	1793	614	8422	8525	11277	11707
N Noord	1065	824	4228	4503	7144	5986
T Zuidoost	1027	553	6856	6438	7821	7778
Amsterdam	10924	5509	60295	56119	78635	78635

bron: O+S

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013

buurtcombinatie		totale bevolking	% niet-westerse allochtonen	% 65-plussers	gezinnen m. kinderen als % van huishoud.	progn. 2012	woning-voorraad
						bevolking 1-1-2020	
A00	Burgwallen - Oude Zijde	4091	14,3	7,2	9,1	4068	2471
A01	Burgwallen - Nieuwe Zijde	4394	16,8	6,5	6,2	4578	2754
A02	Grachtengordel - West	6991	8,8	13,8	12,1	7013	4194
A03	Grachtengordel - Zuid	4327	8,5	13,8	13,7	4418	2615
A04	Nieuwmarkt/Lastage	9324	12,8	12,6	14,0	9767	5402
A05	Haarlemmerbuurt	9214	15,3	11,8	18,4	9160	5251
A06	Jordaan	19125	12,0	12,9	13,5	19135	12476
A07	Weteringschans	7293	11,4	10,6	13,7	7341	4396
A08	Weesperbuurt/Plantage	7719	14,4	15,5	13,3	7664	3732
A09	Oostelijke Eilanden/Kadijken	13140	24,7	10,0	21,2	13488	6901
B10	Westelijk Havengebied	294	5,1	5,1	10,6	239	47
B11	Bedrijventerein Sloterdijk	212	29,2	3,3	9,4	226	58
E12	Houthavens	1706	17,0	4,5	5,2	1966	369
E13	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	10645	32,1	10,2	22,1	10510	5848
E14	Staatsliedenbuurt	12504	25,0	7,5	19,2	12748	7416
E15	Centrale Markt	2559	25,5	9,0	33,6	2538	1139
E16	Frederik Hendriksbuurt	7991	21,2	9,5	16,4	7996	4823
E17	Da Costabuurt	4564	14,4	10,3	15,7	4509	2550
E18	Kinkerbuurt	5976	24,9	6,6	14,4	6277	3301
E19	Van Lennepbuurt	6914	30,6	10,6	16,2	7001	4280
E20	Helmersbuurt	7456	11,7	8,0	18,7	7487	3935
E21	Overtoomse Sluis	7605	12,8	7,2	17,4	7685	4243
E22	Vondelbuurt	1805	14,6	16,6	21,0	1791	857
E36	Sloterdijk	122	8,2	14,8	13,8	106	42
E37	Landlust	18408	47,9	7,5	25,4	19023	9194
E38	Erasmuspark	5792	32,4	6,8	20,6	5701	3037
E39	De Kolenkit	8605	65,9	8,2	30,4	9657	3900
E40	De Krommert	12845	28,5	7,6	22,7	12572	6512
E41	Van Galenbuurt	6407	44,4	7,2	16,3	6252	3160
E42	Hoofdweg e.o.	10224	39,6	8,2	20,7	10084	5696
E43	Westindische Buurt	6440	20,5	8,4	18,8	6383	3590
F75	Spieringhorn	4	*	*	*	-	1
F76	Slotermeer-Noordoost	9408	64,5	9,8	33,5	9101	4171
F77	Slotermeer-Zuidwest	16361	61,2	12,0	31,8	16686	7471
F78	Geuzenveld	14348	62,2	10,9	37,6	14654	5775
F79	Eendracht	2343	37,2	14,5	41,4	2315	932
F80	Lutkemeer/Ookmeer	879	10,5	12,4	37,9	898	306
F81	Osdorp-Oost	15719	45,5	21,5	24,5	16125	7803
F82	Osdorp-Midden	14840	63,1	11,7	35,0	15256	6360
F83	De Punt	5085	47,6	16,3	29,9	5053	2412
F84	Middelveldsche Akerpolder/Sloten	14906	38,0	9,9	47,0	14399	5649
F85	Slotervaart	17286	48,5	16,2	31,0	19036	7328
F86	Overtoomse Veld	10310	63,2	9,7	32,1	11184	4178
F87	Westlandgracht	7074	38,2	9,0	22,6	8410	3607
F88	Sloter-/Riekerpolder	13262	25,7	12,2	41,4	13044	5326
K24	Oude Pijp	14546	17,3	6,8	13,2	14608	8917
K25	Nieuwe Pijp	11943	21,1	10,4	14,9	11951	7155
K26	Diamantbuurt	8148	35,0	12,8	22,5	7934	4545
K44	Hoofddorpleinbuurt	11302	13,4	9,2	19,0	11295	6411

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (vervolg)

buurtcombinatie	totale bevolking	% niet-westerse allochtonen	% 65-plussers	gezinnen m. kinderen als % van huishoud.	progn. 2012		woningvoorraad
					bevolking	1-1-2020	
K45 Schinkelbuurt	3721	16,4	7,7	16,3	3770	2226	
K46 Willemspark	5559	10,2	10,5	31,0	5528	2528	
K47 Museumkwartier	11410	8,0	17,1	23,9	11576	5758	
K48 Stadionbuurt	11295	22,2	13,9	22,8	11472	6426	
K49 Apollobuurt	8529	8,4	17,0	31,1	8546	3852	
K50 Duivelseiland	1327	9,3	7,4	14,3	1350	849	
K52 Scheldebuilt	14326	10,5	13,7	22,7	14516	7346	
K53 IJselbuurt	5155	20,0	11,3	19,5	5176	2963	
K54 Rijnbuurt	8998	19,8	13,0	17,8	8894	5216	
K59 Station Zuid/WTC e.o.	1327	16,3	22,3	22,2	1683	698	
K90 Buitenveldert-West	13059	19,6	25,9	19,1	13771	7847	
K91 Buitenveldert-Oost	7256	19,5	33,2	17,5	7893	4233	
M27 Weesperzijde	4854	17,4	7,6	18,7	5068	2520	
M28 Oosterparkbuurt	10096	36,7	8,8	20,9	10921	5524	
M29 Dapperbuurt	8259	42,2	10,4	21,8	9943	4360	
M30 Transvaalbuurt	8918	47,8	7,8	26,4	9064	4370	
M31 Indische Buurt West	12691	49,8	7,4	22,2	12580	6434	
M32 Indische Buurt Oost	10075	55,7	10,9	28,2	10256	4933	
M33 Oostelijk Havengebied	17972	21,3	5,9	33,6	17732	8534	
M34 Zeeburgereiland/Nieuwe Diep	837	18,8	2,5	5,0	2630	25	
M35 IJburg West	13946	35,2	3,1	51,4	15006	5190	
M51 IJburg Zuid	6203	40,8	3,4	45,9	7543	2456	
M55 Frankendael	9578	25,6	15,3	21,1	10651	5088	
M56 Middenmeer	14168	12,2	10,8	31,6	15655	6075	
M57 Betondorp	3087	23,3	26,1	18,1	3173	1951	
M58 De Omval	2163	19,6	5,1	6,2	4755	455	
N60 Volewijk	9366	39,8	12,3	28,7	9460	4804	
N61 IJplein/Vogelbuurt	8147	47,6	9,7	28,6	9186	4021	
N62 Tuindorp Nieuwendam	3388	11,6	24,8	27,4	3385	1842	
N63 Tuindorp Buiksloot	1868	16,6	18,2	32,4	1899	911	
N64 Nieuwendammerdijk/Buikslooterdijk	1693	4,3	13,7	46,1	1696	639	
N65 Tuindorp Oostzaan	10518	23,6	18,4	33,2	11796	4943	
N66 Oostzanerwerf	8734	28,8	13,8	40,5	8506	3675	
N67 Kadoelen	2816	13,7	16,9	39,4	3208	1153	
N68 Nieuwendam-Noord	12547	58,1	12,7	38,7	13329	5332	
N69 Buikslootermeer	12497	42,0	21,4	28,0	13760	5789	
N70 Banne Buiksloot	13357	49,6	15,6	37,7	14868	5593	
N71 Buikslooterham	1241	19,0	6,1	14,7	3520	394	
N72 Nieuwendammerham	107	17,8	18,7	16,4	142	65	
N73 Waterland	2155	4,1	17,7	38,1	2151	806	
T92 Amstel III/Bullewijk	236	46,6	3,0	7,0	1638	13	
T93 Bijlmer Centrum (D,F,H)	22875	74,7	5,6	30,4	23900	9576	
T94 Bijlmer Oost (E,G,K)	26267	69,9	10,3	33,8	27858	11644	
T95 Nellestein	2970	30,0	19,5	19,5	3003	1678	
T96 Holendrecht/Reigersbos	18265	60,9	13,0	36,6	18947	8232	
T97 Gein	11652	50,8	9,1	39,5	11670	4878	
T98 Driemond	1478	8,5	15,9	40,6	1557	621	
Amsterdam	799442	34,9	11,6	25,3	833963	397022	

bron: DBI/O+S

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (vervolg)

buurtcombinatie		gemiddelde woning- bezetting	gemiddelde woning- grootte (= kamers)	gemiddelde waarde woningen ¹⁾	% koop- woningen	gemiddelde woonduur op het adres (in jaren)	WWB levens- onder- houd
A00	Burgwallen - Oude Zijde	1,66	2,5	270	21,5	5,7	89
A01	Burgwallen - Nieuwe Zijde	1,60	2,4	277	20,6	4,9	72
A02	Grachtengordel - West	1,67	2,9	501	44,0	7,6	38
A03	Grachtengordel - Zuid	1,65	3,1	486	39,8	7,6	41
A04	Nieuwmarkt/Lastage	1,73	2,8	306	28,0	8,2	285
A05	Haarlemmerbuurt	1,75	2,8	313	27,3	7,5	304
A06	Jordaan	1,53	2,5	277	25,6	9,1	704
A07	Weteringschans	1,66	2,9	357	37,8	7,6	125
A08	Weesperbuurt/Plantage	2,07	2,9	312	32,0	7,5	324
A09	Oostelijke Eilanden/Kadijken	1,90	2,8	260	26,8	8,8	698
B10	Westelijk Havengebied	6,26	4,1	*	10,6	5,8	17
B11	Bedrijventerein Sloterdijk	3,66	3,9	*	-	3,0	11
E12	Houthavens	4,62	2,5	172	50,4	2,6	19
E13	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	1,82	2,8	217	17,8	8,0	834
E14	Staatsliedenbuurt	1,69	2,6	215	29,5	7,7	655
E15	Centrale Markt	2,25	3,2	266	36,6	8,9	93
E16	Frederik Hendrikbuurt	1,66	2,7	228	26,4	8,2	421
E17	Da Costabuurt	1,79	3,0	274	29,4	8,5	126
E18	Kinkerbuurt	1,81	2,6	224	20,9	7,0	655
E19	Van Lennepbuurt	1,62	2,4	221	20,0	8,6	449
E20	Helmersbuurt	1,89	3,2	318	35,0	8,0	181
E21	Overtoomse Sluis	1,79	3,0	278	34,5	7,9	193
E22	Vondelbuurt	2,11	3,8	598	41,1	8,3	47
E36	Sloterdijk	2,90	3,0	308	38,1	11,7	x
E37	Landlust	2,00	2,9	179	22,8	7,9	1157
E38	Erasmuspark	1,91	3,1	177	39,3	7,5	192
E39	De Kolenkit	2,21	3,0	177	20,4	5,9	523
E40	De Krommert	1,97	3,2	215	28,0	7,9	535
E41	Van Galenbuurt	2,03	2,8	181	20,9	6,8	978
E42	Hoofdweg e.o.	1,79	2,8	182	20,1	7,9	630
E43	Westindische Buurt	1,79	3,3	226	26,4	8,4	205
F75	Spieringhorn	4,00	5,0	*	*	*	x
F76	Slotermeer-Noordoost	2,26	3,1	153	26,1	8,8	656
F77	Slotermeer-Zuidwest	2,19	3,2	154	19,0	8,9	1080
F78	Geuzenveld	2,48	3,5	177	18,2	6,7	642
F79	Eendracht	2,51	3,8	246	41,6	11,5	46
F80	Lutkemeer/Ookmeer	2,87	3,9	398	59,2	13,2	23
F81	Osdorp-Oost	2,01	3,3	176	26,2	9,3	646
F82	Osdorp-Midden	2,33	3,4	185	23,8	5,5	692
F83	De Punt	2,11	3,7	161	37,9	9,4	241
F84	Middelveldsche Akerpolder/Sloten	2,64	3,8	275	54,3	9,4	227
F85	Slotervaart	2,36	3,6	186	25,2	8,6	701
F86	Overtoomse Veld	2,47	3,6	181	18,1	7,0	512
F87	Westlandgracht	1,96	3,2	199	23,7	4,7	241
F88	Sloter-/Riekerpolder	2,49	3,9	259	49,9	10,5	135
K24	Oude Pijp	1,63	2,6	252	24,9	7,4	559
K25	Nieuwe Pijp	1,67	2,7	239	26,0	8,2	492
K26	Diamantbuurt	1,79	3,0	236	11,4	10,1	565
K44	Hoofddorpleinbuurt	1,76	3,1	245	36,1	8,6	286

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (vervolg)

buurtcombinatie		gemiddelde woning- bezetting	gemiddelde woning- grootte (= kamers)	gemiddelde waarde woningen ¹⁾	% koop- woningen	gemiddelde woonduur op het adres (in jaren)	WWB levens- onder- houd
K45	Schinkelbuurt	1,67	2,9	250	27,9	8,1	157
K46	Willemspark	2,20	4,7	612	44,5	8,7	48
K47	Museumkwartier	1,98	4,7	619	38,3	9,6	99
K48	Stadionbuurt	1,76	3,2	284	12,3	8,7	523
K49	Apollobuurt	2,21	5,5	688	48,4	9,5	15
K50	Duivelseiland	1,56	2,9	291	30,4	7,5	20
K52	Scheldebuurt	1,95	4,0	312	25,4	9,3	242
K53	IJselbuurt	1,74	3,4	246	14,6	9,3	266
K54	Rijnbuurt	1,73	3,1	240	16,4	9,4	449
K59	Station Zuid/WTC e.o.	1,90	4,2	529	73,2	10,1	-
K90	Buitenveldert-West	1,66	3,6	266	34,6	10,0	190
K91	Buitenveldert-Oost	1,71	3,4	249	35,3	10,6	156
M27	Weesperzijde	1,93	3,1	283	37,6	7,5	152
M28	Oosterparkbuurt	1,83	2,9	231	22,5	8,6	614
M29	Dapperbuurt	1,89	2,9	216	19,0	8,9	539
M30	Transvaalbuurt	2,04	3,1	216	19,3	8,9	618
M31	Indische Buurt West	1,97	2,7	194	24,6	7,5	734
M32	Indische Buurt Oost	2,04	2,8	201	17,5	8,4	689
M33	Oostelijk Havengebied	2,11	3,2	323	38,0	7,3	421
M34	Zeeburgereiland/Nieuwe Diep	x	4,2	111	40,0	2,7	x
M35	IJburg West	2,69	3,8	326	48,3	3,7	330
M51	IJburg Zuid	2,53	3,7	287	39,7	2,2	183
M55	Frankendael	1,88	2,9	224	16,8	9,4	409
M56	Middenmeer	2,33	4,1	297	44,1	9,0	144
M57	Betondorp	1,58	3,1	198	8,9	11,1	204
M58	De Omval	4,75	3,3	158	43,5	3,5	10
N60	Volewijk	1,95	3,1	158	8,3	9,6	767
N61	IJplein/Vogelbuurt	2,03	3,1	163	16,6	9,1	666
N62	Tuindorp Nieuwendam	1,84	3,0	183	12,0	13,3	116
N63	Tuindorp Buiksloot	2,05	3,3	172	11,7	14,3	85
N64	Nieuwendammerdijk/Buiksloterdijk	2,65	4,0	403	85,1	12,9	x
N65	Tuindorp Oostzaan	2,13	3,2	176	24,3	10,8	407
N66	Oostzanerwerf	2,38	3,6	201	40,4	11,2	250
N67	Kadoelen	2,44	3,7	277	54,5	13,7	37
N68	Nieuwendam-Noord	2,35	3,7	163	28,5	8,9	705
N69	Buikslotermeer	2,16	3,5	180	29,4	9,2	589
N70	Banne Buiksloot	2,39	3,5	174	24,8	9,2	725
N71	Buiksloterham	3,15	3,4	226	28,2	2,5	21
N72	Nieuwendammerham	1,65	4,1	230	26,2	9,5	x
N73	Waterland	2,67	3,7	443	78,3	14,6	x
T92	Amstel III/Bullewijk	x	4,5	*	46,2	2,3	x
T93	Bijlmer Centrum (D,F,H)	2,39	3,1	134	21,7	6,4	1957
T94	Bijlmer Oost (E,G,K)	2,25	3,4	157	30,2	6,9	1959
T95	Nellestein	1,77	3,3	149	36,5	8,7	55
T96	Holendrecht/Reigersbos	2,22	3,4	153	22,8	9,8	1210
T97	Gein	2,39	3,5	170	37,4	10,7	552
T98	Driemond	2,38	3,7	242	49,3	15,4	15
Amsterdam		2,01	3,2	244	28,0	8,3	35742

¹⁾ Gemiddelde waarde woningen = WOZ-waarde x 1.000 euro (prijsspeil 2012).

bron: DBI/DBGA/OGA/DWI/O+S

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (vervolg)

buurtcombinatie		huishoudens		werkgelegenheid	
		% lage inkomens 2010 ¹⁾	gemiddeld besteedb. ink. 2010 (x 1.000 euro)	vestigingen met werkz. personen	totaal werkzame personen
A00	Burgwallen - Oude Zijde	40,9	27,5	1633	8848
A01	Burgwallen - Nieuwe Zijde	39,1	27,6	2307	15729
A02	Grachtengordel - West	24,3	47,3	2677	9639
A03	Grachtengordel - Zuid	22,7	48,4	1680	9104
A04	Nieuwmarkt/Lastage	31,4	31,8	1968	11166
A05	Haarlemmerbuurt	31,4	32,9	1943	6052
A06	Jordaan	35,4	29,5	3631	8041
A07	Weteringschans	30,8	36,3	2033	11622
A08	Weesperbuurt/Plantage	33,3	33,4	1288	9749
A09	Oostelijke Eilanden/Kadijken	31,8	30,1	1712	5085
B10	Westelijk Havengebied	x	18,4	1083	18280
B11	Bedrijventerrein Sloterdijk	x	x	1279	28990
E12	Houthavens	40,0	32,7	246	468
E13	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	37,5	25,5	1250	3557
E14	Staatsliedenbuurt	34,8	26,9	1627	2578
E15	Centrale Markt	25,0	32,7	413	2647
E16	Frederik Hendrikbuurt	37,0	26,8	1030	1782
E17	Da Costabuurt	28,0	30,6	738	1623
E18	Kinkerbuurt	36,7	26,5	836	1652
E19	Van Lennepbuurt	40,0	24,9	860	1594
E20	Helmersbuurt	28,2	33,8	1356	3268
E21	Overtoomse Sluis	29,3	30,8	1154	2152
E22	Vondelbuurt	25,0	47,1	491	3173
E36	Sloterdijk	x	x	30	2644
E37	Landlust	33,7	25,5	1723	3947
E38	Erasmuspark	24,1	27,4	574	954
E39	De Kolenkit	35,7	24,8	361	1306
E40	De Krommert	30,0	28,5	1505	2474
E41	Van Galenbuurt	38,7	23,8	489	2309
E42	Hoofdweg e.o.	38,9	24,6	1026	1831
E43	Westindische Buurt	26,5	30,0	732	1741
F75	Spieringhorn	x	x	4	413
F76	Slotermeer-Noordoost	35,7	24,9	600	1427
F77	Slotermeer-Zuidwest	35,1	25,0	928	3067
F78	Geuzenveld	28,3	26,8	756	1746
F79	Eendracht	11,1	36,1	147	208
F80	Lutkemeer/Ookmeer	x	39,1	226	1411
F81	Osdorp-Oost	28,9	27,6	1013	4072
F82	Osdorp-Midden	28,3	27,3	749	1998
F83	De Punt	26,1	26,7	341	1230
F84	Middelveldsche Akerpolder/Sloten	15,8	39,2	1026	1781
F85	Slotervaart	27,0	28,9	1062	9262
F86	Overtoomse Veld	24,4	28,3	706	6541
F87	Westlandgracht	25,9	31,5	925	7436
F88	Sloter-/Riekerpolder	17,9	37,9	983	10044
K24	Oude Pijp	35,4	28,7	2573	5718
K25	Nieuwe Pijp	33,3	28,1	1711	4485
K26	Diamantbuurt	38,6	25,2	754	1387
K44	Hoofddorppleinbuurt	25,0	32,3	1689	5985

1.3.1 Standgegevens, 1 januari 2013 (slot)

buurtcombinatie		huishoudens		werkgelegenheid	
		% lage inkomens 2010 ¹⁾	gemiddeld besteedb. ink. 2010 (x 1.000 euro)	vestigingen met werkz. personen	totaal werkzame personen
K45	Schinkelbuurt	31,8	29,3	584	2871
K46	Willemspark	16,7	58,2	1280	4377
K47	Museumkwartier	18,5	54,0	2647	10583
K48	Stadionbuurt	31,1	31,3	1170	2892
K49	Apollobuurt	13,9	65,0	1429	5050
K50	Duivelseiland	25,0	34,3	243	744
K52	Scheldebuurt	23,6	37,3	1695	4858
K53	IJselbuurt	32,1	28,1	630	982
K54	Rijnbuurt	33,3	28,5	960	3859
K59	Station Zuid/WTC e.o.	28,6	46,6	582	8933
K90	Buitenveldert-West	23,9	35,6	1671	27737
K91	Buitenveldert-Oost	21,1	34,5	721	5548
M27	Weesperzijde	32,0	33,1	835	3017
M28	Oosterparkbuurt	36,4	26,6	1243	5734
M29	Dapperbuurt	37,2	25,5	977	3300
M30	Transvaalbuurt	34,9	25,6	702	1113
M31	Indische Buurt West	35,5	24,8	1140	2375
M32	Indische Buurt Oost	36,0	24,9	706	1764
M33	Oostelijk Havengebied	16,7	41,2	2934	8699
M34	Zeeburgereiland/Nieuwe Diep	x	x	82	347
M35	IJburg West	15,2	42,6	1508	3133
M51	IJburg Zuid	15,8	36,6	530	1176
M55	Frankendael	34,0	29,0	878	8101
M56	Middenmeer	16,9	39,9	1673	5649
M57	Betondorp	42,1	23,2	193	545
M58	De Omval	16,7	44,9	505	14258
N60	Volewijk	41,3	23,3	701	1835
N61	IJplein/Vogelbuurt	39,0	24,1	629	1249
N62	Tuindorp Nieuwendam	27,8	26,2	213	416
N63	Tuindorp Buiksloot	33,3	26,8	74	130
N64	Nieuwendammerdijk/Buiksloterdijk	x	49,1	254	378
N65	Tuindorp Oostzaan	30,0	27,0	544	1683
N66	Oostzanerwerf	19,4	33,1	523	1189
N67	Kadoelen	16,7	37,7	239	429
N68	Nieuwendam-Noord	26,0	27,2	563	1646
N69	Buikslotermeer	26,8	28,1	802	4057
N70	Banne Buiksloot	29,1	27,3	562	2374
N71	Buiksloterham	33,3	31,7	1073	11326
N72	Nieuwendammerham	x	x	463	2835
N73	Waterland	11,1	45,1	347	673
T92	Amstel III/Bullewijk	x	x	1162	39840
T93	Bijlmer Centrum (D,F,H)	40,2	23,3	1257	14723
T94	Bijlmer Oost (E,G,K)	35,8	25,4	1387	3579
T95	Nellestein	18,8	29,4	200	688
T96	Holendrecht/Reigersbos	30,6	27,0	809	2414
T97	Gein	26,4	30,2	534	1123
T98	Driemond	16,7	38,2	109	190
Amsterdam		29,8	30,7	95831	482638

¹⁾ % huishoudens met een besteedbaar inkomen minder dan 17.900 euro per jaar.

bron: CBS/O+S

1.3.2 Jaarcijfers bevolking, 2012

buurtcombinatie		geboorte	sterfte	externe migratie		interne migratie (=verhuizingen)	
				vestiging	vertrek	vestiging	vertrek
A00	Burgwallen - Oude Zijde	38	19	631	458	647	761
A01	Burgwallen - Nieuwe Zijde	31	15	880	717	870	1066
A02	Grachtengordel - West	63	25	823	784	820	925
A03	Grachtengordel - Zuid	41	23	496	339	551	647
A04	Nieuwmarkt/Lastage	63	51	844	683	1153	1023
A05	Haarlemmerbuurt	120	42	667	577	795	817
A06	Jordaan	193	140	1348	1284	2138	2210
A07	Weteringschans	87	30	869	688	977	1110
A08	Weesperbuurt/Plantage	92	177	1013	749	1223	1102
A09	Oostelijke Eilanden/Kadijken	134	75	906	870	1076	1157
B10	Westelijk Havengebied	2	2	111	39	24	48
B11	Bedrijventerein Sloterdijk	1	3	104	79	57	80
E12	Houthavens	10	1	567	575	186	406
E13	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	153	85	630	651	1053	1037
E14	Staatsliedenbuurt	184	44	731	722	1149	1192
E15	Centrale Markt	26	10	99	118	167	183
E16	Frederik Hendrikbuurt	117	83	512	422	792	795
E17	Da Costabuurt	71	19	351	305	524	495
E18	Kinkerbuurt	82	24	605	486	1212	871
E19	Van Lennepbuurt	91	59	426	407	665	733
E20	Helmersbuurt	116	24	539	457	830	887
E21	Overtoomse Sluis	146	25	568	561	853	926
E22	Vondelbuurt	22	17	205	139	219	239
E36	Sloterdijk	-	1	29	7	17	32
E37	Landlust	334	75	1363	1139	1778	1935
E38	Erasmuspark	125	44	535	428	630	693
E39	De Kolenkit	130	38	751	485	1356	956
E40	De Krommert	220	43	1035	823	1458	1448
E41	Van Galenbuurt	92	35	665	516	1453	825
E42	Hoofdweg e.o.	189	58	852	743	1232	1041
E43	Westindische Buurt	108	26	503	510	688	704
F75	Spieringhorn	-	-	2	-	-	2
F76	Slotermeer-Noordoost	154	42	571	547	749	789
F77	Slotermeer-Zuidwest	245	143	838	986	1323	1403
F78	Geuzenveld	253	117	933	933	1556	1369
F79	Eendracht	27	9	90	86	121	122
F80	Lutkemeer/Ookmeer	8	8	70	54	61	48
F81	Osdorp-Oost	213	170	977	1020	1297	1188
F82	Osdorp-Midden	268	137	796	801	1348	1258
F83	De Punt	72	52	390	364	748	716
F84	Middelveldsche Akerpolder/Sloten	170	58	552	644	742	674
F85	Slotervaart	233	226	1256	1132	1607	1402
F86	Overtoomse Veld	127	67	599	636	905	1145
F87	Westlandgracht	138	41	847	559	957	660
F88	Sloter-/Riekerpolder	104	47	755	784	663	719
K24	Oude Pijp	194	52	1299	1115	1737	1927
K25	Nieuwe Pijp	172	83	943	783	1319	1248
K26	Diamantbuurt	92	57	428	420	640	630
K44	Hoofddorpleinbuurt	206	53	869	821	1079	1027

1.3.2 Jaarcijfers bevolking, 2012 (slot)

buurtcombinatie		geboorte	sterfte	externe migratie		interne migratie (=verhuizingen)	
				vestiging	vertrek	vestiging	vertrek
K45	Schinkelbuurt	59	27	313	295	420	492
K46	Willemspark	93	15	501	487	533	465
K47	Museumkwartier	140	75	984	914	1148	1237
K48	Stadionbuurt	191	86	1297	1248	1459	2774
K49	Apollobuurt	89	62	673	636	783	770
K50	Duivelseiland	18	1	96	97	123	143
K52	Scheldebouurt	270	138	1106	925	1340	1370
K53	IJselbuurt	72	29	409	379	448	511
K54	Rijnbuurt	115	60	641	664	877	788
K59	Station Zuid/WTC e.o.	17	13	361	327	118	184
K90	Buitenveldert-West	147	155	1899	1616	1082	1203
K91	Buitenveldert-Oost	71	182	636	619	617	556
M27	Weesperzijde	91	15	407	342	622	597
M28	Oosterparkbuurt	144	50	607	647	984	1190
M29	Dapperbuurt	91	43	489	587	800	776
M30	Transvaalbuurt	113	35	564	544	776	1120
M31	Indische Buurt West	189	53	865	887	1289	1333
M32	Indische Buurt Oost	141	84	518	588	931	1109
M33	Oostelijk Havengebied	263	44	888	1015	1170	1180
M34	Zeeburgereiland/Nieuwe Diep	–	1	246	158	111	170
M35	IJburg West	262	26	615	702	945	833
M51	IJburg Zuid	151	14	456	324	837	365
M55	Frankendael	98	129	1060	1236	1088	1315
M56	Middenmeer	207	70	1117	962	1129	1148
M57	Betondorp	31	47	117	147	205	146
M58	De Omval	12	3	473	386	390	425
N60	Volewijck	116	71	520	569	827	818
N61	IJplein/Vogelbuurt	113	49	483	556	663	697
N62	Tuindorp Nieuwendam	37	56	78	127	206	172
N63	Tuindorp Buiksloot	17	26	55	78	127	104
N64	Nieuwendammerdijk/Buiksloterdijk	19	11	42	46	125	110
N65	Tuindorp Oostzaan	107	113	353	425	763	543
N66	Oostzanerwerf	89	62	297	359	488	347
N67	Kadoelen	19	20	85	121	146	123
N68	Nieuwendam-Noord	195	102	678	642	1123	957
N69	Buikslotermeer	146	182	733	772	1037	1018
N70	Banne Buiksloot	179	119	594	594	1258	729
N71	Buiksloterham	15	1	251	139	234	242
N72	Nieuwendammerham	–	–	13	12	12	21
N73	Waterland	13	12	46	63	135	105
T92	Amstel III/Bullewijk	–	–	318	196	63	149
T93	Bijlmer Centrum (D,F,H)	291	120	2733	2141	2742	2561
T94	Bijlmer Oost (E,G,K)	359	167	1958	1920	2625	2504
T95	Nellestein	32	44	205	202	213	180
T96	Holendrecht/Reigersbos	210	125	974	1140	1276	1421
T97	Gein	122	87	620	778	873	937
T98	Driemond	13	10	48	61	29	26
Amsterdam		10924	5509	60295	56119	78635	78635

bron: O+S

1.4.1 Ouderen, 2008-2013 (vervolg)

stadspasbezitters	2008	2009	2010	2011	2012
65 jaar en ouder	79415	80180	80670	83019	85247
in % van de bevolking van 65 jaar e.o.	94,3	93,8	93,7	92,7	92,0

staddeel		1 januari 2013						totaal
		leeftijdsgroep in jaren						
		55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80+	
A	Centrum	5718	5630	4477	2477	1426	1774	21502
B	Westpoort	34	20	8	10	2	2	76
E	West	6730	5805	4320	2941	1865	2336	23997
F	Nieuw-West	7666	6273	5184	4079	3350	5763	32315
K	Zuid	7362	7328	6580	4562	3323	5574	34729
M	Oost	6703	5389	4044	2575	1661	2212	22584
N	Noord	5393	4505	4185	3220	2575	3827	23705
T	Zuidoost	5859	4539	3247	1827	1285	1910	18667
Amsterdam		45465	39489	32045	21691	15487	23398	177575

staddeel		55-74 jaar			75 jaar e.o.		
		1 januari 2013	prognose 2012: 1 jan.		1 januari 2013	prognose 2012: 1 jan.	
			2020	2030		2020	2030
A	Centrum	18302	21109	21289	3200	4236	6820
B	Westpoort	72	92	104	4	12	17
E	West	19796	22938	24991	4201	4994	7836
F	Nieuw-West	23202	26819	28926	9113	9158	11303
K	Zuid	25832	28351	29696	8897	9626	12674
M	Oost	18711	23893	28653	3873	4880	7938
N	Noord	17303	20354	22921	6402	6891	8726
T	Zuidoost	15472	18543	19974	3195	3660	5682
Amsterdam		138690	162099	176554	38885	43457	60996

1.4.1 Ouderen, 1 januari 2013 (slot)

stadsdeel		55-74 jaar						totaal
		alleenstaand	samenwonend zonder kinderen	samenwonend met kinderen	eenoudergezin	overig gezin	tehuisbewoner	
A	Centrum	9402	6137	1535	786	186	256	18302
B	Westpoort	16	23	5	1	1	26	72
E	West	9797	6055	2496	1056	210	182	19796
F	Nieuw-West	7268	10016	4269	1155	263	231	23202
K	Zuid	11749	9508	2863	1247	268	197	25832
M	Oost	7754	6684	2885	1057	208	123	18711
N	Noord	5654	8133	2416	801	148	151	17303
T	Zuidoost	6168	5216	2507	1202	249	130	15472
Amsterdam		57808	51772	18976	7305	1533	1296	138690

stadsdeel		75 jaar en ouder						totaal
		alleenstaand	samenwonend zonder kinderen	samenwonend met kinderen	eenoudergezin	overig gezin	tehuisbewoner	
A	Centrum	1786	849	35	53	24	453	3200
B	Westpoort	1	2	–	1	–	–	4
E	West	2425	1164	128	108	44	332	4201
F	Nieuw-West	4642	3553	192	163	113	450	9113
K	Zuid	5049	2779	169	141	42	717	8897
M	Oost	2096	1262	103	96	25	291	3873
N	Noord	3313	2404	138	103	50	394	6402
T	Zuidoost	1826	877	74	65	18	335	3195
Amsterdam		21138	12890	839	730	316	2972	38885

bron: DWI/Stadspas/DRO/O+S

1.5.1 Jongeren, 1 januari 2009-2013

leeftijdsgroep	1 januari				1 januari 2013	
	2009	2010	2011	2012	abs.	%
0- 3 jaar	37475	38559	39998	40597	40952	17,9
4- 7 jaar	31925	32108	32307	32445	33097	14,4
8-12 jaar	35893	36703	37087	37357	37591	16,4
13-17 jaar	33988	33781	33630	33631	34023	14,8
18-24 jaar	76501	78290	81270	82337	83543	36,4
totaal abs.	215782	219441	224292	226367	229206	100
als % van de totale bevolking	28,5	28,6	28,7	28,7	28,7	

herkomstgroepering	1 januari 2013					
	leeftijdsgroep in jaren					totaal
	0-3	4-7	8-12	13-17	18-24	
Surinamers	2376	2554	3803	4327	7736	20796
Antillianen	511	477	612	701	1670	3971
Turken	2390	2355	3211	3378	5180	16514
Marokkanen	5293	5692	7061	6130	8663	32839
overige niet-westerse allochtonen	5756	4795	5764	4999	9025	30339
totaal niet-westerse allochtonen	16326	15873	20451	19535	32274	104459
westerse allochtonen	5933	4363	4102	3108	11988	29494
autochtonen	18693	12861	13038	11380	39281	95253
totaal	40952	33097	37591	34023	83543	229206

	procenten					
	0-3	4-7	8-12	13-17	18-24	totaal
Surinamers	5,8	7,7	10,1	12,7	9,3	9,1
Antillianen	1,2	1,4	1,6	2,1	2,0	1,7
Turken	5,8	7,1	8,5	9,9	6,2	7,2
Marokkanen	12,9	17,2	18,8	18,0	10,4	14,3
overige niet-westerse allochtonen	14,1	14,5	15,3	14,7	10,8	13,2
totaal niet-westerse allochtonen	39,9	48,0	54,4	57,4	38,6	45,6
westerse allochtonen	14,5	13,2	10,9	9,1	14,3	12,9
autochtonen	45,6	38,9	34,7	33,4	47,0	41,6
totaal	100	100	100	100	100	100

stadspasbezitters	2008	2009	2010	2011	2012	
0- 4 jaar		3162	3550	4004	1625	864
5-12 jaar		14392	14766	15586	11612	11154
13-17 jaar		9554	9282	9698	8107	7951

uitkeringen	1 januari				
	2009	2010	2011	2012	2013
t/m 24 jaar					
WWB levensonderhoud (vanaf 2011 + WIJ)	644	712	901	1699	1276
15-24 jaar					
WIA	31	37	29	24	23
WAO	8	3	-	-	-
WAZ	-	-	-	-	-
Wajong	1694	1687	2028	2246	2303
WW	171	380	248	295	517

1.5.1 Jongeren, 1 januari 2013-2030 (slot)

stadsdeel		1 januari 2013					totaal
		leeftijdsgroep in jaren					
		0-3	4-7	8-12	13-17	18-24	
A	Centrum	3007	2145	2343	2110	9382	18987
B	Westpoort	13	5	6	9	51	84
E	West	7179	4760	5162	4463	14748	36312
F	Nieuw-West	7993	6983	8164	8202	15678	47020
K	Zuid	6692	4542	4836	4071	12826	32967
M	Oost	7123	6173	6719	5357	12873	38245
N	Noord	4550	4398	5352	4924	8310	27534
T	Zuidoost	4395	4091	5009	4887	9675	28057
Amsterdam		40952	33097	37591	34023	83543	229206

stadsdeel		prognose 2012: 1 januari 2020					totaal
		leeftijdsgroep in jaren					
		0-3	4-7	8-12	13-17	18-24	
A	Centrum	2790	2079	2450	2230	9188	18737
B	Westpoort	22	11	8	7	34	82
E	West	6925	5039	5203	4398	13424	34989
F	Nieuw-West	7987	7481	8730	8069	13908	46175
K	Zuid	6327	4702	5203	4255	12026	32513
M	Oost	6969	6098	7365	6546	13230	40208
N	Noord	4915	4925	5951	5387	8154	29332
T	Zuidoost	4623	4457	5384	5020	8907	28391
Amsterdam		40558	34792	40294	35912	78871	230427

stadsdeel		prognose 2012: 1 januari 2030					totaal
		leeftijdsgroep in jaren					
		0-3	4-7	8-12	13-17	18-24	
A	Centrum	2478	1773	2031	2066	9384	17732
B	Westpoort	22	19	20	17	38	116
E	West	6693	4913	5131	4626	13368	34731
F	Nieuw-West	7483	7158	8579	8427	14727	46374
K	Zuid	6236	4548	4995	4468	12881	33128
M	Oost	7370	6412	7370	6930	13946	42028
N	Noord	5070	5119	6221	5974	8851	31235
T	Zuidoost	4393	4427	5482	5404	9793	29499
Amsterdam		39745	34369	39829	37912	82988	234843

bron: Stadspas/DWI/UWW/O+S

- 2.1 Stand van de bevolking
- 2.2 Loop van de bevolking
- 2.3 Geboorte en sterfte
- 2.4 Huwelijken, partnerschappen en echtscheidingen
- 2.5 Vestiging, vertrek en verhuizingen
- 2.6 Nationaliteitswijzigingen
- 2.7 Prognoses

2

Bevolking

Achthonderdduizend Amsterdammers

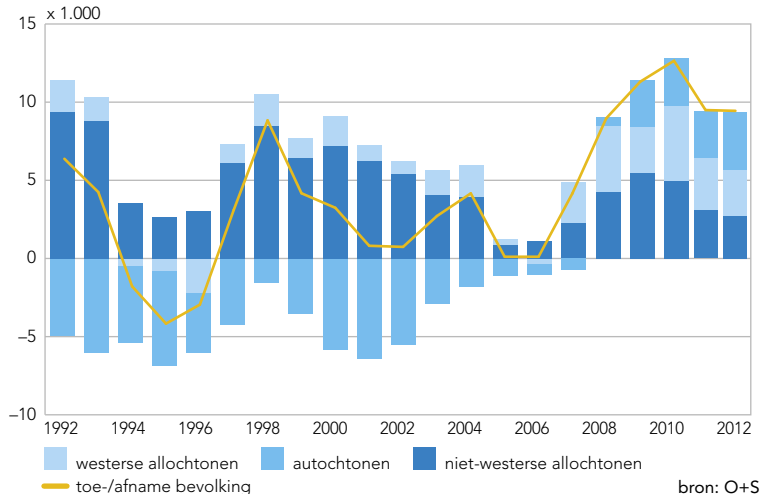
Sinds 2008 is het aantal inwoners van Amsterdam met 52.000 toegenomen. Nog nooit in de geschiedenis van de stad nam de bevolking in zo'n korte tijd zo sterk toe. In 2012 werd de 800 duizendste Amsterdammer begroet.

Op 1 januari 2013 telde Amsterdam precies 799.442 inwoners, iets minder, maar een toename van 9.400 ten opzichte 1 januari 2012. Deze groei is ongeveer even groot als de groei van 2011 op 2012.

De groei van de laatste twee jaren is vooral het gevolg van natuurlijke aanwas: meer geboorte dan sterfte. Wel was de natuurlijke aanwas in 2012-2013 iets lager dan in 2011-2012, doordat er iets minder kinderen werden geboren en het aantal sterfgevallen iets toenam.

Het aantal inwoners nam ook toe doordat meer mensen zich vanuit het binnenland in de stad vestigden dan de stad verlieten: een plus van 3.558, veel meer dan in 2011-2012. Ook het aantal mensen dat zich vanuit het buitenland in Amsterdam vestigden, was (iets) groter dan het aantal mensen dat vertrok: een plus van 618.

Verandering van de bevolkingsomvang naar herkomstgroepering, 1992-2012

Het aantal Amsterdammers van Nederlandse herkomst is het afgelopen jaar sterker gegroeid dan voorgaande jaren. Wel neemt hun aandeel in de bevolking nog steeds af, als gevolg van de sterke groei van het aandeel westerse migranten. Het aandeel westerse migranten is nu 16%.

Voor het tweede achtereenvolgende jaar is het aandeel niet-westerse Amsterdammers afgenomen. De afname is klein, van 34,98% tot 34,91%, maar groter dan het jaar daarvoor, toen het met 0.01% afnam. De afname geldt overigens niet voor alle stadsdelen: in Nieuw-West, Noord en Centrum neemt het aandeel niet-westerse Amsterdammers toe.

Surinamers

In absolute aantallen is de groep niet-westerse Amsterdammers wel groter geworden, met uitzondering van de groep Surinamers. In twee jaar tijd nam het aantal Surinaamse Amsterdammers af van 68.000 tot 67.000 in 2013. Er kwamen minder Surinamers vanuit elders in Nederland naar Amsterdam dan er naar elders in Nederland vertrokken. Ook kwamen er minder Surinamers vanuit het buitenland naar de stad dan er vanuit de stad naar het buitenland vertrokken. Bovendien neemt het geboorteoverschot van Surinamers al jaren af, doordat de bevolking ouder wordt en dus het aantal geboorten afneemt en het aantal sterfgevallen toeneemt. Het geboorteoverschot bedroeg in 2012 nog maar 240 Surinamers, 10 jaar eerder nog 662.

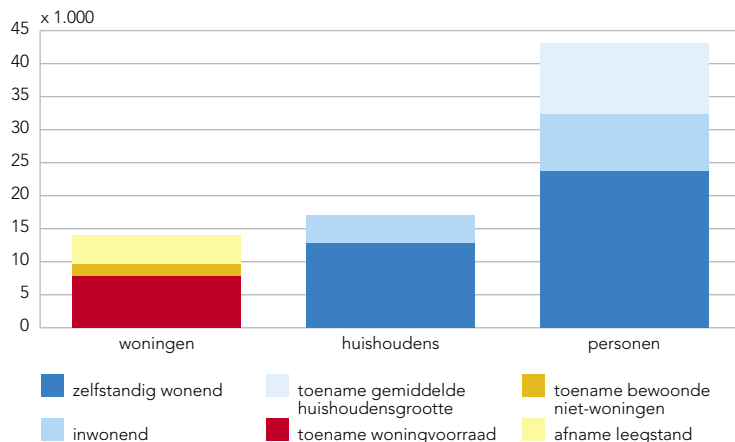
De afname van het aantal geboorten onder Surinamers is ook een kwestie van definitie. Kinderen van een Surinaamse moeder die zelf tot de tweede generatie behoort worden niet meer tot de Surinaamse herkomstgroep gerekend, maar tot de autochtone bevolking.

Woningvoorraad werkt tijdens economische crisis als een 'spons'

In de periode 2009-2012 nam de bevolking gemiddeld met bijna 11.000 personen per jaar toe. De woningvoorraad nam in deze periode gemiddeld met nog geen 2.000 woningen per jaar toe. In deze periode is er dus maar een beperkt verband tussen de groei van de van de woningvoorraad en groei van de bevolking. Er is een aantal verklaringen voor deze uitzonderlijke bevolkingsgroei.

Ten eerste is de leegstand flink afgenomen (4.300 woningen). Ook is het aantal ruimten dat officieel geen woning is maar toch bewoond wordt, toegenomen (1.800 zogenaamde bewoonde niet-woningen). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om containerwoningen voor studenten, woonboten en bedrijfsruimten. Verder is het aantal inwonende huishoudens toegenomen, dat wil zeggen huishoudens die bij een ander huishouden op één adres inwonen. Tenslotte is de gemiddelde

Verklaring toename bevolking in 2009-2012

bron: O+S

grootte van een huishouden toegenomen, wat 25% van de bevolkingsgroei verklaart.

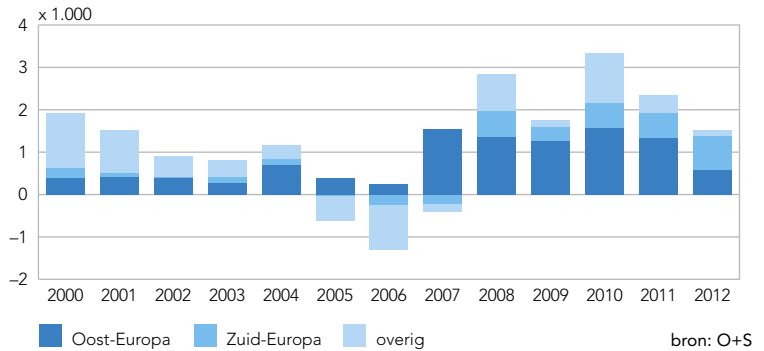
In de periode 2009-2012 was er dus minder leegstand, waren er meer niet-officiële woningen, was er meer inwoning en nam de gemiddelde huishoudensgrootte toe. Met andere woorden: Amsterdammers hebben de afgelopen jaren qua woonruimte flink moeten inschikken. Men zou kunnen zeggen dat de Amsterdamse woningvoorraad als een 'spons' werkt. Voor een groot deel is dit een gevolg van de economische crisis, waardoor buiten de stad een tekort aan woonruimte is ontstaan. Maar waarschijnlijk wordt het sponseffect versterkt door de populariteit van Amsterdam als woonplek.

Buitenlandse migratie

Sinds de jaren zeventig kent Amsterdam vrijwel elk jaar een flink buitenlands vestigingsoverschot oftewel een positief migratiesaldo: het aantal mensen dat zich vanuit het buitenland in Amsterdam vestigt is groter dan het aantal Amsterdammers dat naar het buitenland vertrekt. Een uitzondering was de periode 2005-2007.¹ In 2009 en 2010 was er weer een vestigingsoverschot, van meer dan 3.500. 2012 kende een positief buitenlands migratiesaldo van 618.

Sinds 2010 wordt de buitenlandse migratie niet meer gedomineerd door immigratie uit niet-westerse landen (de traditionele herkomstlanden Turkije, Marokko, Suriname en Nederlandse Antillen alsmede de overige niet-westerse landen). De laatste jaren komen veel immigranten uit westerse landen; vooral

Buitenlands migratiesaldo van Westerse allochtonen, 2000-2012

uit Oost-Europa (de voormalige Sovjet-Unie, Bulgarije, Roemenië en Polen), maar ook uit Zuid-Europa (met name Spanje, Italië, Griekenland en Portugal). Opvallend is dat in 2012 het vertrek van veel Oost-Europeanen naar het buitenland, sterk toenam. Mede hierdoor is het aantal Oost-Europeanen dat zich per saldo in Amsterdam vestigde overtroffen door het aantal Zuid-Europeanen.

Binnenlandse migratie

Tot en met 2005 kende Amsterdam een negatief binnenlands migratiesaldo: meer Amsterdammers verhuisden naar elders in Nederland dan er mensen vanuit Nederland naar Amsterdam kwamen. Vooral gezinnen vertrokken, vaak naar populaire regio's als Almere, Purmerend en Haarlemmermeer. Later werden deze plaatsen in populariteit nog overtroffen door Amstelveen, Zaanstad en Haarlem.

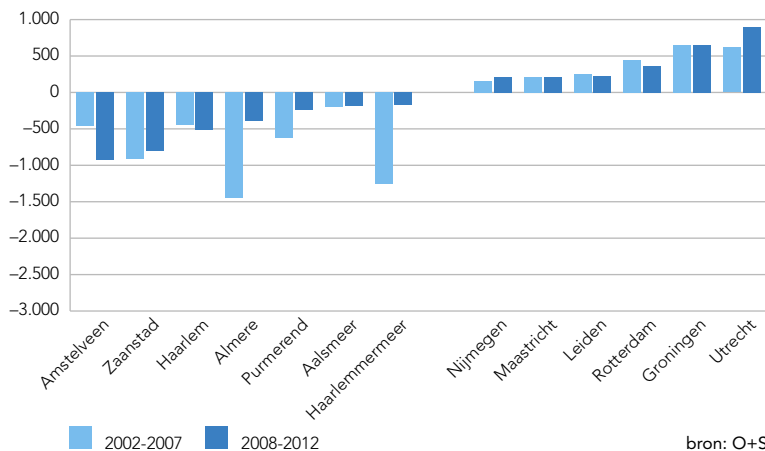
Maar dit geldt niet voor alle bevolkingsgroepen. Zo blijft Almere vooral de voorkeur van Surinamers hebben. Wel is er ook een sterke retourmigratie van Surinamers uit Almere, maar die is kleiner dan het vertrek naar Almere.

Nog steeds verlaten veel gezinnen Amsterdam. Maar sinds 2006 is er toch sprake van een binnenlands vestigingsoverschot. Het zijn vooral studenten en eind twintigers uit studentensteden als Utrecht, Groningen, Leiden en Nijmegen die zich in Amsterdam vestigen, veelal afgestudeerden die hier komen voor een vervolgstudie, werk of om vanuit Amsterdam een baan te zoeken.

Prognose

Alles wijst erop dat de Amsterdamse bevolking voorlopig blijft groeien. Volgens de jongste bevolkingsprognose telt Amsterdam in 2030 ruim 867.000 inwoners en in 2040 887.000. Ondanks de aanhoudende economische crisis en

Binnenlands migratiesaldo van de belangrijkste vestiging en vertrek gemeenten,
5 jaargemiddelde 2003-2007 en 2008-2012

bron: O+S

ondanks het feit dat de Amsterdamse woningvoorraad achterblijft bij de groei van het aantal huishoudens, vinden huishoudens dus nog steeds een plek op de Amsterdamse woningmarkt, door in te schikken en door niet-officiële woningen in gebruik te nemen.

Wanneer de woningproductie buiten Amsterdam weer op gang komt, zal het vertrek naar de regio waarschijnlijk weer toenemen. Maar ook in Amsterdam liggen veel woningbouwplannen klaar, plannen die door de crisis zijn uitgesteld. Wanneer de economie weer groeit, zal ook Amsterdam weer meer gaan bouwen, zodat het vertrek waarschijnlijk beperkt blijft.

De vergrijzing zoals die zich in Nederland voordoet komt vooral doordat de babyboomgeneratie ouder wordt. Ook in Amsterdam wonen veel babyboomers die de komende jaren met pensioen gaan. Aangezien de levensverwachting de laatste 10 jaar sterk is toegenomen, is de vergrijzing sterker dan tot voor kort werd verwacht. Wel zal de vergrijzing in Amsterdam, gezien de huidige bevolkingsopbouw en de voortdurende instroom van jongeren minder sterk zijn dan in de rest van het land.

¹ Ook in de periode 1994-1996 was er een buitenlands vertreksaldo, hetgeen toen werd veroorzaakt door het uitschrijven van personen zonder geldig verblijfsvergunning.

2.1	Stand van de bevolking	57
	<u>tabellen</u>	
2.1.1	Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1900-2012	57
2.1.2	Bevolking naar burgerlijke staat en geslacht	57
2.1.3	Bevolking naar huishoudenstypen	58
2.1.4	Huishoudens naar huishoudenstypen	58
2.1.5	Bevolking naar meest voorkomende nationaliteiten	58
2.1.6	Bevolking naar nationaliteiten	59
2.1.7	Bevolking naar herkomstgroepering (7 groepen)	61
2.1.8	Bevolking naar herkomstgroepering en generatie	61
2.1.9	Gehuwde bevolking naar herkomstgroepering echtgenoot/echtgenote	61
2.1.10	Bevolking naar herkomstgroepering (alle landen)	62
2.1.11	Bevolking naar meest voorkomende herkomstgroepering (meer dan 1.000 personen per groep)	64
2.1.12	Bevolking naar leeftijdsgroepen en herkomstgroepering	66
2.1.13	Bevolking naar stadsdelen	67
2.1.14	Bevolking naar stadsdelen, geslacht en leeftijdsgroepen	68
2.1.15	Bevolking naar stadsdelen en herkomstgroepering	69
2.1.16	Bevolking naar stadsdelen en huishoudenstypen	70
2.1.17	Huishoudens naar stadsdelen en huishoudenstypen	70
2.1.18	Bevolking naar stadsdelen en (gemiddelde) woontijd op het adres	71
	<u>grafieken en kaarten</u>	
2.1a	Bevolking naar leeftijd, geslacht en herkomstgroepering	65
2.1b	Niet-westerse allochtonen naar buurtcombinaties	67
2.1c	Bevolking naar (gemiddelde) woontijd op het adres per stadsdeel	71
2.2	Loop van de bevolking	72
	<u>tabellen</u>	
2.2.1	Loop van de bevolking, 1985-2011	72
2.2.2	Loop van de bevolking naar stadsdelen	74
	<u>grafieken</u>	
2.2a	De verandering van de bevolkingsomvang naar oorzaak	73
2.3	Geboorte en sterfte	75
	<u>tabellen</u>	
2.3.1	Geboorte naar leeftijdsgroep van de moeder	75
2.3.2	Geboorte naar herkomstgroepering van het kind	76
2.3.3	Sterfte naar herkomstgroepering	76
2.3.4	Sterfte naar leeftijdsgroepen en geslacht	76
	<u>grafieken</u>	
2.3a	Geboorte per 1.000 vrouwen naar leeftijd van de moeder	75

2.4	Huwelijken, partnerschappen en echtscheidingen	77
	<u>tabellen</u>	
2.4.1	Huwelijken, partnerschappen en huwende Amsterdammers naar geslacht	77
2.4.2	Echtscheidingen, ontbonden partnerschappen en echtscheidende Amsterdammers naar geslacht	77
2.4.3	Gehuwde Amsterdammers naar herkomstgroepering	78
2.4.4	Echtscheidende Amsterdammers naar herkomstgroepering	78
2.4.5	Huwende Amsterdammers en partnerschappen van Amsterdammers naar stadsdeel van woonadres	78
	<u>grafieken</u>	
2.4a	Huwende Amsterdammers naar leeftijd en geslacht per 100 inwoners	77
2.5	Vestiging, vertrek en verhuizingen	79
	<u>tabellen</u>	
2.5.1	Vestiging naar leeftijdsgroepen en geslacht	79
2.5.2	Vertrek naar leeftijdsgroepen en geslacht	79
2.5.3	Vestiging en vertrek naar herkomstgroepering	79
2.5.4	Vestiging en vertrek naar gemeente of gebied van herkomst/bestemming	81
2.5.5	Vestiging uit het buitenland naar herkomstgroepering	82
2.5.6	Vestiging en vertrek naar stadsdelen	83
2.5.7	Verhuizingen naar stadsdelen	84
2.5.8	Vestiging en vertrek naar stadsdelen en herkomstgroepering	85
2.5.9	Verhuizingen naar stadsdelen en herkomstgroepering	86
2.5.10	Migratiebeweging	87
	<u>grafieken</u>	
2.5a	Binnenlandse migratie naar leeftijd	80
2.6	Nationaliteitswijzigingen	88
	<u>tabellen</u>	
2.6.1	Genaturaliseerde personen naar herkomstgroepering	88
2.6.2	Genaturaliseerde personen naar herkomstgroepering en leeftijdsgroepen	88
2.7	Prognoses	89
	<u>tabellen</u>	
2.7.1	Bevolking naar leeftijdsgroepen en de prognoses hiervan	89
2.7.2	Bevolking naar leeftijdsgroepen en herkomstgroepering en de prognoses hiervan	90
2.7.3	Bevolking naar herkomstgroepering en de prognoses hiervan	92
2.7.4	Bevolking naar huishoudentypen en de prognoses hiervan	92
2.7.5	Huishoudens naar huishoudentypen en de prognoses hiervan	93
2.7.6	Bevolking naar stadsdelen en herkomstgroepering en de prognoses hiervan	93
2.7.7	Bevolking naar stadsdelen en de prognoses hiervan	93
	<u>grafieken</u>	
2.7a	Bevolking naar leeftijd en geslacht	91

2.1.1 Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 1900-2013

1 januari	leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal
	0-19	20-34	35-49	50-64	65+	mannen	vrouwen	
1900	221554	123546	86125	52991	26637	241357	269496	510853
1921	253496	182869	129132	79615	38054	329955	353211	683166
1940	245414	201904	179391	117563	56322	389394	411200	800594
1950	255102	199490	178759	136755	65728	405813	430021	835834
1960	268942	174481	178392	153699	94088	421724	447878	869602
1970	225574	192179	150158	148408	115144	403140	428323	831463
1980	160303	206570	115465	120987	113642	346980	369987	716967
1990	134421	221267	144084	91527	103922	338383	356838	695221
1995	143285	226177	164979	91006	96903	354549	367801	722350
1996	143378	219545	168850	90947	95371	352559	365532	718091
1997	144418	215071	167905	94322	93347	350369	364694	715063
1998	145656	212583	169907	97963	92066	352207	365968	718175
1999	148286	213148	173681	101213	90767	357139	369956	727095
2000	149825	210586	177738	103814	89326	359572	371717	731289
2001	151474	207442	180570	106974	88080	361630	372910	734540
2002	153130	202541	183221	109725	86711	362602	372726	735328
2003	154757	198720	184323	112950	85295	363087	372958	736045
2004	156149	196608	186383	115395	84228	364274	374489	738763
2005	157035	195663	188180	118148	83925	366345	376606	742951
2006	156439	193945	188339	120420	83884	366114	376913	743027
2007	155479	193616	187286	123134	83589	365872	377232	743104
2008	155436	195934	186552	125758	83610	367616	379674	747290
2009	156388	201353	185674	128760	84172	372319	384028	756347
2010	158698	205689	186273	131673	85440	378297	389476	767773
2011	160859	212246	185519	135835	86100	384283	396276	780559
2012	161687	216791	184959	137025	89582	388972	401072	790044
2013	163115	220596	184460	138650	92621	393336	406106	799442

bron: O+S

2.1.2 Bevolking naar burgerlijke staat en geslacht, 1 januari 2009-2013

burgerlijke staat	geslacht	2009	2010	2011	2012	2013	index 2009=100
ongetrouwd	m	235797	240859	246238	250477	254346	108
ongetrouwd	v	221809	226923	233458	238752	243872	110
getrouwd	m	96888	97746	98367	98622	98882	102
getrouwd	v	93990	94607	95198	95045	95341	101
partnerschap	m	3202	3466	3785	4087	4275	134
partnerschap	v	2614	2891	3130	3361	3530	135
weduwstaats	m	5426	5339	5233	5143	5118	94
weduwstaats	v	23198	22590	22022	21288	20703	89
weduwstaats partnerschap	m	105	113	126	133	145	138
weduwstaats partnerschap	v	76	91	101	115	131	172
gescheiden	m	29737	29574	29339	29289	29282	98
gescheiden	v	41203	41201	41194	41316	41257	100
gescheiden partnerschap	m	1164	1200	1195	1221	1288	111
gescheiden partnerschap	v	1138	1173	1173	1195	1272	112
totaal	m+v	756347	767773	780559	790044	799442	106

bron: O+S

2.1.3 Bevolking naar huishoudenstypen, 1 januari 2009-2013

huishoudentype	2009	2010	2011	2012	2013	index 2009=100
alleenstaand	225629	225343	227228	228958	230549	102
gehuwd samenwonend zonder kinderen ¹⁾	82258	82254	81448	80866	80456	98
ongehuwd samenwonend zonder kinderen	81658	84624	87320	89510	91652	112
gehuwd samenwonend met kinderen ¹⁾	187339	191385	194041	195796	196980	105
ongehuwd samenwonend met kinderen	56842	64089	67098	69950	72928	128
eenoudergezin	98864	95613	97133	98291	99113	100
overig	15647	16389	18161	18582	19637	126
tehuisbewoner	8110	8076	8130	8091	8127	100
totaal	756347	767773	780559	790044	799442	106

¹⁾ Gehuwd inclusief geregistreerd partnerschap en homohuwelijken.

bron: O+S

2.1.4 Huishoudens naar huishoudenstypen, 1 januari 2009-2013

huishoudentype	2009	2010	2011	2012	2013	index 2009=100
alleenstaand	225629	225343	227228	228958	230549	102
gehuwd samenwonend zonder kinderen ¹⁾	41129	41127	40724	40433	40228	98
ongehuwd samenwonend zonder kinderen	40829	42312	43660	44755	45826	112
gehuwd samenwonend met kinderen ¹⁾	47288	48297	48882	49317	49601	105
ongehuwd samenwonend met kinderen	15888	17863	18689	19474	20256	127
eenoudergezin	38932	37763	38381	38866	39185	101
overig	4626	4837	5276	5397	5725	124
totaal	414321	417542	422840	427200	431370	104

¹⁾ Gehuwd inclusief geregistreerd partnerschap en homohuwelijken.

bron: O+S

2.1.5 Bevolking naar meest voorkomende nationaliteiten, 1 januari 2013 ¹⁾

land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden	land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden
Marokko	12019	59036	meervoudige vreemde nationaliteiten	3702	
Turkije	9763	31279	totaal	100783	144785
Groot-Brittannië	7634	3954	Nederland	550886	
Duitsland	6149	2709	personen met onbekende nationaliteit	2893	
Ghana	3018	3608	personen zonder nationaliteit	95	
Verenigde Staten	4338	2135	totaal-generaal	654657	144785
Italië	4464	2007			
Frankrijk	3692	2138			
Suriname	1396	4113			
Egypte	720	3936			
overige	43888	29870			
subtotaal	97081	144785			

¹⁾ Er zijn in Amsterdam 178 verschillende nationaliteiten (zie tabel 2.1.6).

bron: O+S

2.1.6 Bevolking naar nationaliteiten, 1 januari 2013

land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden	land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden
Afghanistan	306	1598	Frankrijk	3692	2138
Albanië	100	29	Gabon	2	–
Algerije	125	507	Gambia	44	88
Angola	60	130	Georgië	62	31
Antigua en Barbuda	–	1	Ghana	3018	3608
Argentinië	132	226	Griekenland	1243	472
Armenië	41	56	Groot-Brittannië	7634	3954
Australië	780	346	Guatemala	10	31
Azerbeidzjan	45	47	Guinee	51	17
Bahama's	1	7	Guinee-Bissau	1	–
Bahrein	–	4	Guyana	25	394
Bangladesh	95	172	Haiti	3	27
Barbados	1	12	Honduras	14	15
Belarus (Wit-Rusland)	116	57	Hongarije	886	516
België	1647	909	Ierland	1002	332
Belize	1	1	IJsland	85	25
Benin	23	23	India	1855	542
Bhutan	4	–	Indonesië	1368	495
Bolivia	46	23	Irak	191	414
Bosnië en Herzegovina	115	715	Iran	376	1793
Botswana	4	5	Israël	423	1093
Brazilië	958	715	Italië	4464	2007
Bulgarije	2781	210	Ivoorkust	60	37
Burkina Faso	40	38	Jamaica	22	50
Burundi	22	24	Japan	1195	122
Cambodja	1	13	Jemen	6	6
Canada	816	663	Joegoslavië (voormalig)	–	21
Centraal-Afrika	2	–	Jordanië	22	131
Chili	176	267	Kaapverdië	19	95
China	1945	352	Kameroen	85	31
Colombia	364	850	Kazachstan	78	16
Congo (-Brazzaville)	35	5	Kenia	38	33
Congo (-Kinshasa)	48	8	Kirgizië	12	7
Costa Rica	23	23	Koeweit	2	–
Cuba	76	58	Kosovo	23	2
Cyprus	66	17	Kroatië	232	415
Denemarken	462	143	Laos	–	8
Djibouti	1	–	Lesotho	4	2
Dominica	–	6	Letland	238	10
Dominicaanse Republiek	212	684	Libanon	65	278
Duitsland	6149	2709	Liberia	71	14
Ecuador	139	217	Libië	15	26
Egypte	720	3936	Liechtenstein	1	–
El Salvador	10	12	Litouwen	463	19
Equatoriaal-Guinea	1	–	Luxemburg	47	17
Eritrea	31	144	Macedonië	77	75
Estland	120	9	Madagaskar	2	1
Ethiopië	126	121	Malawi	5	1
Filipijnen	594	452	Maldiven	1	2
Finland	422	94	Maleisië	141	126

2.1.6 Bevolking naar nationaliteiten, 1 januari 2013 (slot)

land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden	land van nationaliteit	vreemdelingen	bipatriden
Mali	5	19	Slowakije	428	72
Malta	31	8	Soedan	137	274
Marokko	12019	59036	Somalië	94	37
Mauritanië	1	1	Sovjet-Unie (voormalig)	–	5
Mauritius	8	21	Spanje	3649	1122
Mexico	255	224	Sri Lanka	61	88
Moldavië	36	27	Suriname	1396	4113
Monaco	–	1	Swaziland	2	–
Mongolië	13	14	Syrië	54	275
Montenegro	34	20	Tadzjikistan	7	–
Mozambique	5	5	Taiwan	125	42
Myanmar	45	4	Tanzania	11	19
Namibië	1	3	Thailand	401	220
Nepal	180	24	Togo	68	135
Nicaragua	7	19	Tonga	–	2
Nieuw-Zeeland	259	170	Trinidad en Tobago	17	38
Niger	16	7	Tsjaad	1	2
Nigeria	727	590	Tsjechië	337	82
Noord-Korea	11	1	Tsjecho-Slowakije (voormalig)	1	3
Noorwegen	330	76	Tunesië	134	896
Oekraïne	360	240	Turkije	9763	31279
Oezbekistan	13	12	Uganda	90	19
Oman	1	1	Uruguay	21	89
Oostenrijk	581	206	Venezuela	105	134
Pakistan	779	2350	Verenigde Arabische Emiraten	–	3
Panama	8	6	Verenigde Staten	4338	2135
Paraguay	4	8	Vietnam	133	278
Peru	143	208	Zambia	13	14
Polen	2517	980	Zimbabwe	24	12
Portugal	2725	586	Zuid-Afrika	407	328
Roemenië	1702	315	Zuid-Korea	221	15
Rusland	918	608	Zweden	832	251
Rwanda	15	23	Zwitserland	403	416
Saint Kitts en Nevis	–	2	subtotaal	97081	144785
Saint Lucia	3	5	meervoudige vreemde nationaliteiten	3702	
Saint Vincent en de Grenadines	–	3	Nederland	550886	
Saoedi-Arabië	21	2	personen met onbekende nationaliteit	2893	
Servië	252	108	personen zonder nationaliteit	95	
Servië en Montenegro	–	1	totaal-generaal	654657	144785
Seychellen	–	2			
Sierra Leone	96	105			
Singapore	141	93			
Slovenië	153	23			

bron: O+S

2.1.7 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2009-2013

herkomstgroepering	2009	2010	2011	2012	2013	index 2009=100
Surinamers	68761	68881	68971	68538	67919	99
Antillianen	11559	11689	11777	11891	11993	104
Turken	39654	40370	41075	41519	41981	106
Marokkanen	68099	69439	70646	71460	72330	106
overige niet-westerse allochtonen	74686	77832	80682	82984	84854	114
totaal niet-westerse allochtonen ¹⁾	262759	268211	273151	276392	279077	106
westerse allochtonen	111640	114553	119373	122839	125720	113
autochtonen	381948	385009	388035	390813	394645	103
totaal	756347	767773	780559	790044	799442	106

¹⁾ Niet-westerse allochtonen = Surinamers, Antillianen, Turken, Marokkanen en overige niet-westerse allochtonen.

bron: O+S

2.1.8 Bevolking naar herkomstgroepering en generatie, 1 januari 2013

herkomstgroepering	absoluut				procenten			
	1e generatie	2e generatie	autochtonen	totaal	1e generatie	2e generatie	autochtonen	totaal
Surinamers	38003	29916		67919	56,0	44,0		100
Antillianen	6915	5078		11993	57,7	42,3		100
Turken	22055	19926		41981	52,5	47,5		100
Marokkanen	34068	38262		72330	47,1	52,9		100
overige niet-westerse allocht.	55949	28905		84854	65,9	34,1		100
totaal niet-westerse allocht.	156990	122087		279077	56,3	43,7		100
westerse allochtonen	71335	54385		125720	56,7	43,3		100
autochtonen			394645	394645			100,0	100
totaal	228325	176472	394645	799442	28,6	22,1	49,4	100

bron: O+S

2.1.9 Gehuwde bevolking naar herkomstgroepering echtgenoot/echtgenote, 1 januari 2013

herkomstgroepering	gehuwd in eigen groep	vrouw in andere groep	man in andere groep	totaal mannen	totaal vrouwen	% man gehuwd in eigen groep	% vrouw gehuwd in eigen groep
Surinamers	2971	1102	1380	4351	4073	68,3	72,9
Antillianen	192	393	390	582	585	33,0	32,8
Turken	7693	485	276	7969	8178	96,5	94,1
Marokkanen	11170	607	556	11726	11777	95,3	94,8
overige niet-westerse allochtonen	5587	2318	3119	8706	7905	64,2	70,7
totaal niet-westerse allochtonen	27613	4905	5721	33334	32518	82,8	84,9
westerse allochtonen	5623	6358	8633	14256	11981	39,4	46,9
autochtonen	35505	10515	7424	42929	46020	82,7	77,2
totaal	68741	21778	21778	90519	90519	75,9	75,9

bron: O+S

2.1.10 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2012-2013

herkomstgroepering	2012	2013	herkomstgroepering	2012	2013
Afghanistan	2752	2767	Finland	653	640
Albanië	161	185	Frankrijk	5427	5667
Algerije	1222	1244	Frans-Guyana	167	154
Amerikaanse Maagdeneilanden	1	1	Frans-Polynesië	2	3
Andorra	1	1	Gabon	4	8
Angola	426	414	Gambia	174	186
Anguilla	4	4	Ghana	11464	11602
Antigua en Barbuda	5	4	Gibraltar	7	7
Argentinië	907	936	Grenada	3	2
Australië	1644	1676	Griekenland	1455	1683
Bahama's	22	21	Groot-Brittannië	10392	10626
Bahrein	19	18	Guadeloupe	40	42
Bangladesh	169	186	Guam	1	1
Barbados	10	13	Guatemala	84	83
België	4744	4842	Guinee	240	256
Belize	4	4	Guinee-Bissau	15	14
Benin	56	58	Guyana	1004	1020
Bermuda	6	8	Haiti	84	91
Bhutan	15	16	Honduras	49	52
Bolivia	146	165	Hongkong	2409	2404
Botswana	12	14	Hongarije	1534	1603
Brazilië	2811	2921	Ierland	1231	1295
Britse Maagdeneilanden	2	1	IJsland	109	111
Brunei	70	74	India	4721	4902
Bulgarije	3034	3137	Indonesië/Nederlands-Indië (voorm.)	26407	26327
Burkina Faso	125	121	Irak	2727	2692
Burundi	121	124	Iran	2705	2826
Cambodja	35	39	Israël	2041	2056
Canada	1637	1699	Italië	5550	5908
Centraal-Afrikaanse Republiek	12	12	Ivoorkust	235	247
Chili	965	959	Jamaica	250	243
China	4637	4874	Japan	1497	1549
Colombia	1799	1863	Jemen	23	26
Comoren	6	6	Joegoslavië (voormalig)	5808	5927
Congo (-Brazzaville)	146	148	w.v. Bosnië en Herzegovina	18	21
Congo (-Kinshasa)	353	373	Fed. Rep. Joegoslavië	20	22
Costa Rica	81	95	Joegoslavië	5742	5843
Cuba	252	254	Kroatië	13	19
Cyprus	115	123	Macedonië	2	5
Denemarken	731	752	Servië	5	7
Djibouti	13	13	Servië en Montenegro	5	4
Dominica	12	14	Slovenië	3	6
Dominicaanse Republiek	2444	2442	Jordanië	148	144
Duitsland	17448	17470	Kaapverdië	545	559
Ecuador	579	623	Kameroen	276	282
Egypte	5757	5803	Kanaaleilanden	7	7
El Salvador	52	57	Kenia	300	307
Equatoriaal-Guinea	15	15	Koeweit	113	107
Eritrea	247	269	Laos	23	24
Ethiopië	1770	1781	Lesotho	9	12
Faeröer	2	2	Libanon	550	568
Falklandeilanden	2	3	Liberia	330	335
Fiji	15	15	Libië	143	144
Filipijnen	2142	2194	Liechtenstein	-	1

2.1.10 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2012-2013 (slot)

herkomstgroepering	2012	2013	herkomstgroepering	2012	2013
Luxemburg	110	119	Singapore	495	508
Macau	20	19	Soedan	641	614
Madagaskar	27	24	Somalïë	1319	1398
Malawi	41	48	Sovjet-Unie (voormalig)	5365	5808
Maldiven	5	5	w.v. Armenië	5	8
Maleisië	553	561	Azerbeidzjan	13	18
Mali	56	56	Belarus (Wit-Rusland)	6	8
Malta	68	57	Estland	145	148
Marokko	71460	72330	Georgië	11	12
Martinique	24	30	Kazachstan	8	15
Mauritanië	21	20	Letland	245	269
Mauritius	60	64	Litouwen	421	471
Mayotte	6	5	Moldavië	7	13
Mexico	614	669	Oekraïne	47	69
Monaco	12	15	Oezbekistan	6	7
Mongolië	42	46	Rusland	151	172
Montserrat	1	1	Rusland (oud)	1	2
Mozambique	111	109	Sovjet-Unie	4298	4595
Myanmar	146	152	Tadzjikistan	1	1
Namibië	25	24	Spaanse Sahara (voormalig)	15	15
Nederland	390813	394645	Spanje	4378	4748
Nederlandse Antillen en Aruba	11891	11993	Sri Lanka	444	443
Nepal	351	373	Suriname	68538	67919
Nicaragua	50	50	Swaziland	10	11
Nieuw-Caledonië	1	1	Syrië	495	530
Nieuw-Zeeland	595	606	Taiwan	229	240
Niger	57	54	Tanzania	140	146
Nigeria	1711	1766	Thailand	1227	1256
Noord-Korea	23	23	Togo	285	288
Noorwegen	505	519	Tonga	2	2
Oman	18	20	Trinidad en Tobago	112	114
Oostenrijk	1206	1230	Tsjaad	11	11
Pakistan	5309	5331	Tsjechoslowakije (voormalig)	1675	1555
Panama	53	52	w.v. Slowakije	12	17
Papoea-Nieuw-Guinea	9	9	Tsjechië	26	24
Paraguay	22	23	Tsjechoslowakije	1637	1514
Peru	642	676	Tunesië	1163	1172
Polen	4115	4281	Turkije	41519	41981
Portugal	3329	3369	Uganda	243	254
Puerto Rico	30	31	Uruguay	246	246
Qatar	6	8	Vanuatu	1	1
Réunion	9	7	Venezuela	606	635
Roemenië	2145	2262	Verenigde Arabische Emiraten	45	58
Rwanda	89	96	Verenigde Staten	7114	7276
Saint Kitts en Nevis	10	11	Vietnam	522	562
Saint Lucia	13	12	Zambia	124	129
Saint Vincent en de Grenadines	2	2	Zimbabwe	157	171
Samoa	3	3	Zuid-Afrika	1690	1732
Salomonseilanden	1	1	Zuid-Korea	539	586
Sao Tomé en Príncipe	11	9	Zweden	1170	1181
Saoedi-Arabië	124	143	Zwitserland	1421	1430
Senegal	345	345	onbekend	101	129
Seychellen	8	6			
Sierra Leone	392	386	totaal	790044	799442

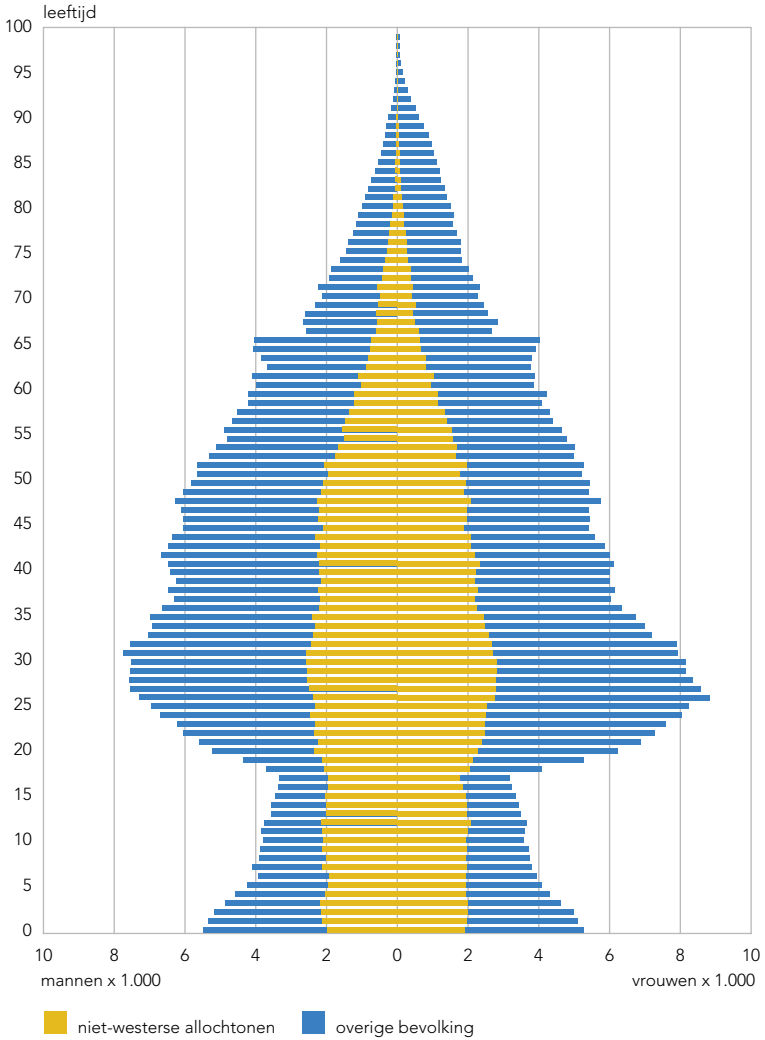
bron: O+S

2.1.11 Bevolking naar meest voorkomende herkomstgroepering (meer dan 1.000 personen per groep),
1 januari 2009-2013

herkomstgroepering	2009	2010	2011	2012	2013	index 2009=100
Nederland	381948	385009	388035	390813	394645	103
Marokko	68099	69439	70646	71460	72330	106
Suriname	68761	68881	68971	68538	67919	99
Turkije	39654	40370	41075	41519	41981	106
Indonesië/Nederlands-Indië (vm)	26519	26458	26406	26407	26327	99
Duitsland	16969	17080	17348	17448	17470	103
Nederlandse Antillen en Aruba	11559	11689	11777	11891	11993	104
Ghana	10233	10934	11282	11464	11602	113
Groot-Brittannië	9608	9825	10242	10392	10626	111
Verenigde Staten	6337	6535	6960	7114	7276	115
Joegoslavië (vm)	5601	5654	5778	5808	5927	106
Italië	4734	4966	5251	5550	5908	125
Sovjet-Unie (vm)	4034	4354	4818	5365	5808	144
Egypte	5505	5722	5784	5757	5803	105
Frankrijk	4741	4938	5246	5427	5667	120
Pakistan	5097	5219	5258	5309	5331	105
India	4191	4392	4554	4721	4902	117
China	3875	4060	4336	4637	4874	126
België	4402	4462	4628	4744	4842	110
Spanje	3689	3868	4180	4378	4748	129
Polen	3277	3570	3889	4115	4277	131
Portugal	3184	3288	3334	3329	3369	106
Bulgarije	1771	2121	2545	3034	3137	177
Brazilië	2319	2443	2623	2811	2921	126
Iran	2383	2456	2598	2705	2826	119
Afghanistan	2573	2645	2712	2752	2767	108
Irak	2549	2621	2654	2727	2692	106
Dominicaanse Republiek	2216	2307	2379	2444	2442	110
Hongkong	2432	2429	2418	2409	2404	99
Roemenië	1418	1656	1912	2145	2262	160
Filipijnen	1975	2047	2116	2142	2194	111
Israël	1969	2020	2044	2041	2056	104
Colombia	1489	1580	1706	1799	1863	125
Ethiopië	1665	1707	1737	1770	1781	107
Nigeria	1319	1473	1577	1711	1766	134
Zuid-Afrika	1512	1565	1590	1690	1732	115
Canada	1383	1443	1548	1637	1699	123
Griekenland	1078	1107	1243	1455	1683	156
Australië	1511	1503	1605	1644	1676	111
Hongarije	1146	1337	1484	1534	1603	140
Tsjechoslowakije (vm)	1403	1419	1623	1675	1555	111
Japan	1585	1500	1491	1497	1549	98
Zwitserland	1294	1313	1354	1421	1430	111
Somalië	957	1067	1229	1319	1398	146
Ierland	1096	1122	1185	1231	1295	118
Thailand	1146	1187	1206	1227	1256	110
Algerije	1203	1214	1239	1222	1244	103
Oostenrijk	1182	1180	1191	1206	1230	104
Zweden	1034	1080	1118	1170	1181	114
Tunesië	1150	1153	1175	1163	1172	102
Guyana	1027	1023	1016	1004	1020	99

bron: O+S

2.1a Bevolking naar leeftijd, geslacht en herkomstgroepering, 1 januari 2013 ¹⁾

¹⁾ Niet-westerse allochtonen = Surinamers, Antillianen, Turken, Marokkanen en overige niet-westerse allochtonen.
Overige bevolking = westerse allochtonen en autochtonen.

bron: O+S

2.1.12 Bevolking naar leeftijdsgroepen en herkomstgroepering, 1 januari 2013

leeftijd in jaren	Surinamers	Antillianen	Turken	Marokkanen	overige niet-westerse allochtonen	totaal niet-westerse allochtonen	westerse allochtonen	autochtonen	totaal
0	516	119	595	1197	1474	3901	1544	5330	10775
1	583	128	593	1318	1492	4114	1536	4829	10479
2	626	133	636	1332	1417	4144	1481	4557	10182
3	651	131	566	1446	1373	4177	1372	3977	9516
4	634	129	589	1397	1245	3994	1241	3679	8914
5	615	129	578	1396	1175	3893	1188	3269	8350
6	657	114	557	1376	1176	3880	984	3031	7895
7	648	105	631	1523	1199	4106	950	2882	7938
8	687	128	592	1434	1116	3957	919	2768	7644
9	687	115	626	1473	1199	4100	834	2688	7622
10	760	139	604	1404	1137	4044	830	2525	7399
11	806	110	696	1379	1124	4115	758	2613	7486
12	863	120	693	1371	1188	4235	761	2444	7440
13	847	127	693	1273	1042	3982	669	2426	7077
14	838	149	713	1253	1054	4007	662	2342	7011
15	922	141	688	1259	976	3986	610	2222	6818
16	835	139	679	1193	986	3832	565	2196	6593
17	885	145	605	1152	941	3728	602	2194	6524
18	964	172	746	1198	1040	4120	775	2917	7812
19	1069	224	695	1207	1071	4266	1107	4267	9640
20	1070	244	749	1288	1269	4620	1423	5476	11519
21	1116	267	766	1220	1276	4645	1729	6153	12527
22	1183	257	721	1297	1368	4826	2072	6487	13385
23	1190	257	739	1220	1421	4827	2219	6816	13862
24	1144	249	764	1233	1580	4970	2663	7165	14798
25+	47123	8022	25467	39491	54515	174618	96226	299392	570236
totaal	67919	11993	41981	72330	84854	279077	125720	394645	799442
0- 4	3010	640	2979	6690	7001	20320	7174	22372	49866
5- 9	3294	591	2984	7202	5865	19936	4875	14638	39449
10-14	4114	645	3399	6680	5545	20383	3680	12350	36413
15-19	4675	821	3413	6009	5014	19932	3659	13796	37387
20-24	5703	1274	3739	6258	6914	23888	10106	32097	66091
25-29	5903	1316	3971	6148	8693	26031	14845	38437	79313
30-34	5118	1181	4187	6228	8872	25586	15138	34468	75192
35-39	4695	885	3693	5732	7577	22582	12693	28847	64122
40-44	5442	924	3451	5119	7210	22146	11021	29031	62198
45-49	5850	807	3172	4299	6641	20769	9318	28053	58140
50-54	5935	845	2384	3580	5842	18586	7505	27605	53696
55-59	4954	704	1445	2537	4451	14091	6613	24761	45465
60-64	3406	599	1185	1993	2632	9815	6301	23373	39489
65-69	2230	362	835	1447	1243	6117	4514	21414	32045
70-74	1559	213	680	1449	634	4535	3227	13929	21691
75-79	1004	103	331	705	400	2543	2303	10641	15487
80-84	595	57	99	203	211	1165	1524	8944	11633
85+	432	26	34	51	109	652	1224	9889	11765
totaal	67919	11993	41981	72330	84854	279077	125720	394645	799442

bron: O+S

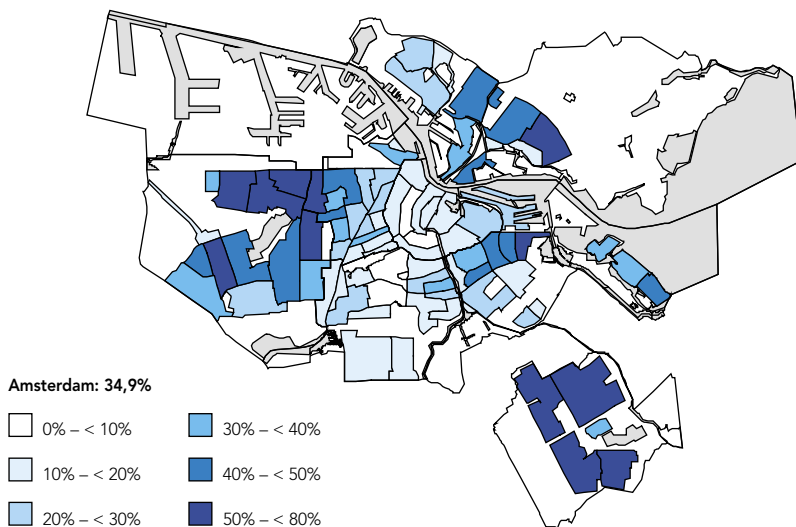
2.1.13 Bevolking naar stadsdelen, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	81305	82713	84030	84541	85618
B Westpoort	389	409	434	448	506
E West	129910	131203	133229	135083	138568
F Nieuw-West	132974	135188	138087	139886	141825
K Zuid	132153	133810	135862	137603	137901
M Oost	112445	116615	120234	122275	122847
N Noord	86681	86327	86675	87342	88434
T Zuidoost	80490	81508	82008	82866	83743
Amsterdam	756347	767773	780559	790044	799442

2

bron: O+S

2.1b Niet-westerse allochtonen naar buurtcombinaties, 1 januari 2013 (procenten)

bron: O+S

2.1.14 Bevolking naar stadsdelen, geslacht en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren													totaal				
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64		65-69	70-74	75-79	80+
mannen																		
A Centrum	1817	1259	1141	1155	3502	4814	4305	3846	3846	3938	3567	3103	2929	2373	1294	679	628	44196
B Westpoort	6	2	4	11	31	45	34	31	50	54	36	23	16	7	7	1	1	359
E West	4336	2868	2465	2346	5109	7848	8693	7023	6091	5380	4505	3576	2958	2233	1458	880	738	68507
F Nieuw-West	5010	4298	4201	4423	5683	5765	5606	5004	5162	5204	4721	3899	3165	2571	1949	1419	2040	70120
K Zuid	4061	2634	2326	2117	4444	7107	7129	6001	5550	4664	4066	3616	3466	3052	2042	1375	1726	65376
M Oost	4476	3784	3147	2851	4589	5347	5480	5280	5611	4998	4395	3391	2733	2086	1338	739	751	60996
N Noord	2958	2735	2688	2574	2950	2799	2736	2806	3196	3322	3121	2694	2252	1992	1457	1121	1358	42759
T Zuidoost	2793	2495	2598	2709	3577	3261	2890	2692	2946	3017	3226	2836	2324	1631	890	564	574	41023
Amsterdam	25457	20075	18570	18186	29885	36986	36873	32683	32452	30577	27637	23138	19843	15945	10435	6778	7816	393336
vrouwen																		
A Centrum	1791	1264	1083	1375	4600	5261	4015	3078	2894	2801	2764	2615	2701	2104	1183	747	1146	41422
B Westpoort	9	3	3	5	10	24	19	22	13	10	8	11	4	1	3	1	1	147
E West	4153	2703	2467	2748	7117	9651	8977	6603	5135	4325	4028	3154	2847	2087	1483	985	1598	70061
F Nieuw-West	4852	4030	4055	4426	6042	6303	5741	4746	4789	4863	4586	3767	3108	2613	2130	1931	3723	71705
K Zuid	3885	2609	2300	2414	6177	8576	7543	5790	5178	4438	4163	3746	3862	3528	2520	1948	3848	72525
M Oost	4298	3597	3003	3052	5448	5892	5818	5385	5296	4602	3914	3312	2656	1958	1237	922	1461	61851
N Noord	2753	2667	2542	2487	3180	3119	3151	3040	3314	3405	3186	2699	2253	2193	1763	1454	2469	45675
T Zuidoost	2668	2501	2390	2694	3632	3501	3055	2775	3127	3119	3410	3023	2215	1616	937	721	1336	42720
Amsterdam	24409	19374	17843	19201	36206	42327	38319	31439	29746	27563	26059	22327	19646	16100	11256	8709	15582	406106
mannen + vrouwen																		
A Centrum	3608	2523	2224	2530	8102	10075	8320	6924	6740	6739	6331	5718	5630	4477	2477	1426	1774	85618
B Westpoort	15	5	7	16	41	69	53	53	63	64	44	34	20	8	10	2	2	506
E West	8489	5571	4932	5094	12226	17499	17670	13626	11226	9705	8533	6730	5805	4320	2941	1865	2336	138568
F Nieuw-West	9862	8328	8256	8849	11725	12068	11347	9750	9951	10067	9307	7666	6273	5184	4079	3350	5763	141825
K Zuid	7946	5243	4626	4531	10621	15683	14672	11791	10728	9102	8229	7328	6580	4562	3323	2574	337901	
M Oost	8774	7381	6150	5903	10037	11239	11298	10665	10907	9600	8309	6703	5389	4044	2575	1661	2212	122847
N Noord	5711	5402	5230	5061	6130	5918	5887	5846	6510	6727	6307	5393	4505	4185	3220	2575	3827	88434
T Zuidoost	5461	4996	4988	5403	7209	6762	5945	5467	6073	6136	6636	5859	4539	3247	1827	1285	1910	83743
Amsterdam	49866	39449	36413	37387	66091	79313	75192	64122	62198	58140	53696	45465	39489	32045	21691	15487	23398	799442

bron: O+S

2.1.15 Bevolking naar stadsdelen en herkomstgroepering, 1 januari 2013

stadsdeel	Surinamers	Antillanen	Turken	Marokkanen	overige niet-westerse allochtonen	westerse allochtonen	autochtonen	niet-westerse allochtonen		
								abs.	%	
A Centrum	2726	714	772	1449	6728	20595	52634	85618	12389	14,5
B Westpoort	22	3	8	12	32	223	206	506	77	15,2
E West	7024	1447	8494	14600	12241	23638	71124	138568	43806	31,6
F Nieuw-West	9908	1397	18023	28949	13307	17095	53146	141825	71584	50,5
K Zuid	4902	1232	2133	4282	10820	29273	85259	137901	23369	16,9
M Oost	9638	1431	6011	12671	11223	18251	63622	122847	40974	33,4
N Noord	7145	1200	5676	8692	10557	8924	46240	88434	33270	37,6
T Zuidoost	26554	4569	864	1675	19946	7721	22414	83743	53608	64,0
Amsterdam	67919	11993	41981	72330	84854	125720	394645	799442	279077	34,9
procenten										
A Centrum	4,0	6,0	1,8	2,0	7,9	16,4	13,3	10,7	4,4	
B Westpoort	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	
E West	10,3	12,1	20,2	20,2	14,4	18,8	18,0	17,3	15,7	
F Nieuw-West	14,6	11,6	42,9	40,0	15,7	13,6	13,5	17,7	25,7	
K Zuid	7,2	10,3	5,1	5,9	12,8	23,3	21,6	17,2	8,4	
M Oost	14,2	11,9	14,3	17,5	13,2	14,5	16,1	15,4	14,7	
N Noord	10,5	10,0	13,5	12,0	12,4	7,1	11,7	11,1	11,9	
T Zuidoost	39,1	38,1	2,1	2,3	23,5	6,1	5,7	10,5	19,2	
Amsterdam	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

bron: O+S

2.1.16 Bevolking naar stadsdelen en huishoudentypen, 1 januari 2013 (procenten)

stadsdeel	alleenstaand	samenwonend zonder kinderen	samenwonend met kinderen	eenoudergezin	overig	tehuisbewoner	totaal (=100%)
A Centrum	40,3	25,8	20,7	8,2	3,2	1,9	85618
B Westpoort	25,5	11,5	10,3	2,0	5,1	45,7	506
E West	34,4	22,8	28,6	10,5	2,9	0,8	138568
F Nieuw-West	20,9	19,3	45,1	11,8	2,0	0,8	141825
K Zuid	33,0	25,4	28,3	9,2	3,0	1,0	137901
M Oost	26,8	20,2	38,5	11,8	2,1	0,8	122847
N Noord	21,8	20,3	40,7	15,0	1,3	0,9	88434
T Zuidoost	25,1	15,8	31,3	24,3	2,5	1,0	83743
Amsterdam	28,8	21,5	33,8	12,4	2,5	1,0	799442

bron: O+S

2.1.17 Huishoudens naar stadsdelen en huishoudentypen, 1 januari 2013 (procenten)

stadsdeel	alleenstaand	samenwonend zonder kinderen	samenwonend met kinderen	eenoudergezin	overig	totaal (=100%)
A Centrum	63,7	20,4	9,0	5,5	1,5	54121
B Westpoort	71,3	16,0	7,7	2,2	2,8	181
E West	58,8	19,5	12,8	7,4	1,5	81025
F Nieuw-West	44,6	20,6	23,9	9,7	1,3	66608
K Zuid	56,7	21,8	13,2	6,7	1,5	80209
M Oost	51,5	19,4	19,0	9,0	1,2	63890
N Noord	44,9	20,9	21,5	11,9	0,8	42827
T Zuidoost	49,4	15,6	16,0	17,6	1,4	42509
Amsterdam	53,4	19,9	16,2	9,1	1,3	431370

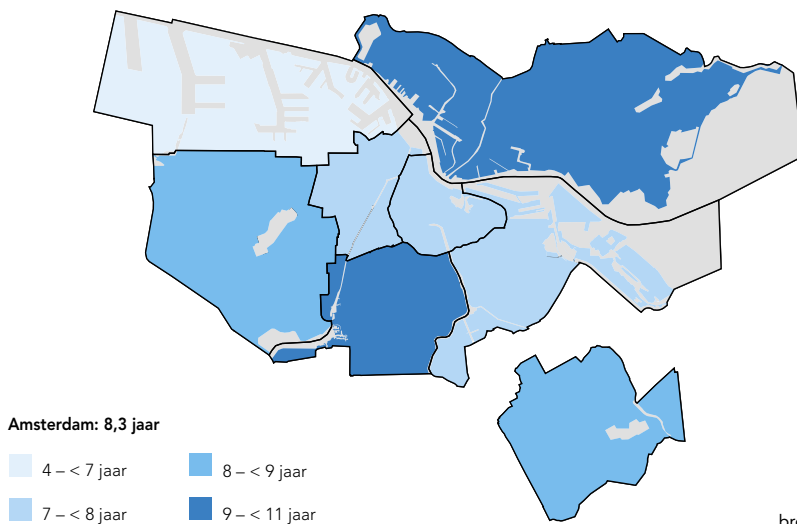
bron: O+S

2.1.18 Bevolking naar stadsdelen en (gemiddelde) woonduur op het adres, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	bevolking 1 januari 2013	gemiddelde woonduur in jaren					index 2009=100
		2009	2010	2011	2012	2013	
A Centrum	85618	7,7	7,6	7,7	7,8	7,9	102,6
B Westpoort	506	5,4	5,1	4,9	4,9	4,6	85,2
E West	138568	7,6	7,6	7,7	7,7	7,7	101,3
F Nieuw-West	141825	8,2	8,1	8,1	8,1	8,3	101,2
K Zuid	137901	9,1	9,0	9,0	9,0	9,1	100,0
M Oost	122847	7,0	7,0	7,1	7,2	7,4	105,7
N Noord	88434	9,8	9,7	10,0	10,0	10,1	103,1
T Zuidoost	83743	7,4	7,3	7,7	8,0	8,1	109,5
Amsterdam	799442	8,1	8,1	8,1	8,2	8,3	102,5

bron: O+S

2.1c Bevolking naar (gemiddelde) woonduur op het adres per stadsdeel, 1 januari 2013

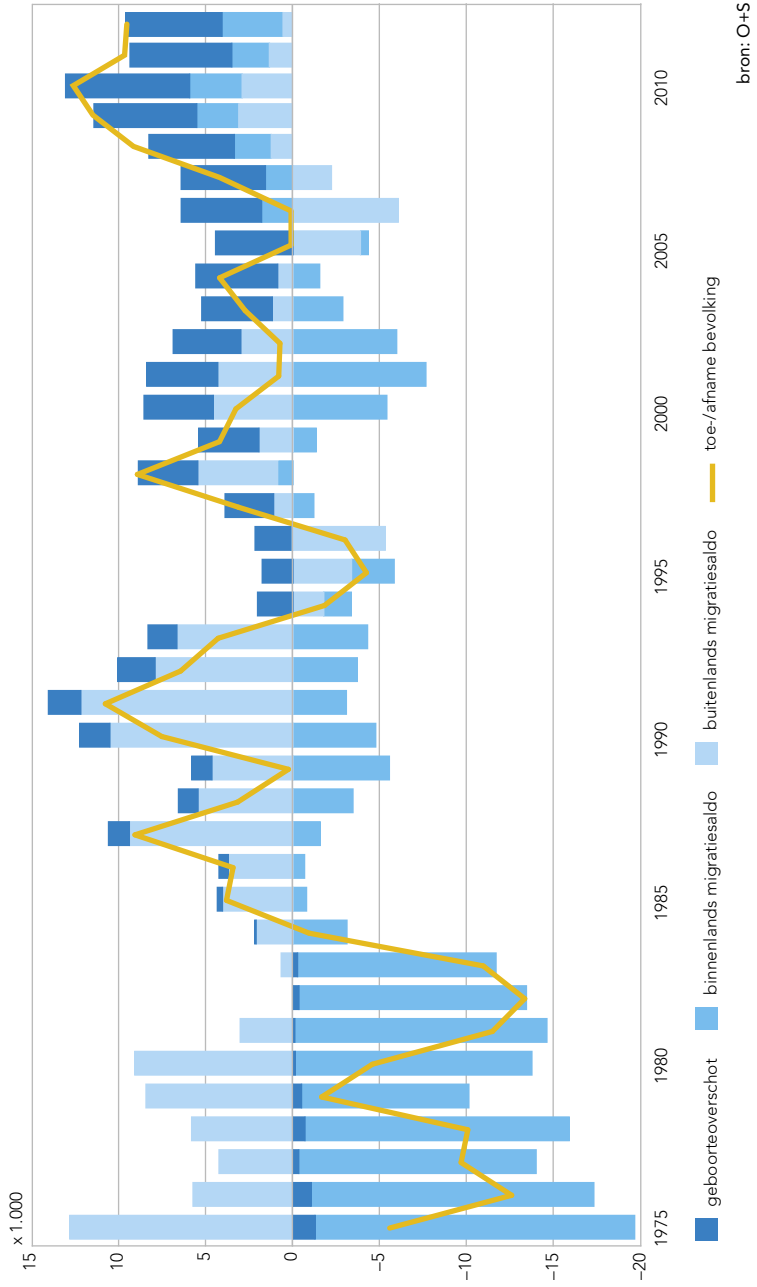
bron: O+S

2.2.1 Loop van de bevolking, 1985-2012

jaar	inwoners begin	geboorte	sterfte	geboorte- overschot	binnenlandse migratie			buitenlandse migratie			totale migratie			saldo administr. correcties	toe-/ afname bevol- king
					vesti- ging	vertrek	saldo	vesti- ging	vertrek	saldo	vesti- ging	vertrek	saldo		
1985	675570	7780	7485	+ 295	24473	25251	- 778	11840	7791	4049	36313	33042	+ 3271	+ 227	+ 3793
1986	679363	8131	7609	+ 522	24850	25515	- 665	14774	11050	+ 3724	39624	36565	+ 3059	- 165	+ 3416
1987	682779	8497	7300	+ 1197	25084	26643	- 1559	19388	9995	+ 9393	44472	36638	+ 7834	+ 27	+ 9058
1988	691837	8752	7626	+ 1126	23435	26878	- 3443	14705	9256	+ 5449	38140	36134	+ 2006	+ 21	+ 3153
1989	694990	8812	7655	+ 1157	23145	28677	- 5532	16583	11932	+ 4651	39728	40609	- 881	- 45	+ 231
1990	695221	9240	7510	+ 1730	23461	28210	- 4749	20885	10370	+ 10515	44346	38580	+ 5766	+ 14	+ 7510
1991	702731	9275	7416	+ 1859	23743	26807	- 3064	20789	8603	+ 12186	44532	35410	+ 9122	- 219	+ 10762
1992	713493	9503	7364	+ 2139	23681	27373	- 3692	20596	12675	+ 7921	44277	40048	+ 4229	+ 62	+ 6430
1993	719923	9383	7727	+ 1656	23681	27961	- 4280	18845	12182	+ 6663	42326	40143	+ 2383	+ 233	+ 4272
1994	724195	9476	7441	+ 2035	24095	25680	- 1585	14151	15918	- 1767	38246	41598	- 3352	- 528	- 1845
1995	722350	8968	7201	+ 1767	24688	27137	- 2449	9584	12944	+ 3360	34272	40081	- 5809	- 217	- 4259
1996	718091	9210	7160	+ 2050	27045	26921	+ 124	13515	18811	- 5296	40560	45732	- 5172	+ 94	- 3028
1997	715063	9611	6826	+ 2785	26986	28181	- 1195	14090	12979	+ 1111	41076	41160	- 84	+ 411	+ 3112
1998	718175	10108	6702	+ 3406	29134	28328	+ 806	15939	11335	+ 4604	45073	39663	+ 5410	+ 104	+ 8920
1999	727095	10225	6770	+ 3455	26086	27416	- 1330	15928	13976	+ 1952	42014	41392	+ 622	+ 117	+ 4194
2000	731289	10643	6669	+ 3974	22907	28293	- 5386	16908	12332	+ 4576	39815	40625	- 810	+ 87	+ 3251
2001	734540	10720	6644	+ 4076	22055	29684	- 7629	16197	11881	+ 4316	38252	41565	- 3313	+ 25	+ 788
2002	735328	10432	6551	+ 3881	24079	30030	- 5951	16128	13137	+ 2991	40207	43167	- 2960	- 204	+ 717
2003	736045	10611	6563	+ 4048	26055	28913	- 2858	14994	13805	+ 1189	41049	42718	- 1669	+ 339	+ 2718
2004	738763	10596	5900	+ 4696	27514	29045	- 1531	15773	14896	+ 877	43287	43941	- 654	+ 146	+ 4188
2005	742951	10567	5955	+ 4612	29875	30320	- 445	14503	18353	- 3850	44378	48673	- 4295	- 241	+ 76
2006	743027	10191	5747	+ 4444	31400	29617	+ 1783	16827	22869	- 6042	48227	52486	- 4259	- 108	+ 77
2007	743104	10400	5567	+ 4833	31802	30254	+ 1548	19785	21991	- 2206	51527	52486	- 658	+ 11	+ 4186
2008	747290	10595	5702	+ 4893	31601	29550	+ 2051	25561	24400	+ 1161	57162	53950	+ 3212	+ 952	+ 9057
2009	756347	11008	5286	+ 5722	30753	28849	+ 1904	26364	22652	+ 3712	57117	51501	+ 5616	+ 88	+ 11426
2010	767773	11381	5381	+ 6000	32378	28795	+ 3583	27522	23979	+ 3543	59900	52774	+ 7126	- 340	+ 12786
2011	780559	11070	5291	+ 5779	31140	28971	+ 2169	25621	24244	+ 1377	56761	53215	+ 3546	+ 160	+ 9485
2012	790044	10924	5509	+ 5415	33527	29969	+ 3558	26768	26150	+ 178	60295	56119	+ 4176	- 193	+ 9398
2013	799442														

bron: O+S

2.2a De verandering van de bevolkingssom naar oorzaak, 1975-2012

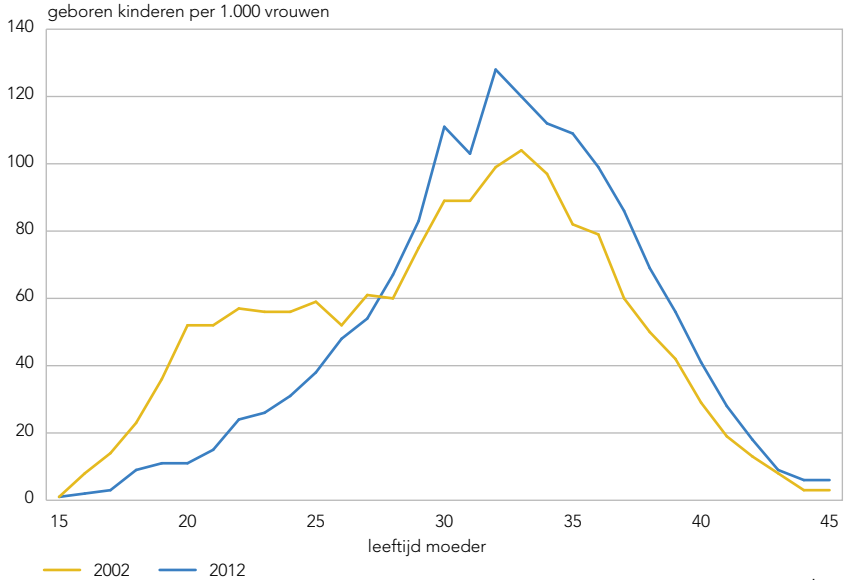
bron: O+S

2.2.2 Loop van de bevolking naar stadsdelen, 2012

stadsdeel	geboorte			sterfte			geboorte-overschot			interne migratie (= verhuizingen)						externe migratie				stand per 1-1-2013
	geboorte	sterfte	geboorte-overschot	geboorte	sterfte	geboorte-overschot	vestiging	vertrek	huizings-overschot	verhuizingen	verhuizingen-overschot	huizingen binnen het stadsdeel/ de stad	vestiging	vertrek	huizingen-overschot	vestiging	vertrek	huizingen-overschot		
A Centrum	862	597	+ 265	10250	10818	- 568	4144	8477	7149	+ 1328	85618									
B Westpoort	3	5	- 2	81	128	- 47	5	215	118	+ 97	506									
E West	2216	711	+ 1505	16262	15398	+ 864	6327	10966	9494	+ 1472	138568									
F Nieuw-West	2012	1117	+ 895	12077	11495	+ 582	6065	8676	8546	+ 130	141825									
K Zuid	1946	1088	+ 858	13723	15325	- 1602	6316	12455	11346	+ 1109	137901									
M Oost	1793	614	+ 1179	11277	11707	- 430	4778	8422	8525	- 103	122847									
N Noord	1065	824	+ 241	7144	5986	+ 1158	3277	4228	4503	- 275	88434									
T Zuidoost	1027	553	+ 474	7821	7778	+ 43	4908	6856	6438	+ 418	83743									
Amsterdam	10924	5509	+ 5415	78635	78635	-	78635	60295	56119	+ 4176	799442									

bron: O+S

2.3a Geboorte per 1.000 vrouwen naar leeftijd van de moeder, 2002 en 2012

bron: O+S

2.3.1 Geboorte naar leeftijdsgroep van de moeder, 2008-2012

leeftijdsgroep moeder	2008	2009	2010	2011	2012
<15 jaar	2	3	2	–	–
15-19 jaar	177	175	144	127	116
20-24 jaar	1063	1036	1018	912	786
25-29 jaar	2320	2425	2496	2406	2395
30-34 jaar	3736	3964	4232	4305	4320
35-39 jaar	2727	2785	2855	2708	2646
40-44 jaar	543	575	607	575	623
45+ jaar	27	45	24	37	38
onbekend	–	–	3	–	–
totaal	10595	11008	11381	11070	10924

bron: O+S

2.3.2 Geboorte naar herkomstgroepering van het kind, 2008-2012

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Surinamers	657	679	663	590	535
Antillianen	135	140	136	137	123
Turken	610	565	633	576	595
Marokkanen	1404	1464	1338	1316	1203
overige niet-westerse allochtonen	1307	1418	1529	1666	1492
totaal niet-westerse allochtonen	4113	4266	4299	4285	3948
westerse allochtonen	1325	1411	1482	1482	1485
autochtonen	5157	5331	5600	5303	5491
totaal	10595	11008	11381	11070	10924

bron: O+S

2.3.3 Sterfte naar herkomstgroepering, 2008-2012

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Surinamers	312	265	293	287	295
Antillianen	38	35	36	40	37
Turken	79	61	70	92	71
Marokkanen	125	120	100	135	139
overige niet-westerse allochtonen	119	124	137	191	139
totaal niet-westerse allochtonen	673	605	636	745	681
westerse allochtonen	676	633	622	625	688
autochtonen	4353	4048	4123	3921	4140
totaal	5702	5286	5381	5291	5509

bron: O+S

2.3.4 Sterfte naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2012

leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal	leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal
0	28	19	47	50-54	128	70	198
1- 4	3	2	5	55-59	162	102	264
5- 9	3	3	6	60-64	236	150	386
10-14	1	1	2	65-69	275	193	468
15-19	1	2	3	70-74	271	214	485
20-24	18	3	21	75-79	352	301	653
25-29	13	3	16	80-84	376	454	830
30-34	27	10	37	85-89	313	581	894
35-39	19	17	36	90-94	213	460	673
40-44	41	32	73	95-99	64	193	257
45-49	72	39	111	100+	2	42	44
				totaal	2618	2891	5509

bron: O+S

2.4.1 Huwelijken, partnerschappen en huwende Amsterdammers naar geslacht, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
gesloten huwelijken in Amsterdam	3301	3378	3175	3045	3034
waarvan homohuwelijken	196	216	203	204	171
gesloten partnerschappen in Amsterdam	488	465	387	510	419
huwende Amsterdammers					
in Amsterdam: mannen	2817	2926	2634	2551	2398
vrouwen	2699	2740	2550	2454	2338
in Nederland: mannen	3773	4090	3824	3670	3842
vrouwen	3443	3736	3606	3376	3630

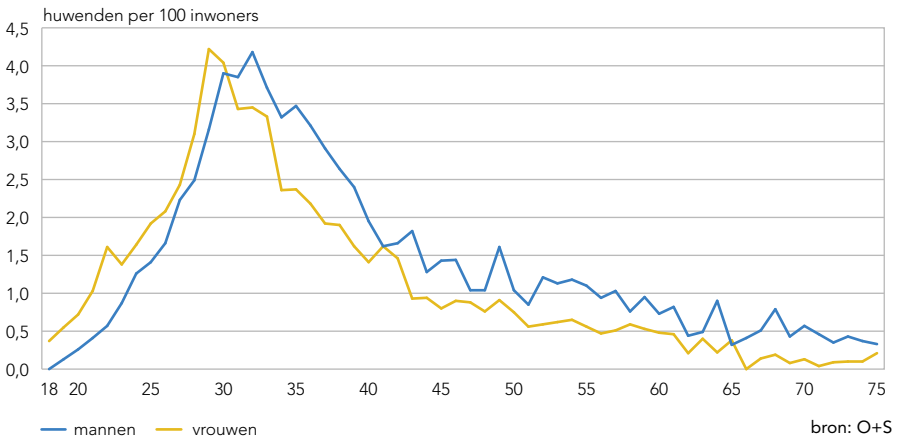
bron: O+S

2.4.2 Echtscheidingen, ontbonden partnerschappen en echtscheidende Amsterdammers naar geslacht, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
ingeschreven echtscheidingen in Amsterdam	1247	1112	1067	1027	1056
waarvan homo-echtscheidingen	23	12	11	17	13
ingeschreven ontbonden partnerschappen in Amsterdam	117	113	108	132	160
echtscheidende Amsterdammers					
mannen	1389	1279	1228	1223	1261
vrouwen	1403	1287	1216	1228	1267

bron: O+S

2.4a Huwende Amsterdammers naar leeftijd en geslacht per 100 inwoners, 2012

bron: O+S

2.4.3 Gehuwde Amsterdammers naar herkomstgroepering, 2008-2012

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Surinamers	344	454	381	351	349
Antillianen	60	81	89	80	96
Turken	391	531	454	450	426
Marokkanen	674	690	634	527	619
overige niet-westerse allochtonen	555	728	631	665	710
totaal niet-westerse allochtonen	2024	2484	2189	2073	2200
westerse allochtonen	1178	1248	1292	1277	1294
autochtonen	4014	4094	3949	3696	3978
totaal	7216	7826	7430	7046	7472

bron: O+S

2.4.4 Echtscheidende Amsterdammers naar herkomstgroepering, 2008-2012

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Surinamers	227	237	186	224	243
Antillianen	41	38	28	35	40
Turken	201	244	192	204	215
Marokkanen	376	385	381	335	423
overige niet-westerse allochtonen	355	352	330	354	380
totaal niet-westerse allochtonen	1200	1256	1117	1152	1301
westerse allochtonen	325	345	357	319	406
autochtonen	1267	965	970	980	1190
totaal	2792	2566	2444	2451	2897

bron: O+S

2.4.5 Huwende Amsterdammers en partnerschappen van Amsterdammers naar stadsdeel van woonadres, 2011-2012

stadsdeel	huwende Amsterdammers		w.v. huwende Amsterdammers met hetzelfde geslacht		partnerschappen van Amsterdammers	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
A Centrum	804	903	114	91	124	125
B Westpoort	8	-	-	-	-	-
E West	1398	1494	92	76	244	216
F Nieuw-West	1176	1158	36	28	90	122
K Zuid	1456	1561	68	72	219	239
M Oost	1109	1189	76	66	198	198
N Noord	611	652	38	22	90	56
T Zuidoost	484	515	18	26	57	39
Amsterdam	7046	7472	442	381	1022	995

bron: O+S

2.5.1 Vestiging naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2012

leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal	leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal
0- 4	1115	1034	2149	45-49	1290	663	1953
5- 9	610	554	1164	50-54	904	480	1384
10-14	482	443	925	55-59	560	280	840
15-19	2355	3943	6298	60-64	368	233	601
20-24	7220	9359	16579	65-69	234	150	384
25-29	7177	6336	13513	70-74	113	81	194
30-34	4326	2895	7221	75-79	57	66	123
35-39	2573	1404	3977	80+	61	180	241
40-44	1871	878	2749	totaal	31316	28979	60295

bron: O+S

2.5.2 Vertrek naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2012

leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal	leeftijdsgroep in jaren	mannen	vrouwen	totaal
0- 4	2041	1814	3855	45-49	1680	805	2485
5- 9	910	860	1770	50-54	1100	590	1690
10-14	583	578	1161	55-59	697	390	1087
15-19	1119	1437	2556	60-64	468	325	793
20-24	4785	6277	11062	65-69	333	254	587
25-29	5555	5308	10863	70-74	165	164	329
30-34	4486	3634	8120	75-79	100	122	222
35-39	3213	2105	5318	80+	165	393	558
40-44	2369	1294	3663	totaal	29769	26350	56119

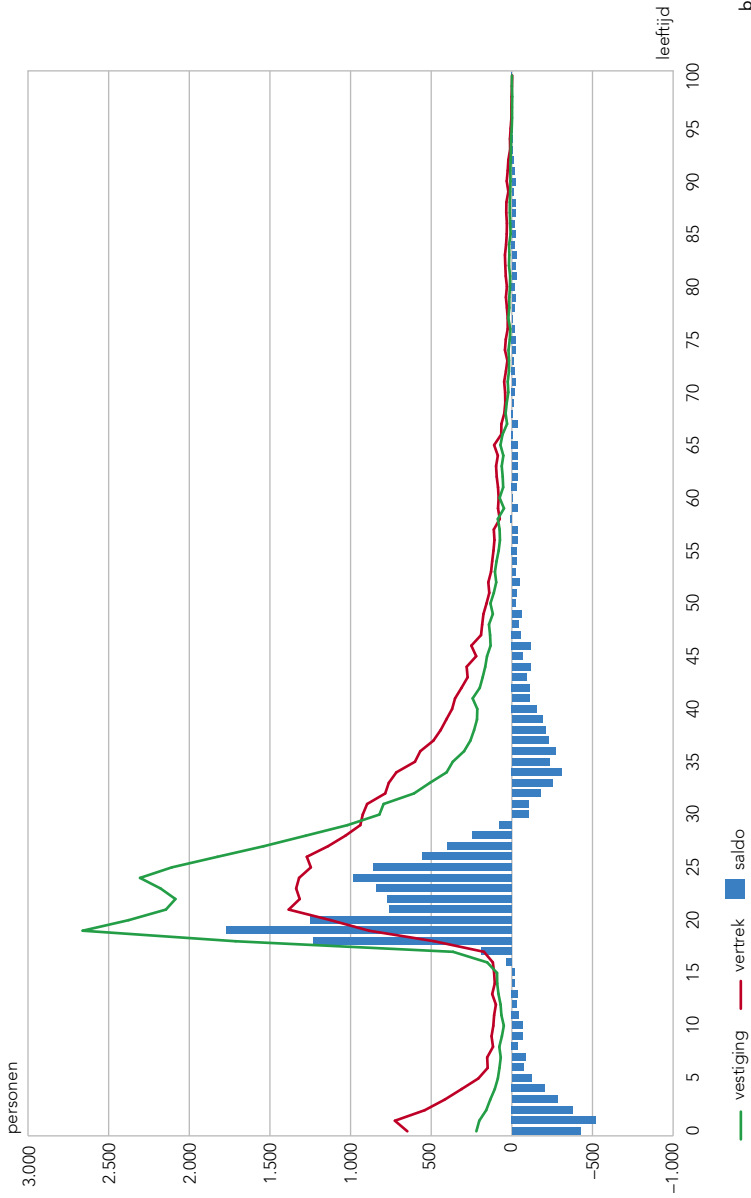
bron: O+S

2.5.3 Vestiging en vertrek naar herkomstgroepering, 2010-2012

herkomstgroepering	2010	2011	2012		
	saldo	saldo	vestiging	vertrek	saldo
Surinamers	- 322	- 628	3554	4401	- 847
Antillianen	- 96	+ 13	1127	1134	- 7
Turken	+ 173	+ 1	1819	1858	- 39
Marokkanen	+ 26	- 309	2599	2782	- 183
overige niet-westerse allochtonen	+ 619	- 82	10403	9883	+ 520
totaal niet-westerse allochtonen	+ 400	- 1005	19502	20058	- 556
westerse allochtonen	+4119	+2892	17301	15083	+2218
autochtonen	+2607	+1659	23492	20978	+2514
totaal	+7126	+3546	60295	56119	+4176

bron: O+S

2.5a Binnenlandse migratie naar leeftijd, 2012

bron: O+S

2.5.4 Vestiging en vertrek naar gemeente of gebied van herkomst/bestemming, 2010-2012

gemeente/gebied van herkomst/bestemming	2010	2011	2012		saldo
	saldo	saldo	vestiging	vertrek	
provincies					
Groningen	+ 738	+ 618	1131	475	+ 656
Friesland	+ 217	+ 140	543	384	+ 159
Drenthe	+ 92	+ 96	306	201	+ 105
Overijssel	+ 774	+ 413	1159	675	+ 484
Gelderland	+ 862	+ 871	2434	1642	+ 792
Utrecht	+ 1304	+1027	4281	2902	+1379
Noord-Holland	- 2996	- 3308	12569	15173	- 2604
Zuid-Holland	+ 1360	+1329	5501	3896	+1605
Zeeland	+ 137	+ 114	260	170	+ 90
Noord-Brabant	+ 885	+ 791	2276	1549	+ 727
Limburg	+ 437	+ 367	1050	653	+ 397
Flevoland	- 227	- 289	2017	2249	- 232
totaal binnenland	+ 3583	+2169	33527	29969	+3558
buitenland	+ 9617	+8021	19953	13496	+6457
ambtshalve	- 6074	- 6644	6815	12654	- 5839
totaal-generaal	+ 7126	+3546	60295	56119	+4176
gemeente/subregio					
Beemster	- 18	- 32	44	41	+ 3
Edam-Volendam	+ 45	- 3	92	88	+ 4
Landsmeer	- 46	- 110	128	262	- 134
Purmerend	- 211	- 179	578	845	- 267
Waterland	- 117	- 19	138	250	- 112
Wormerland	+ 6	- 7	84	104	- 20
Zeevang	+ 10	- 11	38	40	- 2
Waterland	- 331	- 361	1102	1630	- 528
Oostzaan	- 32	- 32	47	122	- 75
Zaanstad	- 791	- 797	1077	1840	- 763
Zaanstreek	- 823	- 829	1124	1962	- 838
Aalsmeer	- 114	- 6	144	177	- 33
Amstelveen	- 928	- 1140	1925	2746	- 821
Diemen	- 70	- 54	968	941	+ 27
Haarlemmermeer	- 213	- 147	1060	1152	- 92
Ouder-Amstel	+ 51	- 155	193	307	- 114
Uithoorn	- 41	- 107	218	276	- 58
Amstel-Meerlanden	- 1315	- 1609	4508	5599	- 1091
Almere	- 372	- 174	1519	1851	- 332
totaal regio (excl. Amsterdam)	- 2841	- 2973	8253	11042	- 2789
grote steden					
Rotterdam	+ 332	+ 328	1286	759	+ 527
Den Haag	+ 54	+ 16	1242	1058	+ 184
Utrecht	+ 981	+ 940	2183	1132	+1051
belangrijke migratiegemeenten					
Groningen	+ 688	+ 628	944	352	+ 592
Leiden	+ 249	+ 227	624	436	+ 188
Nijmegen	+ 200	+ 230	434	204	+ 230
Alkmaar	+ 165	+ 148	421	311	+ 110
Haarlem	- 608	- 484	965	1399	- 434
Hoorn	+ 150	+ 63	323	310	+ 13
Lelystad	- 1	+ 45	310	261	+ 49

bron: O+S

2.5.5 Vestiging uit het buitenland naar herkomstgroepering, 2008-2012 ¹⁾

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Nederland	1264	1458	1632	1337	1354
Verenigde Staten	1170	1087	1168	1172	1209
Groot-Brittannië	1206	982	1098	944	996
Duitsland	1001	855	962	885	971
India	718	894	996	620	835
Italië	612	601	582	624	795
Frankrijk	716	630	680	612	735
Spanje	477	515	567	548	732
Sovjet-Unie (vm)	501	570	625	657	726
Bulgarije	820	650	688	684	695
Marokko	604	762	744	676	624
Turkije	685	643	691	606	621
Suriname	630	716	642	575	555
Roemenië	511	476	536	463	504
Polen	597	551	543	490	477
China	352	325	396	444	396
Ghana	435	869	525	446	350
Griekenland	157	151	209	261	320
Hongarije	157	252	260	218	271
Australië	299	249	277	230	260
België	296	209	259	234	248
Japan	270	257	261	219	245
Egypte	160	320	223	298	237
Portugal	246	281	206	204	234
Brazilië	281	288	259	272	232
Nederlandse Antillen en Aruba	297	389	196	247	229
Pakistan	189	235	192	239	227
Canada	241	222	234	222	226
Zweden	166	159	138	169	200
Joegoslavië (vm)	181	181	170	133	194
Tsjechoslowakije (vm)	310	180	366	254	188
Indonesië/Nederlands-Indië (vm)	198	215	211	223	170
Israël	147	129	103	132	150
Zuid-Afrika	219	159	136	165	149
Denemarken	86	84	93	100	141
Ierland	115	110	122	127	120
Zwitserland	100	80	108	112	118
Filipijnen	147	170	152	113	115
Colombia	108	111	140	134	113
Dominicaanse Republiek	110	131	125	92	96
Nieuw-Zeeland	95	88	97	95	87
Nigeria	108	163	101	116	84
Finland	99	88	88	95	84
Iran	77	106	102	79	81
Oostenrijk	106	73	80	85	80
Mexico	98	75	70	73	75
Argentinië	75	68	91	72	71
Zuid-Korea	51	72	63	61	70
Thailand	90	87	84	84	67
Noorwegen	58	58	80	60	67
overig	1242	1447	1262	3181	2129
totaal	18878	19471	19633	20182	19953

¹⁾ Exclusief ambtshalve vestiging.

2.5.6 Vestiging en vertrek naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
vestiging					
A Centrum	8428	8241	8889	8220	8477
B Westpoort	82	88	135	152	215
E West	10406	10221	10331	9706	10966
F Nieuw-West	7879	8638	8745	8179	8676
K Zuid	11639	11755	12223	12149	12455
M Oost	8017	7731	9036	8183	8422
N Noord	4291	4041	4152	3978	4228
T Zuidoost	6420	6402	6389	6194	6856
Amsterdam	57162	57117	59900	56761	60295
vertrek					
A Centrum	7262	6800	6921	7163	7149
B Westpoort	105	60	61	104	118
E West	9739	8874	8865	9032	9494
F Nieuw-West	7938	8038	8126	8114	8546
K Zuid	10855	10283	10952	11025	11346
M Oost	7074	7014	7520	7805	8525
N Noord	5039	4717	4450	4316	4503
T Zuidoost	5938	5715	5879	5656	6438
Amsterdam	53950	51501	52774	53215	56119
saldo vestiging en vertrek					
A Centrum	+1166	+1441	+1968	+1057	+1328
B Westpoort	- 23	+ 28	+ 74	+ 48	+ 97
E West	+ 667	+1347	+1466	+ 674	+1472
F Nieuw-West	- 59	+ 600	+ 619	+ 65	+ 130
K Zuid	+ 784	+1472	+1271	+1124	+1109
M Oost	+ 943	+ 717	+1516	+ 378	- 103
N Noord	- 748	- 676	- 298	- 338	- 275
T Zuidoost	+ 482	+ 687	+ 510	+ 538	+ 418
Amsterdam	+3212	+5616	+7126	+3546	+4176

bron: O+S

2.5.7 Verhuizingen naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
vestiging					
A Centrum	9267	9715	9723	9892	10250
B Westpoort	102	66	65	68	81
E West	14835	14207	14818	14744	16262
F Nieuw-West	11755	14306	15124	13616	12077
K Zuid	13889	13062	14016	14039	13723
M Oost	13311	12837	12708	12406	11277
N Noord	7569	7175	6964	7435	7144
T Zuidoost	8499	7895	8259	7852	7821
Amsterdam	79227	79263	81677	80052	78635
vertrek					
A Centrum	11035	9991	10614	10853	10818
B Westpoort	50	70	121	110	128
E West	16541	15765	15733	15114	15398
F Nieuw-West	11576	13492	13614	12713	11495
K Zuid	13790	13656	14268	14342	15325
M Oost	10739	11123	11891	12170	11707
N Noord	7448	7043	6601	6702	5986
T Zuidoost	8048	8123	8835	8048	7778
Amsterdam	79227	79263	81677	80052	78635
saldo verhuizingen					
A Centrum	- 1768	- 276	- 891	- 961	- 568
B Westpoort	+ 52	- 4	- 56	- 42	- 87
E West	- 1706	- 1558	- 915	- 370	+ 864
F Nieuw-West	+ 179	+ 814	+ 1510	+ 903	+ 582
K Zuid	+ 99	- 594	- 252	- 303	- 1602
M Oost	+ 2572	+ 1714	+ 817	+ 236	- 430
N Noord	+ 121	+ 132	+ 363	+ 733	+ 1158
T Zuidoost	+ 451	- 228	- 576	- 196	+ 43

bron: O+S

2.5.8 Vestiging en vertrek naar stadsdelen en herkomstgroepering, 2012

stadsdeel	Surinamers	Antillianen	Turken	Marokkanen	overige niet-westerse allochtonen	totaal niet-westerse allochtonen	westerse allochtonen	autochtonen	totaal
vestiging									
A Centrum	170	87	99	155	1281	1792	3574	3111	8477
B Westpoort	2	-	7	2	45	56	137	22	215
E West	453	137	333	538	1326	2787	2975	5204	10966
F Nieuw-West	427	118	716	850	1532	3643	2308	2725	8676
K Zuid	363	135	144	283	2262	3187	3871	5397	12455
M Oost	462	145	218	392	1144	2361	2276	3785	8422
N Noord	362	103	218	249	780	1712	798	4228	7118
T Zuidoost	1315	402	84	130	2033	3964	1362	1530	6856
Amsterdam	3554	1127	1819	2599	10403	19502	17301	23492	60295
vertrek									
A Centrum	180	79	96	114	1075	1544	3090	2515	7149
B Westpoort	2	-	9	2	41	54	42	22	118
E West	478	137	366	592	1277	2850	2691	3953	9494
F Nieuw-West	632	123	696	936	1424	3811	2074	2661	8546
K Zuid	404	130	146	295	2096	3071	3386	4889	11346
M Oost	589	133	253	468	1210	2653	2007	3865	8525
N Noord	498	102	226	272	854	1952	715	1836	4503
T Zuidoost	1618	430	66	103	1906	4123	1078	1237	6438
Amsterdam	4401	1134	1858	2782	9883	20058	15083	20978	56119
saldo vestiging en vertrek									
A Centrum	- 10	+ 8	+ 3	+ 41	+ 206	+ 248	+ 484	+ 596	+ 1328
B Westpoort	-	-	- 2	-	+ 4	+ 2	+ 95	-	+ 97
E West	- 25	-	- 33	- 54	+ 49	- 63	+ 284	+ 1251	+ 1472
F Nieuw-West	- 205	- 5	+ 20	- 86	+ 108	- 168	+ 230	+ 64	+ 130
K Zuid	- 41	+ 5	- 2	- 12	+ 166	+ 116	+ 485	+ 508	+ 1109
M Oost	- 127	+ 12	- 35	- 76	- 66	- 292	+ 269	- 80	- 103
N Noord	- 136	+ 1	- 8	- 23	- 74	- 240	+ 83	- 118	- 275
T Zuidoost	- 303	- 28	+ 18	+ 27	+ 127	- 159	+ 284	+ 293	+ 418
Amsterdam	- 847	- 7	- 39	- 183	+ 520	- 556	+ 2218	+ 2514	+ 4176

bron: O+S

2.5.9 Verhuizingen naar stadsdelen en herkomstgroepering, 2012

stadsdeel	Surinamers	Antillianen	Turken	Marokkanen	overige niet-westerse allochtonen	totale niet-westerse allochtonen	westerse allochtonen	autochtonen	totaal
vestiging									
A Centrum	399	115	125	250	991	1880	2598	5772	10250
B Westpoort	7	1	7	4	6	25	22	34	81
E West	957	219	780	1461	1578	4995	3338	7929	16262
F Nieuw-West	868	161	1769	2521	1390	6709	2000	3368	12077
K Zuid	573	148	222	368	1361	2672	3236	7815	13723
M Oost	798	169	460	815	1124	3366	2146	5765	11277
N Noord	715	108	518	768	963	3072	929	3143	7144
T Zuidoost	2343	404	99	190	2577	5613	838	1370	7821
Amsterdam	6660	1325	3980	6377	9990	28332	15107	35196	78635
vertrek									
A Centrum	387	135	147	250	1073	1992	2932	5894	10818
B Westpoort	9	2	6	4	23	44	51	33	128
E West	767	198	847	1348	1479	4639	3075	7684	15398
F Nieuw-West	867	132	1653	2358	1226	6236	1861	3398	11495
K Zuid	807	228	292	683	1586	3596	3357	8372	15325
M Oost	884	137	526	960	1202	3709	2130	5868	11707
N Noord	673	95	436	625	836	2665	729	2592	5986
T Zuidoost	2266	398	73	149	2565	5451	973	1354	7778
Amsterdam	6660	1325	3980	6377	9990	28332	15107	35196	78635
saldo verhuizingen									
A Centrum	+ 12	- 20	- 22	-	- 82	- 112	- 334	- 122	- 568
B Westpoort	- 2	- 1	+ 1	-	- 17	- 19	- 29	+ 1	- 47
E West	+ 190	+ 21	- 67	+ 113	+ 99	+ 356	+ 263	+ 245	+ 864
F Nieuw-West	+ 1	+ 29	+ 116	+ 163	+ 164	+ 473	+ 139	- 30	+ 582
K Zuid	- 234	- 80	- 70	- 315	- 225	- 924	- 121	- 557	- 1602
M Oost	- 86	+ 32	- 66	- 145	- 78	- 343	+ 16	- 103	- 430
N Noord	+ 42	+ 13	+ 82	+ 143	+ 127	+ 407	+ 200	+ 551	+ 1158
T Zuidoost	+ 77	+ 6	+ 26	+ 41	+ 12	+ 162	- 135	+ 16	+ 43

bron: O+S

2.5.10 Migratiebeweging, 2012

stadsdeel van vertrek	stadsdeel van vestiging										vertek naar elders	totaal-generaal vertrek	stadsdeel van vertrek
	A Centrum	B Westpoort	E West	F Nieuw-West	K Zuid	M Oost	N Noord	T Zuidoost	totaal				
A Centrum	4144	6	2039	526	1869	1414	530	290	10818	7149	17967	A	
B Westpoort	20	5	26	18	35	12	7	5	128	118	246	B	
E West	1748	16	6327	2377	2203	1504	799	424	15398	9494	24892	E	
F Nieuw-West	550	16	1822	6065	964	792	664	622	11495	8546	20041	F	
K Zuid	1853	14	3498	1056	6316	1634	530	424	15325	11346	26671	K	
M Oost	1271	7	1547	928	1546	4778	907	723	11707	8525	20232	M	
N Noord	338	11	532	555	331	517	3277	425	5986	4503	10489	N	
T Zuidoost	326	6	471	552	459	626	430	4908	7778	6438	14216	T	
totaal vestiging	10250	81	16262	12077	13723	11277	7144	7821	78635	56119	134754		
vestiging van elders	8477	215	10966	8676	12455	8422	4228	6856	60295				
totaal-generaal vestiging	18727	296	27228	20753	26178	19699	11372	14677	138930				
totaal-generaal vertrek	17967	246	24892	20041	26671	20232	10489	14216	134754				
vestigingsoverschot	+760	+50	+2336	+712	-493	-533	+883	+461	+4176				

bron: O+S

2.6.1 Genaturaliseerde personen naar herkomstgroepering, 2008-2012

herkomstgroepering	2008	2009	2010	2011	2012
Surinamers	25	84	85	80	169
Antillianen	1	3	-	-	1
Turken	225	307	446	447	310
Marokkanen	932	899	1115	1216	1128
overige niet-westerse allochtonen	930	1133	936	998	1311
totaal niet-westerse allochtonen	2113	2426	2582	2741	2919
westerse allochtonen	312	325	295	261	377
autochtonen	210	186	40	13	18
totaal	2635	2937	2917	3015	3314

bron: O+S

2.6.2 Genaturaliseerde personen naar herkomstgroepering en leeftijdsgroepen, 2012

herkomstgroepering	leeftijdsgroep in jaren				totaal
	0-9	10-19	20-39	40 e.o.	
Surinamers	23	15	82	49	169
Antillianen	-	-	-	1	1
Turken	25	49	152	84	310
Marokkanen	97	166	515	350	1128
overige niet-westerse allochtonen	172	89	698	352	1311
totaal niet-westerse allochtonen	317	319	1447	836	2919
westerse allochtonen	62	18	195	102	377
autochtonen	12	-	3	3	18
totaal 2012	391	337	1645	941	3314
2011	286	393	1410	926	3015
2010	359	436	1328	794	2917
2009	489	400	1442	606	2937
2008	324	385	1389	537	2635
2007	341	470	1391	636	2838
2006	417	577	1545	546	3085

bron: O+S

2.7.1 Bevolking naar leeftijdsgroepen, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2030

leeftijdsgroep in jaren	prognose 2012									
	2013		2015		2020		2025		2030	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0- 4	49866	6,2	50097	6,1	49609	5,9	49102	5,8	48649	5,6
5- 9	39449	4,9	40965	5,0	42528	5,1	42000	4,9	41694	4,8
10-14	36413	4,6	36880	4,5	38054	4,6	39339	4,6	38906	4,5
15-19	37387	4,7	37848	4,6	38803	4,7	39991	4,7	41012	4,7
20-24	66091	8,3	65914	8,1	61433	7,4	63801	7,5	64582	7,4
25-29	79313	9,9	82509	10,1	79691	9,6	79086	9,3	81478	9,4
30-34	75192	9,4	77889	9,5	79189	9,5	77549	9,1	77880	9,0
35-39	64122	8,0	65113	8,0	67449	8,1	67674	7,9	66668	7,7
40-44	62198	7,8	61236	7,5	59123	7,1	60398	7,1	60303	6,9
45-49	58140	7,3	58080	7,1	57534	6,9	55882	6,6	56850	6,5
50-54	53696	6,7	55674	6,8	54994	6,6	54734	6,4	53523	6,2
55-59	45465	5,7	47687	5,8	51971	6,2	51509	6,0	51552	5,9
60-64	39489	4,9	40095	4,9	43807	5,3	47627	5,6	47405	5,5
65-69	32045	4,0	34807	4,3	35882	4,3	39313	4,6	42794	4,9
70-74	21691	2,7	23128	2,8	30439	3,6	31573	3,7	34803	4,0
75-79	15487	1,9	16426	2,0	19156	2,3	25291	3,0	26465	3,0
80-84	11633	1,5	11583	1,4	12408	1,5	14624	1,7	19450	2,2
85+	11765	1,5	11921	1,5	11893	1,4	12807	1,5	15081	1,7
totaal	799442	100	817852	100	833963	100	852300	100	869095	100
0- 3	40952	5,1	40676	5,0	40558	4,9	40111	4,7	39745	4,6
4- 7	33097	4,1	34973	4,3	34792	4,2	34666	4,1	34369	4,0
8-12	37591	4,7	37625	4,6	40294	4,8	39974	4,7	39829	4,6
13-17	34023	4,3	35511	4,3	35912	4,3	38154	4,5	37912	4,4
18-24	83543	10,5	82919	10,1	78871	9,5	81328	9,5	82988	9,5
25-29	79313	9,9	82509	10,1	79691	9,6	79086	9,3	81478	9,4
30-39	139314	17,4	143002	17,5	146638	17,6	145223	17,0	144548	16,6
40-49	120338	15,1	119316	14,6	116657	14,0	116280	13,6	117153	13,5
50-64	138650	17,3	143456	17,5	150772	18,1	153870	18,1	152480	17,5
65+	92621	11,6	97865	12,0	109778	13,2	123608	14,5	138593	15,9
totaal	799442	100	817852	100	833963	100	852300	100	869095	100

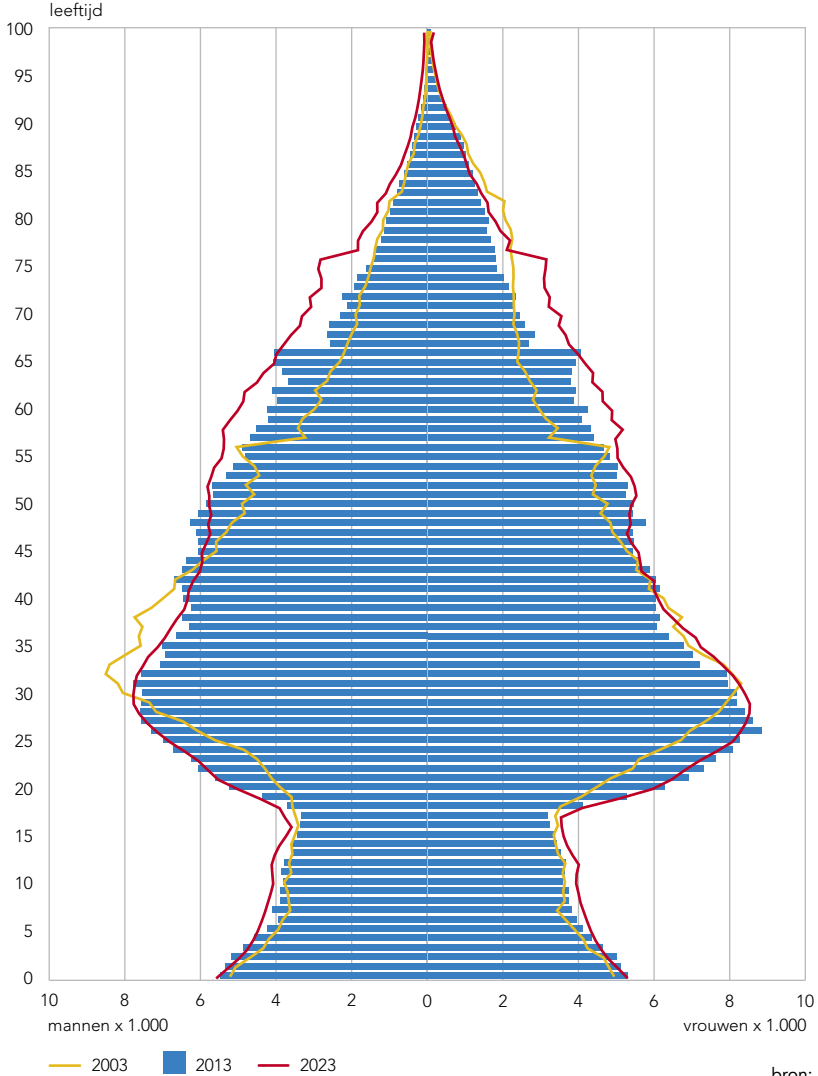
bron: DRO/O+S

2.7.2 Bevolking naar leeftijdsgroepen en herkomstgroepering, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2020 en 2030 (procenten)

leeftijdsgroep in jaren	niet-westerse allochtonen			westerse allochtonen			autochtonen		
	2013	prognose 2012		2013	prognose 2012		2013	prognose 2012	
		2020	2030		2020	2030		2020	2030
0- 4	40,7	36,0	31,5	14,4	17,0	18,7	44,9	47,0	49,8
5- 9	50,5	44,9	37,4	12,4	14,6	17,4	37,1	40,5	45,2
10-14	56,0	51,2	43,0	10,1	12,1	15,4	33,9	36,8	41,6
15-19	53,3	54,1	46,5	9,8	11,1	13,8	36,9	34,9	39,6
20-24	36,1	40,8	39,1	15,3	17,7	18,5	48,6	41,6	42,4
25-29	32,8	35,4	37,0	18,7	20,7	21,8	48,5	43,8	41,2
30-34	34,0	34,8	38,3	20,1	21,1	22,8	45,8	44,1	38,8
35-39	35,2	37,6	40,3	19,8	21,3	22,8	45,0	41,1	36,9
40-44	35,6	38,7	41,0	17,7	20,2	21,5	46,7	41,2	37,4
45-49	35,7	37,4	42,0	16,0	18,2	20,1	48,3	44,4	37,8
50-54	34,6	35,9	40,9	14,0	16,7	18,9	51,4	47,4	40,2
55-59	31,0	34,7	37,0	14,5	14,9	18,0	54,5	50,4	45,0
60-64	24,9	31,5	34,6	16,0	14,6	17,1	59,2	53,9	48,3
65-69	19,1	27,4	33,5	14,1	15,3	15,2	66,8	57,3	51,3
70-74	20,9	20,0	30,4	14,9	15,1	14,7	64,2	64,8	54,9
75-79	16,4	20,2	26,2	14,9	14,2	15,4	68,7	65,5	58,4
80-84	10,0	17,5	18,9	13,1	15,2	15,4	76,9	67,3	65,6
85+	5,5	9,6	16,6	10,4	13,3	14,7	84,1	77,1	68,7
totaal	34,9	36,3	37,2	15,7	17,3	18,8	49,4	46,4	44,0
0- 3	39,9	35,1	30,8	14,5	17,2	18,8	45,6	47,7	50,5
4- 7	48,0	42,8	36,0	13,2	15,6	17,9	38,9	41,6	46,0
8-12	54,4	48,4	40,7	10,9	12,9	16,2	34,7	38,7	43,1
13-17	57,4	55,1	46,4	9,1	11,0	14,4	33,4	33,9	39,2
18-24	38,6	43,2	40,4	14,3	16,3	17,4	47,0	40,6	42,1
25-29	32,8	35,4	37,0	18,7	20,7	21,8	48,5	43,8	41,2
30-39	34,6	36,1	39,2	20,0	21,2	22,8	45,4	42,7	37,9
40-49	35,7	38,1	41,5	16,9	19,2	20,8	47,4	42,7	37,6
50-64	30,6	34,2	37,6	14,7	15,5	18,1	54,6	50,3	44,3
65+	16,2	21,1	27,4	13,8	14,8	15,1	70,0	64,1	57,5
totaal	34,9	36,3	37,2	15,7	17,3	18,8	49,4	46,4	44,0

bron: DRO/O+S

2.7a Bevolking naar leeftijd en geslacht, 1 januari 2003, 2013 en 2023

bron: DRO/O+S

2.7.3 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2030

herkomstgroepering	prognose 2012							
	2013		2015		2020		2030	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Surinamers	67919	8,5	68573	8,4	66907	8,0	60582	7,0
Antillianen	11993	1,5	12267	1,5	12045	1,4	11657	1,3
Turken	41981	5,3	43156	5,3	44792	5,4	45954	5,3
Marokkanen	72330	9,0	74687	9,1	78689	9,4	82508	9,5
overige niet-westerse allochtonen	84854	10,6	89523	10,9	100335	12,0	122246	14,1
totaal niet-westerse allochtonen	279077	34,9	288206	35,2	302767	36,3	322947	37,2
westerse allochtonen	125720	15,7	131840	16,1	143956	17,3	163532	18,8
autochtonen	394645	49,4	397806	48,6	387240	46,4	382617	44,0
totaal	799442	100	817852	100	833963	100	869095	100

bron: O+S

2.7.4 Bevolking naar huishoudentypen, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2030

huishoudentype	prognose 2012							
	2013		2015		2020		2030	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
alleenstaand	230549	28,8	234840	28,7	240124	28,8	259089	29,8
gehuwd samenwonend zonder kinderen ¹⁾	80456	10,1	80797	9,9	81288	9,7	84295	9,7
ongehuwd samenwonend zonder kinderen	91652	11,5	96689	11,8	99783	12,0	105944	12,2
gehuwd samenwonend met kinderen ¹⁾	196980	24,6	199327	24,4	197438	23,7	190937	22,0
ongehuwd samenwonend met kinderen	72928	9,1	77975	9,5	85008	10,2	91438	10,5
eenoudergezin	99113	12,4	100692	12,3	102949	12,3	107969	12,4
overig	19637	2,5	19224	2,4	18821	2,3	19485	2,2
tehuisbewoner	8127	1,0	8308	1,0	8551	1,0	9938	1,1
totaal	799442	100	817852	100	833963	100	869095	100

¹⁾ Gehuwd inclusief geregistreerd partnerschap en homohuwelijken.

bron: O+S

2.7.5 Huishoudens naar huishoudentypen, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2030

huishoudentype	prognose 2012							
	2013		2015		2020		2030	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
alleenstaand	230549	53,4	234840	53,3	240124	53,3	259089	54,4
gehuwd samenwonend zonder kinderen ¹⁾	40228	9,3	40399	9,2	40645	9,0	42148	8,8
ongehuwd samenwonend zonder kinderen	45826	10,6	48344	11,0	49891	11,1	52972	11,1
gehuwd samenwonend met kinderen ¹⁾	49601	11,5	50247	11,4	49838	11,1	48110	10,1
ongehuwd samenwonend met kinderen	20256	4,7	21717	4,9	23702	5,3	25466	5,3
eenoudergezin	39185	9,1	39839	9,0	40796	9,1	42724	9,0
overig	5725	1,3	5591	1,3	5510	1,2	5741	1,2
totaal	431370	100	440978	100	450505	100	476251	100

¹⁾ Gehuwd inclusief geregistreerd partnerschap en homohuwelijken.

bron: O+S

2.7.6 Bevolking naar stadsdelen en herkomstgroepering, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2020 en 2030 (procenten)

stadsdeel	niet-westerse alloctonen			westerse alloctonen			autoctonen		
	2013	prognose 2012		2013	prognose 2012		2013	prognose 2012	
		2020	2030		2020	2030		2020	2030
A Centrum	14,5	16,3	18,5	24,1	25,9	27,6	61,5	57,8	53,9
B Westpoort	15,2	21,1	23,2	44,1	34,2	38,9	40,7	44,7	37,9
E West	31,6	28,9	27,5	17,1	19,3	21,2	51,3	51,8	51,4
F Nieuw-West	50,5	54,7	56,6	12,1	13,7	15,2	37,5	31,7	28,2
K Zuid	16,9	19,4	22,1	21,2	22,1	22,9	61,8	58,5	55,0
M Oost	33,4	32,3	31,5	14,9	16,7	18,7	51,8	51,1	49,8
N Noord	37,6	41,9	44,3	10,1	11,4	13,1	52,3	46,7	42,6
T Zuidoost	64,0	63,8	61,5	9,2	11,2	13,4	26,8	25,0	25,1
Amsterdam	34,9	36,3	37,2	15,7	17,3	18,8	49,4	46,4	44,0

bron: O+S

2.7.7 Bevolking naar stadsdelen, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2035

stadsdeel	2013	prognose 2012				
		2015	2020	2025	2030	2035
A Centrum	85618	87614	86632	85815	84364	83314
B Westpoort	506	447	465	490	493	496
E West	138568	140366	140286	143916	143709	142837
F Nieuw-West	141825	144232	146161	145397	149331	148422
K Zuid	137901	140132	139963	142777	144735	148986
M Oost	122847	126734	134977	137932	147239	160334
N Noord	88434	92756	96906	102241	106210	109056
T Zuidoost	83743	85571	88573	93732	93014	91713
Amsterdam	799442	817852	833963	852300	869095	885158

bron: O+S

3

Openbare orde en veiligheid

- 3.1 Politie
- 3.2 Brandweer

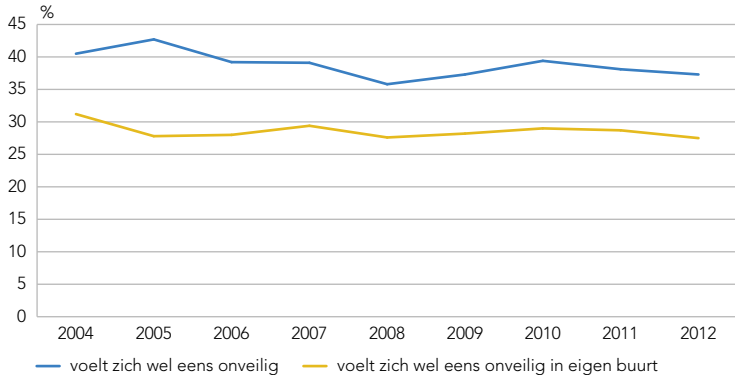
3

Openbare orde en veiligheid

Ervaren overlast: minder Amsterdammers voelen zich onveilig

De ervaren sociale veiligheid in Amsterdam is de afgelopen acht jaar toegenomen. Hoewel het gaat om veiligheid, is de benadering doorgaans het tegenovergestelde. Het gaat niet om hoe veilig, maar om hoe onveilig men zich voelt. In 2004 voelde ruim 40% van de Amsterdammers zich wel eens onveilig, in 2012 daalde dit naar 37%. Net als de landelijke cijfers aangeven, voelen bewoners zich veiliger in hun eigen buurt dan in het algemeen. Voelde 37% van de Amsterdammers zich in 2012 in het algemeen wel eens onveilig, 28% voelde zich wel eens onveilig in eigen buurt.

Onveiligheidsgevoelens in Amsterdam, 2004-2012 (procenten)

bron: O+S/Veiligheidsmonitor Amsterdam-Amstelland

De 'algemene' onveiligheidsgevoelens van Amsterdammers komen min of meer overeen met het landelijk gemiddelde (36% ten opzichte van 37% in Amsterdam). Maar Amsterdammers voelen zich duidelijk onveilig in de eigen buurt (28%) dan alle Nederlanders (18%). Ook binnen de zeven stadsdelen zijn verschillen te zien. Zuid ligt met 21% dicht bij het landelijk gemiddelde, drie van de tien inwoners van Nieuw-West, Zuidoost en Noord voelen zich wel eens onveilig in eigen buurt.

Onveiligheidsgevoelens in de buurt (wel eens), 2008, 2011 en 2012 (procenten)

stadsdeel	2008	2011	2012
Nieuw-West	32,1	36,9	32,6
Zuidoost	30,3	34,2	30,9
Noord	27,3	30,2	31,3
West	29,2	29,6	28,5
Oost	29,0	27,9	25,9
Zuid	21,6	19,4	21,3
Centrum	25,1	24,7	23,8
Amsterdam	27,6	28,7	27,5

bron: O+S/Veiligheidsmonitor Amsterdam-Amstelland

De gegevens in bovenstaande tabel komen (met uitzondering van de landelijke cijfers) uit de Veiligheidsmonitor Amsterdam-Amstelland. O+S voert deze monitor uit in opdracht van de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam en de politie Amsterdam-Amstelland. De doelstelling is elk jaar minimaal 100 ingevulde enquêtes per buurtcombinatie te verzamelen, wat neerkomt op ongeveer 12.000 enquêtes per jaar voor heel Amsterdam.

In dit hoofdstuk worden verder de resultaten weergegeven zoals verzameld door het CBS in de Integrale Veiligheidsmonitor. Hierin is Amsterdam niet apart te onderscheiden, maar valt de stad onder de regio Amsterdam-Amstelland. In figuur 3.1 g is te zien dat bewoners van die regio zich met name onveilig voelen op plekken waar jongeren rondhangen: meer dan de helft van de ondervraagden voelt zich daar wel eens onveilig (52%). Dit is meer dan in heel Nederland: 44%.

Ervaren overlast: verkeersoverlast grootste probleem

Niet alleen voelen bewoners van Amsterdam-Amstelland zich op plekken waar jongeren hangen onveiliger dan de rest van Nederland, ook ervaren ze meer jongerenoverlast. In Nederland ervaart 7% veel overlast van rondhangende jongeren, in Amsterdam 11%.

Top 5 overlast in Amsterdam-Amstelland, 2012
(percentage dat aangeeft dat er veel overlast is)

	Nederland	Amsterdam-Amstelland
parkeerproblemen	17,7	20,9
te hard rijden	21,8	18,7
rommel op straat	6,8	16,5
hondenpoep	19,6	16,3
rondhangende jongeren	6,7	11,1

bron: Veiligheidsmonitor CBS

Rondhangende jongeren vormen bepaald niet het grootste overlastprobleem in Amsterdam-Amstelland. Twee op de tien (21%) inwoners van de regio ervaren veel parkeerproblemen en 19% ervaart veel overlast van voertuigen die te hard rijden. In bijgaande tabel wordt de top 5 van overlastproblemen weergegeven. Rondhangende jongeren staan hierbij op de vijfde plaats.

Vergeleken met de rest van Nederland nemen inwoners van Amsterdam-Amstelland meer overlast waar. De grootste verschillen zijn te zien bij 'rommel op straat', 'bekladderde muren of gebouwen' en 'rondhangende jongeren'. Alleen 'hondenpoep' en 'te hard rijden' wordt door de rest van Nederland vaker waargenomen (zie tabel 3.1.13).

Slachtofferschap: vermogensdelicten hoog in Amsterdam-Amstelland

In 2012 geven vier op de tien bewoners uit de regio Amsterdam-Amstelland aan dat ze in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer zijn geworden van een misdrijf (41%). Dit is gelijk aan het jaar daarvoor. In figuur 3.1h is slachtofferschap opgedeeld in geweldsdelicten, vermogensdelicten, vandalisme en cybercrime. Inwoners van Amsterdam-Amstelland zijn met name vaker dan alle Nederlanders slachtoffer van vermogensdelicten.

Criminaliteit: aantal aangiften stijgt

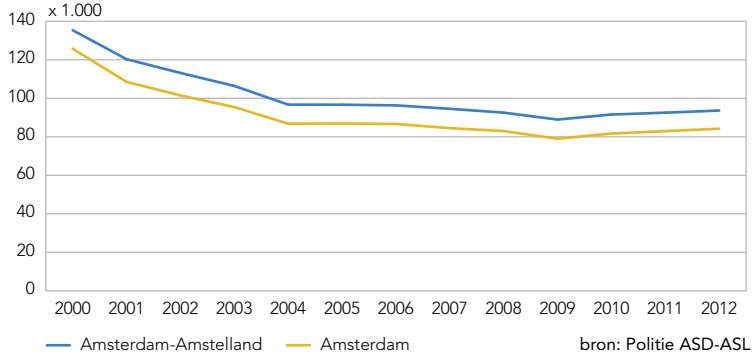
In 2012 is bij het politiekorps Amsterdam-Amstelland ruim 93.600 keer aangifte gedaan (zie tabel 3.1.1.), 90% daarvan in Amsterdam (net als voorheen) en de rest in de overige Amstellandgemeenten (Diemen, Ouder-Amstel, Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn). Ten opzichte van 2011 steeg in 2012 het aantal aangiften in Amsterdam-Amstelland met 1,2%, in alleen Amsterdam met 1,5% (zie tabel 3.1.14). Hiermee zet de stijging sinds 2010 door.

De stijging in Amsterdam zit voornamelijk in de toename van het aantal aangiften van zakkenrollerij: 6.320 in 2011 en 8.652 in 2012 (+37%). Ook het aantal aangiften van woninginbraak is sterk gestegen: van 5.216 in 2011 naar 5.758 in 2012 (+10%). Wanneer naar de stadsdelen wordt gekeken zit de toename vooral in Centrum, waar een stijging is te zien van 10%.

In 2012 verrichtte de politie Amsterdam-Amstelland bijna 36.000 aanhoudingen (zie tabel 3.1.4), 10% minder dan in 2011. Een derde van alle aanhoudingen werd verricht in stadsdeel Centrum (zie tabel 3.1.5).

In verhouding tot de rest van Nederland zijn de inwoners van Amsterdam-Amstelland tevredener over het functioneren van de politie (zie figuur 3.1f). In Amsterdam-Amstelland vindt ruim 10% meer dat de politie haar best doet

Opgenomen aangiften Amsterdam en Amsterdam-Amstelland, 2000-2012

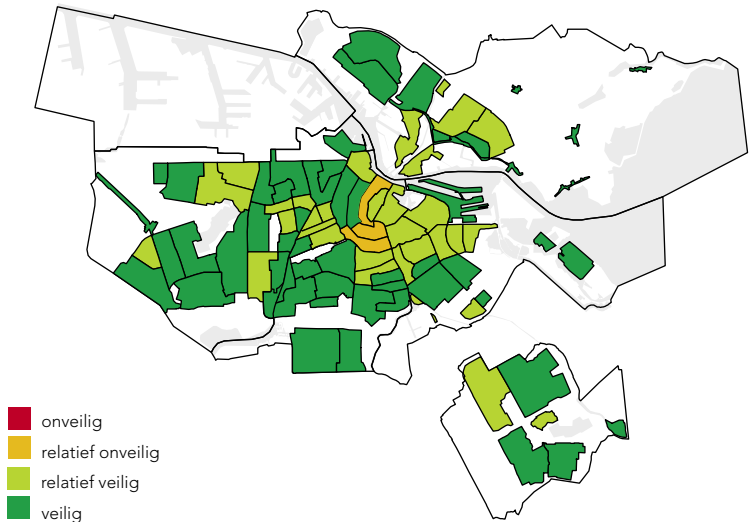

(49% ten opzichte van 37% landelijk) en dat de politie bescherming biedt (50% ten opzichte van 39% landelijk).

Objectieve en subjectieve veiligheidsindex

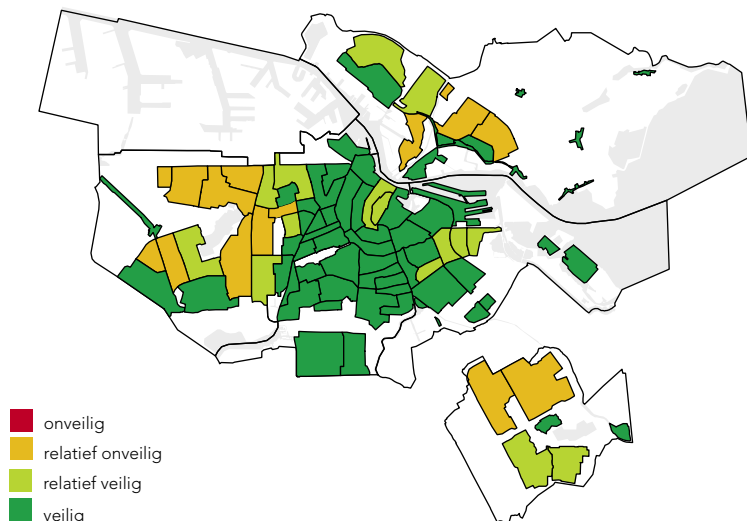
Om deze veiligheidscijfers (onveiligheidsbeleving, ervaren overlast, ervaren slachtofferschap en politiecijfers) betekenis te geven, berekent O+S sinds 2003

Objectieve veiligheidsindex Amsterdam, 2012

bron: O+S

Subjectieve veiligheidsindex Amsterdam, 2012

bron: O+S

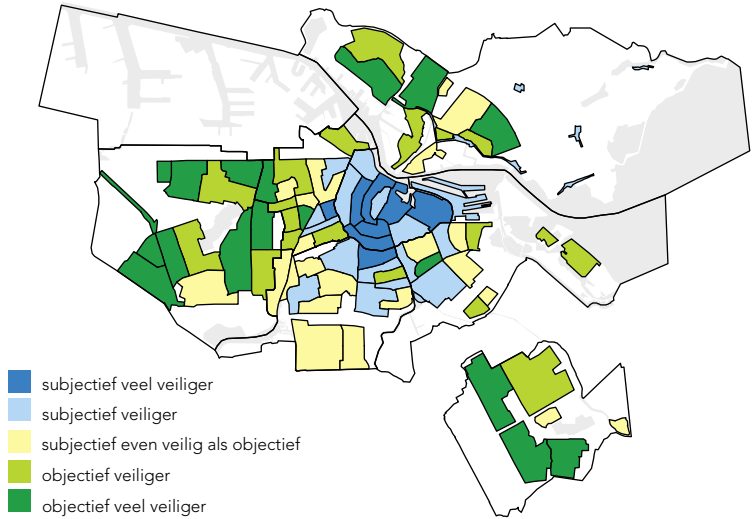
zowel de objectieve als de subjectieve Amsterdamse veiligheidsindex. Beide indexen geven de veiligheid op buurtcombinatieniveau weer en zijn digitaal te raadplegen via www.amsterdam.nl/veiligheid en www.os.amsterdam.nl.

De objectieve index bestaat uit politiecijfers en slachtofferschappen, de subjectieve uit de beleving van Amsterdammers: hoe veilig voelt men zich in de buurt, welke buurtproblemen spelen er etc. Het slachtofferschap, de onveiligheidsbeleving en de buurtproblemen van Amsterdammers worden gehaald uit de Veiligheidsmonitor Amsterdam-Amstelland.

In 2012 is de algehele score voor de objectieve veiligheid 70, wederom een verbetering ten opzichte van het jaar daarvoor. De daling wordt veroorzaakt door een daling op vier van de zeven elementen: geweld, vandalisme, verkeer en drugs. De elementen diefstal en overlast zijn gelijk gebleven, het element inbraak is licht gestegen ten opzichte van 2011. Ook de subjectieve index is de afgelopen jaren sterk gedaald. In 2012 is de algehele score voor de subjectieve veiligheid 73.

Criminaliteit en onveiligheidsgevoelens zijn niet hetzelfde. Feitelijke criminaliteit speelt maar een beperkte rol bij veiligheidsgevoelens. Objectieve en subjectieve veiligheid komen dan ook vaak niet overeen. Dat is het geval bij driekwart van de 78 buurten in Amsterdam die een indexscore krijgen.

Verskil objectieve en subjectieve veiligheid 2011-2012

bron: O+S

Buurten die objectief veel veiliger zijn dan subjectief, liggen veelal verder van het centrum af. Dit komt overeen met de verschillen in veiligheidsbeleving. In de afbeelding is te zien dat inwoners van de drie stadsdelen aan de rand van Amsterdam (Nieuw-West, Noord en Zuidoost) zich duidelijk onveiliger voelen dan inwoners van de overige stadsdelen. In het centrum van Amsterdam liggen veel buurten die door bewoners veiliger worden gevonden dan de objectieve index weergeeft.

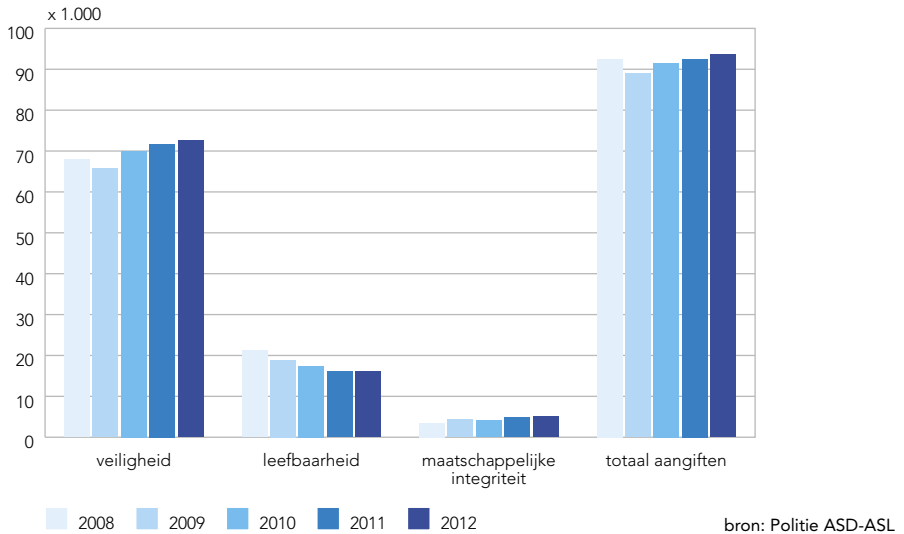
3.1	Politie	103
	<u>tabellen</u>	
3.1.1	Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland	103
3.1.2	Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten	106
3.1.3	Misdrijven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten en hoofdincidenten	107
3.1.4	Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland	108
3.1.5	Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten	109
3.1.6	Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar geslacht, leeftijd en districten	110
3.1.7	Aanhoudingen in verband met drugs in de Regio Amsterdam-Amstelland	111
3.1.8	Aanhoudingen in verband met drugs in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten	111
3.1.9	Aanhoudingen van minderjarigen in de Regio Amsterdam-Amstelland	112
3.1.10	Aanhoudingen van minderjarigen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar leeftijdsgroepen	113
3.1.11	Aanhoudingen van minderjarigen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar leeftijdsgroepen en geslacht	114
3.1.12	Verwijzingen van delicten naar Bureau HALT Amsterdam	114
3.1.13	Veiligheidsmonitor: overlast	115
3.1.14	Opgenomen aangiften in Amsterdam	117
3.1.15	Aanhoudingen in Amsterdam	118
3.1.16	Misdrijven in Amsterdam naar stadsdelen en hoofdincidenten	120
3.1.17	Opgenomen aangiften in Amsterdam naar stadsdelen	121
3.1.18	Opgenomen aangiften in Amsterdam naar stadsdelen en resultaatgebieden	121
3.1.19	Objectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen en veiligheidselementen	122
3.1.20	Subjectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen en veiligheidselementen	125
	<u>grafieken en kaarten</u>	
3.1a	Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar resultaatgebieden	104
3.1b	Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar resultaatgebieden	104
3.1c	Politieregio Amsterdam-Amstelland naar districten en stadsdelen/gemeenten	105
3.1d	Misdrijven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar hoofdincidenten	107
3.1e	Aanhoudingen van minderjarigen in de Regio Amsterdam-Amstelland	114
3.1f	Veiligheidsmonitor: functioneren politie in de woonbuurt	115
3.1g	Veiligheidsmonitor: (on)veiligheidsbeleving in de woonplaats	116
3.1h	Veiligheidsmonitor: slachtofferschap criminaliteit	116
3.1i	Opgenomen aangiften in Amsterdam naar resultaatgebieden	119
3.1j	Aanhoudingen in Amsterdam naar resultaatgebieden	119
3.1k	Misdrijven in Amsterdam naar hoofdincidenten	119
3.1l	Objectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen	124
3.1m	Subjectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen	124
3.2	Brandweer	126
	<u>tabellen</u>	
3.2.1	Branden en hulpverleningen in Amsterdam	126
	<u>grafieken</u>	
3.2a	Branden en hulpverleningen in Amsterdam	126

3.1.1 Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

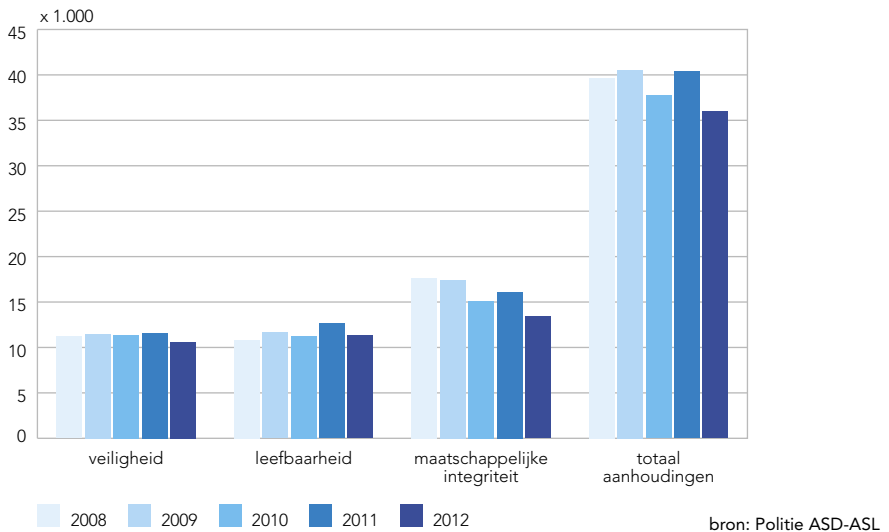
resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2008	2009	2010	2011	2012
veiligheid	67935	65762	70014	71755	72635
huis	7475	7850	8475	7841	8301
diefstal/inbraak woning	5437	6279	6828	6393	6801
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	2038	1571	1647	1448	1500
straat	34677	32546	34162	34885	35544
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	14420	13048	13363	12765	11524
diefstal van motorvoertuigen	2326	2324	2421	2154	2037
diefstal van brom-, snor- en fietsen	9642	8860	9767	11054	11071
zakkenrollerij	6511	6354	6444	6635	8978
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	1778	1960	2167	2277	1934
lichamelijke integriteit	10839	10793	10069	10056	9646
zedenmisdrif	410	383	317	373	350
openlijk geweld (persoon)	494	420	367	336	285
bedreiging	2906	3076	2946	2980	2758
mishandeling	4039	4069	3814	3842	3724
straatroof	2260	2079	1952	1980	2104
overval	496	547	449	334	231
water	276	248	318	362	361
diefstal	276	248	318	362	361
overige veiligheid	13047	12764	13867	14547	14755
brand/ontploffing	283	309	258	248	222
overige vermogensdelicten	12762	12454	13609	14299	14533
leefbaarheid	21172	18867	17470	16023	16015
openbare ruimte	10570	8393	7520	6958	6731
vernieling/zaakbeschadiging	10570	8393	7520	6958	6731
wonen	189	199	221	180	135
huisvredebreuk	189	197	221	179	134
bedrijven en instellingen	10372	10214	9655	8817	9064
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	5134	5243	4596	3899	3898
winkeldiefstal	5238	4971	5059	4918	5166
maatschappelijke integriteit	3454	4329	4097	4756	4999
illegale handel	2889	3646	3462	4092	4383
fraude	2873	3628	3407	4050	4321
totaal opgenomen aangiften	92563	88963	91581	92534	93649

bron: Politie ASD-ASL

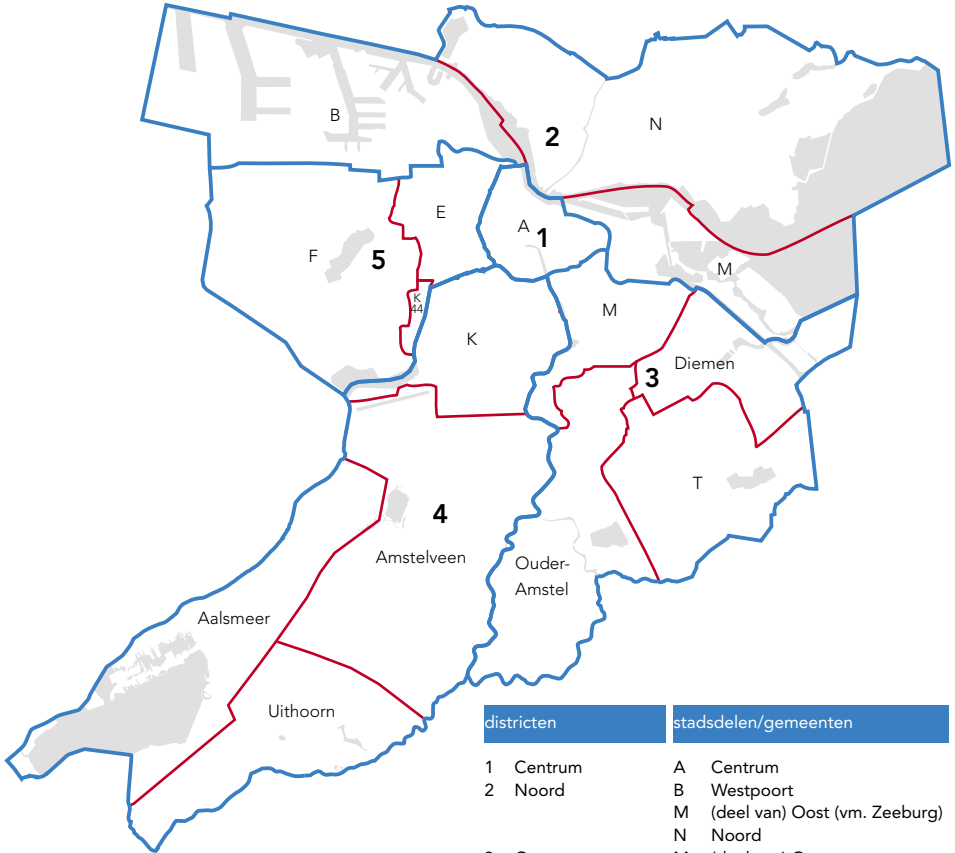
3.1a Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar resultaatgebieden, 2008-2012

3.1b Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar resultaatgebieden, 2008-2012

3.1c Politieregio Amsterdam-Amstelland naar districten en stadsdelen/gemeenten, 2013

3

districten	stadsdelen/gemeenten
1 Centrum	A Centrum
2 Noord	B Westpoort
	M (deel van) Oost (vm. Zeeburg)
	N Noord
3 Oost	M (deel van) Oost (vm. Oost-Watergraafsmeer)
	T Zuidoost
	Diemen
	Ouder-Amstel
4 Zuid	K Zuid (vm. Oud-Zuid exclusief K44 Hoofddorppleinbuurt + vm. Zuideramstel)
	Aalsmeer
	Amstelveen
	Uithoorn
5 West	E West (vm. Westerpark, Oud-West, Bos en Lommer en De Baarsjes)
	F Nieuw-West (vm. Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp, Slotervaart en K44 Hoofddorppleinbuurt)

— gemeente- en stadsdeelgrens
— districtsgrens

bron: Politie ASD-ASL/O+S

3.1.2 Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten, 2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	1 Centrum	2 Noord	3 Oost	4 Zuid	5 West	overig/ onbekend	totaal
veiligheid	18994	9174	11874	14249	18119	225	72635
huis	735	1593	1299	1544	3130	–	8301
diefstal/inbraak woning	679	1152	979	1380	2611	–	6801
diefstal/inbraak box/garage/ schuur/tuinhuis	56	441	320	164	519	–	1500
straat	10123	3946	5472	7279	8655	69	35544
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	1344	1626	2481	2808	3264	1	11524
diefstal van motorvoertuigen	141	378	283	391	842	2	2037
diefstal van brom-, snor- en fietsen	2590	1185	1562	2565	3141	28	11071
zakkenrollerij	5761	418	833	1073	857	36	8978
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	287	339	313	442	551	2	1934
lichamelijke integriteit	2090	1448	2176	1453	2430	49	9646
zedenmisdrijf	51	46	73	66	99	15	350
openlijk geweld (persoon)	101	35	50	43	56	–	285
bedreiging	364	476	618	430	859	11	2758
mishandeling	899	572	781	569	889	14	3724
straatroof	615	268	537	276	404	4	2104
overval	35	30	56	41	69	–	231
water	105	54	28	106	68	–	361
diefstal	105	54	28	106	68	–	361
overige veiligheid	5499	1581	2131	2799	2717	28	14755
brand/ontploffing	12	47	43	41	79	–	222
overige vermogensdelicten	5487	1534	2088	2758	2638	28	14533
leefbaarheid	3822	2280	2769	3456	3623	65	16015
openbare ruimte	892	1194	1388	1651	1591	15	6731
vernieling/zaakbeschadiging	892	1194	1388	1651	1591	15	6731
wonen	31	25	21	21	37	–	135
huisvredebreuk	31	25	21	21	36	–	134
bedrijven en instellingen	2886	1049	1333	1764	1982	50	9064
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	854	729	607	767	931	10	3898
winkel-diefstal	2032	320	726	997	1051	40	5166
maatschappelijke integriteit	733	703	1144	1114	1279	26	4999
illegale handel	631	601	1035	1001	1095	20	4383
fraude	616	597	1029	998	1065	16	4321
totaal opgenomen aangiften	23549	12157	15787	18819	23021	316	93649

bron: Politie ASD-ASL

3.1.3 Misdriven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten en hoofdincidenten, 2008-2012 ¹⁾

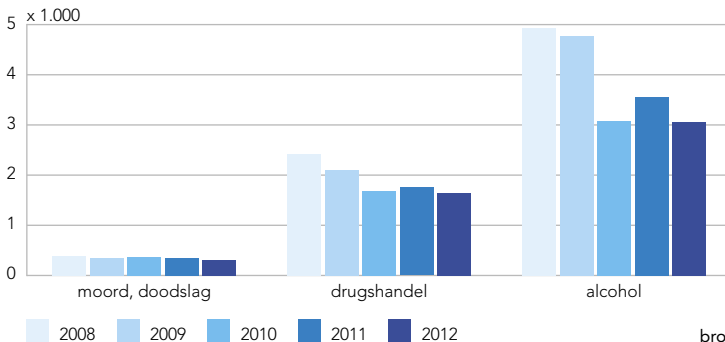
district/hoofdincident	2008	2009	2010	2011	2012
1 Centrum					
moord, doodslag	68	47	61	68	45
drugshandel	829	702	393	390	416
alcohol	795	743	524	451	436
2 Noord					
moord, doodslag	54	48	61	37	35
drugshandel	208	216	184	181	160
alcohol	471	605	332	359	294
3 Oost					
moord, doodslag	115	94	103	89	93
drugshandel	601	585	594	570	528
alcohol	816	886	631	835	635
4 Zuid					
moord, doodslag	34	45	48	55	38
drugshandel	218	182	152	208	176
alcohol	1525	1196	757	723	680
5 West					
moord, doodslag	111	106	96	98	91
drugshandel	568	425	361	401	357
alcohol	1221	1256	732	1034	952
overig/onbekend					
moord, doodslag	2	5	3	5	5
drugshandel	4	1	2	3	6
alcohol	105	94	97	157	68
regio Amsterdam-Amstelland					
moord, doodslag	384	345	372	352	307
drugshandel	2428	2111	1686	1753	1643
alcohol	4933	4780	3073	3559	3065

3

¹⁾ Inclusief pogingen.

bron: Politie ASD-ASL

3.1d Misdriven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar hoofdincidenten, 2008-2012

bron: Politie ASD-ASL

3.1.4 Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2008	2009	2010	2011	2012
veiligheid	11208	11484	11353	11596	10569
huis	470	556	681	714	662
diefstal/inbraak woning	416	512	618	663	616
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	54	44	63	51	46
straat	1608	1509	1443	1590	1494
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	428	320	303	343	316
diefstal van motorvoertuigen	316	231	250	223	172
diefstal van brom-, snor- en fietsen	606	642	583	640	583
zakkenrollerij	211	243	239	301	349
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	47	73	68	83	74
weg	347	370	337	277	186
lichamelijke integriteit	6733	7014	6951	7012	6265
zedemisdrijf	270	260	226	280	255
moord, doodslag	409	389	401	375	273
openlijk geweld (persoon)	905	847	782	685	514
bedreiging	1555	1604	1686	1684	1530
mishandeling	2652	2854	2807	2849	2734
straatroof	682	731	766	851	742
overval	260	329	283	288	217
water	40	37	44	36	49
diefstal	39	37	44	36	49
overige veiligheid	2010	1998	1897	1967	1913
brand/ontploffing	97	84	80	64	64
overige vermogensdelicten	1898	1881	1793	1887	1824
leefbaarheid	10795	11635	11247	12635	11318
drugs/drank	8	3	7	6	5
drugs/drankoverlast	8	3	7	6	5
openbare ruimte	1662	1666	1446	1406	1274
vernieling/zaakbeschadiging	1662	1666	1446	1406	1274
bedrijven en instellingen	5654	5609	5814	6203	6173
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	529	453	457	404	534
winkeldiefstal	5125	5156	5357	5799	5639
maatschappelijke integriteit	17653	17427	15140	16122	13404
illegale handel	4323	3929	2964	2983	2793
drugshandel	2875	2407	1710	1721	1617
fraude	991	949	816	749	670
zedes	39	19	13	11	12
mensenhandel	39	19	8	3	1
weg	5452	5141	3847	4230	3104
overige maatschappelijke integriteit	6243	6386	5631	6149	6345
totaal aanhoudingen	39664	40559	37752	40375	35957

bron: Politie ASD-ASL

3.1.5 Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten, 2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	1 Centrum	2 Noord	3 Oost	4 Zuid	5 West	overig/ onbekend	totaal
veiligheid	2673	1339	2075	1537	2547	398	10569
<i>huis</i>	96	83	126	119	230	8	662
diefstal/inbraak woning	91	74	119	114	211	7	616
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	5	9	7	5	19	1	46
<i>straat</i>	482	150	204	268	349	41	1494
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	69	34	69	68	67	9	316
diefstal van motorvoertuigen	26	16	24	43	59	4	172
diefstal van brom-, snor- en fietsen	118	79	82	111	178	15	583
zakkenrollerij	253	6	16	36	26	12	349
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	16	15	13	10	19	1	74
<i>weg</i>	31	23	30	46	51	5	186
<i>lichamelijke integriteit</i>	1501	873	1357	814	1485	235	6265
zedemisdrijf	50	12	29	32	38	94	255
moord, doodslag	41	37	63	37	72	23	273
openlijk geweld (persoon)	236	50	79	60	75	14	514
bedreiging	254	274	342	184	435	41	1530
mishandeling	679	396	593	364	654	48	2734
straatroof	205	69	219	106	135	8	742
overval	36	35	32	31	76	7	217
<i>water</i>	23	3	–	11	5	7	49
diefstal	23	3	–	11	5	7	49
<i>overige veiligheid</i>	540	207	358	279	427	102	1913
brand/ontploffing	7	8	15	12	20	2	64
overige vermogensdelicten	525	196	342	265	406	90	1824
leefbaarheid	5798	645	1390	1399	1872	214	11318
<i>drugs/drank</i>	–	–	4	–	1	–	5
drugs/drankoverlast	–	–	4	–	1	–	5
<i>openbare ruimte</i>	419	146	220	188	272	29	1274
vernieling/zaakbeschadiging	419	146	220	188	272	29	1274
<i>bedrijven en instellingen</i>	2486	403	851	1076	1298	59	6173
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	134	83	61	90	155	11	534
winkeldiefstal	2352	320	790	986	1143	48	5639
maatschappelijke integriteit	3885	1002	2764	1654	2763	1336	13404
<i>illegale handel</i>	809	206	723	303	547	205	2793
drugshandel	470	113	490	160	309	75	1617
fraude	244	44	112	98	118	54	670
<i>zeden</i>	–	1	–	–	–	11	12
mensenhandel	–	–	–	–	–	1	1
<i>weg</i>	414	255	737	609	855	234	3104
<i>overige maatschappelijke integriteit</i>	2107	478	1107	651	1205	797	6345
totaal aanhoudingen	12534	3030	6385	4728	7288	1992	35957

bron: Politie ASD-ASL

3.1.6 Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar geslacht, leeftijd en districten, 2010-2012

	1 Centrum			2 Noord		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
man <12 jaar	5	3	1	17	16	10
vrouw <12 jaar	3	2	2	4	3	4
man 12-17 jaar	593	583	507	582	584	457
vrouw 12-17 jaar	370	269	216	75	80	43
man >17 jaar	11299	11932	10576	2566	2413	2126
vrouw >17 jaar	1288	1351	1148	415	399	378
onbekend	169	191	84	44	42	12
totaal	13727	14331	12534	3703	3537	3030

	3 Oost			4 Zuid		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
man <12 jaar	20	20	10	7	3	7
vrouw <12 jaar	7	9	2	1	6	-
man 12-17 jaar	689	597	606	475	443	444
vrouw 12-17 jaar	109	102	80	70	101	70
man >17 jaar	5023	5374	4904	3242	3666	3558
vrouw >17 jaar	712	821	747	533	556	635
onbekend	53	83	36	40	65	14
totaal	6613	7006	6385	4368	4840	4728

	5 West			overig/onbekend		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
man <12 jaar	19	15	10	1	1	1
vrouw <12 jaar	6	2	3	-	-	1
man 12-17 jaar	861	799	729	203	213	180
vrouw 12-17 jaar	117	121	69	50	34	30
man >17 jaar	5547	6305	5526	1385	1748	1578
vrouw >17 jaar	856	992	917	145	254	179
onbekend	114	157	34	37	20	23
totaal	7520	8391	7288	1821	2270	1992

	totaal regio		
	2010	2011	2012
man <12 jaar	69	58	39
vrouw <12 jaar	21	22	12
man 12-17 jaar	3403	3219	2923
vrouw 12-17 jaar	791	707	508
man >17 jaar	29062	31438	28268
vrouw >17 jaar	3949	4373	4004
onbekend	457	558	203
totaal	37752	40375	35957

bron: Politie ASD-ASL

3.1.7 Aanhoudingen in verband met drugs in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
bezit harddrugs	987	955	692	697	757
bezit softdrugs	134	101	113	102	70
handel e.d. harddrugs	1389	1025	616	564	516
handel e.d. softdrugs	95	95	47	82	73
totaal	2605	2176	1468	1445	1416

bron: Politie ASD-ASL

3.1.8 Aanhoudingen in verband met drugs in de Regio Amsterdam-Amstelland naar districten, 2010-2012

	1 Centrum			2 Noord		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
bezit harddrugs	203	196	210	33	31	39
bezit softdrugs	15	17	5	20	6	3
handel e.d. harddrugs	239	231	240	34	31	29
handel e.d. softdrugs	5	7	9	5	8	5
totaal	462	451	464	92	76	76

	3 Oost			4 Zuid		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
bezit harddrugs	247	249	306	57	67	69
bezit softdrugs	20	31	36	10	22	10
handel e.d. harddrugs	172	125	81	35	35	39
handel e.d. softdrugs	12	14	10	1	12	13
totaal	451	419	433	103	136	131

	5 West			overig/onbekend		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
bezit harddrugs	129	114	116	23	40	17
bezit softdrugs	39	22	14	9	4	2
handel e.d. harddrugs	119	117	95	17	25	32
handel e.d. softdrugs	13	39	23	11	2	13
totaal	300	292	248	60	71	64

bron: Politie ASD-ASL

3.1.9 Aanhoudingen van minderjarigen (0-17 jaar) in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2008	2009	2010	2011	2012
veiligheid	1822	1699	1762	1627	1482
huis	87	79	144	92	122
diefstal/inbraak woning	67	71	132	85	110
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	20	8	12	7	12
straat	433	426	346	306	286
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	99	69	60	35	52
diefstal van motorvoertuigen	57	50	29	34	28
diefstal van brom-, snor- en fietsen	239	259	242	206	177
zakkenrollerij	17	20	6	9	12
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	21	28	9	22	17
weg	18	13	8	13	4
lichamelijke integriteit	849	819	902	877	718
zedemisdrijf	33	30	30	43	29
moord, doodslag	20	18	24	24	14
openlijk geweld (persoon)	215	178	167	152	76
bedreiging	138	126	132	109	108
mishandeling	193	173	185	180	143
straatroof	209	250	308	333	326
overval	41	44	56	36	22
water	7	1	5	3	3
diefstal	7	1	5	3	3
overige veiligheid	428	361	357	336	349
brand/ontploffing	45	33	33	15	25
overige vermogensdelicten	383	328	324	320	324
leefbaarheid	1598	1658	1495	1331	1159
drugs/drank	–	–	–	–	–
drugs/drankoverlast	–	–	–	–	–
openbare ruimte	467	432	313	227	207
vernieling/zaakbeschadiging	467	432	313	227	207
bedrijven en instellingen	1001	1039	1029	958	828
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	112	70	61	53	97
winkeldiefstal	889	969	968	905	731
maatschappelijke integriteit	1017	1154	1036	1045	828
illegale handel	240	229	141	155	142
drugshandel	59	27	20	33	29
fraude	97	104	66	53	42
zeden	–	–	–	1	5
mensenhandel	–	–	–	–	–
weg	164	207	187	185	104
overige maatschappelijke integriteit	506	597	563	584	524
totaal aanhoudingen	4437	4514	4294	4008	3489

bron: Politie ASD-ASL

3.1.10 Aanhoudingen van minderjarigen in de Regio Amsterdam-Amstelland naar leeftijdsgroepen, 2010-2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2010		2011		2012	
	<12 jaar	12-17 jaar	<12 jaar	12-17 jaar	<12 jaar	12-17 jaar
veiligheid	25	1737	16	1611	11	1471
huis	-	144	-	92	-	122
diefstal/inbraak woning	-	132	-	85	-	110
diefstal/inbraak box/garage/schuur/ tuinhuis	-	12	-	7	-	12
straat	4	342	1	305	4	282
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	-	60	-	35	1	51
diefstal van motorvoertuigen	-	29	-	34	-	28
diefstal van brom-, snor- en fietsen	4	238	1	205	3	174
zakkenrollerij	-	6	-	9	-	12
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	-	9	-	22	-	17
weg	-	8	-	13	-	4
lichamelijke integriteit	11	891	11	866	5	713
zedemisdrijf	-	30	1	42	1	28
moord, doodslag	-	24	-	24	-	14
openlijk geweld (persoon)	2	165	2	150	-	76
bedreiging	-	132	2	107	1	107
mishandeling	4	181	4	176	1	142
straatroof	5	303	2	331	2	324
overval	-	56	-	36	-	22
water	-	5	-	3	-	3
diefstal	-	5	-	3	-	3
overige veiligheid	10	347	4	332	2	347
brand/ontploffing	2	31	1	14	1	24
overige vermogensdelicten	8	316	3	317	1	323
leefbaarheid	63	1432	58	1273	35	1124
drugs/drank	-	-	-	-	-	-
drugs/drankoverlast	-	-	-	-	-	-
openbare ruimte	9	304	9	218	4	203
vernieling/zaakbeschadiging	9	304	9	218	4	203
bedrijven en instellingen	54	975	47	911	31	797
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	2	59	-	53	-	97
winkeliefstal	52	916	47	858	31	700
maatschappelijke integriteit	2	1034	6	1039	5	823
illegale handel	-	141	5	150	2	140
drugshandel	-	20	-	33	-	29
fraude	-	66	5	48	1	41
zedes	-	-	-	1	-	5
mensenhandel	-	-	-	-	-	-
weg	-	187	1	184	-	104
overige maatschappelijke integriteit	2	561	-	584	3	521
totaal aanhoudingen	90	4204	80	3928	51	3438

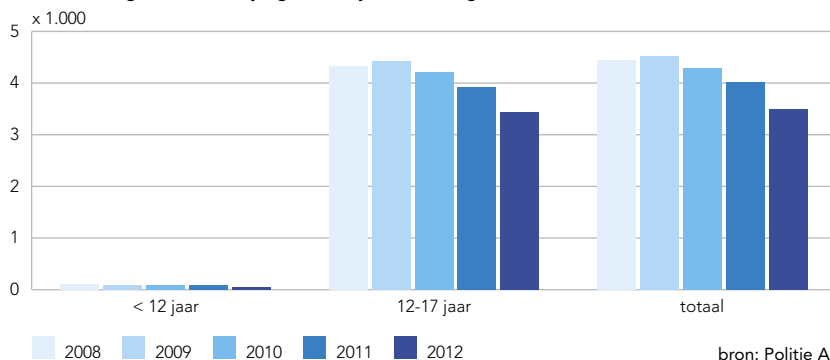
bron: Politie ASD-ASL

3.1.11 Aanhoudingen van minderjarigen (0-17 jaar) in de Regio Amsterdam-Amstelland naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
jonger dan 12 jaar					
mannen	91	77	69	58	39
vrouwen	16	14	21	22	12
12-17 jaar					
mannen	3580	3678	3403	3219	2923
vrouwen	750	745	791	707	508
onbekend			10	2	7
totaal	4437	4514	4294	4008	3489

bron: Politie ASD-ASL

3.1e Aanhoudingen van minderjarigen (0-17 jaar) in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

bron: Politie ASD-ASL

3.1.12 Verwijzingen van delicten naar Bureau HALT Amsterdam, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
vermogensdelicten	733	567	619	692	630
graffiti	52	28	10	17	11
baldadigheid c.q. vernieling	187	141	102	140	103
vuurwerkdelen	156	136	107	59	76
overig	186	147	163	356	387
totaal	1314	1019	1001	1264	1207

bron: HALT

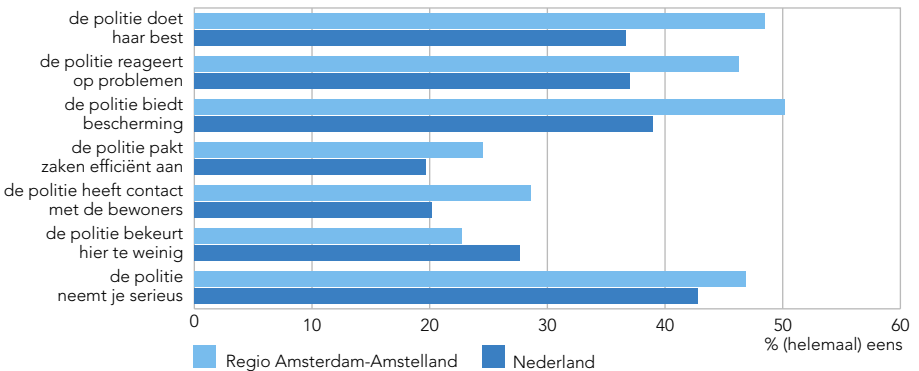
3.1.13 Veiligheidsmonitor: overlast, 2012 (procenten)

	Regio Amsterdam-Amstelland		Nederland	
	komt wel eens voor	veel overlast	komt wel eens voor	veel overlast
fysieke verloedering				
rommel op straat	73,0	16,5	55,8	6,8
straatmeubilair dat vernield is	39,7	6,5	33,5	3,3
bekladde muren of gebouwen	46,4	5,9	28,3	2,2
hondenpoep	65,7	16,3	70,3	19,6
een of meer vormen van fysieke verloedering	87,6	28,1	83,4	24,5
sociale overlast				
dronken mensen op straat	37,2	5,6	27,2	3,1
druggebruik of drugshandel	36,3	5,9	24,1	3,7
overlast door buurtbewoners	37,2	9,1	27,6	5,1
mensen worden op straat lastiggevallen	24,1	4,3	14,8	1,7
rondhangende jongeren	54,6	11,1	41,6	6,7
een of meer vormen van sociale overlast	68,8	17,0	52,5	10,2
verkeersoverlast				
te hard rijden	62,0	18,7	70,9	21,8
parkeerproblemen	57,3	20,9	51,0	17,7
agressief gedrag in verkeer	38,6	9,9	30,8	6,3
een of meer vormen van verkeersoverlast	78,7	32,3	82,1	32,3

3

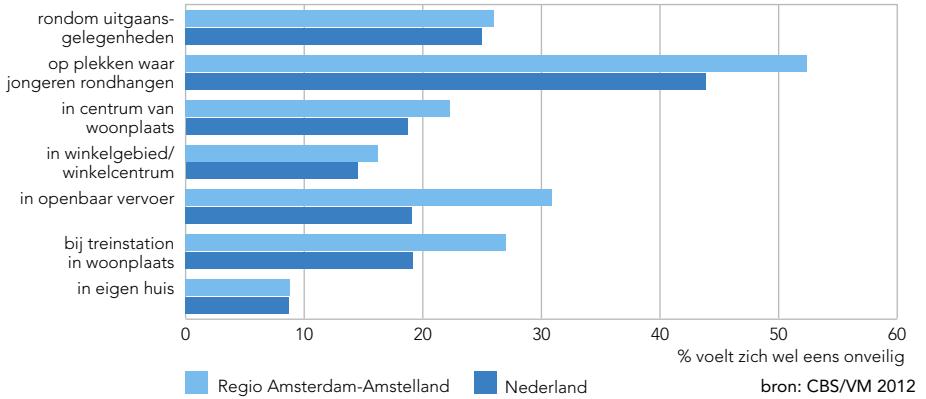
bron: CBS/VM 2012

3.1f Veiligheidsmonitor: functioneren politie in de woonbuurt, 2012

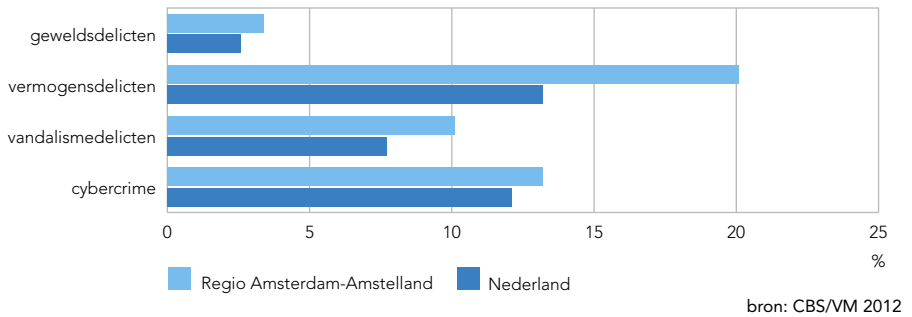

bron: CBS/VM 2012

3.1g Veiligheidsmonitor: (on)veiligheidsbeleving in de woonplaats, 2012 (procenten)

3.1h Veiligheidsmonitor: slachtofferschap criminaliteit, 2012 (procenten)

3.1.14 Opgenomen aangiften in Amsterdam, 2008-2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2008	2009	2010	2011	2012
veiligheid	61513	59324	62988	64747	65780
huis	6234	6642	6929	6450	7071
diefstal/inbraak woning	4538	5297	5519	5216	5758
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	1696	1345	1410	1234	1313
straat	31656	29462	31106	31997	32517
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	12964	11514	11844	11405	10038
diefstal van motorvoertuigen	2113	2073	2160	1954	1861
diefstal van brom-, snor- en fietsen	8729	8075	8967	10245	10243
zakkenrollerij	6264	6049	6178	6320	8652
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	1586	1751	1957	2073	1723
lichamelijke integriteit	10072	10007	9344	9321	8898
zedemisdrijf	364	337	278	334	313
openlijk geweld (persoon)	441	378	345	307	261
bedreiging	2707	2856	2710	2765	2538
mishandeling	3723	3761	3519	3533	3398
straatroof	2145	1968	1869	1883	2000
overval	467	508	418	305	207
water	206	205	280	312	320
diefstal	206	205	280	312	320
overige veiligheid	11919	11616	12636	13273	13606
brand/ontploffing	250	282	218	209	186
overige vermogensdelicten	11667	11333	12418	13064	13420
leefbaarheid	18373	15804	15057	13975	14025
openbare ruimte	8727	6459	6008	5605	5458
vernieling/zaakbeschadiging	8727	6459	6008	5605	5458
wonen	178	185	211	173	123
huisvredebreuk	178	183	211	172	122
bedrijven en instellingen	9430	9102	8770	8135	8370
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	4432	4405	3985	3470	3502
winkeldiefstal	4998	4697	4785	4665	4868
maatschappelijke integriteit	3104	3884	3657	4230	4413
illegale handel	2592	3248	3082	3624	3846
fraude	2578	3232	3029	3584	3785
 totaal opgenomen aangiften	82990	79012	81702	82952	84218

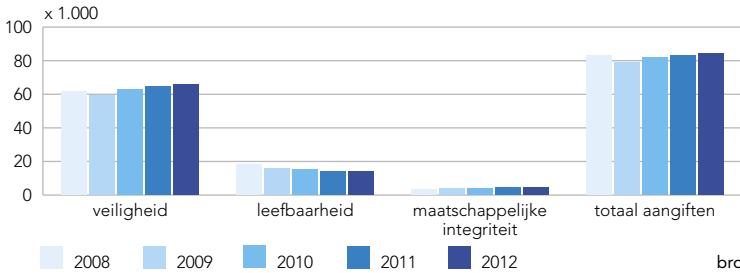
bron: Politie ASD-ASL

3.1.15 Aanhoudingen in Amsterdam, 2008-2012

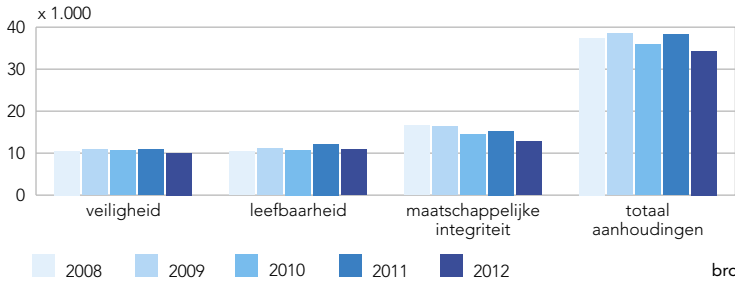
resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	2008	2009	2010	2011	2012
veiligheid	10519	10861	10685	10860	10004
huis	424	499	600	633	600
diefstal/inbraak woning	375	458	542	591	556
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	49	41	58	42	44
straat	1499	1449	1355	1512	1432
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	394	310	286	326	299
diefstal van motorvoertuigen	293	205	228	202	151
diefstal van brom-, snor- en fietsen	567	620	543	612	568
zakkenrollerij	208	244	236	296	343
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	37	70	62	76	71
weg	297	316	302	236	162
lichamelijke integriteit	6391	6656	6590	6610	5962
zedenmisdrijf	261	249	219	266	246
moord, doodslag	403	377	380	352	262
openlijk geweld (persoon)	837	797	759	636	494
bedreiging	1473	1528	1603	1612	1479
mishandeling	2504	2693	2640	2668	2581
straatroof	657	690	715	795	692
overval	256	322	274	281	208
water	35	37	44	32	43
diefstal	34	37	44	32	43
overige veiligheid	1873	1904	1794	1837	1805
brand/ontploffing	85	83	76	59	58
overige vermogensdelicten	1777	1790	1694	1763	1725
leefbaarheid	10316	11110	10784	12164	10924
drugs/drank	8	3	5	5	5
drugs/drankoverlast	8	3	5	5	5
openbare ruimte	1521	1472	1336	1310	1195
vernieling/zaakbeschadiging	1521	1472	1336	1310	1195
bedrijven en instellingen	5363	5332	5514	5899	5895
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	488	410	422	362	507
winkeldiefstal	4875	4922	5092	5537	5388
maatschappelijke integriteit	16600	16431	14446	15274	12780
illegale handel	4164	3783	2849	2868	2688
drugshandel	2810	2360	1650	1665	1574
fraude	919	877	779	711	628
zeden	39	19	13	10	12
mensenhandel	39	19	8	3	1
weg	4845	4620	3522	3840	2861
overige maatschappelijke integriteit	6033	6127	5432	5902	6098
totaal aanhoudingen	37440	38414	35927	38320	34346

bron: Politie ASD-ASL

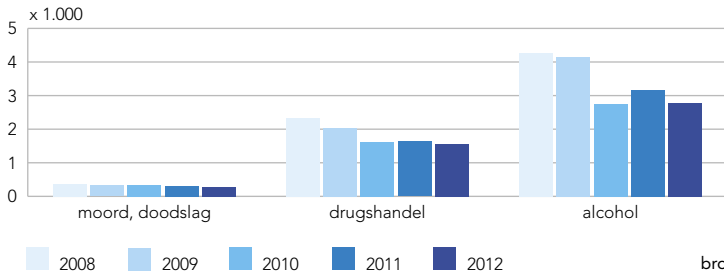
3.1i Opgenomen aangiften in Amsterdam naar resultaatgebieden, 2008-2012

3.1j Aanhoudingen in Amsterdam naar resultaatgebieden, 2008-2012

3.1k Misdriften in Amsterdam naar hoofdincidenten, 2008-2012

3.1.16 Misdrijven in Amsterdam naar stadsdelen en hoofdincidenten, 2008-2012 ¹⁾

stadsdeel/hoofdincident	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum					
moord, doodslag	68	47	61	68	45
drugshandel	829	702	393	390	416
alcohol	795	743	524	451	436
B Westpoort					
moord, doodslag	6	–	7	6	2
drugshandel	24	14	30	21	23
alcohol	46	23	38	62	57
E West					
moord, doodslag	52	38	43	36	44
drugshandel	319	234	195	208	194
alcohol	825	965	504	718	618
F Nieuw-West					
moord, doodslag	57	65	50	59	46
drugshandel	241	173	154	181	154
alcohol	363	251	211	288	261
K Zuid					
moord, doodslag	27	35	30	34	27
drugshandel	157	153	116	140	133
alcohol	1043	764	538	493	546
M Oost					
moord, doodslag	43	44	40	34	50
drugshandel	152	162	150	173	141
alcohol	427	654	409	584	386
N Noord					
moord, doodslag	36	29	37	21	21
drugshandel	124	142	88	91	85
alcohol	266	235	154	163	115
T Zuidoost					
moord, doodslag	78	59	71	57	49
drugshandel	492	462	484	425	408
alcohol	420	435	284	267	300
Amsterdam ²⁾					
moord, doodslag	368	320	342	318	289
drugshandel	2342	2043	1612	1630	1560
alcohol	4257	4154	2755	3174	2777

¹⁾ Inclusief pogingen.²⁾ Inclusief onbekend.

bron: Politie ASD-ASL

3.1.17 Opgenomen aangiften in Amsterdam naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	21117	19603	20147	21366	23549
B Westpoort	1067	1044	1253	1172	1284
E West	11140	10385	11169	10950	10856
F Nieuw-West	11576	10906	11654	11107	11195
K Zuid	13615	12461	13060	13790	13003
M Oost	10347	10277	10465	11000	10371
N Noord	6089	6488	6812	6780	6720
T Zuidoost	7633	7380	6890	6574	6972
X onbekend	406	468	252	213	268
Amsterdam	82990	79012	81702	82952	84218

bron: Politie ASD-ASL

3.1.18 Opgenomen aangiften in Amsterdam naar stadsdelen en resultaatgebieden, 2012

stadsdeel	veiligheid	leefbaar- heid	maatsch. integriteit	totaal
A Centrum	18994	3822	733	23549
B Westpoort	878	318	88	1284
E West	8648	1672	536	10856
F Nieuw-West	8673	1832	690	11195
K Zuid	10065	2171	767	13003
M Oost	8284	1576	511	10371
N Noord	5011	1324	385	6720
T Zuidoost	5031	1264	677	6972
X onbekend	196	46	26	268
Amsterdam	65780	14025	4413	84218

bron: Politie ASD-ASL

3.1.19 Objectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen en veiligheidselementen, 2003-2012 ¹⁾

stadsdeel		objectieve index									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	Centrum	130	125	118	110	117	110	95	90	94	90
E	West	96	89	85	84	87	86	78	75	72	68
F	Nieuw-West	95	88	89	89	89	85	77	75	70	69
K	Zuid	75	73	70	67	68	70	64	61	62	56
M	Oost	98	96	88	87	86	82	81	75	73	67
N	Noord	95	87	78	74	80	78	75	73	70	69
T	Zuidoost	99	98	97	89	88	99	74	68	65	57
Amsterdam		100	95	91	87	90	88	80	76	74	70

stadsdeel		inbraak									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	Centrum	136	92	71	70	75	72	62	64	61	65
E	West	85	62	61	67	72	64	69	68	57	62
F	Nieuw-West	121	104	105	109	113	90	96	99	82	95
K	Zuid	60	51	43	43	45	43	45	39	36	31
M	Oost	119	101	83	83	79	86	80	79	80	78
N	Noord	124	99	76	65	68	68	72	90	90	96
T	Zuidoost	98	121	84	96	99	152	82	58	61	52
Amsterdam		100	82	70	72	75	74	69	69	63	65

stadsdeel		diefstal									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	Centrum	129	123	110	99	101	90	90	92	104	105
E	West	99	85	76	79	79	79	68	72	75	77
F	Nieuw-West	88	74	75	76	73	70	64	75	67	71
K	Zuid	83	72	72	73	66	70	68	76	79	80
M	Oost	106	101	93	91	85	81	78	83	80	77
N	Noord	81	61	53	55	53	51	59	62	59	55
T	Zuidoost	76	63	59	44	45	49	51	41	38	41
Amsterdam		100	88	82	80	77	76	73	77	78	78

stadsdeel		geweld									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A	Centrum	111	113	95	101	103	97	91	89	86	75
E	West	101	100	101	90	98	93	81	71	64	59
F	Nieuw-West	104	101	104	95	86	88	84	74	74	66
K	Zuid	69	72	65	56	64	64	61	51	57	48
M	Oost	87	90	88	84	83	89	83	73	70	62
N	Noord	93	98	87	82	90	88	85	77	70	67
T	Zuidoost	128	101	119	106	104	107	88	82	85	65
Amsterdam		100	99	96	89	92	91	84	75	73	64

3.1.19 Objectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen en veiligheidselementen, 2003-2012 (slot) ¹⁾

stadsdeel	overlast									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	162	154	170	179	187	200	196	177	192	197
E West	108	112	114	130	132	131	128	137	140	139
F Nieuw-West	76	76	81	88	96	91	89	83	89	83
K Zuid	104	102	107	116	118	121	120	116	126	115
M Oost	95	95	101	101	105	103	112	109	117	112
N Noord	97	103	102	108	117	117	110	91	104	114
T Zuidoost	81	81	99	94	95	107	99	96	98	113
Amsterdam	100	100	106	113	118	119	118	113	120	120

stadsdeel	vandalisme									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	97	101	102	97	112	103	87	82	84	79
E West	91	90	84	88	83	94	78	71	66	60
F Nieuw-West	116	117	119	127	123	122	77	78	69	67
K Zuid	81	83	91	89	82	98	67	73	63	65
M Oost	98	104	100	101	103	90	76	75	68	68
N Noord	133	115	115	119	133	124	107	94	89	85
T Zuidoost	104	150	157	131	121	106	78	69	54	62
Amsterdam	100	103	104	103	104	103	80	76	70	68

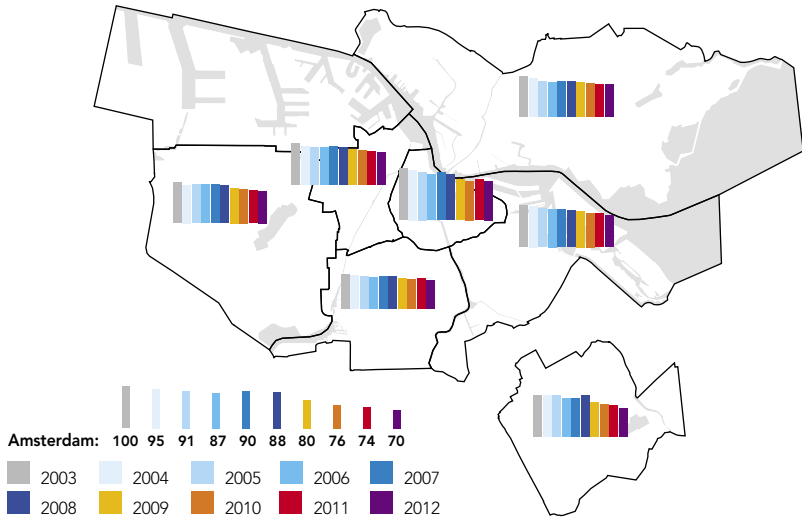
stadsdeel	verkeer									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	93	90	81	68	73	81	66	73	70	67
E West	121	109	103	90	93	96	87	88	87	66
F Nieuw-West	100	89	87	80	93	91	88	79	66	60
K Zuid	105	107	105	97	98	103	83	79	69	61
M Oost	100	98	87	88	74	74	74	74	54	40
N Noord	81	86	81	67	77	77	69	63	54	44
T Zuidoost	95	74	66	63	70	74	53	59	52	31
Amsterdam	100	95	89	80	83	86	76	75	66	54

stadsdeel	drugs									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	208	245	272	216	235	198	133	102	122	101
E West	75	78	71	63	67	70	58	49	56	48
F Nieuw-West	25	33	34	33	33	43	32	28	35	31
K Zuid	42	55	38	38	35	33	34	33	40	32
M Oost	76	82	75	69	87	53	70	43	49	38
N Noord	45	45	46	39	43	35	32	27	23	26
T Zuidoost	86	88	90	85	72	78	67	78	67	53
Amsterdam	100	113	111	96	103	92	77	64	72	60

bron: Veiligheidsindex Amsterdam 2003-2012

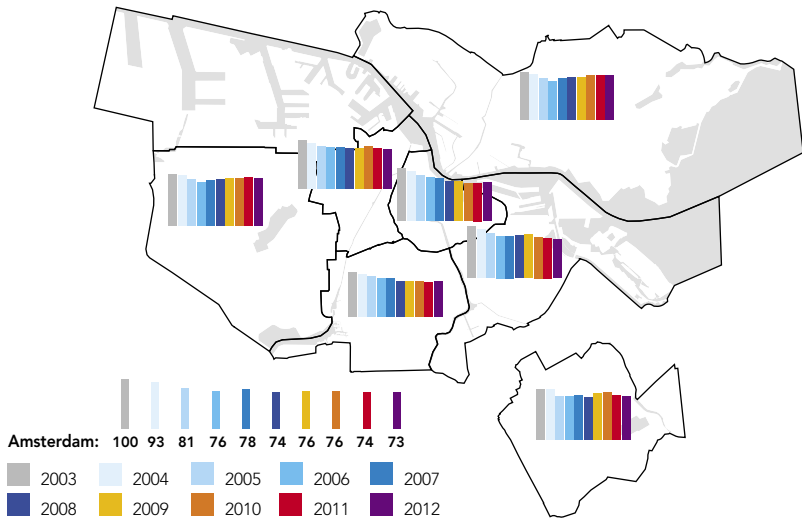
¹⁾ De Amsterdamse veiligheidsindex, een nieuw instrument dat veiligheid meet, bestaat uit een objectieve en een subjectieve index. Beide indexscores zijn gewogen gemiddelden van een aantal veiligheidselementen. Deze veiligheidselementen zijn berekend op basis van politiecijfers en/of enquêtegegevens. Het stadsgemiddelde van beide indexen is in 2003 op 100 gesteld, het ijkpunt. De stadsdeelscores zijn in 2003 uitgedrukt als een procentuele afwijking van de stadsgemiddelden. De scores van 2004 t/m 2012 zijn afgezet tegen de geïkete scores van 2003. Een score van boven de 100 duidt op een relatief onveilig gebied, een score onder de 100 op een relatief veilig gebied.

3.1 Objectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen, 2003-2012

bron: Veiligheidsindex Amsterdam 2003-2012

3.1m Subjectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen, 2003-2012

bron: Veiligheidsindex Amsterdam 2003-2012

3.1.20 Subjectieve veiligheidsindex Amsterdam naar stadsdelen en veiligheidselementen, 2003-2012 ¹⁾

stadsdeel	subjectieve index									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	111	102	88	83	79	70	71	63	65	67
E West	98	89	79	77	76	73	74	79	72	70
F Nieuw-West	109	104	91	83	90	92	95	94	99	69
K Zuid	87	79	72	67	68	58	57	56	54	57
M Oost	107	98	86	78	78	79	82	75	72	68
N Noord	94	89	77	68	75	80	80	86	84	84
T Zuidoost	104	105	83	83	85	80	91	95	87	81
Amsterdam	100	93	81	76	78	74	76	76	74	73

stadsdeel	vermijding									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	104	91	82	77	70	54	55	52	49	53
E West	95	87	82	77	73	71	77	80	72	67
F Nieuw-West	105	100	90	69	85	103	106	99	111	105
K Zuid	105	92	85	77	77	61	60	57	55	59
M Oost	100	95	88	78	75	77	84	77	72	68
N Noord	92	90	81	71	76	88	95	96	92	92
T Zuidoost	101	106	84	74	81	94	106	106	98	95
Amsterdam	100	93	84	75	76	76	81	79	76	75

stadsdeel	onveiligheidsbeleving									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	94	87	79	77	74	76	76	74	74	78
E West	101	91	82	82	81	83	83	91	84	83
F Nieuw-West	114	113	101	101	100	99	104	106	109	107
K Zuid	87	77	74	69	70	71	69	70	69	69
M Oost	106	94	89	82	85	88	90	87	85	82
N Noord	97	91	82	75	82	88	87	98	93	93
T Zuidoost	104	101	88	98	90	85	98	102	96	93
Amsterdam	100	93	85	83	83	84	86	89	86	86

stadsdeel	buurtproblemen									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	135	130	104	96	93	78	80	62	71	71
E West	100	91	74	72	73	66	61	65	61	60
F Nieuw-West	107	98	82	81	85	73	76	77	78	76
K Zuid	70	67	56	56	55	43	43	40	37	42
M Oost	114	104	82	75	74	71	72	62	58	52
N Noord	93	85	68	57	67	63	57	65	67	67
T Zuidoost	107	108	77	77	85	60	69	78	67	55
Amsterdam	100	93	75	71	73	63	63	62	60	59

¹⁾ Zie noot onder tabel 3.1.19.

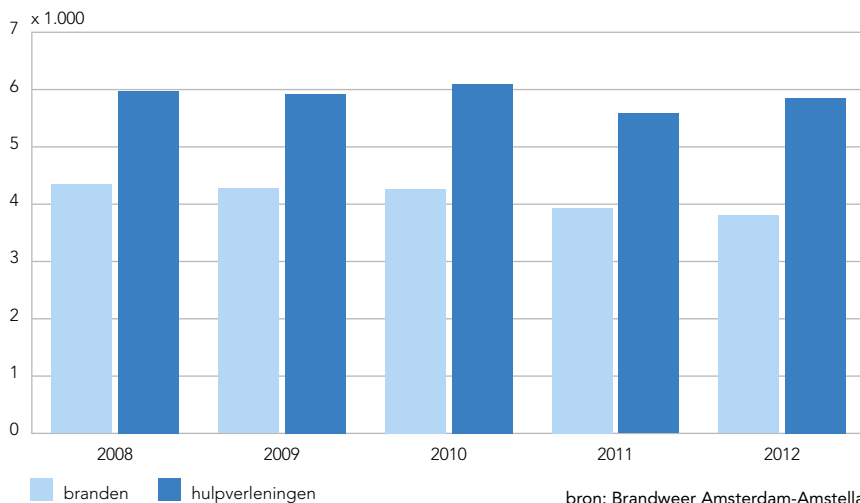
bron: Veiligheidsindex Amsterdam 2003-2012

3.2.1 Branden en hulpverleningen in Amsterdam, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
branden	4342	4274	4271	3936	3801
w.v. buitenbranden	1617	1538	1137	952	1630
w.o. container/papierbak	614	533	486	454	385
autobranden	296	375	304	241	295
woningbranden	561	470	415	480	495
hulpverleningen	5971	5928	6101	5581	5847
w.v. mensen in vastgelopen lift	947	854	793	703	737
openen deur	350	434	447	120	210
afhijsen patiënt	1140	1296	1281	1274	1142
wateroverlast	428	493	511	299	463
automatische externe defibrillator	433	446	448	534	348
dieren in nood	201	221	217	160	214

bron: Brandweer Amsterdam-Amstelland

3.2.a Branden en hulpverleningen in Amsterdam, 2008-2012

bron: Brandweer Amsterdam-Amstelland

4

Werk en inkomen

- 4.1 Werkgelegenheid
- 4.2 Werkzame en werkloze beroepsbevolking
- 4.3 Uitkeringen
- 4.4 Inkomen en bestedingen
- 4.5 Armoedebestrijding

4

Werk en inkomen

In dit hoofdstuk staan de thema's werk en inkomen centraal. In het eerste deel wordt ingegaan op ontwikkelingen in het aantal vestigingen en werkzame personen, gevolgd door de arbeidsparticipatie van Amsterdammers. Daarna volgen beschrijvingen van de werkloosheid en de ontwikkelingen in de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Tot slot wordt ingegaan op het inkomen van Amsterdammers.

Meer eenmanszaken

In 2012 is zowel het aantal vestigingen als het aantal werkzame personen toegenomen. Het aantal vestigingen nam tussen 1 januari 2012 en 1 januari 2013 toe met 4,5% en het aantal werkzame personen met 1,5%. Dit is ongeveer gelijk aan de groei in 2011. Vooral het aantal eenmansvestigingen nam toe (stijging 6%). Het aantal vestigingen met 50 of meer werkzame personen bleef vrijwel gelijk.

Het aantal arbeidsplaatsen daalde in de sectoren landbouw, bosbouw en visserij, winning van delfstoffen, bouwnijverheid, overheid en financiële instellingen. In andere sectoren, waterwinning en afvalverwerking en energiebedrijven was juist sprake van een sterke stijging van het aantal arbeidsplaatsen. Binnen de stad valt op dat in Zuidoost (-0,5%) en Westpoort (-3,1%) het aantal vestigingen daalde, in Oost was juist sprake van een sterke stijging (+4,8%).

Arbeidsparticipatie daalt en werkloosheid loopt op

Bijna driekwart van de Amsterdammers (72%) in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar werkt of is op zoek naar werk voor minimaal 12 uur per week. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2011 (74%) en 2009 (73%). Mannen hebben nog altijd een hogere participatiegraad (77%) dan vrouwen (67%). Zowel onder mannen als vrouwen was tussen 2011 en 2013 sprake van een daling van de participatie. Onder Amsterdammers van autochtone en westerse allochtone herkomst bleef de participatie tussen 2011 en 2013 vrijwel gelijk, onder Amsterdammers van niet-westerse herkomst, en dan met name onder Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse Amsterdammers, daalde de participatie.

De werkloosheid is de afgelopen twee jaar behoorlijk gestegen. In augustus 2013 nam de werkloosheid af, met 11.000 personen. Vermoedelijk is dit een rimpeling

in een verdere toename van de werkloosheid. Uit de meest recente cijfers van het CBS blijkt dat inmiddels 683.000 mensen in Nederland op zoek zijn naar een baan (augustus 2013). Dit is 8,6% van de beroepsbevolking.

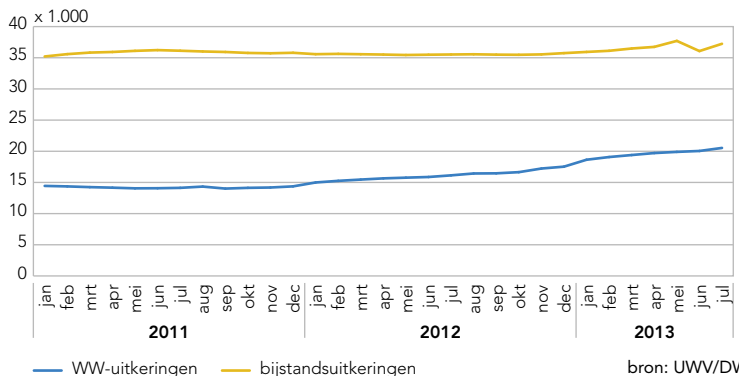
In Amsterdam is de werkloosheid eveneens gestegen. In het tweede kwartaal van 2013 was volgens het CBS 9,9% van de Amsterdamse beroepsbevolking werkloos. Dit komt neer op ongeveer 41.000 mensen. De laatste cijfers van O+S gaan over de periode mei 2012-april 2013, hieruit blijkt dat 11% van de Amsterdammers werkloos is, vooral onder jongeren, laag opgeleiden en onder Amsterdammers van Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse herkomst steeg de werkloosheid tussen 2011 en 2013 sterk.

Aantal bijstands- en WW-uitkeringen stijgt

Eind juli 2013 ontvingen 20.533 Amsterdammers een ww-uitkering. Sinds begin 2012 is het aantal ww-uitkeringen in Amsterdam stijgende, begin 2012 waren er nog 13.500 ww'ers in Amsterdam.

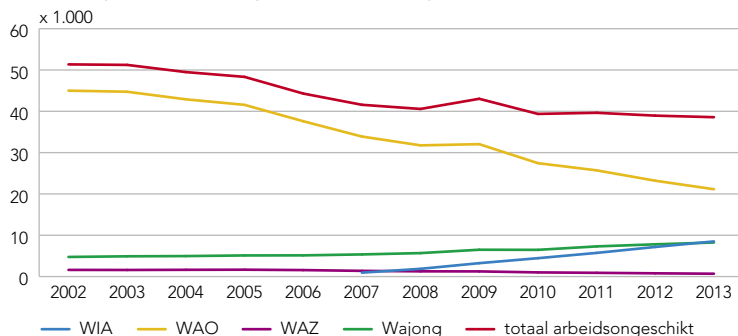
Begin 2013 ontvingen 35.742 Amsterdamse huishoudens onder de 65 jaar een bijstandsuitkering (WWB) om te voorzien in hun levensonderhoud. Dit is vrijwel gelijk aan begin 2012 toen 35.797 huishoudens zo'n uitkering ontvingen. Echter, sinds begin 2013 is sprake van een stijging (met een dipje in juni). Eind juli 2013 was het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering al opgelopen tot 37.241. Voor jongeren geldt sinds 2012 een verplichte zoekperiode naar werk van vier weken voordat zij recht hebben op een uitkering. Dit heeft een preventieve werking, een deel van de jongeren keert niet terug naar DWI na deze zoekperiode. Hoogst waarschijnlijk wordt de verplichte zoekperiode op termijn ook ingevoerd voor mensen boven de 26 jaar.

Ontwikkeling WW- en WWB-uitkeringen, januari 2011-juli 2013

bron: UWV/DWI

Ontwikkeling aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, 2006-2013

bron: UWV

Stijging arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

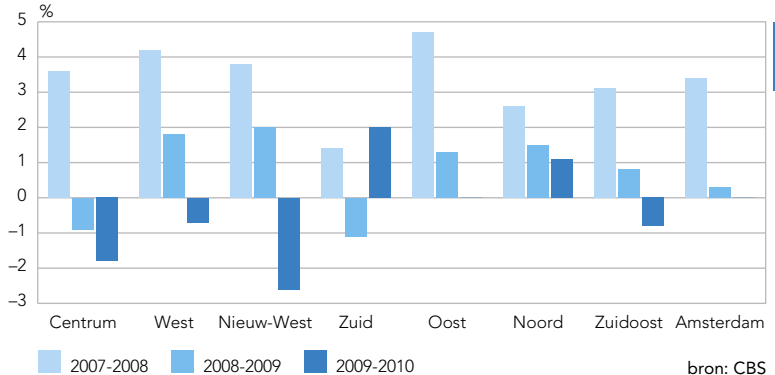
De WIA, WAO, WAZ en Wajong zijn alle zogeheten arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Het totaal aantal personen dat een van deze uitkeringen ontvangt is het afgelopen jaar licht gedaald met 1% tot 38.577 begin 2013. Deze daling is al langere tijd gaande.

De WIA is eind 2005 ontstaan als vervanger van de WAO. De bestaande WAO-regelingen van voor 2005 blijven echter wel van kracht. Dit verklaart waarom het aantal WAO'ers de afgelopen 10 jaar bijna is gehalveerd en het aantal personen met een WIA uitkering in dezelfde periode sterk is toegenomen (met ongeveer 7.000). Desondanks is er sprake van een lichte daling van het aantal arbeidsongeschikten. Daarnaast is de WAZ, de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen Zelfstandigen, sinds 2009 niet meer verplicht, waardoor het aantal geleidelijk terugloopt. De afgelopen jaren is het aantal personen dat een Wajong-uitkering ontvangt, een arbeidsongeschiktheidsuitkering voor personen die voor hun werkzame leven arbeidsongeschikt zijn geraakt, fors toegenomen. Ten opzichte van 2012 is hun aantal gegroeid met 6%. Als in 2015 de Participatiewet van kracht zal zijn, waarin de WWB, de WSW en de Wajong worden samengevoegd en de nadruk nog meer op participatie komt te liggen in plaats van op de uitkering, dan zal dit naar verwachting voor veranderingen zorgen in het aantal uitkeringen.

Gemiddeld besteedbaar inkomen constant

Sinds het begin van de recessie is het gemiddeld besteedbaar inkomen van Amsterdamse huishoudens vrijwel gelijk gebleven. In 2010 hadden zij gemiddeld 30.700 euro te besteden, evenveel als in 2009. In de jaren voor de recessie

Ontwikkeling van het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden naar stadsdeel, 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010 (procenten)

(2005-2008) steeg het besteedbaar inkomen jaarlijks nog met gemiddeld 5,5%. Recentere gegevens over het inkomen van Amsterdammers zijn op dit moment nog niet beschikbaar.

De ontwikkelingen in de stadsdelen beginnen steeds verder uit elkaar te lopen. In de periode 2007-2008 was in alle stadsdelen nog sprake van een stijging van het gemiddeld besteedbaar inkomen. Een jaar later is deze stijging in alle stadsdelen een stuk lager of is sprake van een daling. In Centrum is inmiddels voor het tweede opeenvolgende jaar sprake van een daling (-1,8%), in Nieuw-West daalde het inkomen sterk tussen 2009 en 2010 (-2,6%) en ook in Zuidoost was in deze periode sprake van een daling (-0,8%). Zuid had juist in 2008-2009 te maken met een daling, maar is naast Noord (+1,1%) het enige stadsdeel dat stijgt in de periode 2009-2010 (+2%).

4.1	Werkgelegenheid	135
	<u>tabellen</u>	
4.1.1	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties	135
4.1.2	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen	136
4.1.3	Vestigingen naar secties en stadsdelen	137
4.1.4	Werkzame personen naar secties en stadsdelen	138
4.1.5	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties, arbeidsduur per week en geslacht	140
4.1.6	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar stadsdelen en grootteklassen	141
4.1.7	Startende ondernemers naar secties	143
4.1.8	Startende ondernemers naar stadsdelen	144
4.1.A	Indeling secties samengesteld uit SBI 2008 code van het Centraal Bureau voor de Statistiek	145
	<u>grafieken en kaarten</u>	
4.1a	Arbeitsplaatsen per stadsdeel per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	139
4.1b	Groei arbeidsplaatsen per stadsdeel	139
4.1c	Vestigingen en werkzame personen naar grootteklassen	142
4.1d	Vestigingen en werkzame personen naar bedrijfsklassen	142
4.1e	Startende ondernemers naar meest voorkomende soort activiteit	143
4.1f	Startende ondernemers als % van het aantal ondernemers per stadsdeel	144
4.2	Werkzame en werkloze beroepsbevolking	148
	<u>tabellen</u>	
4.2.1	De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar herkomstgroepering en geslacht	149
4.2.2	De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar leeftijdsgroepen en geslacht	150
4.2.3	De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar opleidingsniveau en geslacht	150
4.2.4	De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar stadsdelen	151
4.2.5	De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar herkomstgroepering en geslacht	151
4.2.6	De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar leeftijdsgroepen en geslacht	152
4.2.7	De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar opleidingsniveau en geslacht	152
4.2.8	De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar leeftijdsgroepen en opleidingsniveau	153
4.2.9	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking in procenten van de bevolking (nettoparticipatie) naar stadsdelen	153
4.2.10	Afleiding van werkloosheidscijfers Amsterdam	154
4.2.11	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, aantal uren werk per week en leeftijdsgroepen	154
4.2.12	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, aantal uren werk per week en opleidingsniveau	155
4.2.13	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, leeftijdsgroepen, opleidingsniveau, herkomstgroepering en arbeidspositie	156
4.2.14	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, leeftijdsgroepen, opleidingsniveau, herkomstgroepering en werkgebied	157
4.2.15	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar woon- en werkgebied	157
4.2.16	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar vervoermiddel naar het werk en werkgebied	158
	<u>grafieken</u>	
4.2a	Schema arbeidsmarkt Amsterdam	148
4.2b	Bruto participatie naar herkomstgroepering en geslacht	149
4.2c	De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking werkzaam in eigen stadsdeel en elders en het aantal arbeidsplaatsen per stadsdeel	155

4.3	Uitkeringen	159
	<u>tabellen</u>	
4.3.1	Uitkeringen naar soort regeling	159
4.3.2	Uitkeringsafhankelijkheid naar soort regeling	159
4.3.3	Periodieke uitkeringen naar regeling, geslacht en leeftijdsgroep van de cliënten	159
4.3.4	Periodieke uitkeringen naar regeling, geslacht en herkomstgroepering van de cliënten	160
4.3.5	Periodieke uitkeringen naar regeling en uitkeringsduur	161
4.3.6	WWB levensonderhoud naar stadsdelen	161
4.3.7	Uitkeringen naar stadsdelen en soort regeling	161
4.3.8	Uitkeringen naar herkomstgroepering en soort regeling	162
4.3.9	Uitgaven aan verstrekte uitkeringen	162
4.3.10	Onderzoeken en resultaten afdeling Handhaving Dienst Werk en Inkomen	163
4.3.11	Uitkeringen WAO	163
4.3.12	Uitkeringen WIA, WAO, WAZ en Wajong	164
4.3.13	Uitkeringen WW	164
4.3.14	Mutaties uitkeringen WW	165
4.3.15	Uitkeringen WIA naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	165
4.3.16	Uitkeringen WAO naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	165
4.3.17	Uitkeringen WAZ naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	166
4.3.18	Uitkeringen Wajong naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	166
4.3.19	Uitkeringen WW naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	166
4.3.20	Uitkeringen AOW	167
	<u>grafieken en kaarten</u>	
4.3a	WWB-uitkeringen per stadsdeel	160
4.3b	Uitkeringen UWV	167
4.4	Inkomen en bestedingen	168
	<u>tabellen</u>	
4.4.1	Kerncijfers inkomen	168
4.4.2	Kerncijfers inkomen stadsdelen	169
4.4.3	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en geslacht	169
4.4.4	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	169
4.4.5	Personen met een heel jaar inkomen naar stadsdelen en inkomensklassen	170
4.4.6	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en herkomstgroepering	170
4.4.7	Huishoudens naar stadsdelen en inkomensklassen	171
4.4.8	Huishoudens met inkomen en gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen naar stadsdelen en samenstelling van het huishouden	171
4.4.9	Tarieven woonlasten	172
4.4.10	Gemeentelijke woonlasten per stadsdeel per jaar per huishouden	172
4.4.11	Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens	173
	<u>grafieken en kaarten</u>	
4.4a	Gemiddeld persoonlijk inkomen per persoon met een heel jaar inkomen per stadsdeel	168
4.4b	Verloop van het consumentenprijsindexcijfer van enkele (hoofd)artikelgroepen	173

4.5	Armoedebestrijding	174
	<u>tabellen</u>	
4.5.1	Stadspasrechthebbenden naar status	174
4.5.2	Stadspasbezitters naar leeftijdsgroepen	174
4.5.3	Stadspasbezitters naar herkomstgroepering	174
4.5.4	Bijzondere bijstand: uitgaven en inkomsten	175
4.5.5	Uitkeringen Plusvoorziening ouderen	175
4.5.6	Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen	176
4.5.7	Toegekende aanvragen huurtoeslag van minima naar stadsdelen	176
4.5.8	Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen, huishoudenstypen en leeftijdsgroepen	176
4.5.9	Gemiddelde huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen, huishoudenstypen en leeftijdsgroepen	177
4.5.10	Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen en toegekende huurtoeslag	177
4.5.11	Verleende diensten en afgeronde producten bij de Schuldhulpverleningsbureaus	177
4.5.12	Amsterdamse huishoudens tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM)	178
4.5.13	Amsterdammers tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM)	178
4.5.14	Amsterdammers tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) naar herkomstgroepering en leeftijd	178
4.5.15	Amsterdamse huishoudens: minima en overige inkomens naar huishoudenstypen	179
4.5.16	Minimahuishoudens en minimajongeren naar stadsdelen	179

4.1.1 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties, 1 januari 2009-2013

sectie	2009				2010				2011				2012				2013			
	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.	vesti- gingen met/wp	werk- zame pers.		
A	48	93	70	116	82	133	80	138	85	134										
B	7	85	10	102	11	107	10	107	10	64										
C	2009	12182	2042	12185	2112	12164	2099	12122	2121	12135										
D	10	324	19	2866	21	2882	30	2883	31	3205										
E	45	2446	44	2600	45	2688	50	2387	48	3121										
F	4503	13474	4469	13120	4497	12985	4648	12869	4702	12588										
G	12345	55890	12260	56626	12503	56298	12494	55562	12545	56048										
H	2482	19093	2495	19064	2542	18990	2586	18826	2780	19492										
I	3971	27120	3996	27057	4130	27544	4244	28711	4399	30026										
J	5793	28528	7078	29538	7654	30095	8024	31218	8458	31230										
K	3588	47752	3347	44397	3252	42940	3235	42133	3186	41521										
L	1232	6051	1242	6143	1258	5967	1257	6163	1264	6184										
M	16080	69630	19793	74078	21732	77879	23034	80025	24409	83433										
N	3454	26354	3675	24388	4024	23566	4207	24724	4337	25667										
O	156	29571	160	30102	153	28044	146	27026	146	25709										
P	2116	30145	2689	30280	3134	31777	3401	32207	3734	32718										
Q	3828	57202	5366	60804	6283	64158	6936	66198	7457	65999										
R	4430	14272	8422	18160	10435	20746	11324	21812	12124	22986										
S	3063	8971	3380	9464	3557	9655	3803	10018	3978	10236										
T	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
U	17	148	18	148	18	145	20	148	17	142										
totaal	69177	449331	80575	461238	87443	468763	91628	475277	95831	482638										

bron: O+S

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

4.1.2 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootteklassen, 1 januari 2013

sectie	grootteklaas												totaal	
	1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		werkzame pers.	zame pers.
	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.				
A	53	53	31	70	-	-	1	11	-	-	-	-	85	134
B	6	6	2	7	-	-	2	51	-	-	-	-	10	64
C	1323	1323	510	1476	111	813	139	2977	20	1393	18	4153	2121	12135
D	9	9	7	20	3	23	7	230	-	-	5	2923	31	3205
E	12	12	9	26	5	35	11	250	5	346	6	2452	48	3121
F	3799	3799	632	1551	86	611	150	3015	21	1369	14	2243	4702	12588
G	6184	6184	4669	13481	836	5896	737	13781	77	5210	42	11496	12545	56048
H	1918	1918	611	1586	75	517	122	2459	24	1755	30	11257	2780	19492
I	1275	1275	1956	5906	563	4015	548	9697	33	2231	24	6902	4399	30026
J	6442	6442	1353	3789	256	1821	329	6661	48	3275	30	9242	8458	31230
K	2040	2040	714	1902	162	1149	193	3942	20	1256	57	31232	3186	41521
L	697	697	417	1230	75	528	58	1091	10	793	7	1845	1264	6184
M	19447	19447	3274	8806	673	4804	819	16063	100	6490	96	27823	24409	83433
N	2761	2761	1057	3000	210	1516	245	4783	36	2407	28	11200	4337	25667
O	5	5	11	33	8	62	25	817	39	2682	58	22110	146	25709
P	2832	2832	354	867	57	423	378	9926	61	4280	52	14390	3734	32718
Q	4549	4549	1619	4842	474	3380	673	12804	68	4569	74	35855	7457	65999
R	10671	10671	1153	2822	128	917	129	2521	24	1687	19	4368	12124	22986
S	2929	2929	810	2317	106	741	112	2093	14	929	7	1227	3978	10236
T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	6	6	4	10	-	-	7	126	-	-	-	-	17	142
totaal	66958	66958	19193	53741	3828	27251	4685	93298	600	40672	567	200718	95831	482638

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

4.1.3 Vestigingen naar secties en stadsdelen, 1 januari 2013

sectie	stadsdeel										Amsterdam
	A Centrum	B Westpoort	E West	F Nieuw-West	K Zuid	M Oost	N Noord	T Zuidoost			
A landbouw, bosbouw en visserij	5	-	5	21	3	3	41	7	85		
B winning van delfstoffen	-	4	-	-	4	1	-	1	10		
C industrie	418	169	359	181	354	292	235	113	2121		
D energiebedrijven	8	3	2	2	5	6	3	2	31		
E waterwinning en afvalverwerking	3	18	1	2	7	3	4	10	48		
F bouwrijverheid	417	202	814	1064	583	517	760	345	4702		
G handel	2886	589	1706	1554	2500	1273	1001	1036	12545		
H transport en logistiek	172	221	352	775	215	359	409	277	2780		
I horeca	1853	35	678	235	840	403	205	150	4399		
J informatie en communicatie	1996	168	1642	586	1688	1437	511	430	8458		
K financiële instellingen	827	125	265	247	991	364	176	191	3186		
L handel, verhuur onroerend goed	336	31	125	82	468	116	56	50	1264		
M advisering en onderzoek	5660	390	4238	1646	6177	4112	1340	846	24409		
N overige zakelijke dienstverlening	764	183	653	622	829	533	382	371	4337		
O overheid	34	13	17	17	17	21	12	15	146		
P onderwijs	677	39	690	438	787	605	270	228	3734		
Q gezondheids- en welzijnzorg	1061	32	1255	884	1723	1165	562	775	7457		
R cultuur, sport en recreatie	2864	97	2949	600	2324	2201	735	354	12124		
S overige dienstverlening	885	43	688	510	815	495	285	257	3978		
T personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
U extraterritoriale organisaties en lichamen	6	-	2	-	9	-	-	-	17		
totaal	20872	2362	16441	9466	20339	13906	6987	5458	95831		

bron: O+S

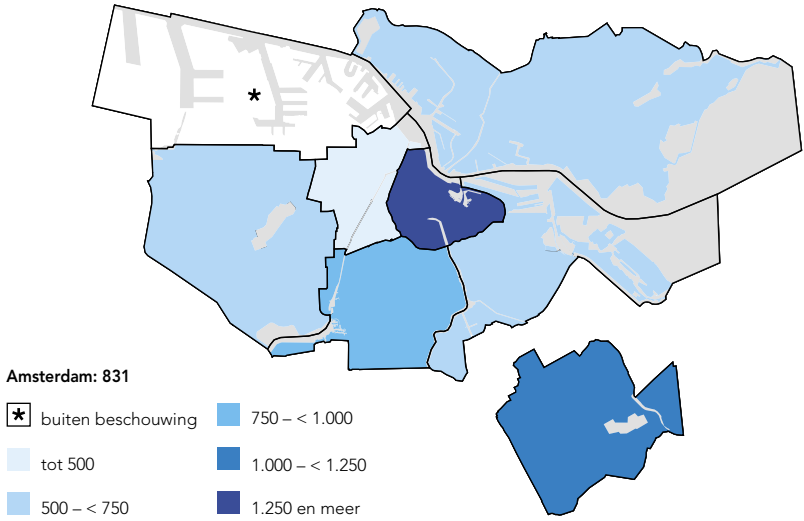
4.1.4 Werkzame personen ¹⁾ naar secties en stadsdelen, 1 januari 2013

sectie	stadsdeel										Amsterdam			
	Centrum	Westpoort	B	West	E	F	Nieuw-West	K	Zuid	M		Oost	Noord	Zuidoost
A	7	-	-	7	7	32	3	3	3	3	3	61	21	134
B	-	53	-	-	-	-	7	3	3	3	3	-	1	64
C	1014	3420	742	950	742	950	872	948	948	948	948	3401	788	12135
D	127	161	2	2	2	2	142	2603	2603	2603	2603	9	159	3205
E	8	1168	1	70	1657	1657	1188	1450	1450	1450	1450	25	243	3121
F	756	2758	1222	6021	1222	1657	1188	1257	1257	1257	1257	2068	1682	12588
G	11483	6938	6021	7924	6021	7924	8285	4049	4049	4049	4049	3904	7444	56048
H	3112	6834	674	2355	674	2355	2654	1136	1136	1136	1136	1682	1045	19492
I	13728	258	2817	884	2071	884	5103	2249	2249	2249	2249	944	4043	30026
J	8049	4691	2742	2868	2742	2868	1275	3832	3832	3832	3832	1813	3493	31230
K	6838	1929	2868	1275	2868	1275	9630	4858	4858	4858	4858	389	13734	41521
L	1740	705	430	413	430	413	1803	649	649	649	649	197	247	6184
M	16402	6390	6509	6693	6509	6693	23191	10879	10879	10879	10879	4936	8433	83433
N	3961	4135	2413	3143	2413	3143	3282	2933	2933	2933	2933	1281	4519	25667
O	6092	5653	1487	3010	1487	3010	2647	3725	3725	3725	3725	1131	1964	25709
P	5453	650	2544	4169	2544	4169	9566	5781	5781	5781	5781	1814	2741	32718
Q	6279	516	6350	13935	6350	13935	15358	8312	8312	8312	8312	4901	10348	65999
R	7594	285	3622	939	3622	939	5290	3154	3154	3154	3154	1215	887	22986
S	2342	726	1219	1114	1219	1114	2231	1390	1390	1390	1390	449	765	10236
T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	50	-	30	-	30	-	62	-	-	-	-	-	-	142
totaal	95035	47270	41700	50636	41700	50636	96009	59211	59211	59211	59211	30220	62557	482638

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

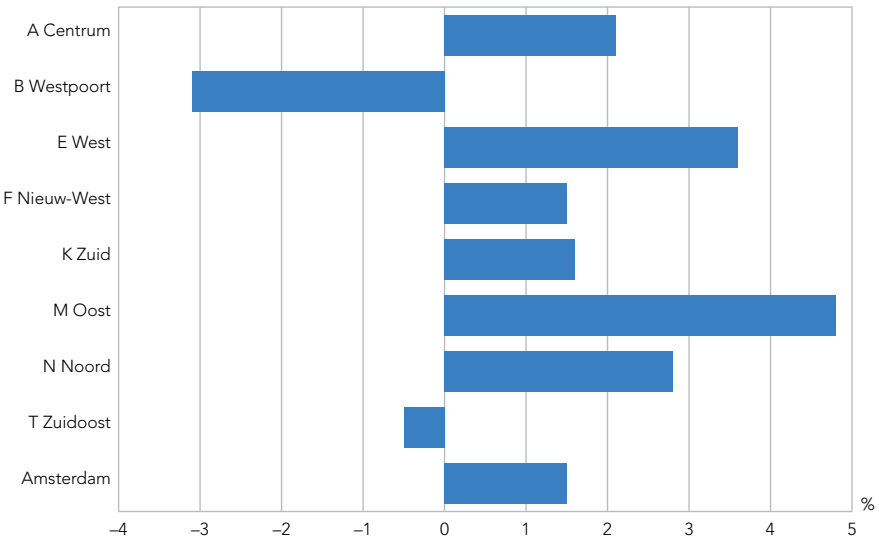
4.1a Arbeidsplaatsen per stadsdeel per 1.000 inwoners van 15-64 jaar, 1 januari 2013

4

bron: O+S

4.1b Groei arbeidsplaatsen per stadsdeel, 1 januari 2013 t.o.v. 2012 (procenten)

bron: O+S

4.1.5 Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties, arbeidsduur per week en geslacht, 1 januari 2013

sectie	12 uur of meer per week werkzaam						werkzame personen minder dan 12 uur per week werkzaam				totaal vestigingen	totaal werkzame personen
	omschrijving SBI 2008	werkzame personen		totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal		
		vestigingen	mannen									
A	landbouw, bosbouw en visserij	85	101	33	134	25	19	44	107	178		
B	winning van delfstoffen	10	57	7	64	18	5	23	23	87		
C	industrie	2121	9350	2785	12135	456	461	917	2372	13052		
D	energiebedrijven	31	2370	835	3205	29	7	36	46	3241		
E	waterwinning en afvalverwerking	48	2498	623	3121	142	38	180	54	3301		
F	bouwnijverheid	4702	11415	1173	12588	520	167	687	5048	13275		
G	handel	12545	33842	22206	56048	7464	9603	17067	14334	73115		
H	transport en logistiek	2780	15866	3626	19492	1451	687	2138	3003	21630		
I	horeca	4399	17244	12782	30026	5774	6183	11957	4798	41983		
J	informatie en communicatie	8458	21987	9243	31230	2574	810	3384	10294	34614		
K	financiële instellingen	3186	26051	15470	41521	1392	553	1945	4130	43466		
L	handel, verhuur onroerend goed	1264	3680	2504	6184	661	264	925	1779	7109		
M	advisering en onderzoek	24409	49756	33677	83433	5950	3542	9492	29161	92925		
N	overige zakelijke dienstverlening	4337	14533	11134	25667	2108	2441	4549	5089	30216		
O	overheid	146	15230	10479	25709	98	54	152	167	25861		
P	onderwijs	3734	13992	18726	32718	2465	2740	5205	4758	37923		
Q	gezondheids- en welzijnszorg	7457	16409	49590	65999	2455	7720	10175	8979	76174		
R	cultuur, sport en recreatie	12124	14143	8843	22986	2701	2210	4911	13882	27897		
S	overige dienstverlening	3978	3742	6494	10236	786	1324	2110	4637	12346		
T	personeel particuliere huishoudens	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
U	extraterritoriale organisaties en lichamen	17	67	75	142	7	4	11	20	153		
totaal		95831	272333	210305	482638	37076	38832	75908	112681	558546		

bron: O+S

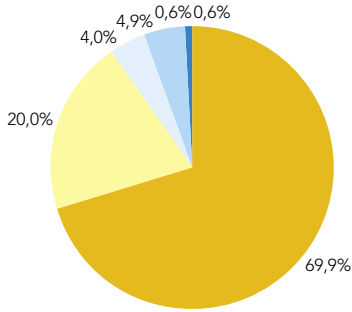
4.1.6 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar stadsdelen en grootteklassen, 1 januari 2013

stadsdeel	grootteklasse																		vestigingen met/wp	werkzame pers.
	1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.		
	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.								
A Centrum	13522	13522	4840	13843	1107	7911	1187	22813	109	7388	107	29558	20872	95035						
B Westpoort	824	824	649	1956	246	1782	465	10030	94	6422	84	26256	2362	47270						
E West	12785	12785	2831	7639	364	2579	391	7436	39	2687	31	8574	16441	41700						
F Nieuw-West	6592	6592	2029	5521	348	2433	378	8201	55	3702	64	24187	9466	50636						
K Zuid	14424	14424	3954	11162	813	5789	924	17761	126	8457	98	38416	20339	96009						
M Oost	10584	10584	2299	6254	388	2736	516	10255	57	3824	62	25558	13906	59211						
N Noord	4755	4755	1462	4145	301	2160	395	7861	45	3044	29	8255	6987	30220						
T Zuidoost	3472	3472	1129	3221	261	1861	429	8941	75	5148	92	39914	5458	62557						
Amsterdam	66958	66958	19193	53741	3828	27251	4685	93298	600	40672	567	200718	95831	482638						

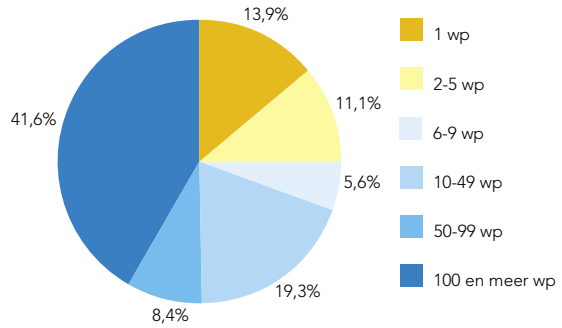
¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

4.1c Vestigingen en werkzame personen naar grootteklassen, 1 januari 2013

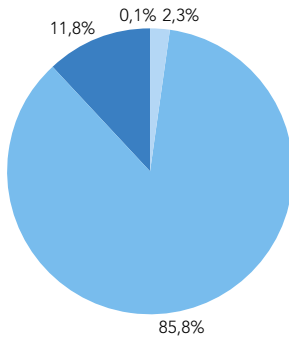
vestigingen

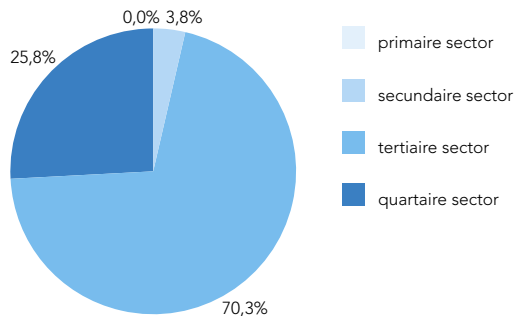
werkzame personen

bron: O+S

4.1d Vestigingen en werkzame personen naar bedrijfsklassen, 1 januari 2013

vestigingen

werkzame personen

bron: O+S

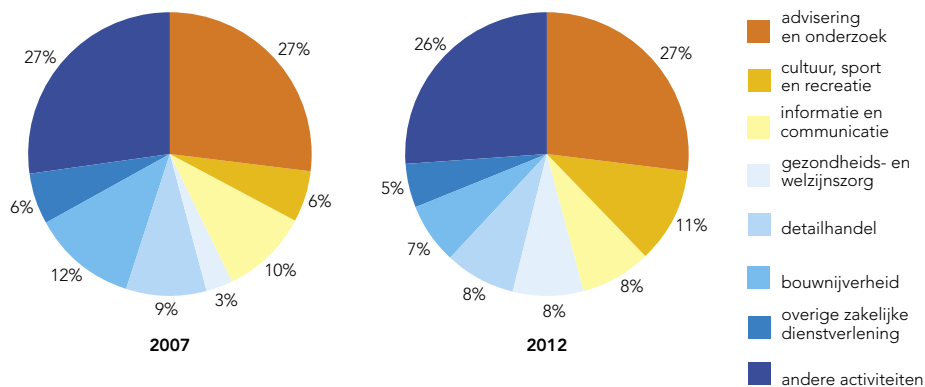
4.1.7 Startende ondernemers naar secties, 2008-2012

sectie	omschrijving SBI 2008	2008	2009	2010	2011	2012
A	landbouw, bosbouw en visserij	9	3	7	4	4
B	winning van delfstoffen	2	-	1	-	-
C	industrie	122	107	122	121	123
D	energiebedrijven	3	4	1	4	3
E	waterwinning en afvalverwerking	-	1	-	3	1
F	bouwnijverheid	909	596	592	644	616
G1	groothandel	370	324	351	357	360
G2	detailhandel	585	573	670	699	700
H	transport en logistiek	350	268	274	319	434
I	horeca	220	208	250	271	325
J	informatie en communicatie	683	615	695	741	775
K	financiële instellingen	100	58	62	64	64
L	handel, verhuur onroerend goed	93	71	77	88	86
M	advisering en onderzoek	2246	1906	2212	2450	2442
N	overige zakelijke dienstverlening	514	517	578	590	510
O	overheid	1	1	2	1	1
P	onderwijs	260	307	418	399	433
Q	gezondheids- en welzijnszorg	362	492	676	737	742
R	cultuur, sport en recreatie	592	647	744	914	982
S	overige dienstverlening	409	396	426	529	551
T	extraterritoriale organisaties en lichamen	-	-	-	1	-
totaal		7830	7094	8158	8936	9152

bron: O+S

4

4.1e Startende ondernemers naar meest voorkomende soort activiteit, 2007 en 2012

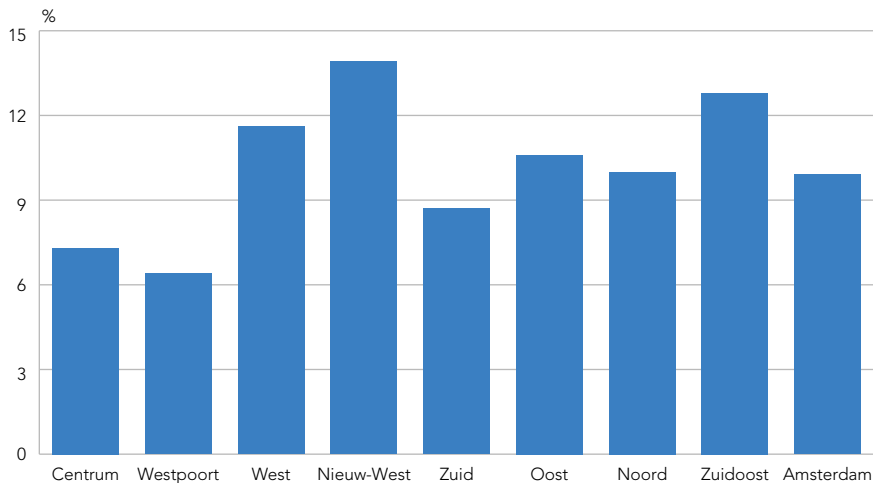
bron: O+S

4.1.8 Startende ondernemers naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	1299	1223	1448	1501	1479
B Westpoort	109	93	99	112	145
E West	1611	1422	1656	1742	1823
F Nieuw-West	1070	899	1043	1230	1246
K Zuid	1451	1394	1578	1706	1704
M Oost	1058	1087	1185	1331	1418
N Noord	643	496	585	648	664
T Zuidoost	589	480	564	666	673
Amsterdam	7830	7094	8158	8936	9152

bron: O+S

4.1f In 2012 gestarte ondernemers als % van het aantal ondernemers per stadsdeel, 1 januari 2013

bron: O+S

4.1A Indeling secties samengesteld uit SBI 2008 code van het Centraal Bureau voor de Statistiek

sectie	bedrijfs- klasse	omschrijving secties/bedrijfsklassen
A		landbouw, bosbouw en visserij
	01	landbouw, jacht en dienstverlening voor de landbouw en jacht
	02	bosbouw, exploitatie van bossen en dienstverlening voor de bosbouw
	03	visserij en kweken van vis en schaaldieren
B		winning van delfstoffen
	06	winning van aardolie en aardgas
	08	winning van delfstoffen (geen olie en gas)
	09	dienstverlening voor de winning van delfstoffen
C		industrie
	10	vervaardiging van voedingsmiddelen
	11	vervaardiging van dranken
	12	vervaardiging van tabaksproducten
	13	vervaardiging van textiel
	14	vervaardiging van kleding
	15	vervaardiging van leer, lederwaren en schoenen
	16	primaire houtbewerking en vervaardiging van art. van hout, kurk, riet en vlechtwerk (geen meubels)
	17	vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren
	18	drukkerijen, reproductie van opgenomen media
	19	vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking
	20	vervaardiging van chemische producten
	21	vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten
	22	vervaardiging van producten van rubber en kunststof
	23	vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten
	24	vervaardiging van metalen in primaire vorm
	25	vervaardiging van producten van metaal (geen machines en apparaten)
	26	vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur
	27	vervaardiging van elektrische apparatuur
	28	vervaardiging van overige machines en apparaten
	29	vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers
	30	vervaardiging van overige transportmiddelen
	31	vervaardiging van meubels
	32	vervaardiging van overige goederen
	33	reparatie en installatie van machines en apparaten
D		productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht
	35	productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht
E		winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering
	36	winning en distributie van water
	37	afvalwaterinzameling en -behandeling
	38	afvalinzameling en -behandeling; voorbereiding tot recycling
	39	sanering en overig afvalbeheer
F		bouwnijverheid
	41	algemene burgerlijke en utiliteitsbouw en projectontwikkeling
	42	grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)
	43	gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw
G		groot- en detailhandel; reparatie van auto's
	45	handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangers
	46	groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's en motorfietsen)
	47	detailhandel (niet in auto's)

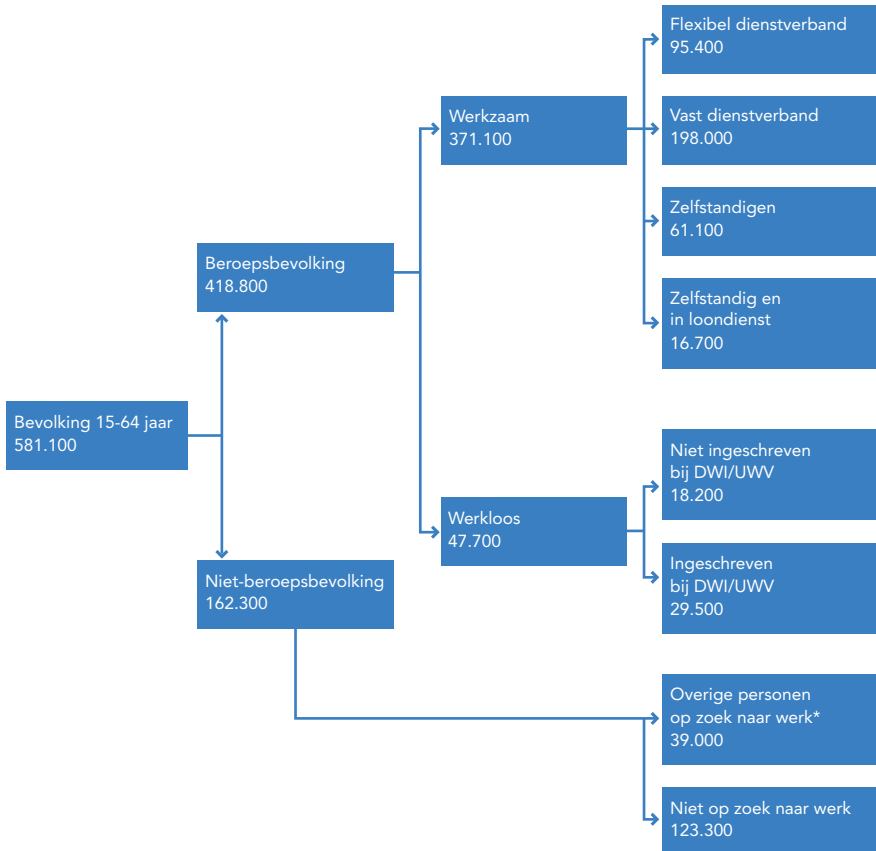
4.1A Indeling secties samengesteld uit SBI 2008 code van het Centraal Bureau voor de Statistiek (vervolg)

sectie	bedrijfs- klasse	omschrijving secties/bedrijfsklassen
H		vervoer en opslag
	49	vervoer over land
	50	vervoer over water
	51	luchtvaart
	52	opslag en dienstverlening voor vervoer
	53	post en koeriers
I		logies-, maaltijd- en drankverstrekking
	55	logiesverstrekking
	56	eet- en drinkgelegenheden
J		informatie en communicatie
	58	uitgeverijen
	59	productie en distributie van films en televisieprogramma's; maken en uitgeven van geluidsopnamen
	60	verzorgen en uitzenden van radio- en televisieprogramma's
	61	telecommunicatie
	62	dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie
	63	dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie
K		financiële instellingen
	64	financiële instellingen (geen verzekeringen en pensioenfondsen)
	65	verzekeringen en pensioenfondsen (geen verplichte sociale verzekeringen)
	66	overige financiële dienstverlening
L		verhuur van en handel in onroerend goed
	68	verhuur van en handel in onroerend goed
M		advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening
	69	rechtskundige dienstverlening, accountancy, belastingadvisering en administratie
	70	holdings (geen financiële), concerndiensten binnen eigen concern en managementadvisering
	71	architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies; keuring en controle
	72	speur- en ontwikkelingswerk
	73	reclame en marktonderzoek
	74	industriële ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling en overige consultancy
	75	vetinaire dienstverlening
N		verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening
	77	verhuur en lease van auto's, consumentenartikelen, machines en overige roerende goederen
	78	arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer
	79	reisbemiddeling, reisorganisatie, toeristische informatie en reserveringsbureaus
	80	beveiliging en opsporing
	81	facility management, reiniging en landschapsverzorging
	82	overige zakelijke dienstverlening
O		openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen
	84	openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen
P		onderwijs
	85	onderwijs
Q		gezondheids- en welzijnzorg
	86	gezondheidszorg
	87	verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting
	88	maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting

4.1A Indeling secties samengesteld uit SBI 2008 code van het Centraal Bureau voor de Statistiek (slot)

sectie	bedrijfs- klasse	omschrijving secties/bedrijfsklassen
R		cultuur, sport en recreatie
	90	kunst
	91	culturele uitleencentra, openbare archieven, musea, dieren- en plantentuinen en natuurbehoud
	92	loterijen en kansspelen
	93	sport en recreatie
S		overige dienstverlening
	94	levensbeschouwelijke en politieke organisaties, belangen- en ideële organisaties, hobbyclubs
	95	reparatie van computers en consumentenartikelen
	96	wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche
T		huishoudens als werkgever, niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik
	97	huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel
	98	niet-gespecificeerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik
U		extraterritoriale organisaties en lichamen
	99	extraterritoriale organisaties en lichamen

4.2a Schema arbeidsmarkt Amsterdam, 2013

* Deze personen willen wel werken maar voldoen niet aan de definitie van werkloze beroepsbevolking en zijn niet bij het CWI ingeschreven.

Voornaamste reden waarom mensen niet op zoek zijn naar werk van 12 of meer uur per week (123.300)

onderwijsvolgend/studerend (fulltime)	45.000
onderwijsvolgend/studerend (parttime)	4.600
eigen huishouding/mantelzorg	12.600
invalide/arbeidsongeschikt/ziek	42.900
(naderend) pensioen	7.200
overig	11.000
totaal	123.300

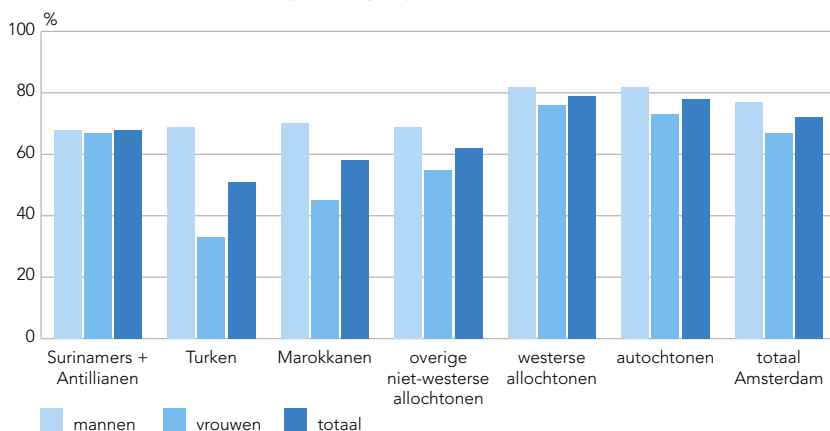
bron: O+S/REB

4.2.1 De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar herkomstgroepering en geslacht, 2013 (x 1.000)

herkomstgroepering	beroepsbevolking		niet-beroepsbevolking	totale bevolking 15-64 jaar	bruto participatie %	netto participatie %	werkloze beroepsbevolking %
	werkzaam	werkloos					
mannen							
Surinamers + Antillianen	15,5	4,0	9,1	28,5	68	54	20
Turken	9,0	1,9	5,0	15,9	69	57	18
Marokkanen	12,4	4,4	7,3	24,1	70	51	26
overige niet-westerse allochtonen	17,8	4,9	10,3	33,0	69	54	22
westerse allochtonen	35,6	2,7	8,2	46,6	82	76	7
autochtonen	107,3	7,8	25,0	140,1	82	77	7
totaal	197,6	25,8	64,9	288,3	77	69	12
vrouwen							
Surinamers + Antillianen	16,5	5,3	10,7	32,5	67	51	24
Turken	3,5	1,3	9,9	14,7	33	24	27
Marokkanen	6,9	3,9	13,0	23,8	45	29	36
overige niet-westerse allochtonen	13,0	3,9	14,0	30,9	55	42	23
westerse allochtonen	36,5	2,0	12,1	50,6	76	72	5
autochtonen	97,2	5,5	37,6	140,3	73	69	5
totaal	173,5	21,9	97,4	292,8	67	59	11
totaal							
Surinamers + Antillianen	32,0	9,3	19,8	61,0	68	52	22
Turken	12,5	3,3	14,9	30,6	51	41	21
Marokkanen	19,3	8,4	20,3	47,9	58	40	30
overige niet-westerse allochtonen	30,8	8,7	24,3	63,8	62	48	22
westerse allochtonen	72,1	4,8	20,3	97,2	79	74	6
autochtonen	204,5	13,3	62,6	280,5	78	73	6
totaal	371,1	47,7	162,3	581,1	72	64	11

bron: O+S/REB

4.2b Bruto participatie naar herkomstgroepering en geslacht, 2013 (procenten)

bron: O+S/REB

4.2.2 De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2013 (x 1.000)

leeftijdsgroep	beroepsbevolking		niet- beroeps- bevolking	totale bevolking 15-64 jaar	bruto participatie %	netto participatie %	werkloze beroeps- bev. %
	werkzaam	werkloos					
mannen							
15-24 jaar	17,0	6,5	24,6	48,1	49	35	28
25-34 jaar	58,6	5,4	9,9	73,9	87	79	8
35-44 jaar	53,5	6,7	5,0	65,1	92	82	11
45-54 jaar	43,9	4,1	10,2	58,2	82	75	9
55-64 jaar	24,7	3,1	15,2	43,0	65	57	11
totaal	197,6	25,8	64,9	288,3	77	69	12
vrouwen							
15-24 jaar	18,1	6,3	31,0	55,4	44	33	26
25-34 jaar	58,2	6,2	16,3	80,6	80	72	10
35-44 jaar	42,1	4,4	14,7	61,2	76	69	9
45-54 jaar	34,8	3,3	15,5	53,6	71	65	9
55-64 jaar	20,4	1,7	19,9	42,0	53	49	8
totaal	173,5	21,9	97,4	292,8	67	59	11
totaal							
15-24 jaar	35,1	12,8	55,6	103,5	46	34	27
25-34 jaar	116,8	11,6	26,1	154,5	83	76	9
35-44 jaar	95,5	11,1	19,7	126,3	84	76	10
45-54 jaar	78,7	7,5	25,7	111,8	77	70	9
55-64 jaar	45,1	4,7	35,1	85,0	59	53	9
totaal	371,1	47,7	162,3	581,1	72	64	11

bron: O+S/REB

4.2.3 De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar opleidingsniveau en geslacht, 2013 (x 1.000)

opleidingsniveau	beroepsbevolking		niet- beroeps- bevolking	totale bevolking 15-64 jaar	bruto participatie %	netto participatie %	werkloze beroeps- bev. %
	werkzaam	werkloos					
mannen							
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	62,3	14,3	41,2	117,8	65	53	19
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	60,2	6,4	17,5	84,1	79	72	10
hoog (HBO/WO)	75,2	5,1	6,1	86,4	93	87	6
totaal	197,6	25,8	64,9	288,3	77	69	12
vrouwen							
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	39,4	10,0	60,3	109,8	45	36	20
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	52,6	7,9	26,4	87,0	70	60	13
hoog (HBO/WO)	81,5	3,9	10,7	96,1	89	85	5
totaal	173,5	21,9	97,4	292,8	67	59	11
totaal							
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	101,7	24,3	101,6	227,6	55	45	19
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	112,7	14,4	43,9	171,0	74	66	11
hoog (HBO/WO)	156,7	9,0	16,8	182,4	91	86	5
totaal	371,1	47,7	162,3	581,1	72	64	11

bron: O+S/REB

4.2.4 De Amsterdamse beroepsbevolking van 15-64 jaar naar stadsdelen, 2013 (x 1.000)

stadsdeel	beroepsbevolking		niet-beroepsbevolking	totale bevolking 15-64 jaar	bruto participatie %	netto participatie %	werkloze beroepsbev. %
	werkzaam	werkloos					
A Centrum	47,4	4,3	15,4	67,1	77	71	8
E West	71,7	8,5	28,4	108,6	74	66	11
F Nieuw-West	53,3	7,9	35,8	97	63	55	13
K Zuid	71,5	6,5	22,0	100	78	71	8
M Oost	60,1	6,8	23,2	90	74	67	10
N Noord	34,4	5,7	18,1	58	69	59	14
T Zuidoost	32,7	7,9	19,4	60	68	54	20
Amsterdam	371,1	47,7	162,3	581,1	72	64	11

bron: O+S/REB

4.2.5 De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar herkomstgroepering en geslacht, 2003-2013

herkomstgroepering	2003	2005	2007	2009	2011	2013
mannen						
Surinamers + Antillianen	76	70	72	68	76	68
Turken	65	69	70	68	72	69
Marokkanen	69	62	63	68	69	70
overige niet-westerse allochtonen	76	73	72	70	81	69
westerse allochtonen	84	81	86	83	82	82
autochtonen	84	82	82	84	81	82
totaal	80	77	78	79	79	77
vrouwen						
Surinamers + Antillianen	69	65	63	67	71	67
Turken	37	40	35	42	41	33
Marokkanen	35	31	38	37	42	45
overige niet-westerse allochtonen	60	62	54	61	58	55
westerse allochtonen	74	74	71	77	77	76
autochtonen	72	72	74	73	75	73
totaal	66	66	66	68	69	67
totaal						
Surinamers + Antillianen	72	69	67	67	73	68
Turken	52	55	53	56	57	51
Marokkanen	53	47	51	53	56	58
overige niet-westerse allochtonen	69	68	63	66	70	62
westerse allochtonen	79	78	79	80	80	79
autochtonen	78	77	78	79	78	78
totaal	73	72	72	73	74	72

bron: O+S/REB

4.2.6 De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2003-2013

leeftijdsgroep	2003	2005	2007	2009	2011	2013
mannen						
15-24 jaar	60	51	50	59	54	49
25-34 jaar	91	90	92	87	90	87
35-44 jaar	89	88	89	90	92	92
45-54 jaar	81	82	83	82	84	82
55-64 jaar	57	56	61	63	61	65
totaal	80	77	78	79	79	77
vrouwen						
15-24 jaar	51	44	49	46	50	44
25-34 jaar	79	81	79	81	81	80
35-44 jaar	76	77	76	79	79	76
45-54 jaar	69	71	70	76	72	71
55-64 jaar	35	37	41	42	52	53
totaal	66	66	66	68	69	67
totaal						
15-24 jaar	55	47	49	52	52	46
25-34 jaar	85	85	85	84	85	83
35-44 jaar	83	83	83	85	86	84
45-54 jaar	75	77	76	79	78	77
55-64 jaar	46	46	51	52	56	59
totaal	73	72	72	73	74	72

bron: O+S/REB

4.2.7 De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar opleidingsniveau en geslacht, 2003-2013

opleidingsniveau	2003	2005	2007	2009	2011	2013
mannen						
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	69	66	66	66	67	65
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	83	79	81	82	81	79
hoog (HBO/WO)	92	91	91	93	92	93
totaal	80	77	78	79	79	77
vrouwen						
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	46	44	44	47	52	45
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	74	74	72	73	70	70
hoog (HBO/WO)	86	87	87	88	89	89
totaal	66	66	66	68	69	67
totaal						
laag (basisonderwijs, VMBO, MBO-1)	58	55	56	57	59	55
midden (MBO 2-4, HAVO, VWO)	78	77	76	77	76	74
hoog (HBO/WO)	89	89	89	90	90	91
totaal	73	72	72	73	74	72

bron: O+S/REB

4.2.8 De Amsterdamse beroepsbevolking in procenten van de bevolking (brutoparticipatie) naar leeftijdsgroepen en opleidingsniveau, 2003-2013

leeftijdsgroep	2003	2005	2007	2009	2011	2013
laag						
15-24 jaar	48	41	42	48	50	38
25-34 jaar	70	70	72	64	69	66
35-44 jaar	72	66	68	70	72	70
45-54 jaar	62	64	61	65	65	61
55-64 jaar	36	33	38	39	43	46
totaal	58	55	56	57	59	55
midden						
15-24 jaar	60	51	52	54	52	52
25-34 jaar	88	88	86	87	87	81
35-44 jaar	86	89	86	91	90	88
45-54 jaar	83	84	88	84	83	83
55-64 jaar	53	58	66	65	62	70
totaal	78	76	76	77	76	74
hoog						
15-24 jaar	76	61	71	63	62	62
25-34 jaar	92	93	92	94	94	95
35-44 jaar	93	93	93	94	96	95
45-54 jaar	89	92	92	94	94	94
55-64 jaar	71	72	73	77	77	79
totaal	89	89	89	90	90	91
totaal						
15-24 jaar	55	47	49	52	52	46
25-34 jaar	85	85	85	84	85	83
35-44 jaar	83	83	83	85	86	84
45-54 jaar	75	77	76	79	78	77
55-64 jaar	46	46	51	52	56	59
totaal	73	72	72	73	74	72

bron: O+S/REB

4.2.9 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking in procenten van de bevolking (nettoparticipatie) naar stadsdelen, 2003-2013

stadsdeel	2003	2005	2007	2009	2011	2013
A Centrum	73	72	70	78	71	71
E West	66	63	68	69	70	66
F Nieuw-West	62	60	61	61	65	55
K Zuid	73	73	74	74	72	72
M Oost	67	65	64	71	65	67
N Noord	62	57	63	63	61	59
T Zuidoost	67	56	63	66	68	54
Amsterdam	67	64	66	69	68	64

bron: O+S/REB

4.2.10 Afleiding van werkloosheidscijfers Amsterdam, 2003-2013 (x 1.000)

afleiding werkloze beroepsbevolking	2003	2005	2007	2009	2011	2013
werkt niet	144,1	163,2	150,7	138,5	151,9	176,7
werkt minder dan 12 uur	29,6	29,5	31,5	34,0	32,2	33,3
totaal	173,7	192,7	182,2	172,5	184,1	210,0
waarvan: wil betaald werk voor 12 of meer uur per week	69,4	84,3	78,6	57,3	80,6	86,7
waarvan: beschikbaar voor minimaal 12 uur per week	48,3	67,6	58,4	44,4	61,4	74,6
waarvan: de laatste maand actief gezocht = werkloze beroepsbevolking	31,3	40,2	30,8	23,8	34,6	47,7

bron: O+S/REB

4.2.11 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, aantal uren werk per week en leeftijdsgroepen, 2013 (procenten)

uren werk per week	leeftijdsgroep in jaren					totaal
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
mannen						
12-24 uur	43	10	8	5	7	11
25-32 uur	21	12	10	14	16	13
33-40 uur	29	51	47	58	54	50
41 uur of meer	7	28	34	23	23	26
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	17,0	58,6	53,5	43,9	24,7	197,6
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	8,8	3,4	0,9	0,6	0,6	14,3
vrouwen						
12-24 uur	57	20	22	26	23	26
25-32 uur	15	20	32	35	40	28
33-40 uur	24	41	35	31	31	35
41 uur of meer	4	18	11	8	6	12
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	18,1	58,2	42,1	34,8	20,4	173,5
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	12,6	2,7	1,6	1,2	0,9	18,9
totaal						
12-24 uur	50	15	14	15	14	18
25-32 uur	18	16	20	23	27	20
33-40 uur	27	46	42	46	44	43
41 uur of meer	5	23	24	16	16	19
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	35,1	116,8	95,5	78,7	45,1	371,1
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	21,4	6,1	2,4	1,7	1,5	33,3

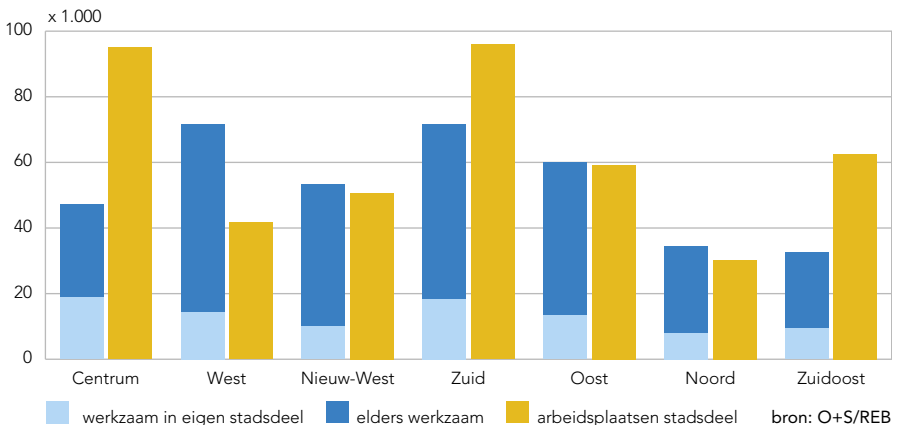
bron: O+S/REB

4.2.12 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, aantal uren werk per week en opleidingsniveau, 2013 (procenten)

uren werk per week	opleidingsniveau			totaal
	laag	midden	hoog	
mannen				
12-24 uur	15	16	3	11
25-32 uur	11	17	12	13
33-40 uur	58	44	48	50
41 uur of meer	17	23	37	26
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	62,3	60,2	75,2	197,6
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	6,2	6,6	1,5	14,3
vrouwen				
12-24 uur	39	36	13	26
25-32 uur	33	25	27	28
33-40 uur	27	32	40	35
41 uur of meer	1	7	20	12
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	39,4	52,6	81,5	173,5
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	7,6	8,7	2,7	18,9
totaal				
12-24 uur	24	25	8	18
25-32 uur	20	21	20	20
33-40 uur	46	38	44	43
41 uur of meer	11	15	28	19
totaal werkzame beroepsbevolking (abs. x 1.000 = 100%)	101,7	112,7	156,7	371,1
kleine banen (1-11 uur) abs. x 1.000	13,8	15,3	4,2	33,3

bron: O+S/REB

4.2c De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking werkzaam in eigen stadsdeel en elders en het aantal arbeidsplaatsen per stadsdeel, 2013

4.2.13 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, leeftijdsgroepen, opleidingsniveau, herkomstgroepering en arbeidsspositie, 2013 (procenten)

	vast dienstverband	flexibel dienstverband	zelfstandig	zelfstandigen dienstverband	totaal werkzame beroepsbev. (abs. x 1.000 = 100%)
geslacht					
mannen	51	24	20	5	197,6
vrouwen	56	28	12	4	173,5
leeftijdsgroep					
15-24 jaar	23	65	8	4	35,1
25-34 jaar	46	36	13	6	116,8
35-44 jaar	59	17	20	4	95,5
45-54 jaar	63	15	19	4	78,7
55-64 jaar	69	7	22	3	45,1
opleidingsniveau					
BAO/V(M)BO/MAVO	56	27	14	3	101,7
MBO/HAVO/VWO	46	33	16	5	112,7
HBO/WO	57	20	18	6	156,7
herkomstgroepering					
Surinamers + Antillianen	62	30	6	3	32,0
Turken	50	24	26	1	12,5
Marokkanen	56	40	2	3	19,3
overige niet-westerse allochtonen	45	31	21	4	30,8
westerse allochtonen	48	31	18	3	72,1
autochtonen	55	21	18	6	204,5
totaal	53	26	17	5	371,1

bron: O+S/REB

4.2.14 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar geslacht, leeftijdsgroepen, opleidingsniveau, herkomstgroepering en werkgebied, 2013 (procenten)

	werkgebied				totaal werkzame beroeps- bev. (abs. x 1.000 =100%)
	Amster- dam	regio Amster- dam	overig Nederland	wisselend	
geslacht					
mannen	68	13	12	8	197,6
vrouwen	76	9	12	4	173,5
leeftijdsgroep					
15-24 jaar	79	9	8	4	35,1
25-34 jaar	68	11	14	6	116,8
35-44 jaar	69	13	11	8	95,5
45-54 jaar	75	10	11	4	78,7
55-64 jaar	77	9	10	5	45,1
opleidingsniveau					
BAO/V(M)BO/MAVO	75	13	6	6	101,7
MBO/HAVO/VWO	74	12	8	6	112,7
HBO/WO	68	9	18	6	156,7
herkomstgroepering					
Surinamers + Antillianen	76	13	7	4	32,0
Turken	69	16	5	10	12,5
Marokkanen	78	11	8	3	19,3
overige niet-westerse allochtonen	74	15	8	3	30,8
westerse allochtonen	72	9	13	5	72,1
autochtonen	70	10	13	7	204,5
totaal	72	11	12	6	371,1

bron: O+S/REB

4.2.15 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar woon- en werkgebied, 2013 (procenten)

woongebied	werkgebied						totaal werkzame beroeps- bev. (abs. x 1.000 =100%)
	eigen stadsdeel	stadsdeel Centrum	overig Amster- dam	regio Amster- dam	overig Nederland	wisselend	
A Centrum	40		34	8	12	6	47,4
E West	20	18	36	9	11	6	71,7
F Nieuw-West	19	13	37	16	9	6	53,3
K Zuid	26	17	27	9	14	6	71,5
M Oost	22	17	33	10	12	7	60,1
N Noord	23	12	36	14	11	3	34,4
T Zuidoost	28	10	32	16	10	4	32,7
Amsterdam	25	13	34	11	12	6	371,1

bron: O+S/REB

4.2.16 De Amsterdamse werkzame beroepsbevolking naar vervoermiddel naar het werk en werkgebied, 2013 (procenten)

vervoermiddel naar het werk	werkgebied						totaal- werkzame beroeps- bev.
	eigen stadsdeel	stadsdeel Centrum ¹⁾	overig Amster- dam	regio Amster- dam	overig Nederland	wisselend	
auto, motor	16	8	24	53	48	65	28
trein	1	1	1	17	45	13	9
bus of tram	9	16	14	11	3	8	11
metro of sneltram	3	5	12	3	0	1	6
fiets	45	59	41	12	2	8	35
bromfiets, scooter	4	7	4	3	1	1	4
lopend	14	2	2	0	0	0	4
anders	8	3	2	1	2	5	4
totaal (x 1.000 = 100%)	92,3	49,6	124,3	40,5	43,2	21,3	371,1

¹⁾ Komend vanuit een ander stadsdeel.

bron: O+S/REB

4.3.1 Uitkeringen naar soort regeling, 1 januari 2009-2013

regeling	2009	2010	2011	2012	2013
WWB thuiswonend < 65 jaar, levensonderhoud	30600	32032	32916	32988	35742
WWB thuiswonend 65 jaar en ouder ¹⁾	5063	3			
WWB verpleegden en verzorgden	847	916	927	986	988
WWB Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)			160	195	196
IOAW + IOAZ	384	459	535	539	650
WWIK Wet werk en inkomen kunstenaars ²⁾	524	622	770	879	
WIJ Wet investeren in jongeren ³⁾			1470	2809	
overige regelingen	104	138	-	-	-
totaal uitkeringen DWI	37522	34170	36778	38396	37576
WIA	3242	4448	5725	7164	8507
WAO	32048	27452	25712	23201	21138
WAZ	1249	1005	905	783	687
Wajong	6490	6466	7298	7805	8245
WW (Werkloosheidswet)	9445	15456	14246	13508	17529
totaal uitkeringen UWW	52474	54827	53886	52461	56106
totaal-generaal	89996	88997	90664	90857	93682

¹⁾ Per 1 juli 2009 zijn de WWB thuiswonenden van 65 jaar e.o. overgegaan naar de Sociale Verzekeringsbank. bron: DWI/UWW

²⁾ Per 1 juli 2012 is de WWIK afgeschaft.

³⁾ De WIJ was een tijdelijke regeling voor jongeren, in 2012 zijn jongeren overgezet naar de WWB of uitgeschreven.

4.3.2 Uitkeringsafhankelijkheid ¹⁾ naar soort regeling, 1 januari 2009-2013

regeling	2009	2010	2011	2012	2013
WWB thuiswonend < 65 jaar, levensonderhoud	5,5	5,7	5,8	5,7	6,2
WIA/WAO/WAZ/Wajong	7,8	7,0	6,9	6,8	6,6
WW (Werkloosheidswet)	1,7	2,8	2,5	2,3	3,0

¹⁾ Uitkeringen als % van de bevolking van 15-64 jaar.

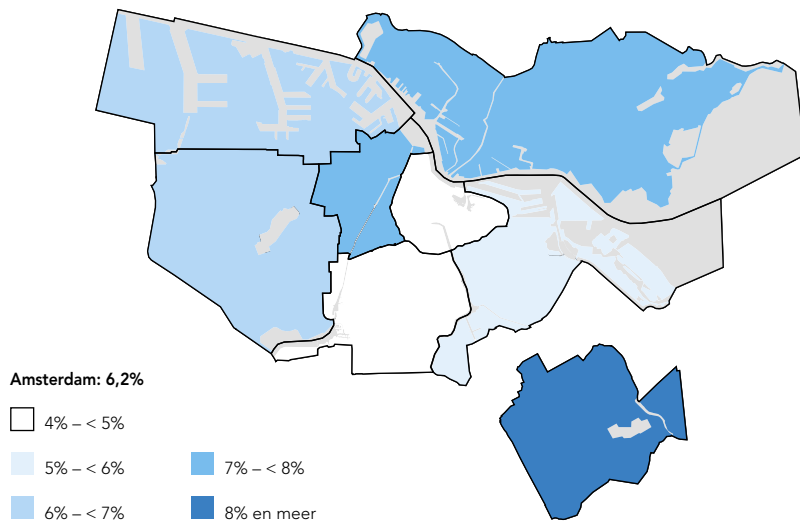
bron: DWI/UWW

4.3.3 Periodieke uitkeringen naar regeling, geslacht en leeftijdsgroep van de cliënten, 1 januari 2013

regeling	leeftijdsgroep in jaren						totaal
	t/m 24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
WWB levensonderhoud							
mannen	634	2941	3958	5631	4521	10	17695
vrouwen	642	3378	4443	5260	4320	4	18047
totaal	1276	6319	8401	10891	8841	14	35742
IOAW + IOAZ							
mannen	-	-	-	22	384	1	407
vrouwen	-	-	-	16	227	-	243
totaal	-	-	-	38	611	1	650
overige regelingen							
mannen	8	107	186	280	258	1	840
vrouwen	7	32	84	99	120	2	344
totaal	15	139	270	379	378	3	1184

bron: DWI

4.3a WWB-uitkeringen (levensonderhoud) per stadsdeel (per 100 inwoners van 15-64 jaar), 1 januari 2013

bron: DWI

4.3.4 Periodieke uitkeringen naar regeling, geslacht en herkomstgroepering van de cliënten, 1 januari 2013

regeling	herkomstgroepering				totaal
	niet-westerse alloch-tonen	westerse alloch-tonen	autoch-tonen	onbekend	
WWB levensonderhoud					
mannen	11246	1626	4670	153	17695
vrouwen	11895	1762	4320	70	18047
totaal	23141	3388	8990	223	35742
IOAW + IOAZ					
mannen	146	53	207	1	407
vrouwen	53	61	128	1	243
totaal	199	114	335	2	650
overige regelingen					
mannen	436	93	301	10	840
vrouwen	143	67	134	-	344
totaal	579	160	435	10	1184

bron: DWI

4.3.5 Periodieke uitkeringen naar regeling en uitkeringsduur, 1 januari 2013

regeling	uitkeringsduur in jaren (%)				totaal	
	tot 1	1-2	2-3	3+	%	abs.
WWB levensonderhoud	22,7	11,1	9,1	57,1	100	35742
WWB verpleegden en verzorgden	21,3	15,3	12,0	51,4	100	988
WWB Besluit bijstandverlening zelfstandigen	82,7	7,1	3,1	7,1	100	196
IOAW + IOAZ	35,5	17,5	14,6	32,3	100	650
totaal uitkeringen DWI	23,2	11,3	9,3	56,2	100	37576

bron: DWI

4.3.6 WWB levensonderhoud naar stadsdelen, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	2474	2538	2536	2399	2680
B Westpoort	15	22	25	29	28
E West	6390	6613	6625	6624	7894
F Nieuw-West	4809	5049	5158	5321	5843
K Zuid	4293	4594	4679	4653	4067
M Oost	4585	4750	4792	4735	5051
N Noord	3433	3611	3781	3864	4383
T Zuidoost	4596	4850	5229	5333	5751
X onbekend	5	5	91	30	45
Amsterdam	30600	32032	32916	32988	35742

bron: DWI

4.3.7 Uitkeringen naar stadsdelen en soort regeling, 1 januari 2013

stadsdeel	WWB			IOAW + IOAZ	totaal-generaal	uitkeringen in % bevolking van 15+ jaar
	levens-onderhoud	verzorging/verpleging	BBZ ¹⁾			
A Centrum	2680	63	45	92	2880	3,7
B Westpoort	28	34	-	-	62	12,9
E West	7894	112	39	121	8166	6,8
F Nieuw-West	5843	261	19	81	6204	5,4
K Zuid	4067	99	38	131	4335	3,6
M Oost	5051	194	30	85	5360	5,3
N Noord	4383	86	17	78	4564	6,3
T Zuidoost	5751	135	8	62	5956	8,7
X onbekend	45	4	-	-	49	
Amsterdam	35742	988	196	650	37576	5,6

¹⁾ Besluit bijstandverlening zelfstandigen.

bron: DWI

4.3.8 Uitkeringen naar herkomstgroepering en soort regeling, 1 januari 2013

herkomstgroepering	WWB			IOAW + IOAZ	totaal-generaal	uitkeringen in % bevolking van 15+ jaar
	levens-onderhoud	verzorging/verpleging	BBZ 1)			
Surinamers	6204	263	9	67	6543	11,4
Antillianen	1239	60	6	19	1324	13,1
Turken	2628	19	5	10	2662	8,2
Marokkanen	5284	72	8	32	5396	10,4
overige niet-westerse allochtonen	7786	127	10	71	7994	12,0
westerse allochtonen	3388	120	40	114	3662	3,3
autochtonen	8990	318	117	335	9760	2,8
onbekend	223	9	1	2	235	
totaal	35742	988	196	650	37576	5,6

1) Besluit bijstandverlening zelfstandigen.

bron: DWI

4.3.9 Uitgaven aan verstrekte uitkeringen, 2008-2012 (x 1.000 euro)

	2008	2009	2010	2011	2012
WWB tot 65 jaar	448830	470475	498702	500329	540409
Wet WIJ			9137	34960	973
WWB 65 jaar en ouder	25989	27639	199	223	231
personen in inrichting	3299	3845	3863	4448	4557
IOAW	3571	4697	5757	6448	7313
IOAZ	1185	1215	1265	1342	1433
BBZ	6742	7317	8694	7390	8682
bijzondere bijstand	26114	24317	26102	25728	23790
kinderopvang aan bijstandsgerechtigden	3426	3586	2937	4579	3643
Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)	3	3	-	-	-
Wet werk en inkomen kunstenaars (Wwik)	5179	6220	7924	8872	3881
armoedebeleid (incl. schuldhulpverlening)	26728	28449	27605	31628	27896
VTV (t.b.v. asielzoekers)	3	1	-	-	-
totaal	551069	577764	592186	625947	622808

bron: DWI

4.3.10 Onderzoeken en resultaten afdeling Handhaving Dienst Werk en Inkomen, 2008-2012

	onderzoeken				
	2008	2009	2010	2011	2012
samenloopsignalen	6264	5778	7709	7625	8131
controleonderzoeken	9754	14608	11714	8175	7182
terugvorderingszaken	9516	7026	6746	9789	10019
verhaalszaken	1559	1379	590	740	698
declaraties	622	495	431	404	434
opsporingsonderzoeken	1211	882	568	577	560

	ontvangsten (x 1.000 euro)				
	2008	2009	2010	2011	2012
declaraties	5650	4497	1910	1962	1783
terugvordering	13945	13985	15447	15025	15257
verhaal	1548	1658	1570	1610	1590
BBZ/OAZ/Wwik	5322	5402	3748	3999	3717
totaal	26465	25542	22675	22596	22347

bron: DWI

4.3.11 Uitkeringen WAO, 1 januari 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
totaal uitkeringen WAO	32048	27452	25712	23201	21138
leeftijdsgroep (in % van de bevolking per leeftijdsgroep)					
15-24 jaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34 jaar	0,6	0,4	0,3	0,2	0,2
35-44 jaar	3,2	2,7	2,4	2,0	1,7
45-54 jaar	9,6	8,0	7,3	6,5	5,9
55-64 jaar	21,3	18,1	16,9	15,5	14,3
geslacht (in % van de bevolking van 15-64 jaar per geslacht)					
mannen	5,7	4,6	4,2	3,7	3,4
vrouwen	5,9	5,2	4,8	4,3	3,9
mate arbeidsongeschiktheid					
absoluut: geheel	22839	19535	18442	16739	15345
deels	9209	7917	7270	6462	5793
procenten: geheel	71,3	71,2	71,7	72,1	72,6
deels	28,7	28,8	28,3	27,9	27,4

bron: UWW

4.3.12 Uitkeringen WIA, WAO, WAZ en Wajong, 1 januari 2013

	WIA	WAO	WAZ	Wajong	totaal AO- uitkeringen
leeftijdsgroep					
15-24 jaar	23	–	–	2303	2326
25-34 jaar	1086	235	1	2626	3948
35-44 jaar	2045	2160	28	1301	5534
45-54 jaar	2700	6636	172	1125	10633
55-64 jaar	2653	12107	486	890	16136
totaal 2013	8507	21138	687	8245	38577
w.v. mannen	3846	9706	413	4574	18539
vrouwen	4661	11432	274	3671	20038
totaal 2012	7164	23201	783	7805	38953
mate arbeidsongeschiktheid					
geheel	4528	15345	486	7533	27892
deels	2597	5793	201	712	9303

bron: UWV

4.3.13 Uitkeringen WW, 1 januari 2009-2013 (procenten) ¹⁾

	2009	2010	2011	2012	2013
geslacht					
mannen %	50,7	54,6	54,0	53,6	52,9
vrouwen %	49,3	45,4	46,0	46,4	47,1
totaal %	100	100	100	100	100
abs.	9445	15456	14246	13508	17529
in % bevolking 15-64 jaar	1,7	2,8	2,5	2,3	3,0
leeftijdsgroep					
15-24 jaar	1,8	2,5	1,7	2,2	2,9
25-34 jaar	16,3	24,5	19,4	21,4	21,8
35-44 jaar	28,7	32,2	31,0	30,1	28,9
45-54 jaar	29,3	25,7	30,8	30,7	29,6
55-64 jaar	23,9	15,2	17,1	15,6	16,8
duur van de beëindigde uitkeringen					
minder dan 6 maanden	58,6	68,1	43,9	57,9	58,5
6 maanden tot 1 jaar	15,7	15,5	19,9	21,6	22,1
langer dan 1 jaar (+ onbekend)	25,6	16,4	17,0	20,5	19,4

¹⁾ Lopende uitkeringen op 1 januari.

bron: UWV

4.3.14 Mutaties uitkeringen WW, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
totaal nieuwe uitkeringen	14014	25201	10825	21027	25901
totaal beëindigde uitkeringen	14872	19264	11516	20690	22654
w.v. vanwege werkhervatting (%)	47,2	41,3	44,2	43,9	41,0
maximum duur (%)	30,9	41,6	36,5	37,9	41,6
overig (%)	21,8	17,1	19,3	18,2	17,5
saldo nieuw/beëindigd	-858	+5937	-691	+337	+3247

bron: UWV

4.3.15 Uitkeringen WIA naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren					totaal	waarvan	
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64		WGA	IVA
A Centrum	1	66	160	205	248	680	567	113
B Westpoort	-	1	-	1	-	2	2	-
E West	4	196	393	480	418	1491	1258	233
F Nieuw-West	7	298	450	524	474	1753	1492	261
K Zuid	3	113	286	337	345	1084	909	175
M Oost	3	157	313	412	386	1271	1078	193
N Noord	3	147	228	355	355	1088	909	179
T Zuidoost	2	108	215	386	427	1138	910	228
Amsterdam 2013	23	1086	2045	2700	2653	8507	7125	1382
2012	24	962	1726	2343	2109	7164	5972	1192

bron: UWV

4.3.16 Uitkeringen WAO naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren					totaal		
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64		2013	2012
A Centrum	-	8	151	590	1199	1948	2165	
B Westpoort	-	-	2	1	7	10	19	
E West	-	33	379	1194	2018	3624	3940	
F Nieuw-West	-	75	463	1281	2167	3986	4312	
K Zuid	-	24	327	929	1850	3130	3484	
M Oost	-	49	324	1027	1800	3200	3537	
N Noord	-	28	333	974	1660	2995	3308	
T Zuidoost	-	18	181	640	1406	2245	2436	
Amsterdam 2013	-	235	2160	6636	12107	21138		
2012	-	322	2552	7276	13051		23201	

bron: UWV

4.3.17 Uitkeringen WAZ naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren					totaal	
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	2013	2012
A Centrum	–	–	7	32	99	138	157
B Westpoort	–	–	–	–	–	–	–
E West	–	–	5	24	62	91	104
F Nieuw-West	–	–	3	31	69	103	114
K Zuid	–	–	3	30	118	151	170
M Oost	–	1	6	25	60	92	110
N Noord	–	–	2	25	51	78	87
T Zuidoost	–	–	2	5	27	34	41
Amsterdam 2013	–	1	28	172	486	687	
2012	–	1	34	214	534		783

bron: UWV

4.3.18 Uitkeringen Wajong naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren					totaal	
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	2013	2012
A Centrum	110	219	112	101	101	643	625
B Westpoort	–	2	2	1	1	6	4
E West	325	440	240	182	146	1333	1270
F Nieuw-West	566	456	224	168	130	1544	1407
K Zuid	202	366	232	160	140	1100	1074
M Oost	382	448	207	191	139	1367	1298
N Noord	368	337	181	224	156	1266	1185
T Zuidoost	350	358	103	98	77	986	942
Amsterdam 2013	2303	2626	1301	1125	890	8245	
2012	2246	2282	1269	1115	893		7805

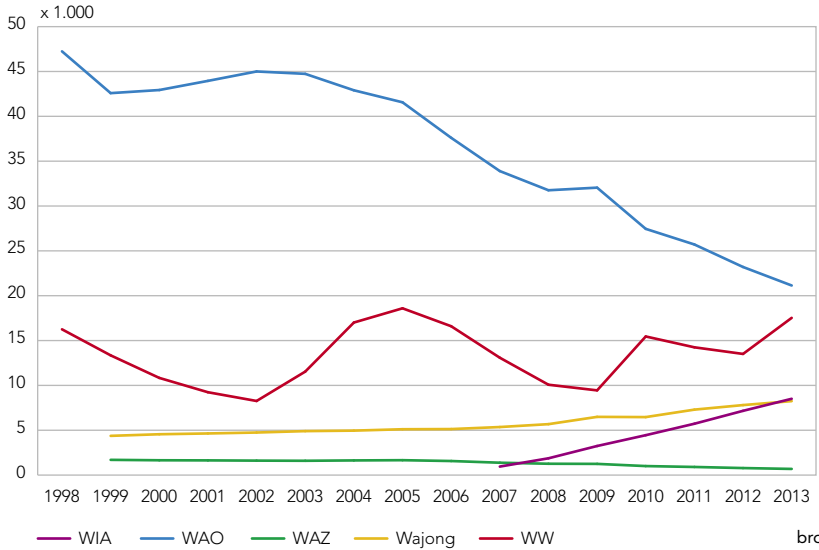
bron: UWV

4.3.19 Uitkeringen WW naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

stadsdeel	leeftijdsgroep in jaren					totaal	
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	2013	2012
A Centrum	30	339	545	604	412	1930	1499
B Westpoort	–	1	1	3	–	5	6
E West	85	844	1103	859	444	3335	2576
F Nieuw-West	140	642	641	741	399	2563	1916
K Zuid	47	578	829	776	512	2742	2267
M Oost	54	541	853	826	413	2687	2077
N Noord	80	396	484	589	321	1870	1325
T Zuidoost	81	482	607	791	436	2397	1842
Amsterdam 2013	517	3823	5063	5189	2937	17529	
2012	295	2884	4071	4153	2105		13508

bron: UWV

4.3b Uitkeringen UWV, 1 januari 1998-2013

4.3.20 Uitkeringen AOW, 2012-2013

	2012				2013	
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal ¹⁾
leeftijdsgroep						
65-69 jaar	29870	30550	31100	31770	31710	32220
70-74 jaar	21090	21240	21510	21570	21640	21750
75-79 jaar	15380	15350	15460	15440	15460	15600
80-84 jaar	11730	11720	11690	11610	11610	11500
85-89 jaar	7660	7570	7600	7560	7500	7380
90-94 jaar	3330	3350	3370	3420	3410	3470
95-99 jaar	750	720	740	740	730	720
100 jaar en ouder	90	90	90	90	100	100
geslacht						
mannen	39270	39740	40330	40770	40800	41190
vrouwen	50610	50840	51220	51460	51310	51550
hoogte uitkering						
volledig	67100	67500	67860	68200	67900	68210
gekort	22780	23080	23700	24020	24210	24530
totaal uitkeringen	89880	90580	91550	92230	92110	92740

¹⁾ Voorlopige cijfers.

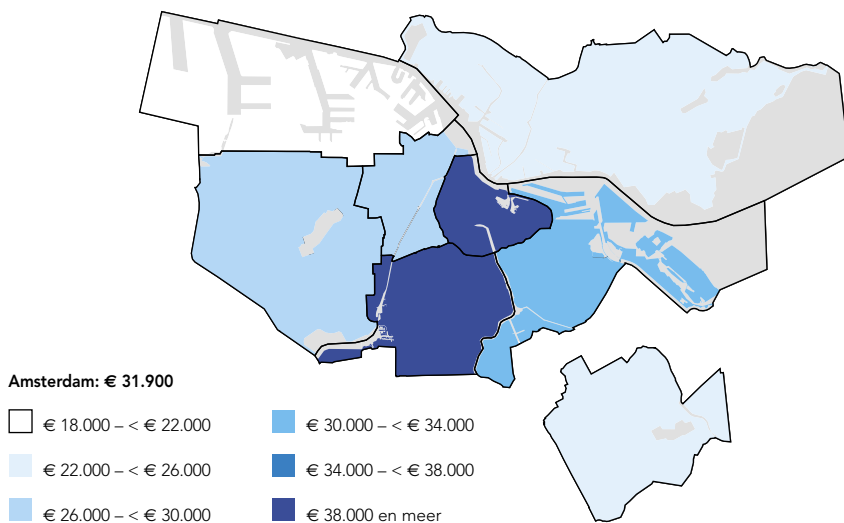
bron: CBS

4.4.1 Kerncijfers inkomen, 2006-2010 (x 1.000 euro)

	2006	2007	2008	2009	2010
gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)					
per inwoner	20,3	21,6	22,6	22,9	23,0
per persoon met een heel jaar inkomen	28,4	30,0	31,1	31,6	31,9
totaal actief	36,1	37,9	39,2	39,6	40,1
totaal niet-actief	16,3	16,8	17,3	17,9	18,1
werkloosheids- en bijstandsuitkering	13,9	13,9	14,0	15,1	15,6
arbeidsongeschikt	18,7	19,4	20,6	21,3	21,4
pensioenontvanger	19,3	20,2	21,2	20,3	21,9
gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)					
per huishouden	27,5	29,6	30,6	30,7	30,7
eenpersoonshuishouden	19,5	20,9	21,5	21,3	21,1
paar zonder kinderen	37,1	39,9	41,0	41,3	41,3
paar met kinderen	41,8	45,3	47,3	47,8	48,0
eenoudergezin	23,5	24,9	25,7	26,1	26,4
overig huishouden	38,5	40,1	41,7	41,6	41,7
gestandaardiseerd huishoudensinkomen per huishouden	21,2	22,8	23,5	23,5	23,5

bron: CBS

4.4a Gemiddeld persoonlijk inkomen per persoon met een heel jaar inkomen per stadsdeel, 2010

bron: CBS/RIO 2010

4.4.2 Kerncijfers inkomen stadsdelen, 2010

stadsdeel	inwoners (x 1.000)	gemidd. persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)	gemidd. pers. ink. per persoon met een heel jaar inkomen (x 1.000 euro)	huis- houdens (x 1.000)	gemidd. besteedbaar inkomen per huish. (x 1.000 euro)	index gestand. inkomen huishoudens (Ned.=100)
A Centrum	84,0	29,3	61,4	38,8	46,0	33,3	113,4
B Westpoort	0,4	14,4	0,3	21,6	0,2	17,4	61,1
E West	133,0	22,4	97,3	29,8	69,9	27,5	91,6
F Nieuw-West	137,9	18,8	91,2	27,7	59,6	29,6	89,5
K Zuid	135,5	30,1	100,0	39,7	71,7	35,7	117,2
M Oost	119,8	23,2	82,8	32,8	55,8	31,9	100,0
N Noord	86,6	18,2	59,7	25,7	39,2	28,2	85,8
T Zuidoost	81,8	17,6	54,6	25,6	38,3	26,2	81,6
Amsterdam	779,8	23,0	547,6	31,9	381,1	30,7	98,3

bron: CBS/RIO 2010

4.4.3 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en geslacht, 2010

stadsdeel	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)			gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
A Centrum	32,5	29,0	61,4	45,4	31,4	38,8
B Westpoort	0,2	x	0,3	23,5	x	21,6
E West	49,0	48,2	97,3	32,6	27,0	29,8
F Nieuw-West	46,3	45,0	91,2	32,0	23,2	27,7
K Zuid	47,7	52,3	100,0	48,3	31,9	39,7
M Oost	41,9	40,9	82,8	37,1	28,5	32,8
N Noord	29,4	30,2	59,7	29,8	21,8	25,7
T Zuidoost	26,4	28,2	54,6	28,4	23,1	25,6
Amsterdam	273,6	274,0	547,6	36,7	27,0	31,9

bron: CBS/RIO 2010

4.4.4 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 2010

stadsdeel	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)				gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)			
	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65 jaar e.o.	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65 jaar e.o.
A Centrum	5,6	26,1	22,0	7,7	11,0	42,7	44,3	30,2
B Westpoort	x	0,1	x	x	x	20,6	x	x
E West	9,9	50,6	26,8	9,9	11,8	35,4	30,1	18,6
F Nieuw-West	10,5	34,7	28,9	17,1	11,9	31,7	33,3	19,7
K Zuid	8,5	44,7	29,0	17,8	11,6	46,6	45,2	27,1
M Oost	8,7	38,7	26,4	9,1	11,0	38,8	35,7	20,3
N Noord	6,0	20,5	20,5	12,7	12,1	28,5	30,7	19,6
T Zuidoost	6,2	20,3	21,0	7,1	11,0	27,3	30,3	19,7
Amsterdam	55,4	235,9	174,9	81,4	11,5	37,0	35,9	22,2

bron: CBS/RIO 2010

4.4.5 Personen met een heel jaar inkomen (x 1.000) naar stadsdelen en inkomensklassen (20%-groepen van de landelijke verdeling van het persoonlijk inkomen), 2010

stadsdeel	personen met een heel jaar inkomen (x1.000) met persoonlijk inkomen per jaar					totaal
	minder dan 12.300 euro	12.300 euro- <19.700 euro	19.700 euro- <29.800 euro	29.800 euro- <42.800 euro	42.800 euro en meer	
A Centrum	10,9	11,3	9,4	11,1	18,7	61,4
B Westpoort	x	x	x	x	x	0,3
E West	17,6	22,3	17,9	19,3	20,2	97,3
F Nieuw-West	18,6	21,1	19,0	17,4	15,2	91,2
K Zuid	16,1	18,7	16,1	18,5	30,7	100,0
M Oost	15,1	17,2	14,3	15,5	20,7	82,8
N Noord	11,7	15,9	13,2	11,1	7,8	59,7
T Zuidoost	9,8	14,2	12,6	11,0	7,0	54,6
Amsterdam	100,0	120,8	102,6	103,8	120,4	547,6

bron: CBS/RIO 2010

4.4.6 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar stadsdelen en herkomstgroepering, 2010

stadsdeel	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)				gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)			
	autoch- toon	allochtoon			autoch- toon	allochtoon		
		totaal	westers	niet- westers		totaal	westers	niet- westers
A Centrum	41,0	20,4	12,9	7,5	39,0	38,5	43,8	29,3
B Westpoort	0,2	x	x	x	22,9	x	x	x
E West	55,3	41,9	15,7	26,2	33,1	25,6	32,1	21,6
F Nieuw-West	41,7	49,5	10,9	38,6	31,2	24,7	29,9	23,2
K Zuid	66,7	33,3	19,0	14,3	40,5	38,2	45,2	29,0
M Oost	47,0	35,9	11,6	24,2	37,5	26,8	35,4	22,7
N Noord	36,1	23,6	5,9	17,7	27,7	22,7	26,5	21,5
T Zuidoost	17,2	37,4	4,7	32,7	29,8	23,7	27,1	23,2
Amsterdam	305,4	242,2	80,9	161,2	35,1	27,8	36,5	23,5

bron: CBS/RIO 2010

4.4.7 Huishoudens naar stadsdelen en inkomensklassen, 2010 (x 1.000) ¹⁾

stadsdeel	bestedbaar huishoudensinkomen per jaar					totaal
	minder dan 17.900 euro	17.900 euro- <25.100 euro	25.100 euro- <34.300 euro	34.300 euro- <47.000 euro	47.000 euro en meer	
A Centrum	14,8	8,6	7,6	5,9	9,1	46,0
B Westpoort	0,1	x	x	x	x	0,2
E West	23,2	16,7	12,4	9,0	8,6	69,9
F Nieuw-West	15,8	14,3	11,7	9,4	8,5	59,6
K Zuid	19,6	14,1	12,4	10,0	15,6	71,7
M Oost	15,7	11,7	9,7	8,1	10,6	55,8
N Noord	11,3	10,0	7,5	5,9	4,6	39,2
T Zuidoost	12,9	9,4	7,0	5,2	3,8	38,3
Amsterdam	113,6	84,8	68,3	53,5	60,8	381,1

¹⁾ Indeling in de vijf landelijke 20%-groepen met inkomensgrenzen.

bron: CBS/RIO 2010

4.4.8 Huishoudens met inkomen en gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen naar stadsdelen en samenstelling van het huishouden, 2010

stadsdeel	huishoudens (x 1.000)				gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen (x 1.000 euro)			
	een-persoons	paar zonder kinderen	paar met kinderen	een-ouder-gezin	een-persoons	paar zonder kinderen	paar met kinderen	een-ouder-gezin
A Centrum	28,5	9,4	4,5	2,9	24,0	50,0	59,2	27,8
B Westpoort	0,2	x	x	x	12,6	x	x	x
E West	39,9	13,2	9,4	5,7	20,0	38,7	43,0	24,9
F Nieuw-West	24,8	12,4	14,5	6,0	19,5	35,6	41,7	26,1
K Zuid	40,4	15,2	9,5	5,3	24,2	48,9	65,2	29,0
M Oost	27,0	11,0	11,1	5,4	20,9	42,2	49,9	27,1
N Noord	16,4	8,4	8,7	4,6	18,1	34,0	41,2	25,7
T Zuidoost	18,0	5,8	6,2	7,0	17,5	34,6	42,0	25,4
Amsterdam	195,4	75,5	64,0	36,8	21,1	41,3	48,0	26,4

bron: CBS/RIO 2010

4.4.9 Tarieven woonlasten, 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
onroerende zaakbelasting woningen ¹⁾					
eigenaren	0,05287	0,05589	0,05723	0,05950	0,05950
onroerende zaakbelasting niet-woningen ¹⁾					
eigenaren	0,17165	0,18126	0,1867	0,19126	0,19126
gebruikers	0,13723	0,14491	0,14926	0,15291	0,15291
aansluitrecht riool (x 1 euro)	145,46	147,93	149,41	149,41	149,41

¹⁾ Vanaf 2009 worden de ozb-tarieven uitgedrukt in percentages van de woz-waarde.

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarplan/-begroting 2013

4.4.10 Gemeentelijke woonlasten per stadsdeel (euro's) per jaar per huishouden, 2011-2013 ¹⁾

stadsdeel	gemiddelde woning ²⁾					
	eenpersoonshuishouden			meerpersoonshuishouden		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
A Centrum	514	527	533	590	605	613
B Westpoort	479	491	492	543	557	558
E West	549	559	561	637	648	650
F Nieuw-West	546	552	552	632	638	638
K Zuid	556	558	545	645	647	628
M Oost	549	555	545	636	642	629
N Noord	554	568	570	643	660	661
T Zuidoost	591	599	593	643	653	646
Amsterdam ³⁾	542	551	549	621	631	628

¹⁾ De gemeentelijke woonlasten bestaan uit onroerende zaakbelasting (OZB), reinigingsheffing en rioolheffing woningen.

bron: COELO/Atlas van de lokale lasten

²⁾ De gemiddelde woning is vastgesteld door het CBS, verschilt per gemeente en is gerelateerd aan de waarde van de woning.

³⁾ Gemiddelde berekend uit de woonlasten per stadsdeel.

4.4.11 Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, 2009-2012 (2006=100)

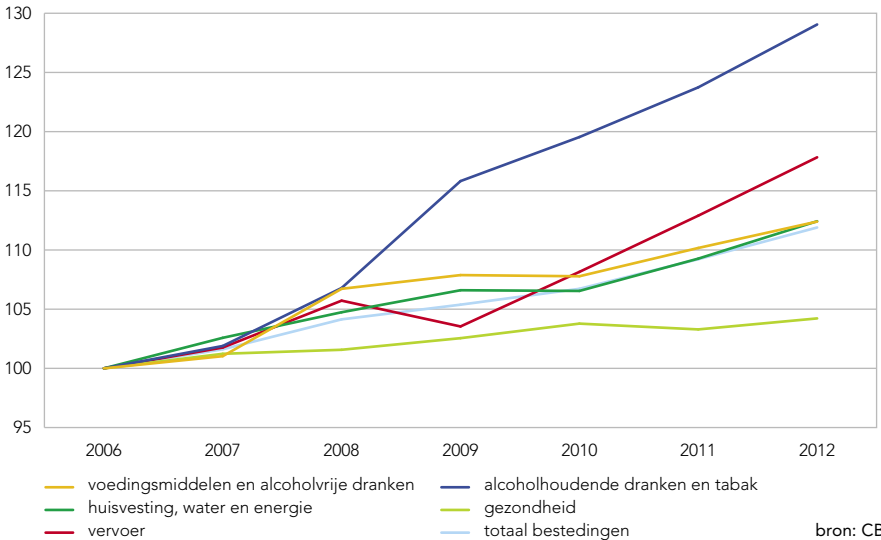
artikelgroep	wegings-coëfficiënt ¹⁾	jaargemiddelde			
		2009	2010	2011	2012
voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken	11317	107,88	107,78	110,17	112,40
alcoholhoudende dranken en tabak	3111	115,82	119,54	123,74	129,05
kleding en schoeisel	4930	101,09	100,57	101,59	102,12
huisvesting, water, elektriciteit en gas	24529	106,60	106,54	109,27	112,43
stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	5993	105,84	106,67	108,08	109,28
gezondheid	1090	102,55	103,78	103,29	104,22
vervoer	11641	103,54	108,15	112,90	117,83
communicatie	3263	91,41	93,26	95,31	95,37
recreatie en cultuur	10285	98,54	98,79	99,11	100,85
onderwijs	141	102,11	101,31	103,69	107,75
hotels, cafés en restaurants	4199	112,14	114,85	117,92	120,63
diverse goederen en diensten	11302	109,50	111,41	113,99	116,69
consumptiegebonden belastingen en overheidsdiensten	3670	111,48	115,77	117,22	118,68
consumptie in het buitenland	4529	105,32	108,81	113,48	117,73
totaal	100000	105,38	106,72	109,22	111,90

¹⁾ Aandeel in de totale consumptieve gezinsuitgaven in 2012.

bron: CBS

4

4.4b Verloop van het consumentenprijsindexcijfer van enkele (hoofd)artikelgroepen, 2006-2013 (2006=100)

bron: CBS

4.5.1 Stadspasrechthebbenden naar status, 2009-2012

status	2009		2010		2011		2012	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
rechthebbenden	194510		201934		189455		192157	
waarvan:								
heeft/wil pas	162509	84	168267	83	148587	78	147937	77
heeft geen pas	32001	16	33667	17	40868	22	44220	23

bron: Bureau Stadspas

4.5.2 Stadspasbezitters naar leeftijdsgroepen, 2009-2012

leeftijdsgroep	2009		2010		2011		2012	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0- 4 jaar	3550	2	4004	2	1625	1	864	1
5-12 jaar	14766	9	15586	9	11612	8	11154	5
13-17 jaar	9282	6	9698	6	8107	5	7951	5
18-64 jaar	54731	34	58309	35	44224	30	42721	29
65 jaar en ouder	80180	49	80670	48	83019	56	85247	58
totaal	162509	100	168267	100	148587	100	147937	100

bron: Bureau Stadspas

4.5.3 Stadspasbezitters naar herkomstgroepering, 2009-2012

herkomstgroepering	2009		2010		2011		2012	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Surinamers	12667	8	12776	8	13007	9	12405	8
Antillianen	2095	1	2141	1	2208	1	2092	1
Turken	10969	7	12318	7	7821	5	7176	5
Marokkanen	22999	14	24181	14	17008	11	15996	11
ov. niet-westerse all.	19727	13	22177	13	16477	11	14966	10
totaal niet-westerse								
allochtonen	68457	43	73593	43	56521	38	52635	36
westerse allochtonen	17390	11	18958	11	16180	11	15717	11
autochtonen	75847	47	75716	45	75886	51	72346	49
onbekend	815	1	-	-	-	-	7239	5
totaal	162509	100	168267	100	148587	100	147937	100

bron: Bureau Stadspas

4.5.4 Bijzondere bijstand: uitgaven en inkomsten, 2008-2012 (x 1.000 euro)

	2008	2009	2010	2011	2012
uitgaven					
langdurigheidstoeslag ¹⁾	5790	8072	10227	11019	8697
voorzieningen voor wonen (verstrekkingen) ²⁾	1462	1447	1918	3144	2930
voorzieningen voor wonen (leenbijstand)	1295	1472	1443		
individuele bijzondere bijstand ³⁾	1977	2005	2234	1586	2367
kosten maatschappelijke zorg	6221	6689	5950	5394	5846
financiële transacties ⁴⁾	2028	2079	1557	2245	2055
medische dienstverlening	1838	1922	2063	2022	1895
knipkaart bijzondere bijstand	5503	1627	710	318	-
eenmalig € 50,- (Tang/Spekman)	4127	484			
totaal	30241	25797	26102	25728	23790
inkomsten					
aflossing leenbijstand	1635	1373	1380	1303	1190
terugvordering en verhaal	253	236	200	186	153
langdurigheidstoeslag ⁵⁾	5854				
totaal	7742	1609	1580	1489	1343
saldo uitgaven/inkomsten	22499	24188	24522	24239	22447

¹⁾ Langdurigheidstoeslag. Uitgaven vanaf 2012 lager als gevolg van lagere tarieven.

bron: DWI

²⁾ Over 2011 wordt alleen het totaal der verstrekkingen voor wonen gemeld.

³⁾ In aansluiting op de Jaarrekening van de dienst zijn de rubrieken "directe levensbehoeften", "voorzieningen voor huishouden", "voorzieningen voor opvang" en "overige voorzieningen" vanaf 2008 samengevoegd tot: "individuele bijzondere bijstand". Vanaf 2012 incl. huur(schuld).

⁴⁾ Diverse posten: bewindvoering, inkomensbeheer, huur(schuld) enz. Vanaf 2012 excl. huur(schuld).

⁵⁾ Langdurigheidstoeslag gefinancierd uit WWB-budget t/m 2008.

4.5.5 Uitkeringen Plusvoorziening ouderen (65+ jaar), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
paar zonder kinderen	2191	2428	2495	2702	2868
paar met kinderen	332	402	247	251	238
eenoudergezin	31	39	21	10	17
alleenstaande	8148	8792	8292	9408	10115
totaal	10702	11661	11055	12371	13238

bron: DWI

4.5.6 Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen, 2008-2010

stadsdeel	toegekende aanvragen huurtoeslag			gemiddelde huurtoeslag per jaar (x 1 euro)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
A Centrum	7466	7820	8294	1543	1595	1680
B Westpoort	x	x	x	x	x	x
E West	17856	17718	18312	1398	1475	1590
F Nieuw-West	14981	14857	15630	1763	1795	1893
K Zuid	12157	12243	12850	1556	1641	1732
M Oost	15102	15372	16361	1584	1634	1705
N Noord	12586	12238	12700	1729	1757	1827
T Zuidoost	11836	11648	12259	2030	2064	2116
onbekend	191	217	16			
Amsterdam	92183	92118	96427	1643	1696	1781

bron: MinBZk/WB

4.5.7 Toegekende aanvragen huurtoeslag van minima naar stadsdelen, 2008-2010

stadsdeel	toegekende aanvragen huurtoeslag			gemiddelde huurtoeslag per jaar (x 1 euro)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
A Centrum	6079	6337	6813	1622	1675	1743
B Westpoort	x	x	x	x	x	x
E West	14597	14207	14431	1464	1558	1683
F Nieuw-West	11379	10852	11350	1884	1919	2032
K Zuid	9597	9507	9907	1658	1743	1843
M Oost	12159	12145	12925	1657	1709	1776
N Noord	9450	8863	9147	1853	1883	1961
T Zuidoost	8870	8440	8901	2208	2248	2311
onbekend	145	166	12			
Amsterdam	72282	70521	73490	1738	1797	1887

bron: MinBZk/WB

4.5.8 Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen, huishoudentypen en leeftijdsgroepen, 2010

stadsdeel	eenpersoonshuishoudens			meerpersoonshuishoudens		
	< 65 jaar	65+ jaar	totaal	< 65 jaar	65+ jaar	totaal
A Centrum	5360	1159	6519	1516	259	1775
B Westpoort	x	x	x	x	x	x
E West	9529	2414	11943	5597	772	6369
F Nieuw-West	4532	3233	7765	6406	1459	7865
K Zuid	6453	2699	9152	3066	632	3698
M Oost	8513	2119	10632	4905	824	5729
N Noord	4350	2629	6979	4750	971	5721
T Zuidoost	4342	2110	6452	5335	472	5807
onbekend	7	-	7	7	2	9
Amsterdam	43090	16363	59453	31582	5392	36974

bron: MinBZk/WB

4.5.9 Gemiddelde huurtoeslag per jaar (x 1 euro) van huishoudens naar stadsdelen, huishoudentypen en leeftijdsgroepen, 2010

stadsdeel	eenpersoonshuishoudens			meerpersoonshuishoudens		
	< 65 jaar	65+ jaar	totaal	< 65 jaar	65+ jaar	totaal
A Centrum	1523	1883	1587	2020	2165	2041
B Westpoort	x	x	x	x	x	x
E West	1457	1649	1496	1758	1926	1778
F Nieuw-West	1552	1962	1723	2037	2192	2066
K Zuid	1589	1818	1657	1923	1984	1933
M Oost	1377	1927	1487	2096	2204	2112
N Noord	1438	1851	1594	2179	1965	2143
T Zuidoost	1837	2196	1954	2306	2372	2311
Amsterdam	1516	1894	1620	2048	2104	2056

bron: MinBZk/WB

4.5.10 Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar stadsdelen en toegekende huurtoeslag, 2010 (procenten)

stadsdeel	minder dan € 500	€ 500 - < € 1.000	€ 1.000 - < € 1.500	€ 1.500 - < € 2.000	€ 2.000 - < € 2.500	€ 2.500 en meer	totaal abs.
A Centrum	12,3	14,1	16,6	17,9	17,5	21,5	8294
B Westpoort	x	x	x	x	x	x	x
E West	12,6	16,3	18,5	18,9	16,4	17,3	18312
F Nieuw-West	10,3	11,1	13,4	16,4	18,6	30,1	15630
K Zuid	10,3	14,3	17,7	17,7	17,2	22,7	12850
M Oost	12,6	16,0	16,0	15,5	16,2	23,7	16361
N Noord	11,4	12,4	13,4	14,9	19,0	29,0	12700
T Zuidoost	6,4	8,5	10,0	14,1	20,6	40,5	12259
Amsterdam	11,0	13,4	15,2	16,5	17,8	26,0	96427

bron: MinBZk/WB

4.5.11 Verleende diensten en afgeronde producten bij de Schuldhulpverleningsbureaus, 2009-2012

	2009	2010	2011	2012		totaal
				oude werkwijze	nieuwe werkwijze	
aanmeldingen	11613	12572	11983	2854	9232	12086
budgetspreekuur	7757	7679	8838	2842		2842
integrale aanmeldgroep ¹⁾					4974	4974
intakes ²⁾	5003	5066	5096	1956		1956
tussenevaluatie ¹⁾					1960	1960
crisisinterventies	2315	2179	2614	886	892	1778
wettelijke trajecten (WSNP)	798	933	964	922	64	986
geslaagde WSNP trajecten	534	556	586	686	52	738
minnelijke trajecten (saneringskredietaanvragen)	2783	3307	3423	2303	283	2586
toekenningen kredietaanvragen	704	748	993	969	102	1071
stabilisatie ¹⁾					2076	2076
budgetbegeleiding ²⁾	1964	2088	2853	1375		1375
nazorg	510	732	955	979	214	1193
ondersteunende begeleiding ²⁾	3596	4020	3872	2046		2046
totaal succesvolle saneringen (wettelijk en minnelijk)	1238	1304	1579			1809

¹⁾ Nieuwe werkwijze.²⁾ Bestaat niet meer in nieuwe werkwijze.

bron: DWI/bewerking KWIZ

4.5.12 Amsterdamse huishoudens tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM), 2010-2012

	2010		2011		2012		verschil 2012-2011 abs.
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
minima tot 110% WSM	71564	16,6	72261	16,6	73261	16,7	+1000
overige inkomens	358855	83,4	362278	83,4	366062	83,3	+3784
totaal huishoudens	430419	100	434539	100	439323	100	+4784

bron: DIA/bewerking O+S

4.5.13 Amsterdammers tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM), 2010-2012 ¹⁾

	2010		2011		2012		verschil 2012-2011 abs.
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
minima tot 110% WSM	137189	17,8	137329	17,6	135547	17,2	- 1782
overige inkomens	633423	82,2	642733	82,4	653256	82,8	+10523
totaal	770612	100	780062	100	788803	100	+ 8741

¹⁾ Excl. personen in institutionele huishoudens.

bron: DIA/bewerking O+S

4.5.14 Amsterdammers tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) naar herkomstgroepering en leeftijd, 2011-2012 ¹⁾

herkomstgroepering	2011				2012			
	18 jaar en ouder		jonger dan 18 jaar		18 jaar en ouder		jonger dan 18 jaar	
	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep
Surinamers	14650	27,2	4602	34,0	14757	27,4	4301	33,1
Antillianen	2580	27,5	949	39,9	2646	27,7	913	39,4
Turken	8920	30,1	4025	35,0	8634	28,7	3627	32,1
Marokkanen	18238	39,3	9940	41,3	18599	39,3	9522	39,8
overige niet-westerse allochtonen	16936	27,6	8226	38,5	16942	26,9	7862	36,5
westerse allochtonen	9928	9,5	1941	11,7	9691	9,1	1762	10,2
autochtonen	30198	9,1	6196	11,4	30628	9,2	5663	10,1
totaal	101450	15,9	35879	25,0	101897	15,8	33650	23,2

¹⁾ Uitgesplitst zijn jongeren tot 18 jaar die deel uitmaken van een huishouden met een minimuminkomen.

bron: DIA/bewerking O+S

4.5.15 Amsterdamse huishoudens: minima en overige inkomens naar huishoudenstypen, 2011-2012

huishoudenstype	2011				2012			
	minima		overige inkomens		minima		overige inkomens	
	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep	abs.	als % van totale groep
alleenstaand	40906	17,1	198726	82,9	42534	17,5	200049	82,5
eenoudergezin	14404	37,0	24476	63,0	14437	36,8	24756	63,2
meerpersoons z. kinderen	7298	8,4	79139	91,6	7635	8,8	79327	91,2
meerpersoons m. kinderen	9653	13,9	59937	86,1	8655	12,3	61923	87,7
 totaal	72261	16,6	362278	83,4	73261	16,7	366055	83,3

bron: DIA/bewerking O+S

4.5.16 Minimahuishoudens en minimajongeren naar stadsdelen, 2011-2012

stadsdeel	minimahuishoudens				minimajongeren			
	2011		2012		2011		2012	
	abs.	% ¹⁾	abs.	% ¹⁾	abs.	% ²⁾	abs.	% ²⁾
A Centrum	5870	10,6	5869	10,6	1210	12,7	1031	10,8
B Westpoort	49	15,7	41	10,9	8	22,9	6	17,1
E West	14368	17,8	15402	18,6	5840	27,9	5463	25,4
F Nieuw-West	11762	17,7	12149	18,0	8217	26,5	7733	24,8
K Zuid	10380	12,6	9528	11,6	2535	12,9	2226	11,1
M Oost	11524	17,9	11561	17,9	5734	22,9	5203	20,5
N Noord	8643	20,5	8858	20,7	5954	31,2	5754	29,9
T Zuidoost	9665	22,8	9853	22,8	6381	34,5	6234	34,1
 Amsterdam	72261	16,6	73261	16,7	35879	25,0	33650	23,2

¹⁾ Aandeel minimahuishoudens van alle huishoudens per stadsdeel.

bron: DIA/bewerking O+S

²⁾ Aandeel minimajongeren (onder 18 jaar) van het totaal aantal jongeren per stadsdeel.

5

Zorg

- 5.1 Maatschappelijke zorg
- 5.2 Gezondheid

5

Zorg

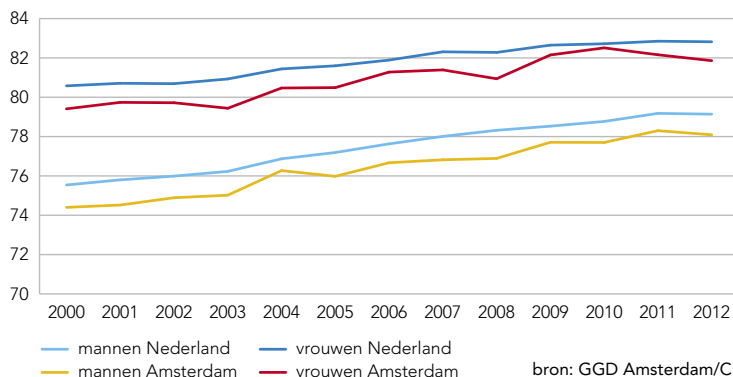
Dit hoofdstuk geeft cijfers over de gezondheid van Amsterdammers en de (maatschappelijke) zorg in de stad. Geschetst worden de ontwikkelingen met betrekking tot het aantal ouderen in de stad, woonvoorzieningen voor ouderen, jeugdzorg, kinderopvang, ziektegevallen, sterfte naar doodsoorzaken, druggerelateerde zorg, werkzame geneeskundigen en het voorkomen van overgewicht. Een aantal onderwerpen wordt hieronder nader toegelicht, namelijk ontwikkelingen in levensverwachting en sterfte, het aantal ouderen en woonvoorzieningen voor ouderen en het voorkomen van overgewicht onder volwassenen en kinderen.

Levensverwachting en sterfte

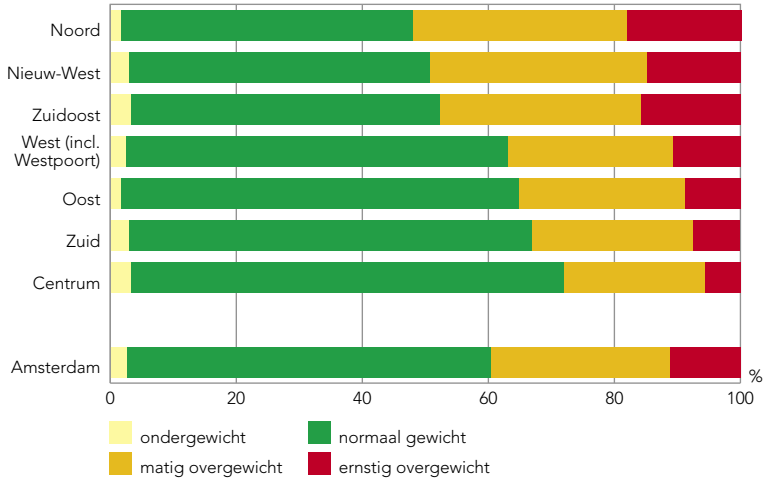
In Amsterdam ligt de levensverwachting van een man op ruim 78 jaar en van een vrouw op bijna 82 jaar. Gemiddeld wordt een Amsterdammer 80 jaar, ruim een jaar minder dan de levensverwachting gemiddeld in Nederland (81,1 jaar). De levensverwachting van Amsterdammers is sinds 2000 wel sterk toegenomen, met 4 jaar bij mannen en 2,5 bij vrouwen.

Jaarlijks overlijden ruim 5.000 Amsterdammers (5.535 in 2012). De belangrijkste doodsoorzaak is kanker (28,6%), gevolgd door hart- en vaatziekten (25,1%). Dat is ook in de rest van het land zo. Vóór 2007 vormden hart- en vaatziekten nog de meest voorkomende doodsoorzaak.

Gemiddelde levensverwachting bij geboorte in Amsterdam en Nederland, mannen en vrouwen, 2000-2012

Aandeel Amsterdammers van 19 jaar en ouder met ondergewicht, normaal gewicht, matig of ernstig overgewicht, 2012 (procenten)

bron: GGD, Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2012

Overgewicht

De kans op hart- en vaatziekten, bepaalde vormen van kanker, diabetes en gewrichtsklachten ligt hoger bij mensen met overgewicht. Vier van de tien Amsterdammers van 19 jaar en ouder kampen met overgewicht (40%, 2008 eveneens 40%).¹ Bij één op de negen van hen is sprake van ernstig overgewicht (11% obesitas). Amsterdammers hebben wat minder vaak overgewicht dan gemiddeld in Nederland: vijf van de tien (48%) Nederlanders hebben overgewicht.²

Laagopgeleiden kampen meer dan twee keer zo vaak met overgewicht als hoogopgeleiden. Zo heeft 65% van de inwoners met alleen lager onderwijs overgewicht, tegenover 29% van de Amsterdammers met HBO of WO. Verder hebben vrouwen vaker ernstig overgewicht dan mannen (13% versus 9% obesitas). Het percentage Amsterdammers met overgewicht verschilt ook tussen de stadsdelen. Overgewicht komt relatief vaak voor in de stadsdelen Noord, Nieuw-West en Zuidoost.

Ook onder de jeugd vormt overgewicht een probleem. Bijna een kwart van de jongeren van in de leeftijdsgroep 5-19 jaar, 22%, heeft (ernstig) overgewicht (cijfer 2011/2012).³ Dat is meer dan gemiddeld in Nederland; van de Nederlandse kinderen heeft 15% overgewicht. Bij bijna 6% van de Amsterdamse scholieren gaat het om ernstig overgewicht, obesitas.

Kinderen van niet-westerse herkomst hebben veel vaker overgewicht dan ander kinderen. Onder kinderen van Turkse afkomst komt overgewicht veruit het vaakst voor: bijna vier van de tien zijn te zwaar (39% onder 5-19-jarigen). Voor de overige kinderen van niet-westerse herkomst geldt dat voor een kwart (Surinaams) tot bijna eenderde (Antilliaans/Marokkaans). Kinderen van Nederlandse herkomst en kinderen van westerse migranten hebben veel minder vaak overgewicht (12% resp. 15%).

Ook hier zien we verschillen tussen stadsdelen die te maken hebben met de samenstelling van de bevolking qua herkomst en het inkomens- en opleidingsniveau van de ouders. Kinderen van laagopgeleide ouders en/of ouders met een laag inkomen hebben vaker overgewicht dan andere kinderen. Kinderen in Nieuw-West, Zuidoost en Noord zijn ruim twee keer zo vaak te zwaar (resp. 29%, 28%, 25% van de 5-19-jarigen) als kinderen in de stadsdelen Centrum en Zuid (beide 12%).

Wonen met zorg voor ouderen

Het aantal ouderen in de stad neemt toe van nog geen 162 duizend 55-plussers in januari 2008 tot bijna 178 duizend in januari 2013. Dat is een toename van 9,9%. Het aantal 75-plussers in de stad daalt echter licht (-3,1% in die periode). De sterkste toename zien we bij de 65- 69-jarigen. Hun aantal steeg in genoemde periode met 30,1%.

Er zijn ruim 6.700 seniorenwoningen in de stad, met ongeveer 10.000 bewoners. Dit betreft aanleunwoningen, zelfstandige wooncomplexen voor senioren e.d. Meestal zijn deze gekoppeld aan of gevestigd in de nabijheid van een verzorgings- of verpleeghuis. Stadsdeel Zuidoost heeft de meeste seniorenwoningen (1.865).

Het aantal verpleeghuisbedden is ten opzichte van januari 2011 met 14% afgenomen (van 3.181 naar 2.734 in juli 2013). In de stadsdelen Centrum en West is het aantal plaatsen het sterkst verminderd. Het aantal verpleeghuizen in de stad neemt echter toe. Zo waren er in januari 2011 35 verpleeghuizen en in juli 2013 46. Meer kleinschalige verpleeghuizen dus.

Het aantal verzorgingshuizen is nauwelijks veranderd: van 40 in januari 2011 naar 41 in juli 2013. Wel nam het aantal bedden in verzorgingshuizen met 6% af (van 3.569 naar 3.365).

In het kader van de hervorming van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) wil het kabinet dat mensen langer zelfstandig thuis wonen en wordt de drempel voor een plaats in een verzorgingshuis vanaf 2015 veel hoger.

Wethouder Van der Burg voorspelt dat er dan ongeveer 2.000 plaatsen in Amsterdamse verzorgingshuizen zullen verdwijnen. Momenteel zijn er 3.365 bedden in verzorgingshuizen. Eén van de maatregelen is dat verzorgingshuizen zullen worden omgebouwd tot appartementencomplexen voor senioren met thuiszorg. Vanaf 2015 moet de gemeente de thuiszorg regelen (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en zal er hierop bezuinigd worden. Geschat wordt dat de hulp in het huishouden via Thuiszorg bij circa 8.000 van de huidige 20.000 Amsterdammers zal wegvallen.

- ¹ GGD Amsterdam. Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2012.
- ² *Gezondheidsmonitor 2012*, GGD'en, CBS en RIVM. Voorlopige cijfers 2012.
- ³ Volgens de Jeugdgezondheidsmonitor van de Amsterdamse GGD.

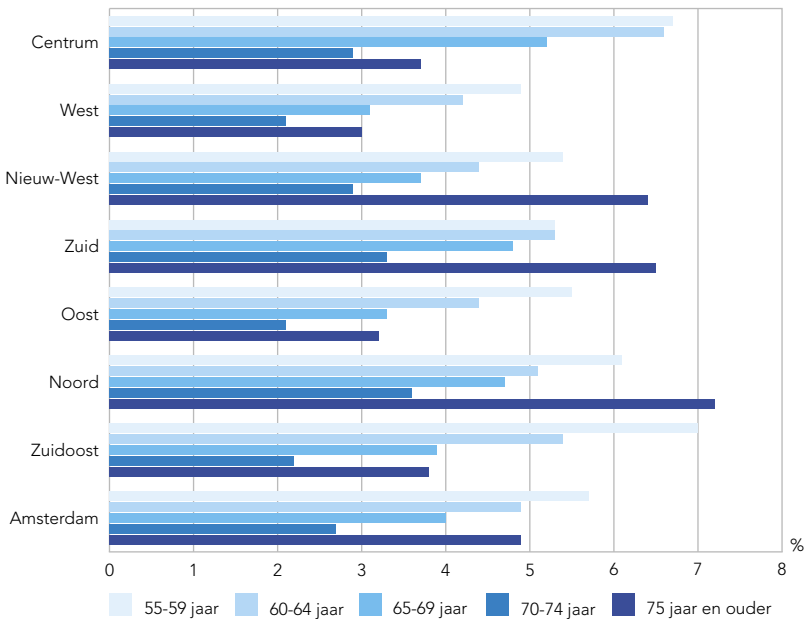
5.1	Maatschappelijke zorg	187
	<u>tabellen</u>	
5.1.1	Amsterdamse ouderen naar leeftijdsgroepen	187
5.1.2	Amsterdamse verzorgingshuizen en verpleeghuizen met aantal bedden naar zorgregio's	188
5.1.3	Seniorenwoningen met dienstencentra naar stadsdelen	188
5.1.4	Cliënten Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam	188
5.1.5	Amsterdamse kinderen (0-3 jaar) op kinderdagverblijf naar stadsdeel van woonadres	189
5.1.6	Amsterdamse kinderen (0-3 jaar) met gastouderopvang naar stadsdeel van woonadres	189
5.1.7	Amsterdamse kinderen (4-12 jaar) op buitenschoolse opvang naar stadsdeel van woonadres	189
5.1.8	Amsterdamse kinderen (4-12 jaar) met gastouderopvang naar stadsdeel van woonadres	190
5.1.9	Capaciteit in kindplaatsen op Amsterdamse kinderdagverblijven	190
5.1.10	Capaciteit in kindplaatsen op Amsterdamse buitenschoolse opvang	190
	<u>grafieken</u>	
5.1a	Ouderen per leeftijdsgroep als % van de totale bevolking per stadsdeel	187
5.2	Gezondheid	191
	<u>tabellen</u>	
5.2.1	Aangegeven gevallen van infectieziekten en ziekteoorzaken	191
5.2.2	Nieuwe consulten geslachtsziekten naar geslacht en nationaliteiten	192
5.2.3	HIV antistoffen geteste mannen en vrouwen	193
5.2.4	Activiteiten forensisch artsen en verpleegkundigen GGD in hun werkgebied	193
5.2.5	Spuitenruil	193
5.2.6	Ambulance interventies met betrekking tot het gebruik van (uitgaans)drugs naar soort middel	194
5.2.7	Bezoeken Reizigersadvies- en Vaccinatiebureau	194
5.2.8	Sterfte naar doodsoorzaken, geslacht en leeftijdsgroepen	195
5.2.9	Sterfte naar doodsoorzaken in Amsterdam en Nederland	196
5.2.10	Drugsdoden	196
5.2.11	Sterfte in Nederland en Amsterdam naar geslacht, stadsdelen en doodsoorzaken	197
5.2.12	Standaard sterfgevallen in Nederland en Amsterdam naar geslacht, stadsdelen en doodsoorzaken	198
5.2.13	Werkzame geneeskundigen naar praktijkvoering	199
5.2.14	Huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten en apotheken naar stadsdelen	199
5.2.15	Gewicht 5- en 10-jarige kinderen naar stadsdelen en herkomstgroepering en geslacht	200
	<u>grafieken</u>	
5.2a	Nieuwe consulten geslachtsziekten	192

5.1.1 Amsterdamse ouderen naar leeftijdsgroepen, 1 januari 2009-2013

leeftijdsgroep	2009	2010	2011	2012	2013
55-59 jaar	42341	43007	43600	44813	45465
60-64 jaar	37385	38545	40686	39650	39489
65-69 jaar	25250	26135	26198	29435	32045
70-74 jaar	19251	19771	20558	21013	21691
75 jaar en ouder	39671	39534	39344	39134	38885
totaal	163898	166992	170386	174045	177575

bron: O+S

5.1a Ouderen per leeftijdsgroep als % van de totale bevolking per stadsdeel, 1 januari 2013

bron: O+S

5.1.2 Amsterdamse verzorgingshuizen en verpleeghuizen met aantal bedden naar zorgregio's, 1 juli 2013

zorgregio	verzorgingshuizen		verpleeghuizen	
	totaal	bedden	totaal	bedden
Centrum/Oud-West	11	956	13	719
Nieuw-West	5	549	11	768
Noord	5	238	6	431
Oost	7	427	5	420
Zuid	8	602	6	284
Zuidoost	5	593	5	112
Amsterdam	41	3365	46	2734

bron: SIGRA

5.1.3 Seniorenwoningen met dienstencentra naar stadsdelen, 1 juli 2013

stadsdeel	seniorenwoningen
A Centrum	356
E West	559
F Nieuw-West	1159
K Zuid	1073
M Oost	657
N Noord	1080
T Zuidoost	1865
Amsterdam	6749

bron: SIGRA

5.1.4 Cliënten Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, 2011-2012

	2011	2012
advies- en meldpunt kindermishandeling	4566 adviezen en consulten 750 meldingen in onderzoek	4539 adviezen en consulten 610 meldingen in onderzoek
jeugd- en onderwijshulpverlening	5067 nieuwe cliënten ¹⁾	5635 nieuwe cliënten ¹⁾
jeugdbescherming	883 nieuwe cliënten	857 nieuwe cliënten
jeugdreclassering	700 nieuwe cliënten	745 nieuwe cliënten
kindertelefoon ROA-gebied	65145 beantwoorde contacten	63885 beantwoorde contacten

¹⁾ Inclusief eenmalige en adviescontacten in de jeugdhulpverlening. bron: Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam

5.1.5 Amsterdamse kinderen (0-3 jaar) op kinderdagverblijf naar stadsdeel van woonadres, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009 ¹⁾	2010	2011	2012
A Centrum	2095	2125	2150	2190	2100
E West ²⁾	3805	3905	4000	4305	4330
F Nieuw-West	2690	2970	3250	3295	3025
K Zuid	4355	4430	4500	4665	4635
M Oost	4280	4750	5220	5300	5030
N Noord	1830	1965	2095	2165	1920
T Zuidoost	2460	2605	2745	2630	2215
Amsterdam	21515	22750	23960	24550	23255

¹⁾ Schatting.

bron: CBS

²⁾ Inclusief Westpoort.

5

5.1.6 Amsterdamse kinderen (0-3 jaar) met gastouderopvang naar stadsdeel van woonadres, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009 ¹⁾	2010	2011	2012
A Centrum	240	190	140	120	110
E West ²⁾	420	345	270	185	195
F Nieuw-West	395	320	240	180	180
K Zuid	485	415	340	255	225
M Oost	550	510	470	375	300
N Noord	375	315	250	210	170
T Zuidoost	420	465	510	435	415
Amsterdam	2885	2560	2220	1760	1595

¹⁾ Schatting.

bron: CBS

²⁾ Inclusief Westpoort.

5.1.7 Amsterdamse kinderen (4-12 jaar) op buitenschoolse opvang naar stadsdeel van woonadres, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009 ¹⁾	2010	2011	2012
A Centrum	950	1045	1140	1300	1330
E West ²⁾	1760	1915	2070	2210	2320
F Nieuw-West	1915	2090	2260	2370	2410
K Zuid	1900	2115	2330	2505	2570
M Oost	2615	3130	3640	4170	4510
N Noord	1150	1365	1575	1660	1675
T Zuidoost	1825	2045	2260	2150	1930
Amsterdam	12115	13705	15275	16365	16745

¹⁾ Schatting.

bron: CBS

²⁾ Inclusief Westpoort.

5.1.8 Amsterdamse kinderen (4-12 jaar) met gastouderopvang naar stadsdeel van woonadres, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009 ¹⁾	2010	2011	2012
A Centrum	105	85	60	50	45
E West ²⁾	200	160	120	85	80
F Nieuw-West	290	230	170	115	100
K Zuid	180	170	155	130	135
M Oost	260	240	215	200	170
N Noord	275	225	175	135	125
T Zuidoost	350	360	370	300	280
Amsterdam	1660	1470	1265	1015	935

¹⁾ Schatting.

bron: CBS

²⁾ Inclusief Westpoort.

5.1.9 Capaciteit in kindplaatsen op Amsterdamse kinderdagverblijven, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	1169	1243	1238	1247	1203
E West	2140	2324	2622	2767	2726
F Nieuw-West	1527	1708	1899	2010	1944
K Zuid	2324	2478	2826	3435	3306
M Oost	1869	2215	2371	2822	2890
N Noord	812	923	1069	1149	1155
T Zuidoost	1529	1696	1973	2014	1799
Amsterdam	11370	12587	13998	15444	15023

bron: GGD Amsterdam-Amstelland

5.1.10 Capaciteit in kindplaatsen op Amsterdamse buitenschoolse opvang, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	938	964	1002	1211	1103
E West	1047	1175	1426	1517	1588
F Nieuw-West	1382	1388	1582	1846	1619
K Zuid	1766	1815	2034	2658	2396
M Oost	1792	2240	2758	3309	3254
N Noord	721	995	1035	1320	1173
T Zuidoost	1145	1445	1618	1762	1492
Amsterdam	8791	10022	11455	13623	12625

bron: GGD Amsterdam-Amstelland

5.2.1 Aangegeven gevallen van infectieziekten en ziekteoorzaken, 2008-2012

infectieziekten	2008 ¹⁾	2009	2010	2011	2012
groep A					
kinderverlamming	–	–	–	–	–
pokken	–	–	–	–	–
sars	–	–	–	–	–
nieuwe influenza A (H1N1)	–	275	2	17	–
groep B1					
aviare influenza	–	–	–	–	–
difterie	–	–	–	1	–
pest	–	–	–	–	–
rabiës (hondsdoelheid)	–	–	–	–	–
tuberculose	129	154	127	148	134
virale haem. koorts	–	–	–	–	–
groep B2					
buiktyfus	3	7	6	2	3
cholera	–	–	–	–	2
E.coli (O 157)	3	3	2	10	21
hepatitis A	27	24	45	8	14
hepatitis B (acuut)	23	22	14	11	8
hepatitis B (drager)	295	329	300	234	242
hepatitis C (acuut)	28	11	6	21	15
hepatitis C (drager) ²⁾	333	277	250	200	180
invasieve gr.A streptokokkeninfectie	–	9	16	11	12
kinkhoest	306	346	118	198	492
mazelen	–	1	3	14	1
paratyfus A	3	3	6	5	5
paratyfus B	–	–	–	1	1
paratyfus C	–	–	–	–	1
rubella (rodehond)	1	–	–	1	–
shigellose (bacillaire dysenterie)	83	73	81	80	88
voedselvergiftiging/voedselinfectie explosies	6	–	2	3	2
groep C					
antrax (miltvuur)	–	–	–	–	–
bof	–	5	37	49	28
botulisme	–	–	–	–	–
brucellosis	1	1	1	–	–
Creutzfeld-Jacobs ziekte klassiek	1	–	2	1	–
Creutzfeld-Jacobs ziekte variant	–	–	–	–	–
gele koorts	–	–	–	–	–
hantavirusinfectie	–	–	1	–	–
invasieve haem. influenza-infectie	–	1	–	–	1
invasieve pneumokokkenziekte	–	2	7	2	1
legionellose	12	10	24	20	19
leptospirose	3	1	5	1	6
listeriose	–	1	3	4	3
malaria falciparum	41	36	37	37	30
malaria overig	11	5	7	10	8
meningokokkose	10	7	10	4	6
MRSA infectie	–	1	–	–	–
ornithose/psittacose	–	–	1	2	–
Q-koorts	2	2	3	1	–
tetanus	–	–	–	–	–
trichinose	–	–	–	–	–
West-Nile virusinfectie	–	–	1	1	–
totaal	1321	1606	1117	1096	1323

¹⁾ Vanaf 2008 is het werkgebied uitgebreid met de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

²⁾ Sinds 2004 niet meer meldingsplichtig.

bron: GGD Amsterdam

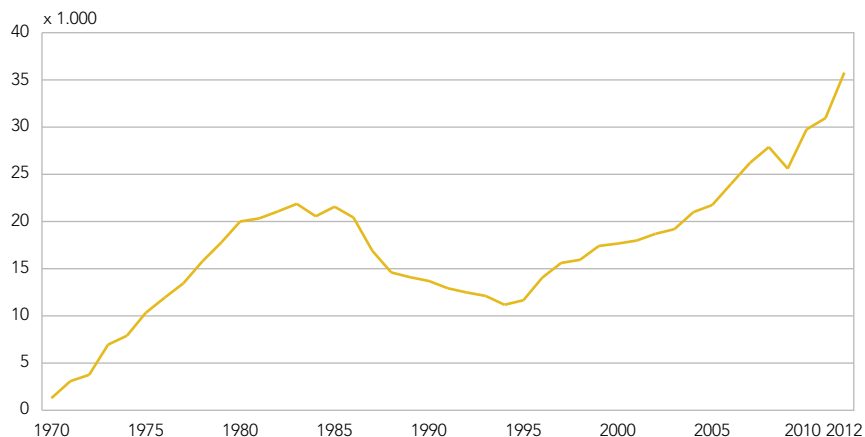
5.2.2 Nieuwe consulten geslachtsziekten naar geslacht en nationaliteiten, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
geslacht					
mannen	15937	15481	17469	17482	19670
w.v. heteroseksueel (%)	61,8	54,0	54,3	53,4	10688
w.v. homoseksueel (%)	34,2	42,6	41,9	43,0	8237
w.v. biseksueel (%)	4,0	3,4	3,8	3,6	745
vrouwen	11952	10124	12287	13467	16104
w.v. prostituee (%)	7,1	10,2	10,5	11,6	10,6
totaal	27889	25605	29756	30949	35774
nationaliteit/herkomst 1)					
Nederlands	23363	21001	24848	17237	19458
Frans	136	135	137		
Duits	183	207	248		
Engels	303	295	307		
Italiaans	170	172	163		
Spaans	135	145	189		
Noord-Amerikaans/Canadees	191	216	280		
Marokkaans	151	129	132	934	1156
Turks	107	117	96	411	503
Surinaams	246	258	237	3573	4218
Antilliaans	29	43	46	776	944
Zuid- of Midden-Amerikaans	523	473	555	1182	1425
Oost-Europees/Russisch	974	1030	1222	1619	1694
overige nationaliteiten	1317	1325	1252	464	566
onbekend	61	59	44	7	4
Sub-Sahara Afrikaans				823	1057
Aziatisch				1552	2019
Europees, overig				2371	2730

1) Vanaf 2011 herkomst i.p.v. nationaliteit.

bron: GGD Amsterdam

5.2a Nieuwe consulten geslachtsziekten, 1970-2012

bron: GGD Amsterdam

5.2.3 HIV antistoffen geteste mannen en vrouwen, 2011-2012

SOA polikliniek	2011			2012		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
leeftijdsgroep						
t/m 19 jaar	574	1381	1955	582	1353	1935
20-29 jaar	6882	9400	16282	8022	10101	18123
30-39 jaar	3934	1742	5676	4157	1837	5994
40-54 jaar	2891	712	3603	2996	741	3737
55 jaar e.o.	737	110	847	714	102	816
woonplaats						
Amsterdam	10951	9725	20676	11879	10250	22129
buiten Amsterdam	2938	2488	5426	2941	2420	5361
onbekend	1129	1132	2261	1651	1464	3115
totaal	15018	13345	28363	16471	14134	30605

bron: GGD Amsterdam

5.2.4 Activiteiten forensisch artsen en verpleegkundigen GGD in hun werkgebied ¹⁾, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
onderzoeken arrestantenzorg	14979	15671	15142	18236	18363
medisch technische onderzoeken	2143	2468	2247	2350	2300
waarvan: - letselbeschrijvingen huiselijk geweld	341	356	288	301	265
- overige letselbeschrijvingen	1187	1163	1200	1262	1211
- zedenonderzoek	113	105	89	116	111
verklaringen overlijden/verslagen Justitie	824	782	755	838	825
waarvan: - leidend tot verslag niet natuurlijke dood ²⁾	531	548	484	555	570
beoordeling euthanasie	294	316	341	387	462

¹⁾ Amsterdam, Diemen, Amstelveen, Aalsmeer, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer en Zaanstreek/Waterland.

bron: GGD Amsterdam

²⁾ Moord/doodslag, zelfdoding, (verkeers-, privé-, bedrijfs-)ongeval.

5.2.5 Sputtenruil, 1990-2012

jaar	geruilde sputten	jaar	geruilde sputten
1990	998400	2001	391200
1991	979200	2002	346800
1992	1082880	2003	316000
1993	996430	2004	232000
1994	857459	2005	201600
1995	744480	2006	200800
1996	608880	2007	171200
1997	460800	2008	184800
1998	485600	2009	139400
1999	479628	2010	153600
2000	344345	2011	169600
		2012	145600

bron: GGD Amsterdam

5.2.6 Ambulance interventies met betrekking tot het gebruik van (uitgaans)drugs naar soort middel, 2007-2011 (bevolking t/m 65 jaar)

middel	2007	2008	2009	2010	2011
alcohol	2138	2145	2304	2579	2732
cannabis roken	370	318	385	508	491
spacecake	74	63	99	109	150
cannabis totaal	444	381	484	617	641
XTC	67	43	55	54	82
LSD	4	4	4	3	6
amfetamine	17	14	8	19	16
paddo's	149	125	53	69	84
GHB	110	128	170	194	222
roesmiddelen (heroïne, cocaïne ¹⁾)	220	221	197	165	240

¹⁾ In 2011: 79 incidenten met vermelding van heroïne/methadon en 174 met cocaïne.

bron: GGD Amsterdam

5.2.7 Bezoeken Reizigersadvies- en Vaccinatiebureau, 1994-2012

jaar	1e bezoek	vervolgbezoek	jaar	1e bezoek	vervolgbezoek
1994	18563	5683	2004	24572	3414
1995	19428	4936	2005	25520	4051
1996	19996	5474	2006	23709	5112
1997	21619	5451	2007	24223	4320
1998	24187	4668	2008	22931	4496
1999	27613	4905	2009	22833	4614
2000	30809	6045	2010	21484	4359
2001 ¹⁾	27467	2847	2011	22911	4541
2002	25487	4098	2012	21702	4093
2003	24113	3602			

¹⁾ Een deel van de vervolfbezoeken in 2001 is geteld als 1e bezoek.

bron: GGD Amsterdam

5.2.8 Sterfte (werkelijke bevolking) naar doodsoorzaken, geslacht en leeftijdsgroepen, 2012

doodsoorzaak	mannen				vrouwen				totaal m+v
	0-49 jaar	50-64 jaar	65+ jaar	totaal	0-49 jaar	50-64 jaar	65+ jaar	totaal	
infectieuze en parasitaire ziekten	5	12	32	49	2	9	51	62	111
nieuwvormingen	51	212	572	835	43	175	529	747	1582
w.o. kwaadaardige nieuwvormingen	50	209	556	815	43	172	513	728	1543
w.o. dikke darm	1	18	47	66	2	14	44	60	126
w.o. luchtpijp(-vertakkingen) en long	10	59	148	217	6	57	114	177	394
w.o. borst	–	–	2	2	9	22	68	99	101
w.o. lymfatisch en bloedvormend weefsel	5	18	45	68	2	9	30	41	109
ziekten van bloed en bloedbereidende organen, immuniteitsstoornissen	–	–	3	3	1	4	7	12	15
endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten	7	15	37	59	2	9	66	77	136
psychische stoornissen	6	8	87	101	2	2	184	188	289
ziekten zenuwstelsel en zintuigen	10	11	85	106	5	5	130	140	246
ziekten van hart en vaatstelsel	22	105	484	611	10	47	720	777	1388
w.o. ziekten van de kransvaten	11	45	151	207	1	13	162	176	383
w.o. acuut hartinfarct	8	30	97	135	–	8	104	112	247
w.o. hersenvaatletsels	1	18	98	117	4	13	152	169	286
ziekten ademhalingsorganen	6	30	234	270	3	16	286	305	575
w.o. longontsteking	3	9	95	107	1	4	101	106	213
w.o. cara	3	17	104	124	2	12	152	166	290
ziekten spijsverteringsorganen	8	31	84	123	3	10	100	113	236
ziekten huid, onderhuids bindweefsel	–	–	8	8	–	1	15	16	24
ziekten spieren, beenderen, bindweefsel	1	3	6	10	1	–	22	23	33
ziekten urinewegen en geslachtsorganen	–	6	54	60	3	4	74	81	141
complicaties zwangerschap, bevallingen	–	–	–	–	–	–	–	–	–
aandoeningen perinatale periode	13	–	–	13	15	–	–	15	28
aangeboren afwijkingen	10	–	1	11	5	1	–	6	17
symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden	27	50	117	194	21	20	146	187	381
uitwendige doodsoorzaken	60	45	71	176	21	24	112	157	333
totaal	226	528	1875	2629	137	327	2442	2906	5535

bron: CBS

5.2.9 Sterfte naar doodsoorzaken in Amsterdam en Nederland, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam					
nieuwvormingen	1641	1594	1598	1621	1582
ziekten van hart en vaatstelsel	1550	1403	1464	1359	1388
ziekten van ademhalingsstelsel	565	562	486	485	575
uitwendige doodsoorzaken	296	308	300	317	333
overige doodsoorzaken	1627	1446	1558	1532	1657
totaal	5679	5313	5406	5314	5535
Nederland					
nieuwvormingen	41874	42396	43516	44038	44661
ziekten van hart en vaatstelsel	40129	38897	39009	38132	38371
ziekten van ademhalingsstelsel	13789	13962	13016	13317	14477
uitwendige doodsoorzaken	5415	5618	5748	5845	6333
overige doodsoorzaken	33929	33362	34769	34409	36971
totaal	135136	134235	136058	135741	140813

	procenten				
	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam					
nieuwvormingen	28,9	30,0	29,6	30,5	28,6
ziekten van hart en vaatstelsel	27,3	26,4	27,1	25,6	25,1
ziekten van ademhalingsstelsel	9,9	10,6	9,0	9,1	10,4
uitwendige doodsoorzaken	5,2	5,8	5,5	6,0	6,0
overige doodsoorzaken	28,6	27,2	28,8	28,8	29,9
totaal	100	100	100	100	100
Nederland					
nieuwvormingen	31,0	31,6	32,0	32,4	31,7
ziekten van hart en vaatstelsel	29,7	29,0	28,7	28,1	27,2
ziekten van ademhalingsstelsel	10,2	10,4	9,6	9,8	10,3
uitwendige doodsoorzaken	4,0	4,2	4,2	4,3	4,5
overige doodsoorzaken	25,1	24,9	25,6	25,3	26,3
totaal	100	100	100	100	100

bron: CBS

5.2.10 Drugsdoden, 1997-2012

jaar	overdosis drugs	jaar	overdosis drugs
1997	22	2005	29
1998	25	2006	21
1999	27	2007	25
2000	31	2008	22
2001	32	2009	29
2002	27	2010	27
2003	21	2011	18
2004	22	2012	18

bron: GGD Amsterdam

5.2.11 Sterfte in Nederland en Amsterdam naar geslacht, stadsdelen en doodsoorzaken, 2007-2010

	totaal	nieuw- vormingen	ziekten van hart en vaatstelsel	ziekten van adem- halings- stelsel	uitwendige doods- oorzaken
mannen					
Nederland	260996	91255	74695	27991	12355
Amsterdam	10518	3338	2732	995	685
A Centrum	1145	367	272	100	83
E West	1405	442	333	130	111
F Nieuw-West	2101	671	583	205	126
K Zuid	2003	623	517	218	130
M Oost	1240	396	319	82	85
N Noord	1625	557	430	170	86
T Zuidoost	993	280	275	90	64
vrouwen					
Nederland	277373	77425	84189	26312	9632
Amsterdam	11491	3117	3301	1134	504
A Centrum	1163	289	311	107	49
E West	1395	373	400	126	73
F Nieuw-West	2465	610	691	278	96
K Zuid	2406	660	713	225	121
M Oost	1237	365	350	120	50
N Noord	1686	490	490	174	69
T Zuidoost	1135	328	345	103	46
totaal					
Nederland	538369	168680	158884	54303	21987
Amsterdam	22009	6455	6033	2129	1189
A Centrum	2308	656	583	207	132
E West	2800	815	733	256	184
F Nieuw-West	4566	1281	1274	483	222
K Zuid	4409	1283	1230	443	251
M Oost	2477	761	669	202	135
N Noord	3311	1047	920	344	155
T Zuidoost	2128	608	620	193	110

bron: GGD Amsterdam

5.2.12 Standaard sterfgevallen in Nederland en Amsterdam naar geslacht, stadsdelen en doodsoorzaken, 2007-2010 (Nederland=100)

	totaal	infectie- ziekten	zelfdoding	diabetes	borst- kanker	beroerte	psychische stoor- nissen
mannen							
Nederland	100	100	100	100	–	100	100
Amsterdam	110	174	118	122	–	102	102
A Centrum	120	199	131	126	–	132	145
E West	118	179	121	159	–	96	97
F Nieuw-West	105	149	128	94	–	90	120
K Zuid	100	175	131	95	–	91	71
M Oost	111	215	107	164	–	108	103
N Noord	113	129	106	91	–	107	109
T Zuidoost	120	168	90	199	–	119	89
vrouwen							
Nederland	100	100	100	100	100	100	100
Amsterdam	107	109	123	110	86	93	91
A Centrum	130	143	103	104	94	126	239
E West	111	181	163	104	84	82	70
F Nieuw-West	109	101	121	119	84	102	119
K Zuid	92	96	123	72	92	79	64
M Oost	105	96	131	117	87	86	67
N Noord	107	99	116	118	79	83	71
T Zuidoost	113	74	82	183	79	119	62
totaal							
Nederland	100	100	100	100	100	100	100
Amsterdam	108	139	120	115	85	96	94
A Centrum	126	199	127	116	87	129	212
E West	114	180	133	130	82	87	78
F Nieuw-West	107	123	126	108	84	97	119
K Zuid	95	128	127	80	95	83	66
M Oost	108	153	115	139	85	95	78
N Noord	110	113	108	106	79	92	82
T Zuidoost	116	114	87	189	80	119	70

bron: GGD Amsterdam

5.2.13 Werkzame geneeskundigen naar praktijkvoering, 1 januari 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
specialisten	2232	2209	2418	2459	2395
huisartsen ¹⁾	390	428	440	468	461
verpleeghuisartsen	56	55	51	58	53
tandartsen	572	580	607	651	675

¹⁾ Vanaf 2010 gevestigde huisartsen en huisartsen in loondienst. bron: 1ste Lijn Amsterdam/GAN/ANT/NMT/O+S

5.2.14 Huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten en apotheken naar stadsdelen, 1 januari 2013

stadsdeel	huisartsen ¹⁾		tandartsen ²⁾		fysiotherapeuten ³⁾		apotheken ⁴⁾	
	abs.	per 10.000 inwoners	abs.	per 10.000 inwoners	abs.	per 10.000 inwoners	abs.	per 10.000 inwoners
A Centrum	50	5,8	75	8,8	170	19,9	12	1,4
B Westpoort	–	–	–	–	6	118,6	1	19,8
E West	76	5,5	66	4,8	227	16,4	14	1,0
F Nieuw-West	72	5,1	99	7,0	230	16,2	16	1,1
K Zuid	92	6,7	306	22,2	369	26,8	19	1,4
M Oost	72	5,9	53	4,3	187	15,2	14	1,1
N Noord	49	5,5	49	5,5	138	15,6	14	1,6
T Zuidoost	50	6,0	27	3,2	109	13,0	11	1,3
Amsterdam	461	5,8	675	8,4	1436	18,0	101	1,3

¹⁾ Gevestigde huisartsen en huisartsen in loondienst uit het adressenbestand van de 1ste Lijn Amsterdam. bron: 1ste Lijn Amsterdam/NMT/KNGF/De Telefoongids BV

²⁾ Tandartsen met een bekend praktijkadres volgens de NMT-Tandartsenadministratie.

³⁾ Fysiotherapeuten aangesloten bij het Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie (KNGF), inclusief dubbeltellingen (exclusief dubbeltellingen: 1.203).

⁴⁾ De Telefoongids BV.

5.2.15 Gewicht 5- en 10-jarige kinderen naar stadsdelen en herkomstgroepering en geslacht, 2010/'11-2011/'12 (procenten)

	5-jarigen					
	2010/'11			2011/'12		
	ondergewicht	overgewicht	obesitas	ondergewicht	overgewicht	obesitas
stadsdeel						
A Centrum	5,3	9,8	1,6	7,9	6,9	1,7
E West	7,7	12,0	5,8	7,6	13,6	4,2
F Nieuw-West	7,3	16,5	6,9	8,9	14,8	7,0
K Zuid	4,8	11,6	2,3	8,6	9,1	1,3
M Oost	6,0	11,5	3,1	6,8	10,0	3,1
N Noord	4,8	15,0	6,5	9,4	14,1	7,0
T Zuidoost	5,7	16,3	8,7	5,6	18,8	7,9
herkomstgroepering						
Surinamers	10,2	13,8	5,9	8,3	16,7	6,1
Antillianen	5,5	11,9	7,3	6,7	17,6	10,9
Turken	4,3	20,3	13,7	3,9	19,2	10,9
Marokkanen	4,9	19,5	7,4	4,2	20,1	7,7
overige niet-westerse allochtonen	6,1	14,0	8,0	9,1	14,5	6,9
westerse allochtonen	7,0	11,7	2,1	9,6	8,1	2,3
autochtonen	6,1	9,5	1,8	9,0	8,2	1,9
geslacht						
jongens	6,4	12,4	4,5	8,6	10,6	4,5
meisjes	5,9	14,8	6,0	7,1	15,0	5,2
Amsterdam	6,1	13,6	5,2	7,8	12,8	4,8
	10-jarigen					
stadsdeel						
A Centrum	7,1	16,0	3,8	7,5	10,9	2,1
E West	4,8	20,3	6,0	6,6	18,5	5,8
F Nieuw-West	6,2	25,6	7,3	4,9	26,4	5,6
K Zuid	6,5	16,0	2,5	9,2	11,1	1,9
M Oost	8,3	17,2	6,2	8,6	17,1	4,1
N Noord	11,4	22,8	4,0	7,5	21,1	5,2
T Zuidoost	8,5	25,2	8,4	5,8	22,5	7,8
herkomstgroepering						
Surinamers	10,1	22,5	7,9	8,4	19,3	7,4
Antillianen	7,2	15,2	12,0	3,6	22,5	8,1
Turken	3,9	30,8	12,9	2,2	29,6	11,6
Marokkanen	6,4	26,7	8,3	4,2	25,1	6,0
overige niet-westerse allochtonen	6,8	26,4	6,6	5,4	25,8	6,2
westerse allochtonen	8,8	17,3	3,0	8,0	14,2	3,6
autochtonen	8,0	13,9	1,9	10,1	11,7	1,4
geslacht						
jongens	6,7	20,5	5,7	7,0	18,0	4,5
meisjes	8,2	21,8	6,0	7,2	20,4	5,4
Amsterdam	7,5	21,1	5,9	7,1	19,2	4,9

bron: GGD Amsterdam

6

Educatie, jeugd en diversiteit

- 6.1 Kerncijfers
- 6.2 Primair onderwijs
- 6.3 Speciaal onderwijs
- 6.4 Secundair onderwijs
- 6.5 Tertiair onderwijs
- 6.6 Diversiteit

6

Educatie, jeugd en diversiteit

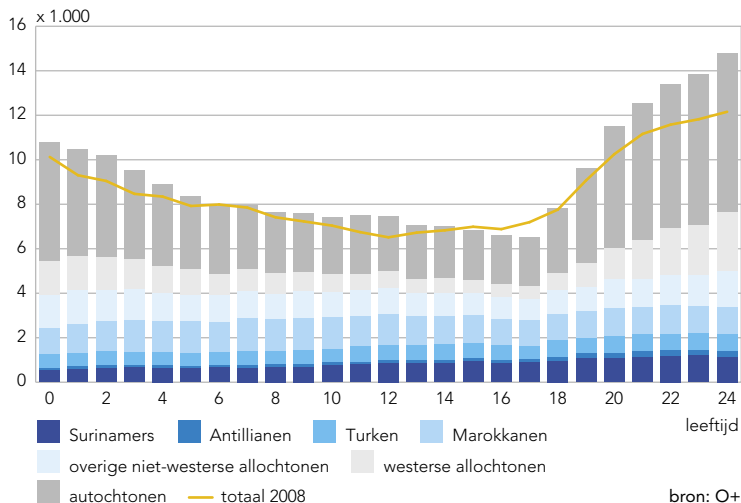
Aantal jongeren in de stad neemt toe

In 2013 wonen in Amsterdam 229.206 jongeren van 0 tot en met 24 jaar, zij vormen 29% van de bevolking. Dat is een stijging ten opzichte van vijf jaar geleden, toen in Amsterdam nog ruim 212.000 jongeren woonden oftewel 28% van de bevolking. De meerderheid van de jongeren heeft ouders met een migratieachtergrond (58% van de 0-24-jarigen). Dit verschilt echter sterk tussen de leeftijdsgroepen. Zo is van de in Amsterdam geboren baby's de helft (52%) van Nederlandse herkomst.

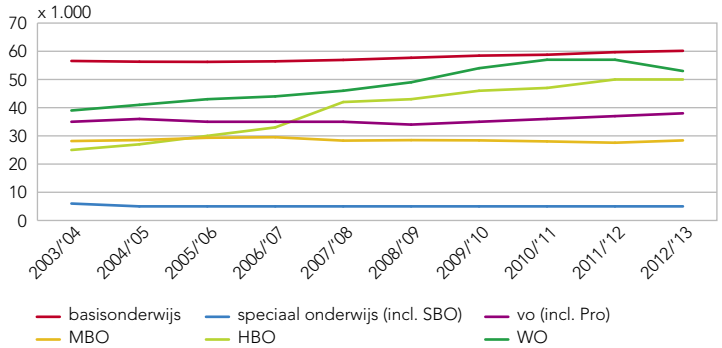
Het aandeel 0-4-jarigen dat uit de stad vertrekt is sinds 2008 licht afgenomen van 7% naar 6%, dit zijn voornamelijk kinderen van Nederlandse herkomst.

De leeftijdsgroep 6-17-jarigen bestaat voor een groot deel uit kinderen van niet-westerse herkomst, terwijl de leeftijdsgroep 18 tot en met 24 jaar wordt gedomineerd door studenten, veelal van Nederlandse herkomst. Van de 4-jarigen heeft 45% een migratieachtergrond uit een niet-westers land, van de 17-jarigen is dit 58% en van de 23-jarigen 35%.

Jongeren naar leeftijd en herkomstgroepering, 2013 en totaal 0-24-jarigen, 2008

Aantal leerlingen en studenten aan Amsterdamse scholen/instellingen naar type onderwijs, 2003/'04-2012/'13

bron: OCW/DUO/CBS/Univ.

Einde stijging studentenaantallen

Het aantal jongeren dat op een Amsterdamse school of instelling onderwijs volgt nam de afgelopen tien jaar toe van 190.000 in 2003/'04 tot 235.000 in 2012/'13, een toename van 24%. Deze stijging is in bijna elke fase van het onderwijs te zien. Zo is er een toename van het aantal leerlingen op het primair onderwijs (+6%), het voortgezet onderwijs (+8%), het HBO (+100%) en het WO (+36%).

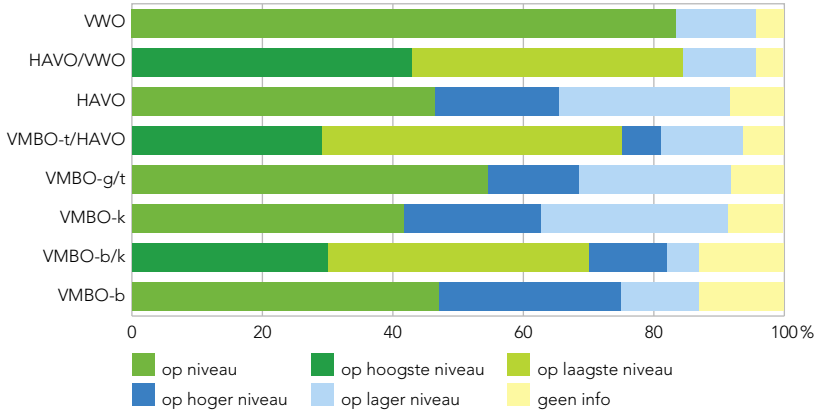
In het WO lijkt de jarenlange groei aan studentenaantallen sinds 2011/'12 gestopt: in 2012/'13 is er voor het eerst in jaren een daling te zien (-7% ten opzichte van 2011/'12). Deze daling is in de meeste studierichtingen op zowel de VU als de UvA zichtbaar. De studierichtingen waar de studentenaantallen stijgen of gelijk blijven zijn het Amsterdam University College, exacte wetenschappen en aard- en levenswetenschappen.

Het aantal studenten in het Amsterdamse MBO is de afgelopen tien jaar stabiel gebleven en het aantal leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs gedaald (-19%).

Leerlingen van niet-westerse herkomst stromen vaker af naar lager niveau

Hoe goed voorspelt het basisschooladvies het diploma dat leerlingen halen? O+S heeft onderzoek gedaan¹ naar de schoolloopbanen van leerlingen die in 2006/'07 in groep 8 zaten en toen het basisschooladvies kregen. Deze leerlingen zaten in 2011/'12 in de vierde of vijfde klas (HAVO of vwo) of zijn inmiddels klaar met de middelbare school (vmbo). Van hen volgt 62% onderwijs op het niveau dat de basisschool had geadviseerd of heeft op dit niveau een diploma

Resultaat (diploma of huidig niveau) na vijf jaar middelbare school, naar basisschooladvies, cohort 2007/'08 (procenten)

behaald. Van de leerlingen met basisschooladvies HAVO/WVO en VWO volgt ruim 80% onderwijs op het geadviseerde niveau (bij het advies HAVO/WVO kan dit zowel HAVO als VWO zijn). Op VMBO-k is het aandeel leerlingen dat op het geadviseerde niveau een diploma haalt met 42% een stuk lager.

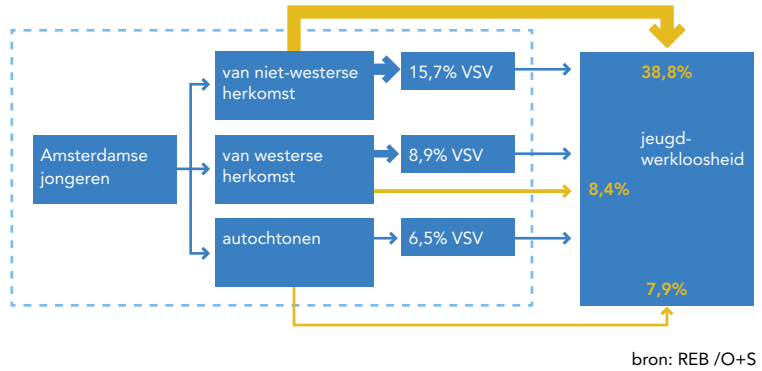
De leerlingen die niet op het geadviseerde niveau belanden, stromen vaker af naar een lager niveau (29%) dan op naar een hoger niveau (21%). Ook op het HAVO (46%) en VMBO-b (48%) is het aandeel leerlingen dat op het geadviseerde niveau zit of een diploma heeft gehaald lager. Van de leerlingen met basisschooladvies VMBO-g/t komt 55% op het geadviseerde niveau terecht. Leerlingen van niet-westerse herkomst komen minder vaak op het geadviseerde niveau terecht dan leerlingen van Nederlandse herkomst, dit geldt met name voor de basisschooladviezen HAVO, HAVO/WVO en VWO.

Daling voortijdig schoolverlaters en stijging jeugdwerkloosheid

Het aandeel jongeren met een startkwalificatie is toegenomen van 63% naar 68% in de periode 2009-2012. Elf procent van de jongeren maakt zijn school niet af en heeft dus geen 'startkwalificatie' voor de arbeidsmarkt. Dit aandeel voortijdig schoolverlaters is gedaald, in 2009 was dit nog 15%.

Jongens maken hun school minder vaak af dan meisjes. Met name jongens van niet-westerse herkomst zijn vaak voortijdig schoolverlater, bij hen is het aandeel 20%. Dit is wel verbeterd, in 2009 lag het nog rond de 25%. Hoewel het voor alle jongeren nu moeilijk is werk te vinden (20% van de jongeren die willen

Werkloze jongeren in de beroepsbevolking en VSV-ers naar herkomst, 2013 (procenten)

6

werken zit in 2013 zonder werk) is de werkloosheid onder jongeren zonder startkwalificatie nog hoger: 33%. Van de jongeren van niet-westerse herkomst is zelfs 39% werkloos. In totaal zijn in 2013 14.700 Amsterdamse jongeren werkloos, dit aandeel (20%) is de afgelopen jaren gestegen, in 2011 was dit nog 16% en in 2009 14%.²

¹ Bron: O+S. *Schoolloopbanen. Basisrapport: Hoe het de Amsterdamse leerlingen vergaat in het voortgezet onderwijs*, 2013.

² Bron: O+S, *fact sheet monitor jeugdwerkloosheid 2013*. 2013.

6.1	Kerncijfers	208
	<u>tabellen</u>	
6.1.1	Scholen naar type onderwijs en schooljaar	208
6.1.2	Leerlingen en studenten naar type onderwijs, schooljaar en geslacht	208
6.1.3	Groei van het aantal leerlingen en studenten naar type onderwijs, schooljaar en geslacht	208
6.1.4	Deelname peuters Voorschool	209
6.1.5	Schoolverzuim naar stadsdeel van vestiging van de school	210
6.1.6	Deelnemers volwasseneneducatie	210
6.1.7	Wet Inburgering naar soort traject	210
	<u>grafieken</u>	
6.1a	Leerlingen en studenten naar type onderwijs	209
6.2	Primair onderwijs	211
	<u>tabellen</u>	
6.2.1	Scholen, leerlingen en gemiddelde schoolgrootte in het basisonderwijs	211
6.2.2	Basisscholen en leerlingen naar stadsdeel van vestiging van de school	211
6.2.3	Leerlingen basisonderwijs naar stadsdeel van vestiging van de school en leeftijd	212
6.2.4	Percentages OVB-doelgroepleerlingen in het basisonderwijs naar stadsdelen	212
6.2.5	Leerlingen basisonderwijs naar herkomstgroepering	213
6.2.6	Gemiddelde scores Eindtoets Basisonderwijs naar stadsdelen	213
6.2.7	Scholen en leerlingen in het speciaal basisonderwijs	213
6.2.8	Leerlingen basisonderwijs naar adviezen over voortgezet onderwijs	214
6.2.9	Deelname van leerlingen basisonderwijs aan het theoretische verkeersexamen en percentage geslaagde leerlingen naar stadsdelen	215
6.2.10	Deelname aan het praktisch verkeersexamen (fietsexamen) naar stadsdelen	215
	<u>grafieken</u>	
6.2a	Verdeling adviezen voortgezet onderwijs per stadsdeel	214
6.3	Speciaal onderwijs	216
	<u>tabellen</u>	
6.3.1	Scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs	216
6.3.2	Leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs	216
6.3.3	Leerlingen speciaal onderwijs naar herkomstgroepering	216
6.4	Secundair onderwijs	217
	<u>tabellen</u>	
6.4.1	Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar leerjaar en geslacht	217
6.4.2	Amsterdamse leerlingen voortgezet onderwijs naar herkomstgroepering	218
6.4.3	Leerlingen Amsterdamse scholen met voortgezet onderwijs naar herkomstgroepering en type onderwijs	218
6.4.4	Leerlingen en studenten in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs en in het leerweg ondersteunend onderwijs naar studierichting en geslacht	218
6.4.5	MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar geslacht, niveau en leerweg	219
6.4.6	MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar richting en geslacht	219
6.4.7	MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar stadsdelen en geslacht	220
6.4.8	Eindexamenkandidaten en geslaagden naar examenjaar in Amsterdam en Nederland	220

6.5	Tertiair onderwijs	221
	<u>tabellen</u>	
6.5.1	Studenten in het hoger beroepsonderwijs	221
6.5.2	Voltijd- en dualstudenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht	221
6.5.3	Deeltijdstudenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht	221
6.5.4	Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht	222
6.5.5	Studenten in het wetenschappelijk onderwijs naar studierichting en inschrijvingsvorm	224
6.5.6	Geslaagden voor afsluitende universitaire examens	225
6.5.7	Promoties bij de universiteiten	225
6.6	Diversiteit	226
	<u>tabellen</u>	
6.6.1	Gemiddelde score op sociale cohesie in de buurt per stadsdeel	226
6.6.2	Meldingen bij Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam naar vorm en reden	226
	<u>grafieken</u>	
6.6a	Gemengde huwelijken naar herkomstgroepering	227
6.6b	Negatieve beeldvorming over bepaalde bevolkingsgroepen in Amsterdam	227

6.1.1 Scholen naar type onderwijs en schooljaar, 2008/'09-2012/'13

type onderwijs	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
basisonderwijs	207	208	211	207	208
speciaal basisonderwijs	15	14	14	13	13
(voortgezet) speciaal onderwijs ¹⁾	39	38	34	34	34
praktijkonderwijs ¹⁾	9	9	9	8	8
voortgezet onderwijs (AVO, LWOO, VMBO, HAVO, VWO) ¹⁾	55	56	60	63	64
middelbaar beroepsonderwijs (BOL/BBL)	3	3	3	3	3
hoger beroepsonderwijs (HBO)	4	4	4	4	4
universiteit (WO)	2	2	2	2	2
totaal	334	334	337	334	336

¹⁾ Locaties.

bron: OCW/DUO/CBS/Univ.

6.1.2 Leerlingen en studenten naar type onderwijs, schooljaar en geslacht, 2011/'12-2012/'13

type onderwijs	2011/'12			2012/'13 ¹⁾		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
basisonderwijs	29849	29831	59680	30251	29905	60156
speciaal basisonderwijs	953	424	1377	873	398	1271
(voortgezet) speciaal onderwijs	2432	949	3381	2330	906	3236
praktijkonderwijs	740	549	1289	774	577	1351
voortg. onderw. (AVO, LWOO, VMBO, HAVO, VWO)	17478	18193	35671	18039	18929	36968
middelbaar beroepsonderwijs (BOL) ²⁾	10445	11118	21563	10963	11490	22453
middelbaar beroepsonderwijs (BBL) ²⁾	3342	2666	6008	3312	2626	5938
hoger beroepsonderwijs (HBO)	25031	24819	49850	24980	24988	49968
universiteit (WO)	24724	32516	57240	23115	30259	53374
totaal	114994	121065	236059	114637	120078	234715

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO/CBS/Univ.

²⁾ Leerlingen van het ROC Amsterdam en het Mediacollege.

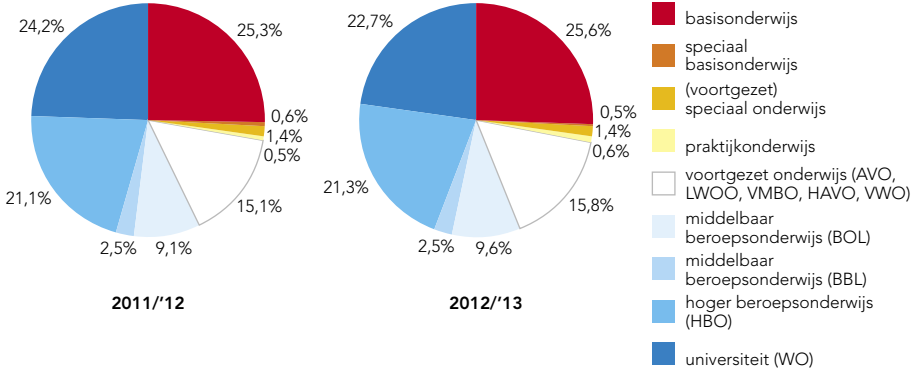
6.1.3 Groei van het aantal leerlingen en studenten naar type onderwijs, schooljaar en geslacht, 2010/'11-2012/'13 (procenten)

type onderwijs	2011/'12 t.o.v. 2010/'11			2012/'13 t.o.v. 2011/'12		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
basisonderwijs	+ 1,4	+ 1,7	+ 1,5	+1,3	+0,2	+0,8
speciaal onderwijs	- 1,3	+ 0,5	- 0,8	-5,4	-5,0	-5,3
praktijkonderwijs	- 3,3	-	- 1,9	+4,6	+5,1	+4,8
voortg. onderw. (AVO, LWOO, VMBO, HAVO, VWO)	+ 2,9	+ 3,1	+ 3,0	+3,2	+4,0	+3,6
middelbaar beroepsonderwijs (BOL) ¹⁾	+ 2,3	+ 2,0	+ 2,1	+5,0	+3,3	+4,1
middelbaar beroepsonderwijs (BBL) ¹⁾	-13,6	-12,6	-13,1	-0,9	-1,5	-1,2
hoger beroepsonderwijs (HBO)	+ 7,2	+ 6,3	+ 6,8	-0,2	+0,7	+0,2
universiteit (WO)	+ 0,3	- 0,2	- 0,0	-6,5	-6,9	-6,8

¹⁾ Leerlingen van het ROC Amsterdam en het Mediacollege.

bron: OCW/DUO/CBS/Univ.

6.1a Leerlingen en studenten naar type onderwijs, 2011/'12 en 2012/'13

bron: OCW/DUO/CBS/Univ.

6.1.4 Deelname peuters (2,5-3 jaar) Voorschool, 1 december 2012

stadsdeel	doelgroep	deelname doelgroep	deelname doelgroep-peuters als % van de doelgroep	totaal deelname ¹⁾
A Centrum	193	74	38	114
E West	928	768	83	1134
F Nieuw-West	1385	1025	74	1538
K Zuid	378	277	73	597
M Oost	797	544	68	983
N Noord	877	781	89	1305
T Zuidoost	1265	647	51	1028
Amsterdam	5823	4116	71	6699

¹⁾ Inclusief woonachtig buiten Amsterdam.

bron: DMO/O+S

6.1.5 Schoolverzuim ¹⁾ naar stadsdeel van vestiging van de school, 2007/'08-2011/'12 (procenten)

stadsdeel	2007/'08	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12
A Centrum	5,0	5,8	6,8	6,9	8,6
E West	5,5	6,6	7,9	8,8	6,5
F Nieuw-West	8,8	9,1	8,8	8,4	8,4
K Zuid	4,2	4,9	5,6	5,6	5,6
M Oost	5,1	6,2	6,8	7,1	7,8
N Noord	4,7	6,1	7,0	8,5	8,5
T Zuidoost	3,6	4,5	5,8	6,8	9,7
Amsterdam	5,5	6,4	7,0	7,4	8,0

¹⁾ Amsterdamse leerlingen zonder startkwalificatie die een of meer keren hebben verzuimd.

bron: DMO/BLP

6.1.6 Deelnemers volwasseneneducatie, 2008-2012

traject	2008	2009	2010	2011	2012
volwasseneneducatie (WEB)					
voortgezet algemeen volwassenen onderwijs	1173	1104	853	633	634
taaltrajecten voor Amsterdammers met Nederlands als tweede taal	1330	1354	1228	382	660
overige educatietrajecten onder de noemers breedmaatschappelijk functioneren en sociale redzaamheid	508	368	263	201	242
totaal	3011	2826	2344	1216	1536
Taal & Ouder Betrokkenheid	563	736	277	135	1190

bron: DWI

6.1.7 Wet Inburgering (WI) naar soort traject, 2008-2012

traject	2008	2009	2010	2011	2012
WI-trajecten	9540	6945	7775	5881	4140
w.v. duale WI-trajecten		6060	5051	4344	3684
Trajecten Alfabetisering en Groepsbinding	2015	1290			
totaal	11555	8235	7775	5881	4140

bron: DWI

6.2.1 Scholen, leerlingen en gemiddelde schoolgrootte in het basisonderwijs, 2008/'09-2012/'13

	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ¹⁾
scholen	207	208	211	207	208
w.v. openbaar	96	96	98	96	97
bijzonder	111	112	113	111	111
leerlingen	57676	58453	58773	59680	60156
w.v. openbaar	27696	28278	28967	29480	29759
bijzonder	29980	30175	29806	30200	30397
gemiddelde schoolgrootte	279	281	279	288	289
w.v. openbaar	289	295	296	307	307
bijzonder	270	269	264	272	274

1) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6

6.2.2 Basisscholen en leerlingen naar stadsdeel van vestiging van de school, 2010/'11-2012/'13

stadsdeel school	scholen			leerlingen		
	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ¹⁾	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ¹⁾
A Centrum	13	12	12	4170	4213	4223
B Westpoort	-	-	-	-	-	-
E West	31	31	31	8324	8349	8421
F Nieuw-West	38	37	37	11906	12016	11952
K Zuid	35	35	35	9249	9444	9523
M Oost	34	33	34	10009	10486	10902
N Noord	31	31	31	7545	7617	7702
T Zuidoost	29	28	28	7570	7555	7433
Amsterdam	211	207	208	58773	59680	60156

1) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.2.3 Leerlingen basisonderwijs naar stadsdeel van vestiging van de school en leeftijd, 2012/'13 ¹⁾

stadsdeel school	leeftijd in jaren					
	4	5	6	7	8	9
A Centrum	572	558	516	509	500	513
B Westpoort	–	–	–	–	–	–
E West	1172	1156	1068	1040	1015	953
F Nieuw-West	1589	1517	1487	1529	1392	1377
K Zuid	1377	1281	1221	1167	1112	1113
M Oost	1566	1447	1399	1384	1397	1260
N Noord	972	1030	963	930	955	971
T Zuidoost	927	990	875	916	896	909
Amsterdam	8175	7979	7529	7475	7267	7096

stadsdeel school	leeftijd in jaren				totaal
	10	11	12	13	
A Centrum	507	487	59	2	4223
B Westpoort	–	–	–	–	–
E West	941	878	197	1	8421
F Nieuw-West	1415	1294	341	11	11952
K Zuid	1142	955	150	5	9523
M Oost	1173	1012	239	25	10902
N Noord	902	811	158	10	7702
T Zuidoost	872	833	210	5	7433
Amsterdam	6952	6270	1354	59	60156

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.2.4 Percentages OVB-doelgroep leerlingen ¹⁾ in het basisonderwijs naar stadsdelen, 2012/'13

stadsdeel school	leerlinggewicht		
	1,20	0,30	0,00
A Centrum	3	3	95
E West	24	6	70
F Nieuw-West	25	7	68
K Zuid	4	2	94
M Oost	13	4	83
N Noord	17	11	72
T Zuidoost	17	16	68
Amsterdam	16	7	77

¹⁾ In het kader van het voorrangbeleid worden leerlinggewichten toegekend aan kansarme leerlingen op basis waarvan extra financiële middelen worden verstrekt.

bron: OCW/DUO

Gewichtenregeling

1,20: leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 1 en de ander een opleiding uit categorie 1 of 2.

0,30: leerlingen van wie beide ouders of de ouder die belast is met de dagelijkse verzorging een opleiding uit categorie 2 heeft gehad.

0,00: leerlingen van wie één van de ouders of beide ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 3.

Categorie 1: maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk.

Categorie 2: maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg.

Categorie 3: overig voortgezet onderwijs en hoger.

6.2.5 Leerlingen basisonderwijs naar herkomstgroepering, 2008/'09-2012/'13 (procenten) ¹⁾

herkomstgroepering	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
Surinamers	11	10	9	9	8
Antillianen	2	2	2	2	1
Turken	9	9	8	8	8
Marokkanen	18	18	18	18	18
overige niet-westerse allochtonen	15	15	15	15	15
westerse allochtonen	9	9	10	11	11
autochtonen	35	36	36	37	38
onbekend	2	2	2	2	2
totaal	100	100	100	100	100

¹⁾ Bij benadering vastgestelde percentages.

bron: DMO/O+S

6

6.2.6 Gemiddelde scores Eindtoets Basisonderwijs ¹⁾ naar stadsdelen, 2010-2013

stadsdeel school	2010	2011	2012	2013
A Centrum	539,7	541,1	539,1	540,6
E West	532,7	533,7	532,8	532,3
F Nieuw-West	532,4	531,9	532,7	531,6
K Zuid	539,1	539,3	538,9	538,5
M Oost	534,8	536,2	535,6	535,5
N Noord	532,0	532,4	532,9	531,5
T Zuidoost	529,8	531,0	530,8	530,9
Amsterdam	534,0	534,6	534,3	534,0
Nederland	535,5	535,6	535,6	535,3

¹⁾ Nieuwe CITO methodiek; inclusief leerlingen met basisschooladvies LWOO.

bron: CITO/DMO

6.2.7 Scholen en leerlingen in het speciaal basisonderwijs, 2008/'09-2012/'13

	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ¹⁾
scholen	15	14	14	13	13
leerlingen	1542	1492	1435	1377	1271
w.v. mannen	1069	1052	1013	953	873
vrouwen	473	440	422	424	398

¹⁾ Voorlopige cijfers.

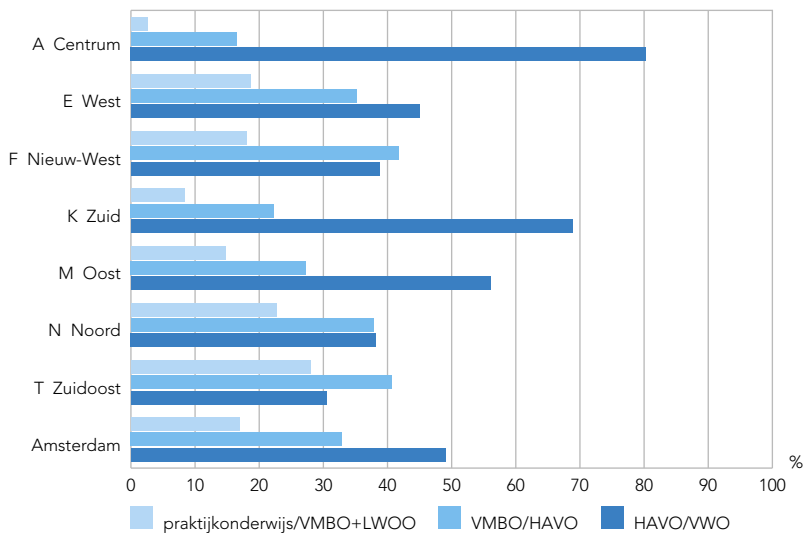
bron: OCW/DUO

6.2.8 Leerlingen basisonderwijs naar adviezen over voortgezet onderwijs, 2009-2013 (procenten)

advies	2009	2010	2011	2012	2013
praktijkonderwijs	1,9	1,8	2,1	1,9	2,2
VMBO-bkg+LWOO	16,4	16,6	15,7	16,9	14,7
VMBO-bkg	11,8	11,7	10,8	9,5	12,1
VMBO-t	13,3	12,5	11,8	12,6	12,8
VMBO-t/HAVO	9,3	8,8	9,4	8,6	8,1
HAVO	13,5	13,5	14,1	14,5	14,0
HAVO/WVO	12,9	13,6	13,4	13,5	12,8
VWO	19,4	20,4	21,7	21,7	22,2
kopklas	1,3	1,0	1,1	0,9	1,2
totaal	100	100	100	100	100

bron: CITO/DMO

6.2a Verdeling adviezen voortgezet onderwijs per stadsdeel, 2013 (procenten)

bron: CITO/DMO

6.2.9 Deelname van leerlingen basisonderwijs aan het theoretische verkeerseamen en percentage geslaagde leerlingen naar stadsdelen, 2009-2013

stadsdeel	leerlingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	421	428	409	495	433
E West	834	909	787	784	868
F Nieuw-West	1665	1435	1467	1462	1428
K Zuid	1136	1122	1108	1129	1051
M Oost	1155	1055	1191	1103	1422
N Noord	1006	964	1014	848	1021
T Zuidoost	988	938	976	967	865
Amsterdam	7205	6851	6952	6788	7088

stadsdeel	percentage geslaagden				
	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	94	97	98	100	98
E West	86	94	90	95	95
F Nieuw-West	89	94	95	94	96
K Zuid	91	98	97	97	96
M Oost	91	92	85	96	96
N Noord	92	97	95	94	94
T Zuidoost	77	88	88	90	90
Amsterdam	89	94	92	94	94

bron: DMO

6.2.10 Deelname aan het praktisch verkeerseamen (fietsexamen) naar stadsdelen, 2008-2013

stadsdeel	2008		2009		2010	
	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen
A Centrum	5	148	7	183	6	199
E West	9	180	12	239	11	235
F Nieuw-West	25	822	26	941	25	967
K Zuid	30	724	32	850	30	860
M Oost	16	465	20	601	16	629
N Noord	20	512	19	570	20	601
T Zuidoost	9	202	10	214	9	271
Amsterdam	114	3053	126	3598	117	3762

stadsdeel	2011		2012		2013	
	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen	scholen	leerlingen
A Centrum	6	172	7	231	6	232
E West	15	363	15	315	15	360
F Nieuw-West	21	895	29	1069	26	1059
K Zuid	30	871	32	975	34	1029
M Oost	24	816	22	657	27	931
N Noord	20	551	21	618	25	724
T Zuidoost	14	357	13	372	13	370
Amsterdam	130	4025	139	4237	146	4705

bron: DIVV

6.3.1 Scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs, 2011/'12-2012/'13

	2011/'12			2012/'13 ¹⁾		
	speciaal onderwijs	voortgezet speciaal onderwijs	speciaal + voortgezet speciaal onderwijs	speciaal onderwijs	voortgezet speciaal onderwijs	speciaal + voortgezet speciaal onderwijs
REC 1 (visuele handicap)	–	–	1	–	–	1
REC 2 (communicatieve handicap)	4	1	–	4	1	–
REC 3 (verstandelijke en/of lichamelijke handicap en langdurig somatisch zieken)	3	1	4	5	1	2
REC 4 (psychiatrische of gedragsstoornissen en langdurig psychiatrisch zieken)	9	11	–	8	12	–
totaal speciaal onderwijs	16	13	5	17	14	3

1) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.3.2 Leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs, 2011/'12-2012/'13

	2011/'12			2012/'13 ¹⁾		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
REC 1 (visuele handicap)	43	37	80	45	31	76
REC 2 (communicatieve handicap)	578	254	832	582	228	810
REC 3 (verstandelijke en/of lichamelijke handicap en langdurig somatisch zieken)	788	473	1261	736	445	1181
REC 4 (psychiatrische of gedragsstoornissen en langdurig psychiatrisch zieken)	1023	185	1208	967	202	1169
totaal speciaal onderwijs	2432	949	3381	2330	906	3236

1) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.3.3 Leerlingen speciaal onderwijs naar herkomstgroepering, 2009/'10-2012/'13 (procenten) ¹⁾

herkomstgroepering	speciaal basisonderwijs				speciaal onderwijs			
	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
Surinamers	14	14	14	13	12	11	11	12
Antillianen	3	3	3	3	3	3	3	3
Turken	11	10	10	11	10	9	9	9
Marokkanen	20	20	21	20	15	16	17	18
overige niet-westerse allochtonen	13	14	14	16	14	14	15	16
westerse allochtonen	5	5	5	6	5	5	6	6
autochtonen	32	31	29	29	27	26	25	25
onbekend	3	3	4	3	13	14	15	11
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Bij benadering vastgestelde percentages.

bron: DMO/O+S

6.4.1 Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar leerjaar en geslacht, 2010/'11-2012/'13

type onderwijs	leerjaar	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ¹⁾		
				mannen	vrouwen	totaal
gemengde brugklassen	1	3228	3434	1731	1899	3630
gemengde brugklassen	2	2180	2057	1128	1139	2267
gemengde brugklassen	3	212	371	101	139	240
totaal gemengde brugklassen		5620	5862	2960	3177	6137
LWOO	1	1357	1328	766	738	1504
LWOO	2	1487	1600	822	770	1592
LWOO	3	1422	1415	755	741	1496
LWOO	4	1100	1245	691	737	1428
totaal LWOO		5366	5588	3034	2986	6020
VMBO	1	1384	1384	638	646	1284
VMBO	2	1419	1656	773	722	1495
VMBO	3	2178	2309	1219	1174	2393
VMBO	4	2551	2317	1136	1161	2297
totaal VMBO		7532	7666	3766	3703	7469
HAVO	1	355	294	125	123	248
HAVO	2	618	675	367	390	757
HAVO	3	1402	1337	778	744	1522
HAVO	4	1899	1902	988	1016	2004
HAVO	5	1404	1571	723	861	1584
totaal HAVO		5678	5779	2981	3134	6115
VWO	1	1347	1405	783	719	1502
VWO	2	1782	1812	935	930	1865
VWO	3	1956	2085	963	1144	2107
VWO	4	1937	1960	979	1162	2141
VWO	5	1831	1893	895	1066	1961
VWO	6	1590	1621	743	908	1651
totaal VWO		10443	10776	5298	5929	11227
praktijkonderwijs	1	297	310	175	129	304
praktijkonderwijs	2	286	288	177	135	312
praktijkonderwijs	3	277	240	154	124	278
praktijkonderwijs	4	228	255	143	86	229
praktijkonderwijs	5	173	153	105	83	188
praktijkonderwijs	6	53	43	20	20	40
totaal praktijkonderwijs		1314	1289	774	577	1351
totaal-generaal		35953	36960	18813	19506	38319

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.4.2 Amsterdamse leerlingen voortgezet onderwijs naar herkomstgroepering, 2008/'09-2012/'13 (procenten) ¹⁾

herkomstgroepering	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
Surinamers	12	11	11	10	10
Antillianen	2	2	2	2	2
Turken	9	8	8	9	9
Marokkanen	15	15	15	15	16
overige niet-westerse allochtonen	12	12	13	13	14
westerse allochtonen	8	8	8	8	8
autochtonen	33	33	33	33	33
onbekend	10	10	11	11	9
totaal	100	100	100	100	100

¹⁾ Bij benadering vastgestelde percentages.

bron: DMO/O+S

6.4.3 Leerlingen Amsterdamse scholen met voortgezet onderwijs naar herkomstgroepering en type onderwijs, 2012/'13 (procenten)

herkomstgroepering	brug- klassen	VMBO+ LWOO	praktijk- onderwijs	HAVO	VWO	totaal
Surinamers	10	15	21	9	5	11
Antillianen	2	2	4	1	1	2
Turken	8	12	13	8	4	8
Marokkanen	15	24	23	15	6	15
overige niet-westerse allochtonen	15	15	17	14	10	14
westerse allochtonen	10	6	5	11	13	10
autochtonen	39	26	15	41	60	40
onbekend	1	1	2	1	0	1
totaal	100	100	100	100	100	100

bron: OCW/DUO

6.4.4 Leerlingen en studenten in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) en in het leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO) naar studierichting en geslacht, 2011/'12-2012/'13

studierichting	2011/'12			2012/'13 ¹⁾		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
algemeen	4515	4417	8932	4561	4518	9079
techniek	514	117	631	620	132	752
zorg en welzijn	136	886	1022	164	880	1044
economie	1172	828	2000	1138	851	1989
landbouw	185	221	406	158	217	375
combinatie	166	97	263	159	91	250
totaal	6688	6566	13254	6800	6689	13489

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.4.5 MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar geslacht, niveau en leerweg, 2010/'11-2012/'13

	2010/'11	2011/'12	2012/'13				totaal
			bol voltijd	bol deeltijd	bbi	extranei	
mannen							
assistentenopleiding (niveau 1)	827	696	405	1	215	100	721
basisberoepsopleiding (niveau 2)	3324	3215	1544	66	1065	270	2945
vakopleiding (niveau 3)	2419	2369	1590	14	608	113	2325
middenkaderopleiding (niveau 4a)	3684	3670	3007	23	304	161	3495
specialistenopleiding (niveau 4b)	45	26	-	-	6	6	12
totaal	10299	9976	6546	104	2198	650	9498
vrouwen							
assistentenopleiding (niveau 1)	410	398	252	1	83	73	409
basisberoepsopleiding (niveau 2)	2501	2156	1470	61	399	239	2169
vakopleiding (niveau 3)	3004	2984	2075	40	708	53	2876
middenkaderopleiding (niveau 4a)	4675	4435	3476	98	455	110	4139
specialistenopleiding (niveau 4b)	8	7	-	-	10	-	10
totaal	10598	9980	7273	200	1655	475	9603
totaal							
assistentenopleiding (niveau 1)	1237	1094	657	2	298	173	1130
basisberoepsopleiding (niveau 2)	5825	5371	3014	127	1464	509	5114
vakopleiding (niveau 3)	5423	5353	3665	54	1316	166	5201
middenkaderopleiding (niveau 4a)	8359	8105	6483	121	759	271	7634
specialistenopleiding (niveau 4b)	53	33	-	-	16	6	22
totaal	20897	19956	13819	304	3853	1125	19101

bron: CBS

6.4.6 MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar richting en geslacht, 2010/'11-2012/'13

richting	2010/'11	2011/'12	2012/'13		
			mannen	vrouwen	totaal
onderwijs	302	306	34	211	245
vormgeving en audiovisuele productie	894	920	523	398	921
handel, administratie en juridische dienstverlening	6156	5843	2961	2566	5527
ICT	1040	960	848	29	877
techniek, industrie en bouw	2594	2540	2034	426	2460
landbouw en dieren	300	203	119	99	218
gezondheidszorg en welzijn	5311	4930	691	4110	4801
persoonlijke dienstverlening, vervoer en veiligheid	3566	3565	1878	1462	3340
algemeen	734	689	410	302	712
totaal	20897	19956	9498	9603	19101

bron: CBS

6.4.7 MBO-leerlingen woonachtig in Amsterdam naar stadsdelen en geslacht, 2010/'11-2011/'12

stadsdeel	2010/'11			2011/'12		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
A Centrum	452	364	816	396	372	768
E West (+ Westpoort)	1474	1489	2963	1404	1347	2751
F Nieuw-West	2624	2521	5145	2487	2390	4877
N Noord	1613	1708	3321	1552	1608	3160
M Oost	1475	1478	2953	1446	1381	2827
K Zuid	718	765	1483	716	738	1454
T Zuidoost	1901	2132	4033	1831	1962	3793
onbekend	42	141	183	144	182	326
Amsterdam	10299	10598	20897	9976	9980	19956

bron: CBS/O+S

6.4.8 Eindexamenkandidaten en geslaagden naar examenjaar in Amsterdam en Nederland, 2009-2012

	kandidaten							
	Amsterdam				Nederland			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
VMBO-bkg ¹⁾	1790	1703	1494	1406	57881	56617	54155	53141
VMBO-t ²⁾	1432	1508	1587	1525	43921	43822	43700	43781
HAVO	1451	1525	1427	1570	47667	49370	49698	50872
VWO	1489	1430	1598	1614	38169	35452	36799	36808

	geslaagden							
	Amsterdam				Nederland			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
VMBO-bkg	1648	1552	1403	1287	55093	53750	51130	49787
VMBO-t	1296	1319	1410	1282	41493	41103	40537	39691
HAVO	1246	1286	1166	1312	41377	42180	42487	44096
VWO	1349	1273	1398	1374	34735	31622	32669	32134

	percentage geslaagden							
	Amsterdam				Nederland			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
VMBO-bkg	92	91	94	92	95	95	94	94
VMBO-t	91	87	89	84	94	94	93	91
HAVO	86	84	82	84	87	85	85	87
VWO	91	89	87	85	91	89	89	87

¹⁾ VMBO-bkg: basis beroepsgericht, kader beroepsgericht, gemengd.

bron: Onderwijsinspectie

²⁾ VMBO-t: theoretisch beroepsgericht.

6.5.1 Studenten in het hoger beroepsonderwijs, 2008/09-2012/13

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13 ¹⁾
Gerrit Rietveld Academie Amsterdam	995	948	934	962	915
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	2912	2942	2964	2880	2904
Hogeschool van Amsterdam	38099	41102	41794	45057	45188
Interconfessionele Pabo Amsterdam/Alkmaar	1451	1433	996	951	961
totaal ²⁾	43457	46425	46688	49850	49968

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS/OCW/DUO

²⁾ Alleen scholen met de hoofdvestiging in Amsterdam.

6.5.2 Voltijd- en dualstudenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht, 2011/12-2012/13

opleidingsvorm	2011/12			2012/13 ¹⁾			groei 2012/13 t.o.v.2011/ '12 (%)
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	
onderwijs	1624	2611	4235	1677	2724	4401	+3,9
techniek	6456	2048	8504	6536	2145	8681	+2,1
gezondheidszorg	1078	2651	3729	1126	2687	3813	+2,3
economie	10255	7935	18190	10172	8070	18242	+0,3
gedrag en maatschappij	1388	4769	6157	1484	4974	6458	+4,9
taal en cultuur	1297	1672	2969	1291	1667	2958	-0,4
totaal	22098	21686	43784	22286	22267	44553	+1,8

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.5.3 Deeltijdstudenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht, 2011/12-2012/13

opleidingsvorm	2011/12			2012/13 ¹⁾			groei 2012/13 t.o.v.2011/ '12 (%)
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	
onderwijs	916	1257	2173	869	1177	2046	- 5,8
techniek	473	36	509	431	26	457	-10,2
economie	1097	813	1910	958	680	1638	-14,2
gedrag en maatschappij	253	841	1094	240	692	932	-14,8
taal en cultuur	194	186	380	196	146	342	-10,0
totaal	2933	3133	6066	2694	2721	5415	-10,7

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

6.5.4 Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht, 2012/'13 1)

opleidingsvorm 2)	mannen	vrouwen	totaal
onderwijs			
B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	69	256	325
B Docent Dans	6	51	57
B Docent Muziek	26	38	64
B Docent Theater	12	23	35
B Leraar Basisonderwijs	308	1541	1849
B Leraar eerste graad Lichamelijke Opvoeding	555	287	842
B Leraar tweede graad Aardrijkskunde	114	48	162
B Leraar tweede graad Algemene Economie	101	69	170
B Leraar tweede graad Bedrijfseconomie	59	39	98
B Leraar tweede graad Biologie	75	77	152
B Leraar tweede graad Bouwkunde I en II	2	-	2
B Leraar tweede graad Bouwtechniek I en II	3	-	3
B Leraar tweede graad Consumptieve Techniek I en II	83	49	132
B Leraar tweede graad Elektrotechniek I en II	5	-	5
B Leraar tweede graad Engels	188	365	553
B Leraar tweede graad Frans	30	95	125
B Leraar tweede graad Geschiedenis	261	125	386
B Leraar tweede graad Gezondheidszorg en Welzijn	16	137	153
B Leraar tweede graad Grafische Techniek I en II	5	3	8
B Leraar tweede graad Maatschappijleer	79	77	156
B Leraar tweede graad Mechanische Techniek I en II	3	-	3
B Leraar tweede graad Mens en Technologie	30	6	36
B Leraar tweede graad Motorvoertuigentechniek I en II	7	-	7
B Leraar tweede graad Natuurkunde	56	10	66
B Leraar tweede graad Nederlands	71	228	299
B Leraar tweede graad Pedagogiek	8	69	77
B Leraar tweede graad Scheikunde	29	10	39
B Leraar tweede graad Techniek	24	2	26
B Leraar tweede graad Wiskunde	148	123	271
M Kunsteducatie	8	30	38
M Leraar Algemene Economie	30	25	55
M Leraar Engels	12	31	43
M Leraar Frans	10	17	27
M Leraar Geschiedenis	58	20	78
M Leraar Nederlands	13	25	38
M Leraar Wiskunde	38	19	57
Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	2	-	2
Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	-	6	6
Ad Onderwijsondersteuner Techniek	2	-	2
totaal onderwijs	2546	3901	6447
techniek			
B Aviation	958	86	1044
B Bedrijfswiskunde	149	80	229
B Bouwkunde	652	195	847
B Bouwtechnische Bedrijfskunde	397	62	459
B Civiele Techniek	300	16	316
B Communication and Multimedia Design	803	238	1041
B Elektrotechniek	243	7	250
B Engineering, Design and Innovation	796	175	971
B Forensisch Onderzoek	92	146	238
B Informatica	1197	52	1249
B Logistiek en Technische Vervoerskunde	511	98	609
B Maritiem Officier	181	5	186
B Technische Bedrijfskunde	361	35	396
B Technische Commerciële Confectiekunde	111	969	1080
B Technische Informatica	216	7	223
totaal techniek	6967	2171	9138

6.5.4 Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar opleidingsvorm en geslacht, 2012/'13 (slot) ¹⁾

opleidingsvorm ²⁾	mannen	vrouwen	totaal
gezondheidszorg			
B Fysiotherapeut	624	600	1224
B Oefentherapeut-Mensendieck	138	204	342
B Verpleegkundige	159	921	1080
B Ergotherapie	91	380	471
B Voeding en Diëtetiek	114	582	696
totaal gezondheidszorg	1126	2687	3813
economie			
B Accountancy	546	246	792
B Bedrijfseconomie	1761	733	2494
B Bedrijfskunde MER	1011	770	1781
B Business IT & Management	369	43	412
B Commerciële Economie	3324	1108	4432
B Communicatie	224	510	734
B Financial Services Management	233	95	328
B Fiscaal Recht en Economie	117	76	193
B HBO - Rechten	545	1181	1726
B International Business and Languages	198	440	638
B International Business and Management Studies	880	540	1420
B Logistiek en Economie	234	45	279
B Media, Informatie en Communicatie	869	2526	3395
B Sport, Management en Ondernemen	521	269	790
B Trade Management gericht op Azië	268	141	409
Ad Accountancy	26	22	48
Ad Financial Services Management	4	5	9
totaal economie	11130	8750	19880
gedrag en maatschappij			
B Bestuurskunde/Overheidsmanagement	102	60	162
B Culturele en Maatschappelijke Vorming	179	399	578
B Human Resource Management	271	589	860
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	226	802	1028
B Pedagogiek	53	929	982
B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	281	1199	1480
B Sociaal-Juridische Dienstverlening	230	870	1100
B Toegepaste Psychologie	346	737	1083
M Pedagogiek	23	58	81
M Social Work	13	23	36
totaal gedrag en maatschappij	1724	5666	7390
taal en cultuur			
B Autonome Beeldende Kunst	216	345	561
B Cultureel Erfgoed	95	445	540
B Dans	79	111	190
B Film en Televisie	185	134	319
B Muziek	421	229	650
B Theater	100	141	241
B Vormgeving	87	176	263
M Architectuur	103	43	146
M Autonome Beeldende Kunst	14	14	28
M Choreografie	3	5	8
M Film	9	12	21
M Grafisch Ontwerpen	6	13	19
M Interieurarchitectuur	12	15	27
M Landschapsarchitectuur	25	25	50
M Muziek	99	75	174
M Opera	1	6	7
M Stedenbouw	21	8	29
M Theater	3	7	10
M Vrije Vormgeving	8	9	17
totaal taal en cultuur	1487	1813	3300
totaal	24980	24988	49968

¹⁾ Voorlopige cijfers.²⁾ B = bachelor, M = master.

bron: OCW/DUO

6.5.5 Studenten in het wetenschappelijk onderwijs naar studierichting en inschrijvingsvorm, 2011/12-2012/13

studierichting	2011/12				2012/13				studenten totaal	
	bachelor ¹⁾		master/doctoraal		bachelor ¹⁾		master/doctoraal		studenten totaal	
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	totaal
Universiteit van Amsterdam										
geesteswetenschappen ²⁾	2840	4941	7781	1841	3036	713	1340	713	1340	6930
rechtsgelertheid	1571	2338	3909	875	1222	526	836	526	836	3459
geneeskunde	936	1577	2513	487	808	346	640	346	640	2281
tandheelkunde	184	258	442	94	144	76	116	76	116	430
wiskunde, natuurwetenschappen en informatica ³⁾	2226	1563	3789	1593	1179	829	522	829	522	4123
economische wetenschappen	2638	1496	4134	1617	807	921	596	921	596	3941
maatschappij- en gedragswetenschappen ⁴⁾	3040	6262	9302	1802	3521	922	2037	922	2037	8282
Amsterdam University College	113	182	295	122	215					337
totaal	13548	18617	32165	8431	10932	4333	6087	4333	6087	29783
Vrije Universiteit										
aard- en levenswetenschappen	1079	2120	3199	700	1395	390	731	390	731	3216
Amsterdam University College	90	150	240	114	194					308
bewegingswetenschappen	465	457	922	334	290	128	135	128	135	887
economische wetenschappen en bedrijfskunde	3524	1862	5386	2044	1050	1239	754	1239	754	5087
exacte wetenschappen	1340	523	1863	847	401	460	181	460	181	1889
geneeskunde	835	1478	2313	419	755	388	799	388	799	2361
godgeleerdheid	183	143	326	92	79	75	51	75	51	297
lerenopleiding	78	94	172			79	97	79	97	176
letteren	520	1139	1659	284	577	115	334	115	334	1310
psychologie en pedagogiek	395	1701	2096	249	1058	102	617	102	617	2026
rechtsgelertheid	1099	2036	3135	728	1252	301	642	301	642	2923
social-culturele wetenschappen	1250	1861	3111	663	939	365	633	365	633	2600
tandheelkunde	146	220	366	177	271	136	215	136	215	799
wijsbegeerte	138	66	204	47	25	45	25	45	25	142
totaal	11142	13850	24992	6698	8286	3823	5214	3823	5214	24021
totaal-generaal	24690	32467	57157	15129	19218	8156	11301	8156	11301	53804

1) Inclusief schakelstudenten.

2) Geesteswetenschappen = geschiedenis, archeologie en regio studies, godgeleerdheid, kunst-, religie- en cultuurwetenschappen, mediastudies, neerlandistiek, taal- en letterkunde en wijsbegeerte.

3) Inclusief aard- en levenswetenschappen.

4) Maatschappij- en gedragswetenschappen = sociale wetenschappen, communicatie, psychologie, pedagogische en onderwijskundige wetenschappen.

bron: UvA/VU

6.5.6 Geslaagden voor afsluitende universitaire examens, 2010/'11-2011/'12

studierichting	2010/'11			2011/'12			groei 2011/'12 t.o.v. 2010/'11 (%)
	UvA	VU	totaal	UvA	VU	totaal	
aard- en levenswetenschappen	215	780	995	314	940	1254	+26,0
bewegingswetenschappen		218	218		246	246	+12,8
economische wetenschappen ¹⁾	1364	1303	2667	1502	1480	2982	+11,8
geesteswetenschappen ²⁾	1993		1993	2360		2360	+18,4
geneeskunde (incl. tandheelkunde)	746	878	1624	952	740	1692	+ 4,2
godgeleerdheid		119	119		95	95	-20,2
lerarenopleidingen		101	101		121	121	+19,8
letteren		394	394		577	577	+46,4
maatschappij- en gedrags- wetenschappen ³⁾	3119		3119	3534		3534	+13,3
psychologie en pedagogiek		603	603		710	710	+17,7
rechtsgeleerdheid	1281	849	2130	1499	1002	2501	+17,4
sociaal-culturele wetenschappen		874	874		1055	1055	+20,7
wijsbegeerte		46	46		75	75	+63,0
wiskunde, natuurwetenschappen en informatica	501	402	903	641	476	1117	+23,7
Amsterdam University College				132	132	264	
totaal	9219	6567	15786	10934	7649	18583	+17,7

¹⁾ Inclusief de geslaagden voor accountantsexamen, actuariële wetenschappen en econometrie. bron: UvA/VU

²⁾ Geesteswetenschappen = geschiedenis, archeologie en regiostudies, godgeleerdheid, kunst-, religie- en cultuurwetenschappen, mediastudies, neerlandistiek, taal- en letterkunde en wijsbegeerte.

³⁾ Maatschappij- en gedragswetenschappen = sociale wetenschappen, communicatie, psychologie, pedagogische en onderwijskundige wetenschappen.

6.5.7 Promoties bij de universiteiten, 2008-2012 ¹⁾

studierichting	2008	2009	2010	2011	2012
geesteswetenschappen, godgeleerdheid en letteren	60	103	77	85	82
rechtsgeleerdheid	22	19	19	18	27
geneeskunde en tandheelkunde	272	245	278	286	302
wiskunde, natuur- en aardwetenschappen, en informatica	148	166	188	180	181
economische wetenschappen en bedrijfskunde	34	33	37	49	49
maatschappij- en gedragswetenschappen	79	91	101	100	110
bewegingswetenschappen	6	9	12	11	10
totaal	621	666	712	729	761

¹⁾ Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit samen.

bron: UvA/VU

6.6.1 Gemiddelde score op sociale cohesie in de buurt per stadsdeel, 2004-2012

stadsdeel	2004	2006	2008	2010	2012
A Centrum	6,1	5,9	6,4	6,6	6,4
E West	5,6	5,8	5,9	6,0	6,1
F Nieuw-West	5,7	5,4	5,6	5,7	5,6
K Zuid	6,0	6,0	6,3	6,5	6,2
M Oost	5,8	5,6	6,1	6,2	6,2
N Noord	5,9	5,9	5,9	6,2	6,2
T Zuidoost	5,2	5,7	6,3	6,2	6,2
Amsterdam	5,8	5,8	6,0	6,2	6,1

1) Hoe hoger de score, des te meer sociale cohesie.

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam

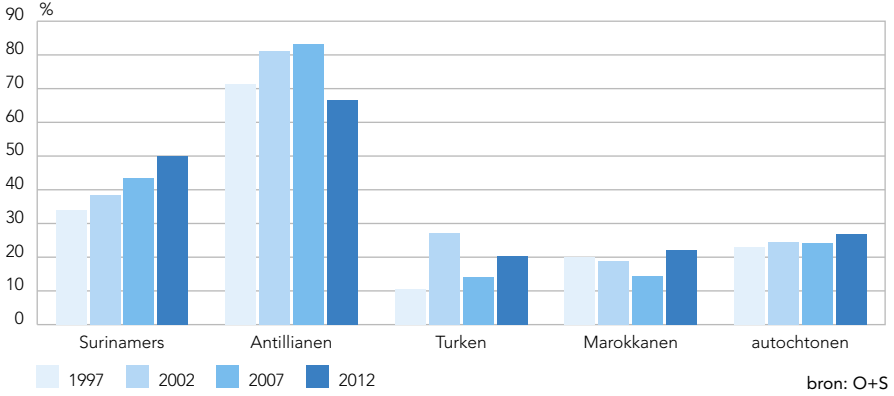
6.6.2 Meldingen bij Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam naar vorm en reden, 2008-2012 ¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
vorm					
omstreden behandeling	569	654	577	489	567
vijandige bejegening	258	274	354	585	474
geweld	13	22	22	27	13
bedreiging	8	4	5	3	6
overig	5	10	8	3	10
reden					
herkomst/huidskleur	232	336	334	635	581
antisemitisme	17	41	29	29	24
godsdienst/levensovertuiging	99	67	50	44	49
hetero- of homoseksuele gerichtheid	55	89	168	71	67
geslacht	151	140	131	71	75
leeftijd	221	175	152	150	124
nationaliteit	28	36	22	29	38
handicap of chronische ziekte	24	49	40	31	46
burgerlijke staat	4	5	-	3	3
arbeidsduur	1	-	-	2	3
politieke overtuiging	4	4	2	2	2
overig	17	22	38	40	58
 totaal registraties	853	964	966	1107	1070

1) De stijging van het aantal klachten in 2009 is, volgens het meldpunt, grotendeels toe te schrijven aan de regionale en landelijke campagne. Ook is sinds 2009 het gebied waaruit meldingen kunnen komen vergroot. Tot 2009 bediende het meldpunt formeel de gemeente Amsterdam. Per 1 februari 2009 breidde het meldpunt haar werkerrein uit naar de regio Amsterdam met de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn. In juni volgden Diemen en Ouder-Amstel. De naam Stichting Meldpunt Discriminatie Amsterdam (MDA) veranderde in Stichting Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA).

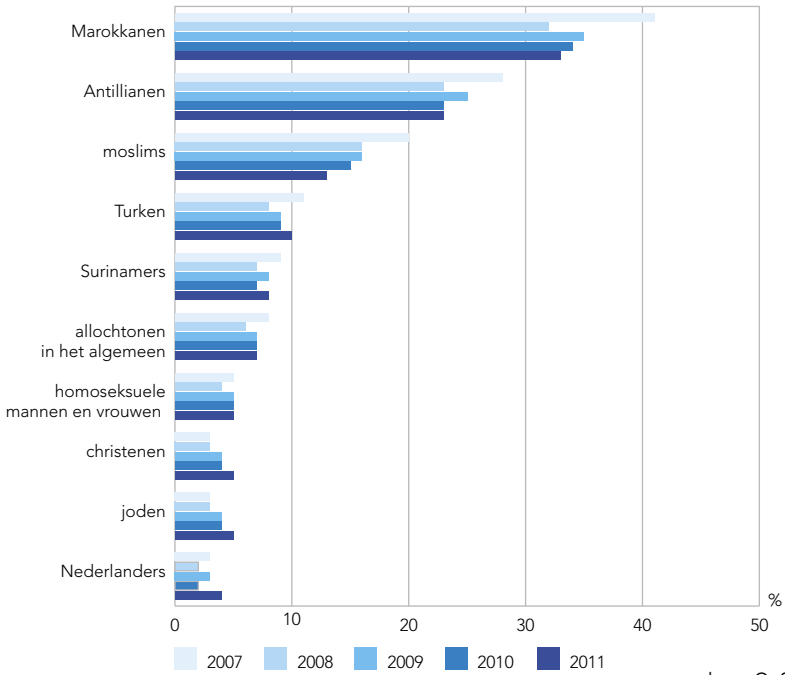
bron: MDRA

6.6a Gemengde huwelijken naar herkomstgroepering, 1997, 2002, 2007 en 2012 (procenten)

6

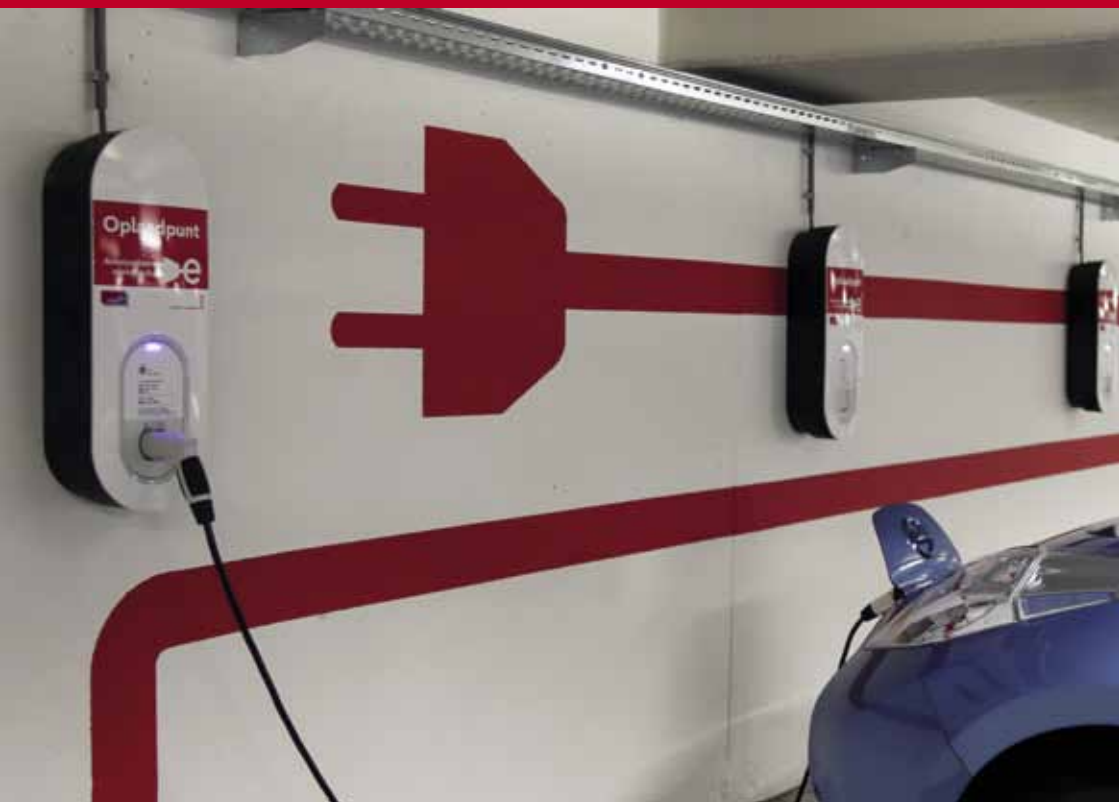
6.6b Negatieve beeldvorming over bepaalde bevolkingsgroepen in Amsterdam, 2007-2011 (procenten)

7

Verkeer en infrastructuur

- 7.1 Mobiliteit
- 7.2 Parkeren
- 7.3 Verkeersveiligheid
- 7.4 Openbaar vervoer
- 7.5 Communicatie

7

Verkeer en infrastructuur

Dit hoofdstuk gaat over het verkeer in Amsterdam en de infrastructuur van de stad. We zullen kijken naar het aantal motorvoertuigen, met specifieke aandacht voor de ontwikkeling van autodelen en elektrisch rijden.

Meer personenauto's en motorrijwielen

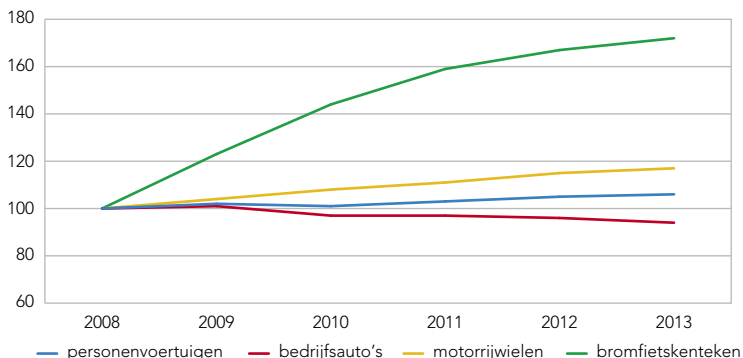
Het afgelopen jaar zijn er in Amsterdam ongeveer 3.000 motorvoertuigen bijgekomen, een toename van 1,1%. Onder motorvoertuigen verstaan we alle gemotoriseerde voertuigen behalve bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en invalidervoertuigen. In totaal telt de stad in 2013 ruim 333.000 motorvoertuigen. Het grootste gedeelte hiervan bestaat uit personenauto's (82%). De overige motorvoertuigen zijn bedrijfsauto's en motorrijwielen (12% resp. 6%).

Sinds 2008 is het aantal motorvoertuigen in de stad met ruim 13.500 toegenomen, een stijging van 5%. Dit komt door een toename van het aantal personenauto's en motorrijwielen. Het aantal bedrijfsauto's in Amsterdam nam in deze periode af met 6%.

Grote toename snorscooters

Naast motorvoertuigen zijn er voertuigen die moeten beschikken over een bromfietskenteken. Dit aantal is de afgelopen jaren sterk gestegen: van bijna 31.000 in 2008 tot 53.000 in 2013. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door de opkomst van de snorscooter in de stad. Dit is een als snorfiets

Ontwikkeling aantal motorvoertuigen in Amsterdam, 2008-2013 (indexcijfers; 2008=100)

bron: CBS

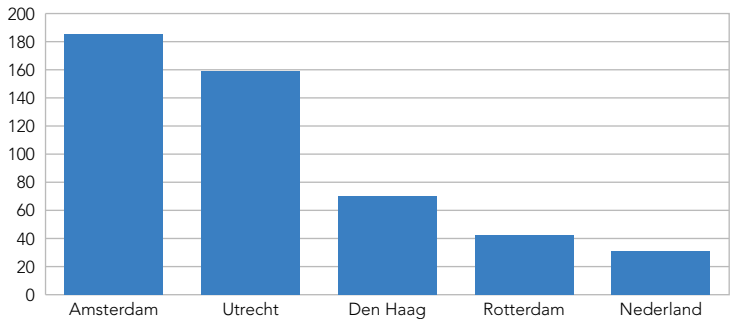
geregistreerde scooter die maximaal 25 kilometer per uur mag gaan en waarop een helm niet verplicht is. In 2012 groeide het aantal bij de RDW geregistreerde snorfietsen in Amsterdam met 14%. In de jaren ervoor was de groei nog hoger: 19% resp. 31%. Daarmee stond eind 2012 de teller op meer dan 25.000 snorfietsen. Landelijk gezien worden nu bijna drie keer meer snorfietsen dan bromfietsen verkocht.

Om het rijgedrag van de groeiende groep jonge brom- en snorfietsers positief te beïnvloeden is door de gemeente Amsterdam en de politie de campagne SlowRiders gestart. SlowRiders is onderdeel van het meerjarenplan Verkeersveiligheid 2012-2015.

Amsterdam heeft voortrekkersrol in aanbod deelauto's

Autodelen wordt in Nederland steeds populairder. Landelijk is het aantal deelauto's tussen 2012 en 2013 met 86% toegenomen tot 5.275. Dit is met name te danken aan een toename van het particuliere autodelen, waarbij men via internet een auto ter beschikking kan stellen of kan reserveren. De klassieke vorm van autodelen is via een professioneel deelautobedrijf dat beschikt over een eigen wagenpark.

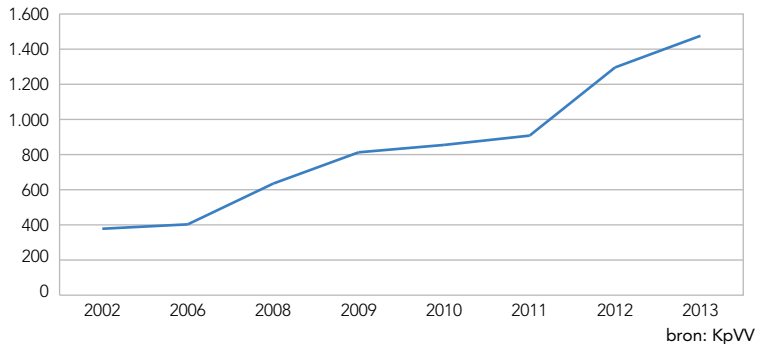
Aantal deelauto's per 100.000 inwoners in G4 en in Nederland, 2013

bron: KpVV

Amsterdam heeft met 1.476 auto's in absolute zin de meeste deelauto's van alle Nederlandse gemeenten. Het zijn er meer dan in Utrecht (512), Den Haag (354) en Rotterdam (260) samen. Ook in relatieve zin heeft Amsterdam de meeste deelauto's van deze steden: Amsterdam telt 185 deelauto's per 100.000 inwoners, waarmee het op de tweede plaats van alle Nederlandse gemeenten staat. Alleen Vlieland scoort hoger, Utrecht komt met 159 deelauto's per 100.000 inwoners op de derde plaats. Den Haag en Rotterdam staan met 70 en 42 deelauto's per 100.000 inwoners op de 13e en 40e plek. Dit is nog altijd hoger dan het landelijk gemiddelde van 31 deelauto's per 100.000 inwoners.

Aantal deelauto's in Amsterdam, 2013

Als wordt gekeken naar het aandeel deelauto's op het totale aantal personenauto's, scoort Amsterdam wederom hoog. In Amsterdam is 0,65% van de personenauto's een deelauto. Gemiddeld in Nederland is dit 0,07%.

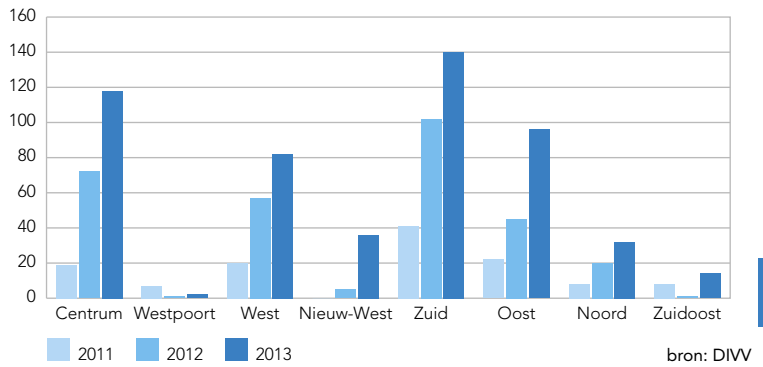
Het aantal deelauto's in Amsterdam is het afgelopen decennium toegenomen van 378 in 2002 tot 1.476 in 2013. Het afgelopen jaar nam in Amsterdam het aantal deelauto's met 14% toe. Dit is lager dan de landelijke toename van 86%, die voortkomt uit een inhaalslag ten opzichte van Amsterdam. In de andere drie grote steden was de stijging ook bovengemiddeld. In Den Haag (250%), Utrecht (117%) en Rotterdam (102%) verdubbelde het aantal deelauto's minimaal.

Elektrisch vervoer neemt toe

Amsterdam steunt het gebruik van elektrisch vervoer. Elektrisch rijden is beter voor de luchtkwaliteit omdat er geen fijnstof en stikstofdioxide worden uitgestoten. Ook wordt het gezien als een stimulans voor economische ontwikkeling en innovatie. Om het elektrisch rijden in Amsterdam te bemoedigen zijn de afgelopen jaren overal in de stad oplaadpunten geplaatst. Daarnaast participeert de gemeente Amsterdam in het project MRA Elektrisch. Hierin wordt samengewerkt met bedrijven en andere overheden om het elektrisch rijden in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te stimuleren.

In oktober 2009 werd de eerste oplaadpaal geopend bij de Stopera. Begin 2013 waren er 520 oplaadpunten voor elektrisch vervoer in de stad, ruim 200 meer dan in 2012, toen er 303 waren. Bijna de helft van het aantal oplaadpunten staat in stadsdeel Zuid (140) of stadsdeel Centrum (118). Het streven is om in 2014 het 1.000e Amsterdamse oplaadpunt te plaatsen. In mei 2013 hebben voor het eerst in een maand tijd meer dan 1.000 verschillende elektrische rijders aan het

Oplaadpunten voor elektrisch vervoer per stadsdeel, 1 januari 2012-2013

Amsterdams netwerk geladen. Het ging om 1.030 voertuigen, die samen in 11.498 sessies 83.355,73 kWh hebben geladen. Dit staat gelijk aan 416.778 schone kilometers.

7.1	Mobiliteit	235
	<u>tabellen</u>	
7.1.1	Motorvoertuigen in Amsterdam	235
7.1.2	Motorvoertuigen naar stadsdelen	235
7.1.3	Bezit vervoermiddelen en ov-abonnementen en het stallinggedrag van Amsterdammers	236
7.1.4	Verplaatsingen naar vervoerswijze per persoon per dag, afstand en reistijd	237
7.1.5	Huishoudens die meer dan één auto bezitten per stadsdeel	237
7.1.6	Gemiddelde reisafstand vanaf de woning en gemiddelde reistijd naar vervoerswijze en motief	238
7.1.7	Voertuigen met bromfietskenteken naar stadsdelen	239
7.1.8	Oplaadpunten elektrisch vervoer naar stadsdelen	239
	<u>grafieken en kaarten</u>	
7.1a	Autobezit per stadsdeel	235
7.1b	Ontwikkeling van de vervoerswijzen van Amsterdammers	236
7.2	Parkeren	240
	<u>tabellen</u>	
7.2.1	Afgegeven parkeervergunningen en gecontroleerde parkeerplaatsen per stadsdeel	240
7.2.2	Parkeerplaatsen, opgelegde naheffingsaanlagen en weggesleepte auto's	240
7.2.3	Opbrengst parkeren	240
7.3	Verkeersveiligheid	241
	<u>tabellen</u>	
7.3.1	Verkeersslachtoffers naar aard van het letsel	241
7.4	Openbaar vervoer	242
	<u>tabellen</u>	
7.4.1	Materieel en lijnnet GVB	242
7.4.2	Vervoergegevens van het GVB-net	242
7.4.3	Haltes openbaar vervoer naar stadsdelen	242
7.4.4	Beoordeling openbaar vervoer per stadsdeel	243
7.5	Communicatie	244
	<u>tabellen</u>	
7.5.1	Internetgebruik van Amsterdammers	244
7.5.2	Twittergebruik van Amsterdammers	244
	<u>grafieken</u>	
7.5a	Gebruik van sociale media onder Amsterdammers met internet per leeftijdsgroep	244

7.1.1 Motorvoertuigen in Amsterdam, 1 januari 2000-2013 ¹⁾

stadsdeel	2000	2005	2010	2011	2012	2013
totaal alle voertuigtypen	266653	265834	314090	321993	328488	333019
personenauto's	227059	213962	218595	221620	225297	228764
totaal bedrijfsvoertuigen	28774	38059	35058	34966	34766	33957
totaal bedrijfsmotorvoertuigen	28774	28364	25095	24832	24523	23749
bestelauto's	24882	24809	21417	21248	21018	20402
vrachtauto's	1891	1473	1218	1131	1109	1063
trekkers	624	481	606	603	632	599
speciale voertuigen	979	1197	1476	1473	1436	1416
autobussen	398	404	378	377	328	269
motortweewielers	10820	13813	15947	16420	16964	17344
alle voertuigen met bromfietkenteken ²⁾	-	-	44490	48987	51461	52954

¹⁾ De omvang en samenstelling is gebaseerd op de geautomatiseerde kentekenregistratie van de RDW. Met behulp van deze registratie zijn tellingen gemaakt van alle voertuigen met actuele houderschapsplichtige kentekens die in het kentekenbestand voorkwamen.

²⁾ Beschikbaar vanaf 1 januari 2007.

bron: CBS

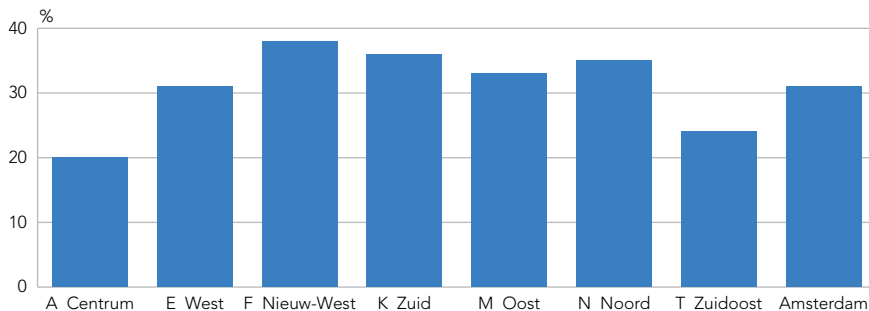
7

7.1.2 Motorvoertuigen naar stadsdelen, 1 januari 2013

stadsdeel	waaronder					totaal motorvoertuigen
	personenauto's	bedrijfsauto's	bestelauto's	vrachtauto's	motorrijwielen	
A Centrum	20653	3403	2084	105	2329	28574
B Westpoort	2004	3349	1537	305	110	7305
E West	30844	4409	2983	113	3094	41443
F Nieuw-West	42871	5960	3874	97	2474	55276
K Zuid	43586	3870	2504	53	2930	52943
M Oost	30660	3996	2418	117	2821	40012
N Noord	28350	5402	2920	152	2385	39209
T Zuidoost	29796	3568	2082	121	1201	36768
Amsterdam	228764	33957	20402	1063	17344	301530

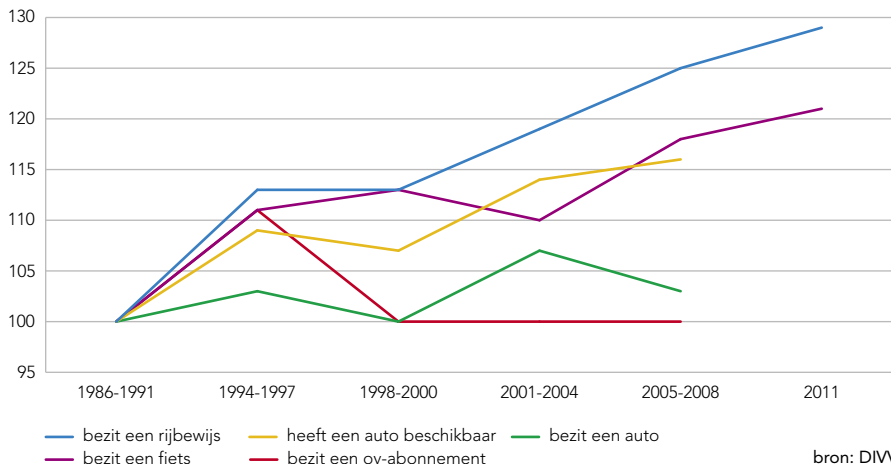
bron: CBS

7.1a Autobezit (inclusief auto van de zaak) per stadsdeel (inwoners van 18 jaar en ouder), 2011 (procenten)

bron: DIVV

7.1b Ontwikkeling van de vervoerswijzen van Amsterdammers, 1986-2011 (indexcijfers; 1986-1991=100)

7.1.3 Bezit vervoermiddelen en ov-abonnementen en het stallinggedrag van Amsterdammers, 1986-2011

	bezit van vervoermiddelen en ov-abonnementen (per 100 inwoners)					
	1986-1991	1994-1997	1998-2000	2001-2004	2005-2008	2011 ¹⁾
bezit rijbewijs ²⁾	53	60	60	63	66	69
auto beschikbaar ²⁾	43	47	46	49	50	..
bezit auto ²⁾	29	30	29	31	30	..
auto van de zaak ²⁾	2	4	4	6	7	..
bezit fiets ³⁾	62	69	70	68	73	75
bezit ov-abonnement ³⁾	19	21	19	19	19	..

	waar wordt de fiets gestald? (procenten van de fietsbezitters)					
in de woning	22	17	14	14	10	..
in de berging	53	54	53	48	46	..
op straat	16	23	26	29	36	..
in de stalling	5	3	3	2	2	..
op binnenplaats/tuin	3	2	3	4	5	..
anders	1	1	2	2	1	..

	waar wordt de auto geparkeerd? (procenten van de autobezitters)					
op straat	90	87	83	84	85	..
in privégarage	5	7	7	6	4	..
in parkeergarage	4	3	5	5	5	..
op binnenplaats	1	2	2	3	4	..
elders	0	1	2	2	2	..

¹⁾ Vanwege een andere werkwijze zijn voor 2011 minder gegevens beschikbaar.

bron: DIW

²⁾ Inwoners van 18 jaar en ouder.

³⁾ Inwoners van 12 jaar en ouder.

7.1.4 Verplaatsingen naar vervoerswijze per persoon per dag, afstand en reistijd, 1986-2011 ¹⁾

	gemiddeld aantal verpaatsingen per dag					
	1986-1991	1994-1997	1998-2000	2001-2004	2005-2008	2011
openbaar vervoer	0,67	0,69	0,59	0,55	0,55	0,48
fiets	0,74	0,91	0,85	0,90	0,89	0,97
auto	1,06	1,12	0,99	1,02	0,84	0,65
lopen	1,07	1,07	0,97	0,91	0,75	0,80
totaal (incl. overig)	3,60	3,85	3,47	3,47	3,12	2,99

	gemiddeld afgelegde afstand per persoon per dag (in km) ²⁾					
openbaar vervoer						30,1
fiets						8,7
auto						36,9
lopen						1,6
totaal (incl. overig)						17,8

	gemiddelde reistijd per dag (in minuten)					
openbaar vervoer	74	80	81	81	84	84
fiets	51	56	53	55	54	51
auto	59	64	63	64	62	58
lopen	32	32	33	30	30	27
totaal (incl. overig)	54	57	57	57	58	54

¹⁾ Inwoners van Amsterdam van 12 jaar en ouder, die zich op een werkdag daadwerkelijk met de betreffende vervoerswijze hebben verplaatst. bron: DIVV

²⁾ Vanwege een andere werkwijze zijn voor de jaren 1986-2008 geen gegevens over afgelegde afstanden beschikbaar.

7.1.5 Huishoudens die meer dan één auto bezitten per stadsdeel, 1990-2011 (procenten)

stadsdeel	1990	1995	2000	2003	2008	2011
A Centrum	4,0	3,0	3,5	3,2	1,2	3,4
E West	2,3	2,5	2,6	2,7	2,2	2,1
F Nieuw-West	5,1	6,3	5,5	9,3	11,2	8,3
K Zuid	4,8	5,3	6,1	7,8	7,8	6,9
M Oost	2,7	3,5	3,6	6,9	4,5	7,0
N Noord	4,5	6,3	7,1	9,2	8,5	13,9
T Zuidoost	4,0	5,6	2,1	5,2	9,1	7,0
Amsterdam	3,8	4,5	4,3	6,2	6,1	6,6

bron: DIVV

7.1.6 Gemiddelde reisafstand vanaf de woning en gemiddelde reistijd naar vervoerswijze en motief, 1994-2011 ¹⁾

vervoerswijze/ verplaatsingsmotief	1994-1997		1998-2000		2001-2004		2005-2008		2011 ²⁾	
	gemidd. aantal km	gemidd. aantal min.	gemidd. aantal km	gemidd. aantal min.	gemidd. aantal km	gemidd. aantal min.	gemidd. aantal km	gemidd. aantal min.	gemidd. aantal km	gemidd. aantal min.
openbaar vervoer										
werk/zaken	16	45	20	49	20	49	24	53	20	53
onderwijs	10	37	10	36	11	38	14	43	14	43
winkel	5	27	6	29	6	29	6	28	8	29
sociaal/recreatief	11	37	12	38	14	39	14	40	25	56
gemiddeld per o.v.	12	39	14	41	15	42	18	46	17	47
fiets										
werk/zaken	5	22	4	22	4	22	5	23	5	23
onderwijs	4	19	4	19	4	20	4	20	4	19
winkel	2	12	2	11	2	12	2	12	2	18
sociaal/recreatief	3	16	3	16	3	16	3	16	3	18
gemiddeld per fiets	3	17	3	17	3	18	4	18	3	18
auto										
werk/zaken	20	25	23	27	24	28	25	28	22	32
onderwijs	11	18	15	22	13	20	18	24	42	43
winkel	6	14	6	14	5	13	6	13	7	17
sociaal/recreatief	11	18	12	19	12	19	12	19	18	29
gemiddeld per auto	14	20	16	21	16	21	17	22	17	26
totaal (inclusief lopen en overig)										
werk/zaken	14	21	16	23	16	23	17	24	14	35
onderwijs	7	26	7	26	7	27	8	27	10	30
winkel	2	12	3	12	2	11	3	11	3	15
sociaal/recreatief	6	16	6	17	6	16	6	16	8	24
gemiddeld	7	18	8	19	8	18	9	19	8	23

¹⁾ Alle inwoners van 12 jaar en ouder die een of meer verplaatsingen hebben gemaakt.

bron: DIVV

²⁾ Kleine aanpassingen in berekeningswijze.

7.1.7 Voertuigen met bromfietskenteken naar stadsdelen, 1 januari 2012-2013

stadsdeel	2012				totaal
	snorfietsen	bromfietsen	brommobielen	overige	
A Centrum	2754	2424	29	96	5303
B Westpoort	69	202	2	11	284
E West	3951	4080	64	57	8152
F Nieuw-West	5294	4600	107	27	10028
K Zuid	4494	4169	61	80	8804
M Oost	3819	3582	70	54	7525
N Noord	3777	3678	169	45	7669
T Zuidoost	1349	2283	33	31	3696
Amsterdam	25507	25018	535	401	51461

stadsdeel	2013				totaal
	snorfietsen	bromfietsen	brommobielen	overige	
A Centrum	3091	2393	32	97	5613
B Westpoort	87	198	2	11	297
E West	4280	3966	53	62	8360
F Nieuw-West	5828	4427	111	30	10397
K Zuid	4791	3925	52	75	8844
M Oost	4071	3498	63	52	7684
N Noord	4058	3569	161	41	7829
T Zuidoost	1522	2346	35	27	3930
Amsterdam	27728	24322	509	395	52954

bron: CBS

7.1.8 Oplaadpunten elektrisch vervoer naar stadsdelen, 1 januari 2011-2013

stadsdeel	2011	2012	2013
A Centrum	19	72	118
B Westpoort	7	1	2
E West	20	57	82
F Nieuw-West	-	5	36
K Zuid	41	102	140
M Oost	22	45	96
N Noord	8	20	32
T Zuidoost	8	1	14
Amsterdam	125	303	520

bron: DIVV

7.2.1 Afgegeven parkeervergunningen en gecontroleerde parkeerplaatsen per stadsdeel, 1 januari 2013

stadsdeel	parkeervergunningen			gecontroleerde parkeerplaatsen
	bewoners	bedrijven	totaal	
A Centrum	13419	3988	17407	14580
B Westpoort	2	449	451	2324
E West	27331	3661	30992	28874
F Nieuw-West	7385	1347	8732	14653
K Zuid	38001	8974	46975	59485
M Oost	22322	3825	26147	30265
N Noord	2087	283	2370	4477
T Zuidoost	1249	57	1306	2185
Amsterdam	111796	22584	134380	156843

bron: Cition

7.2.2 Parkeerplaatsen, opgelegde naheffingsaanlagen en weggesleepte auto's, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
parkeerplaatsen	127772	133042	158552	148066	156843
naheffingsaanlagen met en zonder klem	394269	405358	394677	448737	404084
weggesleepte auto's ¹⁾	7242	6393	-	-	-

¹⁾ Vanaf 2010 worden er geen auto's meer weggesleept vanwege een naheffingsaanslag.

bron: Cition

7.2.3 Opbrengst parkeren (x 1.000 euro), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
parkeerautomaten/smartcards	68968	65213	62423	63294	59816
parkeer en bel	26567	31250	35258	41104	45733
opgelegde naheffingsaanlagen	16221	16027	20063	20675	18522
parkeerkaarten	2777	2423	2545	1543	1365
parkeervergunningen	24571	27179	29612	28085	31686
totaal	139104	142092	149901	154701	157122

bron: Cition

7.3.1 Verkeersslachtoffers naar aard van het letsel, 1999-2012

aard letsel	jaargemiddelde				
	1999-2001	2001-2003	2005-2007	2007-2009	2010-2012
dodelijk (werkelijke aantal)	34	23	21	17	15
ernstig gewonden (schatting) ¹⁾	829	747	802	908	

¹⁾ Voor 2010-2012 nog niet bekend vanwege problemen bij de registratie van ongevallen met gewonden, voor 1999-2009 geschat op basis van onderzoek door het SWOV. bron: DIVV

7.4.1 Materieel en lijnnet GVB, 1 januari 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
materieel					
trams	216	216	216	216	216
bussen	275	267	258	211	199
metro/sneltram/ringlijn	106	106	106	104	104
veren/ponten	11	11	11	12	12
lijnnet					
tram	16	16	16	16	16
metro/sneltram	4	4	4	4	4
(dag)bus ¹⁾	45	43	47	33	44
nachtbus	11	12	12	11	12
veren	5	6	6	5	5

¹⁾ Tot en met 2011 inclusief spitslijnen.

bron: GVB

7.4.2 Vervoergegevens van het GVB-net, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
vervoerde reizigers (x 1 mln.)	218	221	200	204	206
reizigerskilometers (x 1 mln.)	967	969	755	770	800
dienstregelingen (x 1.000)	1636	1662	1699	1706	1620

bron: GVB

7.4.3 Haltes openbaar vervoer naar stadsdelen, 2007-2012

stadsdeel	2007	2008	2009/'10	2010/'11	2012
A Centrum	189	202	195	187	196
B Westpoort	117	120	127	134	67
E West	161	161	156	158	157
F Nieuw-West	313	310	308	309	307
K Zuid	268	270	270	273	264
M Oost	190	197	202	199	205
N Noord	284	282	284	285	291
T Zuidoost	184	191	188	194	177
Amsterdam	1706	1733	1730	1739	1664

bron: GVB

7.4.4 Beoordeling openbaar vervoer Amsterdam, 2008-2012 (rapportcijfer)

	2008	2009	2010	2011	2012
bus					
algemeen oordeel	7,1	7,2	7,3	6,9	7,5
informatie en veiligheid	7,3	7,6	7,6	7,2	7,6
rijcomfort	6,9	7,2	7,2	6,9	7,5
tijd en doorstroming	6,3	6,3	6,5	6,2	6,7
prijs	6,2	5,8	5,6	5,5	5,9
tram					
algemeen oordeel	7,0	7,1	7,1	7,1	7,3
informatie en veiligheid	7,5	7,3	7,4	7,4	7,5
rijcomfort	7,0	6,9	7,1	7,0	7,1
tijd en doorstroming	6,5	6,3	6,4	6,4	6,6
prijs	6,4	5,5	5,4	5,5	5,7
metro					
algemeen oordeel	7,0	6,9	6,8	7,0	7,2
informatie en veiligheid	7,1	7,1	7,2	7,1	7,3
rijcomfort	6,7	6,8	6,7	6,8	6,8
tijd en doorstroming	6,6	6,7	6,6	6,7	7,0
prijs	6,0	5,4	5,8	5,7	6,0

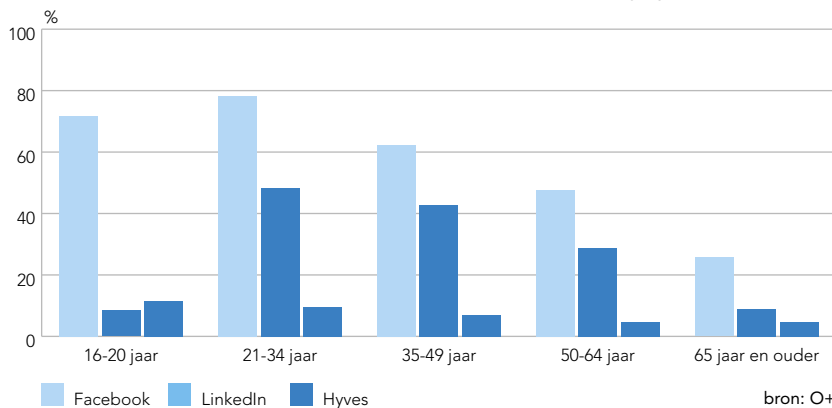
bron: Kennisplatform Verkeer en Vervoer

7.5.1 Internetgebruik van Amsterdammers, 2008-2013 (procenten)

	2008	2009	2010	2011	2013
toegang tot internet	88	89	91	92	93
internet thuis	84	85	88	90	92
internet thuis					
16-24 jaar	91	90	94	95	95
25-34 jaar	94	94	92	94	96
35-44 jaar	91	94	92	95	94
45-54 jaar	87	88	91	96	96
55-64 jaar	81	79	86	89	90
65 jaar en ouder	54	55	63	67	76

bron: O+S/ABM

7.5a Gebruik van sociale media onder Amsterdammers met internet per leeftijdsgroep, 2013 (procenten)

bron: O+S/ABM

7.5.2 Twittergebruik van Amsterdammers, 2010-2013 (procenten) ¹⁾

	2010	2011	2013
16-24 jaar	11	14	25
25-34 jaar	10	12	32
35-44 jaar	10	16	30
45-54 jaar	6	9	20
55-64 jaar	3	6	10
65 jaar en ouder	0	1	4
totaal	7	10	22

¹⁾ In 2010 en 2011 was de vraag: gebruikt u Twitter?
In 2013 is de vraag gesteld: heeft u een Twitter-account?

bron: O+S/ABM

8

Openbare ruimte en groen

- 8.1 Ruimtegebruik
- 8.2 Woonomgeving

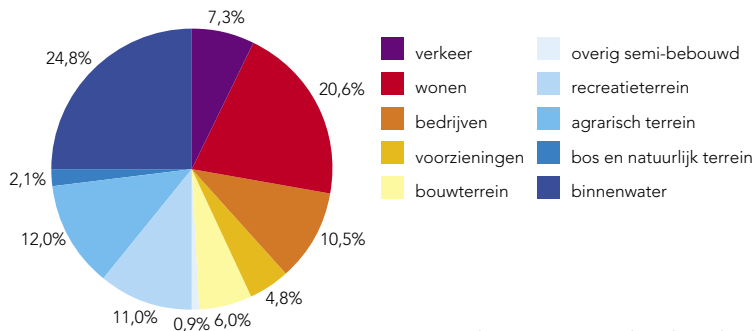
Openbare ruimte en groen

Stad wordt steeds drukker

Amsterdam heeft een oppervlakte van 21.933 hectare. Hiervan is de helft (semi)bebouwd of bestemd voor verkeer, een kwart van de oppervlakte is groen terrein en een kwart bestaat uit water. Het grondgebruik is hiermee grofweg vergelijkbaar met 2000, toen 24% uit water en 26% uit groen terrein bestond. In de tussentijdse periode is het aantal inwoners van Amsterdam echter met 9,3% toegenomen, het aantal woningen met 7,5% en het aantal geregistreerde (bedrijfs)vestigingen met 75,9%. Dit betekent dat de beschikbare ruimte in Amsterdam steeds intensiever wordt gebruikt. Dit is onder andere terug te zien in de bevolkingsdichtheid. Sinds 2000 nam het gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer land met 400 toe tot 4.815 personen begin 2013. De bevolkingsdichtheid is verreweg het hoogst in de stadsdelen Centrum en West, waar 13.609 respectievelijk 15.934 personen wonen per vierkante kilometer.

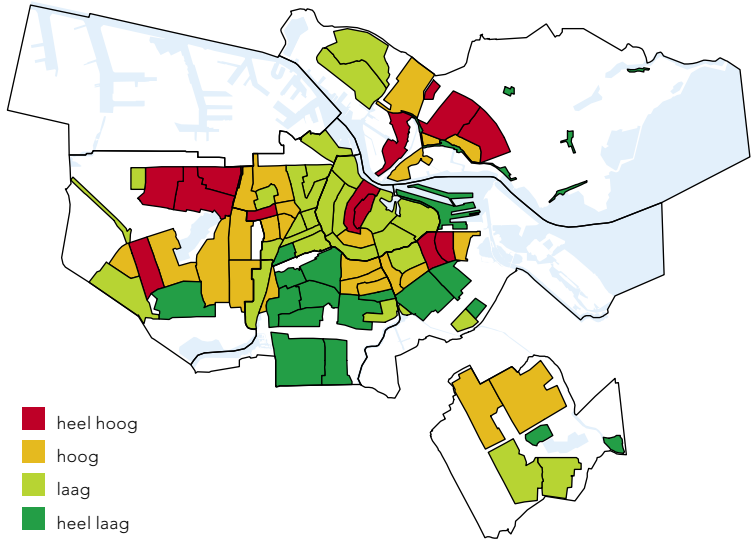
O+S heeft in opdracht van stadsdeel Centrum in 2012 voor de tweede keer een onderzoek uitgevoerd naar de drukte in de binnenstad. De cijfers laten zien dat het in de binnenstad tussen 2001 en 2012 drukker is geworden: er wonen meer mensen, er staan meer woningen, er komen meer bezoekers, er zijn meer culturele voorzieningen, er worden meer evenementen, festivals en congressen gehouden, er meren meer cruiseschepen af en er staan meer hotels. Bijna driekwart van de respondenten (73%) vindt de drukte in de binnenstad gezellig, 8% vindt de drukte vervelend. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2001.

Grondgebied Amsterdam naar bodemgebruik, 2011-2012

bron: DRO/Statistiek Bodemgebruik

Leefbaarheidsindex 2012

bron: O+S/OOV

Bewoners van de binnenstad zijn de afgelopen tien jaar wel kritischer geworden. Drukte staat met 17% op de eerste plaats van minst aantrekkelijke aspecten van de binnenstad, gevolgd door overlast van toeristen (15%), parkeren (14%), viezigheid (13%), lawaai (12%) en verkeersoverlast (10%). In 2001 stond drukte nog op de 5e plaats.

Middenmeer de meest leefbare buurt van de stad

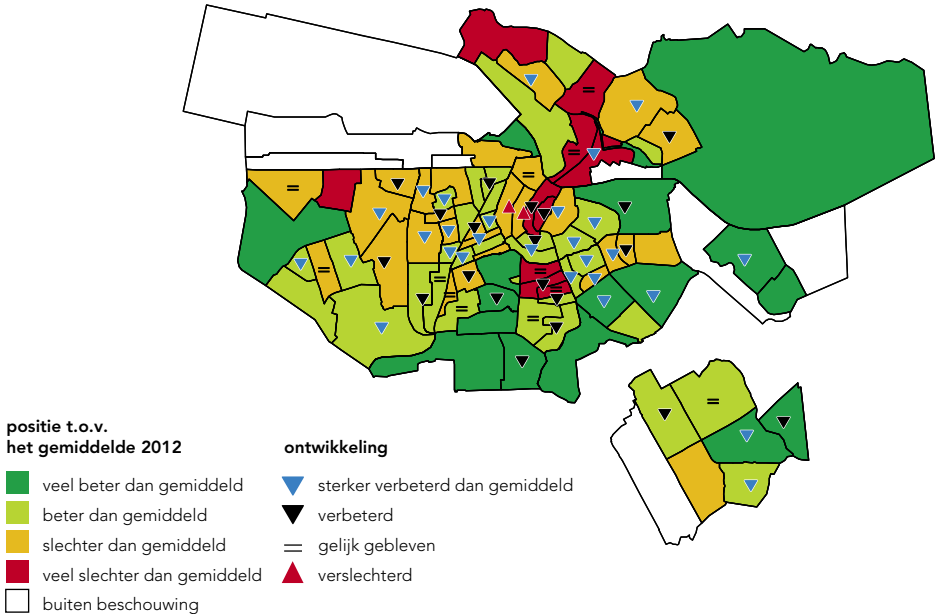
Een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is draagt bij aan het verminderen van gevoelens van onveiligheid. Om deze reden is in het Programmakkoord Amsterdam 2010-2014 opgenomen dat de leefbaarheid van Amsterdamse buurten gemonitord moet worden met een leefbaarheidsindex. De leefbaarheidsindex beschrijft hoe bewoners hun eigen buurt beoordelen op de deelthema's fysiek (onderhoud openbare ruimte en aanwezigheid voorzieningen), overlast (personen, voorzieningen en verkeer) en sociaal (hoe gaan bewoners met elkaar om). Een score 100 staat voor de gemiddelde leefbaarheid in heel Amsterdam in 2010. Hoe lager de score, hoe beter de leefbaarheid volgens de bewoners is.

De drie buurten met de beste leefbaarheid zijn Middenmeer in Oost en in Zuid de Apollobuurt en Buitenveldert-West. Door de hoge mate van overlast en het slechte oordeel over de staat van de openbare ruimte is de leefbaarheid het laagst

in de buurten Burgwallen Oude en Nieuw Zijde (stadsdeel Centrum). Volewijk in Noord scoort van alle buurten het slechtst op de fysieke index en komt hiermee op de 3e plaats van de minst leefbare buurten in Amsterdam.

De leefbaarheidsindex wordt bijgehouden sinds 2010. Tussen 2010 en 2012 liet de gemiddelde leefbaarheid van Amsterdam een lichte verbetering zien van 100 naar 99 punten. In vijf buurten was de verbetering 8 punten of meer: Erasmuspark in West, de Oosterparkbuurt en Transvaalbuurt in Oost en Holendrecht/Reigersbos en Gein in Zuidoost. Bij buurten waar de leefbaarheid achteruit ging is over het algemeen sprake van een kleine achteruitgang. Uitzondering is de Kolenkitbuurt in West met een achteruitgang van 10 punten. Daarnaast nam de leefbaarheid in de volgende vier buurten met 5 tot 7 punten relatief sterk af: Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde in Centrum en de Eendracht en Osdorp-Midden in Nieuw-West.

Verloederingscore ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (23), 2012 en ontwikkeling 2008-2012

bron: Veiligheidsmonitor

Verloedering blijft afnemen

De Veiligheidsmonitor is een doorlopend onderzoek dat de ontwikkeling van de veiligheid en het veiligheidsgevoel in Amsterdam beschrijft. Het onderzoek volgt onder andere hoe vaak bewoners vinden dat de verloederingskenmerken 'bekladding', 'rommel op straat', 'vernielingen' en 'hondenpoep' voorkomen in hun buurt. Op basis van deze gegevens wordt van iedere buurtcombinatie in de stad de verloederingscore vastgesteld: wanneer alle bewoners vinden dat de vier verloederingskenmerken vaak voorkomen krijgt een gebied de maximale verloederingscore 100. Hoe lager de score hoe minder de verloedering.

De verloederingscore voor Amsterdam verbetert al jaren. Tussen 2008 en 2012 daalde de verloederingscore met 5 punten tot 23.

In zijn algemeenheid is er minder verloedering in het zuiden en oosten van de stad. Met name in Oost lieten verschillende buurtcombinaties een sterke verbetering zien tussen 2008 en 2012. De verbetering was echter het sterkst in Gein (Zuidoost). De meeste verloedering wordt aangetroffen in de Pijp, Geuzenveld, delen van stadsdeel Noord en rond de Burgwallen. Met uitzondering van de IJplein/Vogelbuurt nam in deze buurten de verloedering de laatste vijf jaar minder sterk af dan gemiddeld in de stad.

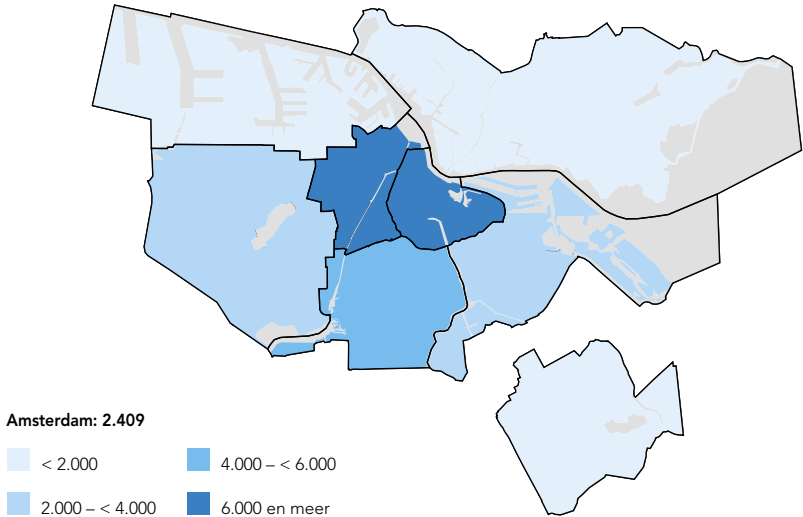
8.1	Ruimtegebruik	251
	<u>tabellen</u>	
8.1.1	Oppervlakte, bevolkingsdichtheid en woningdichtheid	251
8.1.2	Oppervlakte, bevolkingsdichtheid en woningdichtheid naar stadsdelen	252
8.1.3	Grondgebied naar bodemgebruik	253
8.1.4	Grondgebied naar bodemgebruik en stadsdelen	254
	<u>kaarten</u>	
8.1a	Woningdichtheid per stadsdeel	251
8.1b	Woonterrein als % van het grondgebied per stadsdeel	252
8.2	Woonomgeving	256
	<u>tabellen</u>	
8.2.1	Drie meest genoemde verbeteraspecten van de buurt per stadsdeel	256
8.2.2	Tevredenheid over inrichting woonomgeving per stadsdeel	256
8.2.3	Tevredenheid over groenvoorzieningen per stadsdeel	256
8.2.4	Tevredenheid over onderhoud woningen per stadsdeel	257
8.2.5	Tevredenheid over onderhoud straten/stoepen per stadsdeel	257
8.2.6	Tevredenheid over onderhoud groenvoorzieningen per stadsdeel	257
8.2.7	Tevredenheid over schoonhouden straten/stoepen, groenvoorzieningen en speelvoorzieningen per stadsdeel	257

8.1.1 Oppervlakte, bevolkingsdichtheid en woningdichtheid, 1 januari 2008-2013

	2008	2012	2013	verschil 2013 t.o.v. 2012	
				abs.	%
oppervlakte					
in km ² totaal	219.33	219.33	219.33	-	-
in km ² land	165.74	164.89	164.81	- 0.08	- 0,0
bevolking	747290	790044	799442	+9398	+ 1,2
bevolkingsdichtheid					
per km ² land	4509	4791	4851	+ 60	+ 1,3
woningvoorraad	384323	395875	397022	+1147	+ 0,3
woningdichtheid					
per km ² land	2319	2401	2409	+ 8	+ 0,3

bron: DRO/O+S

8.1a Woningdichtheid per stadsdeel (woningen per km² land), 1 januari 2013

bron: DRO/O+S

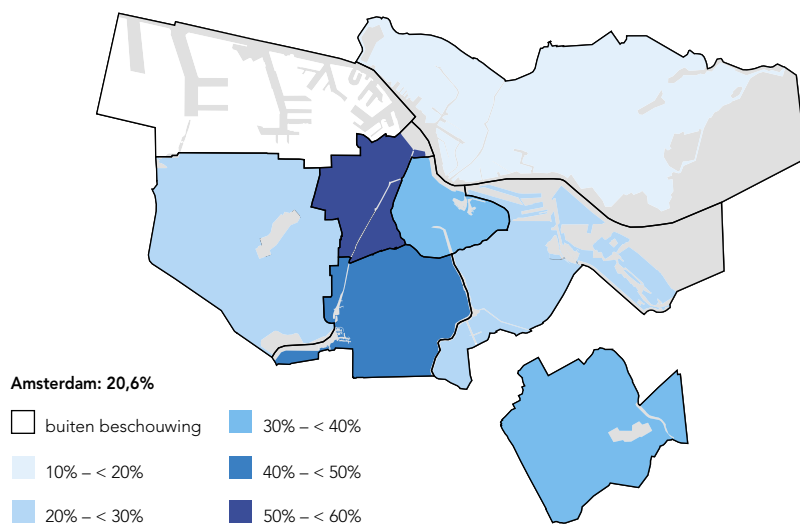
8.1.2 Oppervlakte, bevolkingsdichtheid en woningdichtheid naar stadsdelen, 1 januari 2013

stadsdeel	oppervlakte 2012 (km ²) ¹⁾		oppervlakte stadsdeel in %	bevolkingsdichtheid per km ² land	woningdichtheid per km ² land
	totaal	land	totale opp.		
A Centrum	8,09	6,29	3,7	13609	7978
B Westpoort	35,05	26,00	16,0	19	4
E West	9,88	8,70	4,5	15934	8497
F Nieuw-West	32,46	28,82	14,8	4920	2127
K Zuid	17,30	15,48	7,9	8909	4972
M Oost	30,56	17,72	13,9	6933	3269
N Noord	63,88	41,79	29,1	2116	956
T Zuidoost	22,11	20,00	10,1	4187	1833
Amsterdam	219,33	164,81	100	4851	2409

1) Statistiek Bodemgebruik 2012.

bron: DRO/O+S

8.1b Woonterrein als % van het grondgebied per stadsdeel, 2012

bron: DRO/O+S

8.1.3 Grondgebied naar bodemgebruik, 2011-2012 ¹⁾

bodemgebruik	2011		2012	
	opp. (ha)	%	opp. (ha)	%
verkeesterrein				
spoorterrein	393.40	1,8	396.86	1,8
wegverkeesterrein	1181.29	5,4	1202.57	5,5
vliegveld	0.64	0,0	0.64	0,0
totaal	1575.33	7,2	1600.06	7,3
bebouwd terrein				
woonterrein	4520.03	20,6	4529.08	20,6
terrein voor detailhandel, winkelcentra en horeca	325.32	1,5	325.11	1,5
terrein voor openbare voorzieningen	220.95	1,0	205.41	0,9
terrein voor sociaal-culturele voorzieningen	516.57	2,4	529.06	2,4
bedrijventerrein	2300.73	10,5	2322.90	10,6
totaal	7883.58	35,9	7911.56	36,1
semi-bebouwd terrein				
wrakkenopslagplaats	7.30	0,0	7.30	0,0
begraafplaats	124.11	0,6	124.11	0,6
bouwterrein	1307.98	6,0	1254.64	5,7
semi-verhard overig terrein	68.92	0,3	48.67	0,2
totaal	1508.32	6,9	1434.73	6,5
recreatieterrein				
park en plantsoen	1320.18	6,0	1375.01	6,3
sportterrein	675.74	3,1	680.87	3,1
volkstuin	342.34	1,6	341.37	1,6
dagrecreatief terrein	64.58	0,3	62.76	0,3
verblijfsrecreatief terrein	18.58	0,1	19.10	0,1
totaal	2421.43	11,0	2479.12	11,3
agrarisch terrein				
terrein voor glastuinbouw	26.65	0,1	25.22	0,1
overig agrarisch terrein	2608.37	11,9	2525.88	11,5
totaal	2635.03	12,0	2551.10	11,6
bos en natuurlijk terrein				
bos	302.19	1,4	349.18	1,6
open droog natuurlijk terrein	48.48	0,2	73.24	0,3
open nat natuurlijk terrein	115.11	0,5	81.56	0,4
totaal	465.78	2,1	503.97	2,3
binnenwater				
IJsselmeer/Markermeer	2235.61	10,2	2236.88	10,2
recreatief binnenwater	343.18	1,6	350.05	1,6
overig binnenwater breder dan 6 m.	2864.62	13,1	2865.41	13,1
totaal	5443.41	24,8	5452.34	24,9
totaal-generaal	21932.87	100	21932.87	100

¹⁾ Volgens indeling CBS Bodemgebruik 2003.

bron: DRO/Statistiek Bodemgebruik

8.1.4 Grondgebied (ha) naar bodemgebruik en stadsdelen, 2012 ¹⁾

bodemgebruik	A Centrum	B Westpoort	E West	F Nieuw- West
verkeesterrein				
spoorterrein	17.59	92.38	25.94	71.34
wegverkeesterrein	39.56	164.54	71.81	196.94
vliegveld	–	0.64	–	–
totaal	57.14	257.56	97.75	268.28
bebouwd terrein				
woonterrein	284.22	–	499.73	964.50
terrein voor detailhandel, winkelcentra en horeca	118.95	11.53	10.37	49.70
terrein voor openbare voorzieningen	24.68	50.79	7.38	19.56
terrein voor sociaal-culturele voorzieningen	47.47	19.06	36.25	109.63
bedrijventerrein	55.01	1441.29	61.52	125.08
totaal	530.35	1522.66	615.26	1268.47
semi-bebouwd terrein				
wrakkenopslagplaats	–	1.40	–	5.90
begraafplaats	–	–	8.55	38.87
bouwterrein	10.42	614.98	22.03	152.41
semi-verhard overig terrein	0.05	12.30	2.32	7.11
totaal	10.47	628.68	32.90	204.29
recreatieterrein				
park en plantsoen	10.65	30.73	55.37	311.84
sportterrein	1.86	60.41	20.78	178.51
volkstuin	–	0.09	37.02	143.04
dagrecreatief terrein	18.63	–	2.34	8.51
verblijfsrecreatief terrein	–	0.01	–	–
totaal	31.14	91.25	115.51	641.90
agrarisch terrein				
terrein voor glastuinbouw	–	–	–	25.22
overig agrarisch terrein	–	35.14	3.09	307.55
totaal	–	35.14	3.09	332.76
bos en natuurlijk terrein				
bos	–	62.64	5.10	113.41
open droog natuurlijk terrein	–	–	–	33.86
open nat natuurlijk terrein	–	2.37	–	19.51
totaal	–	65.01	5.10	166.79
binnenwater				
IJsselmeer/Markermeer	–	–	–	–
recreatief binnenwater	1.37	2.42	4.34	110.47
overig binnenwater breder dan 6 m.	178.49	902.68	113.65	252.69
totaal	179.86	905.10	117.99	363.16
totaal-generaal	808.97	3505.39	987.61	3245.65

8.1.4 Grondgebied (ha) naar bodemgebruik en stadsdelen, 2012 (slot) ¹⁾

bodemgebruik	K Zuid	M Oost	N Noord	T Zuidoost
verkeersterrein				
spoorterrein	34.35	88.72	5.26	61.28
wegverkeersterrein	136.14	147.84	268.51	177.23
vliegveld	–	–	–	–
totaal	170.49	236.56	273.77	238.51
bebouwd terrein				
woonterrein	738.77	630.07	732.37	679.42
terrein voor detailhandel, winkelcentra en horeca	31.36	24.84	37.44	40.92
terrein voor openbare voorzieningen	18.54	34.73	13.48	36.25
terrein voor sociaal-culturele voorzieningen	87.26	77.38	62.73	89.28
bedrijventerrein	129.55	90.66	215.41	204.38
totaal	1005.47	857.67	1061.43	1050.25
semi-bebouwd terrein				
wrakkenopslagplaats	–	–	–	–
begraafplaats	23.90	41.81	10.19	0.79
bouwtterrein	23.51	176.42	212.85	42.02
semi-verhard overig terrein	–	15.64	9.80	1.44
totaal	47.41	233.87	232.84	44.26
recreatieterrein				
park en plantsoen	189.32	187.07	220.27	369.76
sportterrein	61.71	97.24	158.60	101.77
volkstuin	1.99	42.28	77.73	39.22
dagrecreatief terrein	9.67	15.84	5.59	2.19
verblijfsrecreatief terrein	–	4.11	9.65	5.32
totaal	262.69	346.54	471.83	518.26
agrarisch terrein				
terrein voor glastuinbouw	–	–	–	–
overig agrarisch terrein	30.88	64.61	1970.95	113.67
totaal	30.88	64.61	1970.95	113.67
bos en natuurlijk terrein				
bos	24.71	23.39	96.55	23.37
open droog natuurlijk terrein	–	4.86	24.82	9.69
open nat natuurlijk terrein	6.30	4.37	47.11	1.89
totaal	31.02	32.62	168.49	34.95
binnenwater				
IJsselmeer/Markermeer	–	754.87	1482.01	–
recreatief binnenwater	39.45	41.14	43.68	107.17
overig binnenwater breder dan 6 m.	142.77	488.10	682.79	104.24
totaal	182.22	1284.11	2208.48	211.41
totaal-generaal	1730.17	3055.97	6387.80	2211.32

¹⁾ Volgens indeling CBS Bodemgebruik 2003.

bron: DRO/Statistiek Bodemgebruik

8.2.1 Drie meest genoemde verbeteraspecten van de buurt per stadsdeel, 2011 (procenten)

stadsdeel	schoon- houden straten en stoepen	onderhoud straten en stoepen	schoon- houden groen	meer winkels	onder- houd/ verbeteren bestaande woningen	veiligheid	meer parkeer- gelegen- heid
A Centrum	26	25					24
E West	37					32	24
F Nieuw-West	41	29				33	
K Zuid	42	27					23
M Oost	30			33	23		
N Noord	52	43	36				
T Zuidoost	41			31		37	
Amsterdam	38	27	24	24	24	23	21

bron: WZS/Wonen in Amsterdam 2011

8.2.2 Tevredenheid over inrichting woonomgeving (mooi of lelijk) per stadsdeel, 2005-2011 ¹⁾

stadsdeel	2005	2007	2009	2011
A Centrum	7,2	7,0	7,0	7,2
E West	6,4	6,3	6,4	6,6
F Nieuw-West	6,5	6,5	6,3	6,6
K Zuid	7,1	6,9	7,0	7,1
M Oost	6,6	6,5	6,6	6,8
N Noord	6,7	6,6	6,5	6,5
T Zuidoost	6,9	6,8	6,7	6,8
Amsterdam	6,7	6,6	6,7	6,8

¹⁾ Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

8.2.3 Tevredenheid over groenvoorzieningen (mooi of lelijk) per stadsdeel, 2005-2011 ¹⁾

stadsdeel	2005	2007	2009	2011
A Centrum	6,2	6,0	6,1	6,5
E West	6,3	6,1	6,3	6,7
F Nieuw-West	7,1	6,9	6,8	7,1
K Zuid	7,0	6,6	6,9	7,1
M Oost	6,5	6,3	6,4	6,7
N Noord	7,0	6,8	6,8	6,9
T Zuidoost	7,4	7,3	7,0	7,2
Amsterdam	6,7	6,5	6,6	6,9

¹⁾ Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

8.2.4 Teverdenheid over onderhoud woningen per stadsdeel, 2005-2011 ¹⁾

stadsdeel	2005	2007	2009	2011	stadsdeel	2005	2007	2009	2011
A Centrum	7,2	7,2	7,2	7,3	M Oost	6,5	6,6	6,8	6,9
E West	6,3	6,4	6,5	6,6	N Noord	6,6	6,6	6,6	6,4
F Nieuw-West	6,3	6,4	6,3	6,4	T Zuidoost	6,7	6,7	6,6	6,6
K Zuid	7,1	6,9	7,0	7,0	Amsterdam	6,6	6,6	6,7	6,7

1) Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

8.2.5 Teverdenheid over onderhoud straten/stoeperen per stadsdeel, 2005-2011 ¹⁾

stadsdeel	2005	2007	2009	2011	stadsdeel	2005	2007	2009	2011
A Centrum	6,6	6,6	6,6	6,8	M Oost	6,4	6,4	6,6	6,7
E West	6,4	6,4	6,5	6,6	N Noord	5,9	5,9	6,0	5,7
F Nieuw-West	6,1	6,2	6,1	6,2	T Zuidoost	6,3	6,2	6,3	6,3
K Zuid	6,7	6,5	6,6	6,6	Amsterdam	6,4	6,3	6,4	6,5

1) Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

8.2.6 Teverdenheid over onderhoud groenvoorzieningen per stadsdeel, 2005-2011 ¹⁾

stadsdeel	2005	2007	2009	2011	stadsdeel	2005	2007	2009	2011
A Centrum	6,2	6,3	6,4	6,7	M Oost	6,5	6,4	6,6	6,8
E West	6,3	6,3	6,5	6,7	N Noord	6,6	6,3	6,4	6,3
F Nieuw-West	6,8	6,6	6,5	6,6	T Zuidoost	7,1	6,7	6,7	6,7
K Zuid	6,8	6,6	6,8	6,9	Amsterdam	6,6	6,4	6,6	6,7

1) Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

8.2.7 Teverdenheid over schoonhouden straten/stoeperen, groenvoorzieningen en speelvoorzieningen per stadsdeel, 2007-2011 ¹⁾

stadsdeel	straten/stoeperen			groenvoorzieningen			speelvoorzieningen		
	2007	2009	2011	2007	2009	2011	2007	2009	2011
A Centrum	6,9	6,8	6,9	6,3	6,3	6,6	6,2	6,3	6,6
E West	6,2	6,3	6,4	6,2	6,3	6,5	6,1	6,3	6,6
F Nieuw-West	6,1	6,0	6,0	6,4	6,3	6,4	6,0	5,8	6,1
K Zuid	6,2	6,4	6,3	6,4	6,6	6,7	6,3	6,5	6,6
M Oost	6,0	6,4	6,6	6,2	6,5	6,7	6,0	6,3	6,5
N Noord	5,9	6,1	5,4	6,1	6,3	6,0	5,8	5,9	5,7
T Zuidoost	6,2	6,1	6,2	6,5	6,5	6,6	6,0	6,1	6,2
Amsterdam	6,2	6,3	6,3	6,3	6,4	6,5	6,1	6,2	6,4

1) Rapportcijfer.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

9

Cultuur en monumenten

- 9.1 Cultuur
- 9.2 Monumenten

9

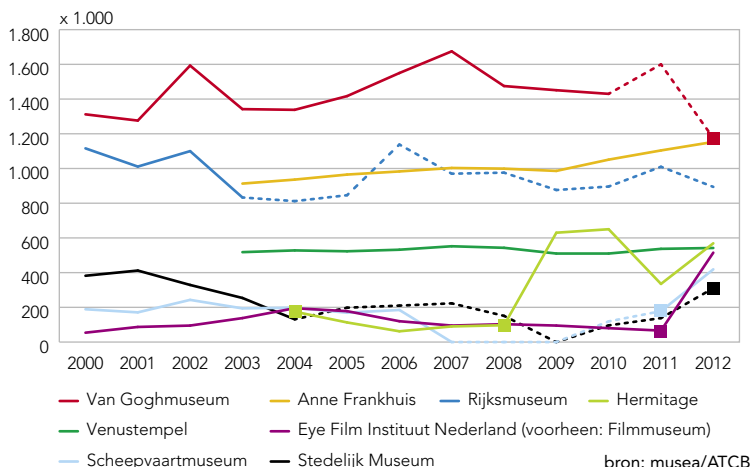
Cultuur en monumenten

Grote musea weer allemaal open

Net als in voorgaande jaren was in 2012 het Van Gogh Museum het best bezochte museum van Amsterdam (en Nederland). Het aantal bezoekers lag met 1.175.000 wel lager, vanwege sluiting voor renovatiewerkzaamheden. Door deze afname kwam het Anne Frankhuis voor het eerst dicht in de buurt van de eerste plaats met 1.153.000 bezoekers. Vanaf 2013 gaat de strijd om de eerste plaats waarschijnlijk niet meer tussen deze twee musea, maar zal het Rijksmuseum de meeste bezoekers trekken. Dit volledig gerenoveerde museum opende april 2013 na tien jaar weer zijn deuren en rekt op 1,5 tot 2 miljoen bezoekers per jaar.

In september 2012 ging na acht jaar verbouwen ook het Stedelijk Museum weer open. Onder andere door een nieuwe vleugel op het Museumplein is het expositieoppervlak van het museum verdubbeld tot 8.000 m². Uit een enquête van O+S blijkt dat verreweg de meeste Amsterdammers (90%) bekend zijn met de nieuwe aanbouw van het museum, die ook wel “de badkuip” wordt genoemd. Gemiddeld geven Amsterdammers de aanbouw een mager zesje (6,1). De meningen zijn echter verdeeld: een derde van de ondervraagden geeft een

Bezoekers van de acht in 2012 best bezochte Amsterdamse musea, 2000-2012 (gestippelde lijn: (deels) gesloten / blokje: heropend of verhuisd)

onvoldoende, een derde een zes of een zeven en eveneens een derde is positief en geeft een acht of hoger.¹

Amsterdammers zijn zeer positief over de nieuwe huisvesting van het Eye Filminstituut aan het IJ. Bijna zes van de tien ondervraagden vinden dat dit gebouw de Amsterdamse Architectuur Prijs 2013 had moeten winnen. Sinds de verhuizing in 2011 trekt het Filminstituut veel meer bezoekers dan voorheen. In 2012 kwam het aantal voor het eerst boven de 500.000 uit, waarmee het Eye op de zesde plaats komt van best bezochte Amsterdamse musea.

Het Scheepvaartmuseum won in 2012 de Amsterdamse Architectuur Prijs voor de renovatie waarbij de binnenplaats van het museum werd overdekt met een glazen koepel. Ook dit museum trekt na de verbouwing meer bezoekers dan ooit tevoren: in 2012 bijna 420.000.

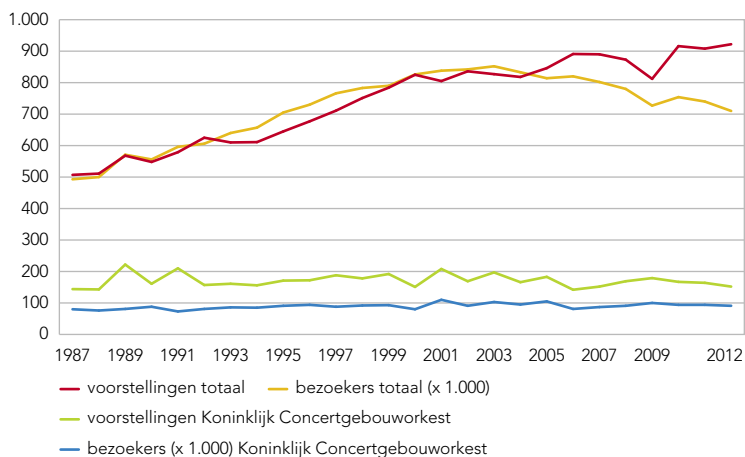
Bioscoop blijft het populairst

Uit het tweejaarlijkse onderzoek De Staat van de Stad blijkt dat in 2012 ruim zes van de tien Amsterdammers van 18 jaar en ouder minstens één keer per jaar naar de film gaan. De bioscopen blijven hiermee van de verschillende uitgaansvormen in de stad de meeste Amsterdammers trekken. Musea staan op de tweede plaats: ruim de helft van de 18-plussers bezocht het afgelopen jaar wel eens een museum. Op de derde en vierde plaats staan dansavonden of houseparty's (34%) en popconcerten (32%). Voor de meeste vormen van uitgaan is een licht dalende trend te zien in het aandeel Amsterdammers dat hier gebruik van maakt. De Amsterdammers die wel gaan, blijken niet minder vaak te gaan sinds het uitbreken van de crisis in 2008.

Voor alle uitgaansmogelijkheden geldt dat deze het best bezocht worden door hoogopgeleiden. Verder worden de gelegenheden over het algemeen het best bezocht door personen onder de 35 jaar en het minst door 55-plussers. Uitzonderingen zijn klassieke concerten, opera, ballet en musicals, die worden door Amsterdammers van alle leeftijden bezocht.

Bij sommige uitgaansvormen speelt herkomst een rol. Multiculturele festivals worden vooral bezocht door Surinaamse en Antilliaanse Amsterdammers. Balletvoorstellingen, klassieke concerten, popconcerten, opera en musea trekken vooral bezoekers onder Nederlandse en westerse Amsterdammers. Voor al deze uitgaansmogelijkheden geldt dat zij het minst worden bezocht door Marokkaanse Amsterdammers. Daarnaast bezoeken ook Turkse Amsterdammers relatief weinig opera, ballet en musea.

Aantal voorstellingen en bezoekers (x 1.000) van Het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest, 1987-2012

bron: Het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest

Het Concertgebouw 125 jaar

In 2013 viert Het Concertgebouw zijn 125-jarig bestaan. Het Concertgebouw trekt naar eigen zeggen ruim de helft van alle bezoekers van klassieke concerten in Nederland. In 2012 kwamen er in totaal 710.000 bezoekers naar een van de 922 uitvoeringen in dat jaar. Het totale aantal bezoekers loopt sinds 2003 wel terug. Het aantal uitvoeringen in het Concertgebouw neemt daarentegen al jaren toe. De belangstelling voor voorstellingen van het Koninklijk Concertgebouworkest is door de jaren heen redelijk constant. Gemiddeld trekt dit orkest per voorstelling ruim 1.900 bezoekers, wat gelijk is aan de capaciteit van de Grote Zaal.

¹ O+S: Themajaar Amsterdam 2013, februari 2013.

9.1	Cultuur	264
	<u>tabellen</u>	
9.1.1	Voorstellingen en bezoekers naar theater of concertzaal	264
9.1.2	Voorstellingen en bezoekers naar gezelschap of orkest	265
9.1.3	Bioscopen en bioscoopbezoek	266
9.1.4	Bezoekers aan musea en archieven	266
9.1.5	Uitgeleende boeken, platen en banden door enkele bibliotheken	267
9.1.6	Leden, collectie en uitleningen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam	267
9.1.7	Leden Openbare Bibliotheek Amsterdam naar stadsdelen	268
9.1.8	Uitleningen Openbare Bibliotheek Amsterdam naar stadsdelen	268
9.1.9	Uitleningen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam naar categorie	269
9.1.10	Bezoekers aan instellingen voor beeldende kunst en expositieruimten	269
9.1.11	Gesubsidieerde amateurkunstinstellingen	270
9.1.12	Naar welke regionale televisiezenders kijkt u regelmatig?	270
	<u>grafieken</u>	
9.1a	Bezoek aan uitgaansmogelijkheden naar leeftijdsgroepen	264
9.1b	Bezoek aan uitgaansmogelijkheden	265
9.1c	Bezoekers aan enkele musea	267
9.1d	Uitleningen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam naar categorie	268
9.2	Monumenten	271
	<u>tabellen</u>	
9.2.1	Monumenten naar stadsdelen en soort	271
	<u>grafieken</u>	
9.2a	Monumenten naar soort	271

9.1.1 Voorstellingen en bezoekers (x 1.000) naar theater of concertzaal, 2010-2012

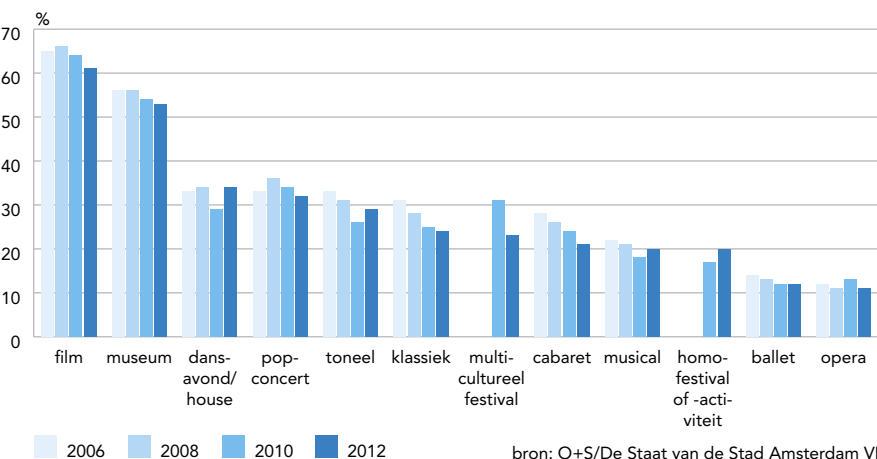
	2010		2011		2012	
	voorstel- lingen	be- zoekers	voorstel- lingen	be- zoekers	voorstel- lingen	be- zoekers
Het Concertgebouw	916	754	908	740	922	710
Paradiso	919	566	1097	565	1095	556
Melkweg	1033	424	991	395	1064	422
DeLaMar Theater ¹⁾	93	55	586	313	610	335
Koninklijk Theater Carré	322	344	328	346	310	299
Het Muziektheater Amsterdam	182	240	212	237	176	214
Stadsschouwburg	419	182	436	176	416	174
De Kleine Komedie	273	103	264	104	263	102
Muziekgebouw aan 't IJ	240	104	214	73	265	92
De Meervaart	327	101	308	87	328	92
Bimhuis	381	57	352	54	322	55
Theater Bellevue	675	56	655	55	667	52
De Balie	387	31	453	34	946	50
Stichting Gasthuis Frascati ²⁾	663	45	722	46	654	42
Jeugdtheater de Krakeling	256	34	274	40	303	38
Theater de Engelenbak	205	15	230	16	233	17
Hetveem Theater	81	3	124	4	106	3

1) Tot november 2010 gesloten i.v.m. verbouwing.

2) Tot 2011 Nes-theaters.

bron: theaters

9.1a Bezoek aan uitgaansmogelijkheden (afgelopen twaalf maanden), 2006-2012 (procenten)

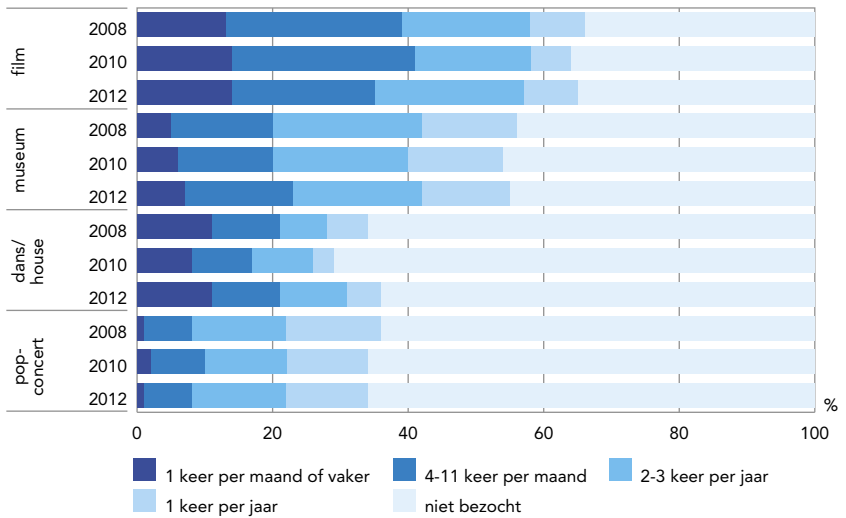
bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

9.1.2 Voorstellingen en bezoekers (x 1.000) naar gezelschap of orkest, 2010-2012

	2010		2011		2012	
	voorstel- lingen	be- zoekers	voorstel- lingen	be- zoekers	voorstel- lingen	be- zoekers
Koninklijk Concertgebouworkest	94	167	94	164	91	152
De Nederlandse Opera	95	132	101	124	92	122
Het Nationale Ballet	66	79	72	88	62	81
Nederlands Philharmonisch Orkest	69	78	63	73	65	79
Toneelgroep Amsterdam	187	48	201	54	195	53
Theater Het Amsterdamse Bos	58	22	33	18	50	18
De Theatercompagnie	76	13	117	12	43	16
De Toneelmakerij	94	12	120	14	54	6
Theatergroep De Nieuw Amsterdam	34	2	35	2	34	3

bron: gezelschappen

9.1b Frequentie bezoek vier meest populaire uitgaansactiviteiten, 2008, 2010 en 2012 (procenten)

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

9.1.3 Bioscopen ¹⁾ en bioscoopbezoek, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
theaters ²⁾	14	14	15	15	15
doeken	59	59	66	66	67
stoelen	9516	9519	10127	10590	10538
bezoekers (x 1 mln.)	3,27	3,83	4,10	4,27	4,34

1) Theaters, doeken en stoelen per 31 december.

bron: NVB

2) Inclusief gesubsidieerde filmtheaters met volledige weekprogrammering.

9.1.4 Bezoekers (x 1.000) aan musea en archieven, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Van Goghmuseum ¹⁾	1475	1451	1430	1600	1175
Anne Frankhuis	999	986	1051	1104	1153
Rijksmuseum	976	876	896	1010	894
dependance Schiphol	165	104	150	209	120
Hermitage ²⁾	97	630	650	335	569
Sexmuseum Amsterdam "Venustempel"	543	510	510	537	542
Eye Film Instituut Nederland ³⁾	103	95	80	66	515
Het Scheepvaartmuseum ⁴⁾			119	178	419
Stedelijk Museum ⁵⁾	151		96	138	310
Foam Fotografiemuseum	127	194	182	211	204
Amsterdam Museum ⁶⁾	173	191	198	187	195
Joods Historisch Museum ⁷⁾	151	160	177	228	193
Museum Het Rembrandthuis	222	183	200	200	191
KIT Tropenmuseum	180	175	198	183	164
De Oude Kerk	115	147	146	161	162
Koninklijk Paleis ⁸⁾		105	171	203	150
Allard Pierson Museum	43	42	74	81	127
Stadsarchief Amsterdam	118	106	126	90	116
Hash Marihuana Hemp Museum	90	.	80	.	95
Tassenmuseum Hendrikje	46	55	60	67	83
Museum van Loon	50	65	63	73	75
Museum Ons' Lieve Heer op Solder	84	85	65	69	75
Verzetsmuseum	50	52	58	61	61
Museum Willet-Holthuysen	45	53	51	54	49
Woonbootmuseum	38	37	39	45	42
Bezoekerscentrum Amsterdamse Bos	41	61	52	43	42
Huis Marseille	27	41	35	35	34
Bijbels Museum	43	28	32	33	28
Informatiecentrum De Zuiderkerk ⁹⁾	88	98	76		

1) Van Goghmuseum vanaf eind september 2012 gesloten in verband met renovatie.

bron: musea/ATCB

2) De kleine Hermitage gesloten vanaf januari 2009, grote Hermitage geopend vanaf juni 2009.

3) Filmmuseum heet vanaf 2010 Eye Film Instituut Nederland.

4) Gesloten van begin 2007 tot medio 2010 in verband met restauratie.

5) De tijdelijke locatie in het voormalige TPG-gebouw is in oktober 2008 gesloten, de hoofdlocatie werd in september 2010 weer geopend.

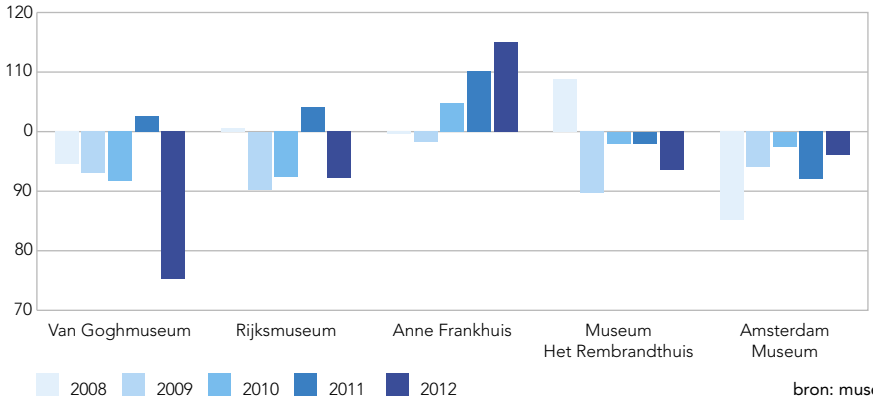
6) Amsterdams Historisch Museum heet vanaf januari 2011 Amsterdam Museum.

7) Inclusief Hollandse Schouwburg.

8) Vanaf september 2005 tot medio 2011 deels gesloten wegens renovatiewerkzaamheden.

9) Per 31 december 2010 gesloten.

9.1c Bezoekers aan enkele musea, 2008-2012 (indexcijfers; 2007=100)

9.1.5 Uitgeleende boeken, platen en banden door enkele bibliotheken, 2008-2012

	uitlenen (x 1.000)				
	2008	2009	2010	2011	2012
Openbare Bibliotheek Amsterdam	4475	4446	4323	4195	3662
w.v. Centrale Bibliotheek	1177	1201	1206	1201	1078
filialen	3298	3245	3117	2994	2584
Universiteitsbibliotheek UvA	358	359	280	268	333
Koninklijk Instituut voor de Tropen	10	12	11	13	11

bron: bibliotheken

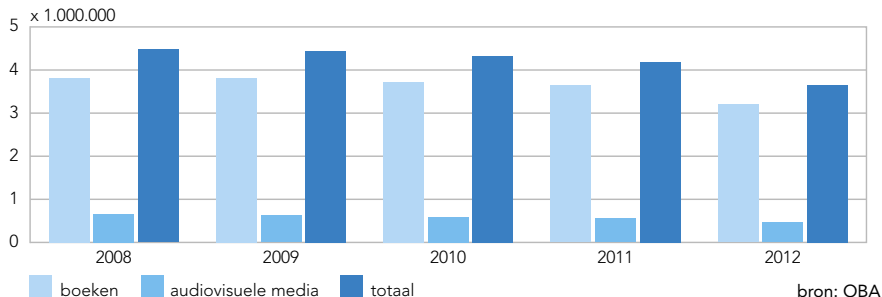
9.1.6 Leden, collectie en uitlenen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam, 2012

	Centrale Bibliotheek			Openbare Bibliotheek totaal ¹⁾		
	leden	collectie (x 1.000)	uitlenen (x 1.000)	leden	collectie (x 1.000)	uitlenen (x 1.000)
jeugd	11835	52,5	301,0	86369	532,0	1709,3
volwassenen	30182	251,2	758,3	73171	967,8	1931,5
w.v. 18-22 jaar	2572			6514		
23-64 jaar	24444			52580		
65-plussers	3166			14077		
overig	2897	54,1	18,9	5076	115,9	21,2
totaal 2012	44914	357,8	1078,2	164616	1615,7	3662,0
totaal 2011	39176	409,9	1201,0	152513	1690,0	4195,3
2012 t.o.v. 2011 (%)	14,6	-12,7	-10,2	7,9	-4,4	-12,7

¹⁾ Centrale Bibliotheek en filialen samen.

bron: OBA

9.1d Uitleeningen van de Openbare Bibliotheek Amsterdam naar categorie, 2008-2012

9.1.7 Leden Openbare Bibliotheek Amsterdam naar stadsdelen, 2012

stadsdeel	jeugd- leden	volwassen leden	overig	totaal
A Centrum	12722	31486	2929	47137
B Westpoort	–	–	–	–
E West	13048	7629	744	21421
F Nieuw-West	15715	7089	203	23007
K Zuid	9286	9219	400	18905
M Oost	9714	5029	233	14976
N Noord	10946	5325	283	16554
T Zuidoost	9284	3629	150	13063
overig	5654	3765	134	9553
Amsterdam	86369	73171	5076	164616

bron: OBA

9.1.8 Uitleeningen (x 1.000) Openbare Bibliotheek Amsterdam naar stadsdelen, 2012

stadsdeel	jeugd- boeken	volwassen boeken (incl. blad- muziek)	audio- visuele media	totaal
A Centrum	253,2	627,5	224,6	1105,3
B Westpoort	–	–	–	–
E West	235,7	178,2	62,9	476,8
F Nieuw-West	236,9	171,5	39,4	447,8
K Zuid	172,7	213,1	38,3	424,1
M Oost	148,7	125,2	32,9	306,8
N Noord	169,3	143,9	20,2	333,4
T Zuidoost	118,0	92,8	15,9	226,7
overig	136,5	177,4	27,2	341,1
Amsterdam	1471,0	1729,6	461,4	3662,0

bron: OBA

9.1.9 Uitlenen (x 1.000) van de Openbare Bibliotheek Amsterdam naar categorie, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
boeken jeugd					
studieboeken	329,4	333,5	330,7	324,3	263,2
leesboeken	1332,2	1335,7	1336,0	1338,8	1192,8
buitenlandse boeken	17,2	18,0	18,7	18,7	15,0
totaal	1678,8	1687,2	1685,4	1681,8	1471,0
boeken volwassenen					
studieboeken	852,0	848,6	809,3	790,7	693,0
leesboeken	1132,9	1136,8	1092,8	1038,6	921,1
buitenlandse boeken	120,0	123,7	118,1	109,7	95,6
totaal	2104,9	2109,2	2020,2	1939,0	1709,7
overige boeken					
bladmuziek	1,9	1,8	0,6	0,4	1,2
totaal boeken	3809,3	3821,5	3727,2	3641,6	3200,5
audio jeugd					
cd	13,1	11,1	10,7	9,6	7,3
audiovisuele media	230,8	228,8	248,5	256,6	216,3
cd-rom	49,2	37,3	31,9	24,7	14,7
audio volwassenen					
cd	151,4	132,9	106,7	82,5	62,5
audiovisuele media	208,6	203,3	190,7	175,3	156,1
cd-rom	8,6	7,0	4,6	3,5	3,2
overige audiovisuele media					
totaal audiovisuele media	4,0	3,7	2,3	1,5	1,4
totaal uitlenen	4474,9	4445,6	4322,6	4195,3	3662,0

bron: OBA

9.1.10 Bezoekers (x 1.000) aan instellingen voor beeldende kunst en expositieruimten, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
De Nieuwe Kerk	185	123	139	180	185
Beurs van Berlage	86	112	108	160	170
W 139	28	45	33	27	29
ARCAM	13	12	13	15	16
Montevideo/TBA ¹⁾	12	9	8	14	15
de Appel	16	4	10	11	15
Stedelijk Museum Bureau Amsterdam	10	11	9	10	10

¹⁾ Tentoonstellingen en presentaties in huis.

bron: instellingen

9.1.11 Gesubsidieerde amateurkunstinstellingen, 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
vocale muziek					
koren	84	82	84	83	85
oratorium- en operakoren	7	7	7	7	7
totaal	91	89	91	90	92
instrumentele muziek					
orkesten	35	38	36	39	39
drumbands	19	20	23	22	24
accordeonorkesten	6	6	6	6	6
mandolineorkesten	1	1	1	1	1
totaal	61	65	66	68	70
dramatische expressie					
opera-, operette- en musicalverenigingen	24	29	31	32	30
toneelverenigingen	34	37	42	42	39
dansgezelschappen	17	18	16	16	14
majorette-/twirlinggroepen	3	3	2	2	1
totaal	78	87	91	92	84
beeldende activiteiten	4	5	4	5	5
overige instellingen	1	1	1	1	1
koepelorganisaties	6	6	5	5	5

bron: DMO

9.1.12 Naar welke regionale televisiezenders kijkt u regelmatig?, 2008-2013 (procenten)

	2008	2009	2010	2011	2013
AT5	72	66	63	63	61
Salto	4	3	4	6	11
Migranten TV/MTNL	2	1	1	2	1
RTV Noord-Holland	21	18	21	25	27
geen enkele	23	28	32	32	30

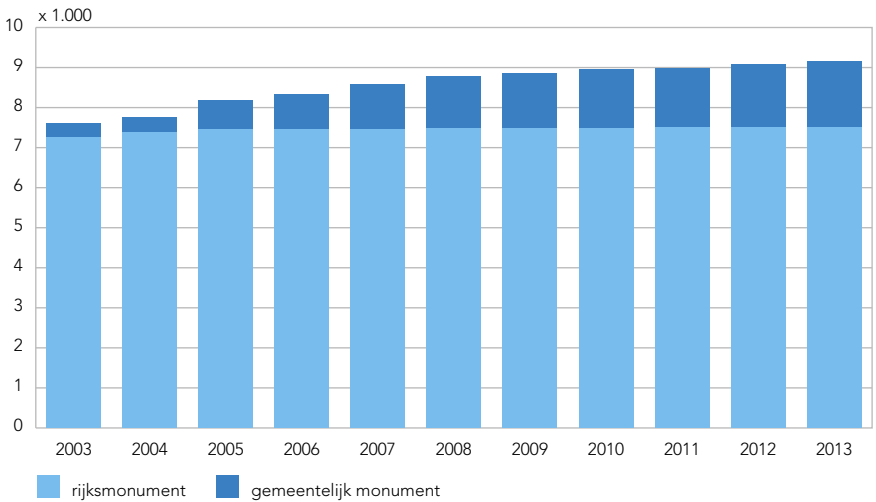
bron: O+S/ABM

9.2.1 Monumenten naar stadsdelen en soort, 1 januari 2013

stadsdeel	rijksmonument	provinciaal monument	gemeentelijk monument	totaal	
				2013	2012
A Centrum	6609	–	1182	7791	7790
B Westpoort	–	–	–	–	–
E West	128	–	106	234	233
F Nieuw-West	7	–	55	62	61
K Zuid	279	–	160	439	380
M Oost	121	–	42	163	142
N Noord	257	2	16	275	275
T Zuidoost	3	–	–	3	3
onbekend adres	111	–	78	189	198
Amsterdam 2013	7515	2	1639	9156	
2012	7516	2	1564		9082

bron: Bureau Monumenten & Archeologie

9.2a Monumenten naar soort, 1 januari 2003-2013

bron: Bureau Monumenten & Archeologie

10

Milieu en water

- 10.1 Afvalverwerking
- 10.2 Drinkwatervoorziening
- 10.3 Milieu
- 10.4 Waterbeheer

10 Milieu en water

In dit hoofdstuk staat het milieu in Amsterdam centraal. We kijken specifiek naar de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner en de luchtkwaliteit van Amsterdam in de afgelopen jaren.

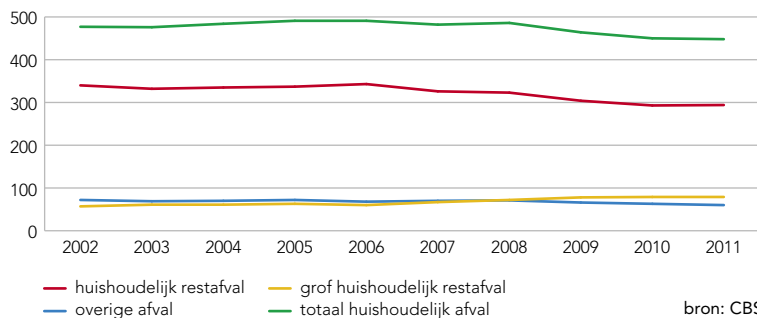
Huishoudelijk afval afgenomen

Gemiddeld produceerde een Amsterdammer in 2011 448 kg afval per jaar. Tweederde hiervan is huishoudelijk restafval. Het overige deel bestaat uit grofvuil (18%), papier en karton (6%), verpakkingsglas (5%), verbouwingsafval (3%) en overige afvalsoorten (2%) zoals textiel en klein chemisch afval.

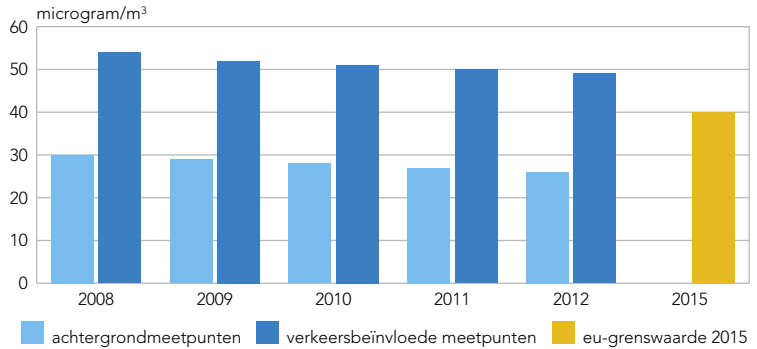
De afgelopen jaren is de gemiddelde hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner gedaald. In 2011 produceerde een Amsterdammer gemiddeld 43 kilo huishoudelijk afval minder dan in 2006, een daling van 9%. Dit is met name het gevolg van een daling van het huishoudelijk restafval: 14% sinds 2006. De gemiddelde hoeveelheid grofvuil nam in dezelfde periode juist toe, met 32%.

De algehele daling van huishoudelijk afval is mogelijk een gevolg van de economische crisis. Er zijn aanwijzingen dat de hoeveelheid huishoudelijk afval samenhangt met economische ontwikkelingen. Zo was er ook een (landelijke) daling van de hoeveelheid afval tijdens de oliecrisis in de jaren zeventig en de recessie van de jaren tachtig.

Hoeveelheid huishoudelijk afval (kg) per inwoner, 2002-2011

Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide in de buitenlucht per type meetpunt, 2008-2012

bron: GGD Amsterdam

Hoeveelheid stikstofdioxide boven Europese norm van 2015

De luchtkwaliteit in Amsterdam voldoet nog niet in alle opzichten aan de Europese norm, die onder andere stelt dat in 2015 een kubieke meter lucht maximaal 40 microgram stikstofdioxide mag bevatten. Stikstofdioxide komt o.a. vrij bij verbranding van (fossiele) brandstoffen en is schadelijk voor mens en milieu.

Voor het meten van de hoeveelheid stikstofdioxide in de lucht heeft de GGD tien meetpunten, vijf op drukke verkeerslocaties en vijf op plekken waar juist weinig verkeer is (achtergrondmeetpunten).

Op de achtergrondmeetplekken wordt de toekomstige Europese norm ruimschoots gehaald. Hier bevat een kubieke meter lucht gemiddeld 26 microgram stikstofdioxide. Op de locaties met druk verkeer wordt de Europese norm nog niet gehaald. Hier is gemiddeld 49 microgram stikstofdioxide per kubieke meter lucht aanwezig. Wel is de hoeveelheid stikstofdioxide op deze locaties met 10% gedaald ten opzicht van 2008 (toen 54 microgram per kubieke meter). Ook op de achtergrondmeetpunten is de gemiddelde hoeveelheid stikstofdioxide ten opzichte van 2008 gedaald, namelijk met 12%.

10.1	Afvalverwerking	277
	<u>tabellen</u>	
10.1.1	Aanvoer- en afvoerstromen van afval	277
10.1.2	Aanvoer en afvoer van klein chemisch afval	277
10.1.3	Huishoudelijk afval	278
10.1.4	Geproduceerde dierlijke mestsoorten	278
10.1.5	Uitgescheiden mineralen tijdens dierlijke mestproductie	278
10.2	Drinkwatervoorziening	279
	<u>tabellen</u>	
10.2.1	Waterbronnen en -levering	279
10.2.2	Waterlevering naar verbruiksgroepen	279
	<u>grafieken</u>	
10.2a	Waterlevering naar verbruiksgroepen	279
10.3	Milieu	280
	<u>tabellen</u>	
10.3.1	Stikstofdioxide in de buitenlucht	280
10.3.2	Stikstofmonoxide in de buitenlucht	281
10.3.3	Koolmonoxide in de buitenlucht	281
10.3.4	Ozon in de buitenlucht	282
10.3.5	Fijn stof PM10 in de buitenlucht, na zeezoutcorrectie	282
10.3.6	Fijn stof in de buitenlucht, niet gecorrigeerd	283
10.3.7	Zwarte rook in de buitenlucht	283
10.3.8	Meldingen van Amsterdammers met betrekking tot geluidshinder Schiphol	284
10.3.9	Milieugerelateerde gezondheidsklachten naar stadsdelen	285
10.3.10	Voornaamste oorzaken van klachten over het binnen- en buitenmilieu	285
	<u>grafieken en kaarten</u>	
10.3a	Locaties meetstations Meetnet Amsterdam	280
10.3b	Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide en EU-grenswaarde	281
10.3c	Gemiddelde concentraties fijn stof PM10 in de buitenlucht per maand	282
10.3d	Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol naar tijdstip van de dag	284
10.3e	Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol naar baangebruik	285
10.4	Waterbeheer	286
	<u>tabellen</u>	
10.4.1	Meetresultaten kwaliteitsonderzoek oppervlaktewater	286
	<u>grafieken en kaarten</u>	
10.4a	Zomergemiddelde zuurstofverzadigingspercentage oppervlaktewater	289
10.4b	Zomergemiddelde totaal stikstofgehalte oppervlaktewater	289
10.4c	Zomergemiddelde totaal fosforgehalte oppervlaktewater	289

10.1.1 Aanvoer- en afvoerstromen van afval (x 1 ton), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
aanvoerstromen					
stadsdelen ¹⁾	267576	264247	265664	262146	259967
andere gemeenten	231566	240488	226438	208266	191745
bedrijven	802333	855461	838620	906177	620374
buitenland					323928
totaal	1301475	1360196	1330722	1376589	1396014
afvoerstromen					
Afalverbrandingsinstallatie Amsterdam	1301475	1360196	1330722	1376589	1396014
slib			69649	80043	78663

¹⁾ Exclusief afval (o.a. gft, glas, veegvuil, bouw- en sloopafval) door de stadsdelen naar elders afgevoerd. bron: AEB

10.1.2 Aanvoer en afvoer van klein chemisch afval (x 1 kg of x 1 liter), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
aanvoer					
zuren, w.o. fixeer	101954	81147	107611	84010	91886
basen, w.o. ontwikkelaar	124709	220890	231797	217082	200287
vloeibare brandbare stoffen	1102585	1385673	1293951	915915	1276807
vaste brandbare stoffen	4603484	5233663	4166355	4541521	3942345
gehalogeneerde stoffen, batterijen, medicijnen, bestrijdingsmiddelen, enz.	2023458	1360553	1309837	1621431	1535743
gasontladinglampen	72115	58517	58308	52456	43534
totaal aanvoer ¹⁾	8028305	8340443	7167859	7432415	7090602
afvoer					
hergebruik door derden (kg)	2365774	2086380	1243722	1128153	845541
vernietiging door derden (kg)	2484670	2172203	1173671	2047912	1582050
vernietiging door Afval Energie Bedrijf (kg)	3002970	3862212	4970250	4262350	4348270
totaal afvoer	7853414	8120795	7387643	7438415	6775861
voorraad in depot/voorraad vorige jaren (kg)	174891	219648	135129	131037	353217

¹⁾ Exclusief het afval vermeld in stuks.

bron: AEB

10.1.3 Huishoudelijk afval (kg/inwoner), 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
huishoudelijk restafval	326	323	304	293	294
grof huishoudelijk restafval	67	72	78	79	79
verbouwingsrestafval	19	20	16	15	15
groente-, fruit- en tuinafval	2	1	1	0	0
oud papier en karton	33	33	30	30	29
verpakkingsglas	22	22	21	21	21
textiel	2	2	2	2	2
klein chemisch afval	1	1	1	1	1
wit- en bruingoed	4	4	3	3	3
grof tuinafval	5	7	5	4	3
metalen	1	1	1	1	1
overige afvalstoffen	-	-	2	1	-
totaal huishoudelijk afval	482	486	464	450	448

bron: CBS

10.1.4 Geproduceerde dierlijke mestsoorten (x 1 mln. kg), 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
dunne mest rundvee	45	48	45	45	43
vaste mest vleesrundvee	2	2	2	2	2
dunne mest vleeskalveren	0	-	0	0	0
vaste pluimveemest	-	0	-	-	0
dunne pluimveemest	-	0	-	-	0
dunne mest vleesvarkens	0	0	2	1	1
dunne mest fokvarkens	-	-	-	-	-
mest van overige diersoorten	8	8	9	8	8
totale mestproductie	55	58	58	56	54

bron: CBS

10.1.5 Uitgescheiden mineralen tijdens dierlijke mestproductie (x 1.000 kg), 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
stikstofuitscheiding	340	360	340	340	310
totaal gasvormige stikstofverliezen	30	30	30	30	20
ammoniak	20	20	20	20	20
overige gasvormige stikstofverliezen	10	10	10	10	10
stikstofproductie	310	330	310	310	290
fosfaatuitscheiding	110	110	110	110	100
kali-uitscheiding	490	500	480	480	440

bron: CBS

10.2.1 Waterbronnen en -levering (x 1.000 m³), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
bronnen					
Leiduin (rivier- en duinwater)	60861	60468	59271	59559	60322
Weesperkarspel (plassenwater)	24991	25013	26499	25416	24995
totaal	85852	85482	85770	84975	85317
levering					
gemiddelde daglevering	234,6	234,2	235,0	233,4	233,1
maximum daglevering	254,4	265,4	277,0	261,3	255,8
minimum daglevering	202,9	200,8	199,9	192,4	198,1
geleverd in eigen distributiegebied					
gemiddelde daglevering	185,0	184,0	184,3	184,1	184,8
maximum daglevering	207,6	207,3	216,6	204,6	224,5
minimum daglevering	155,0	155,7	158,0	166,3	155,1

bron: Waternet

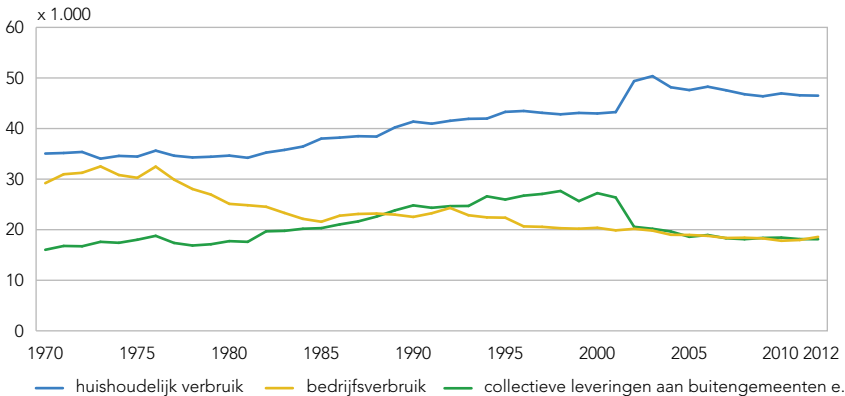
10.2.2 Waterlevering (x 1.000 m³) naar verbruiksgroepen, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
huishoudelijk verbruik	46779	46372	46947	46568	46500
bedrijfsverbruik	18411	18286	17808	17962	18578
collectieve leveringen aan buitengemeenten e.a.	18122	18367	18440	18139	18117
eigen verbruik en lekverlies	2500	2500	2500	2500	2500
totaal verbruik	85812	85525	85695	85169	85695

bron: Waternet

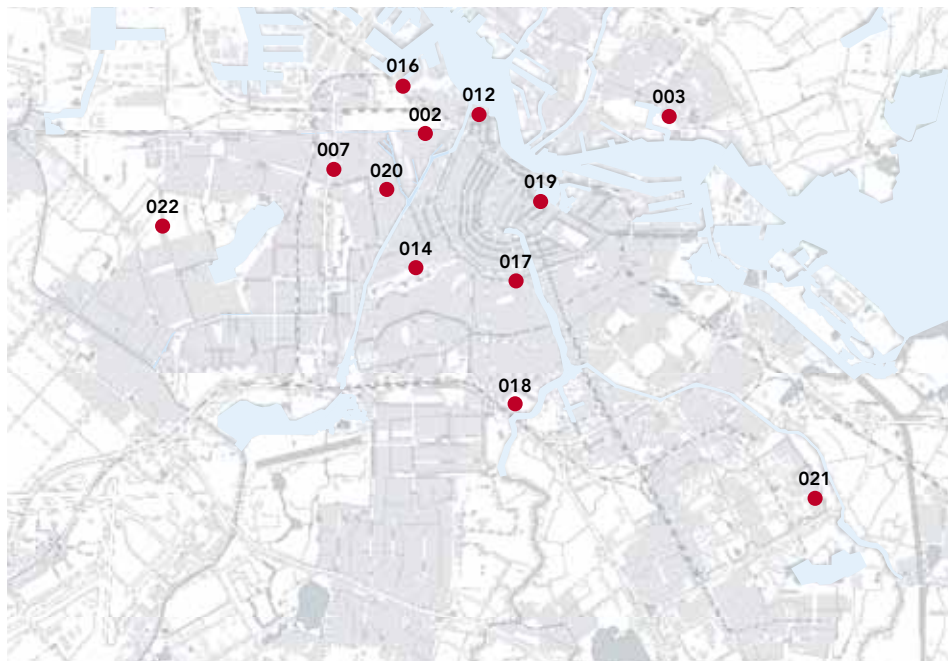
10

10.2a Waterlevering (x 1.000 m³) naar verbruiksgroepen, 1970-2012

bron: Waternet

10.3a Locaties meetstations Meetnet Amsterdam, 2012

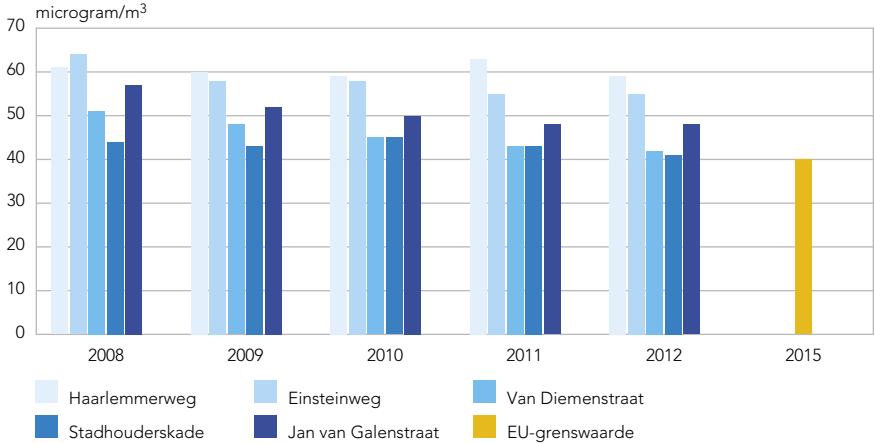
bron: GGD Amsterdam

10.3.1 Stikstofdioxide in de buitenlucht, 2008-2012
(jaargemiddelde van de uurgemiddelde-metingen in microgram per m³)

meetstation	2008	2009	2010	2011	2012	EU-grens- waarde 2015
achtergrondmeetpunten						
003 Nieuwendammerdijk	31	29	27	26	25	40
014 Vondelpark	31	31	31	28	27	40
019 Oudeschans	34	34	34	32	31	40
021 Kantershof	27	26	25	24	23	40
022 Sportpark Ookmeer	25	25	25	24	24	40
verkeersbeïnvloede meetpunten						
002 Haarlemmerweg	61	60	59	63	59	40
007 Einsteinweg	64	58	58	55	55	40
012 Van Diemenstraat	51	48	45	43	42	40
017 Stadhouderskade	44	43	45	43	41	40
018 Ringweg A10 Zuid	49					40
020 Jan van Galenstraat	57	52	50	48	48	40

bron: GGD Amsterdam

10.3b Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide en EU-grenswaarde, 2008-2012

10.3.2 Stikstofmonoxide in de buitenlucht, 2008-2012
(jaargemiddelde van de uurgemiddelde-metingen in microgram per m³)

meetstation	2008	2009	2010	2011	2012
achtergrondmeetpunten					
003 Nieuwendammerdijk	9	9	7	8	6
014 Vondelpark	7	8	8	7	7
019 Oudeschans	10	10	10	9	7
021 Kantershof	8	8	7	7	6
022 Sportpark Ookmeer	7	7	8	7	6
verkeersbeïnvloede meetpunten					
002 Haarlemmerweg	63	55	57	60	53
007 Einsteinweg	56	50	58	49	48
012 Van Diemenstraat	34	28	26	26	23
017 Stadhouderskade	26	24	24	23	21
018 Ringweg A10 Zuid	35				
020 Jan van Galenstraat	51	44	43	41	37

bron: GGD Amsterdam

10.3.3 Koolmonoxide in de buitenlucht, 2008-2012 (jaargemiddelde van de 24-uursmetingen in microgram per m³)

meetstation	2008	2009	2010	2011	2012
007 Einsteinweg	457	507	468	464	401
012 Van Diemenstraat	463	436	447	430	399
014 Vondelpark	359	333	308	331	335

bron: GGD Amsterdam

10.3.4 Ozon in de buitenlucht, 2008-2012 (jaargemiddelde van de 24-uursmetingen in microgram per m³)

meetstation	2008	2009	2010	2011	2012
003 Nieuwendammerdijk	39	36	38	39	38
012 Van Diemenstraat			32	37	35
014 Vondelpark	44	41	38	38	36
018 Ringweg A10 Zuid	33				

bron: GGD Amsterdam

10.3.5 Fijn stof PM10 in de buitenlucht, 2008-2012, na zeezoutcorrectie ¹⁾ (jaargemiddelde van de 24-uursgemiddelde stofmetingen in microgram per m³)

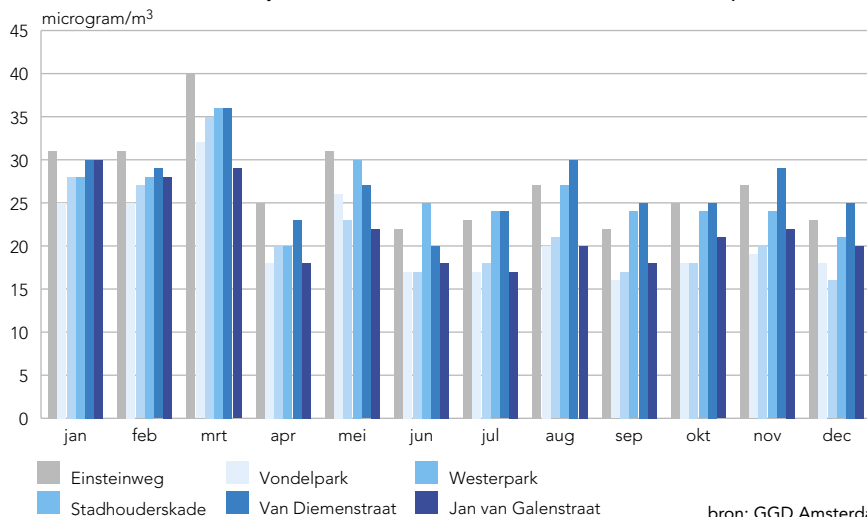
meetstation	PM10-gehalte				
	2008	2009 ²⁾	2010	2011	2012
007 Einsteinweg	27	23	23	24	24
012 Van Diemenstraat		23	20	22	24
014 Vondelpark	23	19	20	19	18
016 Westerpark	26	16	18	19	19
017 Stadhouderskade	25	21	21	24	23
018 Ringweg A10 Zuid	24				
020 Jan van Galenstraat	27	22	20	24	18

¹⁾ Europese Unie grenswaarde is 40 microgram/m³.

bron: GGD Amsterdam

²⁾ In 2009 is een nieuwe automatische monitor geïntroduceerd voor het meten van PM10.

10.3c Gemiddelde concentraties fijn stof PM10 (zonder zeezoutcorrectie) in de buitenlucht per maand, 2012

10.3.6 Fijn stof in de buitenlucht, 2008-2012, niet gecorrigeerd
(jaargemiddelde van de uurgemiddelde stofmetingen in microgram per m³)

meetstation	PM2,5-gehalte ¹⁾				
	2008	2009	2010	2011	2012
007 Einsteinweg	16	16	20	21	16
014 Vondelpark	12	12	17	17	15
012 Van Diemenstraat			20	20	17
016 Westerpark	12	12	18	18	14
017 Stadhouderskade	14	14	19	20	17
018 Ringweg A10 Zuid	14			18	15

meetstation	PM1-gehalte				
	2008	2009	2010	2011	2012
014 Vondelpark	9	9	9	9	8
018 Ringweg A10 Zuid	11				

¹⁾ Europese Unie grenswaarde is 25 microgram/m³.

bron: GGD Amsterdam

10.3.7 Zwarte rook ¹⁾ in de buitenlucht, 2007-2011 (hoogste 24-uurgemiddelde concentratie in microgram per m³)

meetstation	2007	2008	2009	2010	2011
003 Nieuwendammerdijk	51	33	36	51	37
007 Einsteinweg	85	68	86	87	82
012 Van Diemenstraat				67	40
014 Vondelpark	47	28	49	45	33
017 Stadhouderskade	56	41	67	55	45
018 Ringweg A10 Zuid	60	45			

¹⁾ Grenswaarde is 150 microgram/m³, zwarte rook of roet is de verontreiniging van de buitenlucht met zwevende zeer fijne stofdeeltjes als gevolg van onvolledige verbranding.

bron: GGD Amsterdam

10.3.8 Meldingen van Amsterdammers met betrekking tot geluidshinder Schiphol, gebruiksjaar 2012 (procenten) ¹⁾

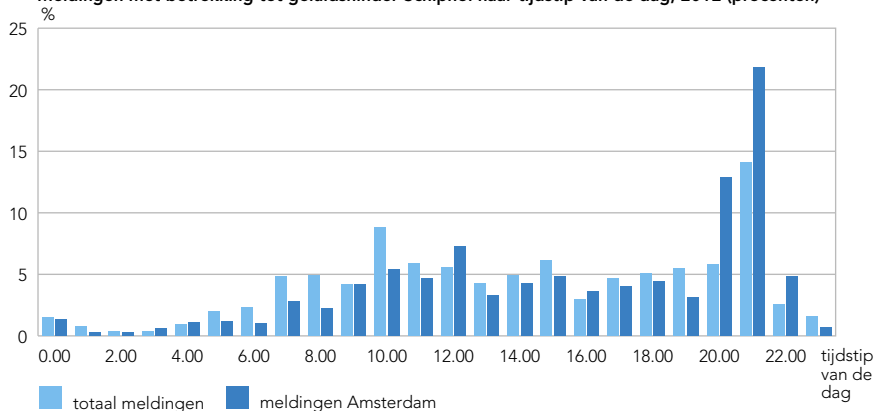
stadsdeel	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei
A Centrum	4,2	19,1	2,0	1,6	0,9	6,5	2,7
B Westpoort	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E West	10,0	10,6	10,4	55,5	28,5	29,5	16,8
F Nieuw-West	17,0	8,2	20,6	16,1	53,3	32,2	50,4
K Zuid	55,1	34,8	35,6	11,5	9,4	17,4	20,7
M Oost	3,7	2,4	1,3	0,3	0,7	1,4	1,0
N Noord	0,4	1,1	0,3	0,5	3,0	3,4	1,4
T Zuidoost	9,5	23,7	29,8	14,6	4,2	9,7	7,0
Amsterdam (abs.)	896	451	393	384	565	587	938

stadsdeel	jun.	jul.	aug.	sept.	okt.	totaal 2012	totaal 2011
A Centrum	7,2	4,7	5,3	6,1	3,3	5,0	1,9
B Westpoort	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E West	21,2	14,6	12,2	13,6	10,6	16,9	6,8
F Nieuw-West	30,8	36,3	22,4	21,0	63,2	34,2	44,7
K Zuid	28,1	33,9	47,5	41,6	15,1	30,5	32,6
M Oost	1,3	1,5	1,7	3,8	0,7	1,7	1,1
N Noord	2,2	2,2	3,5	1,4	2,6	2,0	1,9
T Zuidoost	9,4	6,7	7,5	12,5	4,5	9,6	11,1
Amsterdam (abs.)	930	1098	1194	1065	1500	10001	14628

¹⁾ November 2011-oktober 2012.

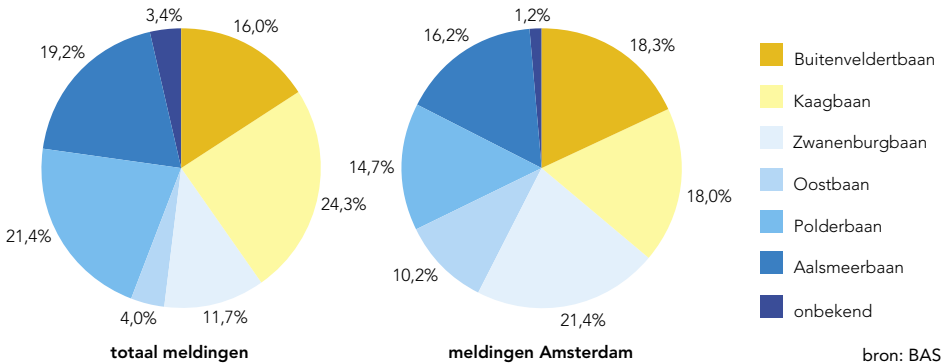
bron: Bewoners Aanspreekpunt Schiphol

10.3d Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol naar tijdstip van de dag, 2012 (procenten)

bron: BAS

10.3e Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol naar baangebruik, 2012 (procenten)

10.3.9 Milieugerelateerde gezondheidsklachten naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	71	48	81	50	63
B Westpoort	-	-	-	-	-
E West	102	91	82	88	86
F Nieuw-West	48	57	66	47	64
K Zuid	77	81	77	71	84
M Oost	78	55	67	59	60
N Noord	41	30	60	43	41
T Zuidoost	34	18	30	19	24
Amsterdam	451	380	463	377	422
onbekend/overig	9	35	8	12	29
totaal	460	415	471	389	451

bron: GGD Amsterdam

10.3.10 Voornaamste oorzaken van klachten over het binnen- en buitenmilieu ¹⁾, 2008-2012 (procenten)

	2008	2009	2010	2011	2012
vocht en schimmel	20	27	30	26	24
asbest/asbestbevattend materiaal	10	9	11	12	17
koolmonoxide/geiser	3	6	5	4	5
riolering/lekkage	5	-	-	4	4
luchtkwaliteit (uitlaat- en verbrandingsgassen/fijn stof)	7	8	8	10	10
stank	5	7	6	7	8
overig	50	43	40	35	32
totaal (abs. = 100%)	460	415	471	389	451

¹⁾ Vermeld zijn oorzaken van (meestal) ten minste 5% van de klachten; de wijze van registreren is in 2008 veranderd.

bron: GGD Amsterdam

10.4.1 Meetresultaten kwaliteitsonderzoek oppervlaktewater, 2012

meetpunt	afvoergebied gemalen	type	totaal fosfor zmg l ¹)	totaal stikstof zmg N/l	chloride zmg Cl/l	tempe- ratuur max °C	doorzicht min m	zuurgraad zmg pH	zuurstof- verzadiging zmg %
BER001	W.H. Vliegenbos, KG.7	m8	0,45	2,0	577	19,7	0,40	7,7	38
BLM001	Bijlmer, gemaal Bijlmer/Provincialeweg	m8	0,30	2,6	1483	20,9	0,30	8,0	144
BLW005	Polder de Nieuwe Bullewijk, gemaal Hoogendijk 2	m8	0,46	3,4	1267	21,0	0,30	7,8	76
BTW003	Binnendijkse Buitenvelderse Polder, gemaal Amsteldijk 271	m8	0,34	2,6	233	21,1	0,50	7,6	41
DMP001	Diemerpolder, gemaal kade langs ark 15	m8	0,27	1,7	111	21,6	0,60	8,1	82
DMP020	Diemerpolder, gemaal Ajaxpad	m8	0,67	3,0	83	19,2	0,30	7,6	58
ERP002	Erasmuspark-Noord	m10	1,25	2,7	172	20,3	0,40	8,1	60
FVP003	Flevopark	m10	0,34	3,9	134	18,5	0,40	7,8	36
GGP020	Gaasperplas, gemaal Zuid Bijlmer	m20	0,05	1,9	120	21,7	0,50	8,3	94
GSW002	Gemeenschapspolder-West, gemaal Verlengde Stammerdijk	m8	0,26	2,8	112	21,9	0,40	7,6	50
IJB001	Havenland en Rieteland, gemaal Haveneland	m10	0,24	1,3	75	21,6	0,35	8,4	101
IJB004	Ten zuiden van Steigerland	m10	0,06	1,3	130	22,9	0,30	8,2	93
MAP004	Middelveldse Akerpolder, gemaal Shillingdijk	m1	0,38	2,1	134	22,3	0,40	8,0	65
MPA001	Middelpolder onder A'veen, gemaal Amsteldijk-Noord 68	m10	0,40	2,8	245	21,3	0,40	7,8	57
NWS001	Gemaal Nieuw-Sloten	m8	0,95	3,0	70	21,8	0,40	8,1	93
OBH006	Osdorperbinnenpolder, gemaal Mientekade	m8	0,58	2,5	153	22,2	0,40	7,8	34
OBL012	Osdorperbinnenpolder, Geuzenveld-West, mpt 2 no-hoek	m1	0,42	4,2	148	20,7	0,20	7,5	35
OBL021	Osdorperbinnenpolder, Maaltocht naast brug	m1	1,13	3,4	202	21,2	0,30	7,9	57
OBP003	Overbraker Binnenpolder, Poldergemaal Haarlemmerweg	m1	0,41	2,5	468	20,5	0,50	8,0	64
ODP001	Gemaal Overdiemerpolder	m1	0,34	2,6	235	20,6	0,40	7,7	56

1) Zomergemiddelde.

 zeer goed
  goed
  matig
  ontoe-reikend
  slecht

10.4.1 Meetresultaten kwaliteitsonderzoek oppervlaktewater, 2012 (vervolg)

meetpunt	afvoergebied gemalen	type	totaal fosfor zmg l ⁻¹ mg P/l	totaal stikstof zmg l ⁻¹ mg N/l	chlорide zmg l ⁻¹ mg Cl/l	tempe- ratuur max °C	doorzicht min m	zuurgraad zmg pH	zuurstof- verzadiging zmg %
OSB007	Osdorperbovenpolder, Raasdorperweg	m8	1,66	5,2	187	21,8	0,20	7,9	53
OTP002	Oosterpark, brug t.h.v. Tropenmuseum	m10	0,40	3,5	178	19,8	1,00	7,8	25
RKP001	Riekerpolder, gemaal Jaagpad	m8	0,64	1,9	141	21,2	0,60	7,9	59
RKP012	Riekerpolder, gemaal Ringvaartdijk	m8	1,13	2,9	123	20,0	0,30	7,5	46
SB1001	Sloterbinnen- en Middelveldepolder, gemaal Akersloot	m8	0,54	1,9	137	21,4	0,70	7,9	84
SB1027	Sloterbinnen- en Middelveldepolder, gemaal Gerbrandypark	m20	0,90	3,1	132	21,4	0,40	7,7	50
SB1031	Sloterbinnen- en Middelveldepolder, gemaal Delflandlaan	m20	0,59	2,7	140	21,9	0,50	8,0	83
SPP005	Gemaal Sarphatipark	m1	0,53	4,9	168	20,1	0,20	8,1	55
TD0001	Noorder IJpolder, gemaal Tuindorp Oostzaan	m8	1,30	2,4	523	23,1	0,50	8,2	88
TSL001	Sloterbinnen- en Middelveldepolder, Tuingebied Sloten	m8	0,76	1,9	121	21,7	0,70	7,6	41
VDG001	Venserpolder, gemaal Groot Duivendrechtse Polder	m8	0,31	2,0	135	20,1	0,60	7,7	57
VDG009	Venserpolder, gemaal Duivendrechtse kade	m8	0,11	2,5	235	20,7	0,60	7,7	63
VDG021	Venserpolder (volkstuintuinen), gemaal Tuinpark Dijkzicht	m8	0,67	4,3	182	19,0	0,40	7,6	37
VDG027	Duivendrechtse polder, zuidelijke aanvoer naar gemaal	m8	0,77	4,1	345	22,6	0,25	7,9	63
VDG029	Venserpolder, gemaal Volkstuinen Amstelglorie	m8	0,63	3,2	393	20,0	0,20	7,6	46
VDG032	Gemaal polder De Toekomst	m8	0,77	4,5	240	22,3	0,10	7,8	82
VOP009	Gemaal Vondelpark	m8	1,00	2,6	183	20,3	0,40	8,1	53
WGM002	Watergraafsmeer, gemaal Oosterringdijk	m8	0,36	3,8	273	19,9	0,15	7,9	91
WGM006	Watergraafsmeer, gemaal Von Liebigweg	m8	0,30	3,2	300	19,4	0,50	7,8	39
WGM007	Watergraafsmeer, gemaal Radloweg	m8	0,10	3,1	188	17,6	0,60	7,7	46

1) Zomergemiddelde.

kwaliteit volgens Kaderrichtlijn Water (KRW) Monitoring Oppervlaktewater

zeer goed goed matig ontoereikend slecht

10.4.1 Meetresultaten kwaliteitsonderzoek oppervlaktewater, 2012 (slot)

meetpunt		type	totaal fosfor zmg l ¹)	totaal stikstof zmg N/l	chloride zmg Cl/l	tempe- ratuur max °C	doorzicht min m	zuurgraad zmg pH	zuurstof- verzadiging zmg %
inlaten									
ADM043	Kometensingel westzijde	m6b	1,83	4,5	785	21,4	0,30	8,0	28
ADM060	Inlaat Riekerhaven/gemeentewerf	m6b	0,15	3,1	385	21,2	0,80	7,9	71
AMS007	Amstel brug Rijksweg A9	m6b	0,22	3,9	580	22,2	0,40	7,9	61
SBI019	Inlaat Sloterplas	m10	0,49	1,9	133	21,7	1,00	8,0	83
SBI020	Sloterbinnenpolder, inlaat sportcomplex	m10	1,02	2,9	188	21,3	0,40	7,9	51
SBI028	Baden Powelweg	m20	1,00	2,7	95	20,4	0,50	7,7	26
boezem									
ADM010	Keizersgracht/Molenpad	m6b	0,20	3,2	398	20,4	0,45	7,8	54
AMS010	Amstel/A10	m6b	0,32	4,3	587	22,1	0,40	7,9	67
BUI001	Holendrechteweg 28	m6b	0,20	3,5	717	21,2	0,40	7,9	58
GAA001	Gaasp bij Gaasperdammerweg	m6b	0,13	2,5	102	21,3	0,70	7,8	82
HLV004	Trekvaart Halfweg-Amsterdam	m10	0,50	1,6	237	20,5	0,50	7,7	50
KVV001	Kostverlorenvaart/Admiralengracht	m6b	0,31	2,9	335	20,5	0,70	7,8	63
WTV002	Weesper Trekvaart/Duivendrechtsebrug	m6b	0,15	2,6	248	20,7	0,55	7,8	72
plassen									
GGP050	Gaasperplas middenop	m20	0,03	1,8	112	23,8	1,30	8,5	120
HBP050	Ouderkerkerplas middenop	m20	0,12	1,9	698	24,4	0,40	9,1	134
NIJ003	Noorder-IJplas middenop	m30	0,03	1,1	503	23,9	0,70	8,6	107
SBI010	Sloterplas middenop	m20	0,37	1,6	135	24,4	2,00	8,6	118

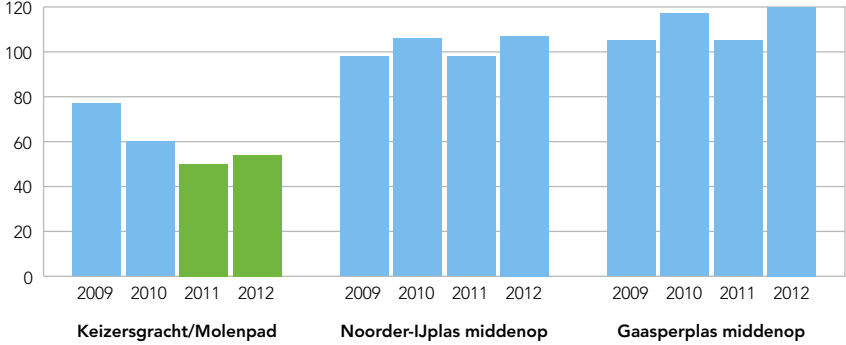
1) Zomergemiddelde.

bron: Waternet

kwaliteit volgens Kaderrichtlijn Water (KRW) Monitoring Oppervlaktewater

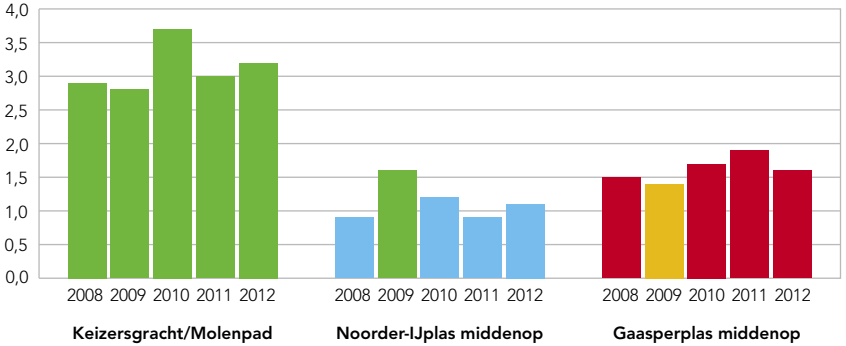

10.4a Zomergemiddelde zuurstofverzadigingspercentage oppervlaktewater, 2009-2012

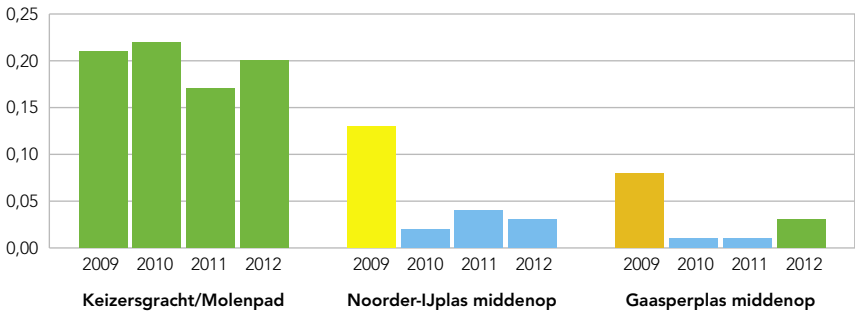
bron: Waternet

10.4b Zomergemiddelde totaal stikstofgehalte in mgN/l oppervlaktewater, 2008-2012

bron: Waternet

10.4c Zomergemiddelde totaal fosforgehalte in mgP/l oppervlaktewater, 2009-2012

bron: Waternet

11

Sport en recreatie

- 11.1 Sport
- 11.2 Recreatie

11

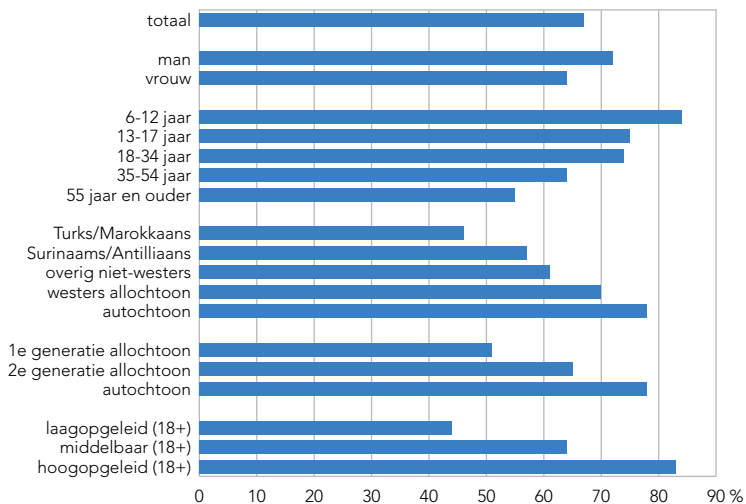
Sport en recreatie

Sportparticipatie in Amsterdam

In 2013 is de Sportmonitor Amsterdam verschenen, die het sportgedrag van Amsterdammers van 6 jaar en ouder in beeld brengt.¹ In 2013 sportten twee op de drie Amsterdammers (67%) minimaal één keer in de maand. Dit aandeel is hoger dan bij de vorige meting, in 2009 (61%). Uit landelijke cijfers van het Mulier Instituut blijkt dat Amsterdam nauwelijks meer afwijkt van het Nederlands gemiddelde.²

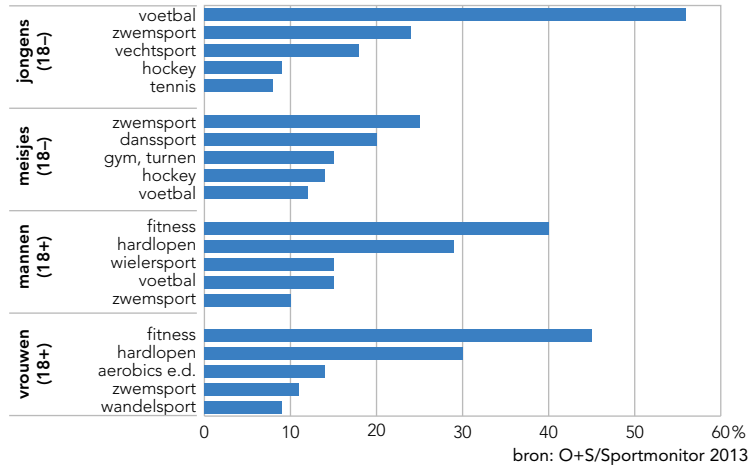
Sportparticipatie verschilt tussen groepen Amsterdammers. Leeftijd speelt een belangrijke rol. Hoe ouder men is, des te minder men sport. Mannen sporten vaker dan vrouwen (72% versus 64%). Ook zien we dat hoogopgeleiden beduidend vaker sporten dan laagopgeleiden. De sportdeelname verschilt ook sterk per herkomstgroep. Die is met 78% het hoogst onder Amsterdammers van Nederlandse herkomst. De sportdeelname van Amsterdammers van Turkse en Marokkaanse herkomst, met name van de eerste generatie, blijft hier met 46% sterk bij achter. Van de Amsterdammers van Surinaamse en Antilliaanse herkomst doet 57% aan sport.

Sportdeelname naar achtergrondkenmerken, 2013 (procenten)

bron: O+S/Sportmonitor 2013

Top 5 populaire sporten onder sportende Amsterdammers naar geslacht en leeftijd, 2013 (procenten)

Fitness en hardlopen populair

Onder volwassenen zijn andere sporten populair dan onder kinderen. Fitness is al jaren de populairste sport onder volwassen Amsterdammers en deze populariteit is almaar toegenomen. Op de tweede plaats staat hardlopen. Het aantal hardlopers is sinds 2009 verdubbeld. Fitness en hardlopen zijn onder zowel mannen als vrouwen favoriet. De laatste jaren zijn met name meer mannen ook gaan wielrennen, mountainbiken en toerfietsen, waardoor wielersport voetbal heeft verdrongen op plaats drie bij mannen. Bij vrouwen staat aerobics, steps en spinning op drie. De populariteit van zwemsport is iets tanende onder volwassenen. Bij jongens onder de 18 jaar is en blijft voetbal veruit de populairste sport, op grote afstand gevolgd door zwemmen en vecht- en verdedigingssporten. Meisjes doen het meest aan zwemmen en dansen.

Met de toegenomen populariteit van fitness en in mindere mate van aerobics, steps en spinning, beoefenen steeds meer Amsterdammers hun sport in een sportschool of fitnesscentrum. Ondanks de toename van het aantal sporters in de stad is het aandeel Amsterdammers dat lid is van een sportvereniging de laatste jaren gelijk gebleven. Daarnaast is ook een toename te zien van het aantal Amsterdammers dat in ongeorganiseerd verband sport, individueel of met anderen. Dit zal deels samenhangen met de toegenomen populariteit van een sport als hardlopen.

¹ O+S. *Sportmonitor 2013: inzicht in het sportgedrag van Amsterdammers*. Amsterdam, 2013.

² Mulier Instituut. *Sportdeelname in Nederland: 2006-2012*. Factsheet april 2013. Utrecht, 2013.

11.1	Sport	295
	<u>tabellen</u>	
11.1.1	Sportaccommodaties naar soort	295
11.1.2	Bezoekers aan zwembaden	296
11.1.3	Bezoekers Jaap Eden IJsbanen	296
11.1.4	Amsterdammers van 6-74 jaar die een of meer keer per maand sporten naar achtergrondkenmerken	296
11.1.5	Amsterdammers die een of meer keer per maand sporten naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	297
11.1.6	Lidmaatschap sportvereniging naar stadsdelen en leeftijdsgroepen	297
11.1.7	Meest beoefende sporten	298
	<u>grafieken</u>	
11.1a	Top vijf meest beoefende sporten naar leeftijdsgroepen	298
11.1b	Top vijf meest beoefende sporten naar herkomstgroepering	299
11.1c	Aantal sporten dat sporters beoefenen	299
11.2	Recreatie	300
	<u>tabellen</u>	
11.2.1	Bezoekers aan attractiepunten en evenementen	300
11.2.2	Bezoekers aan tentoonstellingen, vakbeurzen e.d. in de RAI-hallen	301
11.2.3	Congressen en andere activiteiten in het RAI-tentoonstellings- en congrescentrum	301
11.2.4	Lidmaatschap organisaties en verenigingen	302
	<u>grafieken</u>	
11.2a	Amsterdammers die minimaal vijf dagen in de week tenminste een half uur matig intensief bewegen naar achtergrondkenmerken	300
11.2b	Aandeel Amsterdammers met een of meer hobby's naar achtergrondkenmerken	302

11.1.1 Sportaccommodaties naar soort, 1 juli 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
openlucht					
voetbalvelden gras (w.v. wetra)	114 (5)	109 (3)	105 (3)	101 (3)	94 (3)
voetbalvelden kunstgras (rubberingestrooid)	39	44	50	51	57
voetbaltrainingsvelden (w.v. kunstgras zandingestrooid)	23 (2)	18 (2)	15	15	11
korfbalvelden (w.v. kunstgras)	13 (11)	12 (11)	12 (12)	12 (12)	12 (12)
hockeyvelden (w.v. kunstgras)	34 (25)	34 (25)	37 (27)	37 (27)	39 (30)
handbalvelden	12	11	10	10	10
rugbyvelden	3	3	3	3	3
honkbalvelden	8	8	8	8	7
softbalvelden	8	8	8	8	7
cricketvelden	10	10	10	10	11
american footballvelden	2	2	2	2	2
beachcentrum (outdoor velden)	4 (15)	4 (15)	4 (15)	5 (20)	5 (20)
kaatsvelden	1	1	1	1	1
atletiekbanen	6	6	6	6	6
tennisbanen	220	220	222	222	231
skelter-/kartingbaan	–	–	–	–	–
golfbanen	5	5	5	5	5
midgetgolfbanen	1	1	1	1	1
wielercircuits	2	2	2	2	2
landijsbanen	2	2	2	2	2
kunstijsbanen	1	1	1	1	1
klimmuren	2	2	2	2	2
castingaccommodatie	1	1	1	1	1
zwembaden	6	6	6	1	6
roeï-/kanobaan	1	1	1	1	1
overdekt					
sporthallen (veld 20x40m)	23	22	19	19	22
aantal speelvloeren 20x40m			27	27	28
zwembaden	8	8	8	8	8
tennisbanen (hallen)	66 (10)	57 (10)	57 (10)	57 (10)	57 (10)
squashbanen (centra)	94 (12)	90 (11)	90 (11)	90 (11)	90 (11)
bowlingbanen (centra)	68 (3)	68 (3)	68 (3)	74 (4)	74 (4)
schietsportaccommodatie	12	12	12	12	12
indoorbeachcentrum (aantal velden)	1 (6)	1 (6)	1 (6)	1 (6)	–
wielerbaan	1	1	1	1	1
ijshal	1	1	1	1	1
skelter-/kartingbaan	1	1	1	1	1
tafeltenniscentra	5	5	5	5	5
handboogbanen (centra)	17 (2)	17 (2)	17 (2)	17 (2)	17 (2)
maneges	11	11	11	11	11
boksruimtes	7	7	7	7	7
gewichthefruimtes	5	5	5	5	5
schermzalen	3	3	3	3	3
skipiste	3	2	2	2	2
klimaccommodatie	4	4	5	5	5
sportzalen	8	8	8	8	8
watersportaccommodaties					
kano-clubhuizen	5	5	5	5	5
plankzeil-clubhuizen	2	2	2	2	2
roeï-clubhuizen	10	10	10	10	10
watersport-clubhuizen	21	21	21	21	21
gemeentelijk roeïhome	1	1	1	1	–
gemeentelijk watersportcentrum	2	2	2	2	2

bron: DMO

11.1.2 Bezoekers aan zwembaden (x 1.000), 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Sloterparkbad	451	447	384	382	390
De Mirandabad	348	355	364	387	378
SportPlaza Mercator	224	275	285	278	269
Het Marnix	240	263	269	276	276
Sportfondsenbad Oost	229	238	244	248	255
Floraparkbad ¹⁾	319	310	286	185	202
Zuiderbad	172	171	155	159	179
Bijlmerbad	43	64	53	46	56
Flevoparkbad	44	46	42	24	48
Familiebad Bredius	25	29	27	16	25
totaal	2095	2198	2109	1978	2078

¹⁾ Vanaf 1 januari 2011 nieuw registratiesysteem.

bron: stadsdelen en zwembaden Amsterdam

11.1.3 Bezoekers Jaap Eden IJsbanen, 2008/'09-2012/'13

	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13
kunstijsbaan	426280	431233	427351	428067	410559
w.v. volwassenen	298396	301863	299146	299647	287391
jeugd	127884	129370	128205	128420	123168
hal	116590	114644	113612	107308	115621

bron: Jaap Eden IJsbanen

11.1.4 Amsterdammers van 6-74 jaar die een of meer keer per maand ¹⁾ sporten naar achtergrondkenmerken, 2006-2013 (procenten)

	2006	2009	2013
totaal	65	61	67
mannen		66	72
vrouwen		58	64
6-12 jaar	75	76	84
13-17 jaar	72	73	75
18-34 jaar	70	69	74
35-54 jaar	63	57	64
55-74 jaar	50	51	55
Surinamers/Antillianen	63	57	57
Turken/Marokkanen	49	47	46
overige niet-westerse allochtonen	70	59	61
westerse allochtonen	72	62	70
autochtonen	74	68	78

¹⁾ Sporter volgens Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO).

bron: O+S/Sportmonitor 2013

11.1.5 Amsterdammers die een of meer keer per maand ¹⁾ sporten naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 2013 (procenten)

stadsdeel	6-17 jaar	18-74 jaar	totaal
A Centrum	93	73	76
E West	71	67	67
F Nieuw-West	73	53	55
K Zuid	93	78	80
M Oost	86	78	79
N Noord	79	56	58
T Zuidoost	74	56	58
Amsterdam	80	66	67

¹⁾ Sporter volgens Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO).

bron: O+S/Sportmonitor 2013

11.1.6 Lidmaatschap sportvereniging ¹⁾ naar stadsdelen en leeftijdsgroepen, 2013 (procenten)

stadsdeel	6-17 jaar	18-74 jaar	totaal
A Centrum	66	16	24
E West	46	15	19
F Nieuw-West	39	8	12
K Zuid	66	18	23
M Oost	64	17	24
N Noord	46	14	18
T Zuidoost	42	14	17
Amsterdam	52	14	19

¹⁾ Het betreft actief lidmaatschap voor de meest beoefende sport.

bron: O+S/Sportmonitor 2013

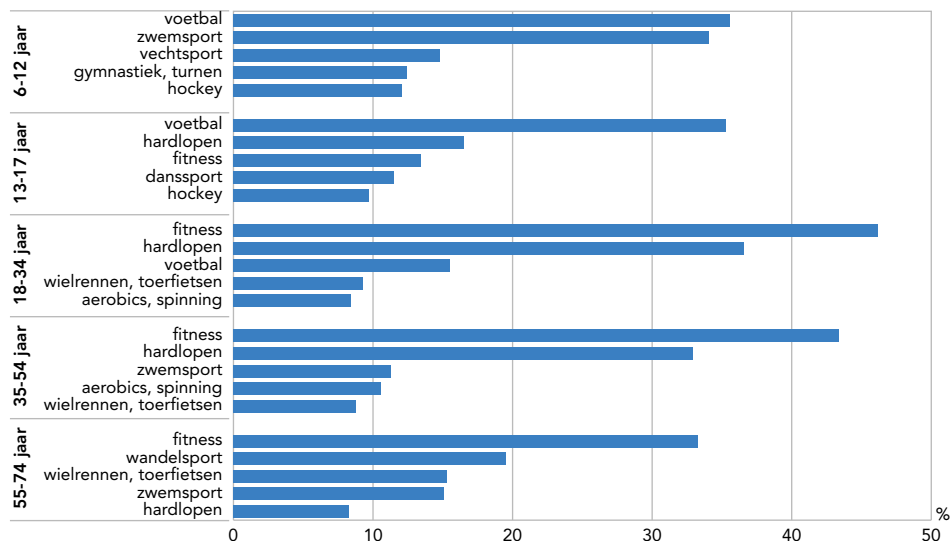
11.1.7 Meest beoefende sporten, 2003-2013 (percentage van de sporters)

	2003	2006	2009	2013
fitness	19	26	32	37
hardlopen, joggen, trimmen	6	13	13	26
voetbal	12	14	12	13
zwemmen	14	13	15	13
wielrennen, toerfietsen, mountainbiken	6	6	5	9
aerobics, steps, spinning ¹⁾	6	6	3	8
wandelsport	3	7	3	7
tennis	6	7	6	6
vecht- en verdedigingssporten	5	4	3	6
danssport	3	4	4	5
hockey	3	2	3	4
schaatsen	2	2	1	3
gymnastiek, turnen	1	2	3	3
roeien	0	1	1	2
golf	2	2	1	2
basketbal	1	2	1	1
paardensport	2	1	1	1
squash	3	2	1	1
skeelers, skaten	2	2	1	1
atletiek	0	1	1	1
badminton	1	1	1	1
volleybal, beachvolleybal	1	1	1	1

¹⁾ Sinds 2013 inclusief spinning.

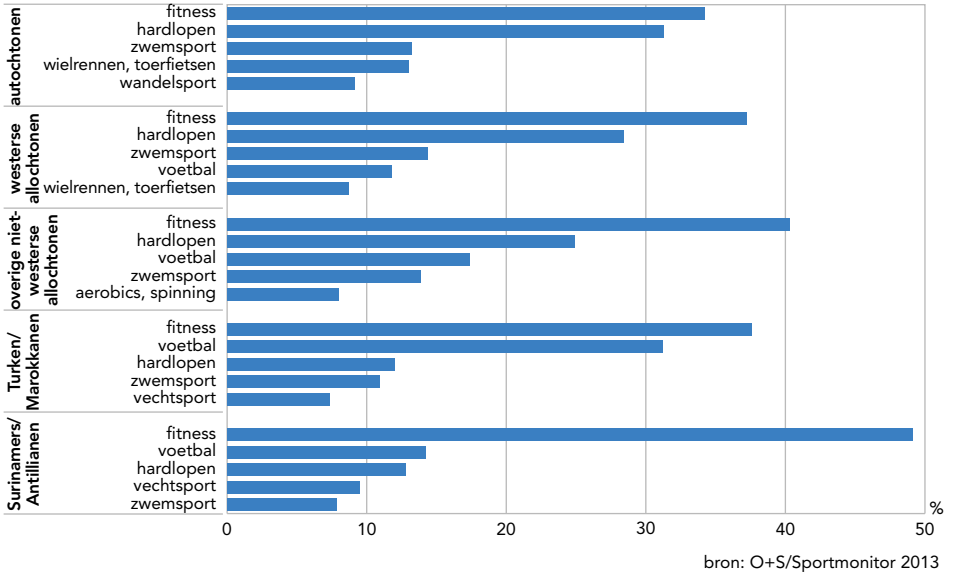
bron: O+S/Sportmonitor 2013

11.1a Top vijf meest beoefende sporten naar leeftijdsgroepen, 2013 (percentage van de sporters)

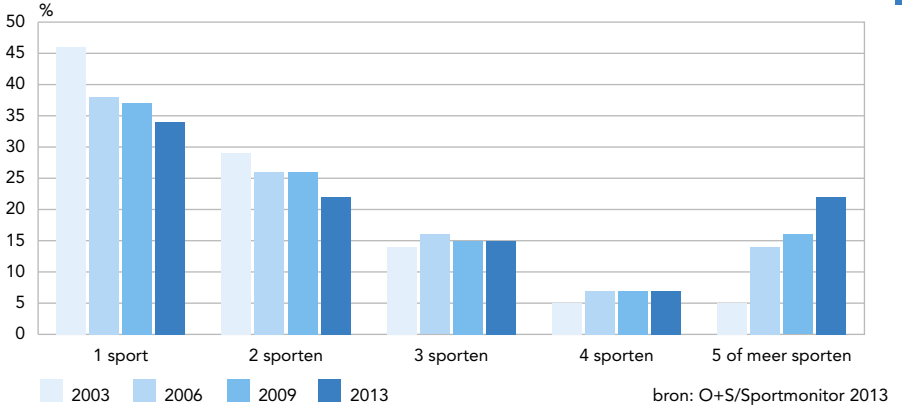

bron: O+S/Sportmonitor 2013

11.1b Top vijf meest beoefende sporten naar herkomstgroepering, 2013 (percentage van de sporters)

11.1c Aantal sporten dat sporters beoefenen, 2003-2013 (procenten)

11.2.1 Bezoekers (x 1.000) aan attractiepunten en evenementen, 2008-2012

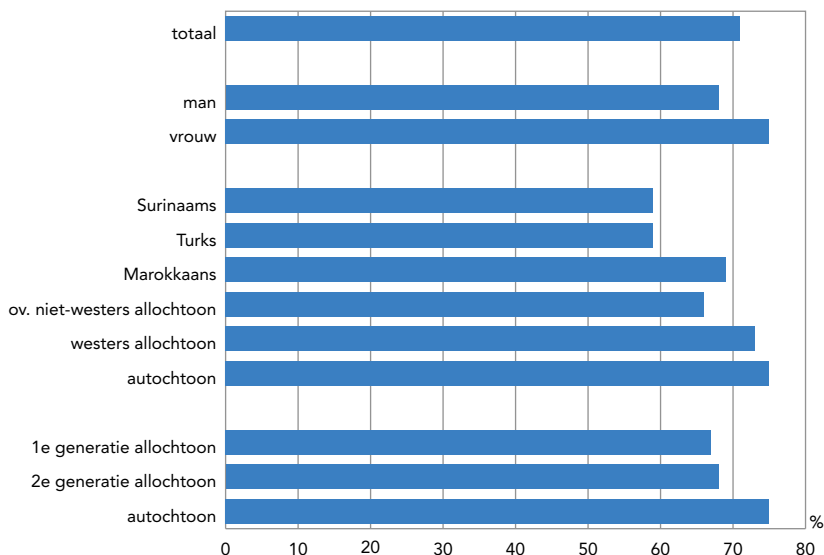
	2008	2009	2010	2011	2012
rondvaarten	3097	2811	3072	3195	3250
Amsterdam Arena 1)	1777	1632	1818	1871	1774
Artis en Aquarium	1238	1208	1135	1261	1241
Holland Casino Amsterdam	941	860	803	834	797
Diamantslijperijen	622	554	622	697	729
Madame Tussauds Amsterdam	530	554	587	659	625
Heineken Experience 2)	40	365	435	535	565
NEMO	405	401	509	503	528
Hortus	135	144	138	140	173
Amsterdam Dungeon	134	132	142	161	167
TunFun	.	120	128	127	126
Boom Chicago/Leidsepleintheater	99	87	60	82	69
Hortus Botanicus van de VU	25	35	25	21	21

1) Bezoekers evenementen en toeristisch, 2012 = boekjaar 2011/'12.

bron: ATCB/instellingen

2) Wegens verbouwing gesloten vanaf oktober 2007 tot november 2008.

11.2a Amsterdammers (18+) die minimaal vijf dagen in de week ten minste een half uur matig intensief bewegen naar achtergrondkenmerken, 2012 (procenten)

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

11.2.2 Bezoekers (x 1.000) aan tentoonstellingen, vakbeurzen e.d. in de RAI-hallen, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
internationale tentoonstellingen en congressen	309	198	291	306	392
nationale tentoonstellingen en congressen	752	1016	774	1058	764
w.v. AutoRAI		214		270	
Bedrijfsauto RAI					47
Hiswa (watersport e.d.)	59	50	52	48	41
Horecava	47	38	50	51	57
Huishoudbeurs/Negen-maanden-beurs	234	287	244	227	247
Interclean (schoonmaken, vuilverwerking)	24		23		28
Intertraffic (verkeers- & vervoersinfrastructuur)	23		25		26
METS	18	18	19	19	20
voorstellingen	108	199	85	82	125
overige evenementen	211	422	236	140	152
totaal	1380	1834	1385	1587	1433

bron: RAI

11.2.3 Congressen en andere activiteiten in het RAI-tentoonstellings- en congrescentrum, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
totaal aantal evenementen in de RAI	473	573	590	595	629
w.v. beurzen en tentoonstellingen	63	53	52	53	50
rechtstreeks exposerende bedrijven	17446	12666	15688	16453	16364
w.v. uit het buitenland	8548	5873	8200	8626	8569
netto verhuurde standruimte (x 1.000 m ²)	528	398	468	524	489
bezoekers beurzen en tentoonstellingen (x 1.000)	1012	1159	972	1204	958
internationale congressen	29	22	28	27	32
bezoekers internationale congressen (x 1.000)	37	39	68	109	131
nationale congressen, symposia en vergaderingen	29	21	25	26	25
theatervoorstellingen, musicals, opera	89	159	85	83	119
overige evenementen, w.o. cursussen	263	318	400	406	403
totaal bezoekers RAI-complex (x 1.000)	1380	1834	1385	1587	1433

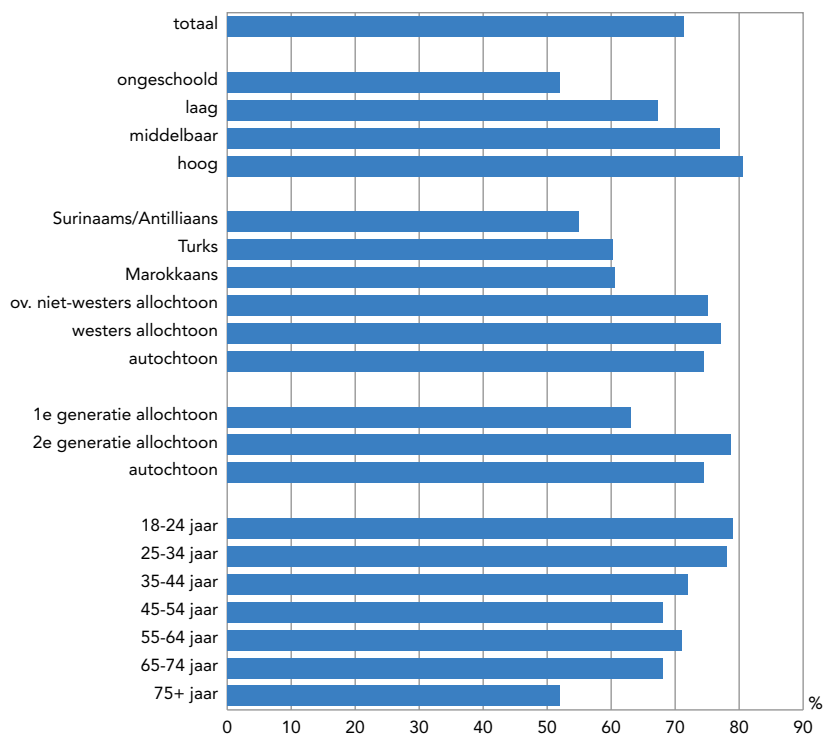
bron: RAI

11.2.4 Lidmaatschap organisaties en verenigingen, 2008, 2010 en 2012 (procenten)

	2008	2010	2012
sportvereniging	29	27	31
organisatie met maatschappelijke doelen (mensenrechten, natuur- of dierenbescherming)	19	21	16
organisatie voor werknemers/werkgevers	15	15	13
hobbyvereniging	6	7	5
vereniging met godsdienstig/levensbeschouwelijk doel	5	6	5
politieke organisatie	5	5	6
zangvereniging of muziekvereniging	3	3	4
vrouwenvereniging/bond	1	3	2
allochtone vereniging/(zelf)organisatie	2	2	2
toneelvereniging	1	2	1
bibliotheek	30	30	28
overige organisaties	16	18	17

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

11.2b Aandeel Amsterdammers met een of meer hobby's naar achtergrondkenmerken, 2012 (procenten)

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

12

Economie en haven

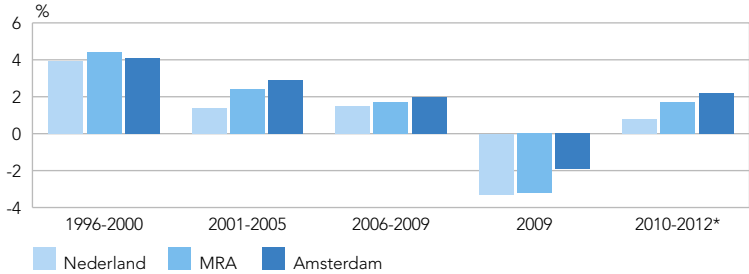
- 12.1 Zeehavens Amsterdam
- 12.2 Schiphol
- 12.3 Toerisme
- 12.4 Winkelen
- 12.5 Detailhandel
- 12.6 Financiële en zakelijke dienstverlening
- 12.7 Creatieve industrie
- 12.8 ICT

12

Economie en haven

Economische groei, op basis van toegevoegde waarde

*prognose

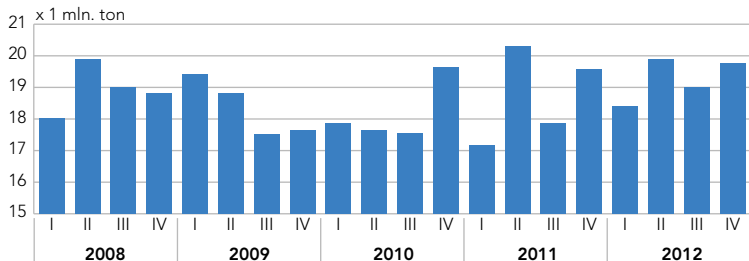
bron: TNO, april 2013

Sinds eind jaren negentig ontwikkelt de Amsterdamse economie zich gunstiger dan de economie van heel Nederland en sinds 2000 ook gunstiger dan de economie van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dit bleef zo, ook na het begin van de eerste recessie in 2009. Begin 2013 zit Nederland voor de derde keer in vier jaar tijd in een recessie. De Amsterdamse economie heeft ook last van de recessie, maar minder dan de rest van Nederland. De definitieve cijfers van TNO over de economische groei worden begin 2014 verwacht.

Haven

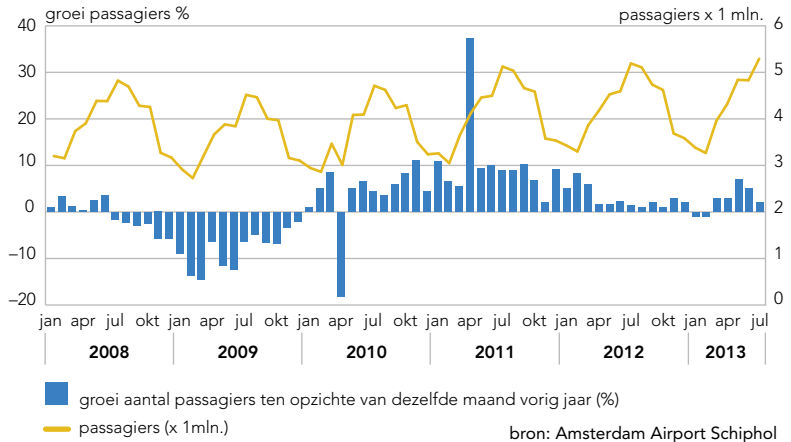
De Amsterdamse haven had in 2012 een goed jaar en boekte zelfs een nieuw record aan goederenoverslag: ruim 77 miljoen ton, 3% meer dan in 2011. De import bleef stabiel op 50,5 miljoen ton. De export steeg met 9% tot 26,6 miljoen ton. Het vorige topjaar was 2008, toen 76 miljoen ton werd overgeslagen.

Havenoverslag in Amsterdam per kwartaal, 2008-2012

bron: Haven Amsterdam

Passagiers op Schiphol ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar, 2008-2013

Schiphol

Ook Schiphol had in 2012 een topjaar wat betreft het aantal passagiers. In 2012 verwelkomde luchthaven Schiphol ruim 51 miljoen reizigers, een groei van 2,6% ten opzichte van 2011. Zowel het aantal passagiers uit Europese landen als het aantal intercontinentale reizigers is toegenomen. Tegelijkertijd werd er 2,6% minder vracht vervoerd via Schiphol. Voor 2013 wordt weer een lichte stijging van het aantal passagiers en een lichte krimp van in het vrachtvervoer verwacht.¹

Toerisme

In 2012 telde Amsterdam 10,6 miljoen hotelovernachtingen: 5,7 miljoen hotelgasten bleven gemiddeld 1,85 nachten in de stad. In het eerste kwartaal van 2013 werden 2,3 miljoen hotelovernachtingen in Amsterdam geregistreerd, 10,7% meer dan in het eerste kwartaal van 2012. Dit blijkt uit voorlopige cijfers van het CBS.

De toename van het aantal overnachtingen valt samen met de forse toename van de Amsterdamse hotelcapaciteit. Het aantal hotelkamers in Amsterdam is tussen 2010 en 2012 met 11% toegenomen. De bezettingsgraad van de kamers steeg tussen 2010 en 2012 van 72 tot 75%. Het aantal toeristen dat in Amsterdamse hotels overnachtte steeg dus.

Ook groeit het aantal banen in de toeristische sector: in de periode 2011-2012 met 2,4% en in 2012-2013 met 5,4% (gemeten op 1 januari).

Trendbreuk in 2012

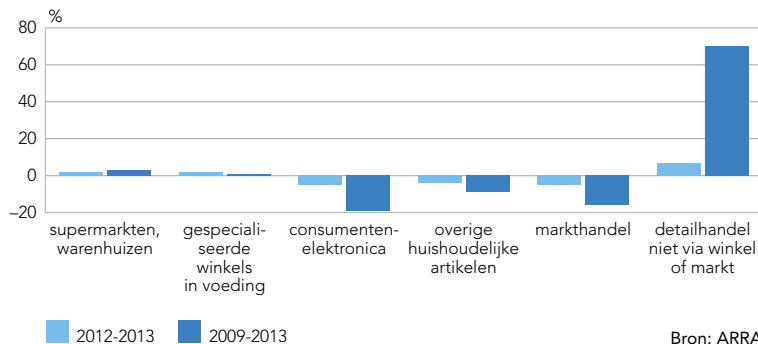
Het CBS heeft haar methodiek aangepast, waardoor de cijfers vanaf 2012 niet meer goed vergelijkbaar zijn met eerdere jaren. De aanpassingen zijn nodig om de actuele veranderingen op de hotelmarkt beter te kunnen registreren. Zo telt het CBS volgens de nieuwe methode ruim 50 accommodaties meer in Amsterdam dan volgens de oude in 2012. In de rest van Nederland is het aantal hotels met ruim 250 opgehoogd.

Detailhandel

Het aantal vestingen en banen in detailhandel is in vier jaar tijd gestegen met 3% resp. 1% tot 7.923 vestingen en 27.911 banen in 2013. Deze stijging is onder andere het gevolg van een lichte stijging van het aantal vestingen in de supermarkten- en warenhuizenbranche: + 3% (wat overigens niet leidde tot extra banen). Maar de sterkste groei is gerealiseerd in de internetverkoopbranche. In 2009 telde deze sector nog 800 vestingen, in 2013 1.362. Het aantal banen is die periode in deze sector toegenomen met 87% tot 2.037.

Ook zijn er sectoren waar het minder goed mee gaat, zoals de huishoudelijke-artikelenbranche en de markthandel. In de huishoudelijke-artikelenbranche daalde het aantal vestingen met 9% en het aantal banen met 7%. In de markthandel daalde het aantal vestingen sinds 2009 met 16%, wat resulteerde in een banenverlies van 13%. In de elektronica-branchen treedt juist schaalvergroting op. Ondanks een daling van het aantal vestingen tussen 2009 en 2013 met 19%, steeg het aantal banen hier met 7%.

Groei vestingen detailhandel, 2009-2013 en 2012-2013 (%)

Tussen 2012 en 2013 is het aantal banen en vestingen het sterkst gegroeid in stadsdeel Centrum. Daar zijn er het afgelopen jaar 17 vestingen bijgekomen en 235 banen in de detailhandel. Dit is met name het gevolg van een stijging van banen en vestigingen in de gespecialiseerde voedingsbranche en in de internet-verkoopgerelateerde detailhandel. Het stadsdeel met procentueel de sterkste groei is Westpoort, waar er tussen 2012 en 2013 dankzij de gelijknamig woonboulevard 95 banen bij zijn gekomen. In Zuidoost en Noord is het aantal banen in de detailhandel het afgelopen jaar gedaald.

Financiële sector

Net als in voorgaande jaren blijft het aantal banen en vestingen in de Amsterdamse financiële sector afnemen. Sinds 2009 verdwenen in deze sector meer dan 6.000 banen. De sector biedt nu werk aan 41.521 mensen, 612 minder dan in 2012. Met name bij banken zijn het afgelopen jaar relatief veel (namelijk 1024) banen verloren gegaan, terwijl het aantal banen bij beleggingsmaatschappijen, verzekeraars en pensioenfondsen het afgelopen jaar juist steeg.

Cross Media

De cross mediasector bestaat uit de creatieve industrie en de ICT-sector. Het aantal banen en vestigingen neemt in beide sectoren toe. Tussen 2009 en 2013 is het aantal vestigingen in de creatieve industrie met een kwart gestegen en het aantal banen met 7%. Dit komt met name door een stijging in de kunstensector, wat voor een deel verklaard wordt door de nieuwe registratiewet, die kleine ondernemers en zelfstandigen verplicht zich in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Ook het afgelopen jaar steeg het aantal banen in de creatieve industrie met 6% tot 53.041 en het aantal vestigingen met 7% tot 20.493.

Na een lichte afname van het aantal banen in de ICT-sector tussen 2011 en 2012 steeg het aantal banen weer tussen 2012 en 2013, met 7%, waarmee de Amsterdamse ICT-sector uitkomt op 50.203 banen. Ten opzichte van 2009 is het aantal banen met 16% toegenomen en het aantal vestigingen met 56%. De contentsector (de ontwikkeling van formats) is over de jaren heen de sterkst groeiende ICT-sector in Amsterdam.

¹ Schiphol Group januari 2013.

12.1	Zeehavens Amsterdam	310
	<u>tabellen</u>	
12.1.1	Kerncijfers Amsterdamse haven	310
12.1.2	Goederenoverslag naar soort in de Amsterdamse haven	311
12.1.3	Passagiersschepen en passagiers in de Amsterdamse zeehavens	312
12.1.4	Goederenoverslag in de West-Europese havens	312
	<u>grafieken</u>	
12.1a	Aangekomen zeeschepen en goederenoverslag in de Amsterdamse haven	310
12.2	Schiphol	313
	<u>tabellen</u>	
12.2.1	Luchtvervoer op Amsterdam Airport Schiphol	313
12.2.2	Passagiers op Amsterdam Airport Schiphol	313
12.2.3	Vliegtuigbewegingen op Amsterdam Airport Schiphol	314
12.2.4	Baan gebruik Amsterdam Airport Schiphol	315
12.2.5	Passagiersvervoer Nederlandse luchthavens	315
12.2.6	Vestigingen en werkzame personen op Amsterdam Airport Schiphol	316
12.2.7	Amsterdam Airport Schiphol vergeleken met enkele andere West-Europese luchthavens	316
	<u>grafieken</u>	
12.2a	Vliegtuigbewegingen, passagiersbewegingen en vrachtvervoer op Amsterdam Airport Schiphol	314
12.3	Toerisme	317
	<u>tabellen</u>	
12.3.1	Logiesverstrekkende accommodaties naar Benelux Hotel Classificatie en Nederlandse Hotel Classificatie	317
12.3.2	Kamers van hotels naar Benelux Hotel Classificatie en Nederlandse Hotel Classificatie	317
12.3.3	Bedden van hotels naar Benelux Hotel Classificatie en Nederlandse Hotel Classificatie	318
12.3.4	Bezettingsgraad hotels en zakelijk bezoek als % van totaal aantal hotelovernachtingen naar Nederlandse Hotel Classificatie	319
12.3.5	Hotels naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie	319
12.3.6	Kamers naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie	320
12.3.7	Bedden naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie	320
12.3.8	Kerncijfers hotels	321
12.3.9	Gasten en overnachtingen in hotels naar gebied/land van herkomst	324
12.3.10	Gasten in hotels naar Nederlandse Hotel Classificatie en gebied/land van herkomst	325
12.3.11	Overnachtingen in hotels naar Nederlandse Hotel Classificatie en gebied/land van herkomst	325
12.3.12	Vestigingen en werkzame personen in de sector toerisme	326
	<u>grafieken</u>	
12.3a	Amsterdamse hotels naar kamers	318
12.3b	Gasten en overnachtingen in Amsterdamse hotels	323
12.3c	Gasten en overnachtingen in Amsterdamse hotels per maand	323
12.3d	Gasten in Amsterdamse hotels naar land van herkomst	323
12.3e	Vestigingen en werkzame personen in de sector toerisme	326

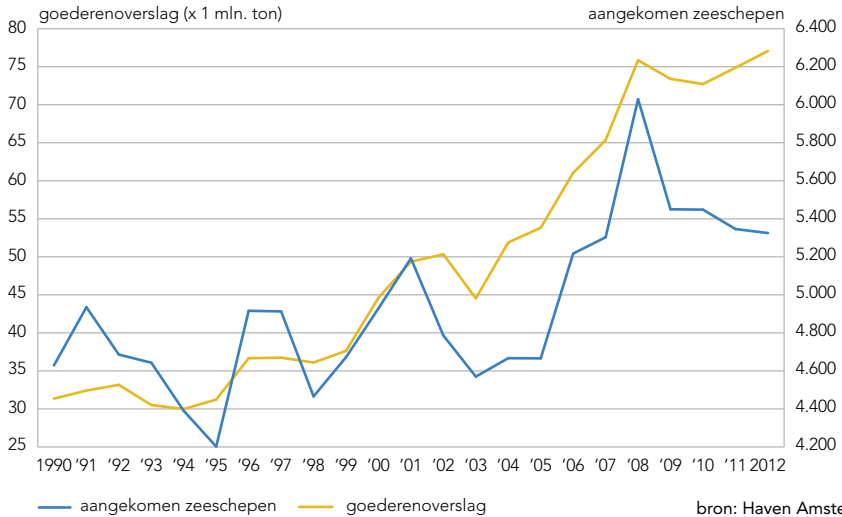
12.4	Winkelen	327
	<u>tabellen</u>	
12.4.1	Koopkrachtbinding aan het eigen stadsdeel	327
12.4.2	Herkomst bestedingen van dagelijkse goederen per stadsdeel	328
12.4.3	Herkomst bestedingen van niet-dagelijkse goederen per stadsdeel	328
12.4.4	Oppervlaktes van winkels in de dagelijkse en niet-dagelijkse goederensector	329
12.4.5	Beoordeling op een aantal aspecten van de 20 best gewaardeerde winkelgebieden in Amsterdam en omgeving	330
12.4.6	Winkels, winkelvloeroppervlak en bandbreedte huren van de 20 best gewaardeerde winkelgebieden in Amsterdam en omgeving en enkele andere winkelgebieden	331
	<u>kaarten</u>	
12.4a	Koopkrachtbinding aan het eigen stadsdeel	327
12.5	Detailhandel	332
	<u>tabellen</u>	
12.5.1	Vestigingen en de hierin werkzame personen in de detailhandel	332
12.5.2	Vestigingen en de hierin werkzame personen in de detailhandel naar grootteklassen	333
12.5.3	Vestigingen en de hierin werkzame personen in de detailhandel naar stadsdelen en grootteklassen	334
12.5.4	Vestigingen met werkzame personen in de detailhandel naar stadsdelen	335
12.5.5	Werkzame personen in de detailhandel naar stadsdelen	336
	<u>grafieken</u>	
12.5a	Winkels dagelijkse en niet-dagelijkse goederen per stadsdeel per 10.000 inwoners	337
12.6	Financiële en zakelijke dienstverlening	338
	<u>tabellen</u>	
12.6.1	Vestigingen en werkzame personen in de financiële instellingen	338
12.6.2	Vestigingen en werkzame personen in advisering en onderzoek	339
12.6.3	Vestigingen en werkzame personen in de verhuur en overige zakelijke dienstverlening	340
	<u>grafieken</u>	
12.6a	De ontwikkeling van het aantal werkzame personen in de belangrijkste sectoren van de financiële instellingen	338
12.7	Creatieve industrie	341
	<u>tabellen</u>	
12.7.1	Vestigingen en werkzame personen in de creatieve industrie	341
	<u>grafieken</u>	
12.7a	Vestigingen en werkzame personen in de creatieve industrie	341
12.8	ICT	342
	<u>tabellen</u>	
12.8.1	Vestigingen en werkzame personen in de ICT	342
	<u>kaarten</u>	
12.8a	Werkzame personen in de ICT naar stadsdelen en sectoren	342

12.1.1 Kerncijfers Amsterdamse haven, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
aangekomen zeeschepen	6029	5450	5448	5346	5325
goederenoverslag (x 1.000 ton)					
geloste goederen	51597	49410	48844	50606	50471
geladen goederen	24245	23983	23873	24254	26587
containeroverslag (aantal)					
aanvoer	135538	71744	26417	19800	25843
afvoer	131590	60674	20173	15581	17704
zeecruiseschepen	117	95	91	123	144

bron: Haven Amsterdam

12.1a Aangekomen zeeschepen en goederenoverslag in de Amsterdamse haven, 1990-2012

12.1.2 Goederenoverslag naar soort in de Amsterdamse haven, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
geloste goederen (x 1.000 ton)					
totaal	51593	49410	48844	50606	50471
natte bulk	16611	19441	18356	19717	21051
w.v. ruwe olie	33	376	149	13	10
olie(producten)	14514	17211	16370	17917	19311
energiegassen	119	73	85	90	140
overig	1945	1781	1752	1698	1590
droge bulk	30675	27186	28334	28669	26685
w.v. granen	275	217	228	476	453
derivaten/veevoeders	5482	5025	5408	5129	4398
oliezaden	1651	1390	1793	1085	936
kolen	15368	13603	13105	14636	14541
ertsen/schroot	40	20	88	34	96
meststoffen	835	380	864	802	837
overig	7023	6550	6849	6507	5424
containers	2044	995	447	344	590
ro/ro	689	375	605	689	404
stukgoed en unit-lading	1573	1414	1103	1186	1741
geladen goederen (x 1.000 ton)					
totaal	24246	23983	23872	24254	26587
natte bulk	17057	18701	19051	19750	22257
w.v. olie(producten)	16114	18041	18280	19209	21724
energiegassen	1	20	0	12	34
overig	939	620	749	507	500
droge bulk	4514	3751	3733	3736	3431
w.v. granen	61	20	32	52	59
derivaten/veevoeders	552	577	581	655	483
oliezaden	720	729	896	615	523
kolen	1923	1053	1094	923	1016
ertsen/schroot	681	669	406	651	678
meststoffen	293	238	297	285	282
overig	283	465	427	555	389
containers	1859	873	383	261	226
ro/ro	406	220	252	238	191
stukgoed en unit-lading	411	439	453	269	481
totaal goederenoverslag	75839	73393	72717	74860	77058

bron: Haven Amsterdam

12.1.3 Passagiersschepen en passagiers in de Amsterdamse zeehavens, 2008-2012 ¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
zeeschepen					
ferryschepen (vnl. IJmuiden)	359	351	364	348	359
cruiseschepen (Amsterdam + IJmuiden)	131	105	102	146	187
passagiers ferryschepen (x 1.000)	485	522	547	548	526
passagiers zee-cruiseschepen (x 1.000)	235	187	203	288	355
riviercruiseschepen					
aantal riviercruiseschepen	998	999	1195	1327	1382
passagiers riviercruiseschepen (x 1.000)	234	234	265	295	322

¹⁾ Amsterdam, Zaanstad, Beverwijk, Velsen en IJmuiden. bron: Haven Amsterdam/Passenger Terminal Amsterdam/DFDS/Amsterdam Cruise Port

12.1.4 Goederenoverslag in de West-Europese havens (Hamburg-Le Havre), 2007-2012 (x 1 mln. ton)

haven	2007	2008	2009	2010	2011	2012	groei 2012-2011 (%)
Rotterdam	406,8	421,2	387,0	430,2	434,6	441,5	1,6
Antwerpen	182,9	189,4	157,6	178,2	187,2	184,1	-1,7
Hamburg	140,4	140,4	110,4	121,2	132,2	130,9	-1,0
Zeehavens Amsterdam ¹⁾	87,8	94,8	86,7	90,8	93,1	94,3	1,3
Bremen	69,2	74,6	63,0	68,7	80,6	84,0	4,2
Le Havre	79,4	80,5	73,7	70,2	67,6	63,5	-6,1
Duinkerken	42,1	42,1	44,9	42,8	47,5	47,2	-0,6
Zeebrugge	57,1	57,7	45,0	49,6	47,0	43,5	-7,4
Zeeland Seaports	42,7	40,2	33,6	33,0	35,5	34,0	-4,2
Gent	33,0	33,3	29,0	27,3	27,2	26,3	-3,3
Wilhelmshafen	22,2	27,0	20,8	25,7	23,0	26,2	13,9

¹⁾ Amsterdam, Zaanstad, Beverwijk, Velsen en IJmuiden.

bron: Haven Amsterdam

12.2.1 Luchtvervoer op Amsterdam Airport Schiphol, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
passagiers (x 1.000)					
aangekomen	23704	21826	22661	24918	25505
vertrokken	23688	21697	22476	24763	25471
post (x 1.000 kg)					
aangekomen	15624	13149	10890	10298	10095
verzonden	19249	17600	14988	15582	18281
vracht (x 1.000 kg)					
aangekomen	835107	690257	790393	777700	751578
verzonden	732604	596115	721862	746106	731870
vliegtuigbewegingen					
totaal (incl. General Aviation)	446693	406974	402375	437083	437904

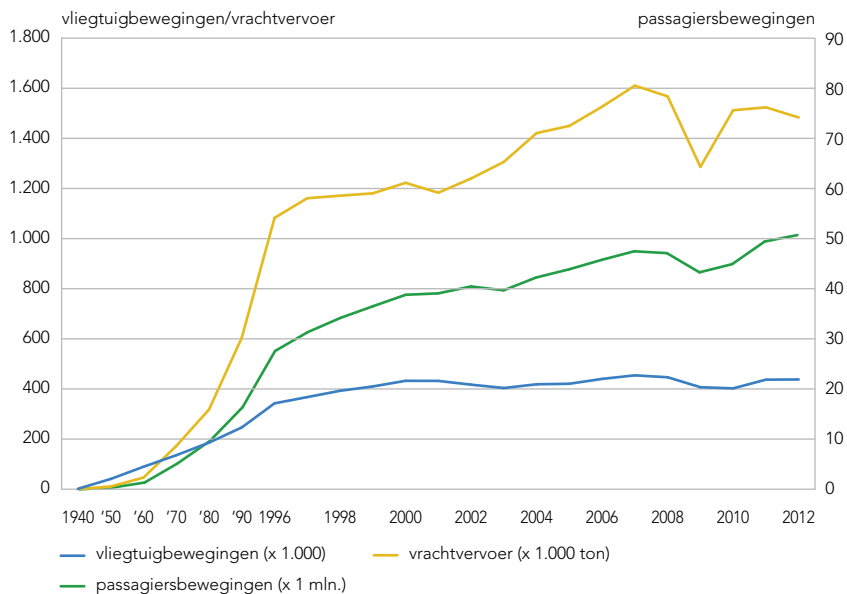
bron: Amsterdam Airport Schiphol

12.2.2 Passagiers (x 1.000) op Amsterdam Airport Schiphol, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
aangekomen passagiers					
Europese Unie verkeer	13220	12042	12298	13978	14081
rest Europa verkeer	2645	2524	2685	3025	3289
intercontinentaal verkeer	7839	7260	7678	7915	8135
totaal	23704	21826	22661	24918	25505
vertrokken passagiers					
Europese Unie verkeer	13215	11956	12144	13810	14004
rest Europa verkeer	2646	2468	2646	3013	3274
intercontinentaal verkeer	7827	7273	7687	7940	8193
totaal	23688	21697	22476	24763	25471
totaal aangekomen en vertrokken passagiers	47392	43523	45137	49681	50976
transitopassagiers	38	47	75	75	75

bron: Amsterdam Airport Schiphol

12.2a Vliegtuigbewegingen, passagiersbewegingen en vrachtovervoer op Amsterdam Airport Schiphol, 1940-2012

bron: Amsterdam Airport Schiphol

12.2.3 Vliegtuigbewegingen op Amsterdam Airport Schiphol, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
commercieel verkeer					
geregeld handelsverkeer	395843	363641	354177	389573	393211
ongeregeld handelsverkeer ¹⁾	32489	27623	32139	30676	30196
totaal	428332	391264	386316	420249	423407
overige vluchten					
taxi-/zaken-/particuliere vluchten	13056	9575	13520	13781	9149
overige vluchten	5305	6135	2539	3053	5348
totaal	18361	15710	16059	16834	14497
totaal vliegtuigbewegingen	446693	406974	402375	437083	437904

¹⁾ Incl. chartervluchten van lijnmaatschappijen.

bron: Amsterdam Airport Schiphol

12.2.4 Baangebruik Amsterdam Airport Schiphol, gebruiksjaar 2011-2012 ¹⁾

	2011	2012		
	totaal	totaal	landingen	starts
Helikopters	2524	2311	1176	1135
Schiphol Oostbaan (04)	2127	2452	916	1536
Kaagbaan (06)	43097	39457	39394	63
Buitenveldertbaan (09)	13403	11578	4	11574
Zwanenburgbaan (18C)	38412	30443	28795	1648
Aalsmeerbaan (18L)	43675	39499	7	39492
Polderbaan (18R)	76497	87973	87971	2
Schiphol Oostbaan (22)	8879	9848	6033	3815
Kaagbaan (24)	83786	95945	901	95044
Buitenveldertbaan (27)	29678	27315	26373	942
Zwanenburgbaan (36C)	19816	21845	7816	14029
Polderbaan (36L)	51947	50629	-	50629
Aalsmeerbaan (36R)	19114	20513	20511	2
totaal	432955	439808	219897	219911

¹⁾ November 2011-oktober 2012.

bron: BAS

12.2.5 Passagiersvervoer (x 1.000) Nederlandse luchthavens, 2008-2012 ¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam Airport Schiphol	47392	43523	45137	49681	50976
Eindhoven Airport	1666	1739	2183	2664	3005
Rotterdam Airport	987	922	923	1075	1187
Maastricht-Aachen Airport	232	136	227	334	305
Groningen Airport Eelde	149	136	123	114	181

¹⁾ Exclusief transitopassagiers.

bron: Amsterdam Airport Schiphol/CBS

12.2.6 Vestigingen en werkzame personen op Amsterdam Airport Schiphol, 31 oktober 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
vestigingen	582	544	514	500	497
werkzame personen					
vaste banen	61401	57432	56549	58045	59471
uitzendkrachten	3608	2554	3259	3671	4590
totaal	65009	59986	59808	61716	64061
w.v. % Amsterdammers	18,7	17,9	17,8	16,6	17,2

bron: Regioplan

12.2.7 Amsterdam Airport Schiphol vergeleken met enkele andere West-Europese luchthavens, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
passagiers (x 1 mln.)¹⁾					
Londen Heathrow	66,9	65,9	65,7	69,4	70,0
Londen Gatwick	34,2	32,4	31,3	33,6	34,2
Parijs Charles de Gaulle	60,7	57,8	58,1	60,9	61,5
Parijs Orly	26,2	25,1	25,2	27,1	27,2
Frankfurt	53,2	50,6	52,7	56,3	57,3
Amsterdam	47,4	43,5	45,1	49,7	51,0
Madrid	50,8	48,3	49,9	49,5	45,1
München	34,4	32,6	34,6	37,6	38,2
Rome Fiumicino	35,1	33,5	36,0	37,4	36,7
Barcelona	30,2	27,3	29,2	34,3	35,1
vracht (x 1.000 ton)					
Frankfurt	2021	1808	2199	2133	1986
Parijs Charles de Gaulle	2039	1819	2177	2088	1950
Amsterdam	1568	1286	1512	1524	1483
Londen Heathrow	1401	1278	1473	1484	1465
Keulen	565	550	644	726	730
Luxemburg	795	628	705	657	615
Brussel	659	449	476	475	459
Milaan Malpensa	404	334	422	440	406
Madrid	329	303	373	393	359
Zürich	276	247	286	286	291
vliegtuigbewegingen (x 1.000)²⁾					
Parijs Charles de Gaulle	551	518	492	507	491
Frankfurt	480	458	458	481	476
Londen Heathrow	473	460	449	476	471
Londen Gatwick	256	245	234	245	241
Amsterdam	428	391	386	420	423
Madrid	470	435	434	429	373
München	408	377	368	388	377
Rome Fiumicino	341	319	323	324	309
Barcelona	321	279	278	303	290
Kopenhagen	264	236	246	254	243

1) Aangekomen, vertrokken transitopassagiers.

2) Alleen handelsverkeer (dus excl. niet-commercieel verkeer).

bron: Amsterdam Airport Schiphol

12.3.1 Logiesverstrekkende accommodaties naar Benelux Hotel Classificatie en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2003-2013 ¹⁾

1 juli	hotels				totaal hotels	kampeer-terreinen	totaal-generaal
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.			
2003	17	32	76	208	333	5	338
2004	18	32	79	209	338	5	343
2005	18	34	86	202	340	5	345
2006	18	35	89	206	348	5	353
2007	19	36	89	207	351	5	356
2007 ²⁾	10	43	88	210	351	5	356
2008 ²⁾	12	41	90	214	357	5	362
2009 ²⁾	12	44	95	218	369	5	374
2010 ²⁾	11	49	93	217	370	5	375
2011 ²⁾	12	52	97	214	375	5	380
2012 ²⁾	13	54	105	226	398	5	403
2013 ²⁾	14	63	109	227	413	5	418

¹⁾ Omdat in 2006 de herbeoordeling van de Nederlandse hotels volgens de nieuwe normen van de Nederlandse Hotel Classificatie (NHC) was afgerond, zijn alle gegevens vanaf 2007 volgens deze nieuwe classificatie gepresenteerd. Voorheen werd in deze publicatie alleen gerapporteerd over de Benelux Hotel Classificatie (BHC). Gegevens voor 2007 zijn zowel volgens de BHC als de NHC beschikbaar. bron: O+S

²⁾ Nederlandse Hotel Classificatie (NHC).

12.3.2 Kamers van hotels naar Benelux Hotelclassificatie en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2003-2013 ¹⁾

1 juli	hotels				totaal hotels
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.	
2003	4138	4058	5316	3888	17400
2004	4328	3941	5411	4048	17728
2005	4287	3997	5763	3907	17954
2006	4268	4385	5770	3943	18366
2007	4440	4814	5917	4229	19400
2007 ²⁾	2202	6653	6208	4337	19400
2008 ²⁾	2822	6386	6013	4535	19756
2009 ²⁾	2809	7000	6402	4721	20932
2010 ²⁾	2574	7708	6708	4757	21747
2011 ²⁾	2983	7996	6542	4648	22169
2012 ²⁾	3111	8690	7372	5043	24216
2013 ²⁾	3237	9810	7521	4804	25372

¹⁾ Zie noot tabel 12.3.1. bron: O+S

²⁾ Nederlandse Hotel Classificatie (NHC).

12.3.3 Bedden van hotels naar Benelux Hotel Classificatie en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2003-2013 ¹⁾

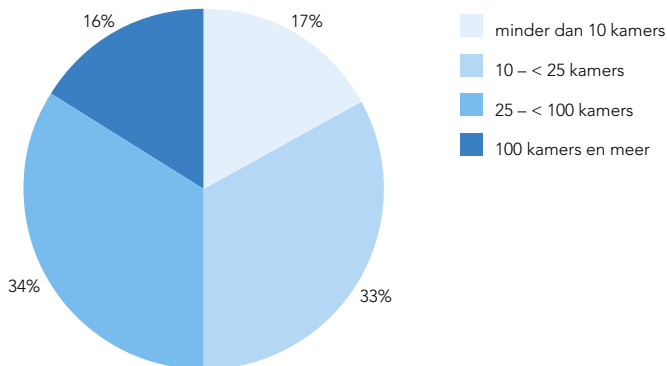
1 juli	hotels				totaal hotels
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.	
2003	8366	8097	11005	10353	37821
2004	8160	7938	11071	10594	37763
2005	8167	7971	11861	10254	38253
2006	8208	8756	11954	10354	39272
2007	8854	9446	12300	11143	41743
2007 ²⁾	4361	13144	12910	11328	41743
2008 ²⁾	5633	13000	12561	11952	43146
2009 ²⁾	5796	14254	13164	12700	45914
2010 ²⁾	5339	15704	13809	12840	47692
2011 ²⁾	6147	16298	13411	12509	48365
2012 ²⁾	6389	17326	14774	13695	52184
2013 ²⁾	6645	19469	15471	13272	54857

¹⁾ Zie noot tabel 12.3.1.

²⁾ Nederlandse Hotel Classificatie (NHC).

bron: O+S

12.3a Amsterdamse hotels naar kamers, 1 juli 2013 (procenten)

bron: O+S

12.3.4 Bezettingsgraad hotels en zakelijk bezoek als % van totaal aantal hotelovernachtingen naar Nederlandse Hotel Classificatie, 2012 (procenten)

hotelklasse	gemiddelde bedbezetting ¹⁾	gemiddelde kamerbezetting ²⁾	zakelijk bezoek als % van totaal hotelovernachtingen ¹⁾
5 sterren	51	72	52
4 sterren	59	76	47
3 sterren	62	79	35
overige	58	73	27
totaal	59	75	39

¹⁾ Bron: CBS.

bron: CBS/O+S

²⁾ Bron: O+S.

12.3.5 Hotels naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2013

stadsdeel	hotels				totaal	
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.	abs.	%
A Centrum	9	27	49	167	252	61
B Westpoort	–	–	3	1	4	1
E West	1	7	19	9	36	9
F Nieuw-West	–	5	4	2	11	3
K Zuid	4	17	27	37	85	21
M Oost	–	4	3	8	15	4
N Noord	–	2	2	2	6	1
T Zuidoost	–	1	2	1	4	1
Amsterdam	14	63	109	227	413	100

bron: O+S

12.3.6 Kamers naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2013

stadsdeel	hotels				totaal	
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.	abs.	%
A Centrum	2017	3454	3098	3008	11577	46
B Westpoort	–	–	489	219	708	3
E West	396	870	838	271	2375	9
F Nieuw-West	–	1289	578	87	1954	8
K Zuid	824	2755	1223	926	5728	23
M Oost	–	1017	791	266	2074	8
N Noord	–	305	238	12	555	2
T Zuidoost	–	120	266	15	401	2
Amsterdam	3237	9810	7521	4804	25372	100

bron: O+S

12.3.7 Bedden naar stadsdelen en Nederlandse Hotel Classificatie, 1 juli 2013

stadsdeel	hotels				totaal	
	5*	4*	3*	overige + jeugdherb.	abs.	%
A Centrum	3937	6824	6493	8228	25482	46
B Westpoort	–	–	976	749	1725	3
E West	1061	1837	1771	880	5549	10
F Nieuw-West	–	2622	1193	244	4059	7
K Zuid	1647	5298	2444	2202	11591	21
M Oost	–	2034	1565	864	4463	8
N Noord	–	614	485	21	1120	2
T Zuidoost	–	240	544	84	868	2
Amsterdam	6645	19469	15471	13272	54857	100

bron: O+S

12.3.8 Kerncijfers hotels, 2002-2012 ³⁾

	hotels	kamers	bedden	gasten (x 1.000)	overnach- tingen (x 1.000)	gemidd. bedbezet- ting (%)	gemidd. verblijfs- duur
2002 ¹⁾							
5 sterren	17	4159	8146	967	1605	54	1,66
4 sterren	33	3899	7747	888	1703	60	1,92
3 sterren	74	5255	10880	1219	2432	61	1,99
overige	207	3843	10137	1010	2284	62	2,26
totaal	331	17156	36910	4084	8023	60	1,96
2003 ¹⁾							
5 sterren	17	4138	8366	984	1587	52	1,61
4 sterren	32	4058	8097	872	1643	56	1,88
3 sterren	76	5316	11005	1166	2243	56	1,92
overige	208	3888	10353	962	2138	57	2,22
totaal	333	17400	37821	3985	7611	55	1,91
2004 ¹⁾							
5 sterren	18	4328	8160	1056	1633	55	1,55
4 sterren	32	3941	7938	904	1690	58	1,87
3 sterren	79	5411	11071	1161	2261	56	1,95
overige	209	4048	10594	1071	2340	60	2,19
totaal	338	17728	37763	4192	7925	57	1,89
2005 ¹⁾							
5 sterren	18	4287	8167	1179	1813	61	1,54
4 sterren	34	3997	7971	976	1720	59	1,76
3 sterren	86	5763	11861	1372	2572	59	1,87
overige	202	3907	10254	990	2094	56	2,12
totaal	340	17954	38253	4517	8199	59	1,82
2006 ¹⁾							
5 sterren	18	4268	8208	1117	1667	59	1,49
4 sterren	35	4385	8756	1120	1876	66	1,68
3 sterren	89	5770	11954	1380	2628	66	1,90
overige	206	3958	10384	1042	2416	62	2,23
totaal	348	18381	39302	4660	8587	63	1,84
2007 ²⁾							
5 sterren	10	2202	4361	630	927	51	1,47
4 sterren	43	6653	13144	1447	2335	61	1,61
3 sterren	88	6208	12910	1576	2974	69	1,89
overige	210	4337	11328	1211	2608	65	2,15
totaal	351	19400	41743	4864	8844	63	1,82
2008 ²⁾							
5 sterren	12	2822	5633	534	786	44	1,47
4 sterren	41	6386	13000	1317	2176	59	1,65
3 sterren	90	6013	12561	1448	2752	65	1,90
overige	214	4535	11952	1228	2596	60	2,11
totaal	357	19756	43146	4527	8310	59	1,84

12.3.8 Kerncijfers hotels, 2002-2012 (slot)

	hotels	kamers	bedden	gasten (x 1.000)	overnach- tingen (x 1.000)	gemidd. bedbezet- ting (%)	gemidd. verblijfs- duur
2009 ²⁾							
5 sterren	12	2809	5796	645	984	47	1,53
4 sterren	44	7000	14254	1451	2481	57	1,71
3 sterren	95	6402	13164	1404	2765	61	1,97
overige	218	4721	12700	1127	2330	58	2,07
totaal	369	20932	45914	4628	8561	57	1,85
2010 ²⁾							
5 sterren	11	2574	5339	623	946	53	1,52
4 sterren	49	7708	15704	1774	3063	60	1,73
3 sterren	93	6708	13809	1607	3016	61	1,88
overige	217	4758	12840	1279	2699	66	2,11
totaal	370	21748	47692	5283	9725	61	1,84
2011 ²⁾							
5 sterren	12	2983	6147	744	1122	60	1,51
4 sterren	52	7996	16298	1953	3337	60	1,71
3 sterren	97	6542	13411	1498	2894	64	1,93
overige	214	4648	12509	1126	2395	63	2,13
totaal	375	22169	48365	5321	9748	62	1,83
2012 ²⁾							
5 sterren	13	3111	6389	718	1135	47	1,58
4 sterren	54	8690	17326	1977	3316	54	1,68
3 sterren	105	7372	14774	1560	3028	67	1,94
overige	226	5043	13695	1086	2339	46	2,15
totaal	398	24216	52184	5341	9817	54	1,84

trendbreuk ³⁾	hotels	kamers	bedden	gasten (x 1.000)	overnach- tingen (x 1.000)	gemidd. bedbezet- ting (%)	gemidd. verblijfs- duur
2012 ²⁾							
5 sterren	13	3111	6389	747	1187	51	1,59
4 sterren	54	8690	17326	2146	3633	59	1,69
3 sterren	105	7372	14774	1459	2802	62	1,92
overige	226	5043	13695	1380	2959	58	2,14
totaal	398	24216	52184	5733	10581	59	1,85

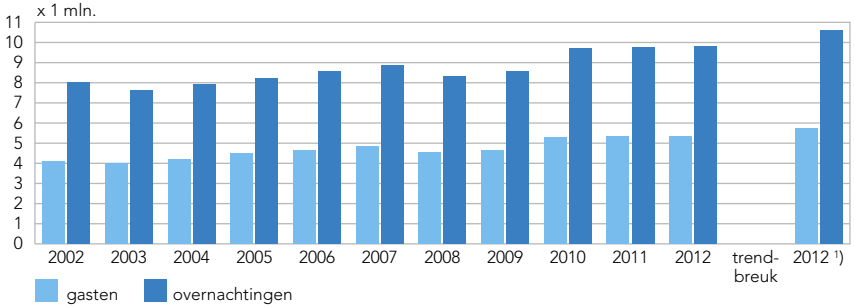
1) Volgens de Benelux Hotelclassificatie.

bron: CBS/O+S

2) Volgens Nederlandse Hotel Classificatie.

3) De aantallen gasten en overnachtingen zijn met ingang van 2012 niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren. Dit heeft onder andere te maken met uitbreiding van het aantal bronnen en aanpassingen van de analysemethode van het CBS. De vergelijking met de voorgaande jaren is mogelijk mits de cijfers over 2012 volgens de oude methode worden gebruikt. Voor de vergelijking met de perioden in de toekomst dienen de cijfers volgens de nieuwe methode te worden gebruikt.

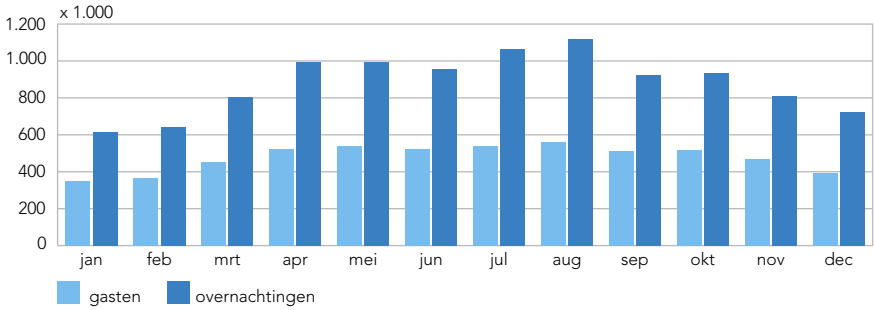
12.3b Gasten en overnachtingen in Amsterdamse hotels, 2002-2012

1) Deze aantallen gasten en overnachtingen zijn volgens de nieuwe methode van het CBS en zijn niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren.

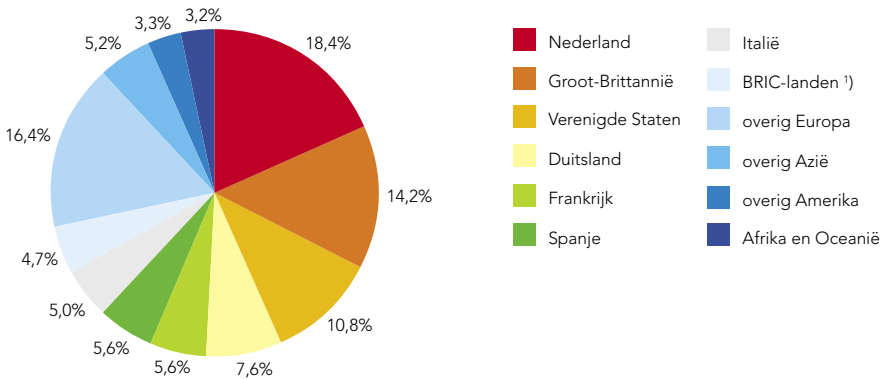
bron: CBS/O+S

12.3c Gasten en overnachtingen in Amsterdamse hotels per maand, 2012

bron: CBS/O+S

12.3d Gasten in Amsterdamse hotels naar land van herkomst, 2012 (procenten)

1) Brazilië, Rusland, India en China.

bron: CBS/O+S

12.3.9 Gasten en overnachtingen in hotels naar gebied/land van herkomst, 2012 ¹⁾

gebied/land van herkomst	absoluut (x 1.000)		aandeel in procenten	
	gasten	overnachtingen	gasten	overnachtingen
Nederland	1055	1808	18,4	17,1
Groot-Brittannië	816	1522	14,2	14,4
Duitsland	437	820	7,6	7,7
Italië	285	607	5,0	5,7
Frankrijk	319	585	5,6	5,5
Spanje	271	547	4,7	5,2
België	170	274	3,0	2,6
Zwitserland	113	221	2,0	2,1
Rusland	106	220	1,8	2,1
Noorwegen	71	138	1,2	1,3
Zweden	68	124	1,2	1,2
Denemarken	57	112	1,0	1,1
Ierland	56	106	1,0	1,0
Turkije	49	93	0,9	0,9
Oostenrijk	42	84	0,7	0,8
Finland	39	77	0,7	0,7
Portugal	35	68	0,6	0,6
Polen	33	62	0,6	0,6
Griekenland	24	47	0,4	0,4
Roemenië	19	34	0,3	0,3
Tsjechië	15	28	0,3	0,3
Hongarije	14	26	0,2	0,2
Oekraïne	11	21	0,2	0,2
Luxemburg	11	20	0,2	0,2
Bulgarije	7	13	0,1	0,1
Cyprus	5	11	0,1	0,1
IJsland	5	10	0,1	0,1
Slowakije	6	10	0,1	0,1
overig Europa	93	184	1,6	1,7
totaal Europa (excl. Nederland)	3177	6064	55,4	57,3
Verenigde Staten	621	1046	10,8	9,9
Brazilië	95	199	1,7	1,9
Canada	89	171	1,6	1,6
overig Amerika	101	189	1,8	1,8
totaal Amerika	906	1605	15,8	15,2
China	84	131	1,5	1,2
Japan	67	117	1,2	1,1
India	33	59	0,6	0,6
Indonesië	16	31	0,3	0,3
Zuid-Korea	13	25	0,2	0,2
overig Azië	198	382	3,5	3,6
totaal Azië	411	745	7,2	7,0
totaal Australië/Oceanië	123	245	2,1	2,3
totaal Afrika	61	114	1,1	1,1
totaal-generaal	5733	10581	100	100

¹⁾ De aantallen gasten en overnachtingen zijn volgens de nieuwe methode van het CBS en zijn niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren.

bron: CBS

12.3.10 Gasten (x 1.000) in hotels naar Nederlandse Hotel Classificatie en gebied/land van herkomst, 2012 ¹⁾

gebied/land van herkomst	hotels				totaal	
	5*	4*	3*	overige	abs.	%
Nederland	109	400	356	189	1055	18,4
Groot-Brittannië	101	286	195	234	816	14,2
Duitsland	32	160	131	114	437	7,6
Frankrijk	26	94	79	119	319	5,6
Italië	20	82	89	93	285	5,0
Spanje	31	96	76	68	271	4,7
overig Europa	110	405	284	250	1049	18,3
totaal Europa (excl. Nederland)	320	1123	854	878	3177	55,4
Verenigde Staten	188	273	64	96	621	10,8
overig Amerika	36	96	61	92	285	5,0
Azië	73	188	87	62	411	7,2
Afrika en Oceanië	23	64	36	60	184	3,2
totaal	747	2146	1459	1380	5733	100

¹⁾ De aantallen gasten zijn volgens de nieuwe methode van het CBS en zijn niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren.

bron: CBS

12.3.11 Overnachtingen (x 1.000) in hotels naar Nederlandse Hotel Classificatie en gebied/land van herkomst, 2012 ¹⁾

gebied/land van herkomst	hotels				totaal	
	5*	4*	3*	overige	abs.	%
Nederland	161	629	646	373	1808	17,1
Groot-Brittannië	159	487	380	496	1522	14,4
Duitsland	47	274	235	263	820	7,7
Italië	42	160	142	241	585	5,5
Spanje	36	159	194	218	607	5,7
Frankrijk	52	183	156	156	547	5,2
overig Europa	176	714	553	541	1983	18,7
totaal Europa (excl. Nederland)	511	1977	1660	1915	6064	57,3
Verenigde Staten	298	411	123	214	1046	9,9
overig Amerika	60	177	126	197	559	5,3
Azië	120	320	175	130	745	7,0
Afrika en Oceanië	38	118	73	131	359	3,4
totaal	1187	3633	2802	2959	10581	100

¹⁾ De aantallen overnachtingen zijn volgens de nieuwe methode van het CBS en zijn niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren.

bron: CBS

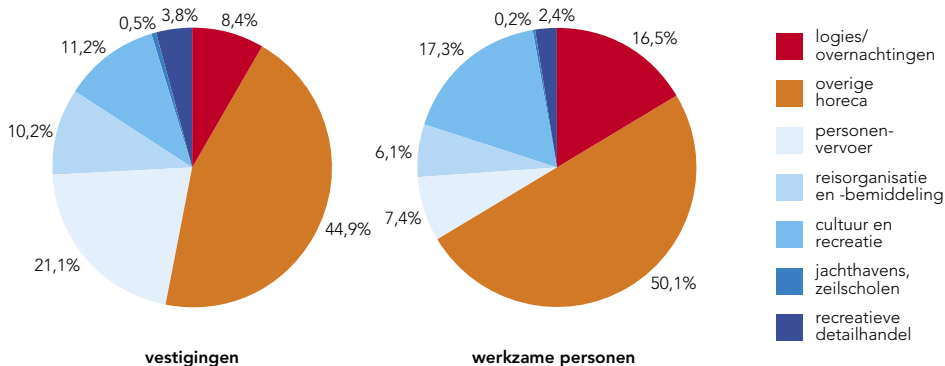
12.3.12 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de sector toerisme, 1 januari 2009-2013

toeristische sector	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
logies/overnachtingen	450	489	516	566	630
overige horeca	3255	3232	3297	3329	3382
personenvervoer	1430	1379	1364	1430	1590
reisorganisatie en -bemiddeling	589	638	714	710	767
cultuur en recreatie	822	903	860	839	844
jachthavens, zeilscholen	37	35	33	31	34
recreatieve detailhandel	308	298	317	309	288
totaal	6891	6974	7101	7214	7535

toeristische sector	werkzame personen				
	2009	2010	2011	2012	2013
logies/overnachtingen	8211	7917	7944	8677	8938
overige horeca	24408	24642	25491	25960	27097
personenvervoer	3663	3556	3525	3623	4009
reisorganisatie en -bemiddeling	2949	2712	2614	2562	3322
cultuur en recreatie	8758	9083	9144	9119	9371
jachthavens, zeilscholen	127	133	86	82	88
recreatieve detailhandel	1363	1326	1343	1312	1300
totaal	49479	49369	50147	51335	54125

¹⁾ Zowel personen 12 uur of meer per week werkzaam als personen minder dan 12 uur per week werkzaam.

bron: O+S

12.3e Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de sector toerisme, 1 januari 2013

¹⁾ Zowel personen 12 uur of meer per week werkzaam als personen minder dan 12 uur per week werkzaam.

bron: O+S

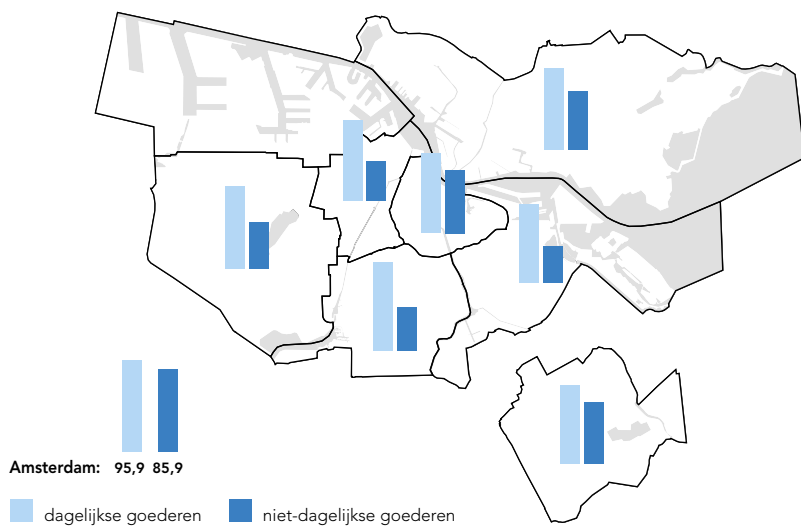
12.4.1 Koopkrachtbinding aan het eigen stadsdeel, 2009-2010 en 2011-2012 (procenten)

stadsdeel	dagelijkse goederen		niet-dagelijkse goederen	
	2009-2010	2011-2012	2009-2010	2011-2012
A Centrum	79,3	82,0	63,7	64,7
E West	86,1	83,4	43,1	40,7
F Nieuw-West	84,9	85,2	51,3	48,2
K Zuid	89,8	91,2	49,6	44,5
M Oost	82,8	80,4	38,4	37,3
N Noord	84,9	84,0	62,7	60,1
T Zuidoost	81,5	81,4	62,6	63,7
stadsdelen gemiddeld	84,2	84,0	53,1	51,3
Amsterdam ¹⁾	96,1	95,9	86,7	85,9

¹⁾ De binding van de Amsterdammers aan Amsterdam.

bron: O+S/Consumentenonderzoek

12.4a Koopkrachtbinding aan het eigen stadsdeel, 2011-2012 (procenten)

bron: O+S/Consumentenonderzoek

12.4.2 Herkomst bestedingen van dagelijkse goederen per stadsdeel, 2011-2012 (procenten)

stadsdeel	herkomst eigen stadsdeel	herkomst overig Amsterdam	herkomst regio	totaal
A Centrum	73,1	24,9	2,0	100
E West	87,0	12,1	1,0	100
F Nieuw-West	92,3	5,5	2,2	100
K Zuid	85,0	11,1	3,9	100
M Oost	86,4	10,3	3,3	100
N Noord	92,2	3,3	4,5	100
T Zuidoost	86,2	6,1	7,7	100
Amsterdam	96,9		3,1	100

bron: O+S/Consumentenonderzoek

12.4.3 Herkomst bestedingen van niet-dagelijkse goederen per stadsdeel, 2011-2012 (procenten)

stadsdeel	herkomst eigen stadsdeel	herkomst overig Amsterdam	herkomst regio	totaal
A Centrum	28,7	60,4	11,0	100
E West	69,4	27,1	3,5	100
F Nieuw-West	81,9	11,1	7,0	100
K Zuid	68,3	20,7	11,0	100
M Oost	71,4	22,7	5,9	100
N Noord	67,5	12,9	19,6	100
T Zuidoost	29,5	47,0	23,5	100
Amsterdam	87,6		12,4	100

bron: O+S/Consumentenonderzoek

12.4.4 Oppervlaktes (m²) van winkels in de dagelijkse en niet-dagelijkse goederensector, 2013 ¹⁾

stadsdeel	bevolking	winkels – dagelijkse goederen			
		winkels	totaal winkelvloer- oppervlak	gemiddeld oppervlak	opp. per 10.000 inwoners
A Centrum	85618	352	34998	99	4088
B Westpoort	506	1	203	203	–
E West	138568	266	37057	139	2674
F Nieuw-West	141825	154	36721	238	2589
K Zuid	137901	313	44236	141	3208
M Oost	122847	190	32256	170	2626
N Noord	88434	102	19118	187	2162
T Zuidoost	83743	77	21952	285	2621
Amsterdam	799442	1455	226541	156	2834

stadsdeel	bevolking	winkels – niet-dagelijkse goederen			
		winkels	totaal winkelvloer- oppervlak	gemiddeld oppervlak	opp. per 10.000 inwoners
A Centrum	85618	1583	203188	128	23732
B Westpoort	506	16	31190	1949	–
E West	138568	547	72350	132	5221
F Nieuw-West	141825	290	74709	258	5268
K Zuid	137901	910	117729	129	8537
M Oost	122847	297	53776	181	4377
N Noord	88434	196	76407	390	8640
T Zuidoost	83743	191	140914	738	16827
Amsterdam	799442	4030	770263	191	9635

¹⁾ Winkelvloeroppervlak in m² van zelfstandige winkels per soort per stadsdeel; geen winkels in hotels, gevangenissen, ziekenhuizen, bejaardentehuizen, enz.

bron: DBGA/O+S

12.4.5 Beoordeling op een aantal aspecten van de 20 best gewaardeerde winkelgebieden in Amsterdam en omgeving, 2011-2012 (rapportcijfers)

winkelgebied	uiterlijk winkels	aankleding centrum-winkelgebied	sfeer en gezelligheid winkels	service en bediening	keuze-mogelijkheden food-winkels	keuze-mogelijkheden non-food-winkels	prijsniveau	activiteiten van winkeliers	aanwezigheid parkeervoorzieningen	gemiddeld
1 Gelderlandplein	7,9	7,8	7,5	7,6	7,3	7,4	6,9	7,5	8,5	7,6
2 Maxis Megastores (Muideren)	7,2	6,8	6,6	7,4	7,3	7,0	7,3	6,9	9,2	7,3
3 Utrechtsestraat	7,7	7,1	7,8	7,8	7,6	7,5	6,7	7,1	5,4	7,3
4 Middenweg	7,2	7,2	7,4	7,6	7,3	7,1	7,1	6,7	6,7	7,2
5 Beethovenstraat	7,7	7,6	7,3	7,6	7,3	6,9	6,4	7,0	5,8	7,1
6 Reigersbos	7,2	7,1	6,9	7,3	7,3	6,6	7,0	7,1	7,2	7,1
7 Amsterdamse Poort	7,2	7,2	7,1	7,0	7,4	6,9	6,7	6,7	7,3	7,1
8 Osdorpplein, Tussenmeer	7,0	6,8	6,8	7,1	7,3	6,9	7,0	6,9	7,5	7,0
9 Jordaan, Westelijke grachtengordel, Negen Straatjes	7,4	7,2	7,7	7,4	7,4	7,3	6,5	7,0	5,2	7,0
10 Zeilstraat, Hoofdorp plein	6,7	6,5	7,1	7,5	7,4	6,7	7,3	6,9	6,2	6,9
11 Haarlemmerstraat, Haarlemmerdijk e.o.	7,5	7,2	7,7	7,3	7,3	7,5	6,5	6,6	4,5	6,9
12 Nieuw Sloten, Belgiëplein e.o.	7,0	6,6	6,6	7,0	7,1	6,2	7,0	6,9	7,6	6,9
13 Rijnstraat, Victorieplein	7,1	6,8	6,9	7,2	7,5	6,6	7,2	6,7	6,0	6,9
14 Maasstraat	7,0	6,9	7,2	7,4	7,1	6,5	6,5	6,6	6,5	6,9
15 Christiaan Huygensplein	7,1	7,2	6,8	7,3	6,6	6,3	6,7	6,5	7,0	6,8
16 Ferdinand Bolstraat, Heinekenplein e.o.	7,0	6,2	7,1	7,1	7,8	7,4	7,2	6,8	4,4	6,8
17 Boven 't Y (Buikslootermeerplein)	6,7	6,5	6,5	7,0	6,7	6,6	6,7	6,7	7,4	6,8
18 Brazilië	6,7	6,4	6,4	7,1	6,8	5,8	6,9	6,6	8,0	6,8
19 Sierplein	6,8	6,6	6,5	7,1	7,0	6,1	7,0	6,6	6,9	6,7
20 Plein '40-'45	6,9	6,7	6,4	6,8	6,6	6,4	6,9	6,4	7,5	6,7

bron: O+S/Consumentenonderzoek

12.4.6 Winkels, winkelvooppervlak en bandbreedte huren van de 20 best gewaardeerde winkelgebieden in Amsterdam en omgeving en enkele andere winkelgebieden, 2013

winkelgebied	stadsdeel	winkels			totaal winkelvoeroppervlak (m ²) ¹			bandbreedte huren ²⁾	
		dagelijkse goederen	niet-dagelijkse goederen	niet-dagelijkse goederen	dagelijkse goederen	niet-dagelijkse goederen	van	tot	
									3
1 Maxis Megastores (Muiden)		15	42	18	4000		18000		
2 Gelderlandplein	K	10	7	7	5827		10392	275	675
3 Ten Katestraat	E	8	32	21	491		818	200	550
4 Middenweg	M	14	21	21	2167		3733	125	350
5 Reigersbos	T	26	95	95	3785		3586	125	225
6 Amsterdams Poort	T	39	100	100	9445		21856	350	700
7 Haarlemmerstraat, Haarlemmerdijk e.o.	A	22	104	104	3503		7472	225	500
8 Osdorpplein, Tussenmeer	F	17	24	24	5858		22146	150	400
9 Maasstraat	K	6	10	10	1220		1871	175	300
10 Nieuw Sloten, Belgiëplein e.o.	F	59	395	395	4529		27741	175	1100
11 Jordaan, Westelijke grachtengordel, Negen Straatjes	A	13	89	89	4815		35678	350	750
12 Boven 't Y (Bulkslotermeerplein)	N	15	98	98	820		9423	200	400
13 Albert Cuypstraat	K	13	47	47	1660		4351	600	1000
14 Beethovenstraat	K	15	44	44	5601		8934	125	325
15 Plein '40-'45	F	14	28	28	1235		2798	175	325
16 Dapperstraat, Dapperplein	M	3	16	16	2724		4455	225	325
17 Gulden Winckelplantsoen	E	5	5	5	442		1010	125	200
18 De Wieken (Molenwijk)	N	24	39	39	3648		5505	125	250
19 Rijnstraat, Victorieplein	K	6	7	7	2799		1234	175	350
20 Brazilië	M	12	184	184	732		42982	500	2800
Kalverstraat/Heiligeweg/Rokin	A	10	73	73	958		9705	1700	2400
Leidsestraat/Koningsplein	A	9	128	128	2409		17408	250	1575
PC Hoofstraat/Van Baerlestraat	K								

¹⁾ Alleen het winkelvooppervlak van de als winkel gebruikte winkelruimtes.

²⁾ Voor een standaardunit van circa 150 m² met 6 m frontbreedte in euro's per m² per jaar (excl. BTW en servicekosten), prijspeil medio 2012.

bron: DBGA/DTZ Zadelhoff/O+S

12.5.1 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ in de detailhandel (niet in auto's), 1 januari 2009-2013

omschrijving detailhandel SBI 2008		vestigingen				
		2009	2010	2011	2012	2013
47.1	supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	398	394	402	404	411
47.2	gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen	1044	1020	1011	1033	1056
47.3	benzinstations	49	48	46	44	40
47.4	winkels in consumentenelektronica	257	238	232	219	209
47.5	winkels in overige huishoudelijke artikelen	669	660	642	636	609
47.6	winkels in lectuur, sport-, kampeer- en recreatie-artikelen	485	494	484	472	467
47.7	winkels in overige artikelen	2875	2825	2873	2848	2809
47.8	markthandel	1138	1101	1100	1014	960
47.9	detailhandel niet via winkel of markt	800	908	1061	1277	1362
	totaal	7715	7688	7851	7947	7923

omschrijving detailhandel SBI 2008		werkzame personen				
		2009	2010	2011	2012	2013
47.1	supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	5700	5834	5401	5368	5342
47.2	gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen	3120	3132	3145	3255	3401
47.3	benzinstations	340	322	318	310	277
47.4	winkels in consumentenelektronica	1051	1137	1099	1092	1142
47.5	winkels in overige huishoudelijke artikelen	2952	3143	3100	3051	2749
47.6	winkels in lectuur, sport-, kampeer- en recreatie-artikelen	1872	1919	1915	1774	1752
47.7	winkels in overige artikelen	10068	9906	9980	9890	9978
47.8	markthandel	1418	1363	1358	1297	1233
47.9	detailhandel niet via winkel of markt	1088	1209	1434	1771	2037
	totaal	27609	27965	27750	27808	27911

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.5.2 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ in de detailhandel (niet in auto's) naar grootteklassen, 1 januari 2013

omschrijving detailhandel SBI 2008	grootteklaas														totaal	
	1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vestigin- gen met werkz. pers.		werk- zame pers.	
	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.
47.1 supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	70	70	155	429	46	333	118	2528	19	1306	3	676	411	5342		
47.2 gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen	307	307	610	1762	100	701	38	572	1	59	-	-	1056	3401		
47.3 benzinstations	5	5	12	54	15	113	8	105	-	-	-	-	40	277		
47.4 winkels in consumentenelektronica	73	73	106	313	15	101	11	193	2	162	2	300	209	1142		
47.5 winkels in overige huishoudelijke artikelen	193	193	309	943	65	450	40	716	1	83	1	364	609	2749		
47.6 winkels in lectuur, sport-, kampeer- en recreatie-artikelen	145	145	261	755	37	255	22	480	2	117	-	-	467	1752		
47.7 winkels in overige artikelen	960	960	1408	4172	280	1969	155	2408	5	355	1	114	2809	9978		
47.8 markthandel	795	795	160	379	2	14	3	45	-	-	-	-	960	1233		
47.9 detailhandel niet via winkel of markt	1035	1035	307	792	13	85	7	125	-	-	-	-	1362	2037		
totaal	3583	3583	3328	9599	573	4021	402	7172	30	2082	7	1454	7923	27911		

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.5.3 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ in de detailhandel (niet in auto's) naar stadsdelen en grootteklassen, 1 januari 2013

stadsdeel	grootteklasse																totaal vestigingen met werkz. pers.	werkzame pers.
	1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		werkz. pers.	pers.				
	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.						
A Centrum	872	872	1021	2963	197	1384	124	2323	9	646	2	561	2225	8749				
B Westpoort	27	27	27	72	8	53	8	253	-	-	-	-	70	405				
E West	576	576	456	1263	53	372	39	659	4	252	-	-	1128	3122				
F Nieuw-West	425	425	318	901	62	422	43	734	2	126	-	-	850	2608				
K Zuid	681	681	761	2224	127	896	84	1277	7	524	1	114	1661	5716				
M Oost	418	418	327	924	43	300	33	620	3	175	2	262	826	2699				
N Noord	271	271	208	625	43	312	35	687	2	162	-	-	559	2057				
T Zuidoost	313	313	210	627	40	282	36	619	3	197	2	517	604	2555				
Amsterdam	3583	3583	3328	9599	573	4021	402	7172	30	2082	7	1454	7923	27911				

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.5.4 Vestigingen met werkzame personen¹⁾ in de detailhandel (niet in auto's) naar stadsdelen, 1 januari 2013

omschrijving detailhandel SBI 2008	stadsdeel							Amsterdam	
	A Centrum	B Westpoort	E West	F Nieuw- West	K Zuid	M Oost	N Noord		T Zuidoost
47.1 supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	95	1	68	55	78	47	32	35	411
47.2 gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen	311	2	177	97	225	124	66	54	1056
47.3 benzinstations	2	1	4	8	6	4	9	6	40
47.4 winkels in consumentenelektronica	35	3	46	23	47	21	20	14	209
47.5 winkels in overige huishoudelijke artikelen	121	15	100	56	152	60	41	64	609
47.6 winkels in lectuur, sport-, kampeer- en recreatie-artikelen	153	4	73	37	110	45	22	23	467
47.7 winkels in overige artikelen	1125	13	302	213	654	210	143	149	2809
47.8 markthandel	118	3	135	194	133	123	122	132	960
47.9 detailhandel niet via winkel of markt	265	28	223	167	256	192	104	127	1362
totaal	2225	70	1128	850	1661	826	559	604	7923

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

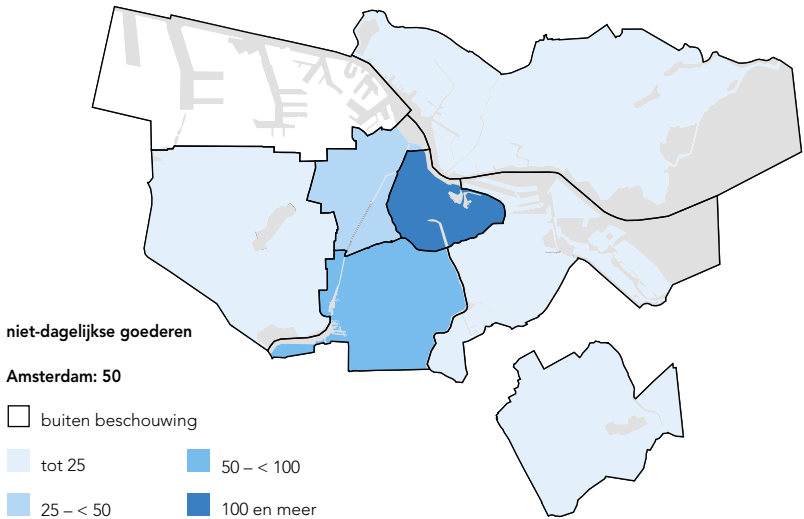
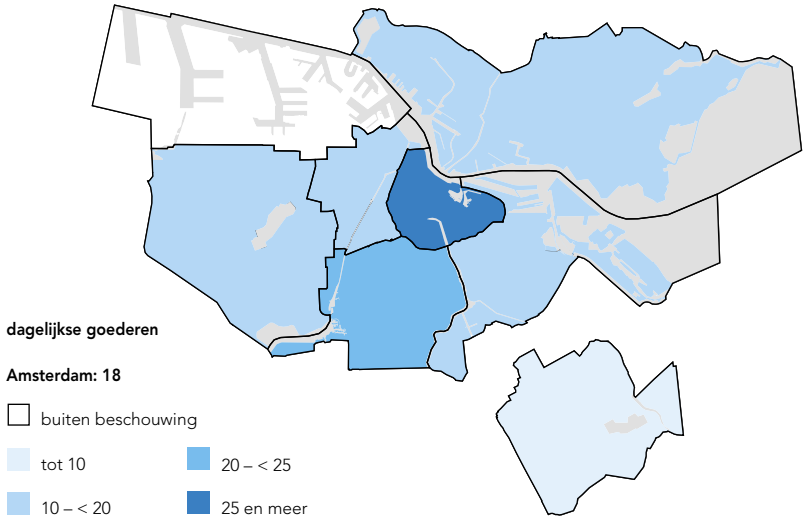
12.5.5 Werkzame personen ¹⁾ in de detailhandel (niet in auto's) naar stadsdelen, 1 januari 2013

omschrijving detailhandel SBI 2008	stadsdeel							Amsterdam	
	A Centrum	B Westpoort	E West	F Nieuw-West	K Zuid	M Oost	N Noord		T Zuidoost
	1493	14	739	566	1117	638	450		325
47.1 supermarkten, warenhuizen en dergelijke winkels met een algemeen assortiment	1174	3	482	281	718	335	197	211	
47.2 gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen	24	5	26	61	46	20	55	40	
47.3 benzinstations	240	31	107	60	165	199	150	190	
47.4 winkels in consumentenelektronica	381	121	312	192	496	257	245	745	
47.5 winkels in overige huishoudelijke artikelen	776	11	178	105	357	138	64	123	
47.6 winkels in lectuur, sport-, kampeer- en recreatie-artikelen	4093	152	804	839	2287	696	591	516	
47.7 winkels in overige artikelen	163	3	162	271	172	142	156	164	
47.8 markthandel	405	65	312	233	358	274	149	241	
47.9 detailhandel niet via winkel of markt	8749	405	3122	2608	5716	2699	2057	2555	
totaal									

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.5a Winkels dagelijkse en niet-dagelijkse goederen per stadsdeel per 10.000 inwoners, 1 januari 2013

bron: O+S

12.6.1 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de financiële instellingen, 1 januari 2009-2013

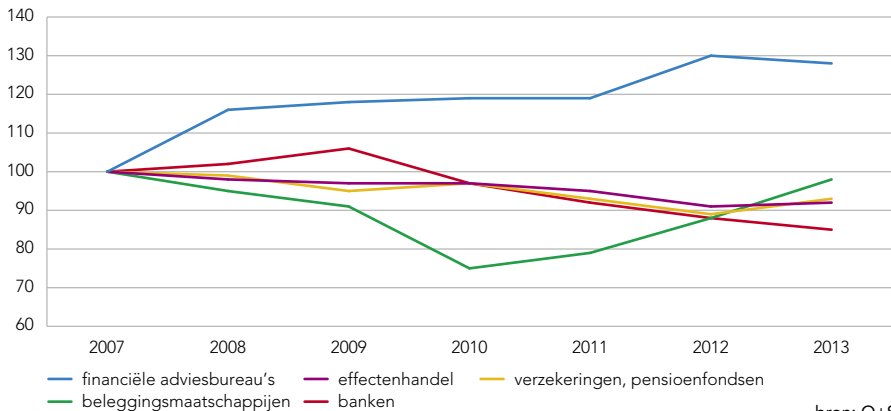
SBI 2008	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
banken	164	155	156	154	147
kredietverleners	118	112	111	113	120
beleggingsmaatschappijen	2411	2227	2125	2100	2077
verzekeringen, pensioenfondsen	53	52	52	53	50
effectenhandel	289	289	310	298	310
financiële adviesbureau's	265	254	253	284	262
tussenpersonen verzekeringen	249	228	215	201	191
geldwisselkantoren	39	30	30	32	29
totaal	3588	3347	3252	3235	3186

SBI 2008	werkzame personen				
	2009	2010	2011	2012	2013
banken	31566	28838	27441	26298	25269
kredietverleners	709	870	1000	1027	920
beleggingsmaatschappijen	4026	3294	3494	3908	4329
verzekeringen, pensioenfondsen	4391	4488	4318	4138	4312
effectenhandel	2503	2505	2488	2349	2386
financiële adviesbureau's	2451	2460	2411	2689	2654
tussenpersonen verzekeringen	1938	1801	1644	1576	1521
geldwisselkantoren	168	141	144	148	130
totaal	47752	44397	42940	42133	41521

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.6a De ontwikkeling van het aantal werkzame personen in de belangrijkste sectoren van de financiële instellingen, 1 januari 2007-2013 (index 2007=100)

bron: O+S

12.6.2 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in advisering en onderzoek, 1 januari 2009-2013

SBI 2008	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
rechtskundige dienstverlening	1211	1432	1578	1607	1670
accountancy	1104	1176	1263	1286	1311
holdings (geen financiële)	406	416	392	368	362
advisering van management en bedrijfsvoering	4974	5716	6272	6860	7341
architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies	1487	1831	2004	2056	2085
keuring en controle	50	50	42	41	40
natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	151	157	172	171	173
maatschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	134	164	168	180	196
reclamebureau's	2191	2945	3258	3483	3686
markt- en opinieonderzoek	1233	1283	1256	1181	1113
overig	3139	4623	5327	5801	6432
totaal	16080	19793	21732	23034	24409

SBI 2008	werkzame personen				
	2009	2010	2011	2012	2013
rechtskundige dienstverlening	8980	10093	10421	10852	11081
accountancy	6692	7362	7560	8047	8463
holdings (geen financiële)	9762	8472	9139	8907	9409
advisering van management en bedrijfsvoering	12821	14125	14800	15426	16445
architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies	8045	8541	8663	8805	9098
keuring en controle	193	203	190	169	158
natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	3174	3209	3338	3393	3370
maatschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	689	808	785	803	799
reclamebureau's	6412	7025	7636	8088	8372
markt- en opinieonderzoek	4740	4720	4621	4476	4342
overig	8122	9520	10726	11059	11896
totaal	69630	74078	77879	80025	83433

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.6.3 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de verhuur en overige zakelijke dienstverlening,
1 januari 2009-2013

SBI 2008	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
verhuur en lease van roerende goederen	296	315	347	361	365
arbeidsbemiddeling	1269	1246	1259	1246	1207
reisbemiddeling	536	570	632	613	649
beveiliging en opsporing	123	128	120	128	134
facility management	934	1059	1219	1258	1263
overige zakelijke dienstverlening	296	357	447	601	719
totaal	3454	3675	4024	4207	4337
	werkzame personen				
verhuur en lease van roerende goederen	1056	1004	961	1009	1201
arbeidsbemiddeling	6922	6471	6129	6087	6826
reisbemiddeling	2748	2489	2340	2293	3024
beveiliging en opsporing	2682	2566	2404	2754	2443
facility management	8660	8312	8339	8525	8013
overige zakelijke dienstverlening	4286	3546	3393	4056	4160
totaal	26354	24388	23566	24724	25667

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.7.1 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de creatieve industrie, 1 januari 2009-2013

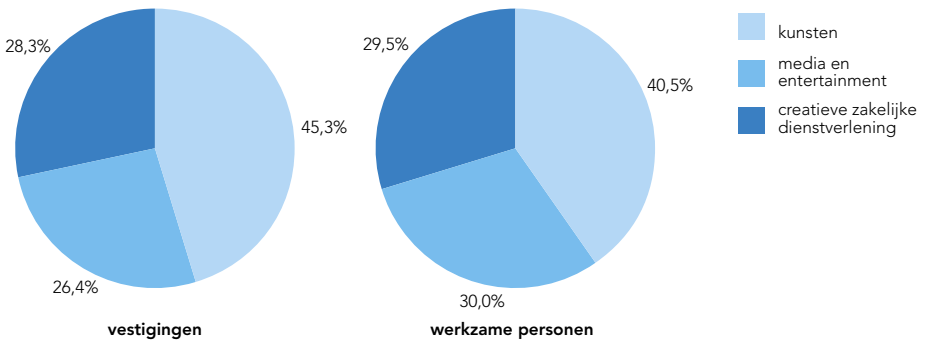
SBI 2008	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
kunsten	4015	8718	10678	11690	12712
media en entertainment	4445	6186	6829	7152	7416
creatieve zakelijke dienstverlening	4203	5924	6814	7394	7927
totaal	12663	20828	24321	26236	28055

SBI 2008	werkzame personen				
	2009	2010	2011	2012	2013
kunsten	13359	18163	19449	20493	22783
media en entertainment	15938	16247	16677	16603	16850
creatieve zakelijke dienstverlening	11695	13845	15221	15945	16594
totaal	40992	48255	51347	53041	56227

¹⁾ Zowel personen 12 uur of meer per week werkzaam als personen minder dan 12 uur per week werkzaam.

bron: O+S

12.7a Vestigingen en werkzame personen in de creatieve industrie, 1 januari 2013 (procenten)

bron: O+S

12.8.1 Vestigingen en werkzame personen ¹⁾ in de ICT, 1 januari 2009-2013

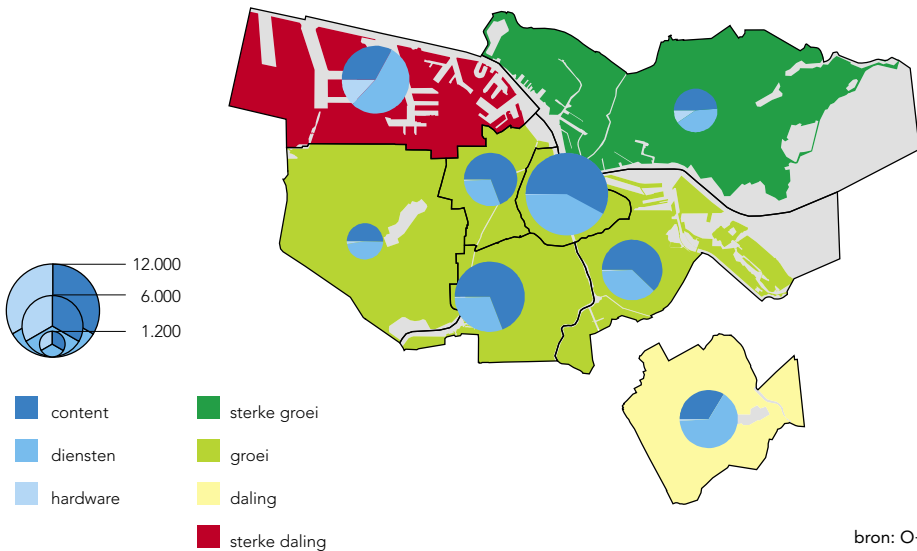
SBI 2008	vestigingen				
	2009	2010	2011	2012	2013
content	7208	9734	10777	11377	11994
diensten	3326	3600	3951	4217	4512
hardware	114	114	125	134	143
totaal	10648	13448	14853	15728	16649

SBI 2008	werkzame personen				
	2009	2010	2011	2012	2013
content	23695	24859	26340	25325	27681
diensten	18245	19246	19456	20006	20866
hardware	1475	1481	1528	1488	1656
totaal	43415	45586	47324	46819	50203

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

12.8a Werkzame personen in de ICT naar stadsdelen en sectoren, 1 januari 2013

bron: O+S

13

Facilitair en bedrijven

■ 13.1 Facilitair en bedrijven

13

Facilitair en bedrijven

De gemeente Amsterdam staat voor een fundamentele verandering van de organisatie. De diensten verdwijnen en maken plaats voor resultaatverantwoordelijke eenheden (RVE's). Denk bijvoorbeeld aan een RVE Sport, RVE Jeugd, RVE Vastgoed of RVE Metro. Daarnaast worden de stadsdelen vanaf 2014 omgezet in bestuurscommissieorganisaties en zal de Bestuursdienst zich ontwikkelen tot bestuurs- en concernstaf.

Op dit moment wordt binnen de begroting van de gemeente Amsterdam nog onderscheid gemaakt tussen gemeenteonderdelen die diensten en producten leveren aan de inwoners van Amsterdam en gemeenteonderdelen waarvan de belangrijkste opdrachtgever de gemeente zelf is. De verzamelnaam voor deze laatste groep is Facilitair en bedrijven. De taken die door deze gemeenteonderdelen worden uitgevoerd kunnen in principe ook worden uitgevoerd door externe partijen. De wijze waarop de gemeente deze taken uitvoert moet qua efficiëntie en effectiviteit een vergelijking met marktpartijen kunnen doorstaan en mag niet in strijd zijn met het publieke belang.

Medewerkers gemeente Amsterdam, 2012

cluster		aantal FTE	% Amsterdam excl. stadsdelen	externe inhuur (x 1.000 euro)	% Amsterdam excl. stadsdelen
Ondersteuning, bestuur en informatie	Dienstverlening en Facilitair Management (DFM)	202	2,3	4.928	7,9
	VGA Verzekeringen	51	0,6	4	0,0
	Dienst ICT	238	2,8	19.167	30,9
	Dienst Advies en Onderzoek (DAO)	179	2,1	953	1,5
	ACAM Accountancy en Advies	69	0,8	39	0,1
Ruimtelijk	Servicehuis Personeel (SHP)	126	1,5	441	0,7
	Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)	276	3,2	3.480	5,6
	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA)	360	4,2	2.069	3,3
	Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO)	234	2,7	479	0,8
Sociaal	Projectmanagementbureau (PMB)	210	2,4	571	0,9
	Dienst Stadstoezicht	330	3,8	1.310	2,1
	Stadsbank van Lening (SBL)	74	0,9	51	0,1
	totaal Facilitair en bedrijven	2.349	27,3	33.492	54,0
	overig (incl. facilitaire onderdelen BDA en DBGA)	6.268	72,7	28.572	46,0
	gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	8.617	100,0	62.064	100,0
	stadsdelen (maart 2013)	5.337		n.b.	
	totaal gemeente Amsterdam	13.954		n.b.	

bron: Jaarrekening 2012

Personeelsformatie Facilitair en bedrijven

In totaal worden twaalf diensten en bedrijven van de gemeente Amsterdam gerekend tot de groep Facilitair en bedrijven. Samen hebben ze een personeelsformatie van 2.349 FTE oftewel 27% van de formatie van de gemeente Amsterdam (exclusief de stadsdelen). De organisatieonderdelen binnen Facilitair en bedrijven nemen echter ruim de helft van de extern ingehuurd medewerkers voor hun rekening. Dit komt voornamelijk door de Dienst ICT, die 31% van alle externe medewerkers van de gemeente inhuurt.

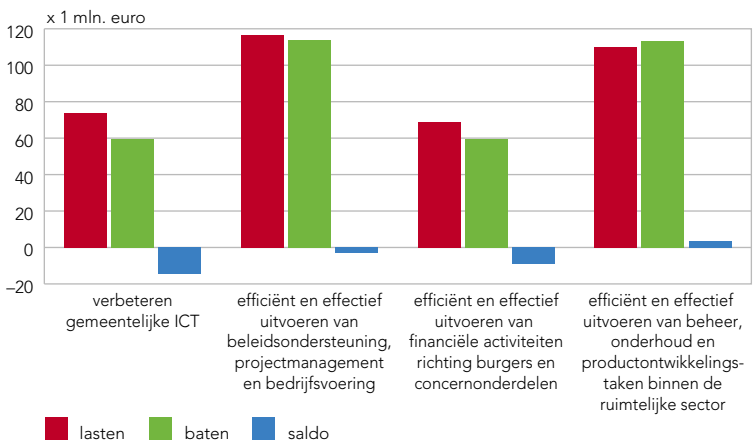
Inkomsten en uitgaven per doelstelling

De kosten en baten van alle gemeenteonderdelen van Facilitair en bedrijven tezamen worden in de jaarrekening onderverdeeld naar vier doelstellingen:

- Het verbeteren van de gemeentelijke ICT
- Het efficiënt en effectief uitvoeren van beleidsondersteuning, projectmanagement en bedrijfsvoering
- Het efficiënt en effectief uitvoeren van financiële activiteiten richting burgers en concernonderdelen
- Het efficiënt en effectief uitvoeren van beheer, onderhoud en productontwikkelingstaken binnen de ruimtelijke sector

Alleen bij de doelstelling met betrekking tot de ruimtelijke sector waren in 2012 de inkomsten hoger dan de uitgaven (3,3 miljoen euro). Per saldo werd het meest uitgegeven aan het verbeteren van de gemeentelijke ICT (14,3 miljoen

Jaarrekening 2012 facilitair en bedrijven naar doelstelling* (x 1 miljoen euro)

* In tabel 13.1.1 van dit hoofdstuk worden de bedragen gespecificeerd naar de betrokken gemeenteonderdelen.

euro). Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke technische infrastructuur voor de hele gemeente. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om eenvoudiger, sneller en goedkoper onderling gegevens uit te wisselen en digitaal te communiceren. Ook worden er gezamenlijke digitale werkplekken ingevoerd, waardoor medewerkers uiteindelijk locatie-, tijd-, en platformafhankelijk kunnen werken. Gepland is dat de Dienst ICT uiterlijk 1 januari 2015 voor alle diensten en stadsdelen van de gemeente Amsterdam de standaard ICT verzorgt.

13.1	Facilitair en bedrijven	348
	<u>tabellen</u>	
13.1.1	Rekening en begroting facilitair en bedrijven	348
13.1.2	Reserves en voorzieningen facilitair en bedrijven	349
13.1.3	Personeelskosten externe inhuur facilitair en bedrijven	350
13.1.4	Medewerkers facilitair en bedrijven	351
13.1.5	Ziekteverzuim facilitair en bedrijven naar duur verzuim	352
13.1.6	Stadsbank van Lening	352

13.1.1 Rekening en begroting facilitair en bedrijven, 2011-2012 (x 1.000 euro)

	lasten		baten			
	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012
doelstelling 10.1: verbeteren gemeentelijke ICT	84956	82829	74025	50718	61468	59701
waarvan						
Dienst ICT	66322	74279	65475	39804	44087	45702
doelstelling 10.2: efficiënt en effectief uitvoeren van beleidsondersteuning, projectmanagement en bedrijfsvoering	108310	112094	116586	104175	109936	113819
waarvan						
Dienstverlening en Faciliteit Management	30996	30519	36996	21802	27619	31379
Mediabeheer	1800	–	–	1694	–	–
Mediabeheer (SHP)	–	3030	1375	–	3030	1375
ABC-pool	4227	–	–	4694	–	–
Adviesgroep Amsterdam	5238	–	–	6443	–	–1605
Integriteitsbeleid	1216	1250	1199	423	336	343
Mijn Personeelsnet	13379	12735	13185	13581	12735	13107
Lasten Bureau van Werk naar Werk	825	680	797	825	680	797
Uitvoering Uitkeringen	503	546	564	489	506	511
ABC-pool	–	5089	5704	–	5336	6581
AGA	–	7974	7639	–	8553	9283
Personeelsbeleid en Organisatieontwikkeling SHP	–	704	847	–	–	253
Samenwerkende Amsterdamse stadsdelen	–797	–	–	–	–	–
Materiaaldienst	22670	20541	21819	23988	20288	22892
Stichting Voertuigbeheer Amsterdam	6712	8112	3103	6712	8112	3104
Projectmanagementbureau (PMB)	17625	19060	18864	21435	20220	21758
Wibautgroep	1551	1170	1392	1702	1233	1651
doelstelling 10.3: efficiënt en effectief uitvoeren van financiële activiteiten richting burgers en concernonderdelen	68046	61924	68523	60882	53173	59470
waarvan						
Bijdrage Cition BV	–	–	82	7808	8900	13782
Friciekosten ontvlechting parkeer BV	9196	9667	13700	1389	767	–
Geldleningen Westpoort Warmte BV	871	691	872	871	691	872
VGA Verzekeringen	4318	4483	4399	3625	3650	3656
ACAM Accountancy & Advies	7565	6501	6741	7421	6700	6625
Dienst Stadstoezicht	35484	33399	32730	28549	23182	24134
Handhavingsacademie	1803	2131	1024	1803	1331	1023
Dienst Belastingen: overige activiteiten	8599	8241	8847	9154	8686	9344
doelstelling 10.4: efficiënt en effectief uitvoeren van beheer, onderhoud en productontwikkelingstaken binnen de ruimtelijke sector	81990	108853	109884	84247	113665	113197
waarvan						
Food Center Amsterdam	5646	4796	4225	5282	2939	3953
DRO: overige opdrachten	12734	12740	15561	12011	13173	14100
Werken in opdracht gebiedsontwikkeling	11450	11124	10432	11450	10474	9893
Beheer gemeentelijk vastgoed	14583	12891	13689	15687	14742	14310
Bureau Gemeentelijke Huisvesting	–	36001	36387	–	37312	37945
Exploitatie Jodenbreestraat 25	4781	–	210	4596	–	537
Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)	29564	31075	29129	33639	32091	30814
totaal	343302	365700	369018	300023	338242	346187
nadelig saldo resultaatgebied f&b	43280	27458	22831			

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

13.1.2 Reserves en voorzieningen facilitair en bedrijven, 2012 (x 1.000 euro)

	stand 1 januari 2012	mutaties 2012		stand 31 december 2012
		+	-/-	
algemene reserves				
ACAM Accountancy & Advies	165,0	3,5	-	168,5
Dienst Advies en Beheer (Materiaaldienst)	2844,3	305,7	-	3150,0
Dienst Stadstoezicht	4,9	-	-	4,9
Ingenieursbureau Amsterdam (IBA)	3299,6	-	223,2	3076,4
Projectmanagementbureau (PMB)	4428,6	373,6	-	4802,1
Wibautgroep	256,8	38,9	-	295,7
totaal algemene reserves	10999,0	721,7	223,2	11497,5
overige bestemmingreserves	53978,5	11309,3	17846,8	47441,0
totaal reserves	64977,5	12031,0	18070,0	58938,5
voorzieningen				
Onderhoudsfonds (DFM)	2271,7	861,5	-	3133,2
Sociaal Plan Cition	6011,3	-	566,7	5444,6
Gemeentelijk Wagenpark	2575,1	12,1	-	2587,2
overige voorzieningen	6258,3	15195,0	1130,9	20322,4
totaal voorzieningen	17116,4	16068,6	1697,6	31487,4
totaal reserves en voorzieningen	82093,9	28099,6	19767,6	90425,9

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

13.1.3 Personeelskosten externe inhuur facilitair en bedrijven ¹⁾ (x 1.000 euro), 2012

sector/diensttak	beleids- gevoelige inhuur	onder- steunende inhuur	onder- steuning bedrijfs- processen	totaal externe inhuur ²⁾
Dienstverlening en Faciliteir Management	166	31	4731	4928
VGA Verzekeringen	-	-	4	4
Stadsarchief	-	-	1243	1243
BMO/Bestuursdienst	-	-	5642	5642
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	-	17181	1986	19167
Ombudsman	-	-	36	36
Dienst Basisinformatie	-	38	352	390
Dienst Advies en Onderzoek	-	-	953	953
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	-	430	803	1233
Acam Accountancy en Advies	-	-	39	39
Raadsgriffie	-	-	103	103
Servicehuis Personeel	-	-	441	441
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	166	17680	16333	34179
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	-	62	492	554
Ingenieursbureau Amsterdam	-	-	3480	3480
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	-	94	1975	2069
Dienst Ruimtelijke Ordening	-	156	323	479
Dienst Zuidas	-	204	204	409
Haven Amsterdam	-	-	1180	1180
Projectmanagementbureau	-	-	571	571
Economische zaken	74	40	187	301
Afval Energie Bedrijf	329	-	1539	1868
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	2231	523	424	3178
Dienst Metro	-	-	-	-
Cluster Ruimtelijk	2634	1079	10375	14089
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	82	124	1338	1544
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	524	825	278	1627
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	919	-	265	1184
Dienst Stadtoezicht	-	523	787	1310
Stadsbank van Lening	-	-	51	51
Dienst Werk en Inkomen	-	416	7664	8080
Cluster Sociaal	1525	1888	10383	13796
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	4325	20647	37091	62064

¹⁾ Exclusief Rekenkamer en Dienst Binnenwaterbeheer.

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

²⁾ Exclusief externe financiering.

13.1.4 Formatie en bezetting Gemeente Amsterdam (x 1 FTE), 2011-2012

sector/diensttak	rekening 2011	formatie 2012	rekening 2012	A-verschil rekening 2012 met rekening 2011	B-verschil rekening 2012 met formatie 2012
Dienstverlening en Facilitair Management	206	290	202	- 4	- 88
VGA Verzekeringen	56	59	51	- 5	- 8
Stadsarchief	147	157	144	- 3	- 13
Bestuursdienst (excl. ABC en AGA, incl. Rokin, Kunstraad, Rekenkamer)	478	370	485	7	115
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	231	343	238	7	-105
Ombudsman	22	18	23	1	5
Dienst Basisinformatie	234	236	230	- 4	- 6
Dienst Onderzoek en Statistiek	42	40			
ABC en AGA	125	125			
Dienst Advies en Onderzoek	167	165	179	12	14
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	345	361	327	- 18	- 34
Acam Accountancy en Advies	78	78	69	- 9	- 9
Raadsgriffie	17	18	17	-	- 1
Servicehuis Personeel	109	116	126	17	10
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	2089	2211	2090	1	-121
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	247	266	226	- 21	- 40
Ingenieursbureau Amsterdam	271	276	276	5	-
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	369	375	360	- 9	- 15
Dienst Ruimtelijke Ordening	237	213	234	- 3	21
Dienst Zuidas	4	3	4	-	1
Haven Amsterdam	348	374	342	- 6	- 32
Projectmanagementbureau	204	203	210	6	7
Economische zaken	73	62	78	5	16
Afval Energie Bedrijf	367	417	395	28	- 22
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	474	547	424	- 50	-123
Dienst Metro			38		
IVV + Metro	474	547	462	- 12	- 85
Cluster Ruimtelijk	2593	2736	2586	- 7	-150
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	1107	1121	1005	-102	-116
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	294	300	276	- 18	- 24
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	544	564	542	- 2	- 22
Dienst Stadstoezicht	381	276	330	- 51	54
Stadsbank van Lening	73	75	74	1	- 1
Dienst Werk en Inkomen	1776	1740	1715	- 61	- 25
Cluster Sociaal	4174	4076	3941	-233	-135
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	8856	9023	8617	-239	-406

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

13.1.5 Ziekteverzuim facilitair en bedrijven ¹⁾ naar duur verzuim, 2011-2012 (procenten)

sector/diensttak	< 1 jaar		totaal			
	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012
Dienstverlening en Faciliteit Management	6,6	5,2	8,2	6,8	6,0	8,8
VGA Verzekeringen	3,6	3,5	3,1	5,2	5,1	3,3
Stadsarchief	4,3	4,0	3,5	4,8	5,0	3,7
Bestuursdienst	4,7	4,1	4,1	5,1	4,5	5,0
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	6,6	5,7	5,9	7,0	6,0	6,5
Ombudsman	3,0	4,1	2,8	3,0	4,1	3,0
Dienst Basisinformatie	4,6	4,0	5,2	4,6	4,0	5,2
Dienst Advies en Onderzoek	3,6	3,7	3,9	3,6	3,7	3,9
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	5,0	4,4	7,4	5,9	5,0	7,8
Acam Accountancy en Advies	6,3	4,0	5,4	6,6	4,0	5,8
Raadsgriffie	2,4	4,6	1,0	2,4	4,6	1,0
Servicehuis Personeel	6,1	5,7	5,2	6,3	5,7	5,3
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	5,2	4,5	5,3	5,6	5,0	5,8
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	5,2	4,3	3,4	5,6	4,3	3,7
Ingenieursbureau Amsterdam	2,9	2,5	3,9	3,6	3,2	4,4
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	4,5	4,1	4,1	4,9	4,3	5,0
Dienst Ruimtelijke Ordening	4,4	4,2	3,8	5,0	4,5	4,8
Dienst Zuidas	0,0	4,0	0,8	0,0	4,0	0,8
Haven Amsterdam	4,4	4,7	3,6	5,3	5,3	4,4
Projectmanagementbureau	3,6	3,9	3,8	3,6	3,9	3,8
Economische zaken	3,2	3,6	3,8	3,4	3,6	3,8
Afval Energie Bedrijf	5,6	4,5	5,2	5,6	4,9	5,5
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	4,2	4,4	4,3	4,9	4,6	5,0
Dienst Metro			1,2			1,2
Cluster Ruimtelijk	4,4	4,1	4,0	4,8	4,5	4,6
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	4,6	4,5	4,3	5,4	5,5	4,9
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	5,3	4,6	5,3	5,5	4,7	6,2
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	4,7	4,3	4,7	5,0	5,3	5,2
Dienst Stadtoezicht	7,2	6,0	5,5	8,8	8,0	6,4
Stadsbank van Lening	3,8	4,3	5,1	3,8	3,6	5,2
Dienst Werk en Inkomen	6,3	5,5	4,8	7,2	6,0	5,3
Cluster Sociaal	5,6	5,0	4,7	6,4	5,8	5,3
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	5,1	4,6	4,7	5,8	5,2	5,2

1) Exclusief Rekenkamer en Dienst Binnenwaterbeheer.

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

13.1.6 Stadsbank van Lening, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
beleningen (x 1.000)	343,6	360,1	357,7	418,3	441,2
omzet beleningen (x 1 mln. euro)	106,3	115,5	130,9	154,8	187,2
gemiddelde beleensom (x 1 euro)	309	321	366	370	424
omzet veiling (x 1.000 euro)	2717	2210	2687	2001	2774
index (2008=100)	100	81	99	74	102
winkelverkoop (omzet x 1.000 euro)	1088	1009	1245	1164	955
index (2008=100)	100	93	114	107	88

bron: SBL

14

Stedelijke ontwikkeling

- 14.1 Woningvoorraad
- 14.2 Woningmarkt
- 14.3 Huisvesting
- 14.4 Vastgoed

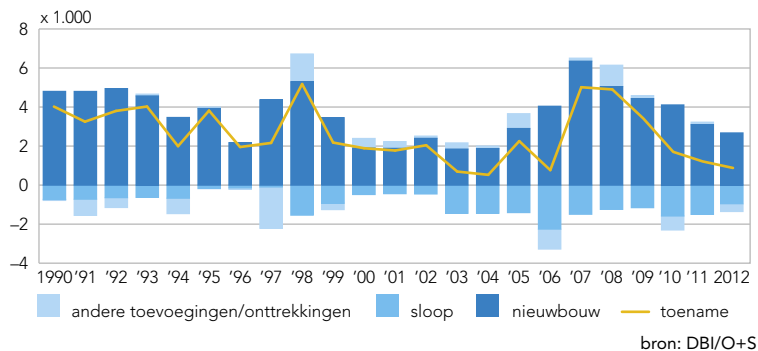
14

Stedelijke ontwikkeling

In Amsterdam staan bijna 400 duizend woningen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de ontwikkelingen in zowel de koopsector (inclusief nieuwbouw) als de (particuliere) huursector.

In 2012 werden 2.560 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Het aantal opleveringen neemt sinds 2007 af. In dat laatste jaar werden nog 6.346 nieuwe woningen opgeleverd.

Verandering van de Amsterdamse woningvoorraad, 1990-2012

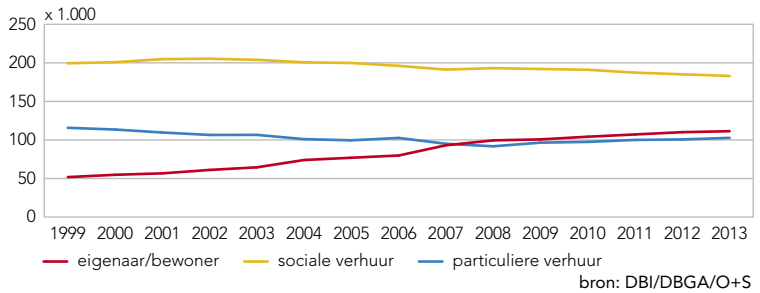

De woningvoorraad is gegroeid, al is deze groei kleiner dan in de jaren dat er veel nieuwbouw werd opgeleverd. Op 1 januari 2013 telt Amsterdam 397.022 woningen, ruim 1.100 meer dan het jaar ervoor.

De meeste woningen zijn in eigendom bij een woningcorporatie, in totaal 183 duizend. Er zijn ruim 111 duizend koopwoningen en iets minder dan 103 duizend woningen die particulier worden verhuurd. In de periode 1999-2008 nam de voorraad koopwoningen sterk toe, van 52 naar 99 duizend. Sinds het uitbreken van de kredietcrisis in 2008 is deze groei kleiner geworden.

Tegelijkertijd is de afname van het aantal; particulier verhuurde woningen in 2008 gestopt. De particuliere huursector was in de periode daarvoor (1999-2008) gekrompen, onder andere door verkoop van huurwoningen. Sinds 2008 lijkt de particuliere huursector juist weer iets te groeien. De corporatiesector neemt nog wel gestaag af in grootte.

Woningvoorraad naar eigendomsverhouding, 1999-2013

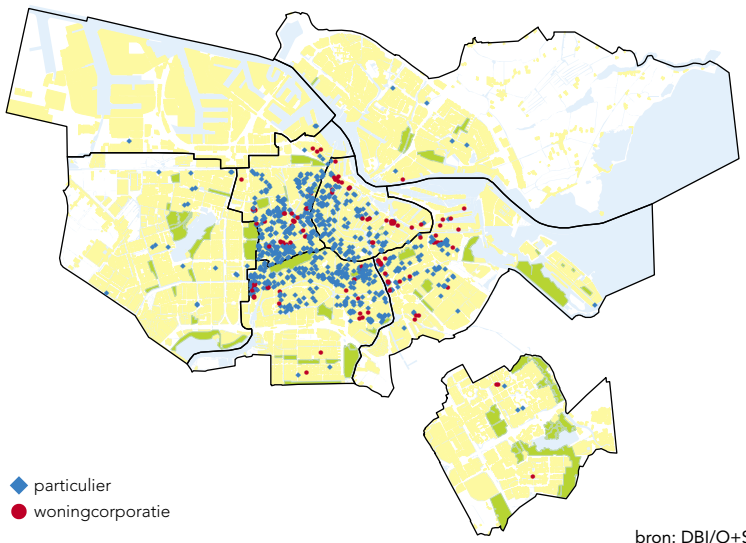

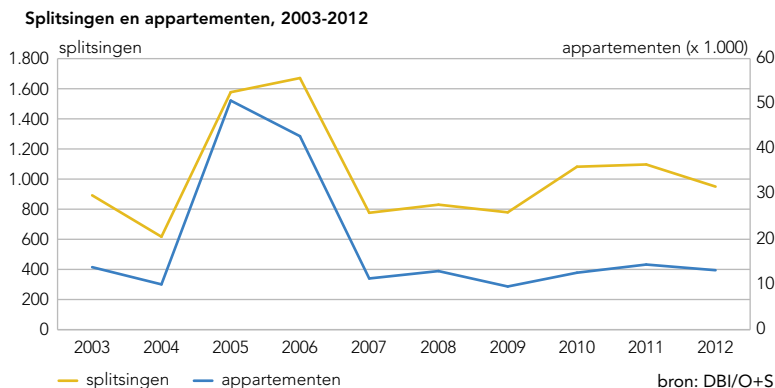
Splitsingen

Vooral in West en Zuid nam het aantal particuliere huurwoningen in de periode tot 2008 af. Hier werden veel woningen gesplitst en verkocht. Ook in de oudere delen van Oost kromp de particuliere huursector.

Om een huurwoning te mogen verkopen, moet het pand vaak eerst worden gesplitst in appartementsrechten. Hier is een vergunning voor nodig van de gemeente. Een belangrijke eis voor deze vergunning is dat het pand opgeknapt is

Splitsingen naar eigendom, 2012

voor het in de verkoop gaat. Met deze vergunning kan een splitsingsakte worden opgesteld. Vanaf 2002 geldt een ruimer splitsingsbeleid, met als doel de koopwoningvoorraad te vergroten. Sindsdien mogen ook woningen gebouwd voor 1940 gesplitst worden. Wel gelden per stadsdeel quota, om ervoor te zorgen dat niet alle goedkope huurwoningen worden verkocht. Met name in de periode 2005-2006 werden veel splitsingsaktes opgesteld.

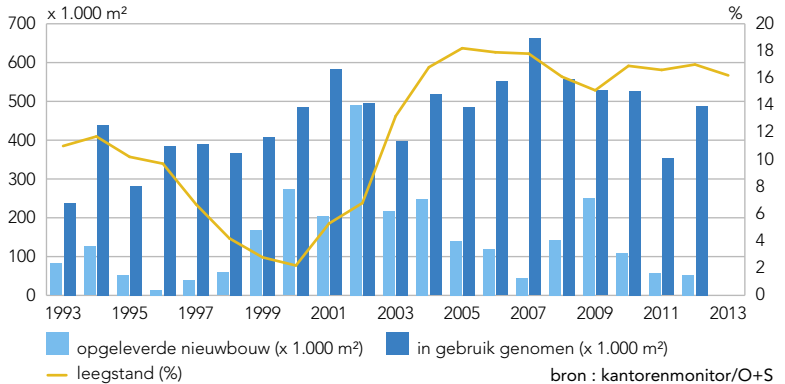
Het aantal splitsingen ligt sinds 2008 rond de 1.000 per jaar, waarbij ongeveer 12.000 appartementen betrokken zijn. Dat voor een pand een splitsingsakte is opgesteld, betekent niet dat het direct in de verkoop gaat. Het is echter waarschijnlijk dat deze gesplitste woningen alsnog verkocht worden zodra de markt weer wat aantrekt. Dan zou de lichte groei van het aantal particuliere huurwoningen sinds 2008 weer worden omgezet in een daling.

Dat het aantal particuliere huurwoningen sinds 2008 licht is gestegen, heeft overigens twee oorzaken: grote nieuwbouwprojecten met veel particuliere huurwoningen die al voor de crisis waren gepland (op IJburg en langs de Zuidas bijvoorbeeld) werden in gebruik genomen en bovendien werden na het uitbreken van de crisis veel woningen die als koopwoningen waren gedacht toch verhuurd. Dat laatste speelt met name in Nieuw-West en Zuidoost, waar de markt voor koopwoningen sterker is teruggelopen dan in meer centrale delen van de stad.¹

Afname kantorenareaal, iets minder leegstand

In januari 2010 telde Amsterdam 7.574.000 m² kantoorruimte, een record. Sindsdien is het aantal vierkante meters kantoorruimte met ruim 218 duizend afgenomen (bijna 3%). De meeste van die 281 duizend vierkante meters werden omgezet in hotels, woningen, studentenwoningen en winkels.

De ontwikkeling van de nieuwbouw, ingebruikname en leegstand van kantoorruimte in Amsterdam, 1993-2013

Op 1 januari 2013 staan van de resterende 7,3 miljoen vierkante meters er nog bijna 1,2 miljoen leeg (16,2%). Vergeleken met een jaar eerder is de leegstand iets afgenomen; in relatie tot de voorraad lijkt de afname nog groter omdat in 2012 ruim 145.000 m² kantoorruimte werd omgezet naar andere gebruiksfuncties, vooral in stadsdeel Centrum en Westpoort.

De leegstand is ongeveer even groot bij oudere als bij nieuwere kantoren.

Bijna eenderde van de leegstaande kantoren staat al drie jaar of langer leeg. Met name in Zuidoost, maar ook in Centrum en Westpoort staat veel langdurig leeg.

In 2012 werd (net als in 2011) veel minder nieuwe kantoorruimte opgeleverd, maar in vergelijking met 2011 werd wel meer kantoorruimte in gebruik genomen. Vaak betrof het eerder geplande verhuizingen van bedrijven naar Amsterdam (Douwe Egberts Masterblenders, een deel van ING en Gaastra).

Op 1 januari 2013 is 122 duizend vierkante meters kantoorruimte in aanbouw. Het grootste project is het gebouw van 40 duizend vierkante meters aan de Zuidas voor Deloitte, dat in 2014 zal worden opgeleverd.

Minder woningen verkocht

Onder invloed van de kredietcrisis is het aantal bestaande woningen dat werd verkocht na september 2008 gedaald, gemiddeld werden in 2012 per maand ongeveer 200 woningen minder verkocht dan in de twee jaren voor de kredietcrisis (-26%).

De minder gunstige ontwikkeling van de woningmarkt is niet alleen het gevolg van de kredietcrisis en een dalend consumentenvertrouwen, maar ook van een aantal overheidsmaatregelen en een aanscherping van de regels bij hypotheekverstrekking, waardoor het voor veel mensen veel moeilijker is een huis te kopen. In 2012 beïnvloedden twee ontwikkelingen de woningmarkt:

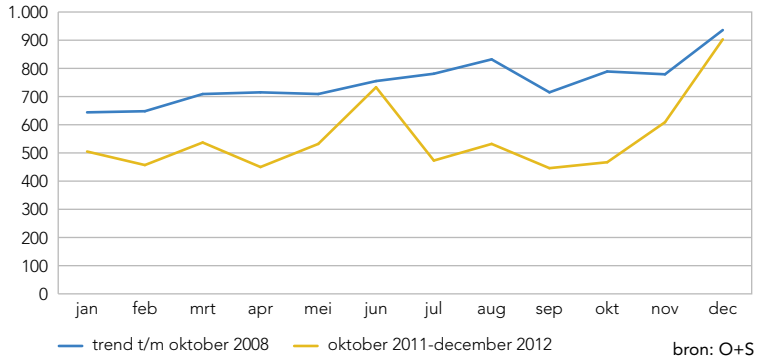
1. In 2011 besloot de regering tot een verlaging van de overdrachtsbelasting. In de periode 15 juni 2011 tot 1 juli 2012 zou die niet 6 maar 2% bedragen. In 2011 had deze maatregel niet het beoogde effect: er werden niet meer huizen verkocht. Daarom stuurde staatssecretaris Weekers op 4 juni 2012 een voorstel naar de Tweede Kamer om de overdrachtsbelasting per 1 juli 2012 definitief naar 2% te verlagen. Achteraf blijkt dat in juni 2012 toch veel meer huizen zijn verkocht dan in de maanden ervoor. Kennelijk hadden velen de afspraak bij de notaris al gemaakt toen Weekers met zijn voorstel kwam.
2. Op 1 januari 2013 zijn enkele maatregelen ingegaan die het moeilijker maken een huis te kopen:
 - De maatregel die het grootste effect heeft is dat vanaf 1 januari 2013 alleen nog hypotheekleningen met aflossing van de hoofdsom kunnen worden afgesloten, wat tot hogere maandlasten voor de kopers leidt. Hierdoor kunnen minder mensen een huis kopen.
 - De nationale hypotheekgarantie is op 1 juli 2012 verlaagd van 350 naar 320 duizend euro en op 1 januari 2013 naar 265 duizend.
 - Op basis van het Kunduz-akkoord wordt de maximale hypotheek per 1 januari 2013 beperkt tot 105% van de woningwaarde.
 - Vanaf 1 januari 2013 gelden aangescherpte inkomensregels voor hypotheekverstrekking, waardoor mensen minder geld kunnen lenen om een huis te kopen. Ook zal bij hypotheekverstrekking aan starters geen rekening meer worden gehouden met de te verwachten inkomensontwikkeling.

De stapeling van maatregelen per 1 januari 2013 heeft in het najaar van 2012 tot een opleving op de woningmarkt geleid, omdat kopers nog van de oude, gunstiger voorwaarden gebruik wilden maken.

Het effect van beide ontwikkelingen is in de volgende grafiek weergegeven. In die grafiek wordt het aantal verkopen per maand in 2012 (oranje lijn) vergeleken met de jaarlijkse trend van het aantal verkopen in de twee jaar voor oktober 2008 (blauwe lijn). In de maanden na de pieken (juli en augustus 2012 en de eerste maanden van 2013) zijn er veel minder woningen verkocht. Ook elders in Nederland was deze ontwikkeling te zien.

Het grote aantal verkopen in december 2012 was met 903 nog steeds lager dan het gemiddelde van de jaren voor de kredietcrisis (936).

Het aantal in 2012 per maand verkochte woningen vergeleken met de trend van het aantal verkochte woningen in de twee jaren voor oktober 2008

bron: O+S

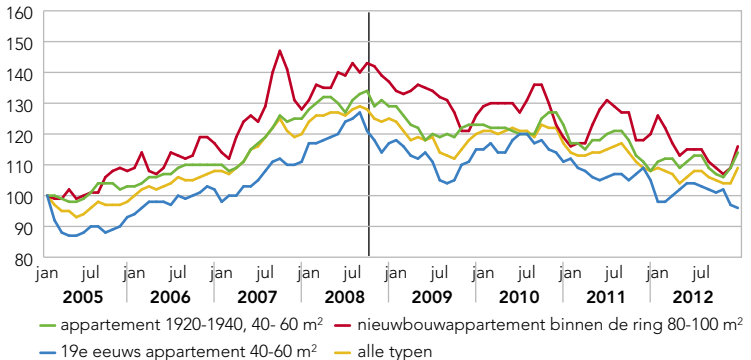
Koopprijzen lager

Vanaf oktober 2008 (toen de gevolgen van de kredietcrisis ook op de woningmarkt merkbaar werden) is de gemiddelde koopprijs van bestaande woningen gedaald, vooral in 2009. In 2010 leek de prijs zich te stabiliseren, maar in 2011 en 2012 daalde ze verder. Het algemene beeld is dat de gemiddelde prijs van alle verkochte woningen in oktober 2012 ruim 19% lager lag dan in het derde kwartaal van 2008 (de maanden november en december 2012 zijn vanwege bovengenoemde ontwikkelingen niet representatief).

Een preciezer indicatie geeft de ontwikkeling van de verkoopprijs van dezelfde soort woningen in dezelfde woonomgeving. In de grafiek wordt de prijsontwik-

14

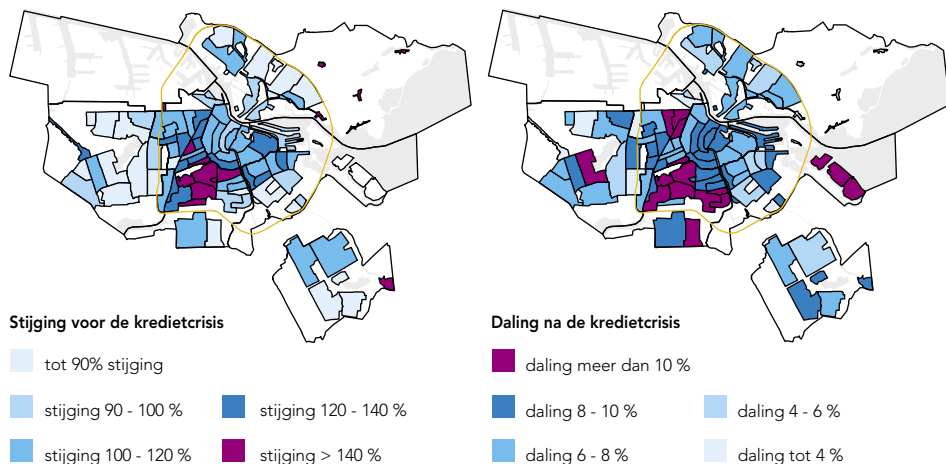
De ontwikkeling van de verkoopprijzen van in Amsterdam veel verkochte woningen, januari 2005-december 2012 (index januari 2005 = 100)

De zwarte lijn geeft het begin van de kredietcrisis aan.

bron : O+S

De waardeontwikkeling van WOZ-waarde van woningen tussen 2001 en 2013 per buurtcombinatie

bron: DBG/O+S

keling van in Amsterdam veel verkochte woningtypen gevolgd. De stijging in de maanden november en december 2012 heeft te maken met de hierboven beschreven piek in het aantal verkopen.

De gemiddelde prijs van de in Amsterdam veel verkochte woningen lag in oktober 2012 21% lager dan in het derde kwartaal van 2008.

Binnen Amsterdam zijn de woningprijzen vooral gedaald in gebieden waar ze tot medio 2008 sterk waren gestegen, zoals stadsdeel Zuid en de tegen stadsdeel Centrum aan gelegen gebieden in West (Kinker- en Staatsliedenbuurt). Buiten de ring A10 waren de prijzen voor medio 2008 minder gestegen en na het begin van de kredietcrisis zijn ze daar ook veel minder gedaald. Dit is goed te zien in de kaarten, waarin de ontwikkeling van de WOZ-waarde tussen 2001 (voor de crisis) en 2013 (erna) is weergegeven.

Verschuiving in aanbod en afzet van nieuwbouwwoningen

De afzet van nieuwbouwkooptoningen daalt sinds 2008 en deze daling heeft zich in 2012 voortgezet. De afzet van vrije sector nieuwbouwhuurwoningen is juist toegenomen. Voor de kredietcrisis bestond het aanbod grotendeels uit duurdere koopappartementen, maar in 2012 heeft het aanbod zich sterker aangepast aan de vraag en worden veel meer kleinere en goedkopere appartementen en middensegmenthuurwoningen aangeboden. Dit goedkopere aanbod wordt goed verkocht en verhuurd.

Het sprekendste voorbeeld is het project *de Studio* van woningcorporatie Stadgenoot en projectontwikkelaar AM (onderdeel van bouwbedrijf BAM) in de Noordvleugel van het voormalige GAK-kantoor aan het Bos en Lommerplantsoen. In dit project zijn 320 koopappartementen van 28 tot 47 m² met verkoopprijzen vanaf 71.500 euro gerealiseerd, en deze zijn in 2012 bijna allemaal verkocht. Vanwege dit succes zullen in de Zuidvleugel van het GAK-gebouw 331 soortgelijke appartementen worden gerealiseerd.

Het aanbod van nieuwbouwoopwoningen lag in 2012 met 2.051 eenderde lager dan voor de kredietcrisis, toen driekwart van het aanbod werd afgezet. In 2012 werd circa 55% verkocht. Het aanbod was met 566 woningen het grootst in stadsdeel Oost, met als grootste locaties het project Nieuw Argentië aan de Oostelijke Handelskade (nieuw aanbod) en IJburg (onverkocht aanbod uit eerdere jaren).

¹ W-team (2013) Aanbod & afzet 2012, Nieuwbouwwoningen in de marktsector in Amsterdam, gemeente Amsterdam.

14.1	Woningvoorraad	363
	<u>tabellen</u>	
14.1.1	Woningvoorraad naar stadsdelen	363
14.1.2	Gemiddelde woningbezetting naar stadsdelen	363
14.1.3	Woningvoorraad naar stadsdelen en aantal kamers per woning	363
14.1.4	Woningvoorraad naar stadsdelen en bouwperiode	364
14.1.5	Woningvoorraad naar stadsdelen en gemiddeld gebruiks oppervlakte	364
14.1.6	Woningvoorraad naar stadsdelen en eigendom	364
14.1.7	Woningvoorraad naar stadsdelen en de prognoses hiervan	365
	<u>kaarten</u>	
14.1a	Koopwoningen als % van de woningvoorraad per stadsdeel	365
14.2	Woningmarkt	366
	<u>tabellen</u>	
14.2.1	Mutaties van de woningvoorraad naar soort	366
14.2.2	Nieuwbouw naar kamers	366
14.2.3	Nieuwbouw naar herkomst van de hoofdbewoner	366
14.2.4	Mutaties van de woningvoorraad naar stadsdelen	367
14.2.5	Nieuwbouw naar stadsdelen	367
14.2.6	Woningvoorraad naar stadsdelen en waarde van de woning	367
14.2.7	Woningtoewijzingen naar woningmarktpositie	368
14.2.8	Overzicht ontruiming en woningen naar stadsdelen	368
14.2.9	Ter beschikking gekomen huurwoningen naar eigendom en huurklassen	369
14.2.10	Verkochte woningen naar soort en gemiddelde prijs	370
14.2.11	Verkochte bestaande woningen en gemiddelde koopprijzen naar stadsdelen	370
14.2.12	Huurprijscategorieën en gemiddelde huurprijs voor particuliere en sociale huursector per stadsdeel	371
14.2.13	Verhuisgeneigdheid per stadsdeel	372
14.2.14	Woningen met dubbelglas naar bouwjaar	372
14.2.15	Tevredenheid met woning en woonomgeving per stadsdeel	373
14.2.16	Actief woningzoekenden bij WoningNet naar stadsdeel van herkomst	374
14.2.17	Verhuringen van (sociale) corporatiewoningen, reacties en acceptatiegraad	374
14.2.18	Gemiddelde woon- en inschrijfduur van starters en doorstromers bij acceptatie	375
14.2.19	Corporatiebezit naar huurklassen en stadsdelen	375
14.3	Huisvesting	376
	<u>tabellen</u>	
14.3.1	Hoofdbewoners naar stadsdelen en bewoningstypen	376
14.3.2	Hoofdbewoners naar bewoningstypen, herkomstsgroepering en generatie van de hoofdbewoner	377
14.3.3	Hoofdbewoners naar bewoningstypen en leeftijdsgroep van de hoofdbewoner	378
14.3.4	Relatie tussen aantal kamers en aantal personen per adres per stadsdeel	378
14.4	Vastgoed	379
	<u>tabellen</u>	
14.4.1	Verkochte percelen, totaal van de verkoopprijzen en gemiddelde koopprijs per perceel naar stadsdelen	379
14.4.2	Appartementssplitsingen en daarbij ontstane appartementen naar stadsdelen	379
14.4.3	Kerncijfers kantoren in Amsterdam	380
14.4.4	De vloeroppervlakte naar stadsdelen en soort gebruik	380

14.1.1 Woningvoorraad naar stadsdelen, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	48724	49410	49565	49829	50192
B Westpoort	92	87	86	86	105
E West	72748	72704	72902	73446	73892
F Nieuw-West	58855	60114	61594	61010	61319
K Zuid	75975	76120	76672	76839	76970
M Oost	56703	57798	57491	57778	57915
N Noord	39192	39359	39258	39898	39967
T Zuidoost	36941	37066	36900	36989	36662
Amsterdam	389230	392658	394468	395875	397022

bron: DBI/O+S

14.1.2 Gemiddelde woningbezetting naar stadsdelen, 1 januari 2009-2013

stadsdeel	2009	2010	2011	2012	2013
A Centrum	1,67	1,67	1,70	1,70	1,71
B Westpoort	4,23	4,70	5,05	5,21	4,82
E West	1,79	1,80	1,83	1,84	1,88
F Nieuw-West	2,26	2,25	2,24	2,29	2,31
K Zuid	1,74	1,76	1,77	1,79	1,79
M Oost	1,98	2,02	2,09	2,12	2,12
N Noord	2,21	2,19	2,21	2,19	2,21
T Zuidoost	2,18	2,20	2,22	2,24	2,28
Amsterdam	1,94	1,96	1,98	2,00	2,01

bron: O+S

14.1.3 Woningvoorraad naar stadsdelen en aantal kamers per woning, 1 januari 2013

stadsdeel	woningen met ... kamers				totaal	procenten	
	1+2 ¹⁾	3	4	5+		1+2 kamers	5+ kamers
A Centrum	26587	14968	5828	2809	50192	53,0	5,6
B Westpoort	31	11	36	27	105	29,5	25,7
E West	27236	31213	11584	3859	73892	36,9	5,2
F Nieuw-West	8594	23023	22939	6763	61319	14,0	11,0
K Zuid	18107	28446	17956	12461	76970	23,5	16,2
M Oost	16345	22591	12086	6893	57915	28,2	11,9
N Noord	8109	13146	14531	4181	39967	20,3	10,5
T Zuidoost	9692	8651	14117	4202	36662	26,4	11,5
Amsterdam 2013	114701	142049	99077	41195	397022	28,9	10,4
2012	114686	141432	98776	40981	395875	29,0	10,4

¹⁾ Inclusief onbekend.

bron: DBI/O+S

14.1.4 Woningvoorraad naar stadsdelen en bouwperiode, 1 januari 2013

stadsdeel	bouwperiode										totaal
	voor 1919	1919-1930	1931-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2012		
A Centrum	25300	732	2358	392	2448	1904	7134	3885	6039	50192	
B Westpoort	2	3	4	9	65	10	1	2	9	105	
E West	22889	16834	13030	3987	3390	974	4891	3843	4054	73892	
F Nieuw-West	34	301	49	22700	11018	1670	4392	13111	8044	61319	
K Zuid	18981	21899	14077	2315	9839	558	3132	2037	4132	76970	
M Oost	10138	8956	1381	4643	3350	1339	7211	9923	10974	57915	
N Noord	1190	8287	2289	2631	11436	4653	4681	3566	1234	39967	
T Zuidoost	70	80	24	101	3794	10527	16473	1734	3859	36662	
Amsterdam 2013	78604	57092	33212	36778	45340	21635	47915	38101	38345	397022	
2012	79584	57367	33479	37157	41380	22446	47926	38119	38417	395875	

bron: DBI/O+S

14.1.5 Woningvoorraad naar stadsdelen en gemiddeld gebruiks oppervlakte (GBO), 1 januari 2013

stadsdeel	gemiddeld gebruiks oppervlakte in m ²								totaal
	tot 40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90+	onbekend	
A Centrum	7066	6835	7722	6429	5557	4060	11602	921	50192
B Westpoort	-	3	4	5	16	10	58	9	105
E West	5531	17378	21244	9688	7246	4859	7757	189	73892
F Nieuw-West	2836	2561	8258	11693	8733	7842	19219	177	61319
K Zuid	4268	9696	15751	12504	9485	6100	18990	176	76970
M Oost	3290	7000	8427	7361	7417	7103	17216	101	57915
N Noord	1208	3854	6629	5507	8633	5380	8616	140	39967
T Zuidoost	1132	1644	5215	5086	6351	7374	9763	97	36662
Amsterdam 2013	25331	48971	73250	58273	53438	42728	93221	1810	397022
2012	24037	48467	72669	57205	51832	41104	85477	15084	395875

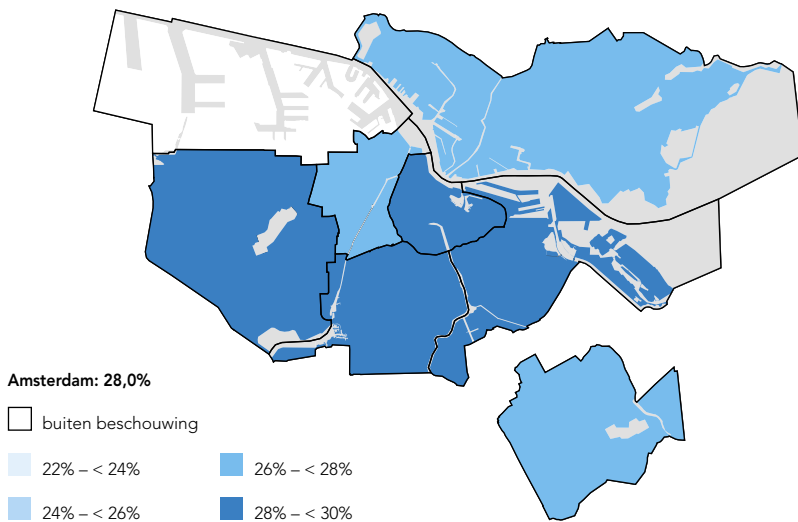
bron: DBI/O+S

14.1.6 Woningvoorraad naar stadsdelen en eigendom, 1 januari 2013

stadsdeel	eigenaar/ bewoner	sociale verhuur	particuliere verhuur	totaal
A Centrum	14828	15619	19745	50192
B Westpoort	5	-	100	105
E West	19278	31644	22970	73892
F Nieuw-West	17784	33851	9684	61319
K Zuid	21643	23071	32256	76970
M Oost	16957	29477	11481	57915
N Noord	10620	26751	2596	39967
T Zuidoost	10225	22593	3844	36662
Amsterdam 2013	111340	183006	102676	397022
2012	110084	185125	100666	395875

bron: DBI/DBGA/O+S

14.1a Koopwoningen als % van de woningvoorraad per stadsdeel, 1 januari 2013

bron: DBI/DBGA/O+S

14.1.7 Woningvoorraad naar stadsdelen, 1 januari 2013 en de prognoses hiervan, 1 januari 2015-2035

stadsdeel	2013	prognose 2012				
		2015	2020	2025	2030	2035
A Centrum	50192	50344	50754	50978	50978	50978
B Westpoort	105	88	88	88	88	88
E West	73892	74267	75426	78489	79424	79944
F Nieuw-West	61319	61879	63704	64149	66864	67505
K Zuid	76970	77038	78047	80319	82567	85748
M Oost	57915	58933	63872	66986	71909	77809
N Noord	39967	41114	43742	46898	49618	51732
T Zuidoost	36662	37312	39342	42068	42527	42671
Amsterdam	397022	400975	414975	429975	443975	456475

bron: DRO/O+S

14.2.1 Mutaties van de woningvoorraad naar soort, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
vermeerdering					
<i>nieuwbouw</i>					
particulier verhuur	1106	608	1128	463	765
sociale verhuur	1631	1540	1821	1728	1021
eigenaar/bewoner	2307	2279	1095	748	774
totaal	5044	4427	4044	2939	2560
<i>overige vermeerdering</i>					
verbouw	2271	1171	2554	1380	1517
veranderd gebruik	230	216	409	30	41
andere correcties	127	77	158	208	98
totaal	2628	1464	3121	1618	1656
totaal vermeerdering	7672	5891	7165	4557	4216
vermindering					
sloop	1224	1072	1551	1551	1139
woningonttrekking	61	20	26	4	-
verbouw	1443	1318	2056	1594	1875
andere correcties	37	53	1722 ¹⁾	1	55
totaal vermindering	2765	2463	5355	3150	3069

¹⁾ 1695 studentenwoningen tellen niet mee met de woningvoorraad.

bron: DBI/O+S

14.2.2 Nieuwbouw naar kamers, 2008-2012

woningen met ... kamers	2008	2009	2010	2011	2012
1 kamer	121	55	57	181	40
2 kamers	279	258	410	253	221
3 kamers	2313	1853	1731	1356	1324
4 kamers	1023	1300	1053	617	599
5 en meer kamers ¹⁾	1308	961	793	532	376
totaal	5044	4427	4044	2939	2560

¹⁾ Inclusief onbekend.

bron: DBI/O+S

14.2.3 Nieuwbouw naar herkomst van de hoofdbewoner, 2008-2012 (procenten)

	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam	53,9	60,5	54,4	51,0	49,8
regio Amsterdam	5,9	5,7	4,6	2,9	0,0
rest Nederland	8,9	6,7	8,2	8,3	11,4
buitenland	2,0	0,7	1,1	3,2	4,8
nog niet bewoond	29,2	26,4	31,7	34,6	34,0
totaal (=100%)	5044	4427	4044	2939	2560

bron: DBI/O+S

14.2.4 Mutaties van de woningvoorraad naar stadsdelen, 2012

stadsdeel	stand 1-1-2012	vermeerdering		vermindering		saldo	stand 1-1-2013
		nieuwbouw	overige	sloop	overige		
A Centrum	49829	387	185	13	196	363	50192
B Westpoort	86	-	19	-	-	19	105
E West	73446	329	1047	78	852	446	73892
F Nieuw-West	61010	722	42	408	47	309	61319
K Zuid	76839	99	190	3	155	131	76970
M Oost	57778	448	148	315	144	137	57915
N Noord	39898	406	22	322	37	69	39967
T Zuidoost	36989	169	3	-	499	-327	36662
Amsterdam	395875	2560	1656	1139	1930	1147	397022

bron: DBI/O+S

14.2.5 Nieuwbouw naar stadsdelen, 2008-2012

stadsdeel	2008	2009	2010	2011	2012
A Centrum	492	392	183	151	387
B Westpoort	2	-	-	-	-
E West	797	40	274	691	329
F Nieuw-West	961	1487	1542	444	722
K Zuid	648	277	372	198	99
M Oost	1545	1258	1039	420	448
N Noord	45	608	401	705	406
T Zuidoost	554	365	233	330	169
Amsterdam	5044	4427	4044	2939	2560

bron: DBI/O+S

14.2.6 Woningvoorraad naar stadsdelen en waarde van de woning, 1 januari 2013 (procenten)

stadsdeel	waarde van de woning ¹⁾					totaal woningen (abs.)
	tot 150.500 euro	150.500 < 186.500 euro	186.500 < 225.500 euro	225.500 euro - < 296.000 euro	296.000 euro en meer	
A Centrum	7,6	10,3	15,1	28,1	38,9	50192
B Westpoort	31,1	13,5	32,4	14,9	8,1	105
E West	12,0	31,9	20,9	22,0	13,3	73892
F Nieuw-West	34,5	19,9	17,7	19,9	8,1	61319
K Zuid	4,3	10,6	23,1	26,8	35,1	76970
M Oost	11,9	15,9	21,3	25,6	25,2	57915
N Noord	34,8	34,4	11,6	10,8	8,4	39967
T Zuidoost	56,9	20,0	16,0	6,3	0,8	36662
Amsterdam	19,9	20,0	18,8	21,3	20,0	397022

¹⁾ Prijspeil 1 januari 2012.

bron: DBGA/O+S

14.2.7 Woningtoewijzingen naar woningmarktpositie, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
doorstromers	7131	6827	5408	5924	3564
starters	6488	5670	5218	4761	4039
vestigers	1393	1263	1266	1094	788
totaal	15012	13760	11892	11779	8391

bron: WZS

14.2.8 Overzicht ontruimingen woningen naar stadsdelen, 2009-2012

	2009	2010	2011	2012
A Centrum	55	59	63	65
B Westpoort	-	-	-	-
E West	175	177	184	138
F Nieuw-West	135	89	96	129
K Zuid	117	130	114	102
M Oost	202	204	161	152
N Noord	100	72	66	88
T Zuidoost	222	188	153	155
Amsterdam	1006	919	837	829

bron: Boedelbeheer WZS

14.2.9 Ter beschikking gekomen huurwoningen naar eigendom en huurklassen, 2008-2012 ¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
particulier bezit (alleen de vergunningplichtige voorraad)					
goedkope voorraad ²⁾	2340	2493	2293	2208	
betaalbare voorraad	1297	1251	1183	1075	2401
dure voorraad ³⁾	38	45	68	114	24
onbekend	16	5	1	18	9
totaal	3691	3794	3545	3415	2434
 sociaal bezit (alle toegewezen woningen)					
goedkope voorraad ²⁾	4584	3346	2420	2567	
betaalbare voorraad	4829	4706	3974	3857	5420
dure voorraad ³⁾	1894	1883	1942	2565	1014
onbekend	4	-	2	11	-
totaal	11311	9935	8338	9000	6434
totaal-generaal	15002	13729	11883	12415	8868

	2008	2009	2010	2011	2012
goedkope voorraad ²⁾	tot €404	tot €414	tot €414	tot €418	
betaalbare voorraad	€404-€535	€414-€549	€414-€549	€418-€554	€1-€664
dure voorraad ³⁾	> €535	> €549	> €549	> €554	> €664
huurprijsgrens	€535	€549	€549	€554	€664

¹⁾ De huurprijzen worden jaarlijks aangepast in de Amsterdamse Huisvestingsverordening.

bron: WZS

Vanaf 2010 wordt dat gedaan op 1 januari i.p.v. 1 juli.

²⁾ Vanaf 2012 wordt goedkoop niet meer apart onderscheiden.

³⁾ Dure voorraad:

in particuliere sector: toewijzingen tot aan huurprijsgrens;

in sociale sector: inclusief toewijzingen vanaf huurprijsgrens en in Zuidoost, die niet vergunningplichtig zijn.

14.2.10 Verkochte woningen naar soort en gemiddelde prijs, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
bestaande woningen					
totaal verkocht	17914	13599	17628	11018	18876
verkocht aan eigenaar-bewoners	8443	6938	7794	7246	5916
gemiddelde prijs (x 1.000 euro) ¹⁾	270	250	253	255	235
gemiddelde prijs/m ² (x 1 euro) ¹⁾	4056	3798	3820	3373	3448
eengezinswoningen					
totaal verkocht	1069	920	880	738	818
verkocht aan eigenaar-bewoners	932	753	787	674	799
gemiddelde prijs (x 1.000 euro) ¹⁾	371	347	337	371	308
gemiddelde prijs/m ² (x 1 euro) ¹⁾	3722	3541	3367	3178	2951
appartementen					
totaal verkocht	8287	6761	7518	7055	6496
verkocht aan eigenaar-bewoners	7478	6158	6974	6501	5916
gemiddelde prijs (x 1.000 euro) ¹⁾	258	240	245	243	226
gemiddelde prijs/m ² (x 1 euro) ¹⁾	4097	3827	3869	3395	3508

¹⁾ Berekend over de verkopen aan eigenaar-bewoners.

bron: O+S

14.2.11 Verkochte bestaande woningen en gemiddelde kooprijzen (x 1.000 euro) naar stadsdelen, 2011-2012

stadsdeel	2011		2012					
	alle woningen ¹⁾		alle woningen ¹⁾		eengezinshuizen		appartementen	
	verkocht ²⁾	gemidd. prijs	verkocht ²⁾	gemidd. prijs	verkocht ²⁾	gemidd. prijs	verkocht ²⁾	gemidd. prijs
A Centrum	908	311	772	297	51	549	716	281
E West	1901	233	1657	221	9	490	1648	219
F Nieuw-West	607	230	552	203	225	258	327	164
K Zuid	1790	287	1551	269	57	513	1492	262
M Oost	1080	266	1042	242	81	507	961	220
N Noord	546	198	515	187	201	248	314	151
T Zuidoost	383	170	439	156	91	204	348	137
niet te bepalen	31	262	128	216	18	183	110	223
Amsterdam	7246	255	6656	235	733	308	5916	226

¹⁾ Naast eengezinshuizen en appartementen worden er ook meergezinshuizen verkocht. Omdat niet bekend is of de koper dit huis gaat bewonen en hoeveel woningen hij gaat bewonen zijn er geen gegevens over deze categorie verkopen opgenomen.

bron: O+S

²⁾ Woningen verkocht aan eigenaar-bewoners.

14.2.12 Huurprijscategorieën en gemiddelde huurprijs voor particuliere en sociale huursector per stadsdeel, 2009 en 2011 ¹⁾

stadsdeel	huurwoningen 2011 (% van woningvoorraad)										gemiddelde huurprijs (x 1 euro)			
	goedkope huur			overige huur			totaal				particulier		sociaal	
	voorraad 2009 (%)	particulier	sociaal	totaal	particulier	sociaal	totaal	particulier	sociaal	totaal	2009	2011	2009	2011
A Centrum	35	15	19	33	20	13	33	519	611	390	375	390	375	390
E West	49	15	29	45	14	15	28	416	481	378	351	378	351	378
F Nieuw West	33	2	27	29	10	29	39	636	679	425	394	425	394	425
K Zuid	36	13	19	32	25	12	37	69	542	397	370	397	370	397
M Oost	38	5	27	32	11	26	37	68	564	417	379	417	379	417
N Noord	36	1	30	31	4	39	43	474	540	436	407	436	407	436
T Zuidoost	27	0	23	24	7	41	48	617	668	444	424	444	424	444
Amsterdam	37	8	25	33	14	23	37	517	596	413	385	413	385	413

1) Goedkope huur 2009: kale huur < € 398,-. Goedkope huur 2011: kale huur < € 412,-.

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

14.2.13 Verhuigeneidheid per stadsdeel, 2011 (procenten)

stadsdeel	wil zeker binnen twee jaar verhuizen	wil misschien binnen twee jaar verhuizen	wil niet verhuizen	totaal
A Centrum	18	33	49	100
E West	27	35	38	100
F Nieuw-West	27	25	48	100
K Zuid	21	31	48	100
M Oost	26	31	43	100
N Noord	23	26	51	100
T Zuidoost	25	26	49	100
Amsterdam 2011	24	30	46	100
2009	22	30	48	100
2007	26	33	41	100
2005	25	30	45	100
2003	27	31	42	100

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

14.2.14 Woningen met dubbelglas naar bouwjaar, 2001-2011 (procenten)

	volledig dubbelglas	gedeeltelijk dubbelglas	geen dubbelglas	totaal
bouwjaar <= 1945				
2001	40	17	43	100
2003	42	18	39	100
2005	45	20	35	100
2007	46	21	34	100
2009	48	20	32	100
2011	52	20	28	100
bouwjaar 1946-1980				
2001	64	15	21	100
2003	67	16	17	100
2005	70	14	16	100
2007	70	15	15	100
2009	72	14	14	100
2011	72	15	13	100
bouwjaar >1980				
2001	88	8	4	100
2003	89	7	4	100
2005	90	6	3	100
2007	89	7	4	100
2009	88	7	5	100
2011	87	8	5	100
totaal				
2001	59	14	27	100
2003	61	15	24	100
2005	64	15	21	100
2007	64	15	21	100
2009	67	14	19	100
2011	69	15	17	100

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

14.2.15 Tevredenheid met woning en woonomgeving per stadsdeel, 2011 (gemiddeld rapportcijfer)

stadsdeel	totaal oordeel buurt	oordeel woning	aanzien woningen	onderhoud woningen	beoord. betrokkenheid buurt	overlast van criminaliteit	veilig voelen		overlast van vervuiling	verwachte buurtontwikkeling
							overdag	's avonds		
A Centrum	8,1	7,9	7,6	7,3	6,7	6,8	8,6	7,8	6,4	7,5
E West	7,4	7,4	6,6	6,6	6,2	6,4	8,2	7,2	5,9	7,3
F Nieuw-West	6,8	7,3	6,3	6,4	5,9	6,0	7,7	6,5	6,0	6,4
K Zuid	7,9	7,7	7,2	7,0	6,4	7,1	8,5	7,7	6,2	7,3
M Oost	7,4	7,6	6,8	6,9	6,3	6,5	8,3	7,3	6,4	7,1
N Noord	6,8	7,4	6,5	6,4	6,1	6,4	7,9	6,8	5,4	6,5
T Zuidoost	6,9	7,3	6,6	6,6	5,9	6,2	7,8	6,5	5,8	6,5
Amsterdam	7,3	7,5	6,8	6,7	6,2	6,5	8,2	7,2	6,1	7,0

bron: WZS/Wonen in Amsterdam

14.2.16 Actief woningzoekenden ¹⁾ bij WoningNet naar stadsdeel van herkomst, 2012

stadsdeel	starter	door- stromer	totaal	% actief ²⁾
A Centrum	2122	1257	3379	12
B Westpoort	26	9	35	18
E West	4702	3530	8232	15
F Nieuw-West	5879	3489	9368	20
K Zuid	3101	2158	5259	12
M Oost	4186	2843	7029	17
N Noord	3230	2409	5639	18
T Zuidoost	4402	2267	6669	19
X onbekend	61	11	72	14
Amsterdam	27709	17973	45682	16

¹⁾ Actief woningzoekend = een keer of vaker gereageerd in 2012.

bron: AFWC/WoningNet

²⁾ Actief woningzoekenden als % van de ingeschreven woningzoekenden.

14.2.17 Verhuringen van (sociale) corporatiewoningen, reacties en acceptatiegraad, 2011-2012

stadsdeel	verhuringen corporatiewoningen via WoningNet ¹⁾		gemiddeld aantal reacties per woning via WoningNet		rangorde positie accep- terende huurder 2012
	2011	2012	2011	2012	
A Centrum	464	442	208	177	8,2
E West	1491	1084	159	172	8,4
F Nieuw-West	1630	1169	136	167	9,5
K Zuid	986	624	155	176	11,0
M Oost	1169	1084	176	176	11,5
N Noord	940	691	120	138	9,1
T Zuidoost	963	889	86	116	7,1
X onbekend	–	67			
Amsterdam	7643	6050	143	157	9,2

¹⁾ Alle bij WoningNet geregistreerde verhuringen, inclusief directe bemiddeling.

bron: AFWC/WoningNet

14.2.18 Gemiddelde woon- en inschrijfduur ¹⁾ van starters ²⁾ en doorstromers bij acceptatie (jaren), 2011-2012

stadsdeel	inschrijfduur starters		woonduur doorstromers		gemiddelde woon- en inschrijfduur	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
A Centrum	9,6	9,1	17,6	16,7	13,8	12,7
E West	9,5	9,5	15,5	16,5	12,0	11,9
F Nieuw-West	8,3	8,2	16,1	15,9	11,8	11,7
K Zuid	8,8	8,4	14,7	14,9	11,6	11,6
M Oost	7,9	7,7	14,5	15,5	10,9	11,4
N Noord	8,6	9,3	17,3	18,3	13,0	13,3
T Zuidoost	6,6	7,1	11,6	10,4	8,1	8,0
Amsterdam	8,3	8,3	15,5	15,6	11,5	11,4

¹⁾ Woon- en inschrijfduur worden uitsluitend berekend op basis van verhuringen via WoningNet. bron: WoningNet

²⁾ Voorrangskandidaten en stadsvernieuwingskandidaten worden in de berekening niet meegenomen.

14.2.19 Corporatiebezit naar huurklassen (rekenhuur en kale huur) en stadsdelen, 1 januari 2013

stadsdeel	huurklasse (x 1 euro)						totaal
	rekenhuur < 423,74	rekenhuur 423,74 - rekenhuur < 574,35	rekenhuur 574,35 - kale huur < 681,02	kale huur 681,02 - kale huur < 930,00	kale huur >= 930,00	onbekend of < 20	
A Centrum	10575	5643	903	219	450	451	18241
B Westpoort	-	-	-	-	-	-	-
E West	20535	9159	1596	259	544	1177	33270
F Nieuw-West	13812	13113	4109	1359	286	912	33591
K Zuid	12752	7666	1878	334	425	372	23427
M Oost	16107	11509	2749	595	924	1009	32893
N Noord	10792	11368	3684	741	122	617	27324
T Zuidoost	7105	12212	3401	815	73	604	24210
Amsterdam ¹⁾	91678	70670	18320	4322	2824	5142	192956

¹⁾ Inclusief onzelfstandige eenheden.

bron: AFWC

14.3.1 Hoofdbewoners naar stadsdelen en bewoningstypen, 1 januari 2013 ¹⁾

stadsdeel	echtpaar met kinderen	echtpaar zonder kinderen	1 alleenst. + eenouder- gezin	2 alleen- staanden	3+ alleen- staanden	alleen- wonende	overig	totaal
A Centrum	2727	2607	1799	7066	1968	27469	885	48533
B Westpoort	7	4	2	11	11	56	5	110
E West	6112	5303	3359	10962	2953	36992	1793	72249
F Nieuw-West	10743	5557	2782	5393	1701	22121	3436	59525
K Zuid	6383	4812	3464	10282	2997	36239	1700	72741
M Oost	7310	5052	3902	7464	1668	26291	1721	58385
N Noord	6052	4349	2249	3197	698	15559	1611	39432
T Zuidoost	3462	5924	2466	3222	1403	14940	2169	36687
Amsterdam 2013	42796	33608	20023	47597	13399	179667	13320	387662
2012	42271	33334	19309	46776	12660	178842	13642	384135
2011	41479	33098	18359	46004	11835	178820	14141	381155
2010	40758	32717	17603	45183	11009	178127	14136	377290

¹⁾ In deze tabel wordt het aantal bewoonde adressen weergegeven.

bron: O+S

14.3.2 Hoofdbewoners naar bewoningstypen, herkomstgroepering en generatie van de hoofdbewoner, 1 januari 2013

generatie	bewoningstype	herkomstgroepering van de hoofdbewoner							totaal niet-westerse allochtonen	totaal	westerse allochtonen	autochtonen	totaal
		Surinamers	Antillanen	Turken	Marokkanen	overige niet-westerse allochtonen	totaal niet-westerse allochtonen	autochtonen					
1e generatie	twee personen met kind(eren)	3650	481	4377	7793	6016	22317	4876	27193			27193	
	eenoudergezinnen	5663	822	1319	2388	4126	14318	2169	16487			16487	
	twee personen zonder kinderen	3058	599	1881	2259	4459	12256	9312	21568			21568	
	alleenwonenden	11360	2166	2048	3539	10936	30049	16680	46729			46729	
overige bewoningstypen		1924	335	1911	2316	3367	9853	3262	13115			13115	
	totaal	25655	4403	11536	18295	28904	88793	36299	125092			125092	
2e generatie	twee personen met kind(eren)	995	190	668	627	429	2909	3663	6572			6572	
	eenoudergezinnen	1635	181	207	497	237	2757	1846	4603			4603	
	twee personen zonder kinderen	973	316	409	679	906	3283	5690	8973			8973	
	alleenwonenden	3176	721	672	1413	1754	7736	12939	20675			20675	
overige bewoningstypen		438	117	427	588	395	1965	1272	3237			3237	
	totaal	7217	1525	2383	3804	3721	18650	25410	44060			44060	
autochtonen	twee personen met kind(eren)									29054		29054	
	eenoudergezinnen									12158		12158	
	twee personen zonder kinderen									54308		54308	
	alleenwonenden									112263		112263	
overige bewoningstypen										10367		10367	
	totaal									218510		218510	
totaal	twee personen met kind(eren)	4645	671	5045	8420	6445	25226	8539	62819			62819	
	eenoudergezinnen	7298	1003	1526	2885	4363	17075	4015	33608			33608	
	twee personen zonder kinderen	4031	915	2290	2938	5365	15539	15002	84849			84849	
	alleenwonenden	14536	2887	2720	4952	12690	37785	29619	179667			179667	
overige bewoningstypen		2362	452	2338	2904	3762	11818	4534	26719			26719	
	totaal	32872	5928	13919	22099	32625	107443	61709	387662			387662	

bron: O+S

14.3.3 Hoofdbewoners naar bewoningstypen en leeftijdsgroep van de hoofdbewoner, 1 januari 2013

bewoningstype	leeftijdsgroep hoofdbewoner in jaren						totaal
	0-17	18-34	35-49	50-64	65-79	80+	
echtpaar met kind(eren)	–	4662	22114	13555	2340	125	42796
eenoudergezin	1	5067	16259	10497	1386	398	33608
echtpaar zonder kinderen	–	2857	4732	11903	14206	3554	37252
2 alleenstaanden	58	24564	11989	7615	2764	607	47597
1 alleenstaande + eenoudergezin	16	5135	11119	3351	351	51	20023
alleenwonende	97	45072	45408	46612	29293	13185	179667
3+ alleenstaanden	50	8942	2359	1494	411	143	13399
overig	42	2585	5085	3966	1414	228	13320
totaal 2013	264	98884	119065	98993	52165	18291	387662
2012	273	97859	120114	97944	49586	18359	384135
2011	261	97272	121242	97053	46849	18478	381155

bron: O+S

14.3.4 Relatie tussen aantal kamers en aantal personen per adres per stadsdeel, 1 januari 2013

stadsdeel	procenten				absoluut totaal	niet te bepalen	bewoonde adressen
	krap	neutraal	1 ruim	2+ ruim			
A Centrum	29,1	40,5	22,1	8,3	41084	7449	48533
B Westpoort	12,0	10,0	24,0	54,0	50	60	110
E West	26,8	38,7	27,1	7,4	68781	3468	72249
F Nieuw-West	27,6	29,1	29,7	13,6	57913	1612	59525
K Zuid	18,6	30,1	30,6	20,8	70841	1900	72741
M Oost	27,1	35,8	26,4	10,7	54100	4285	58385
N Noord	25,9	32,1	28,0	14,0	37692	1740	39432
T Zuidoost	27,9	34,8	23,5	13,7	34945	1742	36687
Amsterdam 2013	25,7	34,2	27,3	12,9	365406	22256	387662
2012	25,5	34,2	27,4	12,9	362743	21392	384135
2011	25,1	34,4	27,5	12,9	359882	21273	381155

bron: O+S

14.4.1 Verkochte percelen, totaal van de verkoopprijzen en gemiddelde koopprijs per perceel naar stadsdelen (exclusief nieuwbouwwoningen), 2011-2012

stadsdeel	verkochte percelen		transactievolume (x 1 mld. euro)		gemiddelde prijs percelen (x 1.000 euro)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
A Centrum	1868	1782	759	641	305	291
B Westpoort	72	76	169	44	135	220
E West	2553	2566	587	778	234	218
F Nieuw-West	1532	2754	189	331	175	163
K Zuid	3141	2633	1128	935	296	290
M Oost	1823	1699	420	368	242	225
N Noord	1122	1224	162	207	169	167
T Zuidoost	982	776	145	291	117	112
* niet te bepalen	3524	3844	900	1364	154	121
Amsterdam	16617	17354	4458	4959	222	210
waarvan: apart verkocht	10122	8899	3073	3052	254	245
in een pakket verkocht	6495	8455	1385	1907	134	121

* Indien er in een transactie percelen in meerdere stadsdelen worden verkocht kan de prijs niet naar een stadsdeel worden herleid; daarnaast was van een aantal percelen het stadsdeel niet bekend.

bron: DBI/O+S

14.4.2 Appartementssplitsingen en daarbij ontstane appartementen naar stadsdelen, 2010-2012

stadsdeel	2010		2011		2012	
	splitsingen	apparte- menten	splitsingen	apparte- menten	splitsingen	apparte- menten
A Centrum	165	903	223	1907	184	1325
B Westpoort	1	20	1	24	4	146
E West	430	3029	399	3997	326	2998
F Nieuw-West	17	1592	18	1693	19	1751
K Zuid	291	2481	298	2666	289	3771
M Oost	134	1295	129	2776	116	2534
N Noord	32	1558	24	1118	6	319
T Zuidoost	12	1725	5	230	6	312
Amsterdam	1082	12603	1097	14411	950	13156

bron: DBI/O+S

14.4.3 Kerncijfers kantoren in Amsterdam, 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
situatie per 1 januari					
totale voorraad ¹⁾	7376	7574	7509	7451	7356
in aanbouw ¹⁾	329	128	147	129	122
percentage leegstand	15,0	16,8	16,6	17,1	16,2
percentage onverhuurde leegstand	13,7	15,5	15,7	15,6	14,7
ontwikkelingen per jaar					
in aanbouw genomen ¹⁾	67	119	40	46	
opgeleverd ¹⁾	252	109	58	53	
in gebruik genomen ¹⁾	528	526	353	489	

¹⁾ In duizenden vierkante meters bruto vloeroppervlak.

bron: Kantorenmonitor bv 2013

14.4.4 De vloeroppervlakte naar stadsdelen en soort gebruik (x 1.000 m²), 1 januari 2013

stadsdeel	woningen	bedrijfs- ruimte	kantoor- ruimte	winkels	horeca	voor- zieningen	overig	totaal
A Centrum	3947	495	1300	528	723	1566	19	8579
B Westpoort	8	5384	850	56	18	369	27	6712
E West	4675	447	420	241	147	1338	10	7276
F Nieuw-West	4897	702	641	342	95	3471	113	10262
K Zuid	6086	409	1428	350	314	2341	67	10994
M Oost	4571	649	618	156	149	2426	44	8612
N Noord	2994	1012	226	156	41	1943	478	6850
T Zuidoost	3029	591	1280	267	38	1458	153	6814
Amsterdam	30206	9688	6763	2095	1524	14912	911	66099

bron: DBGA/bewerking O+S

15

Middelen

- 15.1 Gemeentefinanciën
- 15.2 Personeel
- 15.3 Belastingen
- 15.4 Stadsdelen

15

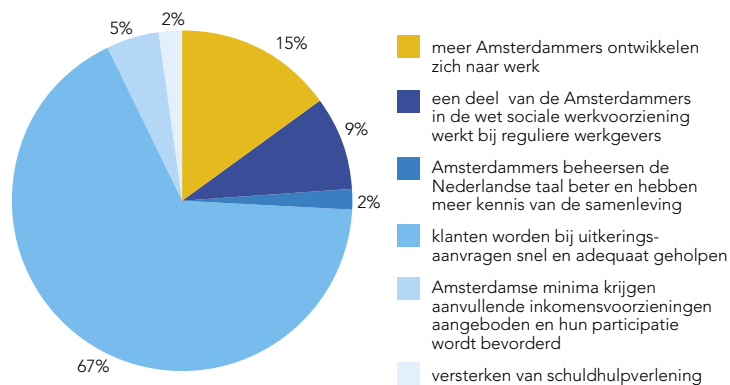
Middelen

Op de begroting van de gemeente Amsterdam voor 2014 staat aan de uitgavenkant een bedrag van bijna 3,9 miljard euro. In 2013 was dat net iets meer dan 3,9 miljard. De grootste uitgaven liggen in 2013 op het terrein van werk en inkomen (1,1 miljard), verkeer en infrastructuur (547 miljoen), milieu en water (450 miljoen), zorg (396 miljoen) en educatie, jeugd en diversiteit (348 miljoen euro). Deze vijf posten vormen samen driekwart van de begroting.

Werk en inkomen

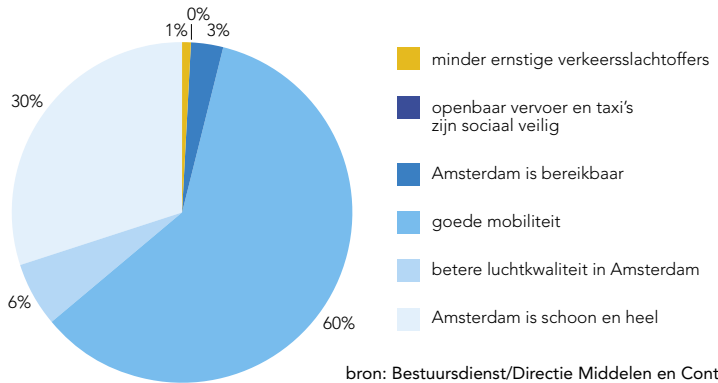
Betaald werk is volgens de gemeente nog steeds de beste vorm van maatschappelijke participatie. Vandaar dat de gemeente sterk inzet op het voorkomen van werkloosheid, in het bijzonder onder jongeren. Ook is 20 miljoen euro gereserveerd voor armoedebestrijding. Het grootste deel van het geld voor werk en inkomen is dan ook gereserveerd voor het adequaat helpen van klanten bij uitkeringsaanvragen: 709 miljoen euro. Een deel van dit bedrag wordt geïnvesteerd in ICT, om het mogelijk te maken bijstandsaanvragen elektronisch in te kunnen dienen en te verwerken. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het verhogen van kennis van de medewerkers en het verbeteren van hun houding en gedrag, onder andere door toetsing en certificering.

Begroting 2014 Werk en inkomen naar onderliggende doelstellingen

bron: Bestuursdienst/Directie Middelen en Control

Begroting 2014 Verkeer en infrastructuur naar onderliggende doelstellingen

Verkeer en infrastructuur

Een van de doelstellingen van dit college is dat Amsterdammers en bezoekers van de stad zich veilig en efficiënt kunnen verplaatsen in een bereikbare, aantrekkelijke en schone stad. Dit betekent extra geld voor fietsenrekken, parkeerplaatsen en aanpassing van bushaltes. In totaal komt 328 van de 547 miljoen euro voor verkeer en infrastructuur ten goede aan verbetering van de mobiliteit in en om Amsterdam. Daarnaast gaat 30% van het budget (166 miljoen euro) naar de doelstelling 'schoon en heel'. Dit geld wordt onder meer gestoken in de Rode Loper: de entree van de stad vanaf het Centraal Station via het Damrak naar het Weteringcircuit en van de Ferdinand Bolstraat naar de Ceintuurbaan.

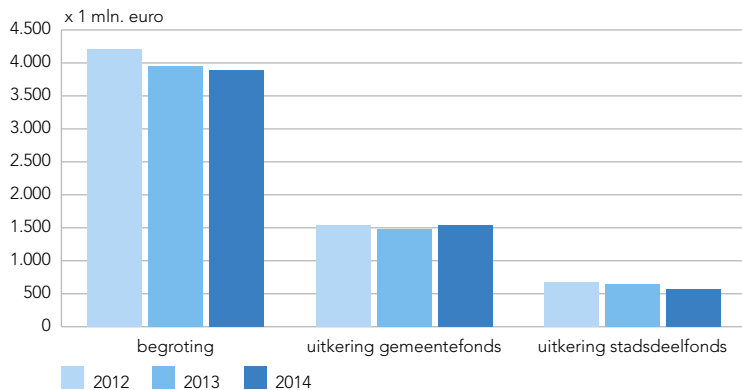
Sterker uit de crisis

Voor het versterken van de economische structuur heeft het college in de begroting voor 2014 32 miljoen euro gereserveerd om initiatieven te stimuleren die bijdragen aan een sterkere, meer innovatieve economie en een duurzame stad (motie Sterker uit de crisis). Zo wil het college 16 miljoen euro investeren in Amsterdam Metropolitan Solutions, voor een topinstituut voor toegepaste technologie. Daarnaast is 8 miljoen gereserveerd voor het verduurzamen van de woningvoorraad en 8 miljoen voor Health Valley, een instituut dat zich moet richten op onderzoek naar welvaartsziektes als obesitas en ouderdomsziektes.

Bijdrage Gemeentefonds

De begroting wordt voor een deel gedekt met algemene dekkingsmiddelen, waarvan de rijksbijdrage uit het Gemeentefonds de belangrijkste is. Deze algemene uitkering kan de gemeente naar eigen inzicht besteden. In 2013 bedroeg de

Gemeentebegroting, gemeentefonds en stadsdeelfonds, 2012-2014

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarplan/-begroting 2014

bijdrage uit dit fonds 1,49 miljard euro. In 2014 wordt de bijdrage 1,54 miljard euro. Deze toename is vooral het gevolg van een aantal voorgenomen pieken in de rijksuitgaven voor infrastructurele projecten. Andere belangrijke inkomsten van de gemeente zijn inkomsten uit belastingen en erfpacht.

De stadsdelen worden voor een deel gefinancierd vanuit het Stadsdeelfonds van de gemeente. Het budget dat in 2014 voor het Stadsdeelfonds is gereserveerd bedraagt 567 miljoen euro, fors minder dan in 2013. De reden hiervoor is de verandering van het bestuurlijk stelsel in 2014 en daarmee samenhangend de verschuiving van taken en bevoegdheden van stadsdelen naar centrale stad. Naast een afname van 5 miljoen euro vanwege de afname van kosten van stadsdeelbestuurders is de grootse afname (87 miljoen euro) het gevolg van het overhevelen van primaire onderwijstaken van de stadsdelen naar de centrale stad.

15.1	Gemeentefinanciën	386
	<u>tabellen</u>	
15.1.1	Gemeentebegroting en -rekening naar resultaatgebieden	386
15.1.2	Algemene uitkering uit het gemeentefonds	388
15.1.3	Gemeenteschuld	388
	<u>grafieken</u>	
15.1a	Gemeentebegroting: aandeel van de resultaatgebieden in de lasten	388
15.2	Personeel	389
	<u>tabellen</u>	
15.2.1	Personeelskosten externe inhuur bij de Gemeente Amsterdam	389
15.2.2	Medewerkers bij de Gemeente Amsterdam naar clusters en diensttakken	390
15.2.3	Ziekteverzuim bij de Gemeente Amsterdam naar clusters en diensttakken	391
15.2.4	Formatieplaatsen en personeelsbezetting van de Amsterdamse stadsdelen	393
	<u>grafieken</u>	
15.2a	Medewerkers bij de Gemeente Amsterdam naar leeftijdsgroepen	392
15.2b	Topfunctionarissen bij de Gemeente Amsterdam naar geslacht en herkomstgroepering	392
15.2c	Medewerkers stadsdelen per 10.000 inwoners per stadsdeel	393
15.3	Belastingen	394
	<u>tabellen</u>	
15.3.1	Opbrengst belastingen en retributies	394
15.3.2	Resultaat erfpachtbedrijf OGA	394
15.4	Stadsdelen	395
	<u>tabellen</u>	
15.4.1	Begroting en rekening van de stadsdelen	395
	<u>grafieken</u>	
15.4a	Aandeel stadsdeelfonds in de totale stadsdeelbegroting	395

15.1.1 Gemeentebegroting en -rekening naar resultaatgebieden, 2012 en 2014 (x 1 mln. euro)

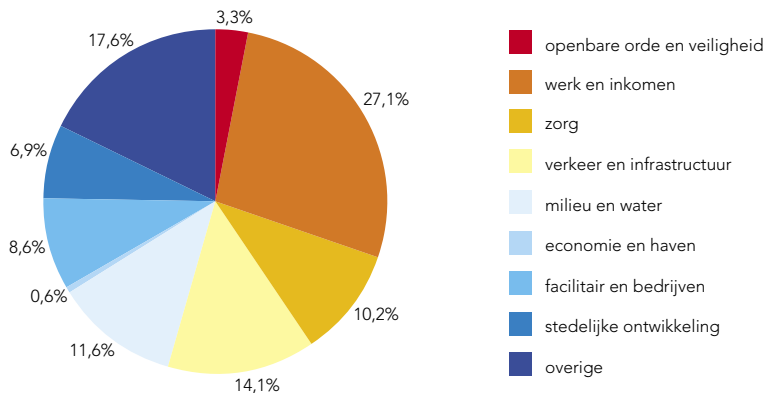
resultaatgebied	lasten		baten	
	rekening 2012	begroting 2014	rekening 2012	begroting 2014
10 openbare orde en veiligheid				
10.1 openbare orde en veiligheid	48,6	51,4	12,0	15,2
10.3 crisisbeheersing en brandweezorg	76,1	73,0	4,0	1,9
20 werk en inkomen				
20.1 participatie en werk	298,5	271,4	226,4	212,7
20.2 inkomen	668,6	729,2	578,1	631,8
20.3 armoedebestrijding	71,2	72,0	1,6	2,8
30 zorg				
30.1 maatschappelijke zorg	239,5	254,5	28,2	32,1
30.2 openbare gezondheidszorg	143,1	141,4	127,3	128,9
40 educatie, jeugd en diversiteit				
40.1 educatie	149,3	155,6	67,8	72,6
40.2 bibliotheken	18,8	29,5	3,8	3,8
40.3 diversiteit	8,1	5,8		0,4
40.4 jeugd	30,1	33,0	5,4	1,2
50 verkeer en infrastructuur				
50.7 openbaar vervoer	30,0	28,9	54,2	28,3
50.13 een hele en mooie stad	163,2	164,0	80,2	78,4
50.14 goede mobiliteit in de stad	129,1	286,4	62,7	245,1
50.15 goede bereikbaarheid van de stad	6,3	10,2	6,7	10,3
50.16 een verkeersveilige stad	8,4	9,6	4,4	5,0
50.17 overig in programma verkeer	70,1	63,0	83,2	68,5
50.18 een schone stad	9,3	31,8	8,2	30,9
50.19 een sociaal veilige stad	8,9	1,8	1,3	1,8
60 openbare ruimte, groen, sport en recreatie				
60.1 beheer openbare ruimte	9,7	4,9	6,5	
60.2 groengebieden in en nabij de stad	19,4	12,9	7,2	3,1
60.3 sportdeelname en -stimulering	19,7	19,7	3,4	3,3
60.4 topsport	4,3	3,5	0,1	
60.5 sportvoorzieningen en -accommodaties				
60.6 dieren	9,6	6,6		
70 cultuur en monumenten				
70.1 monumenten en archeologie	5,6	6,5	1,6	2,7
70.2 kunstenuitvoering	126,2	112,5	17,3	18,0
70.3 lokale media	6,8	4,0	2,5	
70.4 diversen kunst en cultuur	17,5	15,1	1,4	1,3

15.1.1 Gemeentebegroting en -rekening naar resultaatgebieden, 2012 en 2014 (x 1 mln. euro) (slot)

resultaatgebied	lasten		baten	
	rekening 2012	begroting 2014	rekening 2012	begroting 2014
80 milieu en water				
80.1 afvalverwerking	212,2	217,4	223,7	228,6
80.2 afvalwatertransport	71,1	68,9	74,9	71,5
80.3 drinkwatervoorziening	111,3	111,7	111,3	111,7
80.4 milieu	39,0	32,4	17,4	7,1
80.5 waterbeheer	16,1	17,7	2,3	4,0
100 economie en haven				
100.2 havenexploitatie	117,0		155,1	
100.4 economisch(e) beleid/structuur	20,1	15,3	8,6	1,6
100.5 toerisme en promotie	14,0	8,9	2,4	1,8
110 facilitair en bedrijven				
110.5 project- en beleidsondersteunende taken	190,6	221,0	157,4	185,1
110.6 financiële dienstverlening/activiteiten	68,5	25,1	59,5	22,4
110.7 ruimtelijk gerichte ondersteuning	109,9	110,5	113,2	106,9
120 stedelijke ontwikkeling				
120.1 bouwen	19,1	9,5	16,5	4,6
120.2 wonen	42,5	34,6	21,7	10,2
120.3 ruimtelijke ontwikkeling	1307,8	235,0	1277,9	239,7
120.4 stedelijke vernieuwing	119,3	109,9	120,2	88,4
140 bestuur en concern				
140.1 bestuur	6,0	6,0		
140.2 bestuursondersteuning	58,0	59,1	10,7	10,7
140.3 concernontwikkeling	9,2	6,0	1,1	0,4
140.4 burgerzaken				
140.5 griffie	2,1	3,1	0,1	0,2
140.6 rekenkamer	1,7	1,7		
140.7 ombudsman	2,1	2,1	0,2	0,2
140.8 onderzoek en statistiek	5,1	5,3	3,3	3,5
140.9 archief				
145.1 dienstverlening				
145.1 dienstverlening	69,6	69,2	36,9	33,5
150 financiering en algemene dekkingsmiddelen				
150.1 uitkering gemeentefonds	1,2	1,2	1542,6	1540,4
150.2 uitkering stadsdeelfonds	679,5	572,3		0,3
150.3 belastingen	36,6	32,3	214,5	214,7
150.4 erfpacht	212,2	211,3	256,3	253,9
150.5 financiering	332,8	414,5	455,6	518,7
150.6 deelnemingen	10,1	31,2	45,7	98,3
150.7 overige algemene dekkingsmiddelen	538,8	495,4	574,2	470,4
totaal rekening/begroting	8831,5	7740,8	8910,8	7842,9

bron: Bestuursdienst/Directie Middelen en Control

15.1a Gemeentebegroting: aandeel van de resultaatgebieden in de lasten, 2014

bron: Bestuursdienst/Directie Middelen en Control

15.1.2 Algemene uitkering uit het gemeentefonds, 2011-2014 (x 1.000 euro)

	rekening 2011	rekening 2012	begroting 2013	begroting 2014
algemene uitkering	1.571.866	1.542.572	1.484.634	1.540.418

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarplan/-begroting 2014

15.1.3 Gemeenteschuld, 1 januari 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
vaste schuld (x 1.000 euro)	2.319.000	2.407.705	2.232.139	2.491.683	2.815.867
vlootende schuld (x 1.000 euro)	410.400	432.000	648.800	445.000	451.000
totale schuld (x 1.000 euro)	2.729.400	2.839.705	2.880.939	2.936.683	3.266.867
schuld per inwoner (x 1 euro)	3.652	3.755	3.752	3.762	4.135

bron: Bestuursdienst/Directie Middelen en Control

15.2.1 Personeelskosten externe inhuur bij de Gemeente Amsterdam ¹⁾ (x 1.000 euro), 2012

sector/diensttak	beleids- gevoelige inhuur	onder- steunende inhuur	onder- steuning bedrijfs- processen	totaal externe inhuur ²⁾
Dienstverlening en Facilitair Management	166	31	4731	4928
VGA Verzekeringen	–	–	4	4
Stadsarchief	–	–	1243	1243
BMO/Bestuursdienst	–	–	5642	5642
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	–	17181	1986	19167
Ombudsman	–	–	36	36
Dienst Basisinformatie	–	38	352	390
Dienst Advies en Onderzoek	–	–	953	953
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	–	430	803	1233
Acam Accountancy en Advies	–	–	39	39
Raadsgriffie	–	–	103	103
Servicehuis Personeel	–	–	441	441
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	166	17680	16333	34179
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	–	62	492	554
Ingenieursbureau Amsterdam	–	–	3480	3480
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	–	94	1975	2069
Dienst Ruimtelijke Ordening	–	156	323	479
Dienst Zuidas	–	204	204	409
Haven Amsterdam	–	–	1180	1180
Projectmanagementbureau	–	–	571	571
Economische zaken	74	40	187	301
Afval Energie Bedrijf	329	–	1539	1868
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	2231	523	424	3178
Dienst Metro	–	–	–	–
Cluster Ruimtelijk	2634	1079	10375	14089
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	82	124	1338	1544
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	524	825	278	1627
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	919	–	265	1184
Dienst Stadstoezicht	–	523	787	1310
Stadsbank van Lening	–	–	51	51
Dienst Werk en Inkomen	–	416	7664	8080
Cluster Sociaal	1525	1888	10383	13796
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	4325	20647	37091	62064

¹⁾ Exclusief Rekenkamer en Dienst Binnenwaterbeheer.

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

²⁾ Exclusief externe financiering.

15.2.2 Formatie en bezetting Gemeente Amsterdam (x 1 FTE), 2011-2012

sector/diensttak	rekening 2011	formatie 2012	rekening 2012	A-verschil rekening 2012 met rekening 2011	B-verschil rekening 2012 met formatie 2012
Dienstverlening en Facilitair Management	206	290	202	- 4	- 88
VGA Verzekeringen	56	59	51	- 5	- 8
Stadsarchief	147	157	144	- 3	- 13
Bestuursdienst (excl. ABC en AGA, incl. Rokin, Kunstraad, Rekenkamer)	478	370	485	7	115
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	231	343	238	7	-105
Ombudsman	22	18	23	1	5
Dienst Basisinformatie	234	236	230	- 4	- 6
Dienst Onderzoek en Statistiek	42	40			
ABC en AGA	125	125			
Dienst Advies en Onderzoek	167	165	179	12	14
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	345	361	327	- 18	- 34
Acam Accountancy en Advies	78	78	69	- 9	- 9
Raadsgriffie	17	18	17	-	- 1
Servicehuis Personeel	109	116	126	17	10
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	2089	2211	2090	1	-121
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	247	266	226	- 21	- 40
Ingenieursbureau Amsterdam	271	276	276	5	-
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	369	375	360	- 9	- 15
Dienst Ruimtelijke Ordening	237	213	234	- 3	21
Dienst Zuidas	4	3	4	-	1
Haven Amsterdam	348	374	342	- 6	- 32
Projectmanagementbureau	204	203	210	6	7
Economische zaken	73	62	78	5	16
Afval Energie Bedrijf	367	417	395	28	- 22
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	474	547	424	- 50	-123
Dienst Metro			38		
IVV + Metro	474	547	462	- 12	- 85
Cluster Ruimtelijk	2593	2736	2586	- 7	-150
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	1107	1121	1005	-102	-116
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	294	300	276	- 18	- 24
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	544	564	542	- 2	- 22
Dienst Stadstoezicht	381	276	330	- 51	54
Stadsbank van Lening	73	75	74	1	- 1
Dienst Werk en Inkomen	1776	1740	1715	- 61	- 25
Cluster Sociaal	4174	4076	3941	-233	-135
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	8856	9023	8617	-239	-406

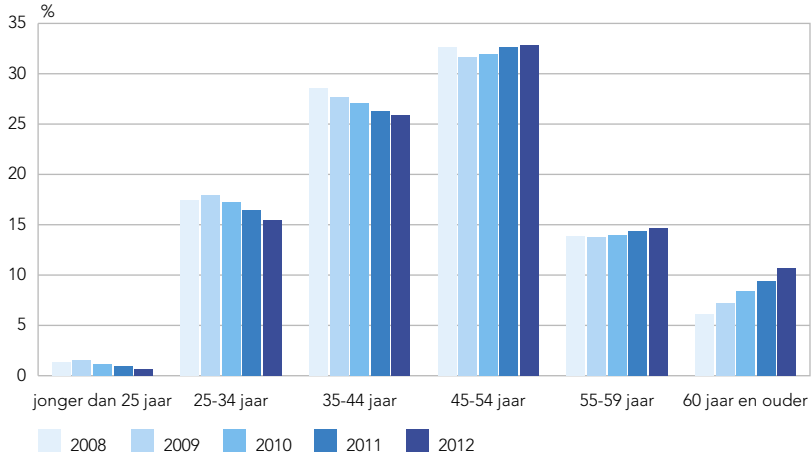
bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

15.2.3 Ziekteverzuim bij de Gemeente Amsterdam ¹⁾ naar duur verzuim, 2011-2012 (procenten)

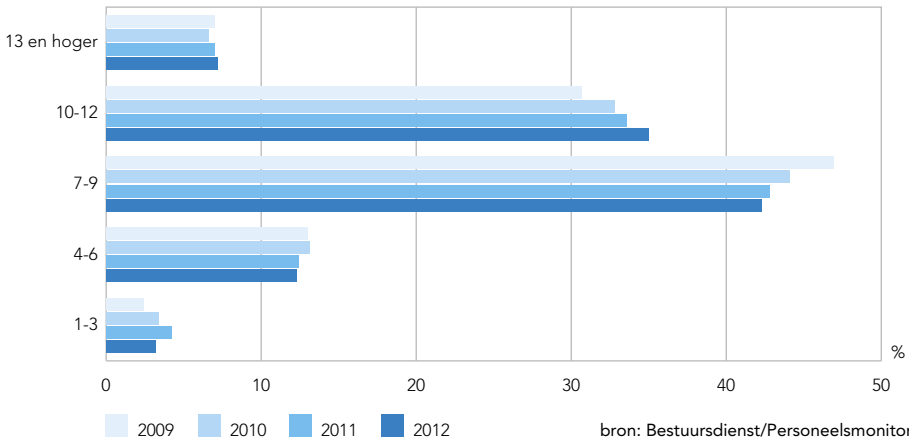
sector/diensttak	< 1 jaar		totaal			
	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012	rekening 2011	begroting 2012	rekening 2012
Dienstverlening en Facilitair Management	6,6	5,2	8,2	6,8	6,0	8,8
VGA Verzekeringen	3,6	3,5	3,1	5,2	5,1	3,3
Stadsarchief	4,3	4,0	3,5	4,8	5,0	3,7
Bestuursdienst	4,7	4,1	4,1	5,1	4,5	5,0
Dienst Informatie- en Communicatietechnologie	6,6	5,7	5,9	7,0	6,0	6,5
Ombudsman	3,0	4,1	2,8	3,0	4,1	3,0
Dienst Basisinformatie	4,6	4,0	5,2	4,6	4,0	5,2
Dienst Advies en Onderzoek	3,6	3,7	3,9	3,6	3,7	3,9
Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam	5,0	4,4	7,4	5,9	5,0	7,8
Acam Accountancy en Advies	6,3	4,0	5,4	6,6	4,0	5,8
Raadsgriffie	2,4	4,6	1,0	2,4	4,6	1,0
Servicehuis Personeel	6,1	5,7	5,2	6,3	5,7	5,3
Cluster Ondersteuning bestuur en informatie	5,2	4,5	5,3	5,6	5,0	5,8
Dienst Milieu en Bouwtoezicht	5,2	4,3	3,4	5,6	4,3	3,7
Ingenieursbureau Amsterdam	2,9	2,5	3,9	3,6	3,2	4,4
Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	4,5	4,1	4,1	4,9	4,3	5,0
Dienst Ruimtelijke Ordening	4,4	4,2	3,8	5,0	4,5	4,8
Dienst Zuidas	0,0	4,0	0,8	0,0	4,0	0,8
Haven Amsterdam	4,4	4,7	3,6	5,3	5,3	4,4
Projectmanagementbureau	3,6	3,9	3,8	3,6	3,9	3,8
Economische zaken	3,2	3,6	3,8	3,4	3,6	3,8
Afval Energie Bedrijf	5,6	4,5	5,2	5,6	4,9	5,5
Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer	4,2	4,4	4,3	4,9	4,6	5,0
Dienst Metro			1,2			1,2
Cluster Ruimtelijk	4,4	4,1	4,0	4,8	4,5	4,6
Geneeskundige en Gezondheidsdienst	4,6	4,5	4,3	5,4	5,5	4,9
Dienst Wonen, Zorg en Samenleven	5,3	4,6	5,3	5,5	4,7	6,2
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	4,7	4,3	4,7	5,0	5,3	5,2
Dienst Stadstoezicht	7,2	6,0	5,5	8,8	8,0	6,4
Stadsbank van Lening	3,8	4,3	5,1	3,8	3,6	5,2
Dienst Werk en Inkomen	6,3	5,5	4,8	7,2	6,0	5,3
Cluster Sociaal	5,6	5,0	4,7	6,4	5,8	5,3
totaal Gemeente Amsterdam (exclusief stadsdelen)	5,1	4,6	4,7	5,8	5,2	5,2

¹⁾ Exclusief Rekenkamer en Dienst Binnenwaterbeheer.

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarrekening 2012

15.2a Medewerkers bij de Gemeente Amsterdam naar leeftijdsgroepen, 2008-2012 (procenten)

bron: Bestuursdienst/Personeelsmonitor 2012

15.2b Samenstelling personeelsbestand bij de Gemeente Amsterdam naar salariscategorie, 2009-2012 (procenten)

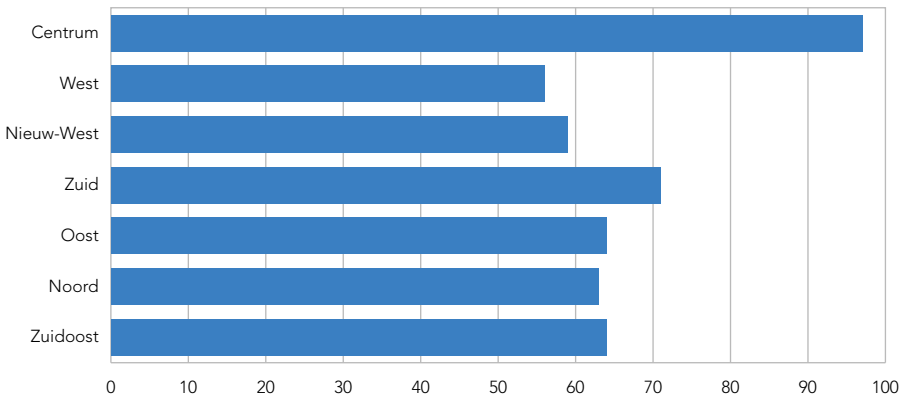
bron: Bestuursdienst/Personeelsmonitor 2012

15.2.4 Formatieplaatsen en personeelsbezetting van de Amsterdamse stadsdelen, 2012-2013

stadsdeel	formatieplaatsen		personeelsbezetting	
	31 december 2012	31 augustus 2013	31 december 2012	31 augustus 2013
A Centrum	844,0	844,2	858,3	834,1
E West	849,8	821,7	799,7	777,0
F Nieuw West	945,6	941,4	860,6	830,9
K Zuid	1125,7	1092,1	993,0	975,5
M Oost	891,9	843,0	811,4	783,8
N Noord	596,9	601,5	574,8	554,8
T Zuidoost	573,0	590,8	545,9	535,6
totaal	5826,9	5734,7	5443,7	5291,7

bron: Bestuursdienst

15.2c Medewerkers stadsdelen per 10.000 inwoners per stadsdeel, 31 augustus 2013

bron: Bestuursdienst/O+S

15.3.1 Opbrengst belastingen en retributies, 2011-2014 (x 1.000 euro)

	rekening		begroting	
	2011	2012	2013	2014
onroerende zaakbelastingen	159673	156740	160217	158165
hondenbelasting	1756	1772	1751	1751
toeristenbelasting	33142	37936	34965	38533
vermakelijksheidsretributie	2049	1990	2021	1994
roerende ruimtebelasting	354	381	385	402
precario- en reclamebelasting	374	401	383	179
totaal	197348	199220	199722	201024

bron: Gemeente Amsterdam/Jaarplan/-begroting 2014

15.3.2 Resultaat erfpachtbedrijf OGA, 2011-2014

bedragen x 1 mln. euro	rekening		begroting	
	2011	2012	2013	2014
exploitatie resultaat	53,5	37,1	43,3	35,5
waarvan meerwaarde afkoopsommen particulieren	5,2	3,5	5,0	3,0
meerwaarde afkoopsommen woningcorporaties ten behoeve van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	21,2	26,5	13,0	25,7

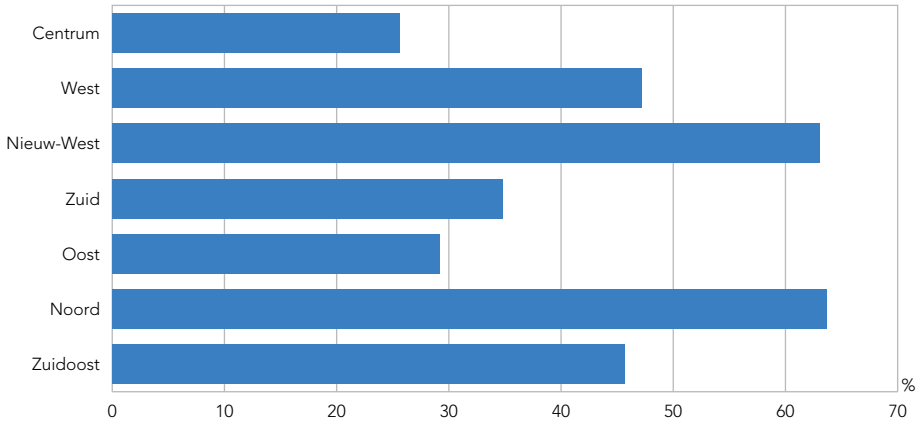
bron: Gemeente Amsterdam/Jaarplan/-begroting 2014

15.4.1 Begroting en rekening van de stadsdelen, 2011-2013 (x 1 mln. euro)

stadsdeel	begroting 2013		rekening 2012	rekening 2011
	totaal	waarvan aandeel stadsdeelfonds		
A Centrum	252,0	64,5	261,4	255,7
E West	213,6	100,8	281,9	288,4
F Nieuw-West	190,1	119,9	238,4	224,6
K Zuid	297,4	103,4	356,1	361,2
M Oost	330,2	96,4	388,1	391,9
N Noord	124,2	79,1	190,0	160,2
T Zuidoost	164,9	75,3	166,7	162,2

bron: Begrotingen stadsdelen

15.4a Aandeel stadsdeelfonds in de totale stadsdeelbegroting, 2013 (procenten)

bron: Bestuursdienst/Directie Middelen en Control

16

Bestuur en concern

- 16.1 Verkiezingen Gemeenteraad
- 16.2 Verkiezingen Provinciale Staten
- 16.3 Verkiezingen Tweede Kamer
- 16.4 Burger en bestuur

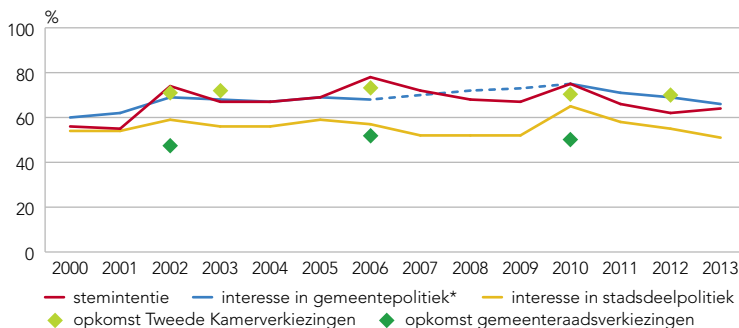
16

Bestuur en concern

Gemeenteraadsverkiezingen in 2010, Provinciale Statenverkiezingen in 2011, Tweede Kamerverkiezingen in 2013: na drie verkiezingsjaren op een rij zijn Amsterdammers in 2013 voor de verandering niet opgeroepen om naar stembus te gaan. Toch is de rust betrekkelijk, want inmiddels zijn de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 volop aan de gang. In maart 2014 houden de stadsdelen namelijk op te bestaan in de vorm die zij de afgelopen dertig jaar hebben gehad. In 1981 werden bij wijze van experiment de eerste stadsdeelraden gekozen, in Noord en Osdorp. Tien jaar later hadden alle stadsdelen, Centrum en Westpoort uitgezonderd, een gekozen stadsdeelraad en een politiek bestuur en in 2010 werd het aantal stadsdelen teruggebracht tot zeven. Formeel vormen de stadsdelen commissies van de gemeenteraad, maar met ruime bevoegdheden, een eigen ambtelijke organisatie en de controle over een eigen budget hebben de stadsdelen zich ontwikkeld tot krachtige actoren in het Amsterdamse stelsel.

In het nieuwe bestuurlijk stelsel worden de stadsdelen vervangen door bestuurscommissies. Aanleiding is de landelijke wetswijziging die deze politiek-bestuurlijke laag niet meer toelaat. Maar een aantal zaken blijft onveranderd: er komen zeven bestuurscommissies met dezelfde grenzen als de huidige stadsdelen en

Interesse in gemeente- en stadsdeelpolitiek, stemintentie en opkomst bij gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen in Amsterdam, 2000-2013 (procenten)

* In 2007, 2008 en 2009 is niet gevraagd naar de interesse in gemeentepolitiek. De lijn is wel doorgetrokken, maar in stippellijn.

Bron: O+S/ABM Verkiezingen

de bestuurscommissies worden direct gekozen door Amsterdammers. Wat verandert is de grootte van het gekozen orgaan (13 à 15 leden) en het feit dat het bestuur – met drie leden – vanuit de bestuurscommissie wordt gekozen. Daarnaast is de relatie tussen de gemeenteraad en de bestuurscommissies duidelijker vastgelegd omdat de gemeenteraad expliciet de bevoegdheden van de bestuurscommissies benoemt. De bestuurscommissies krijgen als taak het gemeentelijk beleid op een aantal terreinen in te vullen en uit te voeren. Belangrijke verandering is verder dat de bestuurscommissies geen budgetrecht hebben. Dat ligt bij de gemeenteraad.

Wat zal het effect zijn van deze bestuurlijke verandering op de betrokkenheid van Amsterdammers bij de gemeente- en stadsdeelpolitiek? Ten tijde van de fusie van de stadsdelen (van veertien naar zeven stadsdelen) en de gemeenteraads- en stadsdeelraadsverkiezingen van 2010 was de interesse in stadsdeelpolitiek tot een hoogtepunt gestegen. Sindsdien is het sterk gedaald. Dat geldt ook voor de interesse in gemeentepolitiek en de stemintentie. Overigens blijven deze indicatoren voor politieke interesse en participatie over een langere periode bekeken – sinds 2000 – redelijk stabiel, zoals blijkt uit bijgaande figuur.

Uit enquêtes en een consultatie door O+S over de toekomst van de stadsdelen blijkt dat Amsterdammers verdeeld zijn over de voor- en nadelen van het huidige stelsel en over het nieuwe stelsel. Zo blijkt uit een peiling van O+S in juni 2013 dat 41% van de Amsterdammers de stadsdelen het liefst compleet wil afschaffen, 32% ze wil afslanken en 22% het huidige stelsel wil behouden. Twee jaar geleden waren de verhoudingen nauwelijks anders: toen wilde een op de vier Amsterdammers de stadsdelen afschaffen en een even grote groep ze behouden. Ook tien jaar geleden waren de meningen verdeeld: toen waren er veertien stadsdelen en vond 44% dat te veel en 38% precies genoeg.

16.1	Verkiezingen Gemeenteraad	401
	<u>tabellen</u>	
16.1.1	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage	401
16.1.2	Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen en uitgebrachte geldige stemmen naar stadsdelen	402
16.1.3	Opkomst en uitgebrachte geldige stemmen naar stadsdelen (procenten)	403
16.1.4	Opkomst in procenten van het aantal kiesgerechtigden per stadsdeel	404
16.1.5	Zetelverdeling naar de politieke groeperingen en opkomstpercentage	404
	<u>grafieken</u>	
16.1a	Uitgebrachte geldige stemmen	405
16.1b	Opkomst 1966-2010	405
16.2	Verkiezingen Provinciale Staten	406
	<u>tabellen</u>	
16.2.1	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage	406
16.2.2	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage naar stadsdelen	407
	<u>grafieken</u>	
16.2a	Opkomst 1970-2011	411
16.3	Verkiezingen Tweede Kamer	412
	<u>tabellen</u>	
16.3.1	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage	412
16.3.2	Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen en uitgebrachte geldige stemmen naar stadsdelen	413
16.3.3	Opkomst en uitgebrachte geldige stemmen naar stadsdelen (procenten)	414
16.3.4	Opkomst in procenten van het aantal kiesgerechtigden per stadsdeel	415
16.3.5	Zetelverdeling naar de politieke groeperingen	415
	<u>grafieken</u>	
16.3a	Uitgebrachte geldige stemmen	416
16.3b	Opkomst 1971-2012	416
16.4	Burger en bestuur	417
	<u>tabellen</u>	
16.4.1	Interesse en participatie in gemeentepolitiek	417
16.4.2	Interesse in stadsdeelpolitiek per stadsdeel	417
	<u>grafieken</u>	
16.4a	Politiek zelfvertrouwen van Amsterdammers in drie stellingen	417

16.1.1 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 2006 en 2010

politieke groepering	pol. gr. afgekoort	absoluut		procenten	
		2006	2010	2006	2010
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	PVDA	119651	90067	39,4	29,3
VVD	VVD	49172	52039	16,2	16,9
GROENLINKS	GL	41563	46407	13,7	15,1
SP (Socialistische Partij)	SP	40637	22266	13,4	7,2
Christen Democratisch Appèl (CDA)	CDA	12715	10218	4,2	3,3
Democraten 66 (D66)	D66	12338	45524	4,1	14,8
Tulpen voor Amsterdam	TVA		1230		0,4
RED AMSTERDAM	REDASD		11435		3,7
Partij voor Mens en Spirit	MENS		1009		0,3
Amsterdamsche Belangen (AB) ¹⁾	AB	1043	1315	0,3	0,4
De Groenen ²⁾	AA/DG	5935	2001	2,0	0,7
TROTS OP NEDERLAND LIJST RITA VERDONK	TROTSOPN		7096		2,3
Partij voor de Dieren	PVDD		7113		2,3
NATIONALE DEMOCRATISCHE PARTIJ (NDP)	NDP	196	543	0,1	0,2
Republikeinse Moderne Partij	RMP		215		0,1
ChristenUnie	CU	4433	3860	1,5	1,3
LEEFBAAR AMSTERDAM	LA	4098	3079	1,3	1,0
Amsterdam Sociaal	ASDSOC		1181		0,4
Lijst 19	L19		696		0,2
Mokum Mobiel	MM	1740		0,6	
Partij van de Toekomst (PvdT)	PVDT	1419		0,5	
AMSTERDAM LEEFT !	ASDLEEFT	819		0,3	
Humanistische Partij Amsterdam (H.P.)	HP	760		0,3	
AMSTERDAM LOKAAL	ASDLOK	891		0,3	
FVP / Ouderenpartij Noord-Holland	FVP/OPNH	1804		0,6	
Nieuwe Communistische Partij-NCPN	NCPN	511		0,2	
VIP Vooruitstrevende Integratie Partij	VIP	325		0,1	
DUURZAAM NEDERLAND	DUURZ	662		0,2	
Liberaal Amsterdam	LIBASD	784		0,3	
Amsterdam Transparant	ASDTRP	445		0,1	
HUISJE-BOOMPJE-BEESTJE	HBB	787		0,3	
Conservatieve Democraten (CD)	CD	1124		0,4	
totaal geldige stemmen		303852	307294	100	100
blanco/ongeldige stemmen		1382	3355		
totaal stemmen		305234	310649		
kiesgerechtigden		579276	604583		
opkomstpercentage				52,7	51,4

¹⁾ In 2006 PARTIJ VAN AMSTERDAM.

²⁾ In 2006 AMSTERDAM ANDERS/De Groenen.

bron: DBI/O+S

16.1.2 Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen en uitgebrachte geldige stemmen bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad naar stadsdelen, 2006 en 2010

stadsdeel/jaar	kiesge-rechtig-den	on-geldige/blanco stemmen	totaal geldige stemmen	uitgebrachte stemmen per groepering													
				PVDA	WD	GL	SP	CDA	D66	REDASD	TROTS OPN	PVDD	overige grp.				
A Centrum																	
2006	68852	156	39037	11605	7574	7292	5752	826	2640								3348
2010	70209	219	42721	10509	7292	7871	3210	934	7769	2453							1340
B Westpoort																	
2006	296	1	105	17	9	7	33	2	3								34
2010	359	1	296	53	46	58	24	7	66	11							20
E West																	
2006	104081	256	53848	20915	7071	9480	8059	1269	2594								4460
2010	106750	639	53547	15127	7749	10235	4092	1269	8724	1672							2598
F Nieuw-West																	
2006	95496	213	47356	22147	7334	3912	4802	3387	1137								4637
2010	100976	686	45578	16040	7837	4312	2987	2302	4895	1155							3083
K Zuid																	
2006	108605	271	61378	19101	14508	8831	8106	2928	3003								4901
2010	111252	474	63109	14974	14975	7939	3743	2446	11140	3177							2350
M Oost																	
2006	79136	223	43903	17576	5915	7353	6160	1394	2025								3480
2010	89986	545	49405	14477	6927	9670	3832	1169	8168	1405							1966
N Noord																	
2006	65870	152	31931	14121	3808	2708	4851	1856	573								4014
2010	65711	434	29527	9262	4386	3389	2645	1328	2553	1066							2318
T Zuidoost																	
2006	56940	110	26294	14169	2953	1980	2874	1053	363								2902
2010	59340	357	23111	9625	2827	2933	1733	763	2209	496							1454
Amsterdam																	
2006	579276	1382	303852	119651	49172	41563	40637	12715	12338								27776
2010	604583	3355	307294	90067	52039	46407	22266	10218	45524	11435							15129

bron: DB/O+S

16.1.3 Opkomst en uitgebrachte geldige stemmen bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad naar stadsdelen, 2006 en 2010 (procenten)

stadsdeel/jaar	opkomst % stemmen	totaal geldige stemmen	uitgebrachte stemmen per groepering (%)														
			PVDA	WD	GL	SP	CDA	D66	REDASD	TROTS OPN	PVDD	overige grp.					
A Centrum																	
2006	56,9	39037	29,7	19,4	18,7	14,7	2,1	6,8									8,6
2010	61,2	42721	24,6	17,1	18,4	7,5	2,2	18,2	5,7	1,1	2,1						3,1
B Westpoort																	
2006	35,8	105	16,2	8,6	6,7	31,4	1,9	2,9									32,3
2010	82,7	296	17,9	15,5	19,6	8,1	2,4	22,3	3,7	1,0	2,7						6,8
E West																	
2006	52,0	53848	38,8	13,1	17,6	15,0	2,4	4,8									8,3
2010	50,8	53547	28,2	14,5	19,1	7,6	2,4	16,3	3,1	1,6	2,3						4,9
F Nieuw-West																	
2006	49,8	47356	46,8	15,5	8,3	10,1	7,2	2,4									9,7
2010	45,8	45578	35,2	17,2	9,5	6,6	5,1	10,7	2,5	4,3	2,2						6,7
K Zuid																	
2006	56,8	61378	31,1	23,6	14,4	13,2	4,8	4,9									8,0
2010	57,2	63109	23,7	23,7	12,6	5,9	3,9	17,7	5,0	1,3	2,4						3,8
M Oost																	
2006	55,8	43903	40,0	13,5	16,7	14,0	3,2	4,6									8,0
2010	55,5	49405	29,3	14,0	19,6	7,8	2,4	16,5	2,8	1,6	2,0						4,0
N Noord																	
2006	48,7	31931	44,2	11,9	8,5	15,2	5,8	1,8									12,6
2010	45,6	29527	31,4	14,9	11,5	9,0	4,5	8,6	3,6	5,6	3,2						7,7
T Zuidoost																	
2006	46,4	26294	53,9	11,2	7,5	10,9	4,0	1,4									11,1
2010	39,5	23111	41,6	12,2	12,7	7,5	3,3	9,6	2,1	2,4	2,2						6,4
Amsterdam																	
2006	52,7	303852	39,4	16,2	13,7	13,4	4,2	4,1									9,0
2010	51,4	307294	29,3	16,9	15,1	7,2	3,3	14,8	3,7	2,3	2,3						5,1

bron: DB/O+S

16.1.4 Opkomst in procenten van het aantal kiesgerechtigden per stadsdeel bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 1994-2010

stadsdeel	1994	1998	2002	2006	2010
A Centrum	59,3	51,2	53,9	56,9	61,2
B Westpoort	39,8	37,9	39,6	35,8	82,7
E West	53,5	43,1	46,4	52,0	50,8
F Nieuw-West	59,3	47,7	46,7	49,8	45,8
K Zuid	62,0	52,4	53,9	56,8	57,2
M Oost	55,9	47,8	49,4	55,8	55,5
N Noord	56,4	46,4	43,5	48,7	45,6
T Zuidoost	49,0	39,8	40,3	46,4	39,5
Amsterdam	56,9	47,2	47,8	52,7	51,4

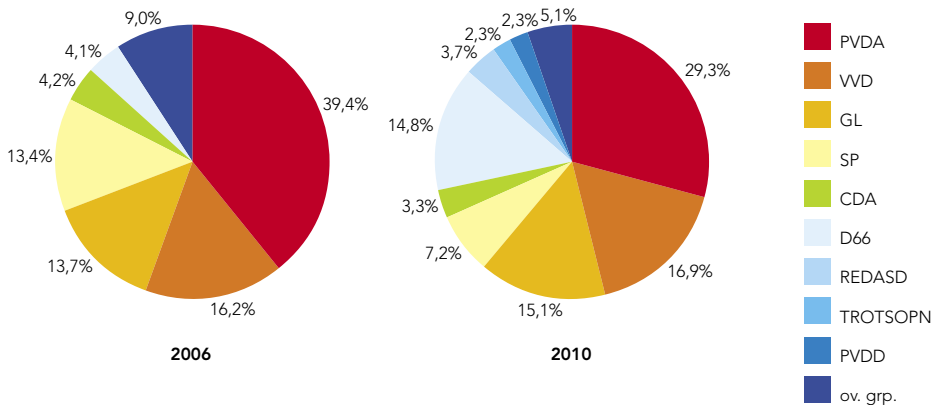
bron: DBI/O+S

16.1.5 Zetelverdeling van de Gemeenteraad naar de politieke groeperingen en opkomstpercentage, 1986-2010

politieke groepering	1986	1990	1994	1998	2002	2006	2010
Partij van de Arbeid	21	12	14	15	15	20	15
VVD	7	7	8	9	9	8	8
GROENLINKS		7	6	7	6	7	7
SP (Socialistische Partij)			1	3	4	6	3
Christen Democratisch Appèl	6	5	3	3	4	2	2
Democraten 66 (D66)	3	9	8	4	3	2	7
RED AMSTERDAM							1
TROTS OP NEDERLAND							
LJST RITA VERDONK							1
Partij voor de Dieren							1
LEEFBAAR AMSTERDAM					2		
AMSTERDAM ANDERS/De Groenen	1	2	1	3	1		
Mokum Mobiel				1	1		
Links Akkoord (CPN, PSP, PPR, EVP)	6						
Centrumpartij '86	1	1					
Centrumdemocraten		2	4				
totaal	45	45	45	45	45	45	45
opkomstpercentage	61,9	50,7	56,9	47,2	47,8	52,7	51,4

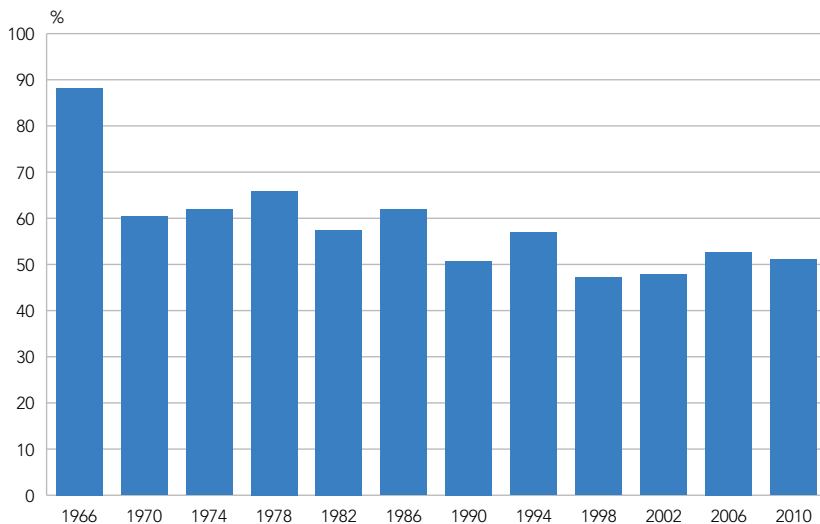
bron: DBI/O+S

16.1a Uitgebrachte geldige stemmen bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 2006 en 2010 (procenten)

bron: DBI/O+S

16.1b Opkomst bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 1966-2010 (procenten)

bron: DBI/O+S

16.2.1 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, 2007 en 2011

politieke groepering	pol. gr. afgekort	absoluut		procenten	
		2007	2011	2007	2011
VVD	VVD	37726	45720	17,6	15,4
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) ¹⁾	PvdA	50786	84869	23,7	28,5
Christen Democratisch Appèl (CDA)	CDA	15188	9018	7,1	3,0
SP (Socialistische Partij)	SP	39526	31168	18,4	10,5
GROENLINKS ²⁾	GL	37047	37785	17,3	12,7
Democraten 66 (D66)	D66	12599	46394	5,9	15,6
Partij voor de Dieren	PvdD	9685	8207	4,5	2,8
ChristenUnie-SGP	CUSGP	4271	2433	2,0	0,8
PVV (Partij voor de Vrijheid)	PVV		24901		8,4
De Groenen *	DG	2269	803	1,1	0,3
Ouderenpartij Noord-Holland **	OudpNH	5424	3342	2,5	1,1
50PLUS	50PLUS		2848		1,0
totaal geldige stemmen		214521	297488	100	100
blanco/ongeldige stemmen		1385	1526		
totaal stemmen		215906	299014		
kiesgerechtigden		529595	551475		
opkomstpercentage				40,8	54,2

¹⁾ Combinatie met lijst 5.

²⁾ Combinatie met lijst 2.

* In 2007 Noord-Holland Anders/De Groenen.

** In 2007 Ouderenpartij NH/VSP.

bron: DBI/O+S

16.2.2 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten naar stadsdelen, 2007 en 2011

A Centrum

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	5517	7114	16,9	16,3
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	6743	10158	20,7	23,2
Christen Democratisch Appèl (CDA)	1457	836	4,5	1,9
SP (Socialistische Partij)	5621	5026	17,3	11,5
GROENLINKS	7652	7373	23,5	16,9
Democraten 66 (D66)	2736	9002	8,4	20,6
Partij voor de Dieren	1646	1398	5,1	3,2
ChristenUnie-SGP	382	191	1,2	0,4
PVV (Partij voor de Vrijheid)		1975		4,5
De Groenen	473	130	1,5	0,3
Ouderenpartij Noord-Holland	338	241	1,0	0,6
50PLUS		290		0,7
totaal geldige stemmen	32565	43734	100	100
blanco/ongeldige stemmen	156	133		
totaal stemmen	32721	43867		
kiesgerechtigden	60760	62208		
opkomstpercentage			53,9	70,5

B Westpoort

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	100	173	16,4	15,9
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	121	259	19,9	23,7
Christen Democratisch Appèl (CDA)	25	21	4,1	1,9
SP (Socialistische Partij)	124	103	20,4	9,4
GROENLINKS	153	173	25,2	15,9
Democraten 66 (D66)	38	252	6,3	23,1
Partij voor de Dieren	26	30	4,3	2,7
ChristenUnie-SGP	9	14	1,5	1,3
PVV (Partij voor de Vrijheid)		51		4,7
De Groenen	9	3	1,5	0,3
Ouderenpartij Noord-Holland	3	3	0,5	0,3
50PLUS		9		0,8
totaal geldige stemmen	608	1091	100	100
blanco/ongeldige stemmen	2	4		
totaal stemmen	610	1095		
kiesgerechtigden	275	291		
opkomstpercentage			221,8	376,3

16.2.2 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten naar stadsdelen, 2007 en 2011 (vervolg)

E West

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	4767	5960	14,1	12,4
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	7822	13548	23,1	28,3
Christen Democratisch Appèl (CDA)	1553	975	4,6	2,0
SP (Socialistische Partij)	6933	5241	20,5	10,9
GROENLINKS	7431	7925	21,9	16,5
Democraten 66 (D66)	2199	8784	6,5	18,3
Partij voor de Dieren	1517	1416	4,5	3,0
ChristenUnie-SGP	606	324	1,8	0,7
PVV (Partij voor de Vrijheid)		2911		6,1
De Groenen	438	199	1,3	0,4
Ouderenpartij Noord-Holland	611	367	1,8	0,8
50PLUS		298		0,6
totaal geldige stemmen	33877	47948	100	100
blanco/ongeldige stemmen	227	273		
totaal stemmen	34104	48221		
kiesgerechtigden	92648	94983		
opkomstpercentage			36,8	50,8

F Nieuw-West

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	5883	5868	19,7	13,4
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	7695	15736	25,8	36,0
Christen Democratisch Appèl (CDA)	3294	1930	11,1	4,4
SP (Socialistische Partij)	5443	4038	18,3	9,2
GROENLINKS	2756	2885	9,2	6,6
Democraten 66 (D66)	1164	4113	3,9	9,4
Partij voor de Dieren	1198	962	4,0	2,2
ChristenUnie-SGP	799	510	2,7	1,2
PVV (Partij voor de Vrijheid)		6191		14,2
De Groenen	200	72	0,7	0,2
Ouderenpartij Noord-Holland	1371	788	4,6	1,8
50PLUS		623		1,4
totaal geldige stemmen	29803	43716	100	100
blanco/ongeldige stemmen	254	312		
totaal stemmen	30057	44028		
kiesgerechtigden	86607	91195		
opkomstpercentage			34,7	48,3

16.2.2 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten naar stadsdelen, 2007 en 2011 (vervolg)

K Zuid

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	11822	15079	24,1	23,9
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	10256	13846	20,9	22,0
Christen Democratisch Appèl (CDA)	4154	2340	8,5	3,7
SP (Socialistische Partij)	7163	5694	14,6	9,0
GROENLINKS	7817	7110	15,9	11,3
Democraten 66 (D66)	3501	11802	7,1	18,7
Partij voor de Dieren	2197	1811	4,5	2,9
ChristenUnie-SGP	849	435	1,7	0,7
PVV (Partij voor de Vrijheid)		3700		5,9
De Groenen	482	140	1,0	0,2
Ouderenpartij Noord-Holland	908	578	1,8	0,9
50PLUS		524		0,8
totaal geldige stemmen	49149	63059	100	100
blanco/ongeldige stemmen	246	234		
totaal stemmen	49395	63293		
kiesgerechtigden	99734	102351		
opkomstpercentage			49,5	61,8

M Oost

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	4317	6026	13,7	13,1
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	7836	13455	24,9	29,3
Christen Democratisch Appèl (CDA)	1628	966	5,2	2,1
SP (Socialistische Partij)	6012	4685	19,1	10,2
GROENLINKS	6773	8005	21,6	17,4
Democraten 66 (D66)	1997	8155	6,4	17,8
Partij voor de Dieren	1434	1213	4,6	2,6
ChristenUnie-SGP	501	291	1,6	0,6
PVV (Partij voor de Vrijheid)		2394		5,2
De Groenen	334	124	1,1	0,3
Ouderenpartij Noord-Holland	591	326	1,9	0,7
50PLUS		274		0,6
totaal geldige stemmen	31423	45914	100	100
blanco/ongeldige stemmen	214	235		
totaal stemmen	31637	46149		
kiesgerechtigden	74394	83677		
opkomstpercentage			42,5	55,2

16.2.2 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten naar stadsdelen, 2007 en 2011 (slot)

N Noord

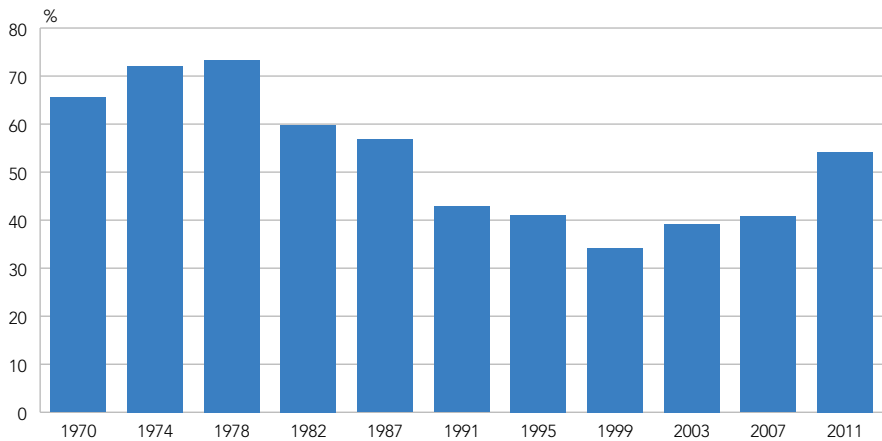
politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	3375	3120	15,5	10,9
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	5541	8604	25,5	30,1
Christen Democratisch Appèl (CDA)	2004	1200	9,2	4,2
SP (Socialistische Partij)	5127	3522	23,6	12,3
GROENLINKS	2126	2324	9,8	8,1
Democraten 66 (D66)	576	2211	2,6	7,7
Partij voor de Dieren	1043	792	4,8	2,8
ChristenUnie-SGP	560	265	2,6	0,9
PVV (Partij voor de Vrijheid)		5251		18,4
De Groenen	216	82	1,0	0,3
Ouderenpartij Noord-Holland	1186	701	5,5	2,5
50PLUS		466		1,6
totaal geldige stemmen	21754	28538	100	100
blanco/ongeldige stemmen	187	163		
totaal stemmen	21941	28701		
kiesgerechtigden	61996	61231		
opkomstpercentage			35,4	46,9

T Zuidoost

politieke groepering	absoluut		procenten	
	2007	2011	2007	2011
VVD	1945	2295	12,7	10,3
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	4772	8957	31,1	40,2
Christen Democratisch Appèl (CDA)	1073	714	7,0	3,2
SP (Socialistische Partij)	3103	2667	20,2	12
GROENLINKS	2339	1884	15,2	8,5
Democraten 66 (D66)	388	1990	2,5	8,9
Partij voor de Dieren	624	546	4,1	2,5
ChristenUnie-SGP	565	397	3,7	1,8
PVV (Partij voor de Vrijheid)		2148		9,6
De Groenen	117	47	0,8	0,2
Ouderenpartij Noord-Holland	416	297	2,7	1,3
50PLUS		337		1,5
totaal geldige stemmen	15342	22279	100	100
blanco/ongeldige stemmen	99	168		
totaal stemmen	15441	22447		
kiesgerechtigden	53181	55539		
opkomstpercentage			29,0	40,4

bron: DBI/O+S

16.2a Opkomst bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, 1970-2011 (procenten)

bron: DBI/O+S

16.3.1 Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 2010 en 2012

politieke groepering	pol. gr. afgekort	absoluut		procenten	
		2010	2012	2010	2012
VVD	VVD	64798	75670	16,8	19,4
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) ¹⁾	PVDA	135816	139820	35,3	35,9
PVV (Partij voor de Vrijheid)	PVV	36172	23696	9,4	6,1
Christen Democratisch Appèl (CDA)	CDA	12705	8517	3,3	2,2
SP (Socialistische Partij) ²⁾	SP	27890	35899	7,2	9,2
Democraten 66 (D66)	D66	45613	59005	11,8	15,2
GROENLINKS ³⁾	GROENLIN	48190	21079	12,5	5,4
ChristenUnie ⁴⁾	CU	3405	3126	0,9	0,8
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) ⁵⁾	SGP	274	539	0,1	0,1
Partij voor de Dieren	PVDD	6927	12143	1,8	3,1
Piratenpartij	PIRATENP	603	2064	0,2	0,5
Partij voor Mens en Spirit (MenS)	MENS	917	701	0,2	0,2
Nederland Lokaal	NL		68		0,0
Libertarische Partij (LP)	LP		279		0,1
Democratisch Politiek Keerpunt DPK	DPKDPK		183		0,0
50PLUS	50PLUS		5241		1,3
Liberaal Democratische Partij (LibDem)	LDP		135		0,0
Anti Europa Partij	AEP		76		0,0
SOPN	SOPN		539		0,1
Partij van de Toekomst (PvdT)	PVDT		434		0,1
Politieke Partij NXD	PPNXD		62		0,0
TROTS OP NEDERLAND LIJST RITA VERDONK	TROTSOPN	1067		0,3	
Lijst 17 (Feijen)	LIJST_17	226		0,1	
Partij één	Pé	189		0,0	
Lijst 19 (Laclé)	LIJST_19	123		0,0	
Nieuw Nederland	NN	93		0,0	
totaal geldige stemmen		385008	389276	100	100
blanco/ongeldige stemmen		2110	2737		
totaal stemmen		387118	392013		
kiesgerechtigden		546620	560467		
opkomstpercentage				70,8	69,9

1) Combinatie met SP en GROENLIN.

2) Combinatie met PVDA en GROENLIN.

3) Combinatie met PVDA en SP.

4) Combinatie met SGP.

5) Combinatie met CU.

bron: DBI/O+S

16.3.2 Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen en uitgebrachte geldige stemmen in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer naar stadsdelen, 2010 en 2012

stadsdeel/jaar	kiesge- rechtig- den	blanco/ on- geldige stemmen	uitgebrachte stemmen per groepering										overige grp.					
			VVD	PVDA	PW	CDA	SP	D66	GROEN- LIN	CU	SGP	PVDD						
A Centrum																		
2010	62004	165	53485	9916	17062	2733	1055	3444	8525	8985	272	27	1098	368				
2012	62690	293	56165	11618	17737	1733	673	4808	11936	4162	283	48	2093	1074				
B Westpoort																		
2010	288	6	1327	200	425	86	27	102	245	194	14	3	20	11				
2012	309	4	1422	275	439	54	21	122	314	91	12	6	57	31				
E West																		
2010	94263	458	64007	9372	22865	4405	1467	4430	8939	10246	454	32	1283	514				
2012	97853	462	63707	10731	22871	2816	973	6047	11550	4425	390	66	2389	1449				
F Nieuw-West																		
2010	89950	409	57351	8337	22660	8794	2931	4471	4170	3905	650	43	851	539				
2012	93604	497	56399	10067	22988	5698	2202	5338	4546	1620	637	86	1309	1908				
K Zuid																		
2010	101760	263	80111	20601	23069	4990	2970	4430	12118	9286	581	79	1455	532				
2012	102862	320	81347	24172	22534	3041	1808	5639	15514	3918	562	103	2567	1489				
M Oost																		
2010	81776	330	58370	8379	21829	3701	1403	4185	7585	9350	436	20	1030	452				
2012	84581	429	59548	9437	22660	2485	1047	5686	10207	4470	402	58	1833	1263				
N Noord																		
2010	61372	237	38435	4516	12923	8315	1702	3891	2138	3325	386	41	720	478				
2012	62225	334	38040	5557	14004	5557	1183	4546	2679	1383	363	84	1128	1556				
T Zuidoost																		
2010	55207	242	31922	3477	14983	3148	1150	2937	1893	2899	612	29	470	324				
2012	56343	398	32648	3813	16587	2312	610	3713	2259	1010	477	88	767	1012				
Amsterdam																		
2010	546620	2110	385008	64798	135816	36172	12705	27890	45613	48190	3405	274	6927	3218				
2012	560467	2737	389276	75670	139820	23696	8517	35899	59005	21079	3126	539	12143	9782				

bron: DBI/O+S

16.3.3 Opkomst en uitgebrachte geldige stemmen in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer naar stadsdelen, 2010 en 2012 (procenten)

stadsdeel/jaar	opkomst %stemmen	totaal geldige stemmen	uitgebrachte stemmen per groepering (%)										overige grp.				
			VVD	PVDA	PW	CDA	SP	D66	GROEN LIN	CU	SGP	PVDD					
A Centrum																	
2010	86,5	53485	18,5	31,9	5,1	2,0	6,4	15,9	16,8	0,5	0,1	2,1	0,7				
2012	90,1	56165	20,7	31,6	3,1	1,2	8,6	21,3	7,4	0,5	0,1	3,7	1,8				
B Westpoort																	
2010	462,8	1327	15,1	32,0	6,5	2,0	7,7	18,5	14,6	1,1	0,2	1,5	0,8				
2012	461,5	1422	19,3	30,9	3,8	1,5	8,6	22,1	6,4	0,8	0,4	4,0	2,2				
E West																	
2010	68,4	64007	14,6	35,7	6,9	2,3	6,9	14,0	16,0	0,7	0,0	2,0	0,9				
2012	65,6	63707	16,8	35,9	4,4	1,5	9,5	18,1	6,9	0,6	0,1	3,7	2,5				
F Nieuw-West																	
2010	64,2	57351	14,5	39,5	15,3	5,1	7,8	7,3	6,8	1,1	0,1	1,5	1,0				
2012	60,8	56399	17,8	40,8	10,1	3,9	9,5	8,1	2,9	1,1	0,2	2,3	3,3				
K Zuid																	
2010	79,0	80111	25,7	28,8	6,2	3,7	5,5	15,1	11,6	0,7	0,1	1,8	0,8				
2012	79,4	81347	29,7	27,7	3,7	2,2	6,9	19,1	4,8	0,7	0,1	3,2	1,9				
M Oost																	
2010	71,8	58370	14,4	37,4	6,3	2,4	7,2	13,0	16,0	0,7	0,0	1,8	0,8				
2012	70,9	59548	15,8	38,1	4,2	1,8	9,5	17,1	7,5	0,7	0,1	3,1	2,1				
N Noord																	
2010	63,0	38435	11,7	33,6	21,6	4,4	10,1	5,6	8,7	1,0	0,1	1,9	1,3				
2012	61,7	38040	14,6	36,8	14,6	3,1	12,0	7,0	3,6	1,0	0,2	3,0	4,1				
T Zuidoost																	
2010	58,3	31922	10,9	46,9	9,9	3,6	9,2	5,9	9,1	1,9	0,1	1,5	1,0				
2012	58,7	32648	11,7	50,8	7,1	1,9	11,4	6,9	3,1	1,5	0,3	2,3	3,0				
Amsterdam																	
2010	70,8	385008	16,8	35,3	9,4	3,3	7,2	11,8	12,5	0,9	0,1	1,8	0,9				
2012	69,9	389276	19,4	35,9	6,1	2,2	9,2	15,2	5,4	0,8	0,1	3,1	2,6				

bron: DBI/O+S

16.3.4 Opkomst in procenten van het aantal kiesgerechtigden per stadsdeel in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 1998-2012

stadsdeel	1998	2002	2003	2006	2010	2012
A Centrum	70,7	77,8	78,4	85,8	86,5	90,1
B Westpoort	60,9	72,8	66,8	81,3	462,8	461,5
E West	60,4	67,8	69,0	70,3	68,4	65,6
F Nieuw-West	64,2	69,5	69,7	70,6	64,2	60,8
K Zuid	72,0	77,9	79,0	82,5	79,0	79,4
M Oost	62,9	70,8	72,6	74,6	71,8	70,9
N Noord	61,9	68,1	67,5	69,7	63,0	61,7
T Zuidoost	51,5	57,5	60,6	64,2	58,3	58,7
Amsterdam	64,0	70,5	71,5	74,4	70,8	69,9

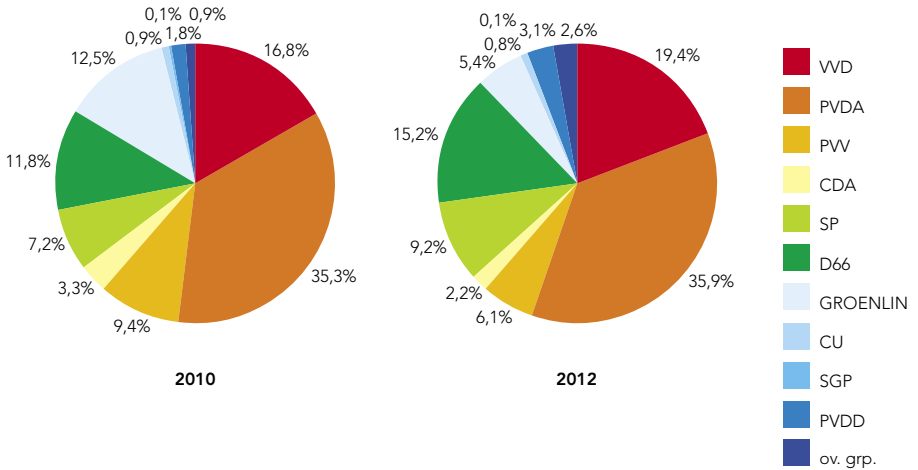
bron: DBI/O+S

16.3.5 Zetelverdeling van de Tweede Kamer naar de politieke groeperingen, 1998-2012

politieke groepering	1998	2002	2003	2006	2010	2012
VVD	38	23	28	22	31	41
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	45	23	42	33	30	38
PVV (Partij voor de Vrijheid)				9	24	15
SP (Socialistische Partij)	5	9	9	25	15	15
Christen Democratisch Appèl (CDA)	29	43	44	41	21	13
Democraten 66 (D66)	14	8	6	3	10	12
ChristenUnie (RPF + GPV)	5	4	3	6	5	5
GROENLINKS	11	10	8	7	10	4
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	3	2	2	2	2	3
Partij voor de Dieren				2	2	2
50PLUS						2
Lijst Pim Fortuyn		26	8			
Leefbaar Nederland		2				
totaal	150	150	150	150	150	150

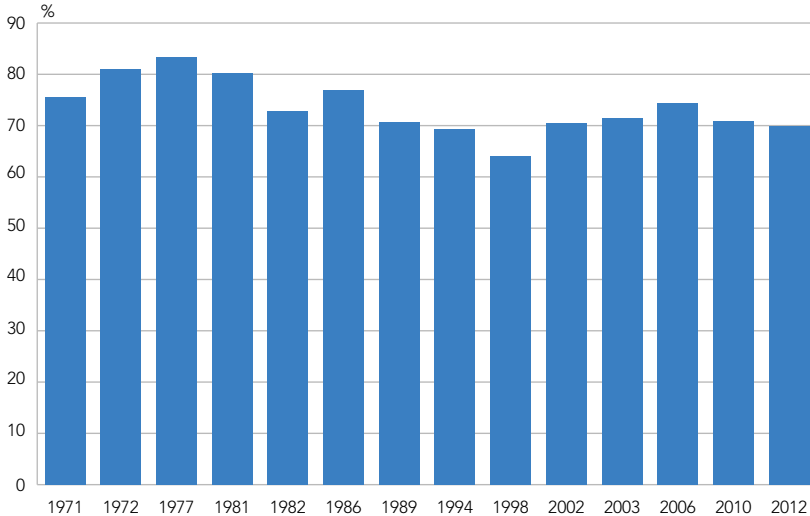
bron: Kiesraad/CBS

16.3a Uitgebrachte geldige stemmen in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 2010 en 2012 (procenten)

bron: DBI/O+S

16.3b Opkomst in Amsterdam bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 1971-2012 (procenten)

bron: Kiesraad/CBS

16.4.1 Interesse en participatie in gemeentepolitiek, 2006-2013 (procenten)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013
stemintentie gemeenteraadsverkiezingen (gaat zeker stemmen)	78	72	68	67	75	66	64
interesse in gemeentepolitiek	68				75	71	66
interesse in stadsdeelpolitiek	57	52	52	52	65	58	51

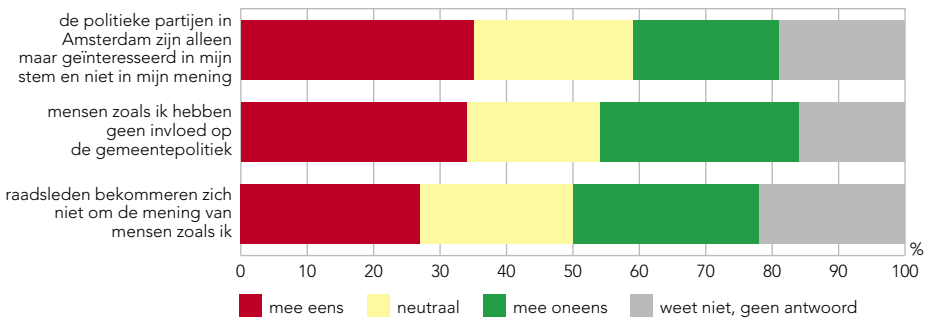
bron: O+S/ABM

16.4.2 Interesse in stadsdeelpolitiek per stadsdeel, 2010-2013 (procenten)

stadsdeel	2010	2011	2013
A Centrum	73	62	51
E West	65	58	52
F Nieuw-West	60	54	45
K Zuid	70	57	48
M Oost	59	66	51
N Noord	60	48	57
T Zuidoost	68	58	57
Amsterdam	65	58	51

bron: O+S/ABM

16.4a Politiek zelfvertrouwen van Amsterdammers in drie stellingen, 2012 (procenten)

bron: O+S/De Staat van de Stad Amsterdam VII

17

Vier grote steden en Nederland

- 17.1 Bevolking
- 17.2 Openbare orde en veiligheid
- 17.3 Werk en inkomen
- 17.4 Zorg
- 17.5 Educatie
- 17.6 Verkeer en infrastructuur
- 17.7 Stedelijke ontwikkeling
- 17.8 Verkiezingen

17

Vier grote steden en Nederland

Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht vormen samen de G4. De vier grootste steden van Nederland hebben een vergelijkbare omvang en bevolkings-samenstelling. Maar op een aantal terreinen zijn er ook verschillen, bijvoorbeeld op het gebied van snor- en bromfietsen, huurtoeslag en sociale huur.

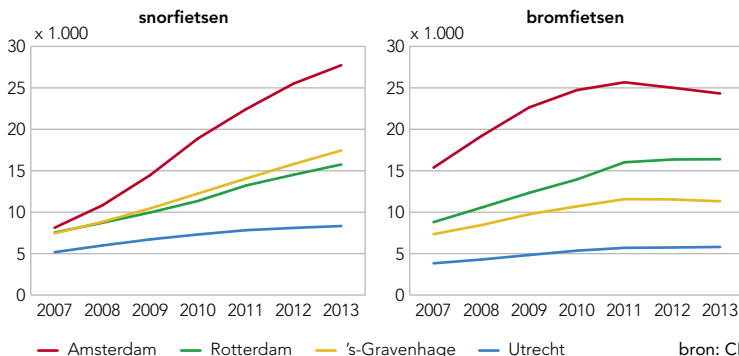
Explosieve stijging van aantal snorfietsen

Het aantal snor- en bromfietsen is in de G4 de laatste jaren flink toegenomen. Een bromfiets heeft een geel kenteken en mag op de rijbaan maximaal 45 kilometer per uur. Een snorfiets heeft een blauw kenteken en mag maximaal 25 kilometer per uur. (Een scooter kan dus afhankelijk van de snelheid in beide categorieën vallen.)

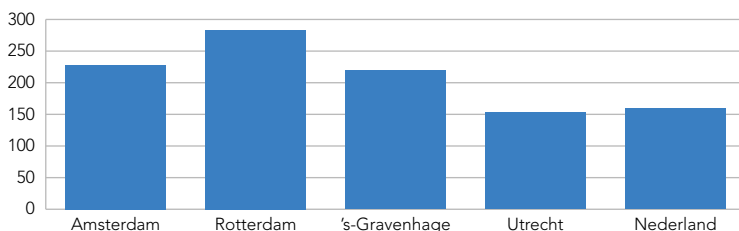
In Nederland neemt het aantal snor- en bromfietsen toe, maar in de G4 duidelijk sterker. Landelijk is het aantal snorfietsen tussen 2007 en 2013 met 88% toegenomen. Met name in Amsterdam was de groei een stuk hoger: 241%. Ook in Den Haag (+134%) en Rotterdam (+109%) was de groei hoger dan gemiddeld. Opvallend is dat in Utrecht (+61%) de groei juist lager is dan gemiddeld.

Verder is het aantal bromfietsen veel minder hard toegenomen dan het aantal snorfietsen. Wat de G4 betreft was de stijging het grootst in Rotterdam (+86%), gevolgd door Amsterdam (+58%), Den Haag (+54%) en Utrecht (+51%). In Amsterdam daalde het aantal bromfietsen zelfs de afgelopen twee jaar. Landelijk nam het aantal bromfietsen tussen 2007 en 2013 toe met 28%.

Brom- en snorfietsen in de G4, 2007-2013

Toekenningen huurtoeslag in de G4 per 1.000 huishoudens, 2010

bron: VROM

Aantal toegekende huurtoeslagen neemt toe

In 2010 ontvingen 96.427 huishoudens in Amsterdam huurtoeslag. In Rotterdam waren dat er 84.891, in Den Haag 53.266 en in Utrecht 24.563. Relatief gezien heeft Rotterdam echter de meeste toekenningen, namelijk 284 toekenningen per 1.000 huishoudens. Amsterdam komt op de tweede plaats met 228 toekenningen per 1.000 huishoudens. Utrecht heeft relatief weinig toekenningen: 153, zelfs minder dan het gemiddelde in heel Nederland (159).

Tussen 2006 en 2010 is het aantal huishoudens in de G4 dat huurtoeslag ontvangt toegenomen. In Den Haag steeg dit aantal met 17% het hardst. Dit is meer dan gemiddeld. Landelijk nam het aantal huurtoeslagen in dezelfde periode met 8% toe.

Ook in Amsterdam (+13%) en Rotterdam (+11%) was de stijging hoger dan gemiddeld. In Utrecht (+9%) was de groei het laagst van de G4.

Aantal sociale huurwoningen daalt vooral in Rotterdam en Amsterdam

Het aantal sociale huurwoningen in de G4 is tussen 2005 en 2012 afgenomen. In Rotterdam was deze daling met 7% het grootst. Op de tweede plaats staat Amsterdam met een daling van 5% en op de derde Den Haag met een daling van 2%. In Utrecht nam het aantal sociale huurwoningen juist toe, met 4%.

Landelijk daalde het aantal sociale huurwoningen tussen 2005 en 2012 met 1%. Dit betekent dat er landelijk in 2012 ongeveer 29.000 sociale huurwoningen minder waren dan in 2005. Driekwart van deze woningen stonden in Rotterdam, Amsterdam en Den Haag. Dit terwijl deze drie steden slechts 13% van de totale woningvoorraad in Nederland vormen. Dit heeft er waarschijnlijk mee te maken dat er relatief veel sociale huurwoningen zijn in Amsterdam (47%) en Rotterdam (48%). In Den Haag (36%) en Utrecht (33%) ligt het aandeel sociale huurwoningen veel dichterbij het landelijk gemiddelde (31%).

17.1	Bevolking	424
	<u>tabellen</u>	
17.1.1	Oppervlakte, bevolkingsdichtheid, woningdichtheid en gemiddelde woningbezetting	424
17.1.2	Bevolking naar herkomstgroepering	425
17.1.3	Bevolking naar leeftijdsgroepen	426
17.1.4	Bevolking naar burgerlijke staat en geslacht	428
17.1.5	Bevolking naar nationaliteiten	428
17.1.6	Stand en loop van de bevolking	429
17.1.7	Stand en groei van de bevolking	429
17.1.8	Particuliere huishoudens naar samenstelling	430
17.1.9	Bevolkingsprognoses	431
17.1.10	Prognose huishoudens	432
	<u>grafieken</u>	
17.1a	Bevolkingsdichtheid en woningdichtheid	424
17.1b	Bevolking naar herkomstgroepering	425
17.1c	Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht	426
17.1d	Groei van de bevolking	430
17.2	Openbare orde en veiligheid	433
	<u>tabellen</u>	
17.2.1	Geregistreerde misdrijven en ophelderingen	433
	<u>grafieken</u>	
17.2a	Opgehelderde misdrijven	433
17.3	Werk en inkomen	434
	<u>tabellen</u>	
17.3.1	Beroepsbevolking en arbeidsparticipatie	434
17.3.2	Banen van werknemers naar bedrijfstak	434
17.3.3	Bedrijfsvestigingen naar sectoren	435
17.3.4	Werkzame personen naar sectoren, soort banen en geslacht	435
17.3.5	Openstaande vacatures	436
17.3.6	Uitkeringen WWB	437
17.3.7	Uitkeringen WW naar leeftijdsgroepen en geslacht	437
17.3.8	Uitkeringen WIA, WAO, WAZ en Wajong	438
17.3.9	Uitkeringen AOW	439
17.3.10	Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar huishoudenstypen en leeftijdsgroepen	439
17.3.11	Gemiddelde huurtoeslag van huishoudens naar huishoudenstypen en leeftijdsgroepen	440
17.3.12	Bevolking en gemiddeld besteedbaar inkomen	440
17.3.13	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar sociaal-economische categorie	441
17.3.14	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar geslacht en leeftijdsgroepen	442
17.3.15	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar herkomstgroepering	442
17.3.16	Personen met een heel jaar inkomen naar inkomensklassen	443
17.3.17	Particuliere huishoudens incl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden	443
17.3.18	Particuliere huishoudens incl. studenten naar inkomensklassen	443
17.3.19	Particuliere huishoudens excl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden	444
17.3.20	Particuliere huishoudens excl. studenten naar inkomensklassen	444
17.3.21	Gemeentelijke woonlasten	444

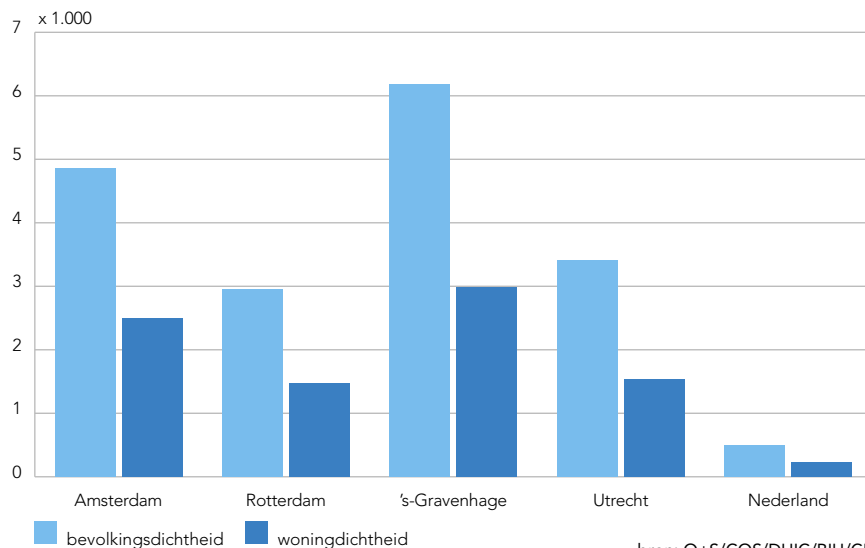
	<u>grafieken</u>	
17.3a	Openstaande vacatures	436
17.3b	Gemiddeld persoonlijk inkomen per persoon met een heel jaar inkomen en gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner	441
17.4	Zorg	445
	<u>tabellen</u>	
17.4.1	Sterfte naar doodsoorzaken	445
	<u>grafieken</u>	
17.4a	Sterfte naar doodsoorzaken	445
17.5	Educatie	446
	<u>tabellen</u>	
17.5.1	Leerlingen naar soort onderwijs en gemeente van hoofdvestiging	446
	<u>grafieken</u>	
17.5a	Percentage geslaagden van eindexamenkandidaten in het voortgezet onderwijs	446
17.6	Verkeer en infrastructuur	447
	<u>tabellen</u>	
17.6.1	Geregistreerde motorvoertuigen	447
17.6.2	Voertuigen met bromfietkenteken	447
	<u>grafieken</u>	
17.6a	Voertuigen met bromfietkenteken	447
17.7	Stedelijke ontwikkeling	448
	<u>tabellen</u>	
17.7.1	Woningvoorraad	448
17.7.2	Woningvoorraad en mutaties in de woningvoorraad	448
17.7.3	Woningvoorraad naar eigendom	448
17.8	Verkiezingen	449
	<u>tabellen</u>	
17.8.1	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad	449
17.8.2	Zetelverdeling bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad	450
17.8.3	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten	451
17.8.4	Uitgebrachte geldige stemmen, blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer	452
	<u>grafieken</u>	
17.8a	Winst en verlies van de vijf grootste partijen bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer	452

17.1.1 Oppervlakte, bevolkingsdichtheid, woningdichtheid en gemiddelde woningbezetting, 1 januari 2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
oppervlakte in km ² land	164.81	208.80	81.88	94.33	33718.28
bevolking	799442	616319	506366	322000	16779575
bevolkingsdichtheid per km ² land	4851	2952	6184	3414	498
woningvoorraad ¹⁾	411111	307040	244912	145070	7448650
woningdichtheid per km ² land	2494	1470	2991	1538	221
gemiddelde woningbezetting	1,94	2,01	2,07	2,22	2,25

¹⁾ Voorlopige cijfers, bron: CBS.

bron: O+S/COS/DHIC/BIU/CBS

17.1a Bevolkingsdichtheid en woningdichtheid (per km² land), 1 januari 2013

bron: O+S/COS/DHIC/BIU/CBS

17.1.2 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2013

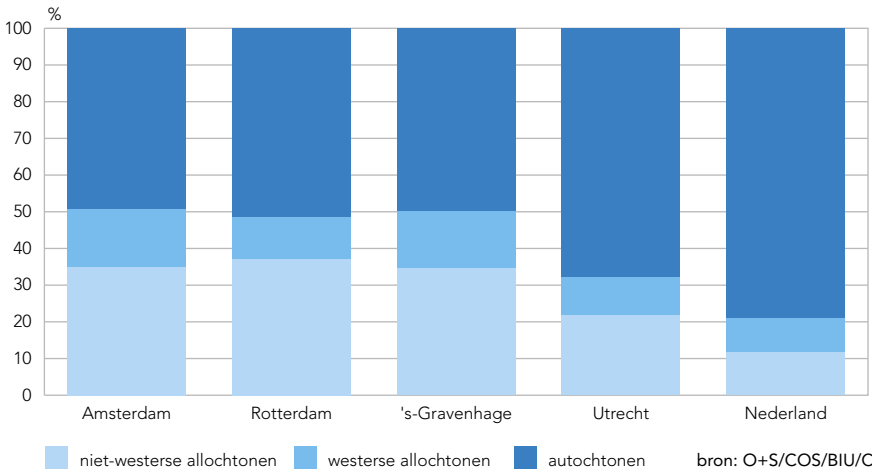
herkomstgroepering	absoluut				
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
Surinamers	67919	52726	46855	7724	347631
Antillianen	11993	22973	12218	2600	145499
Turken	41981	47900	38257	13718	395302
Marokkanen	72330	41124	28757	28564	368838
overige niet-westerse allochtonen	84854	63833	48688	17355	708825
totaal niet-westerse allochtonen	279077	228556	174775	69961	1966095
westerse allochtonen	125720	71128	78835	33956	1576986
autochtonen	394645	316632	252756	218083	13236494
totaal	799442	616319 ¹⁾	506366	322000	16779575

herkomstgroepering	procenten				
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
Surinamers	8,5	8,6	9,3	2,4	2,1
Antillianen	1,5	3,7	2,4	0,8	0,9
Turken	5,3	7,8	7,5	4,3	2,3
Marokkanen	9,0	6,7	5,7	8,9	2,2
overige niet-westerse allochtonen	10,6	10,3	9,6	5,4	4,2
totaal niet-westerse allochtonen	34,9	37,1	34,5	21,7	11,7
westerse allochtonen	15,7	11,5	15,6	10,5	9,4
autochtonen	49,4	51,4	49,9	67,7	78,9
totaal	100	100	100	100	100

1) Inclusief 3 personen onbekend.

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1b Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2013 (procenten)

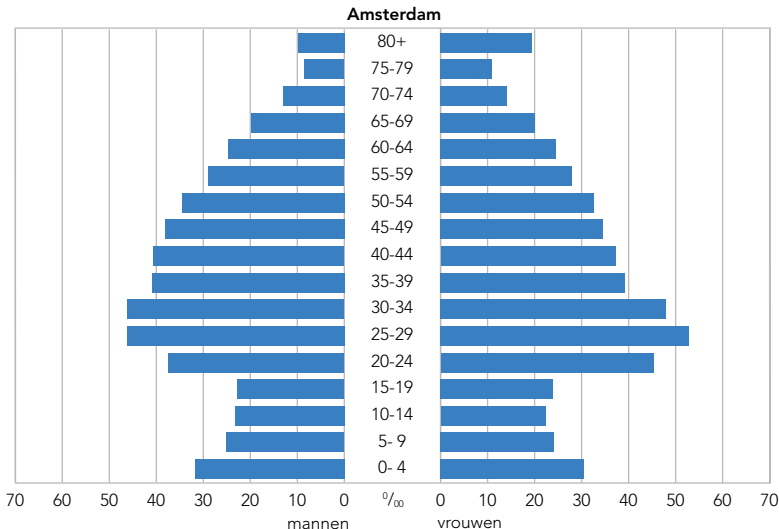
17.1.3 Bevolking naar leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

leeftijdsgroep in jaren	Amsterdam		Rotterdam		's-Gravenhage		Utrecht		Nederland	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0- 4	49866	6,2	37695	6,1	32864	6,5	22702	7,0	912202	5,4
5- 9	39449	4,9	32141	5,2	29150	5,8	18195	5,7	949986	5,7
10-14	36413	4,6	32117	5,2	27453	5,4	15113	4,7	1015734	6,1
15-19	37387	4,7	34193	5,5	26923	5,3	16163	5,0	992851	5,9
20-24	66091	8,3	49547	8,0	34601	6,8	35483	11,0	1056687	6,3
25-29	79313	9,9	53254	8,6	41262	8,1	35673	11,1	1023390	6,1
30-34	75192	9,4	48419	7,9	41146	8,1	31763	9,9	1009469	6,0
35-39	64122	8,0	42319	6,9	38032	7,5	25768	8,0	1030812	6,1
40-44	62198	7,8	44954	7,3	40786	8,0	24989	7,8	1270190	7,6
45-49	58140	7,3	42821	6,9	37453	7,4	20014	6,2	1292024	7,7
50-54	53696	6,7	40451	6,6	33231	6,6	17471	5,4	1234911	7,4
55-59	45465	5,7	35628	5,8	28881	5,7	14124	4,4	1115177	6,6
60-64	39489	4,9	31833	5,2	26162	5,2	12223	3,8	1051797	6,3
65-69	32045	4,0	27479	4,4	22061	4,4	10145	3,1	941814	5,6
70-74	21691	2,7	20668	3,4	15379	3,0	7728	2,4	667580	4,0
75-79	15487	2,0	16443	2,7	11472	2,3	5962	1,9	512131	3,1
80+	23398	2,9	26354	4,3	19510	3,9	8484	2,6	702820	4,2
totaal	799442	100	616319 ¹⁾	100	506366	100	322000	100	16779575	100
w.v. mannen	393336	49,2	303269	49,2	250053	49,4	156287	48,5	8307339	49,5
vrouwen	406106	50,8	313050	50,8	256313	50,6	165713	51,5	8472236	50,5

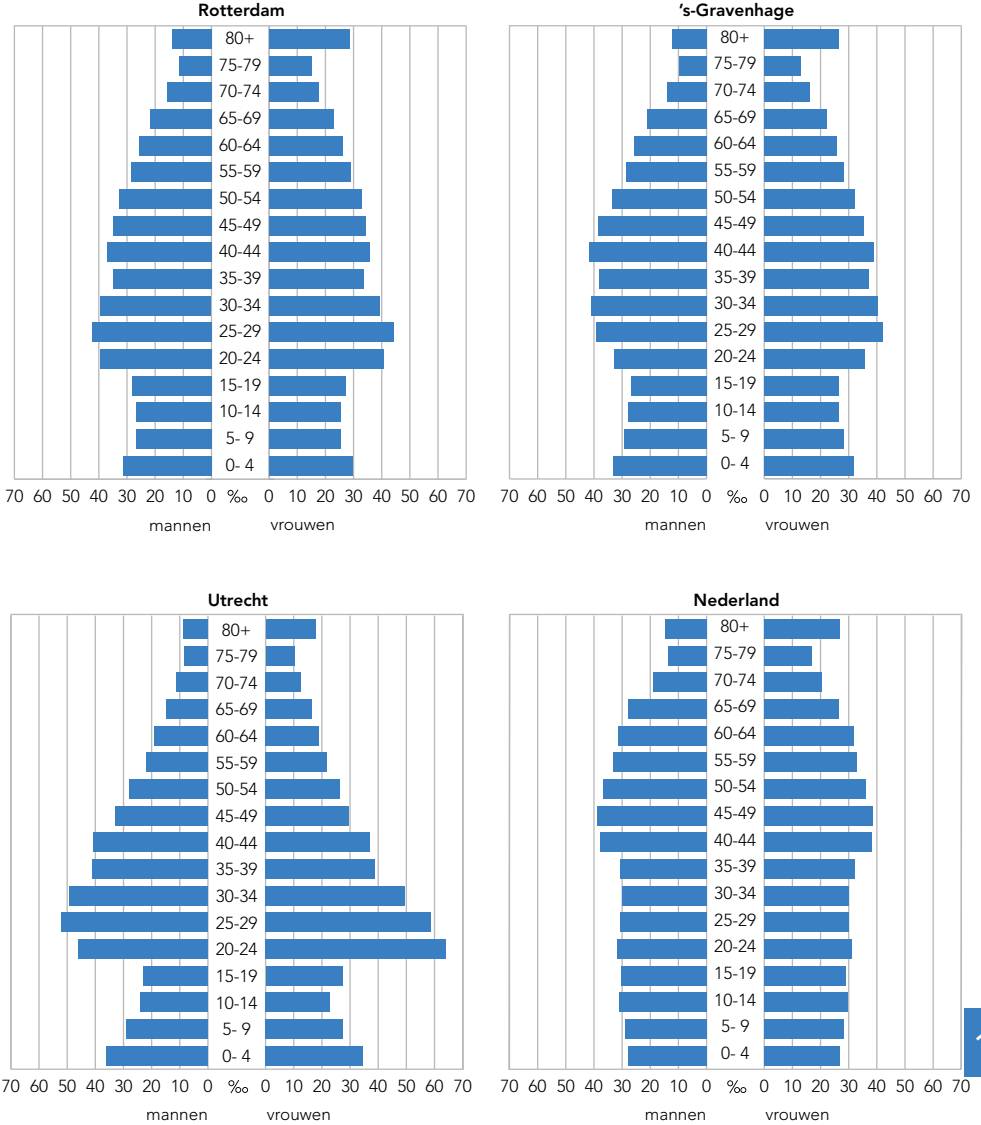
1) Inclusief 3 personen onbekend.

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1c Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

17.1c Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013 (slot)

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1.4 Bevolking naar burgerlijke staat en geslacht, 1 januari 2013

burgerlijke staat	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
ongetrouwd					
mannen	254346	176058	144775	101029	4191211
vrouwen	243872	159155	131712	101892	3704688
totaal	498218	335213	276487	202921	7895899
getrouwd ¹⁾					
mannen	103157	96177	80663	45030	3415697
vrouwen	98871	95256	79355	44703	3408135
totaal	202028	191433	160018	89733	6823832
gescheiden ¹⁾					
mannen	30570	25052	20406	8123	515666
vrouwen	42529	34502	27777	10953	679998
totaal	73099	59554	48183	19076	1195664
weduwstaat ¹⁾					
mannen	5263	5982	4209	2105	184765
vrouwen	20834	24137	17469	8165	679415
totaal	26097	30119	21678	10270	864180
totaal-generaal	799442	616319	506366	322000	16779575

¹⁾ Incl. geregistreerd partnerschap.

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1.5 Bevolking naar nationaliteiten, 1 januari 2012

nationaliteit	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
Nederland	687068	554011	433539	292987	15944291
Turkije	9907	11493	10157	3269	84830
Groot-Brittannië	7531	1597	3499	882	41424
Duitsland	6066	2634	3434	1331	72815
Italië	4150	1309	1461	796	22590
Spanje	3259	1887	1386	958	20294
Frankrijk	3511	924	2488	558	18138
Polen	2396	4054	6804	632	65086
overig Europa	21915	13149	14453	4487	145732
Marokko	13200	6230	5086	4195	56595
overig Afrika	6732	2837	3440	582	29080
Verenigde Staten	4305	693	1361	470	15348
overig Amerika	5097	2558	2728	734	26961
Azië	10787	7356	7508	2465	92969
Oceanië	1001	150	447	152	3874
staatloos/onbekend	3119	5378	4264	1777	90321
totaal	790044	616260	502055	316275	16730348

bron: CBS/O+S

17.1.6 Stand en loop van de bevolking, 2012

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
stand 1 januari 2012	790044	616456	502802	316277	16730348
geboorte	10924	8102	6317	5097	175457
sterfte	5509	5584	4176	1852	140709
geboorteoverschot	5415	2518	2141	3245	34748
vestiging	60295	37362	32248	24777	761695
vertrek	56119	39922	31816	22313	748766
vestigingsoverschot	4176	-2560	432	2464	12929
groeï ¹⁾					
absoluut	9398	-137	2573	5709	49227
%	1,2	0,0	0,5	1,8	0,3
stand 1 januari 2013	799442	616319	506366	322000	16779575

1) Incl. administratieve correcties.

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1.7 Stand en groei van de bevolking, 2008-2013

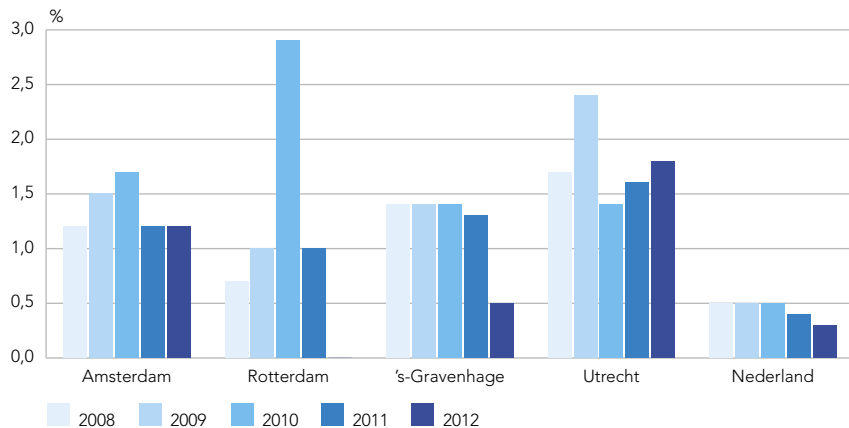
	stand 1-1-2008	groeï (absoluut)					stand 1-1-2013
		2008	2009	2010	2011	2012	
Amsterdam	747290	+ 9057	+11426	+12786	+ 9485	+ 9398	799442
Rotterdam	582949	+ 4212	+ 5778	+17473	+ 6044	- 137	616319
's-Gravenhage	475904	+ 6606	+ 6761	+ 7025	+ 6506	+ 2573	506366
Utrecht	294742	+ 5120	+ 7262	+ 4281	+ 4872	+ 5709	322000
Nederland	16405399	+80388	+89202	+80810	+74549	+49227	16779575

	groeï (procenten)				
	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam	+1,2	+1,5	+1,7	+1,2	+1,2
Rotterdam	+0,7	+1,0	+2,9	+1,0	0,0
's-Gravenhage	+1,4	+1,4	+1,4	+1,3	+0,5
Utrecht	+1,7	+2,4	+1,4	+1,6	+1,8
Nederland	+0,5	+0,5	+0,5	+0,4	+0,3

	personen 65 jaar e.o. per 1 januari (procenten)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Amsterdam	11,2	11,1	11,1	11,0	11,3	11,6
Rotterdam	14,4	14,3	14,2	14,1	14,0	14,8
's-Gravenhage	13,4	13,2	13,1	12,9	13,3	13,5
Utrecht	10,2	10,1	9,9	9,8	10,0	10,0
Nederland	14,7	15,0	15,3	15,6	16,2	16,8

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1d Groei van de bevolking, 2008-2012 (procenten)

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1.8 Particuliere huishoudens naar samenstelling, 1 januari 2012

huishouden	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
eenpersoonshuishouden	238897	150737	118520	87233	2761764
meerpersoonshuishouden					
ongehuwd paar zonder kinderen	40033	24299	19006	16019	511794
gehuwd paar zonder kinderen	41376	44260	33180	17854	1636677
ongehuwd paar met kinderen	17935	13022	12278	8681	361168
gehuwd paar met kinderen	49823	45897	40908	24374	1686840
eenoudergezin	39254	31653	22347	8707	510894
overig huishouden	5294	3426	2319	1800	43687
totaal 2012	432612	313294	248558	164668	7512824
totaal 2011	427350	309936	245212	162957	7443801
2010	422073	300185	242998	161026	7386144
2009	416426	296423	240303	157297	7312579
2008	411520	293147	236950	155161	7242202
2007	410308	293392	237337	151976	7190543
2006	410201	295157	239784	147737	7146088

bron: CBS

17.1.9 Bevolkingsprognoses, 1 januari 2013-2030

	2013	2015	2020	2025	2030
0-24 jaar					
Amsterdam	229206	231704	230427	234233	234843
Rotterdam	185693	187297	188579	189660	190607
's-Gravenhage ¹⁾	150991	150871	151398	156845	158395
Utrecht	107656	109909	118944	128027	130684
Nederland	4927460	4916800	4839300	4807900	4766900
25-49 jaar					
Amsterdam	338965	344827	342986	340589	343179
Rotterdam	231767	234674	235979	235023	235970
's-Gravenhage ¹⁾	198679	198076	192478	198082	201637
Utrecht	138207	139434	143227	149236	151640
Nederland	5625885	5554100	5375600	529800	5412100
50-64 jaar					
Amsterdam	138650	143456	150772	153870	152480
Rotterdam	107912	110715	115953	117840	115633
's-Gravenhage ¹⁾	88274	89978	94519	98990	99145
Utrecht	43818	45910	51780	57489	60074
Nederland	3401885	3464200	3613400	3584700	3311500
65 jaar e.o.					
Amsterdam	92621	97865	109778	123608	138593
Rotterdam	90944	93967	99704	107618	117370
's-Gravenhage ¹⁾	68422	70046	74863	81475	88365
Utrecht	32319	33692	37364	42145	47818
Nederland	2824345	3006100	3400400	3798100	4197100
mannen					
Amsterdam	393336	402465	410539	418905	426357
Rotterdam	303269	309564	316678	321440	325724
's-Gravenhage ¹⁾	250053	251251	252878	263110	268156
Utrecht	156287	159679	170550	182981	189373
Nederland	8307339	8391900	8531700	8656400	8746200
vrouwen					
Amsterdam	406106	415387	423424	433395	442738
Rotterdam	313050	317089	323537	328701	333856
's-Gravenhage ¹⁾	256313	257720	260380	272282	279386
Utrecht	165713	169266	180765	193916	200843
Nederland	8472236	8549400	8697000	8831900	8941500
totaal					
Amsterdam	799442	817852	833963	852300	869095
Rotterdam	616319	626653	640215	650141	659580
's-Gravenhage ¹⁾	506366	508971	513258	535392	547542
Utrecht	322000	328945	351315	376897	390216
Nederland	16779575	16941300	17228700	17488300	17687700

¹⁾ Bron: Bevolkingsprognose Den Haag 2012-2020, bouwprogramma woonvisie variant.

bron: O+S/COS/BIU/CBS

17.1.10 Prognose huishoudens (x 1.000), 2015-2035

	2015	2020	2025	2030	2035
eenpersoonshuishoudens					
Amsterdam	226,5	225,2	229,7	236,7	245,5
Rotterdam	146,1	150,1	156,9	164,1	170,1
's-Gravenhage	114,3	115,0	118,1	122,6	128,2
Utrecht	84,9	87,8	92,0	96,9	101,7
Nederland	2854,1	3041,6	3232,4	3400,5	3531,8
paren					
Amsterdam	161,0	168,8	172,1	173,8	174,1
Rotterdam	130,7	134,0	135,7	135,8	135,1
's-Gravenhage	109,7	114,0	116,2	117,0	117,3
Utrecht	72,9	79,1	84,2	88,8	92,5
Nederland	4258,2	4320,7	4356,8	4348,7	4301,0
eenouderhuishoudens					
Amsterdam	40,2	42,0	43,3	44,1	44,5
Rotterdam	30,9	31,0	31,4	31,5	31,4
's-Gravenhage	22,2	22,7	23,5	24,0	24,5
Utrecht	9,4	10,6	11,9	13,0	13,7
Nederland	522,0	540,0	547,0	548,0	549,6
overige huishoudens					
Amsterdam	2,9	2,9	3,0	3,1	3,2
Rotterdam	2,1	2,2	2,1	2,2	2,3
's-Gravenhage	1,6	1,4	1,5	1,6	1,6
Utrecht	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5
Nederland	54,1	55,9	57,8	58,9	60,0
totaal huishoudens					
Amsterdam	430,7	438,9	448,1	457,7	467,2
Rotterdam	309,9	317,2	326,0	333,6	338,9
's-Gravenhage	247,7	253,1	259,2	265,2	271,6
Utrecht	168,5	178,9	189,5	200,0	209,4
Nederland	7688,4	7958,2	8193,9	8356,1	8442,5

bron: CBS

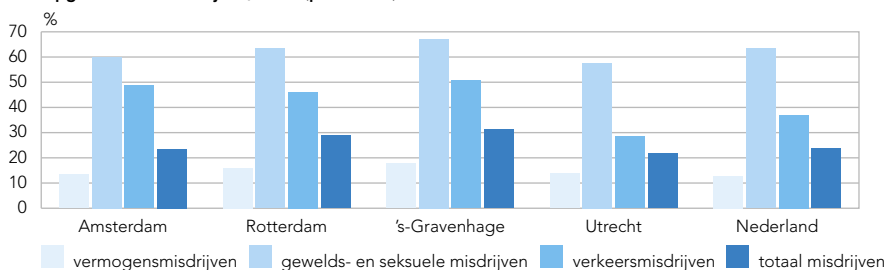
17.2.1 Geregistreerde misdrijven en ophelderingen, 2007-2012

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
2012 ¹⁾					
vermogensmisdrijven	71940	39615	30625	22125	691185
vernietiging en openbare orde	7880	7770	6355	3305	161415
gewelds- en seksuele misdrijven	9060	7125	5310	2610	108660
overige misdrijven wetboek v. strafrecht	860	830	720	515	11535
verkeersmisdrijven	7455	10730	8415	2920	139130
drugsmisdrijven	1335	1210	650	320	17750
(vuur)wapenmisdrijven	780	530	355	115	7040
misdrijven overige wetten	120	65	120	45	3000
totaal 2012	99430	67870	52550	31960	1139720
w.v. opgehelderd (%)	23,6	28,9	31,3	21,7	23,7
2011 ¹⁾					
vermogensmisdrijven	70240	40885	32450	23085	709995
vernietiging en openbare orde	9860	9035	7220	3960	181475
gewelds- en seksuele misdrijven	9420	7405	5385	2730	111355
overige misdrijven wetboek v. strafrecht	1005	825	745	435	11480
verkeersmisdrijven	8095	12105	8925	3035	150960
drugsmisdrijven	1320	1175	735	295	16745
(vuur)wapenmisdrijven	690	555	365	125	7310
misdrijven overige wetten	90	75	165	55	3445
totaal 2011	100720	72065	55985	33725	1192755
w.v. opgehelderd (%)	25,5	27,9	31,0	22,2	24,2
totaal 2010	98235	68100	57540	35155	1192640
2009	95805	75000	44760	38175	1243285
2008	99965	78335	46395	40470	1266165
2007	102100	76345	47555	40600	1292820

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

17.2a Opgehelderde misdrijven, 2012 (procenten)

bron: CBS

17.3.1 Beroepsbevolking en arbeidsparticipatie, 2010/2012 ¹⁾

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
beroepsbevolking (x 1.000)					
werkzaam	381,2	255,8	213,3	154,0	7387
werkloos	29,6	29,5	20,3	9,2	507
totaal	410,7	285,4	233,6	163,1	7894
niet-beroepsbevolking (x 1.000)	146,1	129,9	101,5	58,6	3098
totale bevolking 15-64 jaar (x 1.000)	556,9	415,2	335,1	221,7	10992
arbeidsparticipatie (%)					
bruto	73,8	68,7	69,7	73,6	71,8
netto	68,5	61,6	63,7	69,4	67,2
werkloze beroepsbevolking (%)	7,2	10,3	8,7	5,6	6,4

¹⁾ Gemeenten driejaarsgemiddelden, Nederland 2012.

bron: CBS

17.3.2 Banen van werknemers (x 1.000) naar bedrijfstak, 31 december 2011 ¹⁾

bedrijfstak	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
landbouw, bosbouw en visserij	0,06	0,32	0,66	0,15	97,50
nijverheid en energievoorziening	31,78	46,76	15,09	15,13	1194,90
w.o. delfstoffenwinning	x	x	x	x	8,60
industrie	13,84	24,07	7,22	6,91	762,30
energievoorziening	x	x	x	x	23,50
waterbedrijven en afvalbeheer	5,32	1,38	0,76	0,83	37,80
bouwnijverheid	10,55	17,02	6,33	6,97	362,70
commerciële dienstverlening	337,47	188,56	123,37	130,76	3920,00
w.o. handel	70,26	44,91	25,48	23,98	1313,70
vervoer en opslag	18,77	32,74	9,59	13,89	380,20
horeca	35,80	14,00	9,83	9,03	332,60
informatie en communicatie	31,62	9,79	11,04	16,48	230,70
financiële dienstverlening	51,85	13,02	10,26	18,69	260,10
verhuur en handel van					
onroerend goed	7,79	4,02	2,69	2,39	71,70
specialistische zakelijke diensten	58,13	28,05	17,36	16,71	492,70
verhuur en ov. zakelijke diensten	63,25	42,04	37,13	29,60	838,30
niet-commerciële dienstverlening	172,71	137,90	125,56	96,99	2692,20
w.o. openbaar bestuur en					
overheidsdiensten	30,89	31,50	50,40	25,07	520,40
onderwijs	36,83	26,75	16,02	23,40	527,70
gezondheids- en welzijnszorg	81,15	63,87	42,15	36,09	1364,20
cultuur, sport en recreatie	13,74	7,00	5,21	3,15	133,20
overige dienstverlening	10,09	8,78	11,77	9,28	146,80
totaal	542,02	373,55	264,68	243,03	7904,60

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

17.3.3 Bedrijfsvestigingen naar sectoren, 1 januari 2006-2012 ¹⁾

sector	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
primair	115	129	1396	96	75666
industrie	2399	1181	684	702	55789
bouwnijverheid	5049	1845	5126	1563	126859
tertiair	68304	16638	21037	17824	703325
quartaair	31296	6570	8051	9117	296486
totaal 2012	107163	26363	36294	29302	1258125
2011	103803	27157	35933	27905	1239182
2010	97129	26514	36377	25522	1191225
2009	85525	24904	35289	23445	1142542
2008	74447	24381	33444	21650	1088379
2007	70428	23519	29533	19960	1035278
2006	67269	23091	26639	18505	987148

¹⁾ Vestigingen met werkzame personen.

bron: LISA

17.3.4 Werkzame personen naar sectoren, soort banen en geslacht, 1 januari 2006-2012

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
sectoren					
primair	240	329	2961	218	227386
industrie	19245	30732	8311	7616	875139
bouwnijverheid	13319	15163	11288	8822	475477
tertiair	331970	164033	108749	125667	3858477
quartaair	178165	114483	123981	89176	2648260
grote banen ¹⁾					
mannen	265759	170117	129101	116040	4032165
vrouwen	204384	130921	104378	87517	2875185
kleine banen ²⁾					
mannen	35211	8570	9954	12322	459065
vrouwen	37585	15132	11857	15620	718324
totaal 2012	542939	324740	255290	231499	8084739
2011	546325	327643	260147	228423	8141695
2010	537667	327040	264088	225378	8101560
2009	529780	322186	267556	224911	8139828
2008	514078	323692	267803	220636	8109304
2007	506098	319586	256412	214646	7909673
2006	494406	312352	248472	206270	7703107

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

²⁾ Personen minder dan 12 uur per week werkzaam.

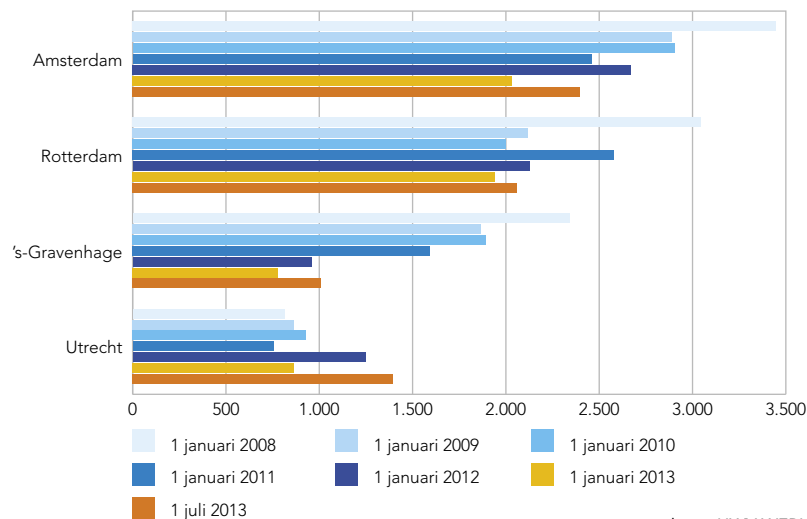
bron: LISA

17.3.5 Openstaande vacatures, 1 juli 2013

beroepsgroep	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
agrarisch	33	22	17	8	1171
economisch-administratief	499	299	211	332	7611
informatica	82	56	29	99	1498
medisch en paramedisch	23	53	55	46	1153
openbare orde en veiligheid	45	60	73	13	1712
pedagogisch	35	20	5	4	263
sociaal-cultureel	25	35	71	66	657
technisch en industrieel	877	1088	176	361	18227
transport	238	96	42	118	3127
verzorgend en dienstverlenend	528	320	326	342	6412
onbekend	12	12	5	5	184
totaal 1 juli 2013	2397	2061	1010	1394	42015
totaal 1 januari					
2013	2033	1942	779	866	33543
2012	2670	2126	959	1247	46267
2011	2459	2580	1592	755	38855

bron: UWV WERKbedrijf

17.3a Openstaande vacatures, 1 januari 2008-1 juli 2013

bron: UWV WERKbedrijf

17.3.6 Uitkeringen WWB, januari 2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
leeftijdsgroep					
tot de AOW-leeftijd	35240	33600	19740	7440	333020
vanaf de AOW-leeftijd	6220	5320	3520	1290	38900
gezinssituatie					
alleenstaande	27760	25160	15430	5540	234090
alleenstaande ouder	7840	8150	4430	1460	79290
(echt)paar	5740	5550	3330	1710	58020
totaal ¹⁾					
2013	41460	38920	23260	8730	371940
2012	40800	37680	22340	8300	356280
2011	37670	33390	19480	7180	310800
2010	36670	33660	19520	7310	312920
2009	34940	32500	18200	6970	292340
2008	35690	34430	18820	7470	304710
2007	38090	36270	20780	8560	329380

¹⁾ Incl. leeftijd en gezinssituatie onbekend.

bron: CBS

17.3.7 Uitkeringen WW naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
leeftijdsgroep					
15-24 jaar	517	686	471	228	17065
25-34 jaar	3823	3370	2211	1473	60643
35-44 jaar	5063	4035	3032	1756	83329
45-54 jaar	5189	4410	3202	1516	101685
55-64 jaar	2937	2544	1872	875	75279
geslacht					
mannen	9271	8348	5992	3143	188213
vrouwen	8258	6697	4796	2705	149788
WW-percentage ¹⁾	3,0	3,6	3,1	2,5	3,1
totaal					
2013	17529	15045	10788	5848	338001
2012	13508	10988	7853	4453	238727
2011	14246	11818	8255	4535	270171
2010	15456	11941	8148	4834	305210
2009	9445	6822	4622	2707	170854
2008	10075	7378	5463	3248	188981
2007	13086	9918	6776	3979	245238
2006	16597	13049	8578	5245	306723

¹⁾ WW-percentage = het aantal lopende uitkeringen als percentage van het aantal inwoners van 15-64 jaar.

bron: UWW

17.3.8 Uitkeringen WIA, WAO, WAZ en Wajong, 1 januari 2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland ¹⁾
WIA					
<i>leeftijdsgroep</i>					
15-24 jaar	23	17	30	24	934
25-34 jaar	1086	692	686	478	17943
35-44 jaar	2045	1308	1337	829	32748
45-54 jaar	2700	1952	1740	936	48499
55-64 jaar	2653	1938	1628	844	56392
totaal	8507	5907	5421	3111	156516
w.v. mannen	3846	2904	2615	1447	76196
vrouwen	4661	3003	2806	1664	80320
<i>mate arbeidsongeschiktheid</i>					
geheel	5910	4733	4289	2429	123000
deels	2597	1174	1132	682	33516
WAO					
<i>leeftijdsgroep</i>					
15-24 jaar	-	-	-	-	-
25-34 jaar	235	160	206	125	5780
35-44 jaar	2160	1446	1613	1107	47854
45-54 jaar	6636	3638	3645	2291	113242
55-64 jaar	12107	6891	6601	3627	222835
totaal	21138	12135	12065	7150	389711
w.v. mannen	9706	6369	5523	3232	192150
vrouwen	11432	5766	6542	3918	197561
<i>mate arbeidsongeschiktheid</i>					
geheel	15345	8476	9046	5276	273578
deels	5793	3659	3019	1874	116133
WAZ					
<i>leeftijdsgroep</i>					
15-24 jaar	-	-	-	-	-
25-34 jaar	1	-	1	1	38
35-44 jaar	28	14	17	8	1004
45-54 jaar	172	77	73	40	4781
55-64 jaar	486	228	223	130	15735
totaal	687	319	314	179	21558
w.v. mannen	413	207	217	106	14407
vrouwen	274	112	97	73	7151
<i>mate arbeidsongeschiktheid</i>					
geheel	486	217	233	132	13757
deels	201	102	81	47	7801
Wajong					
<i>leeftijdsgroep</i>					
15-24 jaar	2303	2864	1688	912	67219
25-34 jaar	2626	2319	1710	1170	64431
35-44 jaar	1301	1027	874	754	38863
45-54 jaar	1125	812	667	580	33448
55-64 jaar	890	475	537	297	21633
totaal	8245	7497	5476	3713	225594
w.v. mannen	4574	4207	3107	1963	125802
vrouwen	3671	3290	2369	1750	99792
<i>mate arbeidsongeschiktheid</i>					
geheel	7533	6907	5080	3436	209882
deels	712	590	396	277	15712
totaal AO-uitkeringen 2013	38577	25858	23276	14153	793379
2012	38953	25593	23430	14170	801470
2011	39640	25538	23321	14451	811230
2010	39371	24524	23107	13944	801143

1) Inclusief buitenland en onbekend.

bron: UWW

17.3.9 Uitkeringen AOW, 2012-2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
2012					
1e kwartaal	89880	89320	66750	31680	2741740
2e kwartaal	90580	89750	67250	31840	2769670
3e kwartaal	91550	90420	67750	32070	2798520
4e kwartaal	92230	90780	68140	32290	2824040
2013					
1e kwartaal	92110	90380	68100	32190	2825880
2e kwartaal ¹⁾	92740	90710	68520	32410	2850540
waarvan					
volledig ²⁾	68210	72410	53740	26610	2564550
gekort ³⁾	24530	18300	14770	5800	285990
mannen	41190	39180	29180	13930	1279220
vrouwen	51550	51530	39340	18480	1571280

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

²⁾ Volledig houdt in dat over de gehele AOW-periode (50 jaar) rechten zijn opgebouwd.

³⁾ Voor elk jaar dat de pensioengerechtigde tussen het 15de en 65ste jaar niet verzekerd is geweest, bijvoorbeeld vanwege wonen in het buitenland, wordt op het ouderdomspensioen 2% gekort.

17.3.10 Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar huishoudentypen en leeftijdsgroepen, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
totaal huishoudens	96427	84891	53266	24563	1173678
eenpersoonshuishoudens					
<65 jaar	43090	30785	21319	11079	397391
65+ jaar	16363	18152	9892	4109	286381
totaal	59453	48937	31211	15188	683772
meerpersoonshuishoudens					
<65 jaar	31582	29422	18683	7443	364188
65+ jaar	5392	6532	3372	1932	125718
totaal	36974	35954	22055	9375	489906
totaal minima	73490	63126	39655	18135	799936

bron: MinBZk/WB

17.3.11 Gemiddelde huurtoeslag per jaar (x 1 euro) van huishoudens naar huishoudentypen en leeftijdsgroepen, 2010

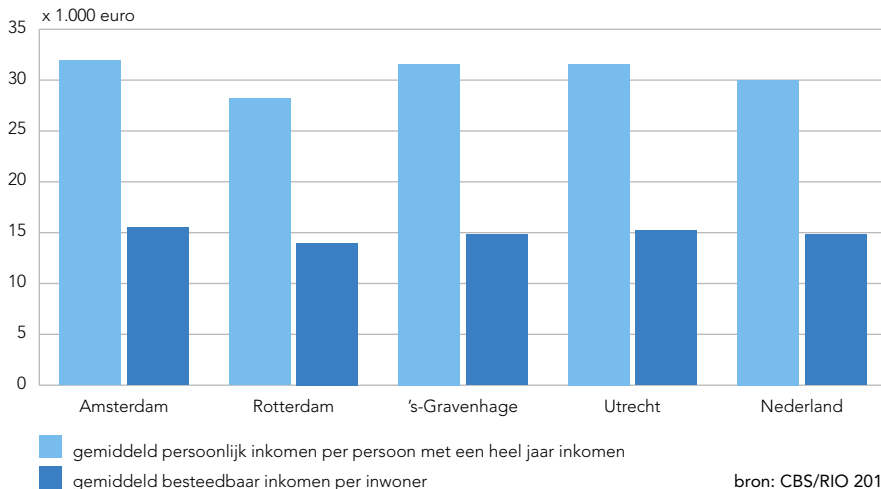
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
totaal huishoudens	1781	1884	1906	1744	1868
eenpersoonshuishoudens					
<65 jaar	1516	1591	1593	1395	1572
65+ jaar	1894	2023	2037	1970	2012
totaal	1620	1751	1734	1551	1756
meerpersoonshuishoudens					
<65 jaar	2048	2058	2135	2022	2017
65+ jaar	2104	2127	2292	2197	2058
totaal	2056	2071	2159	2058	2028
totaal minima	1887	2015	2038	1844	2045

bron: MinBZk/WB

17.3.12 Bevolking en gemiddeld besteedbaar inkomen, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
bevolking 1 januari 2011					
totaal (x 1.000)	779,8	610,4	495,1	311,4	16655,8
w.o. met een heel jaar inkomen	547,6	426,1	331,9	219,9	11774,0
in % van inwoners	70,2	69,8	67,0	70,6	70,7
gemiddeld besteedbaar inkomen					
per inwoner (x 1.000 euro)	15,5	14,0	14,8	15,2	14,8
rangnummer	107	312	197	138	
gemiddeld persoonlijk inkomen					
per persoon met een heel jaar inkomen (x 1.000 euro)	31,9	28,2	31,6	31,6	30,0
rangnummer	89	284	106	102	

bron: CBS/RIO 2010

17.3b Gemiddeld persoonlijk inkomen per persoon met een heel jaar inkomen en gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner, 2010

bron: CBS/RIO 2010

17.3.13 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar sociaal-economische categorie, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)					
totaal actief	342,9	245,7	207,7	140,4	7414,3
w.o. zelfstandige	60,9	27,7	27,5	17,8	950,3
totaal niet-actief	204,7	180,4	124,3	79,5	4359,7
w.o. bijstandsuitkering	33,6	35,6	18,2	6,9	304,7
pensioenontvanger 65+ jaar	76,4	78,1	56,3	27,3	2333,9
gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)					
totaal actief	40,1	36,1	38,7	40,1	36,3
w.o. zelfstandige	33,2	33,9	34,0	36,8	36,3
totaal niet-actief	18,1	17,4	19,7	16,6	19,5
w.o. bijstandsuitkering	13,5	12,8	13,4	12,9	13,2
pensioenontvanger 65+ jaar	20,8	19,4	22,6	20,6	20,8

bron: CBS/RIO 2010

17.3.14 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar geslacht en leeftijdsgroepen, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)					
totaal	547,6	426,1	331,9	219,9	11774,0
mannen	273,6	215,5	168,2	108,2	6061,1
vrouwen	274,0	210,6	163,8	111,7	5712,9
<25 jaar	55,4	46,3	30,7	32,1	1234,6
25-44 jaar	235,9	164,2	133,8	103,4	3975,6
45-64 jaar	174,9	134,5	108,5	56,0	4124,9
65 jaar en ouder	81,4	81,1	58,9	28,4	2438,9
gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)					
totaal	31,9	28,2	31,6	31,6	30,0
mannen	36,7	33,7	37,4	37,3	37,7
vrouwen	27,0	22,6	25,6	26,0	21,9
<25 jaar	11,5	12,3	12,4	10,7	11,7
25-44 jaar	37,0	32,0	34,6	37,4	33,6
45-64 jaar	35,9	33,8	37,6	37,8	37,1
65 jaar en ouder	22,2	20,2	23,7	21,5	21,7

bron: CBS/RIO 2010

17.3.15 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar herkomstgroepering, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)					
totaal	547,6	426,1	331,9	219,9	11774,0
autochtonen	305,4	247,7	190,8	160,3	9651,4
westerse allochtonen	80,9	45,4	46,5	22,2	1064,8
niet-westerse allochtonen	161,2	133	94,7	37,4	1057,9
gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)					
totaal	31,9	28,2	31,6	31,6	30,0
autochtonen	35,1	31,1	34,3	33,5	30,7
westerse allochtonen	36,5	30,3	36,3	32,6	30,9
niet-westerse allochtonen	23,5	22,1	23,9	22,8	23,1

bron: CBS/RIO 2010

17.3.16 Personen met een heel jaar inkomen (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010 ¹⁾

persoonlijk inkomen per jaar	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
minder dan 12.300 euro	100,0	85,7	57,1	44,9	2354,8
12.300 euro-<19.700 euro	120,8	102,8	72,4	39,6	2354,8
19.700 euro-<29.800 euro	102,6	84,3	67,4	38,3	2354,8
29.800 euro-<42.800 euro	103,8	80,2	65,5	45,1	2354,8
42.800 euro en meer	120,4	73,3	69,6	52,0	2354,8
totaal	547,6	426,1	331,9	219,9	11774,0

¹⁾ Indeling in de vijf landelijke 20%-groepen met inkomensgrenzen.

bron: CBS/RIO 2010

17.3.17 Particuliere huishoudens incl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
huishoudens (x 1.000)					
totaal	414,6	302,0	236,5	159,6	7337,0
eenpersoonshuishouden	225,0	141,9	109,4	83,5	2616,9
paar zonder kinderen	78,3	66,6	50,7	33,2	2107,4
paar met kinderen	64,0	56,3	50,0	31,2	1998,9
eenoudergezin	36,8	29,5	20,6	8,2	476,7
gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)					
totaal	29,0	28,1	30,6	29,4	33,3
eenpersoonshuishouden	19,5	18,1	19,5	17,0	19,1
paar zonder kinderen	40,5	35,9	38,8	40,3	37,3
paar met kinderen	48,1	44,6	47,1	50,2	48,2
eenoudergezin	26,4	24,8	26,1	27,9	27,8
gestandaardiseerd inkomen per huishouden (x 1.000 euro)	22,3	21,0	22,6	21,8	23,4

bron: CBS/RIO 2010

17.3.18 Particuliere huishoudens incl. studenten (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010 ¹⁾

besteedbaar inkomen per jaar	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
minder dan 17.000 euro	131,6	88,4	63,7	51,1	1467,4
17.000 euro-<24.200 euro	90,7	73,2	52,2	30,0	1467,4
24.200 euro-<33.500 euro	73,4	56,6	44,4	25,8	1467,4
33.500 euro-<46.300 euro	56,0	44,3	37,0	23,6	1467,4
46.300 euro en meer	62,9	39,5	39,2	29,1	1467,4
totaal	414,6	302,0	236,5	159,6	7337,0

¹⁾ Indeling in de vijf landelijke 20%-groepen met inkomensgrenzen.

bron: CBS/RIO 2010

17.3.19 Particuliere huishoudens excl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden, 2010

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
huishoudens (x 1.000)					
totaal	381,1	283,8	225,8	132,1	7067,0
eenpersoonshuishouden	195,4	126,1	99,8	57,9	2373,6
paar zonder kinderen	75,5	64,9	49,8	31,9	2087,9
paar met kinderen	64,0	56,2	50,0	31,2	1998,9
eenoudergezin	36,8	29,5	20,6	8,2	476,7
gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)					
totaal	30,7	29,3	31,5	33,8	34,3
eenpersoonshuishouden	21,1	19,3	20,5	21,2	20,3
paar zonder kinderen	41,3	36,4	39,1	41,3	37,5
paar met kinderen	48,0	44,6	47,1	50,0	48,1
eenoudergezin	26,4	24,8	26,1	27,9	27,8
gestandaardiseerd inkomen per huishouden (x 1.000 euro)	23,5	21,7	23,2	24,7	23,9

bron: CBS/RIO 2010

17.3.20 Particuliere huishoudens excl. studenten (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010 ¹⁾

besteedbaar inkomen per jaar	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
minder dan 17.900 euro	113,6	82,3	61,1	29,0	1413,4
17.900 euro-<25.100 euro	84,8	68,6	49,7	28,0	1413,4
25.100 euro-<34.300 euro	68,3	52,7	41,7	24,1	1413,4
34.300 euro-<47.000 euro	53,5	42,3	35,7	22,8	1413,4
47.000 euro en meer	60,8	37,9	37,7	28,0	1413,4
totaal	381,1	283,8	225,8	132,1	7067,0

¹⁾ Indeling in de vijf landelijke 20%-groepen met inkomensgrenzen.

bron: CBS/RIO 2010

17.3.21 Gemeentelijke woonlasten (euro's per jaar per huishouden), 2011-2013 ¹⁾

	gemiddelde woning ²⁾					
	eenpersoonshuishouden			meerpersoonshuishouden		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Amsterdam ³⁾	542	551	549	621	631	628
Rotterdam	625	644	720	625	644	720
's-Gravenhage	508	488	492	551	543	547
Utrecht	705	684	687	705	720	731
Nederland gemiddeld	601	613	630	671	683	697

¹⁾ De gemeentelijke woonlasten bestaan uit onroerende zaakbelasting (OZB), reinigingsheffing en rioolheffing woningen.

bron: COELO/Atlas van de lokale lasten

²⁾ De gemiddelde woning is vastgesteld door het CBS, verschilt per gemeente en is gerelateerd aan de waarde van de woning.³⁾ Gemiddelde berekend uit de woonlasten per stadsdeel.

17.4.1 Sterfte naar doodsoorzaken, 2003-2012

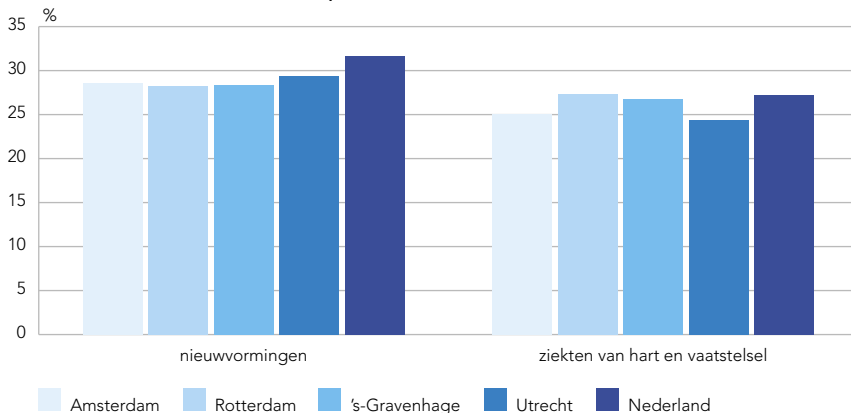
doodsoorzaak	2012				
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
nieuwvormingen	1582	1575	1186	545	44661
ziekten van hart en vaatstelsel	1388	1526	1120	453	38371
ziekten van ademhalingsstelsel	575	592	473	191	14477
uitwendige doodsoorzaken	333	253	192	131	6333
overige doodsoorzaken	1657	1646	1209	535	36971
totaal	5535	5592	4180	1855	140813

doodsoorzaak	procenten				
	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
nieuwvormingen	28,6	28,2	28,4	29,4	31,7
ziekten van hart en vaatstelsel	25,1	27,3	26,8	24,4	27,2
ziekten van ademhalingsstelsel	10,4	10,6	11,3	10,3	10,3
uitwendige doodsoorzaken	6,0	4,5	4,6	7,1	4,5
overige doodsoorzaken	29,9	29,4	28,9	28,8	26,3
totaal	100	100	100	100	100

totaal abs. 2011	5314	5436	4045	1855	135741
2010	5406	5537	4161	1810	136058
2009	5313	5429	3935	1808	134235
2008	5679	5720	4293	1884	135136
2007	5586	5747	4204	1862	133022
2006	5727	5820	4313	1890	135372
2005	5960	5815	4395	1910	136402
2004	5875	5985	4600	2000	136550
2003	6560	6433	4769	2081	141936

bron: CBS

17.4a Sterfte naar doodsoorzaken, 2012 (procenten)

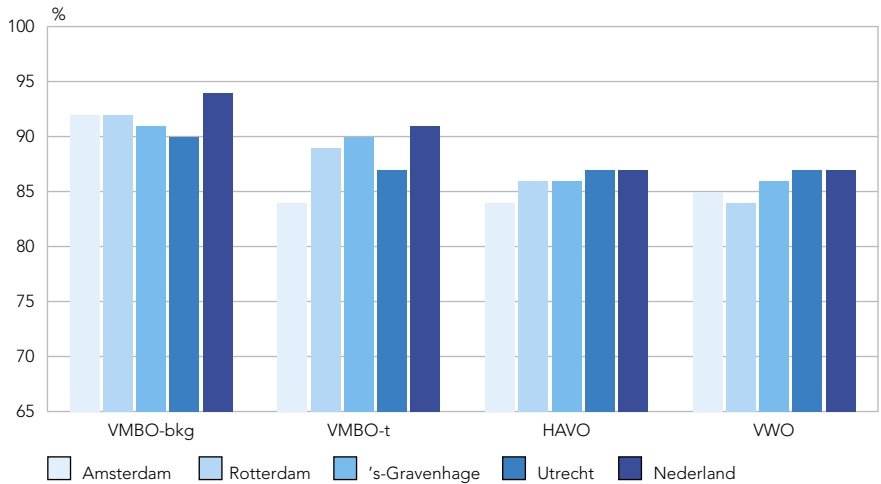
bron: CBS

17.5.1 Leerlingen naar soort onderwijs en gemeente van hoofdvestiging, 2012/'13

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
basisonderwijs	60156	50111	44630	27823	1497872
speciaal basisonderwijs	1271	1300	848	444	39936
(voortgezet) speciaal onderwijs	3236	4216	1767	2070	70656
voortgezet onderwijs	38319	34567	24463	11721	970022

bron: OCW/DUO

17.5a Percentage geslaagden van eindexamenkandidaten in het voortgezet onderwijs, 2012

bron: Onderwijsinspectie

17.6.1 Geregistreerde motorvoertuigen, 1 januari 2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
totaal alle voertuigtypen	333019	310607	243356	177269	11789690
personenauto's	228764	214257	179045	132207	7915613
totaal bedrijfsvoertuigen	33957	52123	25031	23461	2135589
totaal bedrijfsmotorvoertuigen	23749	24439	17517	15785	1043415
bestelauto's	20402	19474	15738	13100	832121
vrachtauto's	1063	1417	529	963	67096
trekkers	599	1850	207	705	70422
speciale voertuigen	1416	1297	817	808	63312
autobussen	269	401	226	209	10464
motortweewielers	17344	11498	9905	7215	653245

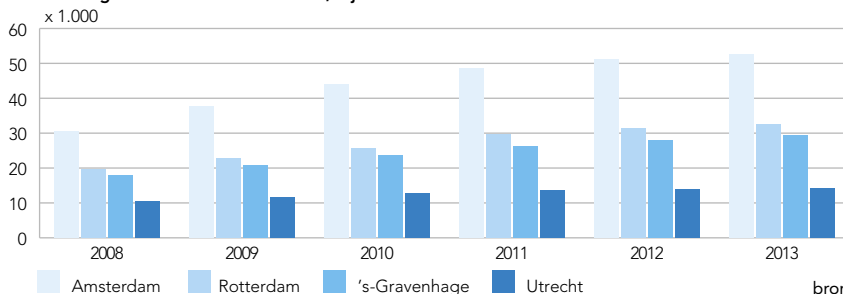
bron: CBS

17.6.2 Voertuigen met bromfietskenteken, 1 januari 2008-2013

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
2013					
snorfietsen	27728	15753	17443	8330	547793
bromfietsen	24322	16389	11317	5806	511684
brommobielen	509	459	522	189	21037
totaal	52559	32601	29282	14325	1080514
2008					
snorfietsen	10830	8722	8836	5983	326525
bromfietsen	19184	10550	8445	4290	436605
brommobielen	468	397	575	175	17459
totaal	30482	19669	17856	10448	780589
totaal					
2013	52559	32601	29282	14325	1080514
2012	51060	31346	27876	14022	1057100
2011	48608	29695	26222	13713	1023582
2010	44133	25753	23562	12850	951452
2009	37589	22729	20820	11741	869848
2008	30482	19669	17856	10448	780589

bron: CBS

17.6.a Voertuigen met bromfietskenteken, 1 januari 2008-2013

bron: CBS

17.7.1 Woningvoorraad, 2012-2013 ¹⁾

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
2012					
1e kwartaal	408876	306235	241380	142967	7386279
2e kwartaal	409118	306917	241678	143083	7401786
3e kwartaal	409888	306832	242150	143346	7416078
4e kwartaal	410331	307135	243256	143923	7432798
2013					
1e kwartaal	411111	307040	244912	145070	7448650
2e kwartaal	411764	307030	245462	145040	7459244
3e kwartaal	411944	307587	245798	145708	7485832

¹⁾ Beginstand periode, voorlopige cijfers.

De gegevens zijn afkomstig uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

bron: CBS

17.7.2 Woningvoorraad en mutaties in de woningvoorraad, 2012

	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
stand 1-1-2012	408876	306235	241380	142967	7386279
vermeerdering					
totaal	4727	2520	3670	3066	87869
nieuwbouw	2821	786	979	2608	45873
vermindering					
totaal	2497	1317	986	859	39637
sloop	1461	625	26	512	13478
saldo	2230	1203	2684	2207	48232
stand 1-1-2013 ¹⁾	411111	307040	244912	145070	7448650

¹⁾ Incl. administratieve correcties; voorlopige cijfers.

bron: CBS

17.7.3 Woningvoorraad naar eigendom, 1 januari 2012

eigendom	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
eigenaar/bewoner	112051	109980	115590	69927	4363272
sociale verhuur	189444	141647	80090	48021	2274967
particuliere verhuur	98322	45818	44892	17319	628056
totaal	399817	297445	240572	135267	7266295

bron: VROM/SYSWOV

17.8.1 Uitgebrachte geldige stemmen (procenten), blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 3 maart 2010

politieke groepering	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	29,3	28,9	21,2	18,7	15,7
VVD	16,9	9,6	14,6	15,6	15,7
GROENLINKS	15,1	7,3	6,0	20,7	6,7
SP (Socialistische Partij)	7,2	5,6	4,0	6,0	4,2
Christen Democratisch Appèl (CDA)	3,3	6,7	5,9	7,6	14,8
Democraten 66 (D66)	14,8	9,3	11,9	17,8	8,1
RED AMSTERDAM	3,7				
TROTS OP NEDERLAND					
LIJST RITA VERDONK	2,3		1,6	3,8	1,2
Partij voor de Dieren	2,3		2,4		0,3
Leefbaar Rotterdam		28,6			
ChristenUnie-SGP		3,0			1,0
Partij voor de Vrijheid			16,8		0,8
Haagse Stadspartij			4,2		
Islam Democraten			2,3		
Politieke Partij Scheveningen			3,0		
Blanco lijst (1e kandidaat Khouliani)			2,4		
Stadspartij Leefbaar Utrecht				3,8	
ChristenUnie	1,3		1,8	3,0	3,8
lokale partijen	2,7	0,6	1,6	2,7	23,7
overige groeperingen	1,0	0,5	0,2	0,3	4,0
totaal geldige stemmen	307294	222842	197059	127190	6581330
blanco/ongeldige stemmen	3355	3286	1465	629	31804
kiesgerechtigden	604583	472070	375279	243238	12216546
opkomstpercentage	51,4	47,9	52,9	52,5	54,1

bron: Kiesraad/DBI

17.8.2 Zetelverdeling bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 3 maart 2010

politieke groepering	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	15	14	10	9	1251
VVD	8	4	7	7	1432
GROENLINKS	7	3	3	10	436
SP (Socialistische Partij)	3	2	2	3	250
Christen Democratisch Appèl (CDA)	2	3	3	4	1531
Democraten 66 (D66)	7	4	6	9	541
RED AMSTERDAM	1				
TROTS OP NEDERLAND LIJST RITA VERDONK	1			1	61
Partij voor de Dieren	1		1		6
Leefbaar Rotterdam		14			
ChristenUnie-SGP		1			90
Partij voor de Vrijheid			8		17
Haagse Stadspartij			2		
Islam Democraten			1		
Politieke Partij Scheveningen			1		
Blanco lijst (1e kandidaat Khouhani)			1		
Stadspartij Leefbaar Utrecht				1	
ChristenUnie				1	331
lokale partijen					2277
overige groeperingen					431
totaal	45	45	45	45	8654

bron: Kiesraad/DBI

17.8.3 Uitgebrachte geldige stemmen (procenten), blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, 2 maart 2011

politieke groepering	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
VVD	15,4	15,3	20,1	16,4	19,6
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)	28,5	24,4	22,1	19,7	17,3
Christen Democratisch Appèl (CDA)	3,0	6,2	6,4	6,2	14,1
PVV (Partij voor de Vrijheid)	8,4	16,4	14,5	7,7	12,4
SP (Socialistische Partij)	10,5	11,3	9,2	9,0	10,2
Democraten 66 (D66)	15,6	9,7	12,0	17,3	8,4
GROENLINKS	12,7	6,9	7,1	17,0	6,3
ChristenUnie		2,5	1,8	2,1	3,3
50PLUS	1,0	2,8	2,2	1,4	2,4
Partij voor de Dieren	2,8	2,7	3,0	2,4	1,9
ChristenUnie-SGP	0,8				0,5
Ouderenpartij Noord-Holland	1,1				0,3
overige groeperingen	0,2	1,8	1,6	0,8	3,3
totaal geldige stemmen	297488	197189	170259	136868	6993076
blanco/ongeldige stemmen	1526	1062	890	541	20853
kiesgerechtigden	551475	440770	339695	231344	12532127
opkomstpercentage	54,2	45,0	50,4	59,4	56,0

bron: Kiesraad/DBI

17.8.4 Uitgebrachte geldige stemmen (procenten), blanco/ongeldige stemmen, kiesgerechtigden en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 12 september 2012

politieke groepering	Amsterdam	Rotterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Nederland
VVD	19,4	20,4	26,6	21,5	26,6
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) ¹⁾	35,9	32,1	27,3	29,7	24,8
PVV (Partij voor de Vrijheid)	6,1	13,4	11,4	6,3	10,1
Christen Democratisch Appèl (CDA)	2,2	4,4	4,4	4,2	8,5
SP (Socialistische Partij) ²⁾	9,2	9,9	7,5	7,2	9,7
Democraten 66 (D66)	15,2	8,5	11,8	17,5	8,0
GROENLINKS ³⁾	5,4	2,7	3,5	6,8	2,3
ChristenUnie	0,8	2,0	1,5	2,1	3,1
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	0,1	0,9	0,5	0,3	2,1
Partij voor de Dieren	3,1	2,6	2,8	2,3	1,9
Piratenpartij	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3
Partij voor Mens en Spirit (MenS)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Nederland Lokaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Libertarische Partij (LP)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Democratisch Politiek Keerpunt DPK	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
50PLUS	1,3	2,0	1,6	1,1	1,9
Liberaal Democratische Partij (LibDem)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anti Europa Partij	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SOPN	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Partij van de Toekomst (PvdT)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Politieke Partij NXD	0,0				0,0
 totaal geldige stemmen	389276	275402	270440	178580	9424235
blanco/ongeldige stemmen	2737	2048	1735	823	37988
kiesgerechtigden	560467	442990	383773	235496	12689810
 opkomstpercentage	69,9	62,6	70,9	76,2	74,6

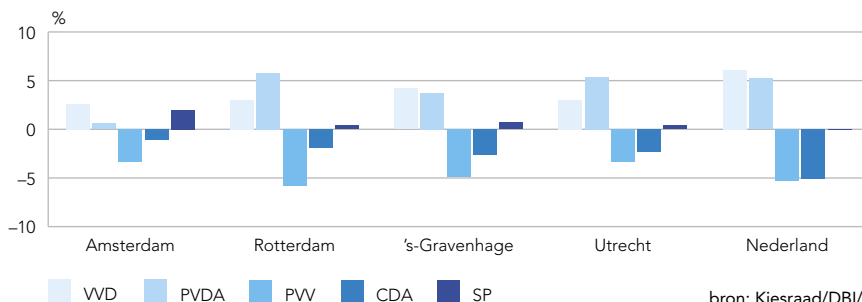
¹⁾ Combinatie met lijst 5 en 7.

bron: Kiesraad/DBI/O+S

²⁾ Combinatie met lijst 2 en 7.

³⁾ Combinatie met lijst 2 en 5.

17.8.a Winst en verlies van de vijf grootste partijen bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 2010 en 2012 (procenten)

bron: Kiesraad/DBI/O+S

18

Stadsregio Amsterdam

- 18.1 Bevolking
- 18.2 Openbare orde en veiligheid
- 18.3 Werk en inkomen
- 18.4 Zorg
- 18.5 Educatie
- 18.6 Verkeer en infrastructuur
- 18.7 Milieu
- 18.8 Stedelijke ontwikkeling
- 18.9 Verkiezingen

18

Stadsregio Amsterdam

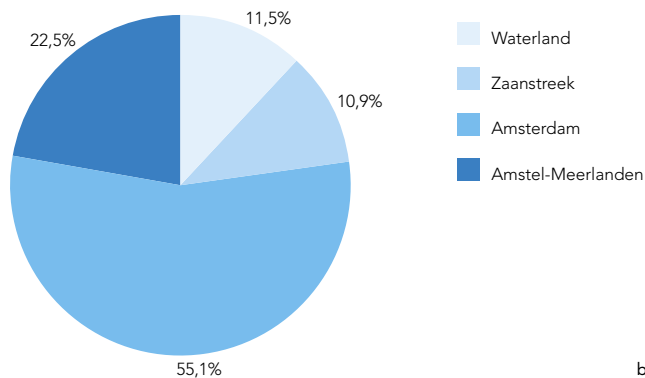
Om Amsterdam internationaal als topstad op de kaart te zetten werkt de gemeente Amsterdam samen met de andere gemeenten in de regio. Het doel van deze samenwerking is om van de regio Amsterdam een internationaal concurrerende regio te maken. Op dit moment zijn er twee regionale samenwerkingsverbanden: de Stadsregio Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. Dit hoofdstuk gaat over de Stadsregio Amsterdam.

De Stadsregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van zestien gemeenten in de regio's Waterland, Amstel-Meerlanden, Zaanstreek en de gemeente Amsterdam (zie voor een overzicht bijlage 3). Ze werken samen aan verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de economische ontwikkeling in de regio. Hoe groot is de bevolking in dit gebied, hoeveel bedrijven zijn er gevestigd?

Meeste inwoners stadsregio wonen in Amsterdam

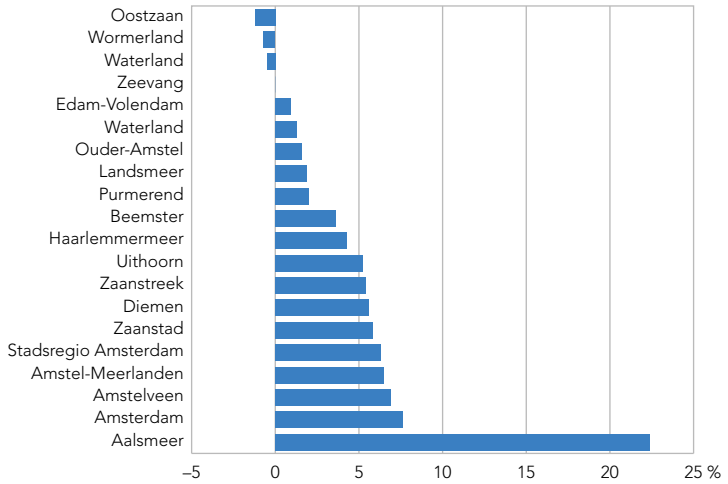
Op 1 januari 2013 wonen er bijna 1,5 miljoen mensen in de stadsregio Amsterdam, dat is 9% van de totale Nederlandse bevolking. Meer dan de helft van de inwoners uit deze regio woont in Amsterdam.

Bevolking naar subregio's, 1 januari 2013

bron: CBS/O+S

Bevolkingsgroei gemeentes/subregio's stadsregio Amsterdam, 2007-2013 (procenten)

bron: CBS/O+S

Bevolking stadsregio neemt toe

Sinds 2007 is het aantal inwoners van de Stadsregio Amsterdam toegenomen, evenals het inwoneraantal van heel Nederland. De bevolking in de Stadsregio Amsterdam is echter sterker gegroeid dan in de rest van het land. In Nederland is het inwonertal sinds 2007 gestegen met 2,2%, in de Stadsregio Amsterdam met 6,3%.

De gemeente Aalsmeer heeft de grootste bevolkingsgroei sinds 2007 door- gemaakt: + 22% tussen 2007 en 2013. Deze bevolkingsgroei is onder andere te verklaren door een grote nieuwbouwwijk aan de rand van Aalsmeer: Nieuw Oosteinde.¹

Waterland, Wormerland en Oostzaan zagen hun inwonertal in deze periode dalen.

Ook recent zet de bevolkingsgroei in de Stadsregio Amsterdam door: tussen 2012 en 2013 is het bevolkingsaantal er met ruim 13.000 toegenomen, een toename van 1%. In heel Nederland is de bevolking tussen 2012 en 2013 gegroeid met 0,3%.

Inkomens Stadsregio Amsterdam bovengemiddeld

In 2010 lag het gemiddelde persoonlijk inkomen voor de Stadsregio Amsterdam op 32.400 euro, tegenover een landelijk gemiddelde van 28.400 euro. Inwoners van Amstelveen en Ouder-Amstel hebben gemiddeld het hoogste inkomen van de Stadsregio Amsterdam: 38.600 euro. Zaanstad heeft het laagste persoonlijk gemiddeld inkomen van de Stadsregio Amsterdam, maar ligt met een gemiddeld inkomen van 29.300 euro nog wel boven het landelijk gemiddelde.

Toename bedrijfsvestigingen

Het aantal bedrijfsvestigingen in de Stadsregio Amsterdam is tussen 2007 en 2012 met 35% toegenomen. Ook daarna zette deze groei door: tussen 2011 en 2012 met bijna 3%. Deze toename is onder meer het gevolg van de invoering van de Wet op het Handelsregister, in 2008.² Deze wet schrijft voor dat iedere economische activiteit geregistreerd moet worden bij de Kamer van Koophandel. Hierdoor is het aantal bedrijfsvestigingen fors gestegen. Daarnaast is het ondernemerschap in de loop der jaren populairder geworden.³

Tweederde van alle bedrijfsvestigingen in de Stadsregio Amsterdam bevindt zich in 2012 in Amsterdam. De meeste bedrijfsvestigingen (63%) behoren tot de tertiaire sector.

¹ bron: www.nieuw-oosteinde.nl

² bron: www.kvk.nl/over-de-kvk/over-het-handelsregister/handelsregisterwet/

³ bron: Monitor Creatieve Industrie 2012, C. van Oosteren en M. Teirlinck. O+S, 2013.

18.1	Bevolking	460
	<u>tabellen</u>	
18.1.1	Oppervlakte, bevolkingsdichtheid, woningdichtheid en gemiddelde woningbezetting	460
18.1.2	Stand van de bevolking	462
18.1.3	Bevolking naar leeftijdsgroepen	463
18.1.4	Bevolking naar leeftijdsgroepen en burgerlijke staat	465
18.1.5	Bevolking naar herkomstgroepering	466
18.1.6	Bevolking naar nationaliteiten	467
18.1.7	Loop van de bevolking	468
18.1.8	Vestiging en vertrek naar herkomst en bestemming	469
18.1.9	Vestiging in en vertrek uit Amsterdam	470
18.1.10	Particuliere huishoudens naar samenstelling	471
18.1.11	Bevolkingsprognoses	472
18.1.12	Prognose particuliere huishoudens	473
	<u>grafieken en kaarten</u>	
18.1a	Bevolkingsdichtheid per gemeente	461
18.1b	Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht	464
18.2	Openbare orde en veiligheid	474
	<u>tabellen</u>	
18.2.1	Geregistreerde misdrijven en ophelderingen	474
18.2.2	Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland	475
18.2.3	Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland	475
18.2.4	Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar gemeenten	476
18.2.5	Misdrijven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar gemeenten en hoofdcincidenten	477
18.2.6	Objectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen	478
18.2.7	Subjectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen	480
	<u>grafieken</u>	
18.2a	Opgenomen aangiften en aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland	475
18.2b	Objectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen	481
18.2c	Subjectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen	481
18.3	Werk en inkomen	482
	<u>tabellen</u>	
18.3.1	Bevolking van 15-64 jaar en beroepsbevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht	483
18.3.2	Werkzame beroepsbevolking naar werk- en woongebied	484
18.3.3	Werkzame beroepsbevolking naar geslacht en gewerkte uren	484
18.3.4	Beroepsbevolking naar opleidingsniveau	484
18.3.5	Banen van werknemers naar economische activiteit	485
18.3.6	Bedrijfsvestigingen	486
18.3.7	Bedrijfsvestigingen naar sectoren	487
18.3.8	Werkzame personen	488
18.3.9	Werkzame personen naar sectoren	489
18.3.10	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in een aantal regiogemeenten van Amsterdam	490
18.3.11	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Amstelveen	491
18.3.12	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Diemen	492
18.3.13	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Landsmeer	493
18.3.14	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Oostzaan	494
18.3.15	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Ouder-Amstel	495

18.3	Werk en inkomen (vervolg)	
	<u>tabellen</u>	
18.3.16	Vestigingen en de hierin werkzame personen naar secties en grootteklassen in Zaanstad	496
18.3.17	Uitkeringen WWB	497
18.3.18	Uitkeringen WW naar leeftijdsgroepen, geslacht en werkloosheidspercentage	498
18.3.19	Uitkeringen WIA naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht	499
18.3.20	Uitkeringen WAO naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht	500
18.3.21	Uitkeringen WAZ naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht	501
18.3.22	Uitkeringen Wajong naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht	502
18.3.23	Uitkeringen AOW	503
18.3.24	Uitkeringen AOW naar uitkeringsrecht en geslacht	504
18.3.25	Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar huishoudentypen en leeftijdsgroepen	505
18.3.26	Gemiddelde huurtoeslag van huishoudens naar huishoudentypen en leeftijdsgroepen	506
18.3.27	Bevolking en gemiddeld besteedbaar inkomen	507
18.3.28	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar sociaal-economische categorie	509
18.3.29	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar geslacht	510
18.3.30	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar leeftijdsgroepen	511
18.3.31	Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar herkomstgroepering	512
18.3.32	Personen met een heel jaar inkomen naar inkomensklassen	513
18.3.33	Particuliere huishoudens incl. studenten naar inkomensklassen	514
18.3.34	Particuliere huishoudens incl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden	515
18.3.35	Particuliere huishoudens excl. studenten naar inkomensklassen	516
18.3.36	Particuliere huishoudens excl. studenten en gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden	517
18.3.37	Gemeentelijke woonlasten	518
	<u>grafieken en kaarten</u>	
18.3a	Schema arbeidsmarkt Stadsregio Amsterdam 2010/2011	482
18.3b	Gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner	528
18.4	Zorg	519
	<u>tabellen</u>	
18.4.1	Sterfte naar doodsoorzaken	519
18.5	Educatie	520
	<u>tabellen</u>	
18.5.1	Scholen en leerlingen in het voortgezet onderwijs naar soort onderwijs	520
18.5.2	Scholen en leerlingen naar geslacht in het basisonderwijs	521
18.5.3	Scholen en leerlingen naar geslacht in het speciaal onderwijs	522
18.6	Verkeer en infrastructuur	523
	<u>tabellen</u>	
18.6.1	Voertuigen met bromfietskenteken	523
18.6.2	Geregistreerde motorvoertuigen	524

18.7	Milieu	525
	<u>tabellen</u>	
18.7.1	Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol	525
18.7.2	Geproduceerde dierlijke mest	526
18.7.3	Stikstofproductie tijdens dierlijke mestproductie	527
18.7.4	Fosfaatuitscheiding tijdens dierlijke mestproductie	528
18.7.5	Kali-uitscheiding tijdens dierlijke mestproductie	529
18.8	Stedelijke ontwikkeling	530
	<u>tabellen</u>	
18.8.1	Woningvoorraad	530
18.8.2	Woningvoorraad en mutaties in de woningvoorraad	531
18.8.3	Gemiddelde woningwaarde (WOZ)	532
	<u>grafieken</u>	
18.8a	Woningvoorraad naar subregio's	530
18.9	Verkiezingen	533
	<u>tabellen</u>	
18.9.1	Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad	533
18.9.2	Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten	535
18.9.3	Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer	537
	<u>kaarten</u>	
18.9a	Opkomst bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad	534
18.9b	Opkomst bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten	536
18.9c	Opkomst bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer	538

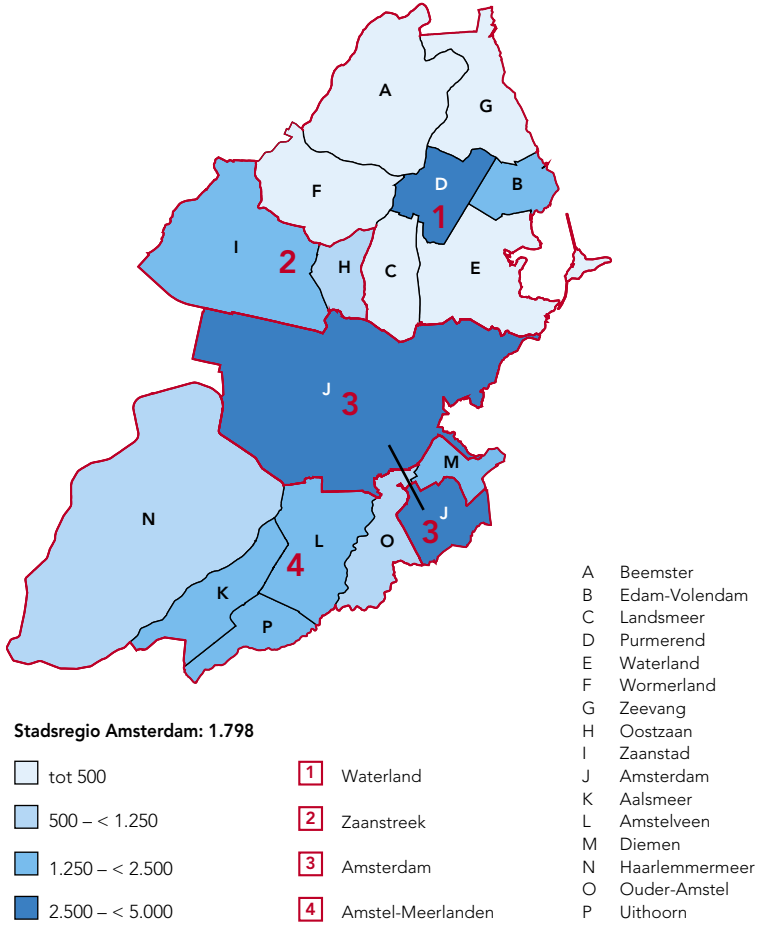
18.1.1 Oppervlakte, bevolkingsdichtheid, woningdichtheid en gemiddelde woningbezetting, 1 januari 2013

gemeente/subregio	oppervlakte in km ²	oppervlakte in km ² land	bevolking	bevolkingsdichtheid per km ² land	woningen ¹⁾	woningdichtheid per km ² land	gemiddelde woningbezetting
Beemster	72.07	70.58	8785	124	3427	49	2,56
Edam-Volendam	24.78	16.31	28754	1763	11876	728	2,42
Landsmeer	26.50	22.56	10454	463	4432	196	2,36
Purmerend	24.56	23.39	79482	3398	34893	1492	2,28
Waterland	115.66	52.11	17091	328	7033	135	2,43
Wormerland	45.18	38.74	15740	406	6512	168	2,42
Zeevang	55.21	38.06	6317	166	2548	67	2,48
Waterland	363.96	261.75	166623	637	70721	270	2,36
Oostzaan	16.08	11.53	9141	793	3981	345	2,30
Zaanstad	83.24	73.88	149622	2025	66110	895	2,26
Zaanstreek	99.32	85.41	158763	1859	70091	821	2,27
Amsterdam	219.33	164.81	799442	4851	411111	2494	1,94
Aalsmeer	32.29	20.44	30618	1498	12354	604	2,48
Amstelveen	44.08	41.45	84379	2036	41616	1004	2,03
Diemen	14.04	11.99	25218	2103	11920	994	2,12
Haarlemmermeer	185.29	178.66	144153	807	58925	330	2,45
Ouder-Amstel	25.78	24.13	13249	549	5752	238	2,30
Uithoorn	19.44	18.26	28387	1555	12393	679	2,29
Amstel-Meerlanden	320.92	294.93	326004	1105	142960	485	2,28
Stadsregio Amsterdam	1003.53	806.90	1450832	1798	694883	861	2,09

1) Voorlopige cijfers.

bron: CBS/O+S

18.1a Bevolkingsdichtheid per gemeente (bevolking per km² land), 1 januari 2013

bron: CBS/O+S

18.1.2 Stand van de bevolking, 1 januari 2007-2013

gemeente/subregio	2007	2012	2013		
			totaal	mannen	vrouwen
Beemster	8476	8719	8785	4394	4391
Edam-Volendam	28494	28700	28754	14353	14401
Landsmeer	10264	10334	10454	5012	5442
Purmerend	77955	79266	79482	38886	40596
Waterland	17183	17010	17091	8506	8585
Wormerland	15856	15781	15740	7861	7879
Zeevang	6318	6344	6317	3159	3158
Waterland	164546	166154	166623	82171	84452
Oostzaan	9248	9097	9141	4465	4676
Zaanstad	141402	148281	149622	74002	75620
Zaanstreek	150650	157378	158763	78467	80296
Amsterdam	743104	790044	799442	393336	406106
Aalsmeer	25019	30364	30618	15178	15440
Amstelveen	78945	83363	84379	40227	44152
Diemen	23888	24935	25218	12226	12992
Haarlemmermeer	138255	143943	144153	71711	72442
Ouder-Amstel	13038	13232	13249	6454	6795
Uithoorn	26977	28307	28387	13973	14414
Amstel-Meerlanden	306122	324144	326004	159769	166235
Stadsregio Amsterdam	1364422	1437720	1450832	713743	737089

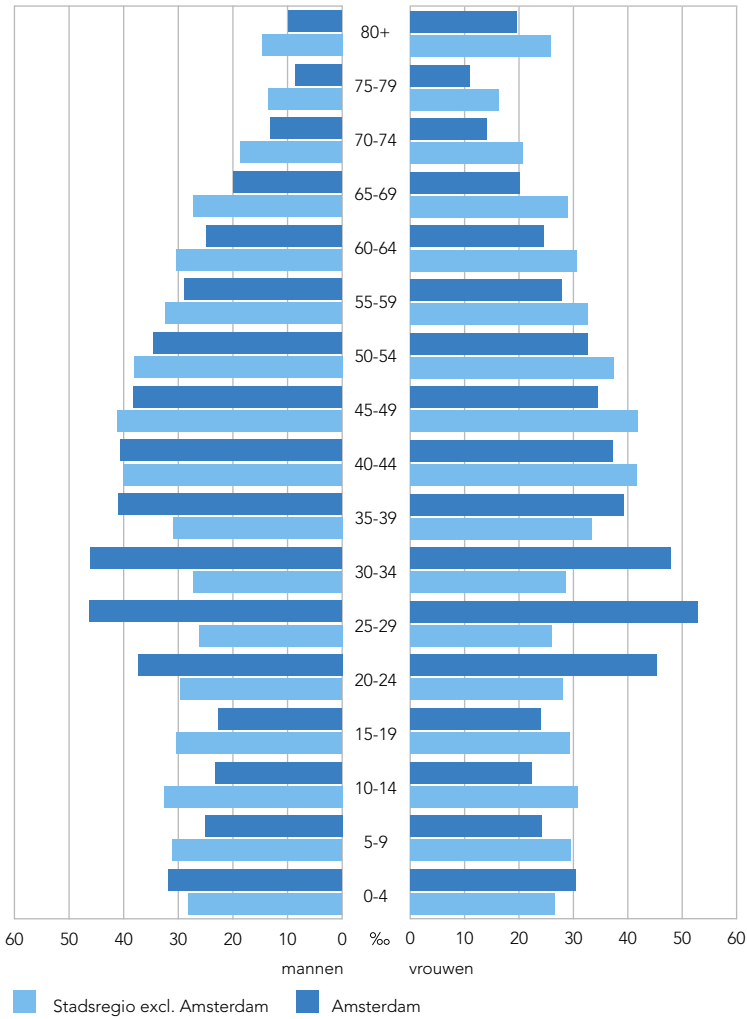
bron: CBS/O+S

18.1.3 Bevolking naar leeftijdsgroepen, 1 januari 2013

gemeente/subregio	leeftijdsgroep in jaren														totaal			
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69		70-74	75-79	80+
Beemster	411	463	590	586	452	363	373	440	639	774	708	675	634	588	408	291	390	8785
Eclam-Volendam	1602	1918	1956	1767	1575	1345	1658	1957	2260	2093	2065	1923	2027	1775	1238	781	814	28754
Landsmeer	488	560	709	604	544	420	377	555	805	883	863	841	745	673	489	375	523	10454
Purmerend	3883	4343	4897	4917	4676	4301	4456	4957	6384	6639	6472	5502	4694	4374	3147	2506	3334	79482
Waterland	793	983	1016	1003	924	670	663	845	1267	1347	1397	1413	1299	1236	861	621	753	17091
Wormerland	665	851	1109	1020	836	623	618	793	1300	1407	1280	1019	1027	1089	886	568	649	15740
Zeevang	288	339	444	443	319	241	221	300	467	564	535	475	497	498	322	160	204	6317
Waterland	8130	9457	10721	10340	9326	7963	8366	9847	13122	13707	13320	11848	10923	10233	7351	5302	6667	166623
Oostzaan	400	531	643	588	482	341	351	538	740	861	774	616	598	578	422	287	391	9141
Zaanstad	8356	8767	9120	8537	8502	8940	9527	9899	12225	12245	10593	9161	9106	8502	5956	4398	5788	149622
Zaanstreek	8756	9298	9763	9125	8984	9281	9878	10437	12965	13106	11367	9777	9704	9080	6378	4685	6179	158763
Amsterdam	49866	39449	36413	37387	66091	79313	75192	64122	62198	58140	53696	45465	39489	32045	21691	15487	23398	799442
Aalsmeer	1939	2137	2013	1705	1517	1395	1647	2155	2768	2632	2230	1723	1697	1699	1256	864	1241	30618
Amstelveen	4871	4701	4610	4656	5414	4954	4977	5545	6190	6287	6061	5342	4782	4530	3275	2997	5187	84379
Diemen	1317	1222	1384	1666	2306	1628	1486	1493	1649	1924	1989	1783	1506	1247	892	706	1020	25218
Haarlemmermeer	8441	10078	9917	8786	7947	6925	7973	9925	13123	12749	10894	9138	8521	7381	4734	3376	4245	144153
Ouder-Amstel	655	875	901	729	655	514	567	721	1082	1087	1048	965	940	818	532	403	757	13249
Uithoorn	1543	1705	1947	1788	1391	1423	1458	1746	2279	2571	2251	1727	1569	1574	1204	1002	1209	28387
Amstel-Meerlanden	18766	20718	20772	19330	19230	16839	18108	21585	27091	27250	24473	20678	19015	17249	11893	9348	13659	326004
Stadsregio Amsterdam	85518	78922	77669	76182	103631	113396	111544	105991	115376	112203	102856	87768	79131	68607	47313	34822	49903	1450832

bron: CBS/O+S

18.1b Bevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

bron: CBS/O+S

18.1.4 Bevolking naar leeftijdsgroepen en burgerlijke staat, 1 januari 2013

gemeente/subregio	leeftijdsgroep in jaren												totaal	
	0-14		15-19		20-49		50-64		65 en ouder		totaal			
	totaal	ongeh. ¹⁾	totaal	ongeh. ¹⁾	totaal	ongeh. ¹⁾	totaal	ongeh. ¹⁾	totaal	ongeh. ¹⁾		gehuwd ²⁾		gehuwd ²⁾
Beemster	1464	586	586	3041	1702	1339	2017	1518	499	1518	1677	588	1089	8785
Edam-Volendam	5476	1767	1767	10888	5243	5645	6015	1263	4752	4608	1547	3061	28754	28754
Landsmeer	1757	604	604	3584	2074	1510	2449	630	1819	2060	741	1319	10454	10454
Purmerend	13123	4917	4913	31413	18503	12910	16668	5079	11589	13361	5338	8023	79482	79482
Waterland	2792	1003	1001	2	5716	3214	2502	4109	981	3128	3471	1203	2268	17091
Wormerland	2625	1020	1020	5577	3071	2506	3326	868	2458	3192	1041	2151	15740	15740
Zeevang	1071	443	443	2112	1119	993	1507	356	1151	1184	350	834	6317	6317
Waterland	28308	10340	10334	6	62331	34926	27405	36091	9676	26415	29553	10808	18745	166623
Oostzaan	1574	588	588	3313	1766	1547	1988	474	1514	1678	586	1092	9141	9141
Zaanstad	26243	8537	8532	5	61338	36012	25326	28840	9331	19529	24644	9654	14990	149622
Zaanstreek	27817	9125	9120	5	64651	37778	26873	30848	9805	21043	26322	10240	16082	158763
Amsterdam	125728	37387	37351	36	405056	304496	100560	138650	77769	60881	92621	52070	40551	799442
Aalsmeer	6089	1705	1703	2	12114	6442	5672	5650	1432	4218	5060	1813	3247	30618
Amstelveen	14182	4656	4656	33367	19992	13375	16185	5683	10502	15989	7244	8745	84379	84379
Diemen	3923	1666	1665	1	10486	7263	3223	5278	2058	3865	1685	2180	25218	25218
Haarlemmermeer	28436	8786	8778	8	58642	31084	27558	28553	7891	20662	19736	7220	12516	144153
Ouder-Amstel	2431	729	728	1	4626	2725	1901	2953	939	2014	2510	1109	1401	13249
Uithoorn	5195	1788	1787	1	10868	6009	4859	5547	1635	3912	4989	1834	3155	28387
Amstel-Meerlanden	60256	19330	19317	13	130103	73515	56588	64166	19638	44528	52149	20905	31244	326004
Stadsregio Amsterdam	242109	76182	76122	60	662141	450715	211426	269755	116888	152867	200645	94023	106622	1450832

1) Incl. gescheiden en weduwstaat.

2) Incl. geregistreerd partnerschap.

bron: CBS/O+S

18.1.5 Bevolking naar herkomstgroepering, 1 januari 2013

gemeente/subregio	herkomstgroepering										totaal	
	westerse allochtonen					niet-westerse allochtonen					alloch-tonen	autoch-tonen
	waaronder		waaronder			waaronder		waaronder				
	totaal	26 EU-landen	Indo-nesië ¹⁾	totaal	Marokko	Nederl. Antillen	Suriname	Turkije	totaal	alloch-tonen	autoch-tonen	
Beemster	507	307	112	274	13	9	45	13	781	8004	8785	
Edam-Volendam	1008	668	183	1081	357	25	83	17	2089	26665	28754	
Landsmeer	845	506	220	587	29	23	157	29	1432	9022	10454	
Purmerend	7060	4142	2014	12023	1204	803	3776	1034	19083	60399	79482	
Waterland	1218	733	329	665	64	34	123	21	1883	15208	17091	
Wormerland	972	600	254	887	45	35	181	192	1859	13881	15740	
Zeevang	462	276	117	189	12	13	36	25	651	5666	6317	
Waterland	12072	7232	3229	15706	1724	942	4401	1331	27778	138845	166623	
Oostzaan	546	321	143	471	38	15	84	95	1017	8124	9141	
Zaanstad	13861	8146	4005	27829	3186	952	5154	11439	41690	107932	149622	
Zaanstreek	14407	8467	4148	28300	3224	967	5238	11534	42707	116056	158763	
Amsterdam	125720	73442	26327	279077	72330	11993	67919	41981	404797	394645	799442	
Aalsmeer	3059	2103	516	1987	383	112	406	90	5046	25572	30618	
Amstelveen	15626	7329	3960	14931	11444	729	2605	650	30557	53822	84379	
Diemen	3339	2117	691	6635	719	539	2155	656	9974	15244	25218	
Haarlemmermeer	15128	8592	4456	18960	2947	1183	4565	2028	34088	110065	144153	
Ouder-Amstel	1524	823	403	1355	126	71	450	61	2879	10370	13249	
Uithoorn	3054	1894	756	2799	713	142	475	101	5853	22534	28387	
Amstel-Meerlanden	41730	22858	10782	46667	6032	2776	10656	3586	88397	237607	326004	
Stadsregio Amsterdam	193929	111999	44486	369750	83310	16678	88214	58432	563679	887153	1450832	

¹⁾ Indonesië, Nederlands-Indië, Nederlands Nieuw-Guinea.

bron: CBS/O+S

18.1.6 Bevolking naar nationaliteiten, 1 januari 2012

gemeente/subregio	Neder-land	Turkije	Groot-Brit-tannië	Duits-land	Italië	Spanje	Frank-rijk	Polen	overig Europa	Ma-overnorokko	overig Afrika	Ver-enigde Staten	overig Ame-rika	Azië	Oce-anië	staat-loos/on-bekend	totaal
Beemster	8584	1	9	9	9	6	11	18	1	1	—	3	9	23	2	31	8719
Edam-Volendam	28288	1	46	29	11	14	54	60	11	9	14	55	2	93	28700	93	28700
Landsmeer	10109	3	19	20	16	13	56	1	4	4	11	19	4	40	10334	40	10334
Purmerend	76699	154	170	142	134	98	511	103	102	43	115	473	15	342	79266	342	79266
Waterland	16646	3	43	42	17	5	6	9	78	9	15	10	19	46	2	60	17010
Wormerland	15411	28	26	19	11	63	4	18	55	3	18	3	6	39	7	70	15781
Zeevang	6194	5	8	14	4	1	5	62	2	2	2	2	5	13	1	25	6344
Waterland	161931	195	321	275	197	190	82	183	834	179	152	74	179	668	33	661	166154
Oostzaan	8923	4	15	3	15	6	10	6	35	5	6	—	7	31	—	31	9097
Zaanstad	140253	2258	363	358	280	360	115	543	1423	397	239	70	259	668	20	675	148281
Zaanstreek	149176	2262	378	361	295	366	125	549	1458	402	245	70	266	699	20	706	157378
Amsterdam	687068	9907	7531	6066	4150	3259	3511	2396	21915	13200	6732	4305	5097	10787	1001	3119	790044
Aalsmeer	28874	5	130	130	52	22	37	495	255	41	50	19	43	129	6	76	30364
Amstelveen	72623	152	762	472	308	209	243	310	1745	93	283	378	421	4964	85	315	83363
Diemen	22877	67	107	175	80	69	42	95	477	116	148	38	118	398	9	119	24935
Haarlemmermeer	137481	229	620	461	192	187	154	695	1435	255	225	166	262	1027	26	528	143943
Ouder-Amstel	12662	10	59	44	14	20	22	22	109	11	31	30	21	114	5	58	13232
Uithoorn	27008	13	82	89	36	48	29	337	186	90	40	22	42	160	5	120	28307
Amstel-Meerlanden	301525	476	1760	1371	682	555	527	1954	4207	606	777	653	907	6792	136	1216	324144
Stadsregio Amsterdam	1299700	12840	9990	8073	5324	4370	4245	5082	28414	14387	7906	5102	6449	18946	1190	5702	1437720

bron: CBS/O+S

18.1.7 Loop van de bevolking, 2012

gemeente/subregio	stand 1-1-2012	geboorte	sterfte	externe migratie		saldo overige corr.	stand 1-1-2013
				vestiging	vertrek 1)		
Beemster	8719	72	42	415	367	- 12	8785
Edam-Volendam	28700	308	219	441	482	6	28754
Landsmeer	10334	89	81	480	365	- 3	10454
Purmerend	79266	738	729	2712	2487	- 18	79482
Waterland	17010	115	122	593	511	6	17091
Wormerland	15781	102	136	649	646	- 10	15740
Zeevang	6344	44	34	242	278	- 1	6317
Waterland	166154	1468	1363	5532	5136	- 32	166623
Oostzaan	9097	65	58	326	291	2	9141
Zaanstad	148281	1604	1247	5717	4794	61	149622
Zaanstreek	157378	1669	1305	6043	5085	63	158763
Amsterdam	790044	10924	5509	60295	56119	-193	799442
Aalsmeer	30364	333	211	1188	1074	18	30618
Amstelveen	83363	815	848	8043	7076	82	84379
Diemen	24935	268	178	2360	2160	- 7	25218
Haarlemmermeer	143943	1419	825	5408	5817	25	144153
Ouder-Amstel	13232	108	137	680	628	- 6	13249
Uithoorn	28307	263	217	1263	1230	1	28387
Amstel-Meerlanden	324144	3206	2416	18942	17985	113	326004
Stadsregio Amsterdam	1437720	17267	10593	90812	84325	- 49	1450832

1) Inclusief administratieve correcties.

bron: CBS/O+S

18.1.8 Vestiging en vertrek naar herkomst en bestemming, 2012

gemeente/subregio	vestiging naar herkomst				vertrek naar bestemming			
	Amsterdam	overig Nederland	buitenland	totaal	Amsterdam	overig Nederland	buitenland	totaal
Beemster	41	347	27	415	44	292	31	367
Edam-Volendam	88	286	67	441	92	312	78	482
Landsmeer	262	162	56	480	128	199	38	365
Purmerend	845	1487	380	2712	578	1564	345	2487
Waterland	250	278	65	593	138	325	48	511
Wormerland	104	481	64	649	84	505	57	646
Zeevang	40	177	25	242	38	190	50	278
Waterland	1630	3218	684	5532	1102	3387	647	5136
Oostzaan	122	180	24	326	47	221	23	291
Zaanstad	1840	2812	1065	5717	1077	2651	1066	4794
Zaanstreek	1962	2992	1089	6043	1124	2872	1089	5085
Amsterdam		33527	26768 ¹⁾	60295		29969	26150 ²⁾	56119
Aalsmeer	177	751	260	1188	144	750	180	1074
Amstelveen	2746	2372	2925	8043	1925	2299	2852	7076
Diemen	941	853	566	2360	968	750	442	2160
Haarlemmermeer	1152	3031	1225	5408	1060	3787	970	5817
Ouder-Amstel	307	291	82	680	193	345	90	628
Uithoorn	276	796	191	1263	218	841	171	1230
Amstel-Meerlanden	5599	8094	5249	18942	4508	8772	4705	17985
Stadsregio Amsterdam	9191	47831	33790	90812	6734	45000	32591	84325

1) Incl. herkomst onbekend.

2) Incl. bestemming onbekend.

bron: CBS/O+S

18.1.9 Vestiging in en vertrek uit Amsterdam, 2010-2012

gemeente/subregio	vestiging in Amsterdam vanuit gemeente/subregio			vertrek uit Amsterdam naar gemeente/subregio		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Beemster	37	49	44	55	81	41
Edam-Volendam	70	73	92	25	76	88
Landsmeer	138	142	128	184	252	262
Purmerend	557	533	578	768	712	845
Waterland	137	145	138	254	164	250
Wormerland	66	63	84	60	70	104
Zeevang	39	25	38	29	36	40
Waterland	1044	1030	1102	1375	1391	1630
Oostzaan	63	58	47	95	90	122
Zaanstad	1013	1058	1077	1804	1855	1840
Zaanstreek	1076	1116	1124	1899	1945	1962
Aalsmeer	136	154	144	250	160	177
Amstelveen	1875	1787	1925	2803	2927	2746
Diemen	951	860	968	1021	914	941
Haarlemmermeer	1013	947	1060	1226	1094	1152
Ouder-Amstel	186	215	193	135	370	307
Uithoorn	218	221	218	259	328	276
Amstel-Meerlanden	4379	4184	4508	5694	5793	5599
Stadsregio Amsterdam	6499	6330	6734	8968	9129	9191

bron: O+S

18.1.10 Particuliere huishoudens naar samenstelling, 1 januari 2012

gemeente/subregio	een- persoons- huis- houden	meerpersoonshuishouden				een- ouder- gezin	overig huis- houden	totaal
		ongehuwd paar zonder kinderen	gehuwd paar zonder kinderen	ongehuwd paar met kinderen	gehuwd paar met kinderen			
Beemster	983	225	971	253	940	189	18	3579
Edam-Volendam	2977	557	2803	503	3864	592	26	11322
Landsmeer	1233	249	1139	294	1130	335	8	4388
Purmerend	11087	2086	7568	2081	8376	3120	133	34451
Waterland	2084	351	1982	426	1889	444	20	7196
Wormerland	1921	368	1812	370	1727	469	28	6695
Zeevang	638	161	762	172	697	132	5	2567
Waterland	20923	3997	17037	4099	18623	5281	238	70198
Oostzaan	974	210	986	265	1037	266	6	3744
Zaanstad	22698	4102	14171	3853	14954	5674	345	65797
Zaanstreek	23672	4312	15157	4118	15991	5940	351	69541
Amsterdam	238897	40033	41376	17935	49823	39254	5294	432612
Aalsmeer	3424	796	2871	881	3559	781	40	12352
Amstelveen	17602	2262	7619	1850	7980	2793	189	40295
Diemen	5350	811	2015	644	2114	1117	77	12128
Haarlemmermeer	17039	3796	12577	3829	17156	4460	262	59119
Ouder-Amstel	2003	381	1230	365	1347	420	31	5777
Uithoorn	3932	764	2761	665	3090	983	48	12243
Amstel-Meerlanden	49350	8810	29073	8234	35246	10554	647	141914
Stadsregio Amsterdam	332842	57152	102643	34386	119683	61029	6530	714265

bron: CBS

18.1.11 Bevolkingsprognoses (x 1.000), 1 januari 2015-2035

gemeente/subregio	2015	2020	2025	2030	2035
Beemster	8,6	8,4	8,4	8,6	8,7
Edam-Volendam	29,4	30,3	30,9	31,5	32,0
Landsmeer	9,9	10,0	10,2	10,3	10,7
Purmerend	79,1	80,3	82,0	83,6	85,9
Waterland	16,9	17,0	17,3	17,8	18,1
Wormerland	15,3	15,0	15,1	15,4	15,5
Zeevang	5,7	5,8	6,0	6,2	6,3
Waterland	164,9	166,8	169,9	173,4	177,2
Oostzaan	9,1	8,7	8,9	8,8	9,1
Zaanstad	152,2	158,4	163,7	167,7	170,7
Zaanstreek	161,3	167,1	172,6	176,5	179,8
Amsterdam	817,9	834,0	852,3	869,1	885,2
Aalsmeer	31,0	31,7	32,1	32,4	32,6
Amstelveen	88,3	90,0	90,8	90,8	90,9
Diemen	26,7	27,2	27,7	28,3	28,7
Haarlemmermeer	151,6	161,4	170,1	175,3	179,3
Ouder-Amstel	13,2	13,1	12,9	12,8	13,2
Uithoorn	29,3	29,9	30,5	31,1	32,1
Amstel-Meerlanden	340,1	353,3	364,1	370,7	376,8
Stadsregio Amsterdam	1484,2	1521,2	1558,9	1589,7	1619,0

bron: CBS/O+S

18.1.12 Prognose particuliere huishoudens (x 1.000), 2015-2035

gemeente/subregio	2015	2020	2025	2030	2035
Beemster	3,6	3,7	3,8	4,0	4,0
Edam-Volendam	11,7	12,4	12,9	13,4	13,8
Landsmeer	4,4	4,7	4,8	4,9	4,9
Purmerend	35,6	37,3	39,0	40,2	41,2
Waterland	7,4	7,7	7,9	8,2	8,4
Wormerland	6,7	7,0	7,2	7,4	7,4
Zeevang	2,6	2,8	2,9	3,1	3,2
Waterland	72,0	75,6	78,5	81,2	82,9
Oostzaan	3,9	3,9	4,1	4,2	4,2
Zaanstad	66,9	70,3	73,4	75,7	77,3
Zaanstreek	70,8	74,2	77,5	79,9	81,5
Amsterdam	430,7	438,9	448,1	457,7	467,2
Aalsmeer	12,7	13,3	13,7	14,2	14,4
Amstelveen	40,8	41,1	41,2	41,1	40,6
Diemen	12,2	12,5	12,5	12,4	12,2
Haarlemmermeer	61,8	66,9	71,7	74,9	76,9
Ouder-Amstel	5,8	6,0	6,0	6,1	6,0
Uithoorn	12,9	13,6	14,2	14,7	15,1
Amstel-Meerlanden	146,2	153,4	159,3	163,4	165,2
Stadsregio Amsterdam	719,7	742,1	763,4	782,2	796,8

bron: CBS

18.2.1 Geregistreeerde misdrijven en ophelderingen, 2012 ¹⁾

gemeente/subregio	geregistreeerde criminaliteit							
	totaal	waaronder						
		vermogensmisdrijven	vernieling en openbare orde	gewelds- en seksuele misdrijven	overige misdrijven van strafrecht	verkeersmisdrijven	drugsmisdrijven	% opgehelderde misdrijven
Beemster	435	215	80	35	5	95	5	22
Edam-Volendam	1075	575	185	125	20	135	30	21
Landsmeer	545	315	90	55	5	75	5	19
Purmerend	4815	2610	915	620	60	515	60	28
Waterland	660	335	140	60	5	120	0	21
Wormerland	625	365	100	55	5	95	5	24
Zeevang	160	80	30	15	0	30	0	25
Waterland	8315	4495	1540	965	100	1065	105	25
Oostzaan	520	285	80	35	5	90	20	28
Zaanstad	9765	5705	1490	1115	65	1210	115	27
Zaanstreek	10285	5990	1570	1150	70	1300	135	27
Amsterdam	99430	71940	7880	9060	860	7455	1335	24
Aalsmeer	1220	715	210	110	10	160	5	18
Amstelveen	5015	3595	480	345	20	535	20	17
Diemen	1695	1110	200	150	10	200	10	18
Haarlemmermeer	9495	6185	1240	635	55	1150	130	21
Ouder-Amstel	1345	835	280	75	0	135	10	16
Uithoorn	1325	765	255	120	10	160	5	16
Amstel-Meerlanden	20095	13205	2665	1435	105	2340	180	19
Stadsregio Amsterdam	138125	95630	13655	12610	1135	12160	1755	23

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

18.2.2 Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

gemeente	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam	82990	79012	81702	82952	84218
Aalsmeer	1111	1242	1359	1423	1065
Amstelveen	4543	4647	4586	4425	4532
Diemen	1656	1727	1480	1484	1472
Ouder-Amstel	1159	1271	1302	1241	1171
Uithoorn	1085	1045	1127	990	1191
onbekend	19	19	25	19	-
totaal	92563	88963	91581	92534	93649

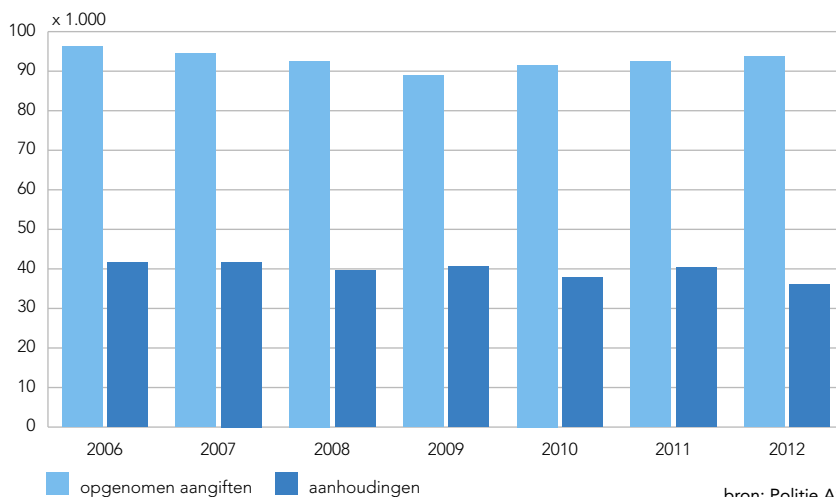
bron: Politie ASD-ASL

18.2.3 Aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2008-2012

gemeente	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam	37440	38414	35927	38320	34346
Aalsmeer	339	256	160	189	128
Amstelveen	1073	1053	1006	1174	1042
Diemen + Ouder-Amstel	532	527	511	482	371
Uithoorn	280	309	148	210	106
totaal	39664	40559	37752	40375	35993

bron: Politie ASD-ASL

18.2a Opgenomen aangiften en aanhoudingen in de Regio Amsterdam-Amstelland, 2006-2012

bron: Politie ASD-ASL

18.2.4 Opgenomen aangiften in de Regio Amsterdam-Amstelland naar gemeenten, 2012

resultaatgebied/deelgebied/reikwijdte	Amsterdam	Aalsmeer	Amstelveen	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn
veiligheid	65780	724	3470	1113	759	789
huis	7071	165	592	173	101	199
diefstal/inbraak woning	5758	142	531	112	83	175
diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	1313	23	61	61	18	24
straat	32517	194	1671	484	398	280
diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	10038	73	802	216	248	147
diefstal van motorvoertuigen	1861	11	89	37	28	11
diefstal van brom-, snor- en fietsen	10243	67	440	154	70	97
zakkenrollerij	8652	19	232	37	28	10
diefstal vanaf/uit/van overige voertuigen	1723	24	108	40	24	15
lichamelijke integriteit	8898	84	334	149	73	108
zedenmisdrif	313	2	20	8	5	2
openlijk geweld (persoon)	261	2	10	3	4	5
bedreiging	2538	26	99	46	21	28
mishandeling	3398	50	134	54	26	62
straatroof	2000	4	56	26	12	6
overval	207	–	8	10	3	3
water	320	26	4	4	6	1
diefstal	320	26	4	4	6	1
overige veiligheid	13606	173	570	176	116	114
brand/ontploffing	186	12	8	9	4	3
overige vermogensdelicten	13420	161	562	167	112	111
leefbaarheid	14025	266	804	234	351	335
openbare ruimte	5458	195	433	148	255	242
vernieling/zaakbeschadiging	5458	195	433	148	255	242
wonen	123	–	4	2	5	1
huishvredebreuk	122	–	4	2	5	1
bedrijven en instellingen	8370	71	363	81	90	89
diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	3502	34	177	65	54	66
winkeliefstal	4868	37	186	16	36	23
maatschappelijke integriteit	4413	75	258	125	61	67
illegale handel	3846	68	239	114	59	57
fraude	3785	68	238	114	59	57
totaal opgenomen aangiften	84218	1065	4532	1472	1171	1191

bron: Politie ASD-ASL

18.2.5 Misdriven in de Regio Amsterdam-Amstelland naar gemeenten en hoofdincidenten, 2008-2012

gemeente/hoofdincident	2008	2009	2010	2011	2012
Amsterdam					
moord, doodslag	368	320	342	318	289
drugshandel	2342	2043	1612	1630	1560
alcohol	4257	4154	2755	3174	2777
Aalsmeer					
moord, doodslag	3	4	2	7	–
drugshandel	13	20	7	20	6
alcohol	132	92	37	55	41
Amstelveen					
moord, doodslag	3	6	13	10	10
drugshandel	42	20	29	45	31
alcohol	339	322	174	165	127
Diemen					
moord, doodslag	5	8	8	6	3
drugshandel	12	17	20	33	18
alcohol	62	71	52	69	43
Ouder-Amstel					
moord, doodslag	1	2	1	2	3
drugshandel	5	4	6	8	13
alcohol	94	74	26	49	38
Uithoorn					
moord, doodslag	3	3	6	7	2
drugshandel	14	7	12	15	15
alcohol	46	59	25	39	39
regio Amsterdam-Amstelland					
moord, doodslag	384	345	372	352	307
drugshandel	2428	2111	1686	1753	1643
alcohol	4933	4780	3073	3559	3065

bron: Politie ASD-ASL

18.2.6 Objectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen, 2009-2012 ¹⁾

gemeente/wijk	objectieve index, sd = 30,68 ²⁾				inbraak, sd = 48,11			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	62	45	61	48	60	58	81	51
Aalsmeer Hornmeer	65	59	63	38	69	89	66	34
Aalsmeer Kudelstaart	34	29	28	31	26	16	21	27
Aalsmeer Oost	33	36	39	26	46	49	44	35
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	53	43	45	41	68	73	61	56
Amstelveen Noordoost	42	40	35	43	74	70	50	49
Amstelveen Noordwest	60	56	48	48	83	83	75	52
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	41	38	33	29	47	64	48	42
Amstelveen Zuidwest	41	40	41	32	47	55	44	48
Diemen Centrum	57	57	52	52	75	76	56	77
Diemen Noord	45	41	35	33	90	58	61	42
Diemen Zuid	70	60	52	50	137	113	80	71
Duivendrecht, dorp	58	54	48	45	91	86	72	54
Ouderkerk aan de Amstel	35	44	36	31	57	53	61	39
Uithoorn De Kwakel	30	26	32	23	37	36	31	23
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	51	48	41	48	50	50	39	60
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	39	42	39	54	49	51	39	73
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	50	46	44	41	63	62	53	48

gemeente/wijk	diefstal, sd = 31,24				geweld, sd = 36,18			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	34	37	38	26	51	20	40	21
Aalsmeer Hornmeer	56	47	64	50	62	37	55	16
Aalsmeer Kudelstaart	21	20	14	14	29	22	26	13
Aalsmeer Oost	17	23	19	15	17	15	22	10
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	31	26	28	29	39	29	42	38
Amstelveen Noordoost	30	27	29	34	33	31	35	47
Amstelveen Noordwest	54	54	46	64	42	39	25	29
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	31	21	23	25	25	32	24	19
Amstelveen Zuidwest	27	27	25	34	18	19	29	14
Diemen Centrum	47	40	44	42	57	50	51	40
Diemen Noord	35	33	34	28	28	33	22	28
Diemen Zuid	44	38	34	35	67	46	44	54
Duivendrecht, dorp	58	42	43	38	41	50	32	52
Ouderkerk aan de Amstel	26	36	32	21	27	24	23	19
Uithoorn De Kwakel	19	21	24	10	28	14	33	19
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	28	32	25	25	38	36	22	29
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	21	33	29	20	19	34	28	29
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	36	34	34	31	38	32	34	29

18.2.6 Objectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen, 2009-2012 (slot) ¹⁾

gemeente/wijk	overlast, sd = 52,96				vandalisme, sd = 25,6			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	126	72	90	106	94	63	86	87
Aalsmeer Hornmeer	89	99	71	111	97	95	76	45
Aalsmeer Kudelstaart	72	56	84	140	66	73	50	64
Aalsmeer Oost	35	63	88	80	62	59	59	41
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	75	62	75	68	98	50	56	45
Amstelveen Noordoost	56	54	55	74	52	42	37	54
Amstelveen Noordwest	60	57	55	66	90	75	65	70
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	70	50	44	59	83	49	58	38
Amstelveen Zuidwest	85	65	53	47	82	68	65	44
Diemen Centrum	87	90	95	109	66	65	59	56
Diemen Noord	33	64	36	60	71	49	36	59
Diemen Zuid	88	82	72	97	71	66	69	41
Duivendrecht, dorp	44	67	49	44	72	69	54	40
Ouderkerk aan de Amstel	29	49	32	52	69	110	67	71
Uithoorn De Kwakel	30	14	23	45	44	30	55	38
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	75	86	84	143	130	105	74	80
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	49	58	75	159	88	75	70	93
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	62	61	61	82	78	67	60	56

gemeente/wijk	verkeer, sd = 33,1				drugs, sd = 105,2			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	73	67	71	73	45	30	50	21
Aalsmeer Hornmeer	83	60	96	57	14	5	20	0
Aalsmeer Kudelstaart	36	38	24	17	14	4	10	6
Aalsmeer Oost	62	67	55	25	9	2	22	11
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	61	54	44	43	17	15	13	14
Amstelveen Noordoost	36	47	27	39	12	8	9	9
Amstelveen Noordwest	81	76	63	66	14	13	17	10
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	29	36	21	16	23	9	19	22
Amstelveen Zuidwest	53	56	68	38	17	18	18	12
Diemen Centrum	54	72	56	37	19	16	22	18
Diemen Noord	26	28	26	15	22	24	31	7
Diemen Zuid	30	44	44	31	28	23	26	21
Duivendrecht, dorp	61	34	89	62	26	20	3	13
Ouderkerk aan de Amstel	32	45	23	22	2	11	7	9
Uithoorn De Kwakel	48	57	41	26	3	11	14	11
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	49	47	62	29	17	14	22	17
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	48	41	42	42	22	13	17	18
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	50	50	49	37	24	18	25	17

¹⁾ De Veiligheidsindex, een instrument dat veiligheid meet, bestaat uit een objectieve en een subjectieve index. Beide indexscores zijn gewogen gemiddelden van een aantal veiligheids-elementen. Deze veiligheidselementen zijn berekend op basis van politiecijfers en/of enquêtegegevens. Het gemiddelde van Amstelland van beide indexen is in 2003 op 100 gesteld, het ijkpunt. De scores van de gemeenten/wijken in 2009 t/m 2012 zijn uitgedrukt als een procentuele afwijking van de geijkte scores van Amstelland in 2003. Een score van boven de 100 duidt op een relatief onveilig gebied, een score onder de 100 op een relatief veilig gebied.

²⁾ sd = standaarddeviatie.

bron: Veiligheidsindex Amstelland 2003-2012/O+S

18.2.7 Subjectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen, 2009-2012 ¹⁾

gemeente/wijk	subjectieve index, sd = 18,51 ²⁾				vermijding, sd = 13,11			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	45	60	43	50	38	74	29	38
Aalsmeer Hornmeer	51	49	52	39	49	45	51	29
Aalsmeer Kudelstaart	51	80	50	46	48	90	48	46
Aalsmeer Oost	40	51	40	47	28	58	28	43
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	63	56	54	58	86	58	65	63
Amstelveen Noordoost	73	53	63	68	83	52	74	78
Amstelveen Noordwest	54	37	65	47	57	33	76	46
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	62	40	61	64	72	33	62	66
Amstelveen Zuidwest	43	40	59	40	41	28	69	37
Diemen Centrum	78	64	66	68	89	69	80	77
Diemen Noord	80	66	60	57	82	66	51	60
Diemen Zuid	108	123	99	109	124	149	120	151
Duivendrecht, dorp	84	55	80	74	95	54	90	90
Ouderkerk aan de Amstel	43	55	43	40	32	63	37	30
Uithoorn De Kwakel	36	57	42	31	31	54	34	21
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	50	58	46	56	49	61	44	53
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	52	58	50	54	54	63	50	60
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	59	59	57	55	62	62	59	58

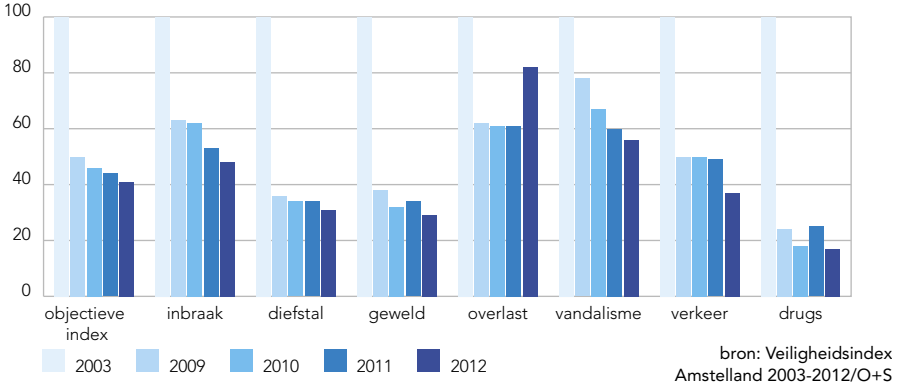
gemeente/wijk	onveiligheidsbeleving, sd = 18,92				buurtproblemen, sd = 39,54			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Aalsmeer Centrum/Zuid	64	68	62	65	34	38	37	46
Aalsmeer Hornmeer	69	60	60	50	35	41	45	37
Aalsmeer Kudelstaart	64	95	65	59	42	54	36	34
Aalsmeer Oost	56	62	60	66	36	35	33	34
Amstelveen Keizer Karelpark/Groenelaan	71	73	71	77	32	37	26	36
Amstelveen Noordoost	89	66	76	82	46	42	37	43
Amstelveen Noordwest	64	60	71	61	40	18	47	33
Amstelveen Waardhuizen/Middenhoven	73	57	67	74	42	30	53	53
Amstelveen Zuidwest	57	58	70	48	31	34	37	35
Diemen Centrum	93	86	84	87	53	36	36	40
Diemen Noord	84	78	76	67	72	55	51	46
Diemen Zuid	119	127	115	112	82	94	62	65
Duivendrecht, dorp	99	69	96	85	58	43	54	45
Ouderkerk aan de Amstel	57	71	60	56	39	29	33	34
Uithoorn De Kwakel	54	73	66	53	22	45	27	20
Uithoorn Meerwijk, Centrum en Zijdelwaard	62	69	66	70	37	42	27	44
Uithoorn Thamerdal, Industrie en Legmeer	67	77	65	63	36	36	34	38
totaal Amstelland (indexcijfer; 2003=100)	73	74	73	69	43	41	39	39

¹⁾ De Veiligheidsindex, een instrument dat veiligheid meet, bestaat uit een objectieve en een subjectieve index. Beide indexscores zijn gewogen gemiddelden van een aantal veiligheidselementen. Deze veiligheidselementen zijn berekend op basis van politiecijfers en/of enquêtegegevens. Het gemiddelde van Amstelland van beide indexen is in 2003 op 100 gesteld, het ijkpunt. De scores van de gemeenten/wijken in 2009 t/m 2012 zijn uitgedrukt als een procentuele afwijking van de geijkte scores van Amstelland in 2003. Een score van boven de 100 duidt op een relatief onveilig gebied, een score onder de 100 op een relatief veilig gebied.

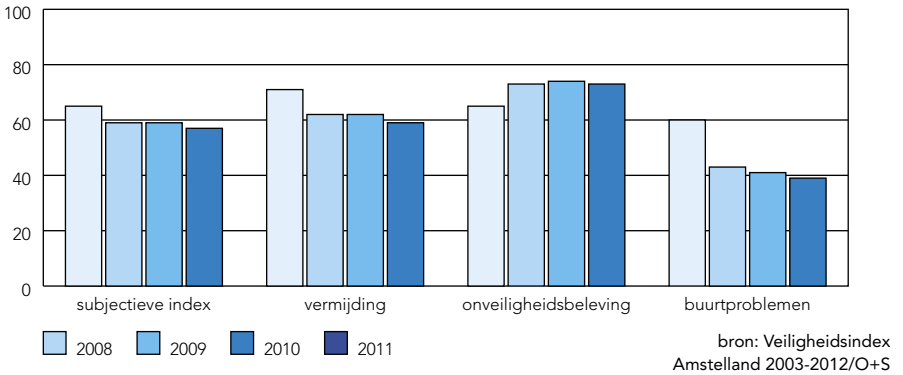
²⁾ sd = standaarddeviatie.

bron: Veiligheidsindex Amstelland 2003-2012/O+S

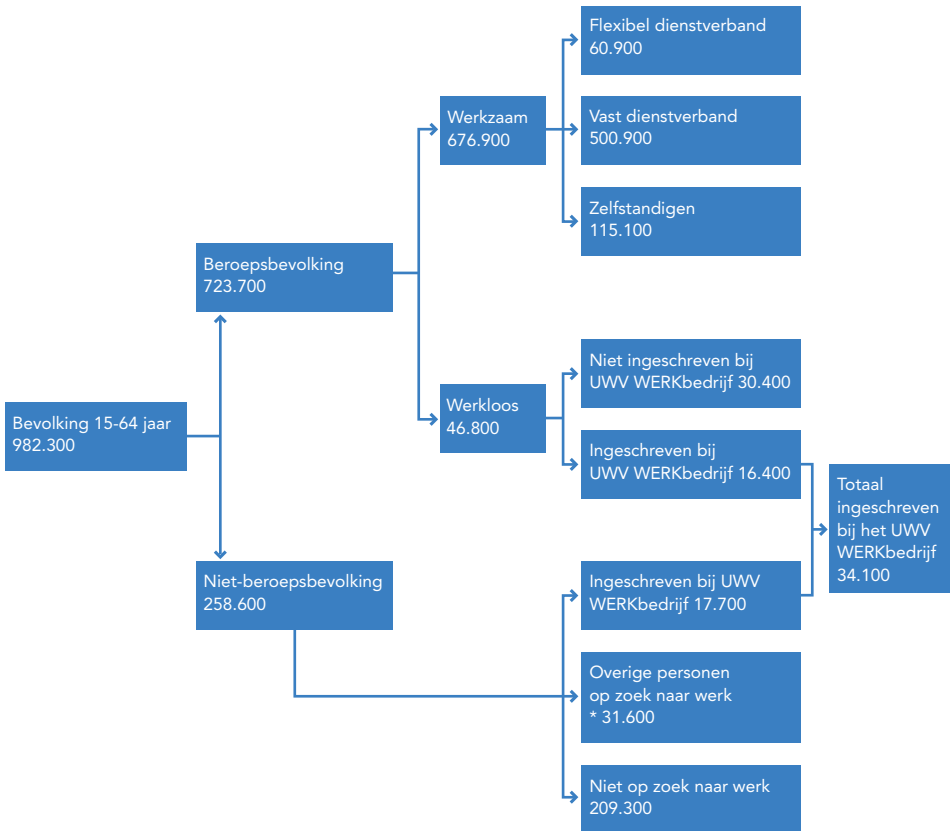
18.2b Objectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen, 2003-2012

18.2c Subjectieve veiligheidsindex Amstelland naar veiligheidselementen, 2003-2012

18.3a Schema arbeidsmarkt Stadsregio Amsterdam, 2011/2012

* Deze personen willen wel werken maar voldoen niet aan de definitie van werkloze beroepsbevolking en zijn niet bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven.

bron: CBS/bewerking O+S

18.3.1 Bevolking van 15-64 jaar en beroepsbevolking naar leeftijdsgroepen en geslacht, 2011/2012 (x 1.000)

subregio	beroepsbevolking			niet beroeps- bevolking	totale bevolking 15-64 jaar	bruto participatie %
	totaal	werkzaam	werkloos			
Waterland						
15-24 jaar	9,1	8,0	1,1	9,9	19,0	48
25-34 jaar	16,5	15,8	0,7	1,6	18,1	91
35-44 jaar	20,1	19,4	0,7	3,1	23,2	87
45-54 jaar	22,1	21,0	1,1	4,4	26,5	83
55-64 jaar	14,0	13,5	0,5	10,8	24,8	56
mannen (15-64 jaar)	44,8	42,9	1,9	10,8	55,6	81
vrouwen (15-64 jaar)	36,8	34,7	2,1	19,1	55,9	66
totaal (15-64 jaar)	81,6	77,6	4,0	29,9	111,5	73
Zaanstreek						
15-24 jaar	7,2	6,2	1,0	9,5	16,7	43
25-34 jaar	14,5	13,4	1,1	1,6	16,1	90
35-44 jaar	21,4	20,4	1,0	4,2	25,6	84
45-54 jaar	20,2	19,5	0,7	3,0	23,2	87
55-64 jaar	10,8	10,1	0,7	10,0	20,8	52
mannen (15-64 jaar)	41,6	39,5	2,1	9,7	51,3	81
vrouwen (15-64 jaar)	32,4	30,1	2,3	18,8	51,2	63
totaal (15-64 jaar)	74,0	69,6	4,4	28,5	102,5	72
Amsterdam						
15-24 jaar	41,7	35,4	6,3	50,7	92,4	45
25-34 jaar	117,3	109,5	7,8	19,7	137,0	86
35-44 jaar	103,7	97,7	6,0	17,5	121,2	86
45-54 jaar	94,7	87,9	6,8	21,3	116,0	82
55-64 jaar	56,2	52,3	3,9	37,4	93,6	60
mannen (15-64 jaar)	215,5	197,4	18,1	62,6	278,1	77
vrouwen (15-64 jaar)	198,2	185,4	12,8	84,0	282,2	70
totaal (15-64 jaar)	413,7	382,8	30,9	146,6	560,3	74
Amstel-Meerlanden						
15-24 jaar	16,2	14,2	2,0	21,8	38,0	43
25-34 jaar	25,8	24,2	1,6	3,6	29,4	88
35-44 jaar	41,8	40,4	1,4	5,3	47,1	89
45-54 jaar	48,1	46,5	1,6	7,1	55,2	87
55-64 jaar	22,4	21,6	0,8	15,9	38,3	58
mannen (15-64 jaar)	82,4	78,6	3,8	20,2	102,6	80
vrouwen (15-64 jaar)	72,1	68,4	3,7	33,5	105,6	68
totaal (15-64 jaar)	154,5	147,0	7,5	53,7	208,2	74
Stadsregio Amsterdam						
15-24 jaar	74,1	63,7	10,4	92,0	166,1	45
25-34 jaar	174,2	163,0	11,2	26,6	200,8	87
35-44 jaar	187,0	177,9	9,1	30,0	217,0	86
45-54 jaar	185,0	174,8	10,2	35,9	220,9	84
55-64 jaar	103,2	97,4	5,8	74,1	177,3	58
mannen (15-64 jaar)	384,2	358,3	25,9	103,2	487,4	79
vrouwen (15-64 jaar)	339,5	318,6	20,9	155,4	494,9	69
totaal (15-64 jaar)	723,7	676,9	46,8	258,6	982,3	74

bron: CBS/bewerking O+S

18.3.2 Werkzame beroepsbevolking naar werk- en woongebied, 2011/2012 (x 1.000)

werkgebied	woongebied					totaal
	Waterland	Zaanstreek	Amsterdam	Amstel- Meerlanden	overig Nederland	
Waterland	33,1	2,6	1,8	0,1	8,2	45,8
Zaanstreek	4,1	32,5	3,3	0,6	9,4	49,9
Amsterdam	23,9	18,1	275,7	35,6	142,6	495,9
Amstel-Meerlanden	2,7	2,9	31,0	78,2	75,0	189,8
overig Nederland en buitenland	7,1	7,6	47,1	23,7	5934,0	6019,5
geen vast werkadres	6,7	5,9	23,9	8,8	543,4	
werkzame beroepsbevolking	77,6	69,6	382,8	147,0	6712,6	7389,6
uitgaande pendel stadsregio	44,5	37,1	107,1	68,8		
in % werkzame beroepsbevolking	57	53	28	47		

bron: CBS/bewerking O+S

18.3.3 Werkzame beroepsbevolking naar geslacht en gewerkte uren, 2011/2012 (procenten)

	gewerkte uren			totaal (x 1.000 = 100%)
	12-24 uur	25-32 uur	33 of meer	
mannen				
Waterland	7	8	85	42,9
Zaanstreek	7	7	86	39,5
Amsterdam	12	14	74	197,4
Amstel-Meerlanden	7	7	86	78,6
overig Nederland	7	9	85	3723,5
totaal	7	9	84	4081,9
vrouwen				
Waterland	46	25	29	34,7
Zaanstreek	46	26	28	30,1
Amsterdam	24	29	47	185,4
Amstel-Meerlanden	38	32	30	68,4
overig Nederland	43	27	30	2989,0
totaal	42	27	31	3307,6

bron: CBS/bewerking O+S

18.3.4 Beroepsbevolking naar opleidingsniveau, 2011/2012 (procenten)

opleidingsniveau	Waterland	Zaanstreek	Amster- dam	Amstel- Meerlanden	Stadsregio Amsterdam
laag	25	26	32	21	28
middelbaar	48	48	30	44	36
hoog	27	26	38	35	35
totaal (x 1.000 = 100%)	81,6	74,0	413,7	154,5	723,7

bron: CBS/bewerking O+S

18.3.5 Banen van werknemers (x 1.000) naar economische activiteit, 31 december 2011 ¹⁾

gemeente/subregio	landbouw, bosbouw en visserij	nijverheid en energie- voorziening	com- merciële dienst- verlening	niet-com- merciële dienst- verlening	totaal
Beemster	0,18	0,78	1,10	0,81	2,86
Edam-Volendam	x	3,39	5,45	2,06	10,90
Landsmeer	x	0,15	1,01	0,60	1,78
Purmerend	x	2,61	11,63	10,83	25,07
Waterland	0,06	0,48	1,60	0,91	3,05
Wormerland	x	1,16	1,55	0,80	3,56
Zeevang	x	0,37	0,41	0,33	1,14
Waterland	0,24	8,94	22,75	16,34	48,36
Oostzaan	x	0,73	1,17	0,40	2,32
Zaanstad	x	11,70	27,39	15,12	54,53
Zaanstreek	x	12,43	28,56	15,52	56,85
Amsterdam	0,06	31,78	337,47	172,71	542,02
Aalsmeer	0,60	1,49	10,84	2,48	15,40
Amstelveen	0,28	0,98	30,62	10,89	42,77
Diemen	.	2,09	25,97	3,51	31,57
Haarlemmermeer	0,86	16,02	104,60	20,19	141,67
Ouder-Amstel	.	0,59	5,28	0,83	6,71
Uithoorn	1,09	1,67	7,84	2,38	12,98
Amstel-Meerlanden	2,83	22,84	185,15	40,28	251,10
Stadsregio Amsterdam	3,13	75,99	573,93	244,85	898,33

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

18.3.6 Bedrijfsvestigingen, 2008-2012

gemeente/subregio	2008	2009	2010	2011	2012
Beemster	878	918	956	1010	1028
Edam-Volendam	2563	2699	2769	2915	2983
Landsmeer	870	961	1060	1083	1130
Purmerend	4926	5131	5302	5661	5872
Waterland	1486	1476	1553	1703	1759
Wormerland	1236	1253	1431	1533	1564
Zeevang	635	654	682	722	728
Waterland	12594	13092	13753	14627	15064
Oostzaan	653	690	730	753	776
Zaanstad	10003	10726	11378	11821	12038
Zaanstreek	10656	11416	12108	12574	12814
Amsterdam	74447	85525	97129	103803	107163
Aalsmeer	2198	2361	2399	2398	2423
Amstelveen	6118	6679	7264	7685	7805
Diemen	1872	1999	2180	2274	2252
Haarlemmermeer	7989	8006	8386	8975	8850
Ouder-Amstel	1599	1674	1761	1830	1852
Uithoorn	1802	1885	2090	2294	2453
Amstel-Meerlanden	21578	22604	24080	25456	25635
Stadsregio Amsterdam	119275	132637	147070	156460	160676

bron: LISA

18.3.7 Bedrijfsvestigingen naar sectoren, 2012

gemeente/subregio	primaire	industrie	bouw	tertiair	quartaire	totaal
Beemster	200	48	109	474	197	1028
Edam-Volendam	32	129	1011	1315	496	2983
Landsmeer	25	32	135	664	274	1130
Purmerend	8	230	671	3520	1443	5872
Waterland	122	70	170	980	417	1759
Wormerland	86	103	244	850	281	1564
Zeevang	97	30	130	337	134	728
Waterland	570	642	2470	8140	3242	15064
Oostzaan	10	26	111	472	157	776
Zaanstad	89	709	1729	6603	2908	12038
Zaanstreek	99	735	1840	7075	3065	12814
Amsterdam	115	2399	5049	68304	31296	107163
Aalsmeer	128	115	251	1532	397	2423
Amstelveen	73	153	357	5236	1986	7805
Diemen	2	69	201	1456	524	2252
Haarlemmermeer	320	343	872	5931	1384	8850
Ouder-Amstel	33	70	110	1264	375	1852
Uithoorn	129	80	300	1547	397	2453
Amstel-Meerlanden	685	830	2091	16966	5063	25635
Stadsregio Amsterdam	1469	4606	11450	100485	42666	160676

bron: LISA

18.3.8 Werkzame personen, 2008-2012

gemeente/subregio	2008	2009	2010	2011	2012
Beemster	3760	3784	3799	3945	3932
Edam-Volendam	13733	13105	13366	13280	13487
Landsmeer	2646	2763	2973	2942	3008
Purmerend	27073	26337	26603	28006	28060
Waterland	4285	4273	4369	4488	4630
Wormerland	5171	5288	5799	5975	5920
Zeevang	1760	1848	1965	1983	2029
Waterland	58428	57398	58874	60619	61066
Oostzaan	2875	2942	3049	2944	3103
Zaanstad	60894	61944	62615	63192	61465
Zaanstreek	63769	64886	65664	66136	64568
Amsterdam	514078	529780	537667	546325	542939
Aalsmeer	18334	17855	16342	15974	15684
Amstelveen	43052	43289	46579	44997	45013
Diemen	18374	18675	19281	19507	18484
Haarlemmermeer	128589	124935	122669	124876	124970
Ouder-Amstel	14049	14046	13609	13825	13991
Uithoorn	13122	13046	13629	14157	14808
Amstel-Meerlanden	235520	231846	232109	233336	232950
Stadsregio Amsterdam	871795	883910	894314	906416	901523

bron: LISA

18.3.9 Werkzame personen naar sectoren, 2012 ¹⁾

gemeente/subregio	primair	industrie	bouw	tertiair	quartaair	totaal
Beemster	524	436	362	1652	958	3932
Edam-Volendam	67	1447	3195	6341	2437	13487
Landsmeer	66	96	233	1762	851	3008
Purmerend	12	1231	1530	15150	10137	28060
Waterland	274	281	429	2493	1153	4630
Wormerland	204	1212	592	2879	1033	5920
Zeevang	253	84	445	841	406	2029
Waterland	1400	4787	6786	31118	16975	61066
Oostzaan	16	721	178	1575	613	3103
Zaanstad	432	7857	5123	30606	17447	61465
Zaanstreek	448	8578	5301	32181	18060	64568
Amsterdam	240	19245	13319	331970	178165	542939
Aalsmeer	672	1224	580	11025	2183	15684
Amstelveen	475	735	805	30112	12886	45013
Diemen	3	3456	726	9884	4415	18484
Haarlemmermeer	1309	6111	4294	94498	18758	124970
Ouder-Amstel	80	843	894	9826	2348	13991
Uithoorn	1175	1710	952	8653	2318	14808
Amstel-Meerlanden	3714	14079	8251	163998	42908	232950
Stadsregio Amsterdam	5802	46689	33657	559267	256108	901523

¹⁾ Zowel personen 12 uur of meer per week werkzaam als personen minder dan 12 uur per week werkzaam. bron: LISA

18.3.10 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootklassen in een aantal regiogemeenten van Amsterdam, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse												totaal vestigin- gen met werkz. pers.	
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen			
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.		
A	landbouw, bosbouw en visserij	101	101	99	243	7	46	13	296	3	194	1	155	224	1035
B	winning van delfstoffen	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
C	industrie	469	469	234	675	72	520	126	2604	22	1658	16	6516	939	12442
D	energiebedrijven	2	2	1	2	-	-	3	53	-	-	-	-	6	57
E	waterwinning en afvalverwerking	10	10	9	27	3	20	8	143	1	60	2	376	33	636
F	bouwnijverheid	1974	1974	350	909	67	501	92	1875	10	672	10	1444	2503	7375
G	handel	1796	1796	1381	4088	289	2042	341	6636	33	2284	18	4629	3858	21475
H	transport en logistiek	517	517	154	445	29	210	49	1001	13	918	8	3185	770	6276
I	horeca	220	220	267	796	63	431	39	752	4	264	-	-	593	2463
J	informatie en communicatie	938	938	202	560	34	247	52	1077	11	827	10	2578	1247	6227
K	financiële instellingen	935	935	256	672	37	259	37	693	6	359	10	4736	1281	7654
L	handel, verhuur onroerend goed	219	219	127	361	7	52	10	217	5	350	4	594	372	1793
M	advisering en onderzoek	3588	3588	676	1794	137	980	149	2853	24	1750	25	7186	4599	18151
N	overige zakelijke dienstverlening	770	770	301	880	67	478	99	2087	13	884	11	1845	1261	6944
O	overheid	4	4	5	14	-	-	9	243	7	448	13	5113	38	5822
P	ondervijis	702	702	90	241	24	176	132	2867	11	807	14	2559	973	7352
Q	gezondheids- en welzijnszorg	1119	1119	466	1433	131	948	163	2848	25	1713	30	7950	1934	16011
R	cultuur, sport en recreatie	877	877	157	416	25	180	27	562	-	-	-	-	1086	2035
S	overige dienstverlening	869	869	196	571	36	246	12	195	1	76	-	-	1114	1957
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		15112	15112	4971	14127	1028	7336	1361	27002	189	13264	172	48866	22833	125707
waarvan															
	Amstelveen	4687	4687	1356	3893	265	1875	361	6893	57	3844	53	17237	6779	38429
	Diemen	1350	1350	416	1174	93	676	125	2773	29	2079	25	8821	2038	16873
	Landsmeer	706	706	264	723	29	207	27	485	3	227	-	1029	2348	
	Oostzaan	467	467	159	430	22	158	27	454	8	641	1	470	684	2620
	Ouder-Amstel	1033	1033	356	1036	74	534	156	3098	20	1385	28	5524	1667	12610
	Zaanstad	6869	6869	2420	6871	545	3886	665	13299	72	5088	65	16814	10636	52827

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

18.3.11 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootteklassen in Amstelveen, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse																totaal vestigin- gen met werkz. pers.	totaal werkz. pers.
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vest.	pers.	vest.	pers.		
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.						
A	landbouw, bosbouw en visserij	28	28	20	54	5	33	10	223	2	114	-	-	-	-	-	-	65	452
B	winning van delfstoffen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	industrie	72	72	39	108	7	45	11	153	1	70	-	-	-	-	-	-	130	448
D	energiebedrijven	1	1	1	2	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	3	17
E	waterwinning en afvalverwerking	3	3	1	2	1	7	1	43	-	-	-	-	-	-	-	-	6	55
F	bouwnijverheid	266	266	40	108	13	101	8	153	2	106	-	-	-	-	-	-	329	734
G	handel	521	521	383	1149	74	523	90	1628	12	774	11	2989	1091	7584	1091	7584	1091	7584
H	transport en logistiek	112	112	30	82	6	46	6	181	1	76	1	1203	156	1700	156	1700	156	1700
I	horeca	37	37	59	190	18	120	21	353	2	150	-	-	-	-	-	-	137	850
J	informatie en communicatie	350	350	58	159	9	69	17	398	3	241	3	1028	440	2245	440	2245	440	2245
K	financiële instellingen	378	378	83	217	12	80	21	383	3	168	7	3611	504	4837	504	4837	504	4837
L	handel, verhuur onroerend goed	81	81	48	130	2	17	5	120	-	-	2	365	138	713	138	713	138	713
M	advisering en onderzoek	1450	1450	221	570	46	327	55	1043	15	1066	8	2651	1795	7107	1795	7107	1795	7107
N	overige zakelijke dienstverlening	220	220	85	239	15	102	23	497	2	159	2	250	347	1467	347	1467	347	1467
O	overheid	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	2	113	4	1916	4	1916	4	1916
P	onderwijs	238	238	32	86	9	68	33	683	2	119	5	746	319	1940	319	1940	319	1940
Q	gezondheids- en welzijnszorg	421	421	153	496	37	262	49	795	9	612	10	2478	679	5064	679	5064	679	5064
R	cultuur, sport en recreatie	289	289	49	133	2	16	8	196	-	-	-	-	-	-	-	-	348	634
S	overige dienstverlening	220	220	53	164	9	59	2	30	1	76	-	-	-	-	-	-	285	549
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		4687	4687	1356	3893	265	1875	361	6893	57	3844	53	17237	6779	38429	6779	38429	6779	38429

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam. bron: O+S

8.3.12 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootklassen in Diemen, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse																totaal vestigin- gen met werkz. pers.	
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vest.	pers.	vest.	pers.		
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.						
A	landbouw, bosbouw en visserij	2	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
B	winning van delfstoffen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	industrie	27	27	11	30	5	40	9	283	4	295	3	2653	-	-	-	-	59	3328
D	energiebedrijven	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13
E	waterwinning en afvalverwerking	-	-	-	-	-	-	2	43	-	-	-	-	-	-	-	-	2	43
F	bouwnijverheid	152	152	28	73	7	55	12	271	2	124	1	108	202	783	-	-	202	783
G	handel	181	181	129	358	17	128	18	374	3	208	-	-	348	1249	-	-	348	1249
H	transport en logistiek	65	65	14	35	4	32	8	203	3	192	-	-	94	527	-	-	94	527
I	horeca	23	23	21	66	6	40	3	57	-	-	-	-	53	186	-	-	53	186
J	informatie en communicatie	109	109	21	59	2	12	7	183	4	335	3	1031	146	1729	-	-	146	1729
K	financiële instellingen	73	73	25	64	9	65	5	116	2	138	1	540	115	996	-	-	115	996
L	handel, verhuur onroerend goed	19	19	13	35	-	-	-	-	-	86	-	-	33	140	-	-	33	140
M	advisering en onderzoek	312	312	55	158	11	76	15	277	3	225	8	1741	404	2789	-	-	404	2789
N	overige zakelijke dienstverlening	65	65	33	92	13	94	17	364	3	187	2	338	133	1140	-	-	133	1140
O	overheid	-	-	1	4	-	-	1	28	1	67	2	441	5	540	-	-	5	540
P	onderwijs	55	55	7	22	2	13	8	199	1	93	1	282	74	664	-	-	74	664
Q	gezondheids- en welzijnszorg	88	88	30	97	11	78	17	333	2	129	4	1687	152	2412	-	-	152	2412
R	cultuur, sport en recreatie	88	88	13	39	4	30	1	16	-	-	-	-	106	173	-	-	106	173
S	overige dienstverlening	91	91	14	40	2	13	1	13	-	-	-	-	108	157	-	-	108	157
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		1350	1350	416	1174	93	676	125	2773	29	2079	25	8821	2038	16873			2038	16873

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

18.3.13 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootteklassen in Landsmeer, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse														totaal vestigin- gen met werkz. pers.	
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vest.	pers.		
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.				
A	landbouw, bosbouw en visserij	8	8	16	42	1	7	1	14	-	-	-	-	-	-	26	71
B	winning van delfstoffen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	industrie	18	18	7	18	2	16	2	42	-	-	-	-	-	-	29	94
D	energiebedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E	waterwinning en afvalverwerking	1	1	-	-	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	2	12
F	bouwnijverheid	97	97	27	68	2	15	1	13	-	-	-	-	-	-	127	193
G	handel	84	84	49	139	4	26	7	165	1	74	-	-	-	-	145	488
H	transport en logistiek	31	31	8	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	52
I	horeca	6	6	17	56	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-	25	74
J	informatie en communicatie	43	43	5	19	-	-	1	17	-	-	-	-	-	-	49	79
K	financiële instellingen	49	49	19	49	2	17	-	-	-	-	-	-	-	-	70	115
L	handel, verhuur onroerend goed	7	7	13	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	43
M	advisering en onderzoek	148	148	35	85	5	35	3	57	-	-	-	-	-	-	191	325
N	overige zakelijke dienstverlening	42	42	8	25	2	12	1	14	-	-	-	-	-	-	53	93
O	overheid	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	87	-	-	-	2	88
P	onderwijs	31	31	4	8	1	7	5	84	-	-	-	-	-	-	41	130
Q	gezondheids- en welzijnszorg	55	55	34	98	6	46	4	54	1	66	-	-	-	-	100	319
R	cultuur, sport en recreatie	44	44	13	30	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	58	82
S	overige dienstverlening	41	41	9	29	1	6	1	14	-	-	-	-	-	-	52	90
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		706	706	264	723	29	207	27	485	3	227	-	-	-	-	1029	2348

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam. bron: O+S

18.3.14 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootklassen in Oostzaan, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse												totaal	
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		werkzame pers.	pers.
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.				
A	landbouw, bosbouw en visserij	7	7	1	3	1	6	-	-	-	-	-	-	9	16
B	winning van delfstoffen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
C	industrie	9	9	7	17	2	15	4	57	2	147	1	470	25	715
D	energiebedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E	waterwinning en afvalverwerking	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
F	bouwnijverheid	83	83	19	49	3	24	1	11	-	-	-	-	106	167
G	handel	48	48	48	134	7	49	7	133	2	191	-	-	112	555
H	transport en logistiek	22	22	7	21	2	16	2	30	1	61	-	-	34	150
I	horeca	13	13	9	22	1	6	-	-	-	-	-	-	23	41
J	informatie en communicatie	29	29	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	30	31
K	financiële instellingen	35	35	12	29	-	-	-	-	-	-	-	-	47	64
L	handel, verhuur onroerend goed	7	7	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	9	14
M	advisering en onderzoek	107	107	20	51	2	15	6	91	-	-	-	-	135	264
N	overige zakelijke dienstverlening	29	29	8	24	-	-	-	-	1	85	-	-	38	138
O	overheid	-	-	1	2	-	-	-	-	1	58	-	-	2	60
P	onderwijs	14	14	-	-	-	1	8	4	88	-	-	-	19	110
Q	gezondheids- en welzijnszorg	20	20	13	35	1	7	3	44	1	99	-	-	38	205
R	cultuur, sport en recreatie	18	18	2	4	1	6	-	-	-	-	-	-	21	28
S	overige dienstverlening	25	25	9	30	1	6	-	-	-	-	-	-	35	61
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		467	467	159	430	22	158	27	454	8	641	1	470	684	2620

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

18.3.15 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootteklassen in Ouder-Amstel, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse														totaal vestigin- gen met werkz. pers.	totaal werkz. pers.	
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		vest.	pers.			
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.					
A	landbouw, bosbouw en visserij	17	17	16	38	-	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-	34	75
B	winning van delfstoffen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	industrie	27	27	17	46	3	20	10	182	2	142	1	151	1	151	60	568	
D	energiebedrijven	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E	waterwinning en afvalverwerking	1	1	-	-	-	-	1	10	-	-	-	1	200	3	211	3	211
F	bouwnijverheid	76	76	16	45	2	15	9	173	3	230	2	304	2	304	108	843	
G	handel	121	121	98	297	25	183	37	749	4	322	3	772	288	2444	288	2444	
H	transport en logistiek	62	62	15	52	1	8	5	97	2	118	1	246	1	246	86	583	
I	horeca	13	13	12	38	2	13	4	73	1	52	-	-	-	-	32	189	
J	informatie en communicatie	55	55	25	70	10	72	16	330	3	199	4	519	113	1245	113	1245	
K	financiële instellingen	73	73	19	50	1	6	4	58	-	-	-	1	366	28	553	63	
L	handel, verhuur onroerend goed	18	18	8	22	1	7	1	16	-	-	-	-	-	-	28	63	
M	advisering en onderzoek	303	303	56	161	17	121	24	478	-	-	-	5	1127	405	2190	405	2190
N	overige zakelijke dienstverlening	49	49	20	61	4	29	19	412	1	90	6	1014	99	1655	99	1655	
O	overheid	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	51	109	3	161	
P	onderwijs	50	50	10	29	1	7	7	166	1	64	1	414	70	730	70	730	
Q	gezondheids- en welzijnszorg	70	70	20	61	3	24	14	238	2	117	2	302	111	812	111	812	
R	cultuur, sport en recreatie	56	56	13	36	1	7	4	96	-	-	-	-	-	-	74	195	
S	overige dienstverlening	41	41	11	30	3	22	-	-	-	-	-	-	-	-	55	93	
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		1033	1033	356	1036	74	534	156	3098	20	1385	28	5524	1667	12610			

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam. bron: O+S

18.3.16 Vestigingen en de hierin werkzame personen ¹⁾ naar secties en grootteklassen in Zaanstad, 1 januari 2013

sectie	omschrijving SBI 2008	grootklasse												totaal		
		1 persoon		2-5 personen		6-9 personen		10-49 personen		50-99 personen		100+ personen		werkzame pers.	pers. pers.	
		vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.	vest.	pers.					
A	landbouw, bosbouw en visserij	39	39	45	104	-	-	-	1	39	1	80	1	155	87	417
B	winning van delfstoffen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
C	industrie	316	316	153	456	53	384	90	1887	13	1004	11	3242	636	7289	
D	energiebedrijven	1	1	-	-	-	-	1	26	-	-	-	-	2	27	
E	waterwinning en afvalverwerking	5	5	8	25	2	13	3	36	1	60	1	176	20	315	
F	bouwnijverheid	1300	1300	220	566	40	291	61	1254	3	212	7	1032	1631	4655	
G	handel	841	841	674	2011	162	1133	182	3587	11	715	4	868	1874	9155	
H	transport en logistiek	225	225	80	234	16	108	28	490	6	471	6	1736	361	3264	
I	horeca	128	128	149	424	34	240	11	269	1	62	-	-	323	1123	
J	informatie en communicatie	352	352	92	251	13	94	11	149	1	52	-	-	469	898	
K	financiële instellingen	327	327	98	263	13	91	7	136	1	53	1	219	447	1089	
L	handel, verhuur onroerend goed	87	87	43	131	4	28	4	81	4	264	2	229	144	820	
M	advisering en onderzoek	1268	1268	289	769	56	406	46	907	6	459	4	1667	1669	5476	
N	overige zakelijke dienstverlening	365	365	147	439	33	241	39	800	6	363	1	243	591	2451	
O	overheid	2	2	2	4	-	-	-	8	215	1	72	6	2647	19	2940
P	onderwijs	314	314	37	96	10	73	75	1647	7	531	7	1117	450	3778	
Q	gezondheids- en welzijnszorg	465	465	216	646	73	531	76	1384	10	690	14	3483	854	7199	
R	cultuur, sport en recreatie	382	382	67	174	16	113	14	254	-	-	-	-	479	923	
S	overige dienstverlening	451	451	100	278	20	140	8	138	-	-	-	-	579	1007	
T	personeel particuliere huishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	extraterritoriale org. en lichamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal		6869	6869	2420	6871	545	3886	665	13299	72	5088	65	16814	10636	52827	

¹⁾ Personen 12 uur of meer per week werkzaam.

bron: O+S

18.3.17 Uitkeringen WWB, januari 2013 ¹⁾

gemeente/subregio	leeftijdsgroep		gezinssituatie			totaal
	tot de AOW-leeftijd	vanaf de AOW-leeftijd	alleenstaande	alleenstaande ouder	(echt)paar	
Beemster	50	10	30	20	10	50
Edam-Volendam	170	10	110	40	30	180
Landsmeer	70	10	40	30	10	80
Purmerend	1200	190	870	300	220	1390
Waterland	100	10	70	20	20	100
Wormerland	200	10	130	60	30	210
Zeevang	40	0	20	10	10	40
Waterland	1830	240	1270	480	330	2050
Oostzaan	50	0	30	10	10	50
Zaanstad	2900	330	1970	800	470	3230
Zaanstreek	2950	330	2000	810	480	3280
Amsterdam	35240	6220	27760	7840	5740	41460
Aalsmeer	140	20	80	40	30	160
Amstelveen	780	140	590	200	120	910
Diemen	390	90	270	110	100	480
Haarlemmermeer	1280	180	860	350	240	1460
Ouder-Amstel	100	10	70	30	20	120
Uithoorn	210	30	120	80	40	240
Amstel-Meerlanden	2900	470	1990	810	550	3370
Stadsregio Amsterdam	42920	7260	33020	9940	7100	50160

¹⁾ Afgerond op veelvoud van 10.

bron: CBS

18.3.18 Uitkeringen WW naar leeftijdsgroepen, geslacht en werkloosheidspercentage, 1 januari 2013

gemeente/subregio	leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal	WW-percentage 1)
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	mannen	vrouwen		
Beemster	1	11	24	37	23	51	45	96	1,7
Edam-Volendam	26	50	69	92	70	180	127	307	1,6
Landsmeer	11	18	41	59	48	91	86	177	2,7
Purmerend	83	270	363	484	339	833	706	1539	2,9
Waterland	9	33	46	89	56	124	109	233	2,2
Wormerland	15	31	72	86	70	142	132	274	2,8
Zeevang	3	12	20	27	25	41	46	87	2,1
Waterland	148	425	635	874	631	1462	1251	2713	2,5
Oostzaan	6	18	22	34	36	60	56	116	2,0
Zaanstad	168	607	771	785	605	1524	1412	2936	3,0
Zaanstreek	174	625	793	819	641	1584	1468	3052	2,9
Amsterdam	517	3823	5063	5189	2937	9271	8258	17529	3,0
Aalsmeer	15	57	120	121	109	200	222	422	2,2
Amstelveen	41	195	370	440	354	715	685	1400	2,6
Diemen	15	76	129	139	134	256	237	493	2,8
Haarlemmermeer	111	369	705	749	557	1259	1232	2491	2,6
Ouder-Amstel	10	21	46	71	54	113	89	202	2,4
Uithoorn	14	80	129	165	103	242	249	491	2,7
Amstel-Meerlanden	206	798	1499	1685	1311	2785	2714	5499	2,6
Stadsregio Amsterdam	1045	5671	7990	8567	5520	15102	13691	28793	2,9

1) WW-percentage = het aantal lopende uitkeringen als percentage van het aantal inwoners van 15-64 jaar.

bron: UWV

18.3.19 Uitkeringen WIA naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

gemeente/subregio	mate arbeidsongeschiktheid			leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal
	IVA		WGA	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	man- nen	vrou- wen	
	geheel	deels	geheel								
Beemster	27	20	32	–	5	14	18	42	43	36	79
Edam-Volendam	92	76	126	3	40	56	77	118	156	138	294
Landsmeer	9	17	29	–	8	12	13	22	19	36	55
Purmerend	252	218	560	5	146	214	326	339	425	605	1030
Waterland	50	39	62	–	12	23	45	71	70	81	151
Wormerland	39	30	63	1	13	20	48	50	64	68	132
Zeevang	19	6	28	2	4	9	17	21	23	30	53
Waterland	488	406	900	11	228	348	544	663	800	994	1794
Oostzaan	19	27	34	–	7	17	20	36	44	36	80
Zaanstad	494	402	1178	14	289	512	656	603	899	1175	2074
Zaanstreek	513	429	1212	14	296	529	676	639	943	1211	2154
Amsterdam	1382	2597	4528	23	1086	2045	2700	2653	3846	4661	8507
Aalsmeer	51	71	88	3	24	46	52	85	87	123	210
Amstelveen	124	226	299	2	52	138	207	250	251	398	649
Diemen	48	73	104	2	22	42	77	82	109	116	225
Haarlemmermeer	285	401	590	7	124	289	389	467	537	739	1276
Ouder-Amstel	21	32	36	–	5	16	28	40	40	49	89
Uithoorn	56	79	132	1	22	55	84	105	112	155	267
Amstel-Meerlanden	585	882	1249	15	249	586	837	1029	1136	1580	2716
Stadsregio Amsterdam	2968	4314	7889	63	1859	3508	4757	4984	6725	8446	15171

bron: UWW

18.3.20 Uitkeringen WAO naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

gemeente/subregio	mate arbeidsongeschiktheid		leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal
	deels	geheel	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	mannen	vrouwen	
Beemster	75	127	-	1	19	63	119	93	109	202
Edam-Volendam	263	480	-	15	98	164	466	406	337	743
Landsmeer	88	157	-	1	21	71	152	93	152	245
Purmerend	675	1994	-	48	363	834	1424	1018	1651	2669
Waterland	139	225	-	3	32	112	217	146	218	364
Wormerland	128	254	-	8	43	116	215	167	215	382
Zeevang	45	93	-	1	11	45	81	62	76	138
Waterland	1413	3330	-	77	587	1405	2674	1985	2758	4743
Oostzaan	78	151	-	2	25	64	138	84	145	229
Zaanstad	1320	3680	-	80	712	1575	2633	2134	2866	5000
Zaanstreek	1398	3831	-	82	737	1639	2771	2218	3011	5229
Amsterdam	5793	15345	-	235	2160	6636	12107	9706	11432	21138
Aalsmeer	163	312	-	9	57	144	265	210	265	475
Amstelveen	626	1049	-	17	179	499	980	604	1071	1675
Diemen	227	396	-	10	67	187	359	212	411	623
Haarlemmermeer	1028	2144	-	45	414	969	1744	1195	1977	3172
Ouder-Amstel	103	152	-	2	18	70	165	95	160	255
Uithoorn	199	383	-	5	73	192	312	216	366	582
Amstel-Meerlanden	2346	4436	-	88	808	2061	3825	2532	4250	6782
Stadsregio Amsterdam	10950	26942	-	482	4292	11741	21377	16441	21451	37892

bron: UWV

18.3.21 Uitkeringen WAZ naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

gemeente/subregio	mate arbeidsongeschiktheid		leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal
	deels	geheel	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	mannen	vrouwen	
Beemster	12	14	–	–	2	6	18	16	10	26
Edam-Volendam	36	73	–	–	5	22	82	83	26	109
Landsmeer	6	8	–	–	1	4	9	8	6	14
Purmerend	22	57	–	–	5	18	56	51	28	79
Waterland	10	29	–	–	2	7	30	28	11	39
Wormerland	6	12	–	–	–	3	15	12	6	18
Zeevang	7	11	–	–	–	5	13	11	7	18
Waterland	99	204	–	–	15	65	223	209	94	303
Oostzaan	2	9	–	–	1	1	9	7	4	11
Zaanstad	48	94	–	–	5	34	103	98	44	142
Zaanstreek	50	103	–	–	6	35	112	105	48	153
Amsterdam	201	486	–	1	28	172	486	413	274	687
Aalsmeer	19	20	–	–	–	4	35	29	10	39
Amstelveen	22	58	–	–	4	17	59	44	36	80
Diemen	11	25	–	–	1	7	28	23	13	36
Haarlemmermeer	47	98	–	–	5	28	112	96	49	145
Ouder-Amstel	3	12	–	–	2	6	7	8	7	15
Uithoorn	12	19	–	–	2	7	22	22	9	31
Amstel-Meerlanden	114	232	–	–	14	69	263	222	124	346
Stadsregio Amsterdam	464	1025	–	1	63	341	1084	949	540	1489

bron: UWW

18.3.22 Uitkeringen Wajong naar mate arbeidsongeschiktheid, leeftijdsgroepen en geslacht, 1 januari 2013

gemeente/subregio	mate arbeidsongeschiktheid		leeftijdsgroep in jaren					geslacht		totaal
	deels	geheel	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	mannen	vrouwen	
Beemster	6	166	46	65	41	13	7	106	66	172
Edam-Volendam	13	164	44	51	28	30	24	86	91	177
Landsmeer	6	49	20	15	10	8	2	33	22	55
Purmerend	67	1233	368	338	241	244	109	724	576	1300
Waterland	4	84	24	23	18	14	9	50	38	88
Wormerland	9	103	41	29	20	14	8	54	58	112
Zeevang	4	59	27	15	10	9	2	34	29	63
Waterland	109	1858	570	536	368	332	161	1087	880	1967
Oostzaan	5	68	25	20	10	11	7	41	32	73
Zaanstad	125	1718	600	585	316	238	104	966	877	1843
Zaanstreek	130	1786	625	605	326	249	111	1007	909	1916
Amsterdam	712	7533	2303	2626	1301	1125	890	4574	3671	8245
Aalsmeer	17	234	60	62	54	51	24	124	127	251
Amstelveen	61	620	157	201	128	119	76	387	294	681
Diemen	22	197	66	62	33	35	23	124	95	219
Haarlemmermeer	115	1182	376	362	228	182	149	709	588	1297
Ouder-Amstel	10	40	17	15	9	6	3	30	20	50
Uithoorn	29	253	79	85	59	43	16	154	128	282
Amstel-Meerlanden	254	2526	755	787	511	436	291	1528	1252	2780
Stadsregio Amsterdam	1205	13703	4253	4554	2506	2142	1453	8196	6712	14908

bron: UWV

18.3.23 Uitkeringen AOW, 2012-2013

gemeente/subregio	2012				2013	
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal ¹⁾
Beemster	1590	1620	1650	1680	1680	1690
Edam-Volendam	4430	4470	4540	4620	4640	4700
Landsmeer	1990	2010	2040	2060	2060	2060
Purmerend	12930	13070	13240	13360	13390	13520
Waterland	3350	3400	3430	3470	3500	3540
Wormerland	3110	3140	3200	3210	3230	3260
Zeevang	1110	1130	1160	1180	1190	1200
Waterland	28510	28840	29260	29580	29690	29970
Oostzaan	1610	1640	1670	1680	1670	1700
Zaanstad	23920	24170	24450	24640	24660	24850
Zaanstreek	25530	25810	26120	26320	26330	26550
Amsterdam	89880	90580	91550	92230	92110	92740
Aalsmeer	4880	4950	5000	5070	5100	5150
Amstelveen	15720	15820	15910	15970	15930	15980
Diemen	3710	3770	3810	3850	3870	3900
Haarlemmermeer	18870	19190	19460	19720	19800	20060
Ouder-Amstel	2400	2430	2470	2500	2500	2520
Uithoorn	4880	4920	4970	5000	5000	5030
Amstel-Meerlanden	50460	51080	51620	52110	52200	52640
Stadsregio Amsterdam	194380	196310	198550	200240	200330	201900

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

18.3.24 Uitkeringen AOW naar uitkeringsrecht en geslacht, 2e kwartaal 2013 ¹⁾

gemeente/subregio	volledig ²⁾	gekort ³⁾	mannen	vrouwen	totaal
Beemster	1620	70	790	900	1690
Edam-Volendam	4530	170	2190	2510	4700
Landsmeer	1960	100	930	1130	2060
Purmerend	12220	1300	5980	7530	13520
Waterland	3330	210	1700	1850	3540
Wormerland	3090	170	1530	1730	3260
Zeevang	1160	50	590	610	1200
Waterland	27910	2070	13710	16260	29970
Oostzaan	1630	70	770	930	1700
Zaanstad	22170	2670	11200	13640	24850
Zaanstreek	23800	2740	11970	14570	26550
Amsterdam	68210	24530	41190	51550	92740
Aalsmeer	4830	320	2360	2780	5150
Amstelveen	13880	2100	6540	9440	15980
Diemen	3290	610	1730	2170	3900
Haarlemmermeer	18030	2020	9220	10840	20060
Ouder-Amstel	2250	270	1090	1430	2520
Uithoorn	4650	390	2230	2810	5030
Amstel-Meerlanden	46930	5710	23170	29470	52640
Stadsregio Amsterdam	166850	35050	90040	111850	201900

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: CBS

²⁾ Volledig houdt in dat over de gehele AOW-periode (50 jaar) rechten zijn opgebouwd.

³⁾ Voor elk jaar dat de pensioengerechtigde tussen het 15de en 65ste jaar niet verzekerd is geweest, bijvoorbeeld vanwege wonen in het buitenland, wordt op het ouderdomspensioen 2% gekort.

18.3.25 Toegekende aanvragen huurtoeslag van huishoudens naar huishoudentypen en leeftijdsgroepen, 2010

gemeente/subregio	eenpersoonshuishoudens			meerpersoonshuishoudens			totaal huishoudens	totaal minima
	<65 jaar	65+ jaar	totaal	<65 jaar	65+ jaar	totaal		
Beemster	59	101	160	74	41	115	275	176
Edam-Volendam	213	278	491	211	97	308	799	550
Landsmeer	100	109	209	102	55	157	366	224
Purmerend	1539	1630	3169	1729	686	2415	5584	3441
Waterland	128	194	322	117	77	194	516	301
Wormerland	195	228	423	223	119	342	765	473
Zeevang	51	48	99	57	26	83	182	115
Waterland	2285	2588	4873	2513	1101	3614	8487	5280
Oostzaan	56	112	168	74	34	108	276	173
Zaanstad	2948	2839	5787	3245	1284	4529	10316	6717
Zaanstreek	3004	2951	5955	3319	1318	4637	10592	6890
Amsterdam	43090	16363	59453	31582	5392	36974	96427	73490
Aalsmeer	218	320	538	299	158	457	995	604
Amstelveen	1834	1207	3041	1044	406	1450	4491	3082
Diemen	1413	385	1798	521	132	653	2451	1976
Haarlemmermeer	1998	1461	3459	1778	665	2443	5902	3898
Ouder-Amstel	166	182	348	140	69	209	557	343
Uithoorn	331	379	710	428	140	568	1278	740
Amstel-Meerlanden	5960	3934	9894	4210	1570	5780	15674	10643
Stadsregio Amsterdam	54339	25836	80175	41624	9381	51005	131180	96303

bron: MinBZk/WB

18.3.26 Gemiddelde huurtoeslag per jaar (x 1 euro) van huishoudens naar huishoudenstypen en leeftijdsgroepen, 2010

gemeente/subregio	eenpersoonshuishoudens			meerpersoonshuishoudens			totaal huishoudens	totaal minima
	<65 jaar	65+ jaar	totaal	<65 jaar	65+ jaar	totaal		
Beemster	1810	2236	2079	2004	1820	1938	2026	2288
Edam-Volendam	1767	1875	1828	2131	2224	2160	1947	2152
Landsmeer	1410	1718	1571	2081	1871	2007	1756	1947
Purmerend	1762	2171	1972	2114	2139	2121	2037	2312
Waterland	1500	1859	1716	2051	1830	1963	1803	2077
Wormerland	1399	1776	1602	1921	1841	1893	1733	1946
Zeevang	1597	1766	1679	2051	1650	1925	1786	2148
Waterland	1699	2057	1889	2089	2056	2079	1969	2229
Oostzaan	1327	1872	1690	1633	1621	1629	1678	1823
Zaanstad	1564	1907	1732	1894	1935	1906	1808	1992
Zaanstreek	1560	1906	1731	1888	1927	1899	1805	1988
Amsterdam	1516	1894	1620	2048	2104	2056	1781	1887
Aalsmeer	1604	2134	1919	2251	2017	2170	2032	2280
Amstelveen	1206	2091	1557	2088	2190	2117	1728	1789
Diemen	1061	2322	1331	2217	2566	2288	1574	1551
Haarlemmermeer	1587	2186	1840	2234	2244	2237	2008	2176
Ouder-Amstel	1782	2285	2045	2082	2277	2146	2090	2371
Uithoorn	1659	2066	1876	2027	1949	2008	1934	2204
Amstel-Meerlanden	1355	2159	1675	2171	2209	2181	1858	1962
Stadsregio Amsterdam	1508	1952	1651	2050	2091	2058	1806	1925

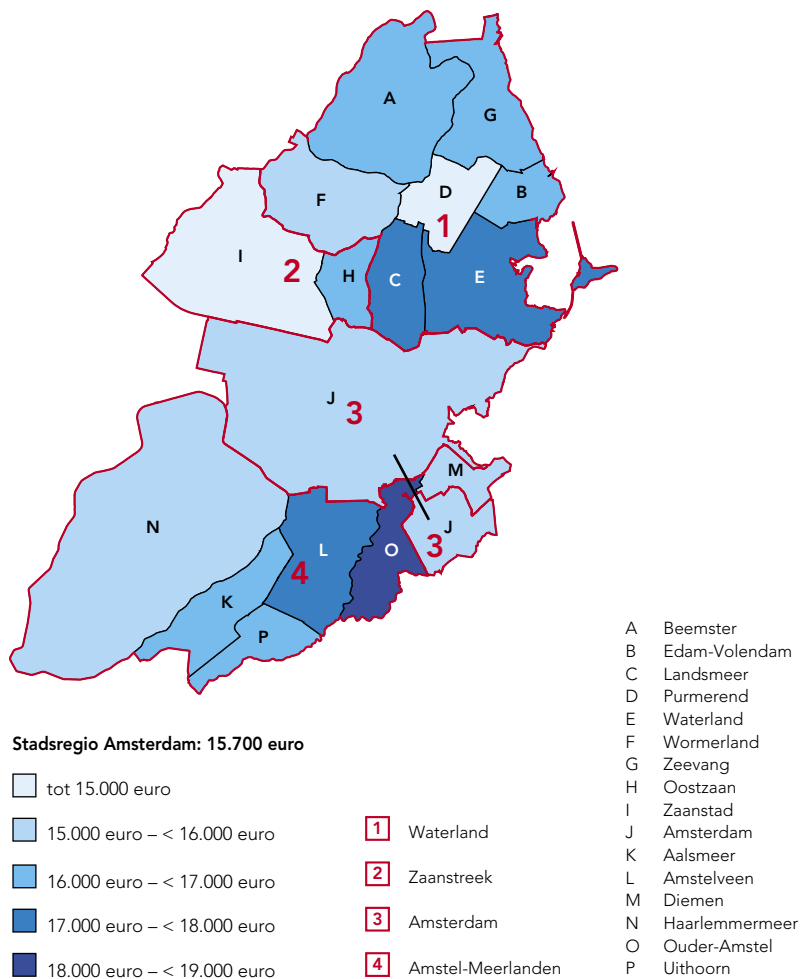
bron: MinBZk/WB

18.3.27 Bevolking en gemiddeld besteedbaar inkomen, 2010

gemeente/subregio	bevolking 1 januari 2011			gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner		gemiddeld persoonlijk inkomen per persoon met een heel jaar inkomen	
	totaal (x 1.000)	waaronder met een heel jaar inkomen		(x 1.000 euro)	rang- nummer	(x 1.000 euro)	rang- nummer
		totaal (x 1.000)	in % van inwoners				
Beemster	8,6	6,2	72,1	16,7	42	33,0	70
Edam-Volendam	28,6	19,9	69,6	15,9	72	31,6	101
Landsmeer	10,3	7,5	72,8	17,7	17	35,8	28
Purmerend	79,2	57,2	72,2	14,8	190	29,8	183
Waterland	17,1	12,4	72,5	17,2	27	34,4	41
Wormerland	15,8	11,4	72,2	15,7	89	31,2	115
Zeevang	6,3	4,5	71,4	16,2	57	33,9	46
Waterland	165,9	119,1	71,8	15,7		31,4	
Oostzaan	9,1	6,6	72,5	16,0	67	32,8	72
Zaanstad	146,9	105,2	71,6	14,6	237	29,3	211
Zaanstreek	156,0	111,8	71,7	14,7		29,5	
Amsterdam	779,8	547,6	70,2	15,5	107	31,9	89
Aalsmeer	30,2	21,3	70,5	16,0	65	34,0	48
Amstelveen	81,8	56,5	69,1	17,9	16	38,6	14
Diemen	25,0	17,3	69,2	15,2	136	31,9	92
Haarlemmermeer	143,4	99,7	69,5	15,9	73	34,5	39
Ouder-Amstel	13,1	9,4	71,8	18,6	12	38,6	15
Uithoorn	28,1	20,2	71,9	16,3	56	33,5	60
Amstel-Meerlanden	321,6	224,4	69,8	16,5		35,4	
Stadsregio Amsterdam	1423,3	1002,9	70,5	15,7		32,4	

bron: CBS/RIO 2010

18.3b Gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner, 2010

bron: CBS/RIO 2010

**18.3.28 Personen met een heel jaar inkomen en het gemiddeld persoonlijk inkomen
naar sociaal-economische categorie, 2010**

gemeente/subregio	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)					gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)				
	actief		niet-actief			actief		niet-actief		
	totaal	waar- onder	totaal	waaronder		totaal	waar- onder	totaal	waaronder	
		zelf- standige		bij- stands- uitke- ring	pensioen- ontvanger 65 jaar en ouder		zelf- standige		bij- stands- uitke- ring	pensioen- ontvanger 65 jaar en ouder
Beemster	3,9	0,9	2,2	0,0	1,4	39,9	42,2	20,7	x	20,9
Edam-Volendam	13,8	2,5	6,1	0,1	3,6	37,0	44,9	19,5	13,4	19,3
Landsmeer	4,8	0,9	2,6	0,1	1,7	43,1	42,0	22,4	x	23,4
Purmerend	36,7	3,8	20,5	0,9	11,1	35,5	34,9	19,7	13,2	20,5
Waterland	8,0	1,4	4,5	0,1	2,8	41,7	41,5	21,3	x	22,1
Wormerland	7,2	1,0	4,3	0,1	2,6	37,7	37,4	20,4	14,3	21,2
Zeevang	2,9	0,6	1,5	0,0	0,9	40,0	38,8	22,5	x	23,1
Waterland	77,3	11,1	41,7	1,3	24,1	37,5	39,6	20,2	13,3	20,9
Oostzaan	4,3	0,6	2,2	0,0	1,4	39,2	35,5	20,5	x	20,7
Zaanstad	66,6	7,3	38,7	2,3	20,4	35,1	35,4	19,5	13,7	20,2
Zaanstreek	70,9	7,9	40,9	2,3	21,8	35,3	35,4	19,6	13,7	20,2
Amsterdam	342,9	60,9	204,7	33,6	76,4	40,1	33,2	18,1	13,5	20,8
Aalsmeer	14,8	1,8	6,5	0,2	4,0	40,0	39,1	20,3	12,2	21,0
Amstelveen	34,2	4,5	22,3	0,8	13,5	48,8	44,7	22,8	13,4	25,0
Diemen	10,8	1,6	6,5	0,4	3,1	39,4	33,3	19,3	12,1	21,5
Haarlemmermeer	69,8	8,2	30,0	1,3	15,5	40,4	40,0	20,9	12,9	22,5
Ouder-Amstel	6,1	1,0	3,2	0,1	2,0	47,2	41,0	22,4	x	23,5
Uithoorn	13,4	1,5	6,8	0,2	4,2	39,4	37,7	21,9	13,1	23,2
Amstel-Meerlanden	149,1	18,6	75,3	3,0	42,3	42,4	40,3	21,4	12,9	23,2
Stadsregio Amsterdam	640,2	98,5	362,6	40,2	164,6	39,8	35,4	19,2	13,5	21,4

bron: CBS/RIO 2010

18.3.29 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar geslacht, 2010

gemeente/subregio	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)			gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)		
	totaal	15 jaar en ouder		totaal	15 jaar en ouder	
		mannen	vrouwen		mannen	vrouwen
Beemster	6,2	3,2	3,0	33,0	42,6	22,7
Edam-Volendam	19,9	10,7	9,3	31,6	42,1	19,6
Landsmeer	7,5	3,7	3,7	35,8	45,5	26,1
Purmerend	57,2	28,4	28,9	29,8	37,5	22,4
Waterland	12,4	6,5	6,0	34,4	43,5	24,6
Wormerland	11,4	6,0	5,5	31,2	40,1	21,6
Zeevang	4,5	2,4	2,1	33,9	43,3	23,5
Waterland	119,1	60,9	58,5	31,4	40,2	22,4
Oostzaan	6,6	3,3	3,2	32,8	41,9	23,5
Zaanstad	105,2	53,7	51,6	29,3	36,4	22,0
Zaanstreek	111,8	57,0	54,8	29,5	36,7	22,1
Amsterdam	547,6	273,6	274,0	31,9	36,7	27,0
Aalsmeer	21,3	11,0	10,3	34,0	43,5	23,8
Amstelveen	56,5	27,7	28,8	38,6	49,4	28,2
Diemen	17,3	8,5	8,8	31,9	38,0	25,9
Haarlemmermeer	99,7	51,3	48,5	34,5	43,7	24,8
Ouder-Amstel	9,4	4,7	4,7	38,6	48,5	28,9
Uithoorn	20,2	10,2	10,0	33,5	42,5	24,3
Amstel-Meerlanden	224,4	113,4	111,1	35,4	44,7	25,8
Stadsregio Amsterdam	1002,9	504,9	498,4	32,4	38,9	25,7

bron: CBS/RIO 2010

18.3.30 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar leeftijdsgroepen, 2010

gemeente/subregio	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)				gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)			
	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65 jaar e.o.	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65 jaar e.o.
Beemster	0,6	1,6	2,4	1,4	x	36,9	41,8	22,2
Edam-Volendam	2,2	7,0	7,0	3,7	15,8	36,9	37,4	20,8
Landsmeer	0,6	2,0	3,1	1,8	x	41,7	43,1	25,0
Purmerend	5,5	19,3	20,9	11,5	12,1	33,3	36,2	21,1
Waterland	1,2	3,3	5,0	3,0	11,9	40,4	42,2	23,5
Wormerland	1,1	3,3	4,2	2,7	11,8	35,0	39,5	22,2
Zeevang	0,4	1,2	1,9	1,0	x	36,6	42,0	24,5
Waterland	11,6	37,7	44,5	25,1	12,7	35,4	38,4	22,0
Oostzaan	0,6	2,0	2,5	1,5	x	37,1	40,4	22,5
Zaanstad	10,0	37,4	36,6	21,1	12,6	32,8	35,4	20,9
Zaanstreek	10,6	39,4	39,1	22,6	12,6	33,0	35,7	21,0
Amsterdam	55,4	235,9	174,9	81,4	11,5	37,0	35,9	22,2
Aalsmeer	2,1	7,7	7,2	4,3	11,7	39,6	41,2	22,6
Amstelveen	4,9	17,3	19,9	14,3	10,3	45,3	48,7	26,2
Diemen	2,0	5,3	6,7	3,3	11,2	34,6	40,6	22,4
Haarlemmermeer	9,7	37,0	36,4	16,5	11,8	38,2	41,9	23,7
Ouder-Amstel	0,8	2,7	3,8	2,1	x	46,7	46,5	24,4
Uithoorn	1,9	6,6	7,2	4,4	11,6	36,3	42,4	24,5
Amstel-Meerlanden	21,4	76,6	81,2	44,9	11,4	39,8	43,6	24,4
Stadsregio Amsterdam	99,0	389,6	339,7	174,0	11,7	37,0	38,0	22,6

bron: CBS/RIO 2010

18.3.31 Personen met een heel jaar inkomen en gemiddeld persoonlijk inkomen naar herkomstgroepering, 2010

gemeente/subregio	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000)				gemiddeld persoonlijk inkomen (x 1.000 euro)			
	totaal	autoch-tonen	allochtonen		totaal	autoch-tonen	allochtonen	
			westers	niet-westers			westers	niet-westers
Beemster	6,2	3,2	3,0	33,0	42,6	22,7	31,5	27,6
Edam-Volendam	19,9	10,7	9,3	31,6	42,1	19,6	32,0	23,2
Landsmeer	7,5	3,7	3,7	35,8	45,5	26,1	36,7	32,4
Purmerend	57,2	28,4	28,9	29,8	37,5	22,4	30,4	25,6
Waterland	12,4	6,5	6,0	34,4	43,5	24,6	36,8	30,9
Wormerland	11,4	6,0	5,5	31,2	40,1	21,6	30,5	23,8
Zeevang	4,5	2,4	2,1	33,9	43,3	23,5	34,4	28,7
Waterland	119,1	60,9	58,5	31,4	40,2	22,4	31,8	25,8
Oostzaan	6,6	3,3	3,2	32,8	41,9	23,5	32,8	28,5
Zaanstad	105,2	53,7	51,6	29,3	36,4	22,0	29,3	23,3
Zaanstreek	111,8	57,0	54,8	29,5	36,7	22,1	29,4	23,4
Amsterdam	547,6	273,6	274,0	31,9	36,7	27,0	36,5	23,5
Aalsmeer	21,3	11,0	10,3	34,0	43,5	23,8	35,4	30,2
Amstelveen	56,5	27,7	28,8	38,6	49,4	28,2	44,7	35,8
Diemen	17,3	8,5	8,8	31,9	38,0	25,9	30,2	26,9
Haarlemmermeer	99,7	51,3	48,5	34,5	43,7	24,8	36,0	28,8
Ouder-Amstel	9,4	4,7	4,7	38,6	48,5	28,9	42,7	35,1
Uithoorn	20,2	10,2	10,0	33,5	42,5	24,3	33,9	26,2
Amstel-Meerlanden	224,4	113,4	111,1	35,4	44,7	25,8	38,7	30,6
Stadsregio Amsterdam	1002,9	504,9	498,4	32,4	38,9	25,7	36,1	24,4

bron: CBS/RIO 2010

18.3.32 Personen met een heel jaar inkomen (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010

gemeente/subregio	personen met een heel jaar inkomen (x 1.000) met persoonlijk inkomen per jaar					
	minder dan 12.300 euro	12.300 euro- <19.700 euro	19.700 euro- <29.800 euro	29.800 euro- <42.800 euro	42.800 euro en meer	totaal
Beemster	1,3	1,1	1,2	1,1	1,5	6,2
Edam-Volendam	4,2	3,4	3,3	4,2	4,8	19,9
Landsmeer	1,3	1,3	1,3	1,5	2,1	7,5
Purmerend	9,9	11,1	12,3	12,5	11,3	57,2
Waterland	2,3	2,1	2,3	2,4	3,3	12,4
Wormerland	2,3	2,0	2,2	2,4	2,6	11,4
Zeevang	0,8	0,7	0,8	0,9	1,2	4,5
Waterland	22,1	21,7	23,4	25,0	26,8	119,1
Oostzaan	1,2	1,1	1,3	1,3	1,6	6,6
Zaanstad	18,9	21,2	22,4	22,6	20,2	105,2
Zaanstreek	20,1	22,3	23,7	23,9	21,8	111,8
Amsterdam	100,0	120,8	102,6	103,8	120,4	547,6
Aalsmeer	3,9	3,5	4,2	4,3	5,5	21,3
Amstelveen	9,8	8,5	10,0	11,2	17,1	56,5
Diemen	3,3	3,0	3,3	3,5	4,2	17,3
Haarlemmermeer	16,7	15,6	19,3	21,4	26,7	99,7
Ouder-Amstel	1,6	1,4	1,6	1,9	2,9	9,4
Uithoorn	3,5	3,2	4,2	4,3	5,0	20,2
Amstel-Meerlanden	38,8	35,2	42,6	46,6	61,4	224,4
Stadsregio Amsterdam	181,0	200,0	192,3	199,3	230,4	1002,9

bron: CBS/RIO 2010

18.3.33 Particuliere huishoudens incl. studenten (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010

gemeente/subregio	bestedbaar inkomen per jaar					
	minder dan 17.000 euro	17.000 euro- <24.200 euro	24.200 euro- <33.500 euro	33.500 euro- <46.300 euro	46.300 euro en meer	totaal
Beemster	0,5	0,6	0,6	0,8	1,1	3,6
Edam-Volendam	1,3	1,8	2,1	2,5	3,4	11,1
Landsmeer	0,5	0,6	0,8	0,9	1,4	4,2
Purmerend	5,1	7,0	7,3	7,8	7,1	34,3
Waterland	0,9	1,1	1,3	1,5	2,3	7,1
Wormerland	0,8	1,3	1,4	1,6	1,7	6,8
Zeevang	0,4	0,4	0,5	0,6	0,8	2,7
Waterland	9,5	12,8	14,0	15,7	17,8	69,8
Oostzaan	0,5	0,6	0,8	0,9	1,1	3,9
Zaanstad	11,3	13,7	13,6	13,7	12,3	64,6
Zaanstreek	11,8	14,3	14,4	14,6	13,4	68,5
Amsterdam	131,6	90,7	73,4	56,0	62,9	414,6
Aalsmeer	1,6	1,9	2,3	2,7	3,7	12,2
Amstelveen	7,4	6,8	7,0	6,8	10,4	38,4
Diemen	2,8	2,0	2,1	1,9	2,5	11,3
Haarlemmermeer	7,5	9,1	10,9	13,7	17,0	58,2
Ouder-Amstel	0,7	1,0	1,0	1,0	1,9	5,6
Uithoorn	1,5	2,2	2,4	2,7	3,3	12,1
Amstel-Meerlanden	21,5	23,0	25,7	28,8	38,8	137,8
Stadsregio Amsterdam	174,4	140,8	127,5	115,1	132,9	690,7

bron: CBS/RIO 2010

18.3.34 Particuliere huishoudens incl. studenten en het gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden, 2010

gemeente/subregio	huishoudens (x 1.000)					gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)				
	totaal	eenpersoons-huishouden	paar zonder kinderen	paar met kinderen	eenoudergezin	totaal	eenpersoons-huishouden	paar zonder kinderen	paar met kinderen	eenoudergezin
Beemster	3,6	0,9	1,2	1,1	0,2	40,6	20,9	41,2	57,1	32,3
Edam-Volendam	11,1	2,9	3,3	4,3	0,6	40,3	21,4	37,8	55,5	32,3
Landsmeer	4,2	1,2	1,4	1,4	0,3	41,7	22,4	43,3	57,7	32,9
Purmerend	34,3	10,7	9,5	10,4	2,9	34,1	19,8	36,7	47,6	27,4
Waterland	7,1	2,0	2,3	2,3	0,4	41,0	22,3	41,3	57,7	32,8
Wormerland	6,8	1,8	2,1	2,1	0,4	37,4	20,9	38,7	51,3	29,6
Zeevang	2,7	0,6	0,9	0,9	0,1	40,6	21,1	42,1	52,7	28,8
Waterland	69,8	20,1	20,7	22,5	4,9	37,2	20,6	38,5	51,8	29,2
Oostzaan	3,9	0,9	1,2	1,3	0,3	38,8	21,7	38,5	52,3	31,0
Zaanstad	64,6	21,8	18,0	18,2	5,2	32,9	19,3	36,2	46,5	27,4
Zaanstreek	68,5	22,7	19,2	19,5	5,5	33,2	19,4	36,3	46,9	27,6
Amsterdam	414,6	225,0	78,3	64,0	36,8	29,0	19,5	40,5	48,1	26,4
Aalsmeer	12,2	3,3	3,7	4,3	0,7	39,5	21,4	40,3	53,5	30,8
Amstelveen	38,4	16,4	9,6	9,4	2,6	37,8	21,8	43,7	60,5	31,6
Diemen	11,3	4,8	2,7	2,7	1,0	32,7	19,1	39,3	50,5	28,7
Haarlemmermeer	58,2	16,3	16,2	20,5	4,1	38,9	21,2	41,2	52,3	30,2
Ouder-Amstel	5,6	2,0	1,6	1,7	0,4	42,4	23,1	45,9	62,8	32,8
Uithoorn	12,1	3,8	3,5	3,7	0,9	37,6	22,2	40,7	52,0	30,2
Amstel-Meerlanden	137,8	46,6	37,3	42,3	9,7	38,2	21,4	41,8	54,5	30,6
Stadsregio Amsterdam	690,7	314,4	155,5	148,3	56,9	32,1	19,8	40,0	50,3	27,5

bron: CBS/RIO 2010

18.3.35 Particuliere huishoudens excl. studenten (x 1.000) naar inkomensklassen, 2010

gemeente/subregio	bestedbaar inkomen per jaar					
	minder dan 17.900 euro	17.900 euro- <25.100 euro	25.100 euro- <34.300 euro	34.300 euro- <47.000 euro	47.000 euro en meer	totaal
Beemster	0,6	0,6	0,6	0,8	1,1	3,7
Edam-Volendam	1,4	1,9	2,1	2,5	3,3	11,2
Landsmeer	0,6	0,6	0,7	0,9	1,4	4,2
Purmerend	5,8	6,7	7,1	7,5	6,7	33,8
Waterland	1,0	1,1	1,2	1,5	2,2	7,0
Wormerland	0,9	1,2	1,3	1,4	1,6	6,4
Zeevang	0,4	0,4	0,4	0,6	0,8	2,6
Waterland	10,7	12,5	13,4	15,2	17,1	68,9
Oostzaan	0,5	0,6	0,6	0,9	1,0	3,6
Zaanstad	12,2	13,2	13,1	13,2	11,9	63,6
Zaanstreek	12,7	13,8	13,7	14,1	12,9	67,2
Amsterdam	113,6	84,8	68,3	53,5	60,8	381,1
Aalsmeer	1,7	1,9	2,1	2,7	3,5	11,9
Amstelveen	6,1	6,7	6,7	6,7	10,2	36,4
Diemen	2,1	2,0	2,1	1,9	2,5	10,6
Haarlemmermeer	7,9	8,9	10,7	13,4	16,4	57,3
Ouder-Amstel	0,7	1,0	1,0	1,0	1,9	5,6
Uithoorn	1,7	2,2	2,3	2,6	3,1	11,9
Amstel-Meerlanden	20,2	22,7	24,9	28,3	37,6	133,7
Stadsregio Amsterdam	157,2	133,8	120,3	111,1	128,4	650,9

bron: CBS/RIO 2010

18.3.36 Particuliere huishoudens excl. studenten en het gemiddeld besteedbaar inkomen naar samenstelling huishouden, 2010

gemeente/subregio	huishoudens (x 1.000)					gemiddeld besteedbaar inkomen (x 1.000 euro)				
	totaal	eenper- soons- huis- houden	paar zonder kinderen	paar met kinderen	eenou- der- gezin	totaal	eenper- soons- huis- houden	paar zonder kinderen	paar met kinderen	een- ouder- gezin
Beemster	3,7	0,9	1,2	1,1	0,2	40,8	21,1	41,2	57,1	32,3
Edam-Volendam	11,2	2,9	3,3	4,3	0,6	40,3	21,5	37,8	55,5	32,3
Landsmeer	4,2	1,1	1,4	1,4	0,3	41,9	22,8	43,4	57,6	32,9
Purmerend	33,8	10,4	9,5	10,4	2,9	34,3	20,0	36,7	47,6	27,4
Waterland	7,0	2,0	2,3	2,3	0,4	41,2	22,7	41,3	57,7	32,8
Wormerland	6,4	1,8	2,1	2,1	0,4	37,6	21,1	38,7	51,5	29,6
Zeevang	2,6	0,6	0,9	0,9	0,1	40,7	21,2	42,2	52,8	28,8
Waterland	68,9	19,7	20,7	22,5	4,9	37,3	20,8	38,5	51,8	29,2
Oostzaan	3,6	0,9	1,2	1,3	0,3	38,9	21,9	38,6	52,3	31,0
Zaanstad	63,6	20,9	17,9	18,2	5,2	33,2	19,7	36,3	46,4	27,4
Zaanstreek	67,2	21,8	19,1	19,5	5,5	33,5	19,8	36,4	46,8	27,6
Amsterdam	381,1	195,4	75,5	64,0	36,8	30,7	21,1	41,3	48,0	26,4
Aalsmeer	11,9	3,3	3,7	4,3	0,7	39,7	21,6	40,4	53,4	30,8
Amstelveen	36,4	14,2	9,5	9,4	2,6	39,6	24,0	43,9	60,4	31,6
Diemen	10,6	3,8	2,7	2,7	1,0	35,1	22,0	39,5	50,7	28,7
Haarlemmermeer	57,3	15,5	16,2	20,5	4,1	39,4	21,9	41,3	52,2	30,2
Ouder-Amstel	5,6	1,9	1,6	1,7	0,4	42,9	23,8	46,0	62,7	32,8
Uithoorn	11,9	3,8	3,5	3,7	0,9	37,8	22,5	40,7	52,0	30,2
Amstel-Meerlanden	133,7	42,5	37,2	42,3	9,7	39,1	22,7	41,9	54,5	30,6
Stadsregio Amsterdam	650,9	279,4	152,5	148,3	56,9	33,4	21,2	40,5	50,3	27,5

bron: CBS/RIO 2010

18.3.37 Gemeentelijke woonlasten (euro's per jaar per huishouden), 2011-2013 ¹⁾

gemeente/subregio	gemiddelde woning ²⁾						rang- nummer 2013
	eenpersoonshuishouden			meerpersoonshuishouden			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Beemster	627	656	656	691	721	720	244
Edam-Volendam	522	539	546	587	605	612	47
Landsmeer	719	717	732	793	788	801	360
Purmerend	659	659	698	659	659	698	193
Waterland	598	612	625	743	760	773	330
Wormerland	702	717	723	702	717	723	245
Zeevang	766	771	773	837	840	840	391
Waterland	656	667	679	716	727	738	
Oostzaan	741	759	803	825	840	863	405
Zaanstad	717	751	785	717	751	785	348
Zaanstreek	729	755	794	771	796	824	
Amsterdam ³⁾	542	551	549	621	631	628	72
Aalsmeer	668	694	701	790	818	827	382
Amstelveen	646	643	637	677	674	680	153
Diemen	769	793	805	822	847	860	404
Haarlemmermeer	604	621	639	664	684	707	209
Ouder-Amstel	654	669	691	721	733	757	302
Uithoorn	653	670	682	653	670	682	157
Amstel-Meerlanden	666	682	693	721	738	752	
Stadsregio Amsterdam	662	676	690	719	734	747	

¹⁾ De gemeentelijke woonlasten bestaan uit onroerende zaakbelasting (OZB), reinigingsheffing en rioolheffing woningen.

²⁾ De gemiddelde woning is vastgesteld door het CBS, verschilt per gemeente en is gerelateerd aan de waarde van de woning.

³⁾ Gemiddelde berekend uit de woonlasten per stadsdeel.

bron: COELO/Atlas van de lokale lasten

18.4.1 Sterfte naar doodsoorzaken, 2012 (procenten)

gemeente/subregio	nieuw- vormingen	ziekten van hart en vaatstelsel	ziekten van adem- halings- stelsel	uitwendige oorzaken	overige oorzaken	totaal abs.
Beemster	31,0	19,0	7,1	11,9	31,0	42
Edam-Volendam	32,9	27,9	9,6	3,2	26,5	219
Landsmeer	38,3	19,8	14,8	2,5	24,7	81
Purmerend	31,3	23,5	10,4	4,9	29,9	729
Waterland	32,8	27,9	10,7	3,3	25,4	122
Wormerland	34,6	20,6	10,3	3,7	30,9	136
Zeevang	47,1	23,5	8,8	2,9	17,6	34
Waterland	32,8	23,9	10,4	4,4	28,5	1363
Oostzaan	41,4	29,3	1,7	5,2	22,4	58
Zaanstad	29,1	27,6	9,1	4,1	30,2	1247
Zaanstreek	29,7	27,7	8,7	4,1	29,8	1305
Amsterdam	28,6	25,1	10,4	6,0	29,9	5535
Aalsmeer	33,6	24,6	9,0	2,8	29,9	211
Amstelveen	30,3	27,5	9,2	4,7	28,3	848
Diemen	32,0	29,2	9,6	5,6	23,6	178
Haarlemmermeer	35,2	25,6	8,1	4,7	26,4	825
Ouder-Amstel	36,5	29,9	4,4	2,2	27,0	137
Uithoorn	37,3	24,0	8,8	6,5	23,5	217
Amstel-Meerlanden	33,4	26,5	8,5	4,6	26,9	2416
Stadsregio Amsterdam	30,3	25,6	9,8	5,3	29,1	10619

bron: CBS

18.5.1 Scholen ¹⁾ en leerlingen in het voortgezet onderwijs naar soort onderwijs, 2012/'13 ²⁾

gemeente/subregio	scholen	leerlingen							totaal
		gemengde brugklassen	LWOO	VMBO	HAVO	VWO	praktijkonderwijs		
Edam-Volendam	2	503	229	812	302	325	–	2171	
Purmerend	7	161	554	1639	1486	987	235	5062	
Waterland	1	28	27	177	–	–	–	232	
Waterland	10	692	810	2628	1788	1312	235	7465	
Zaanstad	11	1143	1598	3291	1547	1553	344	9476	
Zaanstreek	11	1143	1598	3291	1547	1553	344	9476	
Amsterdam	68	6137	6020	7469	6115	11227	1351	38319	
Aalsmeer	2	–	251	574	–	–	–	825	
Amstelveen	4	1325	571	574	1104	1992	–	5566	
Haarlemmermeer	6	1340	465	1795	1624	1436	126	6786	
Uithoorn	3	224	268	689	582	730	173	2666	
Amstel-Meerlanden	15	2889	1555	3632	3310	4158	299	15843	
Stadsregio Amsterdam	104	10861	9983	17020	12760	18250	2229	71103	

1) Locaties.

2) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

18.5.2 Scholen en leerlingen naar geslacht in het basisonderwijs, 2011/'12-2012/'13

gemeente/subregio	2011/'12				2012/'13 ¹⁾			
	scholen	leerlingen			scholen	leerlingen		
		mannen	vrouwen	totaal		mannen	vrouwen	totaal
Beemster	4	394	379	773	4	391	365	756
Edam-Volendam	12	1575	1493	3068	12	1549	1479	3028
Landsmeer	6	531	533	1064	6	541	540	1081
Purmerend	23	3533	3491	7024	23	3458	3348	6806
Waterland	10	775	773	1548	10	786	759	1545
Wormerland	5	773	741	1514	5	733	711	1444
Zeevang	5	283	301	584	5	270	287	557
Waterland	65	7864	7711	15575	65	7728	7489	15217
Oostzaan	4	485	481	966	4	469	437	906
Zaanstad	49	7123	6918	14041	49	7138	6842	13980
Zaanstreek	53	7608	7399	15007	53	7607	7279	14886
Amsterdam	207	29849	29831	59680	208	30251	29905	60156
Aalsmeer	10	1656	1582	3238	10	1701	1607	3308
Amstelveen	18	3131	3063	6194	18	3146	3068	6214
Diemen	7	1074	1056	2130	7	1050	1049	2099
Haarlemmermeer	60	7997	7697	15694	60	7938	7665	15603
Ouder-Amstel	5	820	768	1588	5	798	770	1568
Uithoorn	9	1404	1343	2747	9	1393	1355	2748
Amstel-Meerlanden	109	16082	15509	31591	109	16026	15514	31540
Stadsregio Amsterdam	434	61403	60450	121853	435	61612	60187	121799

¹⁾ Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

18.5.3 Scholen en leerlingen naar geslacht in het speciaal onderwijs, 2011/'12-2012/'13

gemeente/subregio	2011/'12				2012/'13 ¹⁾			
	scholen	leerlingen			scholen	leerlingen		
		mannen	vrouwen	totaal		mannen	vrouwen	totaal
Edam-Volendam	2	113	46	159	2	105	44	149
Purmerend	6	465	148	613	6	470	153	623
Waterland	8	578	194	772	8	575	197	772
Zaanstad	8	487	198	685	7	450	186	636
Zaanstreek	8	505	200	705	8	505	200	705
Amsterdam	47	3385	1373	4758	47	3203	1304	4507
Amstelveen	2	155	69	224	2	143	67	210
Haarlemmermeer	8	450	263	713	8	448	249	697
Ouder-Amstel	1	82	11	93	1	83	10	93
Uithoorn	1	94	55	149	1	89	52	141
Amstel-Meerlanden	12	781	398	1179	12	763	378	1141
Stadsregio Amsterdam	75	5249	2165	7414	75	5046	2079	7125

1) Voorlopige cijfers.

bron: OCW/DUO

18.6.1 Voertuigen met bromfietskenteken, 1 januari 2013

gemeente/subregio	snor- fietsen	brom- fietsen	brom- mobielen	totaal
Beemster	199	478	14	691
Edam-Volendam	1402	527	28	1957
Landsmeer	586	513	7	1106
Purmerend	2805	3233	105	6143
Waterland	465	725	20	1210
Wormerland	466	761	16	1243
Zeevang	123	386	12	521
Waterland	6046	6623	202	12871
Oostzaan	484	452	5	941
Zaanstad	5779	6848	133	12760
Zaanstreek	6263	7300	138	13701
Amsterdam	27728	24322	509	52559
Aalsmeer	1095	1845	45	2985
Amstelveen	2628	2952	54	5634
Diemen	1246	936	21	2203
Haarlemmermeer	5098	6569	150	11817
Ouder-Amstel	586	623	5	1214
Uithoorn	821	1390	20	2231
Amstel-Meerlanden	11474	14315	295	26084
Stadsregio Amsterdam	51511	52560	1144	105215

bron: CBS

18.6.2 Geregistreerde motorvoertuigen, 1 januari 2012-2013

gemeente/subregio	personenauto's		bedrijfsauto's		motorrijwielen	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Beemster	4405	4483	2406	2401	579	606
Edam-Volendam	10267	10349	4164	4105	615	609
Landsmeer	4921	5022	1293	1319	549	533
Purmerend	38510	39217	8475	8544	3118	3134
Waterland	7577	7724	2297	2277	781	814
Wormerland	7113	7183	2220	2216	984	1020
Zeevang	3129	3179	1311	1297	418	404
Waterland	75922	77157	22166	22159	7044	7120
Oostzaan	4299	4387	1287	1306	565	591
Zaanstad	60384	60925	14776	14678	6871	6970
Zaanstreek	64683	65312	16063	15984	7436	7561
Amsterdam	225297	228764	34766	33957	16964	17344
Aalsmeer	15240	15533	3996	4088	1357	1393
Amstelveen	34565	34753	4235	3963	2054	2124
Diemen	9532	9526	2018	1989	725	749
Haarlemmermeer	95844	95106	26535	26107	6354	6481
Ouder-Amstel	5707	5739	1283	1194	463	465
Uithoorn	14229	14249	3366	3325	1327	1318
Amstel-Meerlanden	175117	174906	41433	40666	12280	12530
Stadsregio Amsterdam	541019	546139	114428	112766	43724	44555

bron: CBS

18.7.1 Meldingen met betrekking tot geluidshinder Schiphol, gebruiksjaar 2012 ¹⁾

gemeente/subregio	meldingen						totaal melders
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	totaal	waarvan 's nachts	
Beemster	2	5	2	5	14	7	5
Edam-Volendam	–	–	–	5	5	–	2
Landsmeer	11	63	76	28	178	1	37
Purmerend	33	42	50	67	192	11	11
Waterland	70	96	99	77	342	11	16
Wormerland	11	46	41	32	130	22	13
Zeevang	12	4	4	8	28	–	6
Waterland	139	256	272	222	889	52	90
Oostzaan	4	8	56	12	80	2	13
Zaanstad	186	104	174	281	745	86	105
Zaanstreek	190	112	230	293	825	88	118
Amsterdam	1740	1536	2966	3759	10001	612	1002
Aalsmeer	1058	1073	969	775	3875	443	303
Amstelveen	4566	4078	3032	5868	17544	577	485
Diemen	86	35	69	100	290	31	29
Haarlemmermeer	2150	2961	5331	4487	14929	739	876
Ouder-Amstel	354	93	204	438	1089	55	38
Uithoorn	1912	1922	4596	4369	12799	81	319
Amstel-Meerlanden	10126	10162	14201	16037	50526	1926	2050
Stadsregio Amsterdam	12195	12066	17669	20311	62241	2678	3260
totaal	30149	24171	33408	42876	130604	9458	5286
aandeel Stadsregio Amsterdam (%)	40,4	49,9	52,9	47,4	47,7	28,3	61,7

¹⁾ November 2011-oktober 2012.

bron: Bewoners Aanspreekpunt Schiphol

18.7.2 Geproduceerde dierlijke mest (x 1 mln. kg), 2007-2011

gemeente/subregio	2007	2008	2009	2010	2011
Beemster	190	189	189	190	186
Edam-Volendam	25	24	25	26	25
Landsmeer	39	40	40	37	35
Purmerend	9	10	10	10	10
Waterland	136	141	142	144	145
Wormerland	83	90	93	97	97
Zeevang	108	104	108	105	101
Waterland	590	598	607	609	599
Oostzaan	10	10	10	10	9
Zaanstad	91	90	89	87	87
Zaanstreek	101	100	99	97	96
Amsterdam	55	58	58	56	54
Aalsmeer	4	4	3	4	2
Amstelveen	37	39	39	39	39
Diemen	2	2	2	2	2
Haarlemmermeer	38	37	35	32	33
Ouder-Amstel	62	61	62	62	62
Uithoorn	12	12	12	12	13
Amstel-Meerlanden	155	155	153	151	151
Stadsregio Amsterdam	901	911	917	913	900

bron: CBS

18.7.3 Stikstofproductie tijdens dierlijke mestproductie (x 1.000 kg), 2007-2011

gemeente/subregio	2007	2008	2009	2010	2011
Beemster	1050	1040	990	1020	960
Edam-Volendam	140	130	130	140	130
Landsmeer	220	220	210	200	180
Purmerend	50	50	50	50	50
Waterland	760	780	750	780	750
Wormerland	460	490	490	520	500
Zeevang	600	570	570	560	520
Waterland	3280	3280	3190	3270	3090
Oostzaan	60	60	60	50	50
Zaanstad	520	510	470	480	460
Zaanstreek	580	570	530	530	510
Amsterdam	310	330	310	310	290
Aalsmeer	30	20	20	20	10
Amstelveen	210	210	210	210	200
Diemen	10	10	10	10	10
Haarlemmermeer	250	240	220	190	190
Ouder-Amstel	340	330	330	330	320
Uithoorn	70	60	60	60	60
Amstel-Meerlanden	910	870	850	820	790
Stadsregio Amsterdam	5080	5050	4880	4930	4680

bron: CBS

18.7.4 Fosfaatuitscheiding tijdens dierlijke mestproductie (x 1.000 kg), 2007-2011

gemeente/subregio	2007	2008	2009	2010	2011
Beemster	360	360	340	360	330
Edam-Volendam	50	50	40	50	40
Landsmeer	70	80	70	70	60
Purmerend	20	20	20	20	20
Waterland	260	270	250	270	250
Wormerland	150	170	170	180	170
Zeevang	200	190	190	190	180
Waterland	1110	1140	1080	1140	1050
Oostzaan	20	20	20	20	20
Zaanstad	180	180	160	170	160
Zaanstreek	200	200	180	190	180
Amsterdam	110	110	110	110	100
Aalsmeer	10	10	10	10	0
Amstelveen	70	70	70	70	70
Diemen	0	0	0	0	0
Haarlemmermeer	100	90	90	70	70
Ouder-Amstel	110	110	110	120	110
Uithoorn	20	20	20	20	20
Amstel-Meerlanden	310	300	300	290	270
Stadsregio Amsterdam	1730	1750	1670	1730	1600

bron: CBS

18.7.5 Kali-uitscheiding tijdens dierlijke mestproductie (x 1.000 kg), 2007-2011

gemeente/subregio	2007	2008	2009	2010	2011
Beemster	1610	1550	1520	1560	1480
Edam-Volendam	210	200	200	220	200
Landsmeer	340	340	330	310	280
Purmerend	80	80	80	80	80
Waterland	1170	1180	1150	1200	1170
Wormerland	700	740	750	790	780
Zeevang	910	860	870	860	810
Waterland	5020	4950	4900	5020	4800
Oostzaan	100	90	90	90	80
Zaanstad	760	730	710	720	700
Zaanstreek	860	820	800	810	780
Amsterdam	490	500	480	480	440
Aalsmeer	40	30	30	40	20
Amstelveen	330	320	320	320	320
Diemen	20	20	20	10	10
Haarlemmermeer	350	320	310	280	280
Ouder-Amstel	510	490	490	510	490
Uithoorn	100	90	90	90	90
Amstel-Meerlanden	1350	1270	1260	1250	1210
Stadsregio Amsterdam	7720	7540	7440	7560	7230

bron: CBS

18.8.1 Woningvoorraad, 2012-2013 ¹⁾

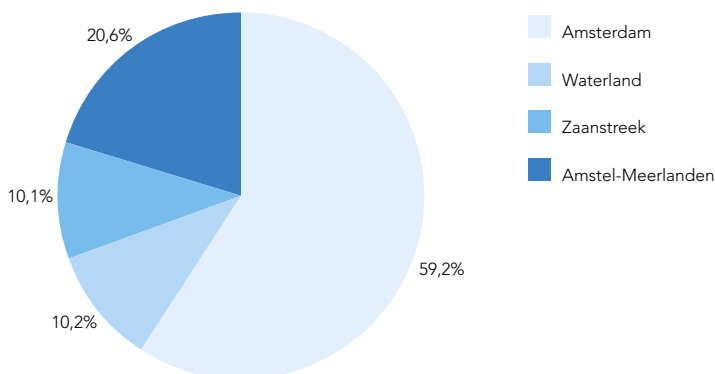
gemeente/subregio	2012				2013		
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
Beemster	3422	3418	3418	3419	3427	3434	3441
Edam-Volendam	11761	11764	11777	11804	11876	11983	12087
Landsmeer	4391	4391	4392	4407	4432	4434	4435
Purmerend	34901	34964	34809	34818	34893	34988	35003
Waterland	7026	7029	7029	7032	7033	7072	7073
Wormerland	6520	6523	6506	6508	6512	6513	6549
Zeevang	2542	2543	2543	2542	2548	2561	2562
Waterland	70563	70632	70474	70530	70721	70985	71150
Oostzaan	3890	3942	3942	3980	3981	3873	3874
Zaanstad	65099	65285	65560	65801	66110	66178	66289
Zaanstreek	68989	69227	69502	69781	70091	70051	70163
Amsterdam	408876	409118	409888	410331	411111	411764	411944
Aalsmeer	12267	12266	12284	12314	12354	12374	12590
Amstelveen	41304	41316	41739	41766	41616	41716	42116
Diemen	11842	11843	11845	11846	11920	11921	11921
Haarlemmermeer	58757	58760	58763	58764	58925	59064	59108
Ouder-Amstel	5733	5731	5731	5732	5752	5751	5783
Uithoorn	12279	12288	12288	12389	12393	12404	12386
Amstel-Meerlanden	142182	142204	142650	142811	142960	143230	143904
Stadsregio Amsterdam	690610	691181	692514	693453	694883	696030	697161

¹⁾ Beginstand periode, voorlopige cijfers.

De gegevens zijn afkomstig uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

bron: CBS

18.8a Woningvoorraad naar subregio's, 1 januari 2013 (procenten)

bron: CBS

18.8.2 Woningvoorraad en mutaties in de woningvoorraad, 2012

gemeente/subregio	stand 1-1-2012	vermeerdering		vermindering			stand 1-1-2013 ¹⁾
		totaal	nieuw- bouw	totaal	sloop	saldo	
Beemster	3422	11	9	7	–	4	3427
Edam-Volendam	11761	160	147	54	13	106	11876
Landsmeer	4391	40	40	1	–	39	4432
Purmerend	34901	200	68	205	181	– 5	34893
Waterland	7026	10	1	5	1	5	7033
Wormerland	6520	11	2	21	19	– 10	6512
Zeevang	2542	7	–	2	1	5	2548
Waterland	70563	439	267	295	215	144	70721
Oostzaan	3890	57	56	5	2	52	3981
Zaanstad	65099	1081	848	85	19	996	66110
Zaanstreek	68989	1138	904	90	21	1048	70091
Amsterdam	408876	4727	2821	2497	1461	2230	411111
Aalsmeer	12267	62	37	37	10	25	12354
Amstelveen	41304	645	623	337	326	308	41616
Diemen	11842	78	72	–	–	78	11920
Haarlemmermeer	58757	259	188	97	46	162	58925
Ouder-Amstel	5733	23	20	3	–	20	5752
Uithoorn	12279	115	108	11	2	104	12393
Amstel-Meerlanden	142182	1182	1048	485	384	697	142960
Stadsregio Amsterdam	690610	7486	5040	3367	2081	4119	694883

¹⁾ Incl. administratieve correcties; voorlopige cijfers.

bron: CBS

18.8.3 Gemiddelde woningwaarde (WOZ) (x 1.000 euro), 1 januari 2008-2012

gemeente/subregio	2008	2009	2010	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾
Beemster	320	328	334	331	324
Edam-Volendam	291	305	307	297	284
Landsmeer	316	330	325	321	315
Purmerend	209	216	217	215	208
Waterland	306	316	315	305	302
Wormerland	252	259	262	254	249
Zeevang	307	315	314	311	303
Waterland	252	261	262	257	250
Oostzaan	294	314	306	300	294
Zaanstad	195	199	200	199	192
Zaanstreek	200	205	206	204	198
Amsterdam	231	259	261	249	250
Aalsmeer	299	307	312	311	304
Amstelveen	288	307	306	303	300
Diemen	245	242	243	241	237
Haarlemmermeer	272	284	285	280	273
Ouder-Amstel	330	347	348	349	340
Uithoorn	253	258	257	255	250
Amstel-Meerlanden	277	289	290	287	281
Stadsregio Amsterdam	239	260	261	253	251

¹⁾ Voorlopige cijfers.

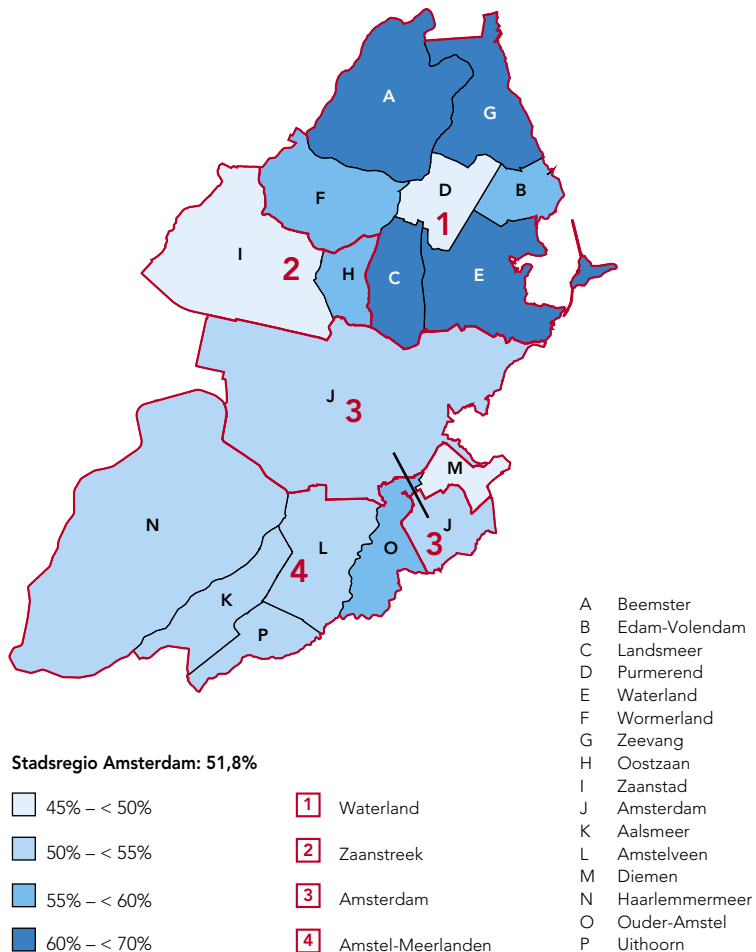
bron: CBS

18.9.1 Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 3 maart 2010

gemeente/subregio	kiesge- rechtig- den	blanco/ on- geldige stemmen	totaal geldige stemmen	op- komst %	geldig uitgebrachte stemmen per partij (%)									
					CDA	PVDA	WD	GL	SP	CU	D66	lokale partijen	overige grp.	
Beemster	6705	7	4226	63,1	16,4	12,9	17,2					20,9	32,5	
Edam-Volendam	21783	51	12513	57,7	15,2	15,4	21,2	9,4					38,8	
Landsmeer	8119	34	4900	60,8	8,8	24,2	30,6	8,6				12,9	14,8	
Purmerend	61779	117	29652	48,2	8,8	16,5	19,4	6,1	6,4			9,1	25,4	8,4
Waterland	13448	29	8764	65,4	20,0	11,7	27,5	16,7	7,5			7,2	9,4	
Wormerland	12310	26	6904	56,3	10,4	13,1	15,0	10,9	15,8				34,8	
Zeevang	4812	26	3106	65,1	7,1	18,1	17,3						57,4	
Waterland	128956	290	70065	54,6	11,9	15,8	20,8	8,0	5,2			6,9	27,8	3,5
Oostzaan	7078	16	4213	59,7	11,4	15,3	28,8	20,9				6,6	17,0	
Zaanstad	113223	279	56062	49,8	6,8	19,0	16,1	8,4	6,8		3,3	8,5	26,4	4,6
Zaanstreek	120301	295	60275	50,3	7,1	18,9	17,0	9,3	6,3		3,0	8,4	25,8	4,3
Amsterdam	604583	3355	307294	51,4	3,3	29,3	16,9	15,1	7,2		1,3	14,8	6,4	5,6
Aalsmeer	22330	52	11230	50,5	28,9		24,6						46,6	
Amstelveen	60922	128	33233	54,8	9,7	12,6	24,8	14,7	5,2		2,9	15,2	14,9	
Diemen	19299	51	9373	48,8	8,7	20,6	21,9	13,1	8,9			9,5	17,3	
Haarlemmermeer	107579	207	54472	50,8	13,5	10,6	24,4	8,3				11,9	21,7	9,7
Ouder-Amstel	10099	19	5986	59,5	19,2	11,6	19,2	12,2				18,4	19,4	
Uithoorn	21435	59	10944	51,3	14,1	11,6	30,3				2,8		23,2	18,0
Amstel-Meerlanden	241664	516	125238	52,0	13,8	11,1	24,6	9,1	2,0		1,0	10,8	21,8	5,8
Stadregio Amsterdam	1095504	4456	562872	51,8	7,1	22,4	19,1	12,3	5,7		1,2	12,2	14,6	5,2

bron: Kiesraad/DBI

18.9a Opkomst bij de verkiezingen voor de Gemeenteraad, 3 maart 2010 (procenten)

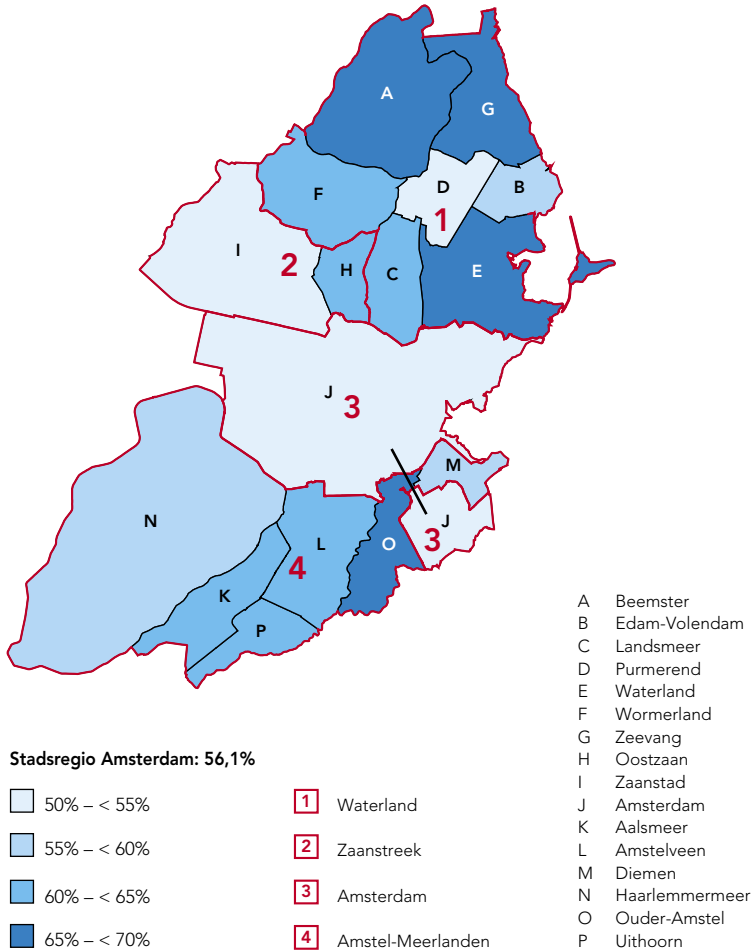
bron: Kiesraad/DBI

18.9.2 Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentages bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, 2 maart 2011

gemeente/subregio	kiesgerechtigden	blanco/ongeldige stemmen	totaal geldige stemmen	opkomst %	geldig uitgebrachte stemmen per partij (%)											
					VVD	PVDA	PW	D66	SP	CDA	GL	PVDD	OpopNH	50PLUS	CUSGP	DG
Beemster	6649	5	4519	68,0	32,7	13,9	14,4	8,3	6,2	12,5	4,8	2,1	2,1	2,2	0,5	0,2
Edam-Volendam	21685	23	12803	59,1	16,2	8,0	27,6	3,9	4,9	31,5	3,6	1,5	1,0	1,2	0,5	0,1
Landsmeer	8022	5	5126	64,0	27,1	18,8	15,4	10,9	8,3	6,4	6,7	2,4	1,5	1,2	1,0	0,1
Purmerend	60654	102	32063	53,0	22,6	19,4	19,6	7,7	11,3	6,0	4,9	2,5	3,1	1,8	1,0	0,1
Waterland	13342	9	9204	69,1	23,1	14,7	13,8	8,6	8,3	16,3	7,9	2,0	1,6	2,5	1,0	0,2
Wormerland	12126	22	7415	61,3	22,4	17,7	12,0	7,8	14,4	9,5	7,1	2,6	2,3	2,0	1,9	0,3
Zeevang	4806	3	3324	69,2	31,9	15,0	16,2	7,3	7,1	8,6	5,8	2,9	1,7	2,7	0,7	0,1
Waterland	127284	169	74454	58,6	22,9	16,1	18,7	7,4	9,5	12,5	5,4	2,3	2,2	1,8	1,0	0,1
Oostzaan	6979	7	4385	62,9	25,4	18,2	19,2	7,4	8,7	6,6	7,0	2,1	2,2	1,3	1,8	0,1
Zaanstad	109316	201	59083	54,2	17,6	22,9	14,8	8,6	12,0	7,0	6,7	2,8	3,4	1,8	2,0	0,2
Zaanstreek	116295	208	63468	54,8	18,2	22,6	15,1	8,5	11,8	7,0	6,8	2,8	3,3	1,7	2,0	0,2
Amsterdam	551475	1526	297488	54,2	15,4	28,5	8,4	15,6	10,5	3,0	12,7	2,8	1,1	1,0	0,8	0,3
Aalsmeer	22022	36	13426	61,1	33,1	11,6	13,6	7,5	5,3	16,7	3,3	1,7	1,2	1,8	4,0	0,0
Amstelveen	57592	91	36771	64,0	28,2	16,4	10,6	13,5	7,6	8,8	7,2	2,2	1,7	1,9	1,8	0,1
Diemen	18265	41	10439	57,4	20,7	22,6	14,9	10,2	11,1	5,6	7,7	2,3	1,5	1,9	1,3	0,1
Haarlemmermeer	103921	157	59084	57,0	30,5	14,3	15,6	9,2	6,1	11,3	4,6	2,1	1,5	1,6	3,1	0,1
Ouder-Amstel	9856	18	6575	66,9	28,3	15,4	10,4	12,9	6,4	11,3	7,9	2,2	1,3	1,6	2,0	0,1
Uithoorn	20742	20	12529	60,5	31,3	14,3	14,4	8,7	7,5	11,6	5,4	2,0	1,4	1,9	1,4	0,0
Amstel-Meerlanden	232398	363	138824	59,9	29,4	15,2	13,7	10,4	7,0	10,8	5,6	2,1	1,5	1,7	2,5	0,1
Stadsregio Amsterdam	1027452	2266	574234	56,1	20,0	23,0	11,7	12,5	9,6	6,6	9,4	2,5	1,6	1,3	1,4	0,2
Noord-Holland	1987964	3693	1134203	57,2	22,3	20,0	11,8	11,3	9,6	8,9	8,0	2,5	1,9	1,7	1,7	0,2

bron: Kiesraad/DBI

18.9b Opkomst bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, 2 maart 2011 (procenten)

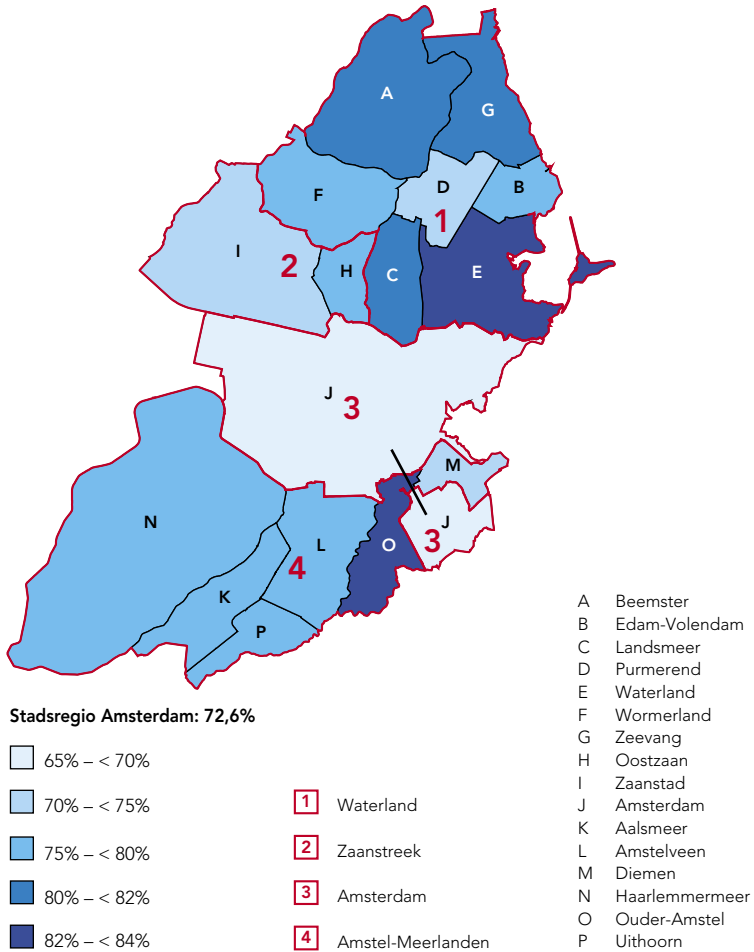
bron: Kiesraad/DBI

18.9.3 Kiesgerechtigden, blanco/ongeldige stemmen, uitgebrachte geldige stemmen en opkomstpercentage bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 12 september 2012

gemeente/subregio	kiesge- rechtig- den	blanco/ on- geldige stemmen	totaal geldige stem- men	op- komst %	geldig uitgebrachte stemmen per partij (%)										
					VVD	PVDA	PW	CDA	SP	D66	GL	CU	SGP	PVDD	overige grp.
Beemster	6805	19	5458	80,5	44,2	19,7	7,5	8,0	6,3	7,5	2,0	0,5	0,2	1,9	2,1
Edam-Volendam	21866	55	16783	77,0	43,3	11,2	16,8	14,1	4,1	4,0	1,3	0,5	0,2	1,3	3,3
Landsmeer	8090	23	6467	80,2	36,5	24,9	9,9	3,8	7,2	9,2	2,3	0,7	0,3	2,2	3,0
Purmerend	61320	213	43388	71,1	29,5	27,0	14,3	4,4	9,8	6,0	1,5	1,0	0,2	2,3	4,0
Waterland	13345	32	10987	82,6	33,5	22,0	9,2	10,5	6,9	8,8	2,6	1,4	0,2	2,3	2,7
Wormerland	12253	28	9507	77,8	28,9	27,3	8,8	6,7	10,9	6,8	2,4	1,6	0,2	2,5	3,7
Zeevang	4824	11	3864	80,3	41,9	21,4	9,9	4,7	6,5	7,3	1,8	0,8	0,2	2,4	3,0
Waterland	128503	381	96454	75,4	34,1	22,9	12,8	7,2	8,1	6,4	1,8	1,0	0,2	2,1	3,5
Oostzaan	7057	16	5501	78,2	35,0	23,8	13,4	3,7	7,2	6,9	2,6	1,5	0,3	2,2	3,5
Zaanstad	110988	348	79557	72,0	24,0	30,8	12,0	5,0	10,9	6,5	2,2	1,5	0,4	2,8	3,9
Zaanstreek	118045	364	85058	72,4	24,7	30,4	12,1	5,0	10,7	6,5	2,3	1,5	0,4	2,7	3,9
Amsterdam	560467	2737	389276	69,9	19,4	35,9	6,1	2,2	9,2	15,2	5,4	0,8	0,1	3,1	2,5
Aalsmeer	22193	60	17636	79,7	45,7	15,0	9,1	8,5	4,1	7,5	1,2	3,6	0,8	1,7	2,7
Amstelveen	58658	180	46021	78,8	35,1	23,4	7,0	5,6	6,5	12,6	2,6	1,4	0,3	2,4	3,1
Diemen	18415	67	13293	72,6	26,5	30,3	9,9	3,8	9,2	9,2	3,4	1,2	0,1	2,6	3,7
Haarlemmermeer	104745	352	80393	77,1	39,7	19,9	10,6	6,3	5,9	7,6	1,6	2,1	0,7	2,2	3,3
Ouder-Amstel	9926	30	8124	82,2	35,6	22,6	6,5	6,7	5,1	12,3	2,7	1,2	1,0	2,5	3,7
Uithoorn	20929	54	16416	78,7	40,8	19,4	9,8	6,3	6,2	8,1	2,0	1,3	0,2	2,2	3,6
Amstel-Meerlanden	234866	743	181883	77,8	38,1	21,1	9,3	6,2	6,1	9,3	2,0	1,9	0,5	2,2	3,3
Stadsregio Amsterdam	1041881	4225	752671	72,6	26,4	30,1	8,4	4,1	8,5	11,6	3,8	1,2	0,3	2,7	3,0

bron: Kiesraad/DBI/O+S

18.9c Opkomst bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, 12 september 2012 (procenten)

bron: Kiesraad/DBI/O+S

19

Amsterdam in Europa

- 19.1 Bevolking
- 19.2 Openbare orde en veiligheid
- 19.3 Werk en inkomen
- 19.4 Educatie
- 19.5 Economie en haven
- 19.6 Stedelijke ontwikkeling
- 19.7 Bestuur

19

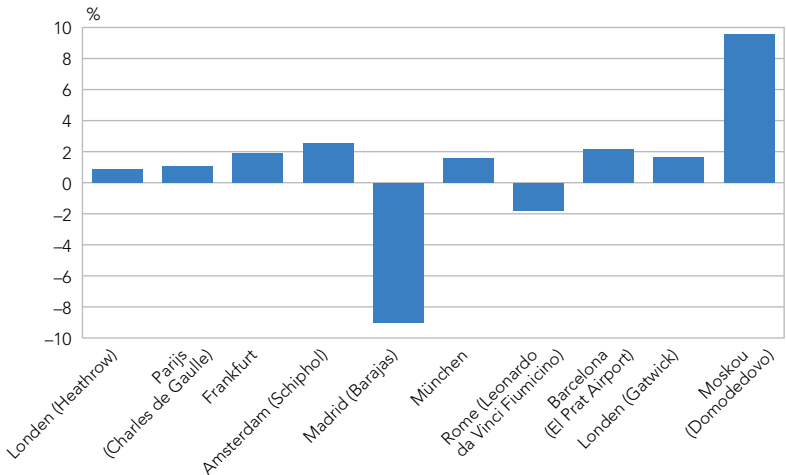
Amsterdam in Europa

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) omvat het gebied dat van Lelystad tot Zandvoort en van Haarlemmermeer tot Zeevang loopt. Er wonen 2,3 miljoen en werken 1,3 miljoen mensen. De kracht van de MRA is onder andere gelegen in gunstige infrastructuur. Met de luchthaven Schiphol, een zeehaven en het internetknooppunt AMSIX is de MRA optimaal internationaal verbonden. Ook heeft de MRA een sterke kennisinfrastructuur en een goed opgeleide en internationaal georiënteerde bevolking. Rode draad van de samenwerking binnen de MRA is het behouden en versterken van de internationale concurrentiepositie.

Schiphol en Amsterdamse haven in top 5 van Europa

De knooppuntfunctie van Schiphol is cruciaal voor de internationale aantrekkingskracht en groei in de Metropoolregio Amsterdam. In 2012 heeft Schiphol een nieuw record geboekt van 51 miljoen reizigers, 2,6% meer dan in 2011. Daarmee handhaafde Schiphol zich in 2012 als vierde passagiersluchthaven van Europa. Qua vracht staat Schiphol op de derde plaats in Europa, na Frankfurt en Londen (Heathrow).

Ontwikkeling aantal passagiers op top tien Europese luchthavens, 2012 ten opzichte van 2011

bron: Airports Council International/luchthavens

De haven van Amsterdam is de vijfde binnen Europa. De goederen- en grondstoffenoverslag is in 2012 met 3% gestegen tot een nieuw record van 77,1 miljoen ton. Ook in 2011 is de havenoverslag in Amsterdam met 3% toegenomen.¹

Amsterdam tweede datahub van Europa

Amsterdam is na Frankfurt de belangrijkste internetdatahub van Europa. Frankfurt voert de lijst aan sinds 2009 en heeft met een daggemiddelde van 1304 gigabyte per seconde het grootste dataverkeer van Europa. Amsterdam volgt Frankfurt op de voet met 1251 gigabyte per seconde. Londen is de derde met 946 gigabyte per seconde, gevolgd door Moskou, Stockholm en Praag.

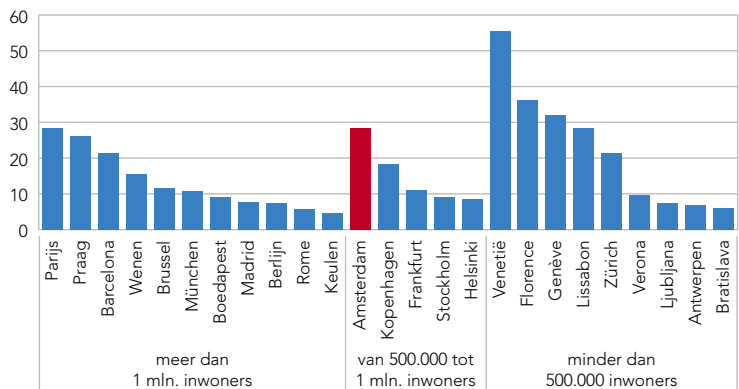
Goed leefklimaat kenmerkend voor Europa

Naast een gunstige infrastructuur heeft Amsterdam ook een goed leefklimaat. Amsterdam blijft hoog staan in de ranglijst die Mercer ieder jaar maakt van de leefbaarheid in wereldsteden. In 2012 staat Amsterdam voor het tweede opeenvolgende jaar op de twaalfde plaats wereldwijd en op de negende plaats in Europa. Binnen de Europese Unie is Amsterdam zesde. Goede leefbaarheid is overigens kenmerkend voor veel steden in Europa, want ook de wereldtop wordt gedomineerd door Europese steden. Wenen voert die lijst aan. Daarnaast scoren vooral Zwitserse en Duitse steden goed. Amsterdamse concurrenten zijn Kopenhagen en Berlijn.

Amsterdam internationaal druk bezocht

De internationale aantrekkingskracht van Amsterdam uit zich onder andere in de groei van het aantal buitenlandse hotelgasten: met 3% in 2011 en met 1%

Aantal buitenlandse hotelgasten per dag per 1.000 inwoners

bron: Urban Audit/CBS/TourMis/Wikipedia

in 2012. Vergeleken met de andere Europese steden heeft Amsterdam het net zo druk als Parijs en Lissabon, gemeten naar de concentratie buitenlandse toeristen per inwoner. Kleine toeristische trekpleisters, zoals Venetië en Florence (met minder dan een half miljoen inwoners), hebben de hoogste concentraties van toeristen per inwoner. Steden met bijna evenveel inwoners als Amsterdam (Stockholm en Frankfurt) tellen per inwoner eenderde van de toeristenconcentratie in Amsterdam.

Ook steeg het aantal internationale congressen (minimaal 50 deelnemers) in Amsterdam, van 114 naar 122. Op de ranglijst van International Congress and Convention Association stond Amsterdam in 2012 op de tiende plaats wereldwijd en op de achtste plaats in Europa.

¹ Eurostat heeft nog geen statistieken gepubliceerd over goederenoverslag in Europese zeehavens in 2012. De laatste havenstatistieken van Eurostat zijn over 2011. Cijfers over goederenoverslag in Amsterdam in 2012 zijn afkomstig van het Havenbedrijf Amsterdam.

19.1	Bevolking	544
	<u>tabellen</u>	
19.1.1	Bevolking naar leeftijdsgroepen	544
19.1.2	Jaarlijkse bevolkingsgroei over een periode van 5 jaar	545
19.1.3	Bevolking naar nationaliteiten	545
19.2	Openbare orde en veiligheid	546
	<u>tabellen</u>	
19.2.1	Bewoners die zich veilig voelen in hun stad	546
19.3	Werk en inkomen	547
	<u>tabellen</u>	
19.3.1	Netto werktijd nodig om bepaalde goederen te kunnen kopen	547
19.3.2	Ranglijst van top 20 Europese steden naar prijsniveau	547
19.3.3	Werkloosheidspercentages	548
19.3.4	Werkzame personen naar sectoren	548
19.4	Educatie	549
	<u>tabellen</u>	
19.4.1	Hoger opgeleide bevolking als % van de bevolking van 15-64 jaar	549
19.5	Economie en haven	550
	<u>tabellen</u>	
19.5.1	Ranglijst van de 30 meest aantrekkelijke businesslocaties in Europa	550
19.5.2	Top 20 Europese steden naar overnachtingen	551
19.5.3	Top 20 Europese luchthavens naar passagiers	551
19.5.4	Top 20 Europese luchthavens naar cargo en post	552
19.5.5	Top 20 Europese zeehavens naar goederenoverslag	552
19.5.6	Internetverkeer via exchanges in Europa	553
19.5.7	Congressen van top tien internationale congressteden en Amsterdam volgens UIA	554
19.5.8	Congressen van top tien internationale congressteden volgens ICCA	554
	<u>grafieken</u>	
19.5a	Internationale congressen in Amsterdam volgens ICCA	553
19.6	Stedelijke ontwikkeling	555
	<u>tabellen</u>	
19.6.1	Kantoorprijzen	555
19.6.2	Duurste winkelstraten	556
19.6.3	Top 20 van meest leefbare steden naar hun positie wereldwijd	557
19.6.4	Waardering openbaar groen en het schoonhouden van de stad	557
	<u>grafieken</u>	
19.6a	Woon- en werkmogelijkheden	556
19.7	Bestuur	558
	<u>tabellen</u>	
19.7.1	De stad gaat op een verantwoorde manier met zijn budget om	558

19.1.1 Bevolking naar leeftijdsgroepen in de EU-27 hoofdsteden, 2010-2012 ¹⁾

	procenten			totaal abs. ⁴⁾
	0-14 jaar	15-64 jaar	65+ jaar	
Londen ²⁾	18	70	12	7668300
Berlijn	12	69	19	3460725
Madrid ²⁾	13	68	19	3213271
Rome	14	64	22	2743796
Parijs ³⁾	14	71	15	2181374
Boekarest	12	74	14	1942254
Boedapest	13	69	18	1721556
Warschau ²⁾	12	71	17	1709781
Wenen ²⁾	16	69	15	1674909
Praag	13	71	16	1257158
Sofia ²⁾	13	73	15	1162898
Brussel ²⁾	19	67	15	1048491
Stockholm ²⁾	16	70	14	847073
Athene ²⁾	10	73	17	799686
Amsterdam	16	73	11	779808
Riga ²⁾	12	70	18	717371
Helsinki	14	71	15	588549
Vilnius	14	73	14	554060
Kopenhagen ³⁾	15	73	12	501664
Dublin ³⁾	16	71	13	471841
Lissabon	15	61	24	469509
Bratislava ²⁾	12	75	13	428791
Tallinn ²⁾	14	69	17	401389
Ljubljana ²⁾	13	69	18	267760
Nicosia ²⁾	19	69	11	231800
Valletta ²⁾	15	70	16	203960
Luxemburg ²⁾	15	72	13	86981

¹⁾ Peildatum is een van de jaren 2010-2012.

bron: Urban Audit

²⁾ Idem 2007-2009.

³⁾ Idem 2003-2006.

⁴⁾ De meest recente cijfers staan op:

http://en.wikipedia.org/wiki/Largest_cities_of_the_European_Union_by_population_within_city_limits.

19.1.2 Jaarlijkse bevolkingsgroei over een periode van 5 jaar in de EU-27 hoofdsteden, 2010-2012 (procenten) ¹⁾

	%		%
Nicosia ²⁾	2,10	Kopenhagen ³⁾	0,43
Stockholm	1,90	Berlijn	0,33
Rome	1,44	Bratislava ²⁾	0,28
Praag	1,20	Boedapest	0,28
Brussel ²⁾	1,11	Parijs ³⁾	0,25
Wenen ²⁾	1,09	Warschau ²⁾	0,24
Luxemburg ²⁾	1,07	Tallinn ²⁾	0,21
Helsinki	0,97	Boekarest	0,12
Amsterdam	0,97	Athene ²⁾	0,09
Madrid ²⁾	0,77	Vilnius	0,02
Londen ²⁾	0,77	Valletta ²⁾	-0,44
Ljubljana ²⁾	0,63	Riga ²⁾	-0,60
Sofia ²⁾	0,62	Lissabon	-2,01

¹⁾ Er is geen data beschikbaar voor Dublin.

bron: Urban Audit

²⁾ Cijfers voor de periode 2007-2009

³⁾ Cijfers voor de periode 2003-2006.

19.1.3 Bevolking naar nationaliteiten in de EU-27 hoofdsteden, 2007-2010 (procenten)

	nationa- liteit be- treffend land	nationa- liteit andere EU-landen	nationa- liteit niet- EU-landen
Amsterdam	88,1	4,3	7,6
Athene	82,6	3,3	14,1
Berlijn	86,0	4,4	9,6
Boedapest	95,2	2,3	2,1
Boekarest ²⁾	99,4	0,1	0,5
Bratislava	96,9	1,7	1,4
Brussel	71,9	17,3	10,8
Dublin ¹⁾	85,6	6,0	8,4
Helsinki ¹⁾	94,6	1,8	3,4
Kopenhagen ¹⁾	88,7	3,0	8,3
Lissabon ²⁾	96,6	0,8	2,7
Ljubljana	94,2	0,2	5,5
Londen	.	.	.
Luxemburg	37,9	53,5	8,6
Madrid	83,2	3,9	12,9
Nicosia ¹⁾	85,3	4,7	7,2
Parijs ¹⁾	85,0	4,3	10,8
Praag	88,2	2,7	7,9
Riga ²⁾	70,6	0,6	2,8
Rome	92,0	2,7	5,3
Sofia	99,3	0,1	0,6
Stockholm	90,7	4,3	5,1
Tallinn	76,4	1,0	9,7
Valletta	95,6	.	.
Vilnius ²⁾	98,1	0,0	1,1
Warschau ²⁾	92,9	0,1	0,2
Wenen	80,7	6,0	13,3

¹⁾ Cijfers voor de periode 2003-2006.

bron: Urban Audit

²⁾ Cijfers voor de periode 1999-2002.

19.2.1 Bewoners die zich veilig voelen in hun stad, EU-27 hoofdsteden, 2004, 2006 en 2009 (procenten) ¹⁾

	2004	2006	2009
Helsinki	97	96	97
Kopenhagen	98	97	97
Stockholm	94	93	97
Amsterdam	94	94	96
Luxemburg	93	93	96
Ljubljana	.	88	92
Parijs	90	92	91
Wenen	94	92	90
Dublin	77	86	89
Warschau	.	79	89
Berlijn	85	81	88
Valletta	.	85	88
Londen	81	80	88
Madrid	82	80	87
Nicosia	.	87	84
Bratislava	.	75	79
Lissabon	69	71	78
Tallinn	.	72	75
Rome	85	79	72
Brussel	78	74	70
Vilnius	.	74	68
Riga	.	75	67
Praag	.	70	66
Boedapest	.	76	65
Boekarest	.	66	62
Athene	67	61	56
Sofia	.	57	51

1) Telefonische enquête.

bron: Urban Audit

19.3.1 Netto werktijd nodig om bepaalde goederen te kunnen kopen in de EU-27 hoofdsteden, 2012 ¹⁾

	1 Big Mac (min.)	1 kg brood (min.)	1 kg rijst (min.)	1 iPhone 4S 16 Gb (uur)
Amsterdam	16	7	9	44,5
Athene	30	13	26	86,0
Berlijn	16	11	9	55,5
Bratislava	32	21	20	126,5
Brussel	20	11	12	54,0
Boekarest	57	21	27	229,5
Boedapest	49	14	27	68,5
Kopenhagen	16	9	6	36,5
Dublin	14	8	10	39,0
Helsinki	16	14	7	44,5
Lissabon	22	14	8	96,5
Ljubljana	25	23	38	101,0
Londen	16	7	13	42,5
Luxemburg	11	9	10	29,5
Madrid	18	10	6	53,0
Nicosia	12	8	9	53,5
Parijs	16	15	13	43,5
Praag	34	13	16	131,5
Riga	33	23	22	168,5
Rome	23	17	19	70,0
Sofia	36	20	29	247,5
Stockholm	17	19	11	45,0
Tallinn	28	20	16	139,0
Wenen	14	9	9	45,5
Vilnius	33	19	34	168,5
Warschau	36	13	24	141,0

¹⁾ Er is geen data beschikbaar voor Valletta.

bron: Prices and Earnings/UBS

19.3.2 Ranglijst van top 20 Europese steden naar prijsniveau, 2006-2012 ¹⁾

	2006	2008	2010	2012
Oslo	3	2	2	1
Zürich	5	6	4	2
Genève	7	7	3	5
Kopenhagen	6	4	7	6
Luxemburg	13	11	22	7
Londen	1	1	10	9
Helsinki	12	9	18	10
Stockholm	14	12	13	11
Parijs	11	10	14	13
Frankfurt	23	16	23	14
München	20	15	26	17
Rome	27	23	24	18
Milaan	26	20	32	21
Wenen	15	13	25	22
Dublin	8	3	19	24
Amsterdam	17	14	35	25
Lyon	31	28	38	26
Brussel	25	19	29	27
Barcelona	32	26	30	34
Berlijn	33	30	40	36

¹⁾ Positie wereldwijd volgens prijsniveau inclusief huur.

bron: UBS

19.3.3 Werkloosheidspercentage in de EU-27 hoofdsteden, 2010-2012

	%		%
Amsterdam	6,7	Madrid ¹⁾	6,8
Athene ²⁾	8,6	Nicosia ²⁾	4,7
Berlijn ¹⁾	15,3	Parijs ²⁾	11,3
Boedapest ²⁾	6,8	Praag ²⁾	3,7
Boekarest ²⁾	11,3	Riga ²⁾	10,3
Bratislava ¹⁾	3,6	Rome ³⁾	11,2
Brussel ²⁾	16,9	Sofia ¹⁾	1,1
Dublin ²⁾	5,4	Stockholm	7,2
Helsinki	3,5	Tallinn ¹⁾	4,4
Kopenhagen ²⁾	5,2	Valletta ¹⁾	7,1
Lissabon ²⁾	15,3	Vilnius	12,9
Ljubljana ²⁾	5,3	Warschau ³⁾	13,5
Londen ¹⁾	7,1	Wenen ²⁾	8,9
Luxemburg ¹⁾	5,4		

¹⁾ Cijfers voor 2007-2009.

bron: Urban Audit

²⁾ Cijfers voor 2003-2006.

³⁾ Cijfers voor 1999-2002.

19.3.4 Werkzame personen naar sectoren in de EU-27 hoofdsteden, 2007-2010 ¹⁾

	sectoren (procenten van totaal werkzame personen) ⁴⁾							totaal werkzame personen
	A-B	C-E	F	G-H	I	J-K	L-P	
Londen	0	4	3	21	13	32	27	4799000
Parijs ³⁾	0	7	3	16	7	31	35	1740987
Madrid	0	10	10	20	8	19	34	1786163
Berlijn	0	10	5	17	6	24	38	1545562
Wenen	0	9	5	20	7	24	33	927900
Boedapest	0	13	6	21	9	20	31	900741
Rome	.	8	9	26	19	29	9	976918
Warschau	0	11	4	20	15	27	22	829478
Boekarest ²⁾	1	24	7	19	9	13	27	767362
Praag ²⁾	1	13	10	20	10	18	29	697796
Sofia	0	14	10	25	9	24	19	733633
Brussel	0	5	4	15	10	25	41	663338
Lissabon ²⁾	0	8	8	20	10	19	35	576902
Stockholm	0	7	4	17	6	33	32	570377
Riga	0	12	9	24	9	19	26	484873
Amsterdam	0	4	3	16	6	16	36	461238
Helsinki	0	7	5	16	15	23	33	385356
Bratislava	0	10	5	26	16	26	25	358097
Kopenhagen ³⁾	0	6	2	16	8	25	43	357383
Vilnius ³⁾	0	16	9	25	10	10	30	311684
Tallinn	.	18	12	20	11	16	23	245400
Ljubljana	0	12	10	18	7	21	31	209992
Dublin ³⁾	0	11	7	19	9	25	28	195247
Nicosia ³⁾	1	11	11	23	5	16	34	120165
Luxemburg	.	5	8	16	9	54	9	106723
Valletta	1	18	6	25	7	12	29	82029

¹⁾ Geen data beschikbaar voor Athene.

bron: Urban Audit/ Office for National Statistics UK

²⁾ Cijfers voor 1999-2002.

³⁾ Cijfers voor 2003-2006.

⁴⁾ A = landbouw, jacht en bosbouw, B = visserij, C = winning van delfstoffen, D = industrie, E = energie, F = bouwnijverheid, G = handel, H = horeca, I = transport en telecommunicatie, J = financiële instellingen, K = onroerend goed, zakelijke diensten, L = overheid, M = onderwijs, N = gezondheids- en welzijnzorg, O = milieu, cultuur, recreatie, overige dienstverlening, P = particuliere huishoudens.

19.4.1 Hoger opgeleide bevolking als % van de bevolking van 15-64 jaar in de EU-27 hoofdsteden, 2007-2010 (procenten) ¹⁾

	%		%
Parijs ³⁾	53,7	Riga	30,4
Vilnius	40,6	Berlijn	28,7
Sofia	39,4	Madrid ²⁾	28,1
Tallinn	38,9	Athene	27,5
Stockholm	38,7	Boedapest ³⁾	26,3
Amsterdam	37,7	Bratislava ²⁾	25,8
Kopenhagen ³⁾	35,8	Ljubljana ³⁾	25,4
Brussel	35,1	Dublin ³⁾	25,2
Nicosia ³⁾	34,7	Warschau ²⁾	24,6
Helsinki ²⁾	34,5	Lissabon ²⁾	23,3
Luxemburg ³⁾	34,3	Wenen	20,0
Londen	32,3	Rome ²⁾	17,4

¹⁾ Er is geen data beschikbaar voor Praag, Boekarest en Valletta.

bron: Urban Audit

²⁾ Cijfers voor de periode 1999-2002.

³⁾ Cijfers voor de periode 2003-2006.

19.5.1 Ranglijst van de 30 meest aantrekkelijke businesslocaties in Europa, 1990-2011

	1990	2008	2009	2010	2011
Londen	1	1	1	1	1
Parijs	2	2	2	2	2
Frankfurt	3	3	3	3	3
Amsterdam	5	6	8	6	4
Berlijn	15	8	9	7	5
Barcelona	11	5	4	5	6
Madrid	17	7	6	8	7
Brussel	4	4	5	4	8
München	12	9	7	9	9
Zürich	7	10	13	13	10
Genève	8	11	11	14	11
Milaan	9	13	10	11	12
Stockholm	19	20	20	16	13
Düsseldorf	6	12	15	10	14
Hamburg	14	17	12	15	15
Manchester	13	14	16	12	16
Lissabon	16	16	17	17	17
Birmingham	.	21	14	18	18
Lyon	18	18	19	19	19
Dublin	.	15	18	20	20
Warschau	25	24	23	24	21
Istanbul	.	29	27	26	22
Wenen	20	26	28	22	23
Kopenhagen	.	23	25	25	24
Praag	23	19	21	21	25
Helsinki	.	30	31	31	26
Boekarest	.	31	30	35	27
Leeds	.	28	24	23	28
Boedapest	21	22	26	30	29
Glasgow	10	27	29	29	30

bron: Cushman & Wakefield Healey & Baker

19.5.2 Top 20 Europese steden naar overnachtingen, 2008-2012 (x 1.000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Londen ¹⁾	118215	108600	113337	118100	.
Parijs ²⁾	35061	33858	35789	36877	36907
Dublin ¹⁾	25390	25262	22672	.	.
Berlijn ³⁾	17759	18884	20802	22359	24878
Rome ²⁾	19127	18631	20395	22022	22962
Barcelona ³⁾	12485	14153	15342	16907	17489
Madrid ²⁾	13926	13664	15242	16377	15505
Praag ³⁾	12175	11218	12090	13214	13601
Wenen ⁴⁾	10977	10517	11676	12246	13119
München ²⁾	9847	9909	11095	11738	.
Hamburg ³⁾	7728	8191	8877	9556	10616
Amsterdam ²⁾	8310	8561	9724	9748	9802
Stockholm ³⁾	6039	6277	6749	7415	7361
Boedapest ³⁾	6015	5402	5874	6330	7300
Florence ²⁾	5376	5240	6008	6421	.
Lissabon ²⁾	5981	5736	6188	6416	6797
Frankfurt ³⁾	5429	5345	6066	6384	.
Venetië ⁴⁾	5677	5727	5761	6227	6222
Kopenhagen ³⁾	4345	4510	5051	5692	6021
Brussel ³⁾	5271	5197	5556	5972	5978

¹⁾ Overnachtingen van toeristen in alle accommodaties inclusief overnachtingen bij vrienden en familie; gehele regio.

²⁾ Schatting overnachtingen van toeristen in hotels en vergelijkbare vestigingen.

³⁾ Overnachtingen van toeristen in alle accommodaties.

⁴⁾ Overnachtingen van toeristen in alle accommodaties; gehele regio.

bron: TourMis/UK Tourism Survey/
Key Visitor Statistics London/O+S

19.5.3 Top 20 Europese luchthavens naar passagiers, 2008-2012 (x 1.000)

	2008	2009	2010	2011	2012
Londen (Heathrow)	67055	66037	65884	69443	70037
Parijs (Charles de Gaulle)	60875	57907	58167	60971	61612
Frankfurt	53467	50933	53009	56436	57520
Amsterdam (Schiphol)	47430	43570	45212	49755	51035
Madrid (Barajas)	50846	48271	49786	49671	45195
München	34531	32681	34722	37764	38360
Rome (Leonardo da Vinci Fiumicino)	35133	33808	36228	37652	36980
Barcelona (El Prat Airport)	30208	27312	29210	34398	35145
Londen (Gatwick)	34214	32393	31375	33674	34235
Moskou (Domodedovo)	20430	18676	22154	25702	28165
Parijs (Orly Airport)	26210	25108	25204	27139	27232
Moskou (Sheremetyevo International Airport)	15214	14764	19123	22555	26032
Zürich	22100	21927	22878	24338	24802
Kopenhagen (Kastrup)	21530	19715	21502	22726	23336
Palma de Mallorca	22833	21203	21117	22727	22666
Wenen	19747	18114	19691	21106	22165
Oslo	19344	18088	19091	21104	22080
Düsseldorf	18150	17793	18988	20339	20833
Stockholm (Stockholm-Arlanda Airport)	18136	16064	16962	19069	19642
Milaan (Malpensa Airport)	19221	17551	18948	19303	18537

bron: Ruimtelijk Planbureau/Atlas of Cargo Airports in Europe/Airports Council International/luchthavens

19.5.4 Top 20 Europese luchthavens naar cargo en post, 2008-2012 (x 1.000 ton)

	2008	2009	2010	2011	2012
Frankfurt Airport	2111	1888	2275	2288	2134
Londen (Heathrow)	1486	1350	1551	1569	1556
Amsterdam (Schiphol)	1603	1317	1538	1549	1511
Parijs (Charles de Gaulle)	2280	2055	2399	2096	1510
Leipzig (Halle)	453	507	687	744	881
Keulen (Koln-Bonn airport)	578	552	667	726	773
Luxemburg	788	629	705	668	615
Luik	518	482	640	674	570
Brussel	659	412	441	431	450
Madrid	356	331	400	422	385
Zürich	282	275	304	315	327
München	291	229	318	337	320
Milaan (Malpensa)	416	344	433	450	.
Nottingham/Leicester/Derby (East Midlands)	292	288	304	299	300
Frankfurt-Hahn Airport	179	175	229	286	239
Londen (Stansted)	230	215	230	230	238
Wenen	222	198	232	232	210
Helsinki	141	132	157	171	189
Rome (Leonardo Da Vinci Fiumicino)	154	139	164	152	.
Kopenhagen	238	312	309	147	157

bron: Eurostat/Ruimtelijk Planbureau/Atlas of Cargo Airports in Europe/
Airports Council International/UK Civil Aviation Authority/
Finavia/Air Cargo World/Tiaca

19.5.5 Top 20 Europese zeehavens naar goederenoverslag, 2007-2011 (x 1 mln. ton)

	2007	2008	2009	2010	2011
Rotterdam	374	384	354	396	370
Antwerpen	166	171	142	160	169
Hamburg	118	119	95	105	114
Marseille	93	93	80	82	84
Amsterdam ¹⁾	68	76	73	73	75
Algeciras (Spanje)	62	62	56	59	69
Le Havre	74	76	69	66	63
Bremerhaven	44	49	43	46	59
Grimsby & Immingham (Groot-Brittannië)	66	65	55	54	57
Valencia	46	50	48	53	54
Bergen	61	52	56	50	52
Londen	53	53	45	48	49
Milford Haven (Groot-Brittannië)	35	36	39	43	49
Genua	48	46	43	41	42
Triëst (Italië)	40	37	41	41	42
Göteborg (Zweden)	40	42	39	43	41
Duinkerken	50	50	38	36	41
Southampton (Groot-Brittannië)	44	41	37	39	38
Tallinn	35	29	31	36	36
Tees & Hartlepool (Groot-Brittannië)	50	45	39	36	35

¹⁾ Bron: Haven Amsterdam

bron: Eurostat

19.5.6 Internetverkeer via exchanges in Europa, 2007-2012

	daggemiddelden (gigabit per seconde)				
	november 2007	december 2008	december 2009	mei 2011	oktober 2012
Frankfurt	155,6	299,0	523,9	872,0	1304,0
Amsterdam	243,4	371,7	554,9	816,0	1251,0
Londen	226,6	235,5	364,0	500,0	946,0
Moskou	7,0	39,7	137,3	283,0	427,0
Stockholm	70,2	87,1	117,9	126,0	219,0
Praag	21,0	42,0	73,7	68,0	116,0
Boedapest	44,5	56,8	86,2	86,0	76,0
Milaan	15,6	17,2	30,5	38,0	59,0
Wenen	10,2	16,2	19,4	30,0	42,0
Brussel	5,5	7,7	9,5	11,0	30,0
Oslo	7,0	12,0	15,6	22,0	28,0
Dublin	0,4	1,3	2,5	4,7	21,0
Zürich	2,0	3,6	1,3	.	21,0
Helsinki	10,9	13,9	14,3	15,0	20,0
Parijs	11,0	36,0	0,0	29,3	16,0
Berlijn	.	.	2,5	.	16,0
Athene	2,4	8,1	13,7	6,0	10,0
Rome	2,8	6,4	5,6	5,4	10,0
Genève	0,3	0,7	0,5	.	2,0
Barcelona	0,1	0,3	0,5	.	1,0
Roergebied	.	.	12,1	28,0	.
Madrid	75,0	84,1	82,0	.	.
Kopenhagen	.	.	7,0	.	.
Lissabon	.	.	4,9	.	.
München	.	.	3,7	.	.
Hamburg	.	.	1,9	.	.

bron: Euro-ix/Randstad Monitor

19.5a Internationale congressen in Amsterdam volgens ICCA, 2000-2012

bron: International Congress and Convention Association

19.5.7 Congressen van top tien internationale congressteden en Amsterdam volgens UIA, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Singapore	637	689	725	919	952
Brussel	299	395	486	464	547
Wenen	249	311	311	286	326
Parijs	419	316	394	336	276
Seoel	125	151	201	232	253
Tokio	150	134	190	153	225
Barcelona	193	148	193	150	150
Kopenhagen	104	127	102	105	150
Madrid	85	61	175	116	149
Amsterdam ¹⁾	99	126	131	118	136

- ¹⁾ Het aantal congressen in Amsterdam in 2012 is geactualiseerd. bron: Union of International Associations
In de eerste publicatie van UIA werd een kleiner aantal congressen opgenomen.

19.5.8 Congressen van top tien internationale congressteden volgens ICCA, 2008-2012

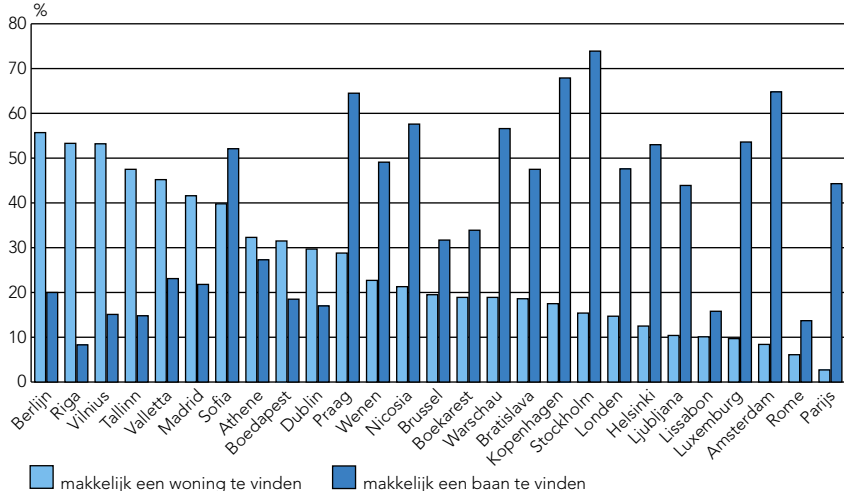
	2008	2009	2010	2011	2012
Wenen	139	160	154	181	195
Parijs	139	131	147	174	181
Berlijn	100	129	138	147	172
Madrid	65	87	114	130	164
Barcelona	136	135	148	150	154
Londen	68	83	97	115	150
Singapore	118	119	136	142	150
Kopenhagen	82	103	92	98	137
Istanbul	72	83	109	113	128
Amsterdam	87	98	104	114	122

bron: International Congress and Convention Association

19.6.1 Kantoorprijzen in Europese steden (EU), 2010-2012

	2010		2011		2012	
	plaats wereld-wijd	kantoor-prijzen (euro's per m ² per jaar)	plaats wereld-wijd	kantoor-prijzen (euro's per m ² per jaar)	plaats wereld-wijd	kantoor-prijzen (euro's per m ² per jaar)
Londen	2	1220	2	1872	2	1978
Parijs	8	765	8	835	9	875
Milaan	9	667	10	729	12	722
Stockholm	16	513	14	633	13	694
Luxemburg	11	649	13	649	16	621
Amsterdam	23	471	21	507	21	506
Frankfurt	21	486	23	498	.	.
Athene	18	504	25	489	23	483
Madrid	19	502	22	506	24	476
Dublin	17	511	26	448	26	447
Warschau	30	395	27	431	28	438
Brussel	25	410	30	410	29	435
Helsinki	44	300	42	338	35	384
Wenen	28	400	34	400	36	381
Kopenhagen	29	398	36	381	38	366
Praag	27	404	38	361	39	361
Boedapest	35	350	40	360	40	360
Boekarest	39	339	43	332	42	332
Lissabon	40	339	49	311	45	311
Bratislava	47	290	50	304	47	297
Vilnius	59	156	55	254	52	255
Tallinn	61	156	60	219	55	227
Ljubljana	.	.	59	227	56	219
Riga	60	156	63	205	60	198
Sofia	54	205	65	187	60	183

bron: Cushman & Wakefield

19.6a Woon- en werkmogelijkheden in de EU-27 hoofdsteden, 2009 (procenten) ¹⁾

1) Telefonische enquête.

bron: Urban Audit

19.6.2 Duurste winkelstraten in Europese steden (EU), 2011-2012

stad	winkelstraat	2011		2012	
		plaats wereld-wijd	huurprijs (euro's per m ² per jaar)	plaats wereld-wijd	huurprijs (euro's per m ² per jaar)
Parijs	Avenue des Champs Elysées	5	7364	3	9573
Londen	New Bond Street	6	6901	6	7942
Milaan	Via Montenapoleone	7	6800	8	7000
München	Kaufingerstraße	10	3960	10	4200
Wenen	Kohlmarkt	.	.	11	4080
Barcelona	Portal de l'Angel	13	3120	15	3180
Dublin	Grafton Street	15	3007	17	2810
Amsterdam	Kalverstraat	18	2500	18	2800
Kopenhagen	Strøget	24	2212	25	2287
Praag	Na Prikope/Wenceslas Square	28	2040	27	2100
Athene	Ermou	22	2340	28	2040
Helsinki	City Centre	29	1920	30	1920
Brussel	Rue Neuve	31	1800	32	1800
Stockholm	Biblioteksgatan	34	1563	34	1667
Luxemburg	Luxemburg City Centre	36	1440	37	1440
Boedapest	Váci utca	40	1200	41	1080
Warschau	Ul.Chmielna/Ul.Nowy Swiat	41	1020	43	1020
Lissabon	Av. Liberdade	42	960	45	960
Boekarest	Bulevardul Magheru	46	780	52	720
Ljubljana	Čopova	.	.	52	720
Vilnius	Shopping Centre	.	.	54	696
Riga	Shopping Centre	.	.	56	540
Bratislava	Downtown	54	540	57	504
Sofia	Vitosha Blvd	52	600	59	480

bron: Cushman & Wakefield

19.6.3 Top 20 van meest leefbare steden naar hun positie wereldwijd, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Wenen	2	1	1	1	1
Zürich	1	2	2	2	2
Auckland	5	4	4	3	3
München	7	7	7	4	4
Vancouver	4	4	4	5	5
Düsseldorf	6	6	6	5	6
Frankfurt	7	8	7	7	7
Genève	2	3	3	8	8
Kopenhagen	11	11	11	9	9
Bern	9	9	9	9	10
Sydney	10	10	10	11	10
Amsterdam	13	13	13	12	12
Wellington	12	12	12	13	13
Ottawa	19	16	14	14	14
Toronto	15	15	16	15	15
Berlijn	16	16	17	17	16
Hamburg	27	23	28	16	17
Melbourne	17	18	18	18	17
Luxemburg	17	19	19	19	19
Stockholm	20	20	20	20	19

bron: Mercer Human Resource Consulting

19.6.4 Waardering openbaar groen en het schoonhouden van de stad, 2009 (procenten) ¹⁾

	tevreden met openbaar groen	de stad is schoon
Luxemburg	92	96
Stockholm	91	77
Helsinki	90	73
Riga	89	67
Kopenhagen	88	44
Londen	87	44
Dublin	86	48
Warschau	86	42
Wenen	85	85
Tallinn	84	67
Amsterdam	84	50
Berlijn	83	32
Parijs	83	44
Madrid	79	55
Ljubljana	79	78
Brussel	77	26
Praag	77	43
Boekarest	68	24
Rome	68	27
Vilnius	64	58
Bratislava	61	40
Boedapest	56	15
Lissabon	55	33
Sofia	48	15
Valletta	47	47
Nicosia	38	51
Athene	23	17

¹⁾ Telefonische enquête.

bron: Urban Audit

19.7.1 De stad gaat op een verantwoorde manier met zijn budget om, EU-27 hoofdsteden, 2004, 2006 en 2009 (procenten) ¹⁾

	2004	2006	2009
Luxemburg	64	66	78
Stockholm	26	42	77
Valletta	.	55	63
Wenen	68	69	62
Helsinki	56	56	60
Parijs	54	52	53
Kopenhagen	56	61	52
Ljubljana	.	28	51
Praag	.	42	51
Lissabon	34	40	50
Londen	37	42	49
Amsterdam	42	56	42
Warschau	.	25	41
Brussel	53	57	40
Madrid	37	53	39
Bratislava	.	30	38
Dublin	20	39	37
Nicosia	.	46	37
Tallinn	.	35	35
Rome	56	47	33
Sofia	.	20	31
Boekarest	.	20	23
Berlijn	12	21	21
Athene	36	28	17
Riga	.	23	17
Vilnius	.	26	17
Boedapest	.	36	12

¹⁾ Telefonische enquête.

bron: Urban Audit

B

Bijlagen

- 1 Omschrijving buurtcombinaties en stadsdelen
- 2 Kaart van Amsterdam
- 3 Kaart van Stadsregio Amsterdam
- 4 Kaart van Europa
- 5 Begrippen en gebruikte afkortingen

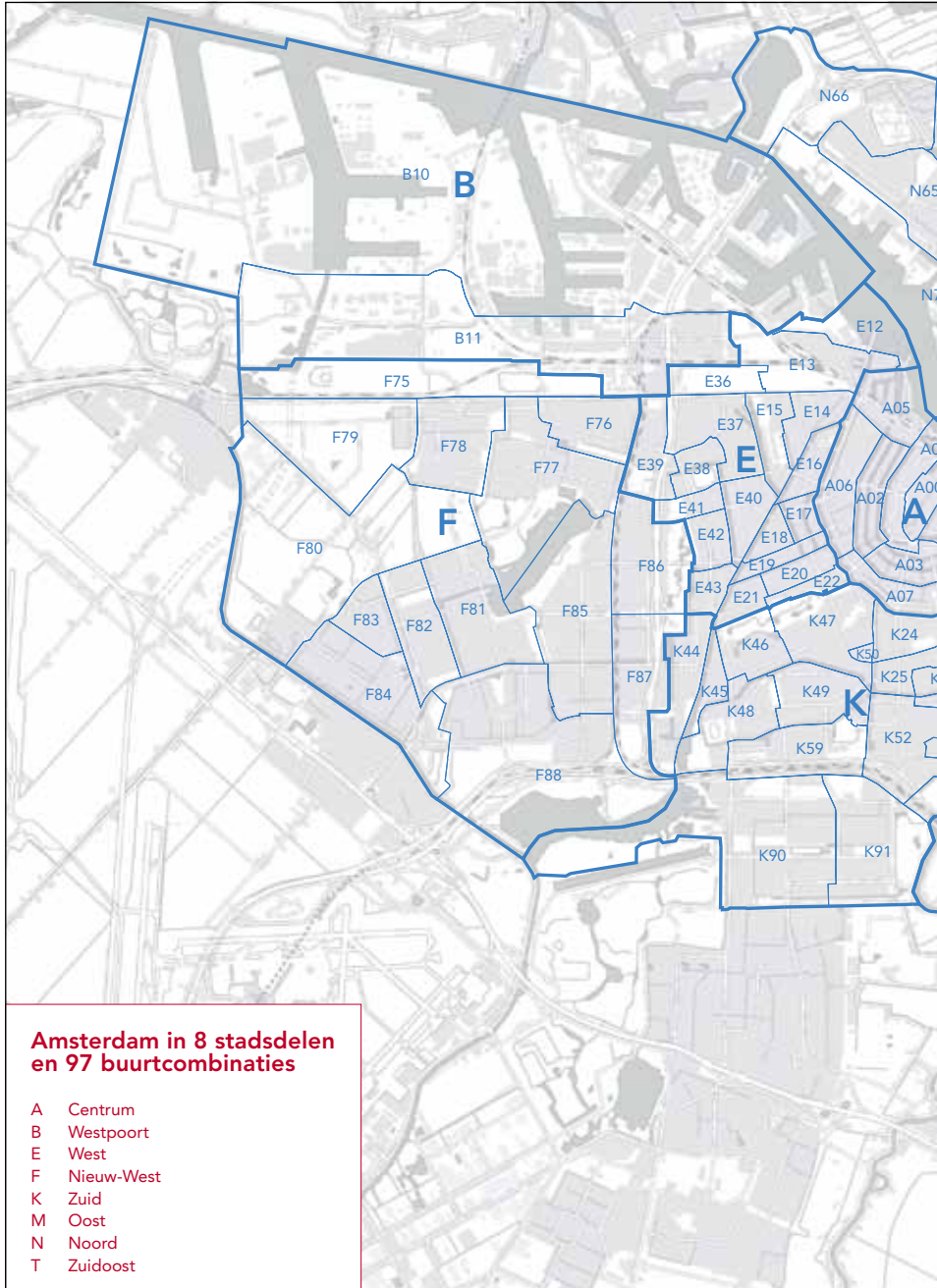

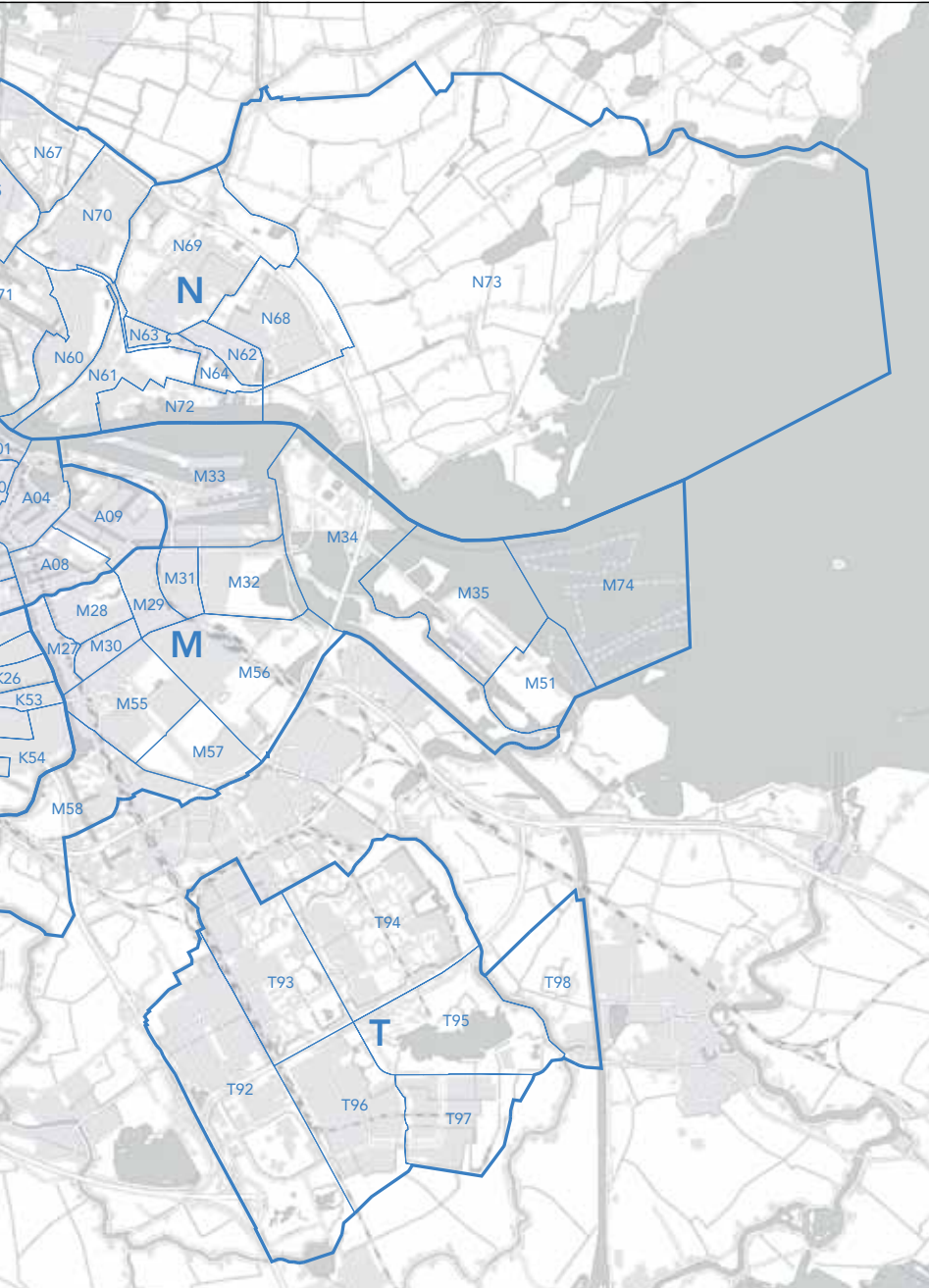
1	Omschrijving van de buurtcombinaties en stadsdelen, 1 januari 2013	561
2	De gemeente Amsterdam verdeeld in 8 stadsdelen en 97 buurtcombinaties, 1 januari 2013	562
3	De geografische ligging van de gemeenten en subregio's in de Stadsregio Amsterdam, 1 januari 2013	564
4	De geografische ligging van de 27 EU-landen en hun hoofdsteden, 1 januari 2013	565
5	Begrippen en gebruikte afkortingen	566

1 Omschrijving van de buurtcombinaties en stadsdelen, 1 januari 2013

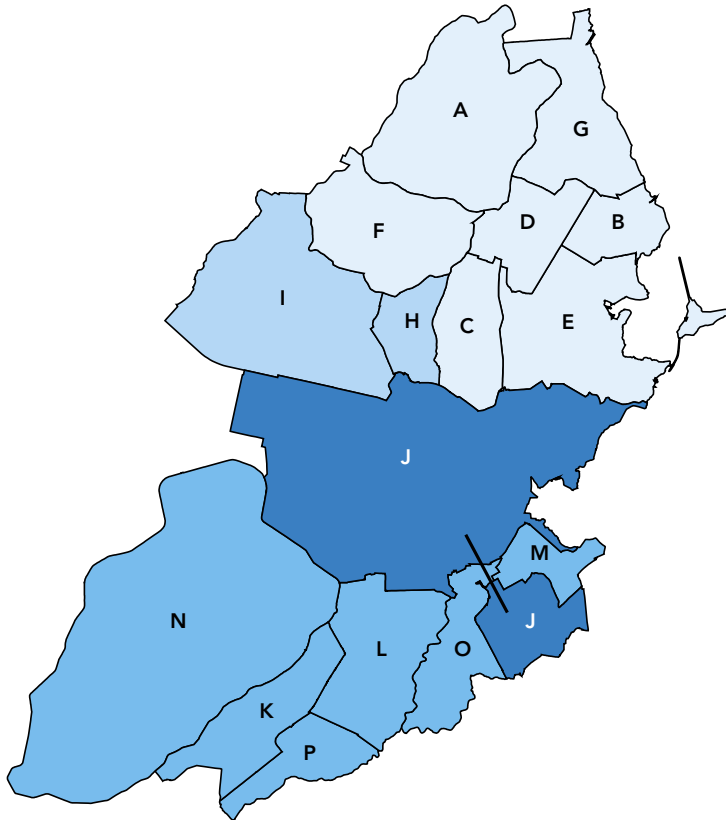
bc	naam buurtcombinatie	bc	naam buurtcombinatie
A00	Burgwallen-Oude Zijde	K50	Duivelseiland
A01	Burgwallen-Nieuwe Zijde	K52	Scheldebuur
A02	Grachtengordel-West	K53	IJselbuurt
A03	Grachtengordel-Zuid	K54	Rijnbuurt
A04	Nieuwmarkt/Lastage	K59	Station Zuid/WTC e.o.
A05	Haarlemmerbuurt	K90	Buitenveldert-West
A06	Jordaan	K91	Buitenveldert-Oost
A07	De Weteringschans	M27	Weesperzijde
A08	Weesperbuurt/Plantage	M28	Oosterparkbuurt
A09	Oostelijke Eilanden/Kadijken	M29	Dapperbuurt
B10	Westelijk Havengebied	M30	Transvaalbuurt
B11	Bedrijventerrein Sloterdijk	M31	Indische Buurt West
E12	Houthavens	M32	Indische Buurt Oost
E13	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	M33	Oostelijk Havengebied
E14	Staatsliedenbuurt	M34	Zeeburgereiland/Nieuwe Diep
E15	Centrale Markt	M35	IJburg West
E16	Frederik Hendrikbuurt	M51	IJburg Zuid
E17	Da Costabuurt	M55	Frankendael
E18	Kinkerbuurt	M56	Middenmeer
E19	Van Lennepbuurt	M57	Betondorp
E20	Helmersbuurt	M58	De Omval
E21	Overtoomse Sluis	M74	IJburg Oost
E22	Vondelbuurt	N60	Volewijk
E36	Sloterdijk	N61	IJplein/Vogelbuurt
E37	Landlust	N62	Tuindorp Nieuwendam
E38	Erasmuspark	N63	Tuindorp Buiksloot
E39	De Kolenkit	N64	Nieuwendammerdijk/Buikslooterdijk
E40	De Krommert	N65	Tuindorp Oostzaan
E41	Van Galenbuurt	N66	Oostzanerwerf
E42	Hoofdweg e.o.	N67	Kadoelen
E43	Westindische Buurt	N68	Nieuwendam-Noord
F75	Spieringhorn	N69	Buiksloermeer
F76	Slotermeer-Noordoost	N70	Banne Buiksloot
F77	Slotermeer-Zuidwest	N71	Buikslooterham
F78	Geuzenveld	N72	Nieuwendammerham
F79	Eendracht	N73	Waterland
F80	Lutkemeer/Ookmeer	T92	Amstel III/Bullewijk
F81	Osdorp-Oost	T93	Bijlmer Centrum (D,F,H)
F82	Osdorp-Midden	T94	Bijlmer Oost (E,G,K)
F83	De Punt	T95	Nellestein
F84	Middelveldsche Akerpolder/Sloten	T96	Holendrecht/Reigersbos
F85	Slotervaart	T97	Gein
F86	Overtoomse Veld	T98	Driemond
F87	Westlandgracht		
F88	Sloter-/Riekerpolder		
K24	Oude Pijp	std	naam stadsdeel
K25	Nieuwe Pijp	A	Centrum
K26	Diamantbuurt	B	Westpoort
K44	Hoofddorpplainbuurt	E	West
K45	Schinkelbuurt	F	Nieuw-West
K46	Willemspark	K	Zuid
K47	Museumkwartier	M	Oost
K48	Stadionbuurt	N	Noord
K49	Apollobuurt	T	Zuidoost

2 De gemeente Amsterdam verdeeld in 8 stadsdelen en 97 buurtcombinaties, 1 januari 2013

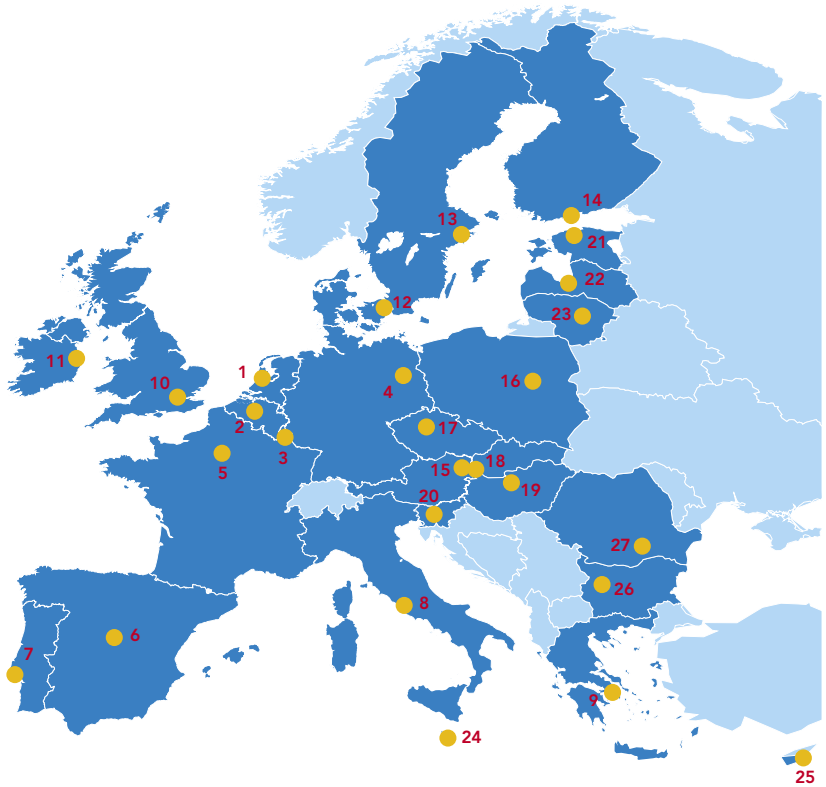

3 De geografische ligging van de gemeenten en subregio's in de Stadsregio Amsterdam, 1 januari 2013

	Amsterdam	A	Beemster
	Amstel-Meerlanden	B	Edam-Volendam
	Waterland	C	Landsmeer
	Zaanstreek	D	Purmerend
		E	Waterland
		F	Wormerland
		G	Zeevang
		H	Oostzaan
		I	Zaanstad
		J	Amsterdam
		K	Aalsmeer
		L	Amstelveen
		M	Diemen
		N	Haarlemmermeer
		O	Ouder-Amstel
		P	Uithoorn

4 De geografische ligging van de 27 EU-landen en hun hoofdsteden, 1 januari 2013

1	Amsterdam	6	Madrid	11	Dublin	16	Warschau	21	Tallinn	26	Sofia
2	Brussel	7	Lissabon	12	Kopenhagen	17	Praag	22	Riga	27	Boekarest
3	Luxemburg	8	Rome	13	Stockholm	18	Bratislava	23	Vilnius		
4	Berlijn	9	Athene	14	Helsinki	19	Boedapest	24	Valletta		
5	Parijs	10	Londen	15	Wenen	20	Ljubljana	25	Nicosia		

■ EU

5 Begrippen en gebruikte afkortingen

A	
Aangifte	Kennisgeving aan een opsporingsambtenaar dat een strafbaar feit is gepleegd.
Aanhouding	Arrestatie.
ABM	Amsterdamse Burgermonitor.
ACAM	Accountancy & Advies Amsterdam.
Actief woningzoekenden	Bij WoningNet ingeschreven woningzoekenden die in het betreffende jaar een of meer malen op een aangeboden woning gereageerd hebben.
ADL	Activiteiten dagelijks leven.
AEB	Afval Energie Bedrijf.
AFWC	Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties.
AGM	Amsterdamse Gezondheidsmonitor.
Alleenstaande	Persoon die alleen een huishouden voert (eenpersoonshuishouden), behalve alleenwonenden vallen hier ook kamerbewoners onder.
Allochtonen	O+S hanteert vanaf 2006 de CBS-definitie. Volgens deze definitie zijn allochtonen personen, van wie minstens een ouder in het buitenland is geboren.
Ammoniak	Vervluchtiging van ammoniak in stal en opslag, uitgedrukt in stikstof.
Amstel-Meerlanden	Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.
ANT	Associatie Nederlandse Tandartsen.
AOW	De Algemene Ouderdomswet is een collectief basispensioen, dat wordt uitgekeerd aan mensen van 65 jaar en ouder die in Nederland wonen of hebben gewoond. De AOW bedraagt 2% van het volledige AOW-pensioen voor ieder jaar dat iemand tussen zijn of haar 15e en 65e jaar in Nederland heeft gewoond en niet in het buitenland heeft gewerkt.
Appartementsrechten	De woningen of bedrijfsruimten binnen een gebouw, dat via een rechtsgeldige splitsingsakte is gesplitst. De appartementsrechten zijn hierdoor aparte kadastrale eenheden en kunnen afzonderlijk verkocht worden.
ATCB	Amsterdam Toerisme & Congres Bureau.
Autochtonen	Personen van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het geboorteland van de persoon zelf.
AVO	Algemeen voortgezet onderwijs.
B	
BAO	Basisonderwijs.
Bachelor	Met ingang van het studiejaar 2002/'03 is in het hoger onderwijs het bachelor-masterstelsel ingevoerd. Als gevolg daarvan zijn de meeste reguliere HBO-opleidingen omgezet in bacheloropleidingen van 4 jaar. Bij een beperkt aantal studies is daar een masteropleiding aan toegevoegd. Bij de invoering van het bachelor-masterstelsel zijn de wetenschappelijke opleidingen van meet af aan opgedeeld in een bacheloropleiding van 3 jaar en een daarop aansluitende masteropleiding van 1, 2 of 3 jaar. Zowel de bachelor- als masteropleiding worden afgesloten met een diploma. Een bachelordiploma geeft toegang tot een masteropleiding in het HBO of WO. De bacheloropleidingen van het HBO en WO zijn in de praktijk niet gelijkwaardig. Voor toelating tot een masteropleiding aan de universiteit moet een gediplomeerde HBO'er vrijwel altijd eerst een schakelprogramma volgen. Het niveau van het bachelordiploma in het WO is gelijk aan dat van het diploma van het vroegere kandidaatsexamen.
BAS	Bewoners Aanspreekpunt Schiphol.
Basisonderwijs	Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet Primair Onderwijs (WPO). Het reguliere basisonderwijs is bedoeld voor kinderen van 4-12 jaar.
BBL	Beroepsbegeleidende leerweg.
BBZ	Besluit Bijstandverlening zelfstandigen.
Bedbezetting hotels	Het aantal overnachtingen gedeeld door (het aantal bedden x 365) x 100.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Bedrijfsvestiging	Een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar (dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor of andere bedrijfsruimte, dan wel complex daarvan) waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal één werkzaam persoon.
Benelux Hotel Classificatie (tot 2007)	Alle Nederlandse hotels zijn ingedeeld volgens de Benelux Hotel Classificatie. Alle bedrijven worden jaarlijks geïnspecteerd om te bezien of zij nog aan de gestelde normen voldoen. Men kan worden ingedeeld in 5 categorieën. Vijf sterren is de hoogste, één ster de laagste. Bedrijven die niet aan de normen voldoen krijgen geen aanduiding.
Beroepsbevolking CCS 1991	Volgens deze definitie van het CCS uit 1991 worden tot de beroepsbevolking gerekend personen van 15 tot en met 64 jaar die <ul style="list-style-type: none"> – tenminste 12 uur per week werken, of – werk hebben aanvaard waardoor ze tenminste 12 uur per week gaan werken, of – verklaren ten minste 12 uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor tenminste 12 uur per week te vinden. Van de beroepsbevolking worden personen die ten minste 12 uur per week werken tot de werkzame beroepsbevolking gerekend en degenen die niet of minder dan 12 uur per week werken tot de werkloze beroepsbevolking.
Besteedbaar inkomen	Bruto-inkomen uit arbeid, onderneming, vermogen en ontvangen overdrachten verminderd met de premies sociale zekerheid, loon-, inkomsten- en vermogensbelasting en andere betaalde overdrachten (o.a. premies ziektekosten en alimentatie voor ex-partner).
Bevolkingsdichtheid	Het aantal inwoners per oppervlakte-eenheid (gewoonlijk per km ² land).
Bevolkingsprognose	Een vooruitberekening van de omvang en samenstelling van de bevolking. De prognose is gebaseerd op veronderstellingen over de demografische factoren geboorte, sterfte en migratie.
Bewoningstype	Bevat de combinatie van gezinnen en alleenstaanden die per adres wordt aangetroffen.
BI	Betrouwbaarheidsinterval.
Bibl.	Bibliotheken.
Bipatride	Nederlander met een vreemde nationaliteit.
BIU	Bestuursinformatie Gemeente Utrecht.
BLP	Bureau Leerplicht Plus.
BMR	Bof, mazelen, rodehond.
Bodemgebruik	Een onderverdeling van het grondgebied van de gemeente naar soort gebruik.
BOL	Beroepsopleidende leerweg.
Bouwperiode	Met ingang van 1 januari 1998 is de bouwperiode vastgesteld op basis van de opvoerdatum van het woonobject.
Brt/bt	Bruto(register) tonnage: de bruto inhoud van een schip, uitgedrukt in (register) tonnen; de ruimten in een zeeschip, die tot bruto inhoud worden gerekend, zijn internationaal vastgelegd in de voorschriften betreffende de scheepsmeting.
Brotoparticipatie	Beroepsbevolking (werkzaam + werkloos) in procenten van de bevolking van 15-64 jaar.
Burgerlijke staat	Ongehuwd, gehuwd, partnerschap, weduwstaat en gescheiden.
Buurtcombinatie	Een geografische indeling binnen een stadsdeel ten behoeve van statistische informatie.
C	
CARA	Chronische aspecifieke respiratorische aandoeningen.
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek.
CCS	Centrale Commissie voor de Statistiek.
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling.
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden.
CO ₂	Koolstofdioxide.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Collectie (bibliotheken)	De totale omvang aan boeken, gebonden tijdschriften, audiovisuele materialen, bladmuziek e.d. in eigendom van de instelling.
Commercieel verkeer	Vliegtuigbewegingen van luchtvaartmaatschappijen, gesplitst in geregeld, ongeregeld en overig handelsverkeer. Geregeld handelsverkeer betreft de lijndiensten; ongeregeld handelsverkeer zijn de chartervluchten.
Consumentenprijsindexcijfers	CPI meet de gemiddelde prijsverandering van goederen en diensten die huishoudens voor hun levensonderhoud aanschaffen. Deze aankopen worden gedaan uit het netto besteedbaar inkomen. De nieuwe basis voor vergelijking is 2006=100. De CPI alle huishoudens heeft betrekking op alle huishoudens van Nederland.
COS	Centrum voor Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Rotterdam.
D	
DBGA	Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam.
DBI	Dienst Basisinformatie.
DFM	Dienstverlening en Facilitair Management.
DHIC	Den Haag in cijfers.
DIA	Dynamisch Inkomensbestand Amsterdam.
Districten (m.i.v. 2005)	<ol style="list-style-type: none"> 1 Centrum (stadsdeel Centrum), 2 Noord (stadsdeel Westpoort, voormalig stadsdeel Zeeburg en stadsdeel Noord), 3 Oost (stadsdeel Zuidoost, voormalig stadsdeel Oost-Watergraafmeer en de gemeenten Diemen en Ouder-Amstel), 4 Zuid (voormalig stadsdeel Oud-Zuid exclusief V44 Hoofddorppleinbuurt, voormalig stadsdeel Zuideramstel en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn), 5 West (voormalige stadsdelen Westerpark, Oud-West, Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp, Slotervaart en buurtcombinatie V44 Hoofddorppleinbuurt).
DIVV	Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer.
DMB	Dienst Milieu en Bouwtoezicht.
DMO	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling.
Doorstromer	Voor het regionale aanbodmodel: huishouden dat een zelfstandige woning leeg achterlaat in de regio: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zeevang. Woningzoekenden die voor 1-1-1996 lid waren van een bij de clusters aangesloten corporatie; huurders van 'Nieuw Amsterdam' die langer dan twee jaar in een woning van die corporatie wonen; woningzoekenden in het bezit van een urgentiebewijs van voor 1-1-1996.
Doorstromer	Voor de Amsterdamse toewijzing (Dienst Wonen, Zorg en Samenleven): huishouden dat een zelfstandige woning leeg achterlaat in Amsterdam.
DRO	Dienst Ruimtelijke Ordening.
DTP	Difterie, tetanus, poliomyelitis.
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs.
DVS	Dienst Verkeer en Scheepvaart.
DWI	Dienst Werk en Inkomen.
E	
Echtgenote	Met de wettige echtgenoot samenwonende vrouw.
Echtpaar	Man en vrouw die voor de wet in de echt verbonden zijn.
Echtscheiding	Ontbinding van het huwelijk door rechterlijk vonnis op de bij de wet omschreven gronden.
Eenoudergezin	Gezin dat wordt gevormd door één ouder met één of meer kinderen.
Eigendom	Geeft het soort eigenaar van een (woon)object aan.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Europese Unie	Per 1 januari 1996: Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië, Griekenland, Engeland, Ierland, Denemarken, Zweden, Finland en Oostenrijk. In 2004 werden de volgende landen lid: Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Estland, Letland, Litouwen, Malta en Cyprus. Op 1 januari 2007 zijn Bulgarije en Roemenië lid geworden.
27 EU-hoofdsteden	Nederland: Amsterdam, België: Brussel, Luxemburg: Luxemburg, Duitsland: Berlijn, Frankrijk: Parijs, Spanje: Madrid, Portugal: Lissabon, Italië: Rome, Griekenland: Athene, Engeland: Londen, Ierland: Dublin, Denemarken: Kopenhagen, Zweden: Stockholm, Finland: Helsinki, Oostenrijk: Wenen, Polen: Warschau, Tsjechië: Praag, Slowakije: Bratislava, Hongarije: Boedapest, Slovenië: Ljubljana, Estland: Tallinn, Letland: Riga, Litouwen: Vilnius, Malta: Valletta, Cyprus: Nicosia, Bulgarije: Sofia, Roemenië: Boekarest.
Externe migratie Extranei	Vestiging in en vertrek uit de gemeente. Iemand die examen aan een hogere studierichting doet, zonder de betrokken instelling als gewoon student bezocht te hebben.
EZ	Economische Zaken Amsterdam.
F	
Fosfaatuitscheiding	Er zijn bij fosfaat geen gasvormige verliezen. De fosfaatuitscheiding is dus gelijk aan de hoeveelheid fosfaat in de mest na bewaring.
FSME	Virusinfectie die door teken wordt overgebracht. Het virus wordt meteen na de beet van de teek overgebracht.
G	
GAN	Geneeskundige Adresgids Nederland (uitgever: Bohn Stafleu van Loghum).
Gast	Iemand die overnacht in een als zodanig geregistreerde logiesverstrekende inrichting en die minstens één maar niet meer dan 59 nachten verblijft.
Gasvormige stikstofverliezen	Gasvormige stikstofverliezen in stal en mestopslag. Tijdens uitscheiding en bewaring van mest treedt vervluchtiging op van stikstof in de vorm van ammoniak en overige gasvormige stikstofverbindingen.
GBO (Gemiddeld Gebruiks Oppervlakte)	Hierbij wordt aangesloten bij de NEN 2580 norm. D.w.z.: alle binnenruimte met een hoogte boven de 1,50 meter. Ook de vloeroppervlakten onder trappen worden meegeteld op de bouwlaag waar de vloer begint. Het is inclusief garage, kelder, zolder, erkers, vloer onder de trap, 'schuur in de tuin'. Verder tellen ook nog mee: vides, trapopeningen en liftschachten kleiner dan 4 m ² . Bij deze 'vloer'oppervlakten telt men de bouwlaag, waarvan de vloer een opening vertoont. De 'vloer'oppervlakte van liftschachten bepaalt men met de uitwendige maten. Tenslotte is het inclusief incidentele nissen en uitsparingen groter dan 0,5 m ² en leidingschachten kleiner dan 0,5 m ² . Het is exclusief balkon, overdekt balkon, binnenmuren, plinten, inrichtingsobjecten (zoals vaste kolommen).
Geboorte	Het aantal levendgeborenen, behorend tot de werkelijke bevolking van Amsterdam; dit getal is dus exclusief baby's, die wel in Amsterdam geboren zijn, maar elders woonachtig zijn.
Geboorte-/sterfteoverschot	Het saldo van geboorte en sterfte.
Gehuwd	Wettig in de echt verbonden.
Gemiddelde schoolgrootte	Het aantal leerlingen gedeeld door het aantal scholen.
Gemiddelde verblijfsduur	Het totaal aantal overnachtingen gedeeld door het aantal gasten.
Gemiddelde (verkoop)prijs	De gemiddelde (verkoop)prijs van de percelen of woningen in een stadsdeel of in Amsterdam. De gemiddelde (verkoop)prijs van percelen die samen met andere percelen in andere stadsdelen zijn verkocht én van percelen met een onbekende locatie staat in de categorie 'overig'.
Gemiddelde woningbezetting	Het aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Generatie	De allochtonen worden onderverdeeld in twee generaties. Tot de eerste generatie behoren die allochtonen die niet in Nederland zijn geboren; tot de tweede generatie behoren de allochtonen die wel in Nederland zijn geboren.
Gescheiden	Het huwelijk is wettig ontbonden, de echtscheiding is uitgesproken.
Geslacht	Man of vrouw.
Gestandaardiseerd huishoudinkomen	Om de inkomens van huishoudens van verschillende omvang en samenstelling vergelijkbaar te maken, wordt het inkomen van het huishouden met behulp van een equivalentiefactor gestandaardiseerd. Deze equivalentiefactoren zijn gebaseerd op de budgetverdelingsmethode. Daarbij is als standaardhuishouden het eenpersoonshuishouden gekozen.
Gezin	Samenwonenden waartussen een wettige familierelatie in de eerste graad bestaat.
GHB	Gamma-hydroxy-butyraat.
Grenswaarde	Het door de wet vastgestelde kwaliteitsniveau van de buitenlucht dat tenminste moet worden bereikt of gehandhaafd.
Grondgebied	De totale oppervlakte van het grondgebied van de gemeente.
Grote baan	Baan van 12 uur of meer per week.
GWW	Grond-, water- en wegebouwkundige werken.
H	
HALT	Bureau HALT Amsterdam.
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs.
HBO	Hoger beroepsonderwijs.
HDA	Huishoudelijke dagelijkse activiteiten.
Herkomstgroepering	De herkomstgroepering wordt voor de eerste generatie allochtonen bepaald aan de hand van de persoon zelf. Voor de tweede generatie aan de hand van de moeder, tenzij die in Nederland is geboren. In dat geval is gerubriceerd aan de hand van het geboorteland van de vader.
HIV	Humaan immunodeficiëntie virus.
Hoofdbewoner	De belangrijkste bewoner van het adres opgemaakt uit de positie in het huishouden en de woonduur op het adres.
Huishouden	Een huishouden bestaat uit één of meer personen die alleen of samen een leef-eenheid vormen; dit uit zich bijvoorbeeld in het gebruik van een gemeenschappelijke woonkamer of keuken. Huishoudens zijn dus gezinnen, samenwonenden, woongroepen en alleenstaanden die een zelfstandige huishouding voeren.
Huishoudensinkomen	De inkomensgrenzen bij woonruimteverdeling worden jaarlijks door de rijksoverheid bijgesteld.
Huwelijk	Echtverbintenis voltrokken door de ambtenaar van de burgerlijke stand.
I	
IBA	Ingenieursbureau Amsterdam.
ICT	Informatie en Communicatie Technologie.
Intake	In het intakegesprek brengt de schuldhulpverlener de financiële situatie in kaart door samen met de cliënt een overzicht van schulden, inkomsten, uitgaven en vermogen op te stellen. Ook wordt er bekeken of voorzieningen zoals huursubsidie of bijzondere bijstand mogelijk zijn en of er op bepaalde uitgaven nog een besparing mogelijk is.
Interne migratie	Vestiging en vertrek binnen de gemeente; ook wel verhuizingen genoemd.
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, uitgevoerd door de Dienst Werk en Inkomen.
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, uitgevoerd door de Dienst Werk en Inkomen.
IVA	De WIA kent twee soorten uitkeringen, de IVA en de WGA. De regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) verstrekt uitkeringen aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikten.
IVM	Integrale veiligheidsmonitor.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

K	
Kali-uitscheiding	Er zijn bij kali geen gasvormige verliezen. De uitgescheiden kali is dus gelijk aan de hoeveelheid kali in de mest na bewaring.
Kameraantal per woning	Is volgens oppervlakenormen naar beneden bijgesteld bij gering woonoppervlak.
Kamerbezetting hotels	Het aantal overnachtingen gedeeld door (het aantal kamers x 365) x 100, gedeeld door het gemiddeld aantal personen per kamer.
Kiesgerechtigden Gemeenteraad	Alle ingezetenen van de gemeente Amsterdam, die op de dag van de kandidaatstelling geregistreerd zijn, niet zijn uitgesloten van het kiesrecht en op de dag van de stemming de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie zijn. Degenen die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie dienen gedurende 5 jaar onafgebroken ingezetene te zijn van Nederland en in het bezit te zijn van een geldige verblijfstitel. Daarnaast kunnen personen op grond van bepaalde internationale verdragen kiesgerechtigd zijn (geprivilegieerden).
Kiesgerechtigden Provinciale Staten	Alle ingezetenen van de gemeente Amsterdam, die op de dag van de kandidaatstelling geregistreerd zijn, met de Nederlandse nationaliteit, niet zijn uitgesloten van het kiesrecht en op de dag van de stemming de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.
Kiesgerechtigden Tweede Kamer	Alle ingezetenen van de gemeente Amsterdam, die op de dag van de kandidaatstelling geregistreerd zijn, met de Nederlandse nationaliteit, niet zijn uitgesloten van het kiesrecht en op de dag van de stemming de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.
Kind	Met de wettige vader en/of moeder samenwonende ongehuwde persoon zonder eigen kinderen.
Kleine baan	Baan van minder dan 12 uur per week.
KNGF	Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie.
Koopkrachtinkomen	Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen.
KWIZ	Onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau uit Groningen.
Krap wonen	Als de woning of het huishouden evenveel of minder kamers telt dan er personen wonen.
L	
Leeftijd	Het verschil tussen de teldatum en de geboortedatum.
Leeftijdsgroep	Samentelling van twee of meer leeftijden.
Lidmaatschapsrechten	De bij een coöperatieve flatexploitatievereniging in bezit zijnde woningen of bedrijfsruimten binnen een gebouw. De leden die een lidmaatschapsrecht van de vereniging kopen krijgen het gebruiksrecht over één van deze woningen of bedrijfsruimten.
LISA	Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties.
Logiesverstrekkende accommodatie	Bedrijf dat tegen betaling overnachtinggelegenheid biedt. Hieronder worden gerekend: hotels, jeugdhotels, jeugdherbergen, kampeerterreinen en pensions.
Loop van de bevolking	De ontwikkeling van de bevolking, gebaseerd op geboorte, sterfte, externe migratie en verhuizingen.
LSD	Lysergsäurediäthylamid.
LWOO	Leerweg Ondersteunend Onderwijs.
M	
Master	Met ingang van het studiejaar 2002/03 is in het hoger onderwijs het bachelor-masterstelsel ingevoerd. Als gevolg daarvan zijn de meeste reguliere HBO-opleidingen omgezet in bacheloropleidingen van 4 jaar. Bij een beperkt aantal studies is daar een masteropleiding aan toegevoegd. Bij de invoering van het bachelor-masterstelsel zijn de wetenschappelijke opleidingen van meet af aan opgedeeld in een bacheloropleiding van 3 jaar en één of meer daarop aansluitende masteropleidingen van 1, 2 of 3 jaar. Zowel de bachelor- als masteropleiding worden afgesloten met een diploma.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Mate van arbeidsongeschiktheid	Het door het uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) vastgestelde percentage, dat aangeeft in hoeverre de persoon niet in staat is hetzelfde te verdienen als een vergelijkbaar gezond persoon. Het percentage wordt bepaald aan de hand van zowel een verzekeringsgeneeskundig, als een arbeidskundig-onderzoek bij het UWV.
MAVO	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs.
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs.
MDRA	Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam.
Mestproductie	De mestproductie is gedefinieerd als de hoeveelheid mest die aanwezig is in stalopslag en in opslag buiten de stal, inclusief schoonmaakwater en vermost drinkwater. Voor rundvee en schapen komt daar nog de hoeveelheid mest bij die deze dieren produceren wanneer ze in de wei lopen.
Mestsoorten	Dierlijke mest kan worden onderscheiden in dunne mest en vaste mest. Tot dunne mest wordt gerekend dunne stalmest en weidemest. Dunne stalmest is de stalmest van rundvee (behalve de stalmest van gekalfde vleeskoeien), alle varkensmest en de mest van leghennen en leghenouderdieren in een stalsysteem met dunne mest. Weidemest is de mest van rundvee en schapen als ze in de wei lopen. Vaste mest is de stalmest van gekalfde vleeskoeien, de stalmest van schapen, geiten, paarden en pony's, de pluimveemest in stalsystemen met vaste mest en alle mest van konijnen, nertsen en vossen. Gekalfde vleeskoeien zijn voor de vleesproductie bestemde vrouwelijke runderen, ouder dan twee jaar, die minstens een keer gekalfd hebben, ook wel aangeduid met "zoog-, mest- en weidekoeien".
MinBZk/WB	Ministerie van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Directoraat-generaal Wonen en Bouwen.
Mineralenproductie	De mineralenproductie betreft de uitgescheiden mineralen stikstof, fosfaat en kali tijdens de mestuitscheiding.
Minimahuishouden	Huishouden met een inkomen tot 110% van het huidig wettelijk sociaal minimum (WSM) dat voor hun huishoudenstype (alleenstaand, eenoudergezin en meerpersoonsgezin met of zonder kinderen) en leeftijd (huishoudoudste jonger of ouder dan 65 jaar) geldt. Veel voorzieningen in het kader van armoedebestrijding gelden voor inkomens tot 110% van het WSM.
Misdrijven	Geteld worden de misdrijven, die als hoofdincident in het bedrijfsprocessensysteem X-pol zijn ingevoerd. De datum van telling is de datum dat het misdrijf ter kennisname van de politie is gekomen. Cijfers zijn inclusief pogingen.
N	
Nationaliteit	De hoedanigheid van tot een bepaalde natie te behoren of van een bepaalde natie deel uit te maken.
Naturalisaties/resp. nationaliteitswijzigingen	Het verkrijgen van het Nederlanderschap door verlening (zelfstandige naturalisatie of medenaturalisatie), verandering van de nationaliteit (staatsburgerschap).
Nederlander	Persoon met de Nederlandse nationaliteit.
Nederlandse Hotel Classificatie (vanaf 2007)	In 2006 is de herbeoordeling van de Nederlandse hotels volgens de nieuwe normen van de Nederlandse Hotel Classificatie (NHC) afgerond. De gegevens worden vanaf 2007 volgens deze nieuwe classificatie gepresenteerd.
Nettoparticipatie	Werkzame beroepsbevolking in procenten van de bevolking van 15-64 jaar.
Neutraal wonen	Als de woning of het huishouden één kamer meer heeft dan er personen wonen.
Niet-Nederlander	Een persoon die niet de Nederlandse nationaliteit heeft.
Niet-westerse alloctonen	Alloctonen afkomstig uit Afrika, Zuid- en Midden-Amerika en Azië met uitzondering van Indonesië en Japan.
Nieuwvorming	Ziekelijke weefselonttaarding. Er worden zowel goedaardige als kwaadaardige gezwellen (kanker), inclusief kwaadaardige bloedziekten onder verstaan (ICD-10 codes C00-D48).
NMT	Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde.
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sportfederatie.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

NVB	Nederlandse Vereniging van Bioscoopexploitanten.
NVM	Nederlandse Vereniging van Makelaars.
O	
OBA	Openbare Bibliotheek Amsterdam.
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
OGA	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam.
Ongehuwd	Niet en nog nooit wettig in de echt verbonden.
Opgenomen aangiften	Geteld worden de aangifteformulieren die bij een hoofdincident in het bedrijfsprocessensysteem X-pol zijn ingevoerd. De datum van telling is de aangifte datum. Cijfers zijn inclusief pogingen.
Opkomstpercentage	Het percentage uitgebrachte stemmen (geldig, blanco en ongeldig) van het totaal aantal kiesgerechtigden.
OVB	Onderwijs Voorrangbeleid.
Overige gasvormige stikstofverliezen	Vervluchtiging van overige gasvormige stikstofverbindingen, in stal en opslag, uitgedrukt in stikstof.
Overnachting	Het verblijf van een gast voor een nacht in een als zodanig geregistreerde logiesverstreckende accommodatie.
OVG/MON	Onderzoek verplaatsingsgedrag/Mobilitateisonderzoek Nederland.
O+S	Dienst Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Amsterdam.
O+S/REB	Dienst Onderzoek en Statistiek/Regionale Enquête Beroepsbevolking.
P	
Paddo	Psylocibine bevattende paddenstoelen.
Partnerschap	Geformaliseerde relatie, gelijkwaardig met huwelijk. Rechten en plichten liggen grotendeels vast in de wet, i.t.t. het samenlevingscontract.
Perceel	Een door het Rijkskadaster ingedeeld stuk grond (meestal bebouwd) of appartement (horizontaal eigendom).
Personen met een heel jaar inkomen	Personen met een geheel jaar inkomen, worden tot de categorie met 52 weken inkomen gerekend. De categorie zelfstandigen behoort tot deze groep. Personen die in het onderzoeksjaar gedurende kortere tijd of over een qua tijdsduur onbekende periode inkomen hebben, worden samengeteld in de groep 'minder dan 52 weken inkomen'. Ook personen die uitsluitend kinderbijslag, individuele huursubsidie en of tegemoetkoming studiekosten ontvangen worden tot deze categorie gerekend. Vanuit het grondmateriaal is het niet mogelijk om de groep parttime werkers van de fulltimers te onderscheiden. Hierdoor zullen ook bij de personen met een heel jaar inkomen lage inkomens kunnen voorkomen.
Plusvoorziening	Een eenmalige betaling voor alleenstaanden of voor meerpersoonshuishoudens. De eerste jaren was de plusvoorziening er uitsluitend voor mensen ouder dan 65 jaar en voor gezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar. Met ingang van 2000 is de plusvoorziening er voor alle Amsterdamse huishoudens die 5 jaar of langer van een minimuminkomen afhankelijk zijn.
PM 10, 2,5 en 1	Massaconcentratie stofdeeltjes in de buitenlucht met een 50% afscheidingsdiameter kleiner dan resp. 10, 2,5 en 1 micrometer. Deze deeltjes zijn alle inhaleerbaar, terwijl de kleinere fracties ook diep in de longen kunnen doordringen.
PMB	Projectmanagementbureau.
Politie ASD-ASL	Politie Amsterdam-Amstelland.
Praktijkonderwijs	Praktijkonderwijs bereidt leerlingen voor op een plaats op de regionale arbeidsmarkt. Het is leerwegondersteunend onderwijs voor leerlingen waarvan niet verwacht wordt dat ze het voortgezet onderwijs met een diploma zullen afsluiten. Leerlingen die vroeger als moeilijk lerende kinderen op VSO-scholen zaten, zijn nu opgegaan in het praktijkonderwijs.
Prijnsindexcijfers	Zie consumentenprijnsindexcijfers.
Primair onderwijs	Basis- en speciaal onderwijs.
PWNR	Platform Woningcorporaties Noordvleugel Randstad.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Q	
Quartaire sector	Niet-commerciële dienstverlening.
R	
RAI	Rijswiel- en Automobielenindustrie.
REC	Regionale Expertisecentra.
Reizigerskilometer	Een reizigerskilometer ontstaat wanneer één reiziger met een bus, (snel)tram of metro één kilometer aflegt.
RIO	Regionaal Inkomensonderzoek.
RO/RO	Roll on/roll off (schip, waarbij (vracht)auto's direct het ruim in kunnen rijden).
Ruim wonen	Als de woning of het huishouden twee of meer kamers meer heeft dan er personen wonen.
RWS	Rijkswaterstaat.
S	
SBI 2008	Standaard Bedrijfsindeling 2008 (zie voor een uitgebreide beschrijving lijst 4.3A in het hoofdstuk Werk en inkomen).
SBL	Stadsbank van Lening.
SBO	Speciaal basisonderwijs (voorheen IOBK, LOM en MLK).
Secities	Bedrijfsklassenindeling samengesteld uit SBI 2008 van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
Secundair onderwijs	Voortgezet speciaal onderwijs, algemeen voortgezet onderwijs, voorbereidend beroepsonderwijs, voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, beroepsopleidende leerweg en beroepsbegeleidende leerweg.
SIGRA	Samenwerkende Instellingen Gezondheidszorg Regio Amsterdam.
SMR	Standard Mortality Ratio (de werkelijke sterfte gedeeld door de verwachte sterfte).
SO	Speciaal onderwijs.
SOA	Seksueel overdraagbare aandoeningen.
Speciaal onderwijs	Onderwijs bestemd voor kinderen voor wie vaststaat dat zij overwegend op een orthopedagogische of ortho-didactische benadering zijn aangewezen; voor kinderen van 12 jaar en ouder is er voortgezet speciaal onderwijs.
SVO	Speciaal voortgezet onderwijs.
Stadsdeel	Een bestuurlijke eenheid binnen de Gemeente Amsterdam. Tevens een geografische indeling van het grondgebied van de Gemeente Amsterdam ten behoeve van statistische informatie.
Stadsdeelfonds	Budget dat de Gemeente Amsterdam beschikbaar stelt aan de bestuurlijke organisaties van de stadsdelen. Het budget wordt door een jaarlijks vast te stellen verdeelsleutel over de stadsdelen verdeeld.
Stadsdelen	Per 1 mei 2010 kent Amsterdam zeven bestuurlijke stadsdelen en stadsdeel Westpoort. De indeling is ontstaan door de 14 stadsdelen samen te voegen tot zeven stadsdelen: A Centrum B Westpoort E West (voormalige stadsdelen Westerpark, Oud-West, Bos en Lommer en De Baarsjes) F Nieuw-West (voormalige stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart) K Zuid (voormalige stadsdelen Oud-Zuid en Zuideramstel) M Oost (voormalige stadsdelen Zeeburg en Oost-Watergraafsmeer) N Noord (voorheen Amsterdam-Noord) T Zuidoost

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

Stadsplas	In aanmerking komen: <ul style="list-style-type: none"> – alle personen ouder dan 65 jaar; – iedereen die een uitkering ontvangt van de Dienst Werk en Inkomen en hun gezinsleden; – iedereen die een toeslag ontvangt via de toeslagenwet (suppletiereregeling via bedrijfsvereniging) en hun gezinsleden; – iedereen die een positieve beschikking heeft van Bureau Kwijtschelding van de Dienst Belastingen Amsterdam en hun gezinsleden; – alle Wajong-gerechtigden; – nieuwkomers in het inburgeringstraject volgens de wet instroom nieuwkomers en hun gezinsleden.
Stadsregio Amsterdam	Deze criteria gelden voor Amsterdam, Diemen, Landsmeer en Oostzaan. De Stadsregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van zestien gemeenten. Ze werken aan verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de economische ontwikkeling van het gebied. De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang vormen samen de Stadsregio Amsterdam.
Sterter Sterfte	Huishouden dat geen zelfstandige woning leeg achterlaat in de regio (zie doorstromer). Het aantal overledenen, behorend tot de werkelijke bevolking van Amsterdam; dit getal is dus exclusief personen die wel in Amsterdam gestorven zijn, maar elders woonachtig waren.
Stikstofproductie	Stikstofproductie heeft betrekking op de hoeveelheid uitgescheiden stikstof tijdens opstallen en tijdens beweiding, verminderd met de gasvormige stikstofverliezen die optreden in stal en opslag. In de mestwetgeving is dit de stikstofproductie die getoetst wordt aan gebruiksnormen voor dierlijke mest. Gasvormige stikstofverliezen bestaan uit ammoniak en overige gasvormige stikstofverbindingen.
Stikstofuitscheiding	Uitscheiding van stikstof. Gasvormige stikstofverbindingen, waaronder ammoniak, die verloren gaan tijdens uitscheiding en bewaring van de mest, zijn hierop nog niet in mindering gebracht.
Subregio	Geografische onderverdeling van de Stadsregio Amsterdam in de navolgende subregio's: Waterland, Zaanstreek, Amsterdam en Amstel-Meerlanden.
SYSWOV	SYSteem WOningVoorraad.
T Tertiair onderwijs Toegevoegde waarde	Hoger beroepsopleiding en wetenschappelijk onderwijs. De toegevoegde waarde is gelijk aan de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik. Het gaat hier dus om de waarde die aan de in het productieproces aangewende goederen en/of diensten wordt toegevoegd. Tot het verbruik behoren niet de diensten van ingezette arbeid en kapitaal. De toegevoegde waarde kan gewaardeerd worden tegen basisprijzen en tegen marktprijzen.
Tertiaire sector	Commerciële dienstverlening.
Ton	1.000 kg.
Totaal gasvormige stikstofverliezen	Totaal verlies van ammoniak en overige gasvormige stikstofverbindingen in stal en opslag, uitgedrukt in stikstof.
Transitopassagiers	Onder transitopassagiers wordt verstaan passagiers die met hetzelfde vliegtuig als waarmee zij zijn gekomen hun reis vervolgen. De transitopassagiers die op Schiphol overstappen in een ander vliegtuig zijn begrepen in de aantallen vermeld in de kolommen aangekomen en vertrokken passagiers.
U Uitgebrachte geldige stemmen Uitgescheiden mineralen Univ. UvA UWV	Stemmen uitgebracht bij de verkiezingen die niet blanco of ongeldig zijn. De uitscheiding van stikstof, fosfaat en kali. Universiteiten. Universiteit van Amsterdam. UWV, Uitvoering Werknemersverzekeringen.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

V	
VBO	Vorbereidend beroepsonderwijs.
VenW	Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
Verhuizing	Vertrek van een adres binnen de gemeente en vestiging op een adres binnen de gemeente.
Verhuizingsoverschot	Saldo van binnengemeentelijke vestiging en binnengemeentelijk vertrek.
Verpleeghuis	Instelling die een door het College van Zorgverzekeringen afgegeven toelating als verpleeginrichting heeft. De verpleeginrichting is bedoeld voor intensieve verzorging, verpleging en behandeling in een beschutte woonomgeving van patiënten die behoefte hebben aan continue bijstand door chronische lichamelijke en geestelijke problemen en verminderde zelfredzaamheid.
Vertrek	Vertrek van een adres binnen de gemeente naar een bestemming buiten de gemeente of landsgrens.
Verzorgingshuis	Woonvoorziening voor verzorging en begeleiding in een beschutte woonomgeving (24-uursverblijf) van ouderen met lichamelijke en geestelijke problemen en verminderde zelfredzaamheid.
Vestiging (bedrijfs)	Een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar, dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan, waarin of van waaruit een economische activiteit, andere (niet-economische) activiteit, of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal één werkzaam persoon.
Vestiging	Vestiging op een adres binnen de gemeente met een herkomst van buiten de gemeente of landsgrens.
Vestigingsduur	Het verschil tussen de teldatum en de vestigingsdatum in Amsterdam.
Vestigings-/vertrekoverschot	Saldo van vestiging en vertrek.
VGA	Het verzekeringsbedrijf van de Gemeente Amsterdam.
Vliegtuigbewegingen	Een landing of een start van een vliegtuig.
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs.
VMBO-bkg	VMBO: basis beroepsgericht, kader beroepsgericht, gemengd.
VMBO-t	VMBO: theoretisch beroepsgericht.
VMR	Veiligheidsmonitor Rijk.
Voorrangskandidaten	Vanwege stadsvernieuwing of op sociale of medische indicatie worden huishoudens met voorrang behandeld. Voorrangskandidaten krijgen door de clusters van woningcorporaties woningen aangeboden.
Voorschool	De Voorschool is een combinatie van een peuterspeelzaal en een basisschool, voor kinderen van tweeënhalf tot zes jaar die niet goed Nederlands spreken of niet gewend zijn om in groepsverband te spelen.
Vreemdeling	Persoon met één (of meer) niet-Nederlandse nationaliteit(en).
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.
VVTV	Voorwaardelijke vergunning tot verblijf.
VU	Vrije Universiteit.
VWO	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs.
W	
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten. Deze wet is op 1 januari 1998 in werking getreden en heeft tot doel een regeling te treffen voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering voor mensen die geen beroep kunnen doen op de WAO omdat een arbeidsverleden ontbreekt (personen die arbeidsongeschikt worden voor hun 17-de levensjaar en personen die een opleiding/studie volgen).
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering. In werking getreden op 1 januari 1967. Uitkering voor personen in loondienst die langer dan een jaar ziek zijn, en ook geen andere werkzaamheden kunnen uitvoeren tegen een gelijke loonwaarde.
Waterland	Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zeevang.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (vervolg)

WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen. In werking getreden op 1 januari 1998. Betreft een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor personen die als zelfstandige werkzaam zijn, als beroepsbeoefenaar, of als meewerkende echtgenoot.
Weduwstaat	De wettige echtgeno(o)t(e) door sterfte verloren hebbend en niet opnieuw wettig in de echt verbonden.
Westerse allochtonen	Allochtonen afkomstig uit Europa (inclusief de gehele voormalige Sovjet-Unie), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië en Japan.
Werkloosheidspercentage	Werkloze beroepsbevolking in procenten van de totale beroepsbevolking.
Werkloze beroepsbevolking	Mensen die niet of minder dan 12 uur per week werken, binnen twee weken beschikbaar zijn voor een baan van 12 of meer uur per week en daar actief naar op zoek zijn.
Werkzame beroepsbevolking	Alle mensen tussen 15-64 jaar die tenminste twaalf uur per week in loondienst of eigen bedrijf werken (zie ook definitie beroepsbevolking).
Werkzame personen	Personen die een beroep uitoefenen en 12 uur of meer per week werkzaam zijn. Hieronder vallen directeuren van NV's en BV's, eigenaars, meewerkende gezinsleden, personeel in loondienst, krachten geleend van uitzendbureaus en personen werkzaam via regelingen voor gesubsidieerde arbeid zoals Wet Inschakeling Werkzoekenden (JWG, banenpool), 'Melkert'-banen en WSW. Tot de werkenden worden ook buitendienstmedewerkers gerekend zoals vertegenwoordigers, service-/onderhoudsmedewerkers, varend/rijdend personeel en thuiswerkers die op de loonlijst staan. Ook personen afwezig wegens ziekte vakantie worden meegeteld.
WGA	De WIA kent twee soorten uitkeringen, de IVA en de WGA. De regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA) verstrekt uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsongeschikten en niet-duurzaam arbeidsongeschikten.
WIA	De wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen voorziet werknemers en ambtenaren van een uitkering in geval zij arbeidsongeschikt raken. De wet is in werking getreden per 29 december 2005 en is van toepassing op personen die op of na deze datum voor het eerst een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegekend krijgen. Er is een wachttijd van 104 weken. Het betreft dus mensen die ziek geworden zijn vanaf 1 januari 2004. De WIA kent twee soorten uitkeringen, de IVA en de WGA.
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden.
WO	Wetenschappelijk onderwijs.
Woningdichtheid	Het aantal woningen per oppervlakte-eenheid (gewoonlijk per km ² land).
WoningNet	Vanaf 1 mei 2001 worden de regionale sociale huurwoningen aangeboden door WoningNet (krant en website). Wie bij WoningNet ingeschreven staat als woningzoekend mag schriftelijk, telefonisch of via de website per (twee)wekelijkse editie op drie woningen reageren.
Woningvoorraad	Het totaal voor bewoning geschikte woningen.
Woonduur	Het verschil tussen de teldatum en de vestigingsdatum op het laatste adres in Amsterdam.
Woonduur doorstromers	Woonduur doorstromers heeft betrekking op de woningen die via de clusters woonruimteverdeling zijn toegewezen. Woonduur is niet hetzelfde als wachttijd. De woonduur is het aantal jaren dat de woningzoekende in zijn vorige woning heeft gewoond op het moment dat hij een nieuwe woning betreft. Omdat woonduur een criterium is om voor een woning in aanmerking te komen wordt ook wel gesproken van benodigde woonduur.
WOZ	Door de gemeenten periodiek getaxeerde waarde van onroerende zaken in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
WSM	Wettelijk Sociaal Minimum.

5 Begrippen en gebruikte afkortingen (slot)

WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De WSNP biedt aan schuldenaren die geen regeling hebben kunnen treffen met hun schuldeisers, de mogelijkheid om een wettelijke schuldsanering aan te vragen bij de rechtbank. Als de rechtbank het verzoek tot toelating honoreert, wordt er een bewindvoerder aangesteld die een saneringsplan opstelt en de boedel van de schuldenaar beheert.
WW	Werkloosheidswet. In werking getreden in 1952 en in 1987 vervangen door een nieuwe Werkloosheidswet. Doel van de wet is werknemers te verzekeren tegen de financiële gevolgen van werkloosheid.
WWB	Wet Werk en Bijstand.
WZS	Dienst Wonen, Zorg en Samenleven.
X	
XTC	Ecstasy.
Z	
Zaanstreek	Oostzaan en Zaanstad.
Zelfstandigen	Werkzame personen die niet in loondienst zijn.
Zorgregio	Geografische onderverdeling van Amsterdam door Amsterdam Thuiszorg (wijkverpleging en gezinsverzorging): <ul style="list-style-type: none"> – zorgregio Centrum/Oud-West: stadsdeel Centrum, Westpoort, voormalige stadsdelen Westerpark, Oud-West, Bos en Lommer en De Baarsjes, – zorgregio Zuid: voormalige stadsdelen Oud-Zuid en Zuideramstel, – zorgregio Oost: voormalige stadsdelen Oost-Watergraafsmeer en Zeeburg, – zorgregio Nieuw-West: voormalige stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart, – zorgregio Noord: stadsdeel Noord, – zorgregio Zuidoost: stadsdeel Zuidoost.
Zwarte rook	De verontreiniging van de buitenlucht met zwevende zeer fijne stofdeeltjes, die de zogenaamde zwarting van gebouwen veroorzaken, als gevolg van onvolledige verbranding.

Gemeente Amsterdam
Bureau Onderzoek en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300

Telefoon 020 251 0333
Fax 020 251 0444
www.os.amsterdam.nl